§ 65

Dnr 2019/KS 0130 10

Årsredovisning för Tyresö kommun 2018

UTDRAG

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Årsredovisning för Tyresö kommun 2018 godkänns.
2. 161 984 000 kr avseende investeringsprojekt som påbörjats men inte avslutats under 2018 överförs till budget 2019 enligt bilaga 1.
3. De upparbetade underskotten för resultatenhet grundskola (- 11 586 000 kr) och hemtjänst (- 6 279 000 kr) avskrivs.
4. 3 756 000 kr avseende övriga resultatenheters utfall för 2018 överförs till budget 2019.

Kommunstyrelsens beslut

5. Den modell för fördelning av medel för asylsökande och nyanlände som kommunstyrelsen fastställt för 2019 tillämpas redan i bokslutet för 2018.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat en årsredovisning för kommunens verksamhet och ekonomi 2018. Revisorernas granskning kommer att tillföras ärendet till fullmäktiges behandling.

Syftet med årsredovisningen är att ge politiker, medborgare och andra intressenter en bild av hur kommunens ekonomi och verksamhet utvecklats under året.

Årsredovisningen visar hur verksamheterna har finansierats och hur ekonomin ser ut vid årets slut. Här redovisas också hur resultatet blev i förhållande till den antagna budgeten, om åtagandena för verksamheten har uppfyllts och en bedömning görs om den framtida utvecklingen.

Kommunledningsutskottet har berett ärendet och föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna årsredovisningen, föra över 161 227 000 kr avseende investeringsprojekt som påbörjats men inte avslutats under 2018 till budget 2019 enligt bilaga 1, avskriva de upparbetade

underskotten för resultatenhet grundskola (- 11 586 000 kr) och hemtjänst (- 6 279 000 kr) samt att överföra 3 756 000 kr avseende övriga resultatenheters utfall för 2018 till budget 2019. Kommunledningsutskottet föreslår även att kommunstyrelsen beslutar att tillämpa den modell för fördelning av medel för asylsökande och nyanlände som kommunstyrelsen fastställt för 2019 redan i bokslutet för 2018, avsluta de särskilda uppdragen bättre verksamhetslokaler för gymnasieutbildning i Tyresö och kulturhus i anslutning till Tyresö centrum samt förlänga det särskilda uppdraget om strategier för långsiktig finansiering av investeringar i kommunkoncernen.

Sedan kommunledningsutskottets behandling av ärendet har en uppdaterad version av årsredovisningen och en reviderad tjänsteskrivelse lagts till ärendet.

Bilagor

Tjänsteskrivelse Årsredovisning för Tyresö kommun 2018.pdf
Årsredovisning Tyresö kommun 2018.pdf
Bilaga 1 Överföringar.pdf
INVESTERINGSUTFALL till bilaga.pdf
Kommunledningsutskottet protokollsutdrag 2019-03-20 §20.pdf
Kommunstyrelsen protokollsutdrag 2019-03-13 § 50 Verksamhetsberättelse kommunstyrelsens verksamhetsområden.pdf
Barn- och utbildningsnämndens protokollsutdrag 2019-02-20 § 12.pdf
Byggnadsnämnden protokollsutdrag 2019-02-20 §5.pdf
Äldre- och omsorgsnämndens protokollsutdrag 2019-02-27 § 1019.pdf
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden protokollsutdrag 2019-02-28 § 18.pdf
Arbetsmarknads- och socialnämndens protokollsutdrag 2019-02-26 § 1014
Verksamhetsberättelse Individ- och familjeomsorg.pdf
Arbetsmarknads- och socialnämndens protokollsutdrag 2019-02-26 § 1015
Verksamhetsberättelse arbete och integration.pdf
Kultur- och fritidsnämnden protokollsutdrag 2019-03-04.pdf

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Torstein Tysklind
Ekonomichef
08-578 297 30
torstein.tysklind@tyreso.se

Diarienummer
2019/KS 0130 10

Kommunledningsutskottet

Årsredovisning för Tyresö kommun 2018

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till kommunstyrelsen för beslut i kommunfullmäktige

1. Årsredovisning för Tyresö kommun 2018 godkänns.
2. 161 984 000 kr avseende investeringsprojekt som påbörjats men inte avslutats under 2018 överförs till budget 2019 enligt bilaga 1.
3. De upparbetade underskotten för resultatenhet grundskola (- 11 586 000 kr) och hemtjänst (- 6 279 000 kr) avskrivs.
4. 3 756 000 kr avseende övriga resultatenheters utfall för 2018 överförs till budget 2019.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut till kommunstyrelsen

5. Den modell för fördelning av medel för asylsökande och nyanlände som kommunstyrelsen fastställt för 2019 tillämpas redan i bokslutet för 2018.

Kommunstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Kommundirektör

Torstein Tysklind
Ekonomichef

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat en årsredovisning för kommunens verksamhet och ekonomi 2018.
Syftet med årsredovisningen är att ge politiker, medborgare och andra intressenter en bild av hur kommunens ekonomi och verksamhet utvecklats under året.

Årsredovisningen visar hur verksamheterna har finansierats och hur ekonomin ser ut vid årets slut. Här redovisas också hur resultatet blev i förhållande till den antagna budgeten, om åtagandena för verksamheten har uppfyllts och en bedömning görs om den framtida utvecklingen.

Årsredovisning 2018

Årsredovisningen omfattar tre avsnitt:

- Förvaltningsberättelse
- Kommunens verksamheter
- Finansiella sammanställningar

Årsredovisningen är under granskning av kommunens revisorer. Planen är att granskningen kommer att ha genomförts innan kommunledningsutskottet behandlar årsredovisningen.

Överföring av investeringsmedel

En sammanställning av investeringsprojekt som pågår, men inte avslutats under 2018 har upprättats. Sammanställningen är gjord utifrån det investeringsprogram som beslöts i kommunfullmäktige 2018-06-14 som en del av kommunplansbeslutet. Vid det tillfället beslöt kommunfullmäktige

om omfördelning av investeringsmedel i projekten mellan åren i planperioden, även för 2018. De justeringar som görs nu är medel som då gjordes tillgängliga för 2018 men som inte förbrukats under året. Sammantaget för projekten enligt bilaga 1 uppgår budget som ska överföras till 2019 till 161.227 tkr.

Överföring av över-/underskott för resultatenheter

I kommunen finns ett antal resultatenheter, som enligt kommunens ekonomiska regler för resultatenheter får en prestationsbaserad intäkt utifrån den verksamhet som bedrivs, och som ska anpassa sina kostnader till denna ersättning. Om en resultatenhet får ett överskott, har verksamheten rätt att bära med sig detta anslag in i nästa verksamhetsår. Om enheten har ett underskott, måste verksamheten återställa underskottet senast under det andra budgetåret efter att det har uppstått, i enlighet med Ekonomiska regler för resultatenheter (KS 2008-05-27 § 77).

För 2018 gäller att två verksamheter bär med sig överskott till 2019, medan två verksamheter bär med sig underskott. Två resultatenheter nollställs. För de upparbetade underskotten för grundskola (- 11 586 tkr) och hemtjänst (- 6 279 tkr) är förslaget att de avskrivs i sin helhet. För Fastighetsavdelningen har kostnader för lokalutredningar samt saneringsoch rivningskostnader på 5 015 mnkr räknats bort, då dessa inte kan ses som resultatenhetens ansvar. Det sammanlagda värdet uppgår till +3 756 tkr, fördelat på följande verksamheter:

Resultatenheter (tkr)	Ackumulerade Över-/underskott överfört till nästa budgetår		
	2018	2017	2016
Fastighetsavdelningen	-1 117	2 602	1 136
Grundskola	0	-10 746	-5 284
Förskola	+3 559	98	-2 341
LSS, daglig verksamhet	+1 410	1 363	1 039
Avlösning/ledsagning funktionsnedsättning	-96	-548	667
Hemtjänst	0	-2 499	-739
Summa	+3 756	-9 730	-5 522

Modell för fördelning av medel för asylsökande och nyanlända

Kommunstyrelsen fastställde vid sitt sammanträde 2019-01-18 § 4 en ny modell för fördelning av medel för asylsökande och nyanlända. Denna modell togs fram som ett resultat av erfarenhet av hur medel användes under 2018 på grundskolan och inom kultur- och fritidsnämnden. Vid årets slut hade kultur- och fritidsnämnden ett överskott medan barn- och utbildningsförvaltningen hade haft betydande kostnader för asylsökande och nyanlände.

I och med att modellen tagits fram för att hantera obalanser som uppstod redan 2018 så är det lämpligt att denna modell tillämpas redan för 2018, och modellen har använts när årsbokslutet har upprättats.

årsredovisning 2018

tyresö kommun

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande 3
Kommundirektören 4
Politik och organisation 5
Kommunstyrelsens ledamöter 2018 6

Förvaltningsberättelse

Viktiga händelser 8
Omvärldsanalys och framtidsbedömning 10
På väg mot vision och mål 13
Tyresös kvalitet i korthet 2017 21
Kommunens personal 23
Vad används 100 kronor av skattepengarna till? 26
Kommunkoncernen 27
Finansiell analys 29
Driftredovisning 38
Investeringsredovisning 41

Tyresö kommuns verksamhet

Barn- och utbildningsnämnden 46
VO 1: Förskola och pedagogisk omsorg 46
VO 2: Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem 47
Socialnämnden 49
VO 3: Individ- och familjeomsorg 50
VO 4: Omsorg om personer med funktionsnedsättning 51
VO 5: Äldreomsorg 52
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden 54
VO 6: Gymnasieskola 54
VO 7: Vuxenutbildning 55
VO 8: Arbete och integration 55
Kultur- och fritidsnämnden 56
VO 9: Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar 56
Kommunstyrelsen 57
VO 10: Plan och exploatering 57
VO 11: Väghållning och park 58
VO 12: Miljö och trafik 59
VO 13: Vatten och avlopp 59
VO 14: Renhållning 60
VO 16: Näringsliv 60
VO 17: Gemensam verksamhet 61
Byggnadsnämnden 62
VO 15: Bygglovsverksamhet 62

Räkenskaper

Resultaträkning 64
Balansräkning 65
Kassaflödesanalys 67
Noter 69
Redovisningsprinciper 78
Ordlista 80

Revisionsberättelse .....

Kommunstyrelsens ordförande

Anita Mattsson, kommunstyrelsens ordförande

Det ekonomiska resultatet visar tydligt att vi har stora ekonomiska utmaningar. Kommunen har under de senaste åren inte lyckats nå upp till de överskott som behövs för att ha en god ekonomi och kunna göra nödvändiga investeringar i framtiden, och för första gången på 20 år lämnar vi nu ett stort underskott.

Situationen är problematisk och förra årets underskott måste vändas till överskott om vi ska kunna säkra den välfärd som kommer att behövas framöver. Vi kommer därför att jobba hårt med effektiviseringar av kommunens verksamheter för att återgå till en ekonomi i balans.

Den genomförda skattehöjningen var helt nödvändig för att få till stånd en sund ekonomi i balans, där varje generation står för sina egna kostnader. Ambitionen är att i slutet av mandatperioden kunna sänka skatten.

Trots det ekonomiska resultatet är jag stolt över Tyresö kommun. Vi har medarbetare som är engagerade och bryr sig om alla dem som de möter i våra verksamheter, som tar hand om våra barn och våra äldre, som planerar och utvecklar framtidens Tyresö och tillsammans arbetar för att vi ska nå våra strategiska mål.

Under det gångna året har vi anordnat uppskattade evenemang och genomfört insatser för att underlätta vardagen för alla Tyresöbor. I januari anordnade vi för första gången Funkisfestivalen i Tyresö – ett initiativ som värdesätts av både deltagare och publik. I maj fick vi vårt eget Etableringscentrum, som förenklar integrationsprocessen för nyanlända genom att samla alla myndigheter och funktioner under ett och samma tak. Vi bytte till en bättre lärplattform för att förbättra kommunikationen inom skolans område – både internt och med vårdnadshavare. Vi firade 10-årsjubileum av Tyresöfestivalen och invigde den nya parkourparken. Vi uppdaterade Tyresöinitiativet för att Tyresöborna lättare ska kunna vara med och påverka de beslut som fattas i kommunen. Och vi färdigställde 473 nya bostäder.

Vi välkomnade dessutom en ny kommundirektör som framöver kommer att vara en viktig nyckel i arbetet med att lyfta Tyresö kommun till nya framgångar.

Nu ser vi framåt för att säkra framtidens välfärd och alla Tyresöbors välmående och utveckling!

Kommundirektören

Som ny kommundirektör i Tyresö kommun kan jag inte annat än slås av kommunens stora potential.
Det är ingen tvekan om att vi också står inför stora utmaningar. Det står att läsa inte minst i denna årsredovisning. Men bra medarbetare och engagerade medborgare borgar för att det finns mycket goda möjligheter att klara av dessa utmaningar och bli ännu bättre.

Tyresö växer. Vi är redan den kommun i Stockholmsområdet som bygger flest bostäder (näst efter Solna). Förra året färdigställde vi 473 bostäder. Vi fortsätter i den andan. År 2035 räknar vi med att vi är 60 000 Tyresöbor.

Men det finns förutsättningar att locka inte bara boende till Tyresö, utan även besökare. En fantastisk natur och ett levande friluftsliv attraherar redan många, men kan locka fler. Här finns det hållbara livet – och stor potential.

En besöksnäringsstrategi finns redan på plats och ska nu sättas i verket. Under det kommande året antar vi också en ny strategi för Tyresös näringsliv. Även här finns att göra. Vi vill locka fler företagare till Tyresö.

Under det gångna året antogs kommunens nya vision:
I Tyresö finns det hållbara livet,
nära storstad, skog och skärgård.
I Tyresö finns plats för alla – här trivs nya tankar.
Tillsammans skapar vi trygghet och tillit.
Tyresö är hemma!

Nu siktar vi framåt och låter visionen leda vägen. Tyresö är hemma, men här trivs också nya tankar.

Dessa ska vi ta vara på – både medborgarnas och medarbetarnas. Ett utvecklat och uppdaterat Tyresöinitiativ underlättar för Tyresöborna att komma med egna initiativ och förslag. En vässad organisation med fokus på ständiga förbättringar tar vara på medarbetarnas tankar och idéer om vad som behöver göras för att Tyresö kommun ska leverera ännu bättre välfärd.

Tillsammans skapar vi trygghet, delaktighet och hållbarhet.

Politik och organisation

Tyresö leddes under mandatperioden 2015–2018 av en allians bestående av Moderata samlingspartiet, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna. De hade majoritet i kommunfullmäktige, som är kommunens högsta beslutande instans. Kommunfullmäktige tar beslut i kommunövergripande frågor. Kommunstyrelsen förbereder alla ärenden som ska tas upp i kommunfullmäktige och ansvarar för att beslut genomförs.

Kommunens förvaltningar styrs av nämnder som består av politiker. Nämnderna beslutar om mål och riktlinjer för sina respektive områden.

Huvudansvaret för den kommunala verksamheten ligger hos de förtroendevalda politikerna.

Kommundirektören är Tyresö kommuns högste tjänsteman. Han leder kommunens förvaltningar, som 2018 var fem till antalet.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för kommunövergripande frågor: ekonomi, HR, kommunkansli, kommunikation, kvalitet, säkerhet samt servicecenter och tekniska kontoret.

Barn- och utbildningsförvaltningen omfattar förskola, grundskola och fritidshem.

Socialförvaltningen omfattar äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Stadsbyggnadsförvaltningen omfattar plan och exploatering, naturvård, kart- och mätningsarbeten samt bygglov.

Utvecklingsförvaltningen omfattar gymnasium, vuxenutbildning, arbetsmarknad samt kultur och fritid.

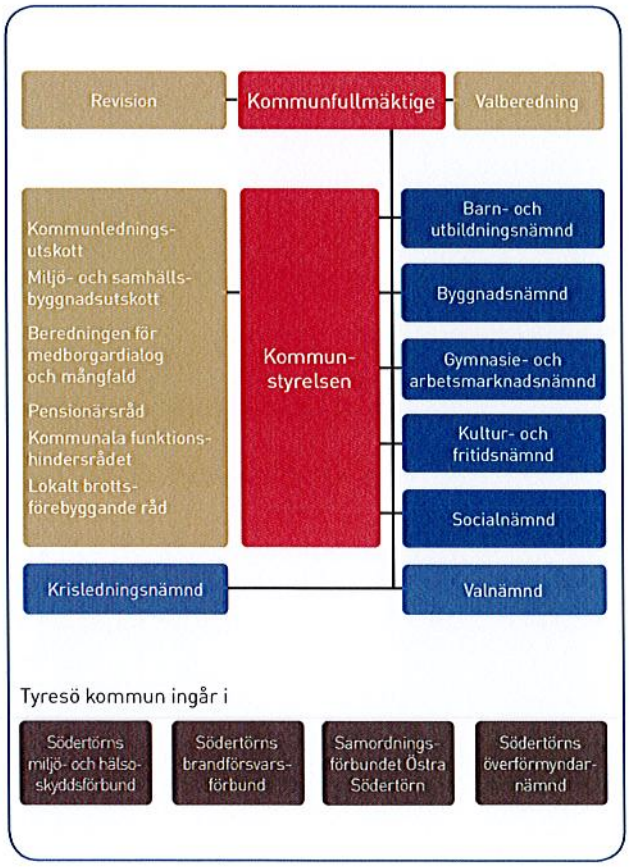

Kommunstyrelsens ledamöter 2018

Fredrik Saweståhl (M)

Mats Lindblom (L)

Anita Mattsson (S)

Ann-Christin Svensson (M)

Lotta Stjernfeldt (M)

Dick Bengtson (M)

Kristjan Vaigur (S)

Jannice Rockstroh (S)

Carl-Johan Karlson (S)

Marie Åkesdotter (MP)

Anders Wickberg (SD)

Ulrica Riis-Pedersen (C)

Anna Lund (KD)

1 Förvaltnings-berättelse

Viktiga händelser

En ny vision för Tyresö

Kommunens nya vision antogs över partigränserna och gäller från och med 2019:
I Tyresö finns det hållbara livet,
nära storstad, skog och skärgård.
I Tyresö finns plats för alla – här trivs nya tankar.
Tillsammans skapar vi trygghet och tillit.
Tyresö är hemma!

Valet och nytt politiskt styre

Kommun-, landstings- och riksdagsval hölls med det högsta valdeltagandet i Tyresö på 30 år. Utfallet av valet innebar inte ett entydigt resultat, och i oktober tillkännagav Socialdemokraterna, Liberalerna och Miljöpartiet att det hade för avsikt att styra kommunen under namnet Tillsammans för Tyresö. För första gång på 20 år är det en helt ny konstellation partier som styr kommunen. Det nya styret tog över ansvaret för barn- och utbildningsnämnden, byggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden redan i slutet av november, medan kommunstyrelsen och övriga nämnder övergick vid årsskiftet.

Ny organisation

Kommunens nya organisation beslutades och trädde i kraft i januari 2019. Förberedelserna pågick hela hösten.

Förändringen gäller både nämnderna och förvaltningarna. Syftet är bland annat att lyfta fram äldrefrågorna och stärka integrationen. Den tidigare socialnämnden och gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden bildar numera tre nämnder:

- äldre- och omsorgsnämnden, som ansvarar för äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning
- social- och arbetsmarknadsnämnden, som ansvarar för individ- och familjeomsorgen samt arbetsmarknad och integration
- gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, som ansvarar för gymnasie- och vuxenutbildningen.

För att bättre kunna serva nämnderna anpassades sedan tjänstemannaorganisationen efter den politiska genom att socialförvaltningen och utvecklingsförvaltningen slogs samman till en förvaltning.

Ny kommundirektör

Kommunen rekryterade en ny kommundirektör. När Bo Renman går i pension i februari 2019 tar Stefan Hollmark över.

Fornudden

I juni vann detaljplanen för Fornudden laga kraft, och arbetet med att utveckla Fornudden kunde påbörjas. En ny skola och ett nytt vård- och omsorgsboende planeras. Under sommaren rustades den centrala delen av Fornuddsparken med nya gångvägar, sittmöbler, belysning och massor av planteringar.

Start av ishallsbygget

Under våren fattade fullmäktige beslut om att genomföra bygget av en ny ishall. Den ska rymma 1 000 åskådare och plats för cafeteria, kanslier och omklädningsrum för Tyresö konståkningsklubb, Tyresö Royal Crowns, Tyresö FF och Tyresö Hanviken Hockey. Hallen ska stå klar det första kvartalet 2021, då den gamla rivs.

Invigning av Villa Basilika

I april invigdes det nya äldreboendet Villa Basilika, ett privat vård- och omsorgsboende som drivs i Vardagas regi. Villa Basilika ersätter delar av Björkbackens och hela Ängsgårdens vård- och omsorgsboenden. Förändringen innebär en ökning med fem vård- och omsorgsplatser för att möta den ökade efterfrågan i kommunen.

Etableringscentrum

I maj fick Tyresö ett eget Etableringscentrum. Det är ett av tre (de andra ligger i Haninge och Nynäshamn) och ska underlätta integrationsprocessen för nyanlända. Kommunerna fick 46 miljoner kronor från Europeiska socialfonden för projektet, som samlar alla myndigheter och funktioner under ett och samma tak.

Bostadsbyggande

Under 2018 färdigställdes 473 bostäder i kommunen. Planuppdraget för den första etappen av den nya stadsdelen Wättinge, mellan Granängsringen och Wättingestråket, har lagts ut och en markanvisningstävling har genomförts där bostadsbolagets Sveafastigheter utsågs till vinnare. Totalt beräknas den nya stadsdelen rymma cirka 800 bostäder när den är fullt utbyggd.

Ny entreprenad

Under slutet av 2018 påbörjades upphandlingsarbetet för den största anläggningsentreprenaden i Tyresös historia. Det handlar om en så kallad samverkansentreprenad, som innebär att alla aktörer får komma in tidigt i ett projekt och att projektering och planering genomförs tillsammans. På så sätt kan man bättre ta tillvara allas erfarenheter och kompetenser än vid traditionella entreprenader.

Östra Tyresö

En ny strategi för Östra Tyresö antogs under året. Den fastställer bland annat att hela Östra Tyresö ska byggas ut med kommunalt huvudmannaskap både för allmänna platser, såsom vägar och parker, och för allmänna vatten- och avloppsledningar.

Flytt av Trollbäckens bibliotek

Trollbäckens bibliotek flyttade från Vendelsövägen till ett mer centralt läge vid Kumla Allé 7–9. På så sätt kunde fler välbehövliga förskoleplatser inrättas där biblioteket tidigare låg.

Tyresöfestivalens 10-årsjubileum

För tionde året i rad firades Tyresös civilsamhälle och föreningsliv med ännu en Tyresöfestival. Den satte också publikrekord: från första årets 350 till över 3 000 besökare 2018.

Funkisfestival i Tyresö

I januari anordnades Funkisfestivalen i Tyresö för första gången. Det är Sveriges största melodifestival för personer med kognitiv eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Den deltagare som går vidare representerar sedan Tyresö i den landsomfattande tävlingen. Perdaniel Söderlind kammade hem segern i Tyresös deltävling.

Invigning av parkourparken

I samband med Tyresöfestivalen invigdes den nya parkourparken. Bredvid skateparken, mitt emot Tyresö centrum, ligger hinderbanan som är anpassad för både nybörjare och mer erfarna utövare.

Ny webbplats

I februari lanserades kommunens nya webbplats. Efter drygt ett års arbete fick Tyresöborna tillgång till en renare, modernare och tydligare webbplats med mer fokus på service till invånarna. Enligt den webbundersökning som gjordes i slutet av året var Tyresöborna också mer nöjda med den nya webben.

Byte av lärplattform

En ny lärplattform, Vklass, togs i drift. Den underlättar kommunikationen mellan skola och vårdnadshavare. Här kan man följa sitt barns utveckling, hantera frånvaro och få information från lärare. På plattformen finns också kalender, scheman, matsedel och kontaktuppgifter.

Uppdatering Tyresöinitiativet

Tyresöinitiativet utvärderades och uppdaterades. Handläggningstiden har förkortats och initiativet, som gör det möjligt för medborgarna att komma med förslag till kommunen, ska marknadsföras så att fler får kännedom om det.

Omvärldsanalys och framtidsbedömning

Konjunkturen

Sverige har upplevt en lång period av högkonjunktur, men enligt konjunkturbedömarna börjar den nu gå mot sitt slut. Tecken på det är att framtidstron hos hushåll och företag försvagas och att den globala tillverkningsindustrin utvecklas mot det sämre. Den faktor som enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) främst kommer att sänka den svenska tillväxten är en minskning av bostadsbyggandet (Makronytt 1/2019 – februari 2019). SKL räknar dock med en stark konjunktur 2019, särskilt på arbetsmarknaden med låg arbetslöshet som följd. Redan 2020 förväntas en tydligare konjunkturavmattning.

Skatteintäkter

En avmattning av konjunkturen innebär även en avmattning för tillväxten i skatteunderlaget. I ett antal år har kommunernas skatteintäkter ökat betydligt snabbare än kostnaderna med en real ökning av skatteunderlaget. Det har gett kommunerna möjlighet att expandera sin verksamhet och även för många kommuner att leverera goda ekonomiska resultat. År 2018 upplevde Tyresö en betydligt lägre tillväxt i intäkterna från skatter och utjämning än 2017. För 2019 räknar SKL med en liten real tillväxt i skatteunderlaget, men 2020 förväntas ingen tillväxt alls. För Tyresös del innebär den skattehöjning kommunen genomför 2019 att skatteintäkterna ändå ökar.

Bostadsbyggande

Högkonjunkturen har inneburit ett högt tryck på bostadsmarknaden i Stockholmsregionen. Bostadspriserna ökade, vilket har gjort det ekonomiskt attraktivt att bygga bostadsrätter för försäljning. I och med den inbromsning som skedde 2017 har bilden förändrats. Priserna på lägenheter har sjunkit något, men framför allt har utvecklingen påverkat viljan att köpa nyproducerade lägenheter. Det innebär sjunkande priser på nyproduktionen och att det blir betydligt mindre attraktivt att bygga nya bostäder, åtminstone bostadsrätter. För Tyresö betyder det att de bostäder som redan är i produktion byggs färdigt, men att det märks en mer avvaktande attityd hos bostadsföretagen. År 2018 blev 437 bostäder färdiga. För 2019 förväntas ungefär samma nivå. På några års sikt kan utvecklingen påverka antalet nya lägenheter och därmed även kommunens befolkningsutveckling.

Befolkningsutveckling

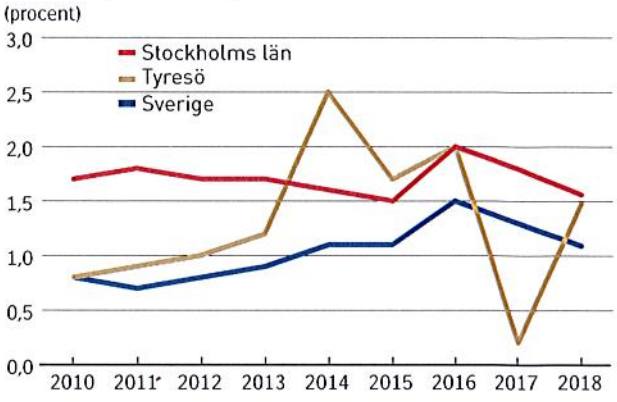

Kommunens befolkning växte med 700 personer till 48 004, en ökning med 1,48 procent, nästan lika mycket som i Stockholms län (1,56 procent). Det finns en tendens att ökningstakten avtar både i länet och i hela landet. Utvecklingen i Tyresö påverkas i hög grad av vilka byggprojekt som blir inflyttningsklara. En fortsatt god ökningstakt förväntas 2019, medan det framöver kan bli en svagare befolkningsutveckling än tidigare förväntat.

Demografiskt tryck

Kommunens kostnader påverkas av befolkningssammansättningen. Kommunen ska ge service till alla sina medborgare, men har ett särskilt ansvar för vissa åldersgrupper. Därför är kostnaderna högre för barn och unga upp till gymnasieåldern och för de äldre. Länge har SKL och andra prognosmakare förutspått att när de stora fyrtiotalistkullarna börjar åldras innebär det ett ökat kostnadstryck för kommunerna. Den utvecklingen ser vi början av nu. En analys av befolkningsprognosen från 2017 visar att kommunens kostnader förväntas öka med 8,8 procent från 2017 till 2022, medan skatteintäkterna endast ökar med 3,8 procent. Ökningstakten förväntas bli hög både för för-

skola (+9,3 procent) och gymnasieskola (+17,6 procent), men allra högst förväntas ökningen bli för äldreomsorgen (+24,2 procent). Ökningen för förskolan är den mest osäkra, eftersom den påverkas både av barnafödande och inflyttning. Ökningen för gymnasieskolan påverkas något av inflyttningen, medan ökningen för äldreomsorgen till allra största del består av behov som finns hos den befolkning som redan bor i kommunen. Om befolkningsökningen blir svagare än som förutsattes i 2017 års prognos, blir det färre skattebetalare som ska bära försörjningsbördan för den förväntade ökningen av äldreomsorgskostnaden.

Investeringsbehov

De ökade behoven av kommunala tjänster innebär ett ökat behov av investeringar. Dels ska infrastruktur som vägar, vatten och avlopp byggas för att göra det möjligt att bygga bostäder. Dels innebär utvecklingen att redan befintlig infrastruktur måste uppgraderas för att klara det ökande trycket. Det behöver byggas förskolor, skolor och äldreboenden, men även fler idrotts-, kultur- och fritidsanläggningar. Många kommuner har dessutom anläggningar och fastigheter som börjar åldras och som är i behov av reinvesteringar. Därför finns det i kommunsektorn ett stort investeringsbehov.

Utvecklingen i Tyresö kommun liknar den i landet i övrigt, men är kanske ännu mer accentuerad. Kommunen har ett tydligt tryck på exploateringsinvesteringar och investeringar i infrastruktur för att möjliggöra befolkningsutveckling. En stor del av investeringarna kan täckas av intäkter i form av markförsäljning och exploateringsbidrag. Kommunen hade en kraftig befolkningstillväxt under 60- och 70-talen, vilket inneburit att merparten av kommunens fastigheter och anläggningar byggdes då och nu behöver renovering. Dessutom har kommunen en befolkningsutveckling som innebär ökat behov av anläggningar och fastigheter.

En uppbromsning av befolkningsökningen innebär ett något sänkt investeringstryck. Till exempel kan behovet av nya skolor och förskolor bromsas upp och behovet av exploateringsinvesteringar minska. Dock finns behovet av reinvesteringar i befintliga fastigheter kvar.

Under högkonjunkturen märktes en kraftig tillväxt på byggmarknaden med ökande byggpriser som följd. Investeringarna har blivit dyra. Det är möjligt att en lågkonjunktur kan dämpa utvecklingen.

Räntor

Den höga investeringstakten innebär sannolikt ett ökat lånebehov för Tyresö och andra kommuner. Under senare år har kommunerna kunnat låna till en mycket låg ränta, och förväntan har varit att det inte skulle bli en bestående situation. I och med att konjunkturen nu börjar vika, är det möjligt att den förväntade räntehöjningen uteblir eller åtminstone skjuts på framtiden. Kommuninvest skriver i rapporten *Fördjupning: Kommunsektorns genomsnittsränta 2018–2023:*

”De flesta bedömare är överens om att dagens låga räntenivåer inte är långsiktigt hållbara, men samtidigt har räntehöjningar gång på gång skjutits på framtiden. Även om Riksbanken till slut höjde reporäntan i december 2018 så har räntebanan, d.v.s. prognosen för reporäntan, sänkts och marknadens långsiktiga ränteförväntningar har följt med nedåt.”

Med marknadens ränteförväntningar och de omfattande data man har om kommunernas upplåning har Kommuninvest genomfört en simulering av framtida räntekostnader i kommunsektorn. Simuleringen visar att trots att huvuddelen av upplåningen omsätts fram till 2023, samtidigt som en viss nyupplåning sker, ökar inte kommunernas räntekostnad i snitt särskilt mycket. År 2018 hade kommunerna en genomsnittsränta på 1,28 procent. Den förväntas ligga kvar på ungefär samma nivå +/−0,02 procentenheter fram till 2022, för att börja stiga först 2023 till 1,40 procent. Det kan indikera att höjda räntenivåer inte är ett hot på kort sikt, men väl kan bli ett problem lite längre in i framtiden.

Simulering av genomsnittsräntan och skuldutvecklingen för kommunsektorn

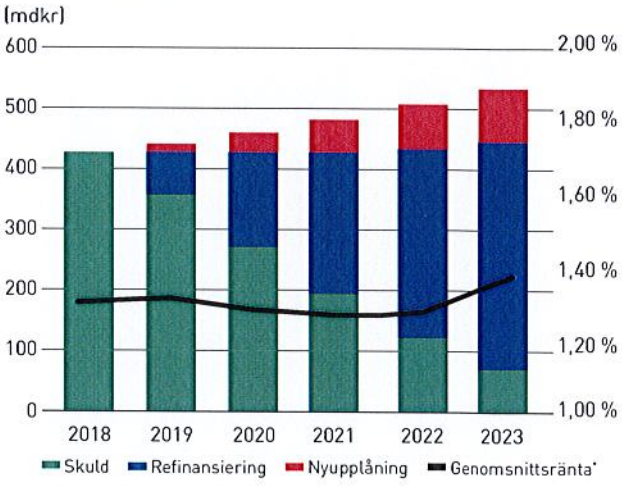

*Genomsnittsränta inklusive antaganden om nyupplåning och refinansiering

Källa: Kommuninvest, utifrån lån inlagda i skuldförvaltningssystemet KI-Finans.

Arbetsmarknad, rekrytering och löneglidning

De senaste åren har det rått högkonjunktur på arbetsmarknaden, särskilt i Stockholmsregionen. För Tyresö har det inneburit dels att det har varit svårare att rekrytera vissa yrkesgrupper, dels högre löneglidning. En viktig grupp har

varit lärare, som till stor del är kommunalt anställda. Satsningen på lärarlönelyftet för några år sedan blev startskottet för en stor rörlighet på arbetsmarknaden för lärare med därpå följande rekryteringsproblem och även löneglidning. Samma mönster har funnits för andra yrkesgrupper där kommunerna konkurrerar med andra arbetsgivare.

SKL:s bedömning är att arbetsmarknadskonjunkturen kommer att vara fortsatt hög en tid framöver. Det kan innebära att rörligheten och löneglidningen fortsätter. För lärarna har det dock skett en stabilisering 2018. Rörligheten har minskat och även löneglidningen. Det verkar som om arbetsmarknaden åtminstone för denna grupp är i färd att återfinna en önskvärd balans.

Pensionskostnader

En förändring av hur inkomstbasbeloppet beräknas har inneburit att beloppet i dag stiger något saktare än tidigare. Kombinerat med den ovan beskrivna löneglidningen har det inneburit att långt fler medarbetare i kommunsektorn får rätt till en större andel tjänstepension. Särskilt tydlig blir utvecklingen i Stockholmsregionen, där lönenivåerna ligger något högre än i resten av landet. För Tyresö har det inneburit en kraftig utveckling i kostnaderna för tjänstepensioner. Även om en del av utvecklingen är av engångskaraktär när medarbetare får rätt till förmånsbestämd ålderspension, kan det förväntas att kostnaderna etablerar sig på en nivå som är en klar bit över den som gällde för bara några år sedan.

Integration

De senaste åren har Tyresö mottagit ett ökat antal flyktinginvandrare jämfört med tidigare. I och med att Sverige i några år har hållit en restriktiv flyktingpolitik är det rimligt att förvänta sig att antalet nyinvandrade kommer att falla tillbaka. Fokus ändras från mottagande av flyktingar till att integrera dem i samhället och stödja dem i att etablera sig på arbetsmarknaden.

Strategi för framtiden

Om Tyresö ska klara att hantera effekterna av en vikande konjunktur, ökat demografiskt tryck och andra kostnadshöjande faktorer, är det viktigt att arbeta med kommunens tre grundförutsättningar: hållbar ekonomi, hållbar kvalitetsutveckling och attraktiv arbetsgivare. Verksamheten måste arbeta systematiskt med att göra ständiga förbättringar och skapa effektiva processer. Nya arbetssätt måste införas, ibland med stöd av digitala hjälpmedel.

För att möjliggöra bostadsbyggande är det viktigt att kommunen uppfattas som en attraktiv plats att utveckla bostadsprojekt på.

Behovet av investeringar kvarstår. Kommunen behöver agera klokt när det gäller investeringar och prioritera för att undvika en stor skuldsättning.

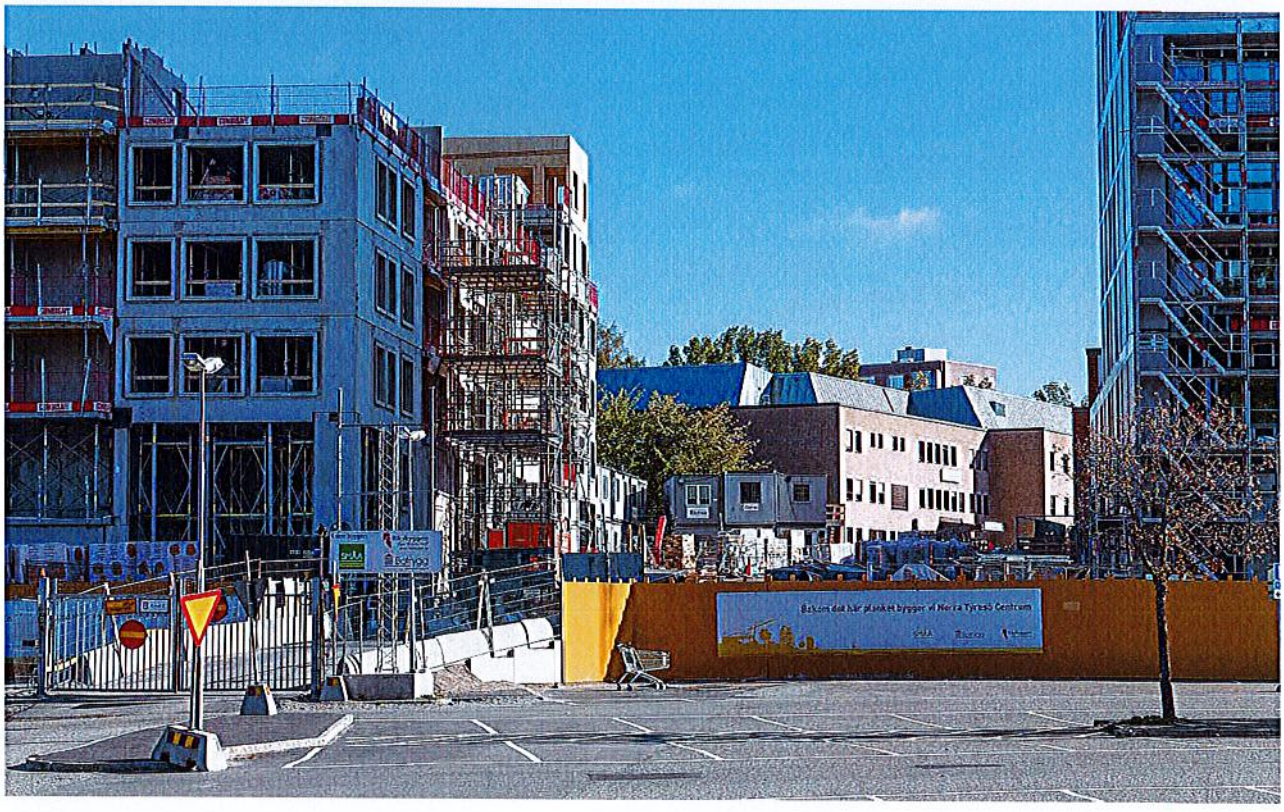

På väg mot vision och mål

Kommunens uppdrag är att erbjuda service och tjänster av hög kvalitet till kommunens invånare, för deras behov i olika skeden i livet. Det kräver att kommunen har en helhetssyn, medborgarfokus och arbetar långsiktigt. För att resurserna ska användas effektivt och ge högsta möjliga kvalitet, är det viktigt att medarbetarna på alla nivåer är delaktiga i kvalitetsarbetet.

En gemensam vision och fem strategiska målområden har varit ledstjärnor i Tyresö under mandatperioden 2015–2018. Med utgångspunkt i målen formulerade kommunen strategiska mål och särskilda uppdrag. Intentionen var att målen ska nås före mandatperiodens slut.

I årsredovisning 2018 slutredovisas målen. En sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen följer efter redovisningen av de enskilda målen.

Strategiska målområden

- Livskvalitet – den attraktiva kommunen
- Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum
- Blomstrande näringsliv
- God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter
- Attraktiv arbetsgivare

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen

Tyresö är fortfarande en av regionens mest attraktiva kommuner att bo i. Däremot hade kommunen svårt att behålla resultaten i flera av de andra målen.

Av de 14 strategiska målen uppfylldes 5 i hög grad (drygt 36 procent), medan 3 av målen uppfylldes delvis och 6 mål inte uppfylldes.

Resultaten var en tillbakagång sedan 2017. I medborgarservice sänktes bedömningen av 1 mål från uppnått till delvis uppnått. Blomstrande näringsliv hade 2 mål som tidigare bedömdes som uppnått respektive delvis uppnått och som 2018 bedömdes som inte uppnådda. I de ekonomiska måtten sänktes 2 från uppnådda till inte uppnådda. På området attraktiv arbetsgivare höjdes bedömningen för 1 mått från delvis uppnått till uppnått. För livskvalitet låg bedömningen på samma nivå som 2017.

Resultaten för de finansiella målen var en besvikelse. Inget av de finansiella målen nåddes, varken för året eller för mandatperioden, vilket är allvarligt. Kommunen har en lång väg att gå för att nå målen för ekonomiska resultat och verksamheter i balans.

För att klara det är det viktigt att kommunen lyckas i arbetet med innovativa processer. Det är glädjande att arbetet med att utveckla kommunens processer har tagit fart och mycket positivt att medarbetarna upplever att det innovativa klimatet har förbättrats de två senaste åren.

Medarbetarna gav goda omdömen i medarbetarundersökningen, och en stor andel av dem skulle rekommendera kommunen som arbetsgivare. Sjukfrånvaron sjönk något, även om resultaten var långt från målet.

Livskvalitet – den attraktiva kommunen

TYRESÖ ÄR EN AV SVERIGES MEST ATTRAKTIVA BOENDEKOMMUNER

Målet uppfylldes i hög grad.

Vad gäller kvalitet var Tyresö kommuns resultat bättre eller i nivå med genomsnittet för andra kommuner. Verksamheterna arbetar med att göra kommunen ännu mer attraktiv att bo i. Tyresö hamnade på fjortonde plats i SCB:s medborgarundersökning när det gäller frågan om Tyresöborna rekommenderar kommunen till andra att bo och leva i.

Kommunen nådde målet om 30 procent ekologiska livsmedel. Tyresö klättrade från plats 31 till 22 i tidningen Fokus rankning. Andelen enbostadshushåll som anslöts till matavfallsinsamlingen nådde målet. Tyresö klättrade från plats 47 till 37 i kommunrankningen Miljöbarometern. Kommunen erbjuder många små och stora evenemang inom kulturområdet och har utvecklat utbudet för flera målgrupper. Utvecklingen av Alby friluftsområde fortsätter.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Andel inköpta ekologiska livsmedel i organisationen (%)	30,0	30,3	32,0	30,0
Andel Tyresöbor som kan rekommendera Tyresö som boendekommun – Svenskt Kvalitetsindex (%)			99,0	
Medborgarundersökning – Hur bedömer medborgarna Tyresö kommun som en plats att bo och leva på? (Nöjd-region-index 1–100) (U00402)	70		68	Ökning
Medborgarundersökning – Tyresöborna om kommunen som en plats att rekommendera vänner och bekanta att flytta till (U00404)	79		75	
Tyresös placering i tidningen Fokus rankning	22	31	22	Bättre placering
Renhållning – andel enbostadshus som är anslutna till matavfallsinsamling (%)		34,0	42,0	37,0

TYRESÖ ÄR EN AV SVERIGES BÄSTA SKOLKOMMUNER

Målet uppfylldes delvis. Resultaten var fortfarande jämförelsevis höga.

Förskola

Av vårdnadshavarna var 93 procent nöjda med verksamheten och 99 procent upplevde att deras barn trivdes i förskolan medan 95 procent angav att deras barn var trygga i förskolan.

I Tyresö fick 48 procent av barnen plats i förskola på önskat datum. Det var en förbättring jämfört med 2017.

Genomsnittet för barngruppernas storlek minskade och personaltätheten förbättrades från 5,6 till 5,3 barn per medarbetare.

Grundskola

Tyresö steg i rankningen (SKL:s öppna jämförelser grundskola) till plats 54. Alla grundskolor förbättrade sina resultat. Eleverna som slutade årskurs 9 hade bättre resultat än tidigare årskullar. Resultatdialogerna bidrog till förbättringen.

En ny lärplattform togs fram för att förenkla kommunikationen med vårdnadshavare och elever.

Elev- och föräldraenkäter visar att den upplevda tryggheten ligger stabilt högt sedan flera år tillbaka.

Gymnasium

Genom samverkansavtalet i Stockholms län (och utökade utomregionala samverkansavtal som kommunen tecknar då det blir aktuellt) kan Tyresö kommuns gymnasieelever välja bland nästan alla gymnasieutbildningar i landet.

Statistiken för 2018 visar att 81,9 procent av eleverna som är folkbokförda i Tyresö tog examen eller fick studiebevis inom fyra år. Det var en ökning med 4 procent från 2017. Motsvarande i riket var 78,6 procent och i Stockholms län 79,2 procent.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 018
Förskola – andel föräldrar som instämmer i påståendet "Jag är nöjd med verksamheten i mitt barns förskola" (föräldraenkät) (%)	90,0	94,0	93,0	100,0
Grundskola – sammanvägt resultat i grundskolan, samtliga skolor, rankning ÖJ (U15428)	48	133	54	50
Gymnasieskola – andel gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun (%) (N17457)	76,9	78,1	81,9	100,0

Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum

TYRESÖBORNA ÄR NÖJDA MED DEN KOMMUNALA SERVICEN

Målet uppfylldes i hög grad. Resultaten var goda på i stort sett varje område.

Kommunens resultat Nöjd-medborgar-index 62 i medborgarundersökningen var något högre än rikssnittet 61.

För verksamheterna var resultaten bättre eller i nivå med läns- och rikssnitt för förskola, grundskola, idrottsanläggningar, väghållning, gång- och cykelvägar, renhållning, vatten och avlopp samt miljöarbete. Under genomsnittet låg gymnasium, äldreomsorg och kultur. I undersökningen tillfrågades omkring 1 200 Tyresöbor om verksamheterna, oavsett om de använt tjänsterna eller inte, och 40 procent svarade på enkäten.

Servicecenter införde ett verktyg för kundundersökning, som innebär att när en medborgare haft kontakt med kommunen kan medborgaren betygsätta hur bemötandet, engagemanget, kunskapen och resultatet var i kontakten. I undersökningen deltog 780 medborgare. Resultatet visade att 87 procent var nöjda, 88 procent ansåg att medarbetarna hade ett högt engagemang och 80 procent tyckte att det var enkelt att kontakta servicecenter. Genom regelbunden kvalitetsgranskning och återkommande uppföljningar säkerställs kvaliteten i kommunens verksamheter.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Medborgarundersökning – Vad tycker medborgarna i Tyresö kommun om kommunens verksamheter? (Nöjd-medborgar-index 1–100) (U00401)	59	0	62	Ökning

TYRESÖBORNA KAN PÅVERKA KOMMUNENS VERKSAMHET

Målet uppfylldes delvis.

I medborgarundersökningen var kommunens Nöjd-inflytande-index 41, klart lägre än rikssnittet på 48.

Tyresöbornas möjlighet till delaktighet har ökat genom Tyresöinitiativet som infördes i februari 2017. År 2018 lämnades 35 förslag in, varav 8 publicerades på kommunens webbplats. Av dem fick 3 mer än 50 röster och remitterades vidare till en politisk nämnd för behandling. Övriga förslag publicerades inte, antingen för att de inte berörde kommunens ansvarsområde eller för att liknande förslag hade lämnats tidigare eller redan ingick i befintliga planer. Möjligheten att lämna förslag behöver marknadsföras mer.

Antalet synpunkter (utom felanmälningar) minskade från 554 år 2017 till 490. Antalet klagomål minskade från 1 024 till 770. Det berodde till stor del på förändrade arbetssätt och bättre samverkan.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Medborgarundersökning – Vad tycker medborgarna i Tyresö kommun om inflytandet i kommunen? (Nöjd-inflytande-index 1–100) (U00408)	47	-	41	Ökning

Blomstrande näringsliv

TYRESÖ HÖR TILL DE 25 BÄSTA KOMMUNERNA I SVERIGE NÄR DET GÄLLER FÖRETAGSKLIMAT

Målet uppfylldes inte.

Tyresö kommun nådde inte målet om plats 25 på rankningen. Kommunrankningen bygger till två tredjedelar på enkätsvar från företagare och till en tredjedel på statistiskt underlag. Urvalet av företagare består inte enbart av dem som haft kontakt med kommunen, utan enkäten är en generell attitydundersökning.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Företagare bedömer kommunens företagsklimat – Svenskt Näringsliv (plats)	18	42	82	25

TYRESÖS FÖRETAGARE ÄR NÖJDA MED DEN SERVICE OCH DET BEMÖTANDE DE FÅR I KOMMUNEN

Målet uppfylldes inte.

I SKL:s mätning av Nöjd-kund-index för företagare som haft kontakt med kommunen var det sammanlagda resultatet 61 på skalan 1–100. Ett resultat på 62–69 anses godkänt. Resultatet var alltså på gränsen till godkänt.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Så uppfattar företagare den service de fått från kommunen – SBA Servicemätning	70	69	61	75

ARBETSLÖSHETEN I TYRESÖ ÄR BLAND DE LÄGSTA I REGIONEN OCH SYSSELSÄTTNINGSGRADEN HÖG

Målet uppfylldes.

Arbetslösheten ökade något, men var fortfarande låg.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Arbetslösa i kommunen i åldern 16–24 år –andel av invånarna, procent (N00928)	3,2	2,6	3,3	Minskning
Arbetslösa i kommunen i åldern 18–64 år –andel av invånarna, procent (N00919)	3,2	3,3	3,5	Minskning

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

KOMMUNENS SAMLADE RESULTAT, I DEN REGULJÄRA VERKSAMHETEN, UPPGÅR TILL MINST TVÅ PROCENT AV SKATTEINTÄKTER OCH STATSBIDRAG UNDER MANDATPERIODEN

Målet uppfylldes inte.

I beräkningen exkluderas en jämförelsestörande kostnad på 14 mnkr, som uppkom vid försäljningen av Tyresö Vindkraft AB, från resultatet. Det underliggande resultatet var därmed –10,4 mnkr. Vid bokslutet 2018 var kommunen långt från målet.

För mandatperioden 2015–2018 motsvarar det samlade resultatet 1,3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. För att nå målet hade kommunen behövt ett resultat på ytterligare 66 mnkr.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Ekonomi – årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (%)	1,2	3,4	–0,4	2,0

INVESTERINGAR I DEN SKATTEFINANSIERADE VERKSAMHETEN FINANSIERAS VIA KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN

Målet uppfylldes inte.

I beräkningen av indikatorn exkluderades förlusten på grund av försäljningen av Tyresö Vindkraft AB från resultatet. Därför avviker egenfinansieringsgraden något från skattefinansieringsgraden som redovisas i den finansiella analysen. Resultatet låg långt från målet och var en försämring sedan 2017. För mandatperioden som helhet var egenfinansieringsgraden 67,4 procent, långt från det uppsatta målet.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Andel nettoinvesteringar i skattefinansierad verksamhet som finansierats med egna medel (%)	52,7	91,7	65,7	100,0

VARJE VERKSAMHETSOMRÅDE SKA BEDRIVAS INOM RAMEN FÖR TILLDELADE EKONOMISKA RESURSER

Målet uppfylldes inte.

Färre än hälften av kommunens verksamhetsområden höll sig innanför de ekonomiska ramarna, och det samlade underskottet var rekordstort. Kommunen var långt från att klara målet.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Antal verksamhetsområden som bedriver sin verksamhet inom ram		12	10	19
Samlat ekonomiskt resultat för kommunens verksamhetsområden (mnkr)	2,9	-33,6	-64,4	0
Ekonomiskt resultat (tkr)	27 047,0	84 538,0	-24 413,0	26 615,0

VERKSAMHETERNA I TYRESÖ KOMMUN UTVECKLAS GENOM INNOVATIVA OCH EFFEKTIVA PROCESSER

Målet uppfylldes delvis.

Detta mål var nytt i kommunplanen 2018. Indikatorerna korresponderar inte direkt till frågorna i medarbetarundersökningen. Därför redovisas de frågor bedömningen gjordes efter. För två indikatorer saknas relevanta mätningar.

Det fanns en klar ökning av hur de anställda upplevde att det innovativa klimatet har förbättrats på två år. Arbetet med att identifiera processer att förtydliga och effektivisera har påbörjats i en stor del av verksamheterna. Till exempel har ett tjugotal processer identifierats i socialförvaltningens verksamhet. Medvetenheten i organisationen har höjts när det gäller att innovativa processer ger potential både till att höja kvaliteten och att effektivisera verksamheten. Lokalförsörjningsprocessen har införts helt och fungerar väl. Det ligger till grund för bedömningen att målet uppfylldes delvis.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Bedömning från chefer och medarbetare – andel som anser att verksamheten har ett innovativt klimat (%) Mätningen utgår från medarbetarundersökningsfrågan Inom Tyresö kommun uppmuntras nya idéer. Andel anställda som svarat 1 eller 2 på en femgradig skala.	40		52	Höjning
Bedömning från chefer och medarbetare – andel som upplever att verksamhetens processer har förbättrats (%) Mätningen utgår från medarbetarundersökningsfrågan Förslag på nya och bättre sätt att arbeta välkomnas. Andel anställda som svarat 1 eller 2 på en femgradig skala.	58		67	Höjning
Bedömning från förtroendevalda – andel som upplever att de får beslutsunderlag av hög kvalitet i god tid			Mätning saknas	
Servicenivåer för kommunens handläggning av ärenden är uppfyllda till 100 procent			Mätning saknas	

Attraktiv arbetsgivare

MEDARBETARNA REKOMMENDERAR TYRESÖ KOMMUN SOM ARBETSGIVARE

Målet uppfylldes.

Hösten 2018 gjordes en ny medarbetarundersökning. I den kunde 86 procent av medarbetarna rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare. En högre nivå har inte uppmätts tidigare.

Mätmetoden för indikatorn har justerats från medarbetarundersökningen 2016. Då ställdes frågan på en femgradig skala, och alla som svarade 1 och 2 räknades in i resultatet. I mätningen 2018 ställdes en enkel ja/nej-fråga, vilket gav ett mycket högre resultat.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Andel av kommunens anställda som skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare (%)	51		86	Ökning

MEDARBETARNAS SJUKFRÅNVARO ÄR LÄGRE ÄN FYRA PROCENT

Målet uppfylldes inte.

Sjukfrånvaron var 7,6 procent, samma nivå som 2017. Ett mätfel gjorde att sjukfrånvaron underskattades i 2017 års mätning. Jämfört med den korrigerade siffran har sjukfrånvaron sjunkit något. Nya arbetssätt och ett bra samarbete mellan chefer, företagshälsovård och HR-avdelningen börjar ge resultat.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Den totala sjukfrånvaron i hela kommunen (%)	8,3	8,4	7,6	4,0

SYSSELSÄTTNINGSGRADEN ÄR ANPASSAD TILL DE ANSTÄLLDAS ÖNSKEMÅL

Målet uppfylldes.

Enligt medarbetarundersökningen hade 87 procent önskad sysselsättningsgrad. Det var en liten minskning jämfört med 2016 (89 procent). Av dem som inte har önskad sysselsättningsgrad var det knappt 60 procent som ville arbeta mindre och drygt 40 procent som ville arbeta mer.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Må 2018
Andel av de anställda i kommunen som anger att sysselsättningsgraden är anpassad till deras önskemål (%)	89		87	100

Tyresös kvalitet i korthet 2018

Kommunens kvalitet i korthet, KKiK, är ett verktyg för att jämföra kommuner med varandra ur ett medborgarperspektiv. År 2018 deltog 260 kommuner i jämförelsenätverket som drivs av Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. Undersökningen har förändrats och från och med 2018 görs undersökningen årligen med tre perspektiv:

- barn och unga
- stöd och omsorg
- samhälle och miljö.

Syftet är att ge de förtroendevalda en samlad bild av den egna kommunens kvalitet i jämförelse med andra kommuners. Den är också användbar i dialogen med medborgarna.

När KKiK-resultaten redovisas använder SKL en färgkodning, där de 25 procent av kommunerna som har bäst resultat får en grön markering, de 25 procent som har sämst resultat får en röd markering och kommuner med medelresultat får en gul markering. Färgen i tabellen visar alltså Tyresös resultat i förhållande till övriga kommuners, och är inte en gradering av om resultatet är bra eller dåligt.

Jämförelse mellan Tyresö och andra kommuner

GRÖN Tyresö tillhör de 25 procent av kommunerna som har bäst resultat.

GUL Tyresö tillhör de 50 procent av kommunerna som placerar sig i mitten.

RÖD Tyresö tillhör de 25 procent av kommunerna med sämst resultat.

Barn och unga	
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	48
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal	5,3
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	128 446
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	80
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	91,8
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	86,8
Elever i åk 9: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar, andel (%)	69,9
Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)	85,5
Kostnad grundskola F–9 hemkommun, kr/elev	96 288
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	53,2
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	112 774

Stöd och omsorg	
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt – förbättrad situation, andel (%)	64
Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	79
Väntetid i antal dagar från ansökan till beslut om försörjningsstöd, medelvärde	11
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/invånare	4 339
Väntetid i antal dagar från beslut till insats avseende boende enligt LSS § 9,9, medelvärde	325
Kvalitetsaspekter LSS grupp- och serviceboende, andel av maxpoäng (%)	78
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS – Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	75
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enligt SFB, kr/invånare	6 374
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	71
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	7
Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel av maxpoäng (%)	82
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn, andel (%)	72
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn, andel (%)	
Kostnad äldreomsorg, kr/invånare 80+	198 496

Samhälle och miljö	
Andel som får svar på e-post inom en dag (%)	98
Andel av dem som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga (%)	59
Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng (%)	86
Valdeltagande i senaste kommunalvalet (%)	86,8
Öppethållande huvudbiblioteket, timmar/vecka	53
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet: andel deltagare som börjat arbeta eller studera (%)	21
Andel som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar) (%)	44
Företagsklimat enligt ÖJ (Insikt) – totalt, NKI	61
Andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inklusive biologisk behandling (%)	36
Andel miljöbilar av personbilar och lätta lastbilar, enligt MFS (%)	55,9
Andel ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet under hela året, enligt Ekomatcentrum (%)	30

Kommunens personal

Tyresö kommun har mycket engagerade medarbetare som upplever att deras totala arbetssituation är bättre jämfört med för två år sedan. Det visar medarbetarundersökningen från hösten 2018. Dessutom minskar både personalomsättning och sjukfrånvaro för första gången på flera år.

Kommunens medarbetare anser att de har bra kolleger och chefer. De får uppskattning för sitt arbete och goda förutsättningar att ta ansvar. Fler än tidigare kan rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare. Det som behöver förbättras är bland annat samarbetet mellan avdelningar och verksamheter. Alltför många av medarbetarna upplever att nya idéer inte uppmuntras. Det är en signal till Tyresö kommun att ta tag i dessa frågor, med tanke på att det är medarbetarna som står för förbättringar och utveckling av verksamheterna.

Attraktiv arbetsgivare

Tyresö kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare, dit medarbetare söker sig, är engagerade och utvecklas. Det är ett viktigt strategiskt målområde för kommunen. Utfallet för de strategiska målen och indikatorerna i målområdet redovisas i årsredovisningens avsnitt *På väg mot vision och mål.*

Kompetensförsörjning

Medarbetarna är Tyresö kommuns främsta resurs för att få god kvalitet i alla verksamheter. Kompetensförsörjningen handlar om att se till att kommunens chefer och medarbetare utvecklas och arbetar på ett sätt som gör att uppdragen löses och målen nås.

Ledarskap och medarbetarskap

Ett av chefernas viktigaste uppdrag är att skapa förutsättningar för medarbetarna att lyckas. För det krävs ett gott ledarskap. Tyresö kommun har de senaste åren arbetat med ledarutveckling genom ett utvecklingsprogram för chefer. Kommunens förväntningar på ledarskapet uttrycks genom ledarfilosofin, där *Fokus på resultat* är den viktigaste ledstjärnan. Under hösten tog HR-avdelningen tillsammans med ett 60-tal medarbetare från verksamheterna fram en medarbetarfilosofi och tillsammans definierade de gemensamma värderingar och förhållningssätt.

Köksbiträden blir kockar

År 2018 påbörjade 15 av kommunens köksbiträden vidareutbildning till kock. Det blev möjligt genom ett samarbete mellan Tyresö och Omställningsfonden. Utbildningen började i augusti och pågår i två år på deltid parallellt med det ordinarie arbetet. Stockholms hotell- och restaurangskola har skräddarsytt kursen efter gruppens förkunskaper. Genom kollektivavtalet Tidig lokal omställning (TLO) ges förutsättningar för ett framgångsrikt omställningsarbete. Avtalet handlar om att stärka de anställdas kompetens för att i god tid möta förändrade behov.

Jämställda löner

Lönekartläggningen 2018 visar att Tyresö kommun har jämställda löner inom alla yrkesgrupper som är att betrakta som lika. Vidare visar den att kommunen fortsätter sin positiva utveckling när det gäller att fortsätta att minska löneskillnaderna mellan kvinnor och män. Skillnaden mellan samtliga kommunens kvinnliga anställdas medellöner och de manligas uppgick till 2,2 procent, vilket var en förbättring mot resultatet 2017 som var 3,1 procent.

Minskad personalomsättning

Under flera år har personalomsättningen ökat i flera av kommunens största yrkesgrupper, som lärare, förskollärare och socialsekreterare. År 2018 minskade omsättningen och är nu på samma nivå som för fyra år sedan. En minskad omsättning ger verksamheterna högre kontinuitet och bättre möjligheter att hålla hög kvalitet.

Hälsa och arbetsmiljö

Tyresö kommun ska erbjuda sina medarbetare god arbetsmiljö som förebygger ohälsa. Sjukskrivningarna har under flera års tid ökat. Sjukskrivningarna har under 2000-talet förändrats från att i huvudsak relateras till fysiska orsaker till psykiska. Psykisk ohälsa är ett växande problem både i samhället och för Tyresö kommun som arbetsgivare.

HR-avdelningen fortsatte med en metod där en HR-specialist tillsammans med chefen och en sjuksköterska från företagshälsovården har hälsosamtal med medarbetare som har upprepad korttidsfrånvaro. Därutöver har Tyresö kommuns förskoleverksamhet deltagit i ett forskningsprojekt, *Stamina*, 2017 och 2018. Utgångspunkten är att medarbetarna görs delaktiga i arbetsmiljöarbetet för att de ska kunna ta ansvar för sin arbetssituation.

Sjukfrånvaron börjar minska, efter att ha ökat under flera år. Förklaringen kan knytas till ändrade arbetssätt, där HR-avdelningen och chefer är mer proaktiva än tidigare.

Antal anställda

Antal månadsavlönade	2018	2017	2016
Totalt	2 661	2 627	2 678
Kvinnor	2 074	2 054	2 095
Män	587	573	583

Talen avser månadsavlönade, alla anställningsformer.

Från 2017 till 2018 ökade antalet månadsavlönade med 34 personer, vilket motsvarar 1,3 procent.

Antal tillsvidareanställda	2018	2017	2016
Totalt	2 413	2 354	2 402
Kvinnor	1 895	1 869	1 914
Män	518	485	488

Talen avser månadsavlönade tillsvidareanställda.

Antalet tillsvidareanställda har ökat med 59 personer, vilket motsvarar 2,5 procent.

Antal årsarbetare	2018	2017	2016
Totalt	2 317	2 254	2 273
Kvinnor	1 816	1 786	1 807
Män	501	472	466

Talen avser månadsavlönade tillsvidareanställda omräknat till heltidstjänster.

Antalet årsarbetare har ökat med 63 personer, vilket motsvarar 2,8 procent.

Antal arbetade timmar i organisationen	2018	2017	2016
Arbetade timmar	3 856 311	3 823 262	3 960 313
Förändring sedan förra året, procent	0,9	-3,5	3,8

Andel tillsvidareanställda som arbetar heltid (%)	2018	2017	2016
Totalt	85	84	79
Kvinnor	84	83	78
Män	90	89	84

Andelen av kommunens tillsvidareanställda medarbetare som arbetar heltid är 85 procent. Män arbetar heltid i större utsträckning än kvinnor.

Könsfördelning (chefer/arbetsledare och alla anställda)

Talen visar 2018 med 2017 och 2016 inom parentes i nämnd ordning.

Grupp	Kvinnor (%)	Män (%)
Alla anställda	78 (78, 78)	22 (22, 22)
Chefer	72 (72, 68)	28 (28, 32)

Talen avser alla avlöningsformer, alla anställningsformer.

Könsfördelningen mellan kvinnor och män i kommunen är densamma som 2017. I arbetsledande ställning är andelen kvinnor något lägre än bland alla anställda. Män är underrepresenterade både bland medarbetare och chefer.

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	2018	2017	2016
Total sjukfrånvaro	7,7	8,4	8,3
≥60 dagar	46,6	48,8	47,0
Kvinnor	8,4	9,4	9,2
Män	5,4	5,0	4,8
<29 år	7,2	8,0	8,2
30–49 år	7,8	7,8	7,9
50–66 år	8,7	9,2	8,9

Siffrorna avser månadsavlönade, alla anställningsformer.

Sjukfrånvaron för 2018 slutade på 7,7 procent. Det är en tydlig minskning efter att kommunen haft ökande sjukfrånvaro under flera års tid. Både den korta och långa sjukfrånvaron minskar.

Statistiken för 2017 och 2016 har korrigerats jämfört med den i förra årsredovisningen på grund av ett beklagligt statistikfel som har rättats.

Sjuklön

(tkr)	2018	2017	2016
Kommunens direkta kostnader för sjuklön	18 732	18 876	18 118

Till direkta kostnader räknas sjuklön som arbetsgivaren bekostar dag 2–14 och utfyllnad över sjukpenning dag 15–90. Kostnaden för sjuklön var något lägre 2018 jämfört med 2017. Det beror framför allt på minskad korttidsfrånvaro.

Personalomsättning

Total personalomsättning mäts genom antalet tillsvidareanställda medarbetare som slutade under året (avgångsorsak: egen uppsägning, pension, uppsägning från arbetsgivaren, hel sjukersättning eller dödsfall) dividerat med genomsnittligt antal tillsvidareanställda i kommunen under året.

(%)	2018	2017	2016
Total personalomsättning	14,4	16,0	15,1
varav extern avgång	10,3	12,5	11,7

Extern avgång är en delmängd av total personalomsättning som enbart mäter antalet medarbetare som sagt upp sig själva under året dividerat med genomsnittligt antal tillsvidareanställa i kommunen.

För första gången på flera år har personalomsättningen minskat i Tyresö kommun. Den omsättning som mäter medarbetare som sagt upp sig själva (extern avgång) är mest intressant, eftersom den är möjlig att påverka. Framför allt minskar den externa avgången inom stora yrkesgrupper som tidigare haft en hög omsättning, som lärare, förskollärare och socialsekreterare.

Vad används 100 kronor av skattepengarna till?

	kronor
Gata/park/stadsbyggnad/infrastruktur	**5,86**
varav räddningstjänst	1,19
varav plan och exploatering	1,38
varav väghållning och park	2,83
varav miljö och trafik	0,21
varav bygglovsverksamhet	0,24
varav VA och renhållning	0,00
Vuxenutbildning	**0,85**
Socialtjänst	**31,97**
varav äldreomsorg	13,10
varav individ- och familjeomsorg	8,00
varav funktionsnedsättning	10,86

	kronor
Ungdomsutbildning	**48,58**
varav förskola	12,17
varav grundskola	27,64
varav gymnasium	8,78
Kultur och fritid	**4,07**
varav kultur och fritid	4,07
Politik	**0,94**
Övrigt	**7,74**
SUMMA	**100,00**

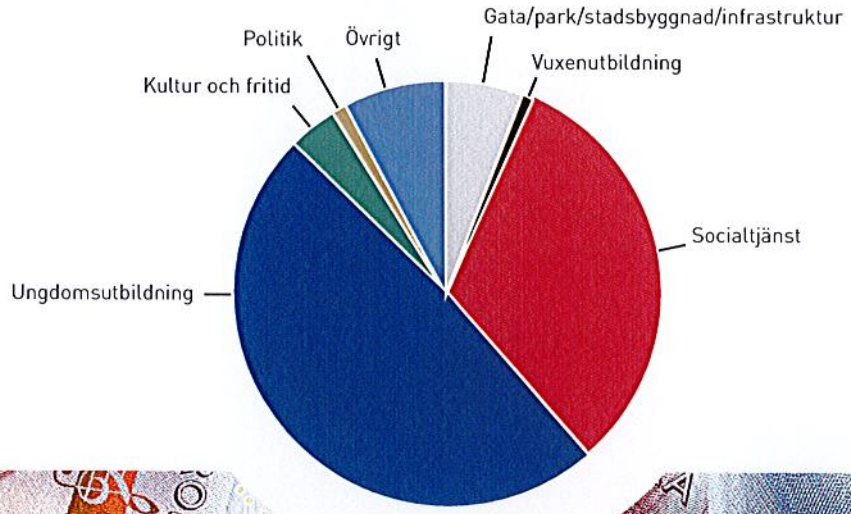

Kommunkoncernen

I kommunkoncernen ingår förutom kommunen Tyresö Bostäder AB, Tyresö Näringslivsaktiebolag och Tyresö Vindkraft AB. Koncernens resultat uppgick till –5,6 mnkr, att jämföra med 108 mnkr 2017. Hur de olika organisationerna bidragit till resultatet framgår av tabellen nedan:

Organisation (mnkr)	2015	2016	2017	2018
Tyresö kommun	14,8	27,0	84,5	-24,4
Tyresö Bostäder AB	23,7	91,6	18,4	19,6*
Tyresö Näringslivsaktiebolag	-0,2	0,0	0,0	-0,7
Tyresö Vindkraft AB	0,0	0,0	0,0	*
Eliminering	-9,5	3,7	5,1	-0,1
Koncernens resultat	28,8	122,3	108,0	-5,6

*I Tyresö Bostäders resultat ingår resultatet för Tyresö Vindkraft AB.

Tyresö Bostäder AB

Tyresö Bostäder är ett allmännyttigt bostadsbolag som ska äga, förvalta och hyra ut bostäder i Tyresö kommun och främja en miljömässigt hållbar energianvändning. Bolaget kan även äga aktier och andra andelar i bolag med liknande verksamhet. Bolaget är helägt av Tyresö kommun och ombildades till aktiebolag 1994. Huvuddelen av fastigheterna är byggda eller ombyggda under 1980-talet.

Resultatet 2018 uppgick till 19,6 mnkr efter skatt, vilket kan jämföras med 18,4 mnkr 2017.

Från den 1 december ägs Tyresö Vindkraft AB av Tyresö Bostäder. Tyresö Vindkraft AB:s verksamhet fortlöper som tidigare. Tyresö Bostäder AB förvärvade 100 procent av aktierna i Tyresö Vindkraft och 2018 är första året som en koncernredovisning upprättas.

Den totala uthyrningsbara ytan vid årsskiftet uppgick till 242 153 kvadratmeter och består av 3 247 lägenheter (224 446 kvadratmeter) och 157 lokaler (17 707 kvadratmeter). Efterfrågan på bostäder fortsätter att vara stor och vid årsskiftet stod cirka 31 000 personer i bolagets intressekö.

Nyproduktion stod i fokus 2018 och nya hyresgäster flyttade in i det färdigbyggda Temyntan och delar av Hasselbacken.

År 2019 tar Tyresö Bostäder emot över 140 nya hyresgäster i pågående nyproduktion i Hasselbacken. Utöver pågående projekt finns planer på cirka 600 hyresrätter på eller i angränsning till befintliga områden.

Tyresö Bostäder står inför ett antal år med större underhållsbehov i äldre fastigheter, där bolaget måste se till att fastigheterna renoveras i lämplig takt. Under 2017 blev en 30-årig underhållsplan klar för samtliga bostadsområden. Den visar att bostadsbolaget står inför stora underhållsbehov de närmaste åren. Det kommer att beröra många av hyresgästerna och även påverka bolagets ekonomi.

Investeringar i fastigheter och markinstallationer har under året gjorts med 444,1 mnkr, att jämföra med 287,0 mnkr år 2017, och investeringar i fastighetsinstallationer och övriga inventarier har skett med 3,1 mnkr, att jämföra med 6,9 mnkr år 2017.

Tyresö Näringslivsaktiebolag

Tyresö Näringslivsaktiebolag har i flera år varit vilande. Kommunfullmäktige beslutade i april att bolaget ska avvecklas. Fastighetsbeståndet i det så kallade Brädgårdsområdet såldes till kommunen. Den fusionsspärr på inrullat underskott som bolaget haft sedan 2012 kan utnyttjas av bolaget efter räkenskapsår 2018. Det ekonomiska resultatet för Tyresö Näringslivsaktiebolag var –0,7 mnkr. Processen att avveckla bolaget påbörjades.

Tyresö Vindkraft AB

I september 2014 bildades Tyresö Vindkraft AB, vars uppgift är att äga och leasa ut vindkraft till kommunen och Tyresö Bostäder till självkostnadspris. Under 2018 genomfördes en större nedskrivning på närmare 18 mnkr som finansierades genom ett kapitaltillskott från kommunen. Bolaget såldes därefter av Tyresö kommun till Tyresö Bostäder.

Övrigt ägande

Tyresö kommun har även andelar i Stiftelsen Tyrestaskogen, Södertörns brandförsvarsförbund, Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, Södertörns överförmyndarnämnd, Vårljus AB och Stockholmsregionens Försäkring AB. Kommunen är även medlem i Kommuninvests ekonomiska förening.

Stiftelsen Tyrestaskogen är ansvarig för driften av områdena i naturreservatet i Tyresta. Stiftelsens uppdrag är att förvalta och utveckla området och Tyresta by enligt fastslagna bestämmelser och skötselplan.

Södertörns brandförsvarsförbund ansvarar för räddningstjänsten i Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarns, Nynäshamns, Salems, Södertälje och Tyresö kommuner. Uppdraget är att bidra till trygghet och säkerhet för kommuninvånarna. Räddningscentralen Stockholms län drivs av Södertörns brandförsvarsförbund. Vid en insats har räddningscentralen den övergripande lägesbilden av händelsen och eventuella samtidiga händelser i området och

kan fördela resurser därefter. Räddningscentralen är bemannad dygnet runt. Förbundet har 21 brandstationer varav 9 på heltid, 3 på deltid och 9 brandvärn. Sammantaget har förbundet omkring 500 medarbetare och täcker ett område med cirka 600 000 kommuninvånare.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (SMOHF) drivs gemensamt av de tre kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Förbundets uppdrag är att bedriva den prövning och tillsyn som kommunerna är skyldiga att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter – med undantag av strandskyddstillsynen. Förbundet ska också erbjuda medlemskommunerna kompetens kring arbetet med frivilliga åtaganden inom miljöområdet. Förbundet ska ge det stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet som varje medlemskommun efterfrågar inom förbundets kompetensområde. Förbundet ska besvara remisser från medlemmarna, informera och hjälpa medlemmarna med expertkunskaper inom verksamhetsområdet och delta i kommunernas krisberedskapsplanering. Från och med den 1 maj 2019 övergår även alkohol- och tobakstillsyn till SMOHF. Förbundets verksamhet finansieras delvis av medlemsavgifter från de tre kommunerna men ungefär hälften av kostnaderna täcks av avgifter för tillsynerna.

Varje kommun måste ha en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. Södertörns överförmyndarnämnd är en gemensam som drivs av Haninge kommun i samverkan med Tyresö, Botkyrka, Huddinge och Nynäshamn. Nämndens huvuduppgifter är att utöva tillsyn och kontroll över förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap. Syftet är att förhindra att barn eller myndiga personer som inte själva kan ta tillvara sin rätt missgynnas ekonomiskt eller rättsligt.

Vårljus AB bildades 1994 av 25 kommuner i Stockholms län (alla utom Stockholm) för att erbjuda vård-, behandlings- och rådgivartjänster för i första hand barn och unga. Styrelsen har föreslagit att avveckla verksamheten. Det formella beslutet att avveckla bolaget tas i samband med ordinarie bolagsstämma den 8 maj 2019.

Tyresö kommun är delägare i Stockholmsregionens Försäkring AB (SRF), som i samarbete med kommunerna ska samordna upphandling och förvaltning av samlade försäkringslösningar. Bolaget ska ge kommunerna ökad kompetens inom försäkringsområdet och vara en resurs inom riskhantering, skadeförebyggande arbete och försäkring.

Finansiell analys

Sammanfattning och konklusioner

Det ekonomiska underskottet för Tyresö kommun 2018 uppgick till 24,4 miljoner kronor (mnkr) mot budgeterat +24,3 mnkr. En nedskrivning av värdet för Tyresö Vindkraft AB och den senare försäljningen av bolaget till Tyresö Bostäder försämrar resultatet med 14 mnkr (jämförelsestörande post). Resultatet utan jämförelsestörande poster motsvarar –10,4 mnkr eller –0,4 procent av kommunens skatteintäkter. I resultatet ingår pensionsavsättningar med hela 38,8 mnkr, mot 22,3 mnkr 2017. Fler och fler medarbetare har en lön över den brytpunkt där det allmännas ansvar slutar och arbetsgivaren tar över hela pensionsansvaret. Det innebär kraftigt höjda pensionskostnader för många kommuner. I resultatet ingår även intäkter från markförsäljningar på 38,2 mnkr.

Kommunens nettokostnader ökade med 6,7 procent, medan skatteintäkterna endast ökade med 1,7 procent. Skillnaden är 5,0 procentenheter. Av det är 3,0 procentenheter en direkt effekt av inflation, lönerörelse, demografi och andra betydande poster. De återstående 2,0 procentenheterna förklaras dels av högre personalkostnader, dels av högre kostnader för köp av verksamhet. Vad gäller personalkostnadsökningen förklaras en del av fler arbetade timmar och av lönerörelsen. Antalet arbetade timmar ökar dock långsammare än vad ändrade demografiska förhållanden skulle innebära. Den rimliga förklaringen är att verksamheten har effektiviserats, men att effekten ätits upp av lönehöjningar och löneglidning.

Kommunens verksamhetsområden kostade 2 551 mnkr 2018, vilket var en ökning med 155 mnkr eller 6,5 procent. Fördelningen mellan utbildning (50 procent: förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning) och vård och omsorg (32 procent: socialnämnden) har inte förändrats.

Verksamhetsområdena redovisar gemensamt ett resultat som är 64,4 mnkr sämre än budget. Kommunen har ett stort antal verksamheter som drivs under vitt skilda förutsättningar. När det gäller orsakerna till underskottet är det en blandning av omständigheter som kommunen kan påverka och som kommunen inte kan påverka och som skiftar från verksamhet till verksamhet. För detaljer hänvisas därför till respektive nämndavsnitt.

Endast gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden (+2,8 mnkr) och kultur- och fritidsnämnden (+1,7 mnkr) lämnar positiva resultat.

Socialnämnden redovisar totalt ett negativt resultat med 33,1 mnkr. Underskottet är fördelat mellan verksamhetsområdena individ- och familjeomsorg och äldreomsorg. Stora delar av underskottet ligger i familjehem och öppna insatser för barn och ungdomar, ensamkommande flyktingar, hemtjänst samt vård- och omsorgsboenden i äldreomsorgen.

Hos barn- och utbildningsnämnden lämnar grundskolan ett negativt resultat (20,8 mnkr). Hos de egna skolorna överstiger främst kostnaderna för personal och läromedel budget. Underskott finns också för externa placeringar och skolskjutsar. Kommunstyrelsen har beslutat att kommunens egna grundskolor inte ska bära med sig det underskott som uppstått under perioden 2016–2018 till år 2019. Därför kompenseras fristående skolor med 2,4 mnkr, för att skolpengen varit för lågt satt. Kompensationen ingår i underskottet 2018.

Även kommunstyrelsens verksamheter visar ett större underskott (13,9 mnkr). Underskotten finns främst i plan och exploatering, upphandling, fastighet och kostenheten.

Kommunen värderar sin finansiella ställning genom en analys av resultat, kapacitet, risk och kontroll.

Kommunens resultat för 2018 är inte tillfredsställande, och även över mandatperioden är resultatet för svagt. Särskilt allvarligt är att kommunen nu har ett krav på att återställa det underskott som uppstått. Kommunen behöver höja sin finansiella kapacitet, särskilt i jämförelse med omkringliggande kommuner. Tyresö bedöms ha en acceptabel riskhantering, men behöver öka sin ekonomiska kontroll.

För 2018 uppnås inga av kommunens finansiella mål. Det är allvarligt. Måluppfyllelsen för de finansiella målen kommenteras i kapitlet *På väg mot vision och mål.*

Slutsatsen är att kommunens resultat 2018 är långt ifrån att överensstämma med god ekonomisk hushållning.

Analysmodell

Analysen av resultat, utveckling och ställning för kommunen görs utifrån en modell med fyra finansiella perspektiv: resultat, kapacitet, risk och kontroll. För att kunna göra en bättre analys jämförs vissa nyckeltal med ett ovägt medelvärde för kommunerna i Stockholms län.

Ekonomiskt resultat	Kapacitet	Risk	Kontroll
Balans mellan intäkter och kostnader under året och över tiden.	Vilken kapacitet har kommunen att möta finansiella åtaganden på lång sikt?	Finns risker som kan påverka resultat och kapacitet?	Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen?
Indikator:	*Indikator:*	*Indikator:*	*Indikator:*
• årets resultat • finansnetto • nettokostnadsandel • balanskrav • investeringar • skattefinansieringsgrad	• eget kapital • soliditet • skuldsättningsgrad • långfristiga skulder	• ränterisker • likviditet • borgensåtaganden • skatteintäkter • pensionsskuld	• budgetföljsamhet • prognossäkerhet

I alla tabeller i avsnittet är skatteintäkter definierade som summan av skatteintäkter och generella statsbidrag.
I detta kapitel rapporteras även om kommunens upplåning, riskhantering, finanspolicy och övriga finansiella åtaganden.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat

Årets resultat	2015	2016	2017	2018
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster (mnkr)	1,0	37,5	84,5	-10,4
Jämförelsestörande poster (mnkr)	14,0	-10,5	0,0	-14,0
Årets resultat exklusive jämförelsestörande/ skatte- och utjämnings-intäkter (%)	0,0 %	1,6 %	3,4 %	-0,4 %
Årets resultat/ bruttokostnader (%)	0,5 %	0,9 %	2,8 %	-0,8 %
Medelvärde Stockholmskommuner (%)	3,0 %	4,2 %	4,0 %	

För första gången på 22 år redovisar Tyresö kommun ett underskott. Nedskrivningen och försäljningen av vindkraftsbolaget försämrar resultatet med 14 mnkr (jämförelsestörande post) Resultatet utan jämförelsestörande poster motsvarar –10,4 mnkr eller –0,4 procent av kommunens skatteintäkter. I resultatet ingår realisations- och exploateringsvinster på 38,2 mnkr. Resultatet innebär också att kommunen får krav på sig att återställa underskottet inom tre år.

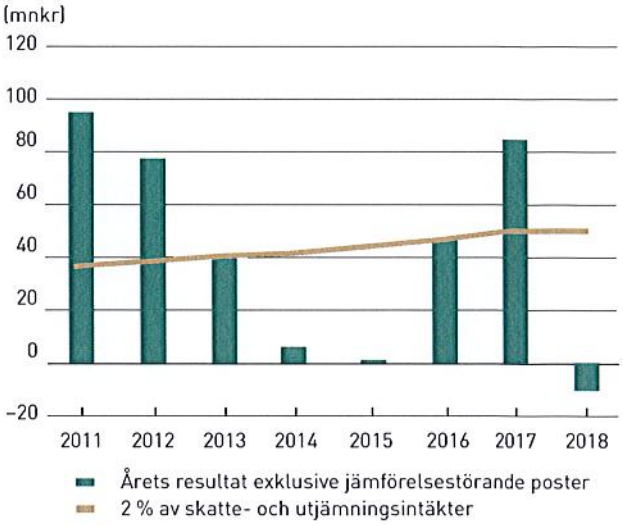

Årets resultat innebär ett tydligt trendbrott jämfört med de två senaste åren. Tyresö är långt ifrån att klara sitt mål om att ha ett överskott på 2 procent av skatte- och utjämningsintäkterna. Mandatperioden 2015–2018 stannade resultatet på 1,2 procent. Resultatet är en effekt av att kostnaderna i kommunens verksamheter fortsätter att växa i ett läge där tillväxten i skatteintäkterna bromsas upp. Det varnades för att en sådan utveckling kunde komma redan i förra årets årsredovisning, och det är tydligt att kommunen haft svårt att få kontroll över kostnadsutvecklingen.

Finansnetto

Finansnetto	2015	2016	2017	2018
Finansnetto (mnkr)	-4,4	-0,6	0,8	10,8

Kommunen redovisar ett klart positivt finansnetto. Det är ett resultat av att räntekostnaderna är mycket låga, att

borgensavgifterna från dotterbolagen ökar och att kommunen har fått en kraftigt höjd överskottsdelning från Kommuninvest. Dessutom påverkar att försäljningen av aktierna i Tyresö Vindkraft AB för 4,0 mnkr redovisats som en finansiell intäkt, medan kapitaltillskottet respektive förlusten på 18 mnkr redovisas inom verksamhetens kostnader. Därmed blir finansnettot 4,0 mnkr högre än det annars skulle ha varit.

Nettokostnadsandel

Nettokostnadsandel	2015	2016	2017	2018
Verksamhetens kostnader/ skatteintäkter (%)	94,6	94,5	92,5	97,0
Avskrivningar/skatteintäkter (%)	4,5	4,3	4,2	4,4
Finansnetto/skatteintäkter (%)	0,2	0,0	0,0	0,4
Verksamhetens nettokostnader/ skatteintäkter (%)	99,3	98,8	96,6	101,8
Medelvärde Stockholmskommuner (%)	96,5	94,9	95,3	
Nettokostnader årlig ökning (%)	4,7	5,9	4,4	6,7
Skatteintäkter årlig ökning (%)	4,9	6,2	6,7	1,7

Av tabellen framgår att det svaga resultatet till stor del beror på att verksamhetens nettokostnad har ökat kraftigt, samtidigt som ökningen av skatteintäkter bromsar upp.

I jämförelse med andra Stockholmskommuners resultat de senaste åren är resultatet mycket svagt. Kommunens resultat har varit sämre än snittet för Stockholmskommunerna hela mandatperioden.

Ett försök till analys har gjorts av vilka faktorer som på ett betydande sätt bidragit till ökningen av nettokostnaderna och hur stor procent av skatteintäkterna dessa faktorer utgör.

Ökningen av kostnaden för pensioner motsvarar 0,65 procent av skatteintäkterna, medan nedskrivningen av värdet i vindkraftverket motsvarar 0,71 procent. Den kompensation nämnderna fick i budget 2018 som resultat av den förväntade befolkningsökningen och den demografiska utvecklingen motsvarar hela 1,88 procent.

Nettokostnaderna har däremot sänkts av de intäkter kommunen fått från markförsäljningar. Markförsäljningsintäkterna var högre 2018 än 2017. Höjningen motsvarar 1,08 procent av skatteintäkterna.

Utöver det påverkar kostnadshöjningar från inflation och lönehöjningar. Inflationen KPIF (där effekterna av ränteförändringar är exkluderade) var 2,2 procent och lönerörelsen gav lönehöjningar på 2,66 procent i Tyresö. Ett viktat värde för de två blir 2,5 procent. Summerar man ovanstående blir det en ökningstakt på 4,7 procent. Det innebär att nettokostnadsökningen i kommunen är 2,0 procent högre än effekten av inflation, demografi och andra betydande poster.

Personalkostnaden har ökat hela 4,4 procent mellan åren. Man kan förvänta sig att kostnaden ska öka som ett resultat av det demografiska trycket, eftersom det påverkar verksamheten och därmed hur mycket arbete som måste utföras. Emellertid har antalet arbetade timmar endast ökat 0,86 procent jämfört med det demografiska trycket som ökat 1,88 procent. Utfallet i lönerörelsen var en lönehöjning på 2,66 procent. Det innebär att personalkostnaderna ökar snabbare än vad som förklaras av timvolymen och lönerörelsen. Löneglidningen är en viktig faktor som påverkar.

En annan stor kostnadspost är köp av verksamhet, där kostnaden har stigit hela 2,88 procent, vilket är betydligt högre än inflationen. Det saknas data om volymen på den köpta verksamheten.

En tolkning är att högre personalkostnader och högre kostnader för köp av verksamhet är viktiga faktorer för att förklara ökningen av nettokostnaden. En teori är att det faktum att tillväxten i arbetade timmar är lägre än demografitrycket innebär att en viss effektivisering har skett i verksamheten, men att effekten har ätits upp av lönehöjningar.

Balanskrav

Balanskravsutredning (mnkr)	2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	-24,4
- Reducering av samtliga realisationsvinster	-9,9
+ Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0
+ Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0
+ Orealiserade förluster i värdepapper	0,0
- Justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0,0
BALANSKRAVSRESULTAT	-34,4

Enligt lagen om kommunal redovisning ska förvaltningsberättelsen innehålla upplysningar om dels årets resultat efter balanskravsjusteringar, dels resultatet med justering för förändring av resultatutjämningsreserven (balanskravsresultat). Kommunfullmäktige har beslutat att tills vidare inte utnyttja möjligheten att reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv. Kommunens balanskravsresultat måste enligt kommunallagen vara positivt, annars måste detta regleras inom tre år. Årets negativa balanskravsresultat innebär att kommunen nu har en skyldighet återställa sitt eget kapital genom att redovisa överskott med 34,4 mnkr de närmaste tre åren.

Investeringar

Investeringar	2015	2016	2017	2018
Nettoinvesteringar (mnkr)	182,1	244,1	206,2	154,8
Avskrivningar (mnkr)	99,7	101,5	104,6	112,2
Självfinansieringsgrad (%)	62,8	52,7	91,7	56,7
Investeringar/ verksamhetens nettokostnader (%)	9,0	12,0	11,7	11,4
Medelvärde Stockholmskommuner (%)	12	14	15	0

Kommunens nettoinvesteringar sjunker 2018. Bruttoinvesteringarna har varit på samma nivå som tidigare år. Orsaken till att nettoinvesteringarna sjunker är ett stort inflöde av investeringsbidrag. I och med kommunens negativa resultat sjunker självfinansieringsgraden.

Kommunens investeringsnivå ligger på en nivå som är något lägre än övriga Stockholmskommuners.

För en mer detaljerad investeringsredovisning se s. 41.

Kapacitet

Eget kapital och soliditet

Eget kapital och soliditet	2015	2016	2017	2018
Eget kapital (mnkr)	958,6	985,6	1 070,1	1 045,7
Soliditet (%)	38,7	36,6	38,9	35,5
Soliditet inklusive pensionsskuld (%)	4,6	6,4	10,5	9,5
Medelvärde Stockholmskommuner (%)	21,0	24,0	25,0	

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar (det kommunen äger) som är finansierad med eget kapital. Om kommunen har låg soliditet kan det påverka kommunens kreditvärdighet.

Soliditeten ökar när resultatet är positivt, vilket ökar det egna kapitalet. Om kommunens eget kapital står stilla (vid nollresultat) och kommunens tillgångar ökar (när kommunen investerar mer än avskrivningarna) sjunker soliditeten. Måttet är trubbigt, eftersom det även påverkas av andra faktorer som finansiella anläggningstillgångar och skulder. Soliditeten på 35,5 procent innebär att 64,5 procent av tillgångarna är finansierade på annat sätt, bland annat genom lån. Soliditeten minskade 2018 som effekt av det negativa ekonomiska resultatet.

Tyresö har som de flesta av Sveriges kommuner en pensionsskuld som tjänades in före 1998 och som enligt lagen inte ska räknas med i balansräkningen. Om man inräknar denna skuld har kommunen endast täckning för 9,5 procent av tillgångarna i eget kapital. Det har varit vanligt att detta soliditetsmått ökat årligen, tack vare att kommunen betalar av dessa pensioner, så att skulden sjunker. I och med årets underskott sjunker även detta soliditetsmått.

I jämförelse med Stockholmskommunerna har Tyresö en relativt låg soliditet. År 2017 var medelsoliditeten inklusive pensionsåtagande för Stockholmskommunerna 25,0 procent och för Sverige som helhet 25,6 procent, att jämföra med Tyresös 10,5 procent. Kommunen har långt kvar till medelvärdet för Stockholm och för riket.

Långfristiga skulder och skuldsättningsgrad

Långfristiga skulder och skuldsättningsgrad	2015	2016	2017	2018
Långfristiga skulder (mnkr)	935,5	1 083,3	1 011,8	1 135,3
Långfristiga skulder/ skatteintäkter (%)	42,3	46,1	40,4	44,6
Lån i bank eller kreditinstitut (mnkr)	700,0	820,0	680,0	680,0
Lån i bank eller kreditinstitut/ skatteintäkter (%)	31,7	34,9	27,1	26,7

Kommunens långfristiga skulder består av lån hos banker och kreditinstitut, men även av olika investeringsbidrag (gatukostnadsbidrag, VA-anslutningsbidrag och andra investeringsbidrag) som kommunen fått för att finansiera investeringar.

Tyresös lån i banker eller kreditinstitut har inte ökat, trots att kommunen långt ifrån har självfinansierat investeringarna. Kommunens kassaflöde har hållits uppe dels av återlåningen från pensionsavsättningarna (se nedan under pensioner), dels av att kommunens kortfristiga skulder ökat.

Sammanfattande kommentar resultat – kapacitet.

Det är inget mål i sig att kommunen ska göra stora ekonomiska överskott. Principen bör vara att varje generation ska betala sina egna kostnader. Då kan man argumentera för att ett nollresultat borde vara tillräckligt.

Kommunen står inför stora investeringsbehov, dels som ett resultat av att många av kommunens fastigheter börjar bli gamla och behöver betydande reinvesteringar, dels som en effekt av kommunens ambition att växa och behovet att bygga bostäder och infrastruktur för en växande befolkning. En växande befolkning medför också ökat behov av idrottsanläggningar och verksamhetsfastigheter.

Kommunen kan finansiera investeringar antingen genom överskott i verksamheten eller genom att låna pengar. När kommuner lånar är det framtida generationer som blir skyldiga att betala räntor och amorteringar. Just nu är räntekostnaderna låga, men om skulden och räntorna stiger blir räntebetalningarna en stor belastning för kommunens invånare. Det är därför det är så viktigt att kommunen varje år gör överskott för att finansiera det ökande investeringsbehovet. På så sätt betalar nuvarande generationer sin del av kostnaderna över tid.

En långtidsanalys har visat att en överskottsnivå på 3 procent av skatteintäkterna är nödvändig i Tyresö kommun för att säkerställa att kostnaderna inte ökar kraftigt med risk för att servicen till kommuninvånarna måste försämras.

Kapacitetsmåtten visar kommunens finansiella styrka – enkelt uttryckt hur rik kommunen är. En stark kommun kan finansiera fler av sina investeringar själv. Tyresös finansiella styrka kunde ha varit bättre i jämförelse med grannkommunernas. Det är ännu ett skäl till att kommunen behöver vända den ekonomiska utvecklingen, få kontroll på kostnadsutvecklingen, vända resultatutvecklingen och nå solida överskottsnivåer. På så sätt kan kommunen öka sin finansiella styrka.

Årets resultat innebär att kommunens finansiella styrka har minskat. Den utvecklingen måste vändas.

Risk

Risker	2015	2016	2017	2018
Ränterisk – 1 % räntehöjning kostar (mnkr)	7	8,2	6,8	6,8
Räntebindningstid medelvärde (år)	2,0	1,7	1,6	1,5
Primärkommunal skattesats (%)	19,48	19,50	19,50	19,50
Medelvärde Stockholmskommuner (%)	19,13	19,12	19,07	19,05

Ränterisken visar vad 1 procentenhets räntehöjning skulle kosta vid den aktuella skuldnivån. År 2018 höjde Riksbanken för första gången på flera år styrräntan, vilket påverkar de rörliga räntorna. De långa räntorna har dock inte ökat i motsvarande grad. Kommunen bör ha beredskap för en högre räntenivå. En kraftig räntehöjning kommer att slå mot kommunens resultat.

Medelvärdet för räntebindningen är 1,5 år. Korta bindningstider har inneburit att räntekostnaden har kunnat hållas nere, men gör att kommunens exponering ökar vid snabba räntehöjningar. I och med att kommunen säkrar delar av upplåningen genom att köpa räntetaksoptioner, kan räntebindningstiden hållas kortare, samtidigt som det ger en rimlig säkerhet mot höjda räntor.

Den primärkommunala skattesatsen i Tyresö är högre än medel i Stockholmskommunerna. I den budget som antogs för 2019 har skattesatsen höjts. Det kan finnas en risk för att det uppstår negativa konsekvenser av en skattehöjning. I och med att kommunens skattesats är så pass hög, kan det vara svårt att i ett trångt ekonomisk läge öka skatten ytterligare.

Riskhantering genom kommunens finanspolicy

I finanspolicyn fastställer kommunfullmäktige regelverket för kommunens skuldförvaltning och övriga finansiella risktaganden. Tyresö kommuns finanspolicy reviderades av kommunfullmäktige 2017. I policyn regleras vilka finansiella instrument kommunen får utnyttja. Finanspolicyn ska också reglera kommunens ränterisk. Ränterisken är ett mått som visar hur mycket kommunens resultat påverkas vid en förändring av marknadsräntan. Ränterisken begränsas genom restriktioner för andelen kort och lång räntebindning i enlighet med finanspolicyn.

Målet för skuldförvaltningen är att genom aktiv upplåning minimera kostnaderna i förhållande till bindningstid och tillräcklig likviditet. Syftet är att trygga finansieringen på både kort och lång sikt genom stabilitet och förutsägbarhet vad gäller framtida räntekostnader. Upplåningen i förhållande till finanspolicyn är fördelad enligt tabellen nedan. Här kan tilläggas att 100 mnkr av den korta upplåningen är skyddade med räntetak.

Räntebindningstid	2018		2017		Enligt policy		
	mnkr	%	mnkr	%	Normal	Min	Max
0–1 år	390	57	270	40	40	30	50
1–2 år	100	15	220	32	20	12,5	27,5
2–3 år	40	6	100	15	20	12,5	27,5
3–4 år	100	15	40	6	10	5	15
4–5 år			50	7	10	5	15
5–6 år	50	7			0		10
7–8 år					0		10
8–9 år					0		10
9–10 år					0		10
10– år					0		10
SUMMA	680		680				

Kommunens upplåning

Tyresö kommuns totala upplåning uppgick vid utgången av 2018 till 680 mnkr, vilket är oförändrat jämfört med förra året.

Under året har lån på 270 mnkr omsatts. Kommunens genomsnittliga räntebindningstid uppgick vid årsslutet till 562 dagar, jämfört med 583 dagar ett år tidigare. Den genomsnittliga räntan på kommunens låneskuld har ökat marginellt och uppgick vid utgången av 2018 till 0,59 procent, att jämföra med 0,56 procent år 2017. Under året har även ett räntetak tecknats och inklusive kostnaden för taket uppgår den vägda genomsnittsräntan till 0,63 procent.

Det har länge rått ett extremt lågt ränteläge i Sverige. Reporäntan har legat på –0,5 procent hela 2018, men höjdes till –0,25 procent i början av 2019. Inflationen mätt som KPIF ligger nu något över Riksbankens mål om 2 procent. Riksbankens prognos är att nästa höjning av reporäntan sker andra halvåret 2019.

De finansiella kostnaderna stiger kommande år på grund av stigande räntor, men också skuldvolymen ökar, eftersom omfattande investeringar planeras. Bygget av nya Fornuddens skola har startat, men även andra omfattande investeringar planeras kommande år.

De 680 mnkr som är finansierade till 0,59 procents ränta kostar 4 mnkr om året i finansiella kostnader. Om låneskulden skulle öka till 1 miljard om något år, samtidigt som den genomsnittliga upplåningskostnaden ökar till 4 procent, skulle de finansiella kostnaderna för skulden öka till 40 mnkr, och det är långt ifrån något extremt scenario. Det kan utgöra en risk, eftersom resultatet i kommunen de senaste åren inte nått upp till överskottsmålet om 2 procent beräknat på skatteintäkter och generella statsbidrag.

Finansieringsrisker, motpartsrisker och Kommuninvest

Finansieringsrisk är risken för att kommunen skulle få svårigheter att ta nya lån och sätta om befintliga lån. Tyresö kommun ger inte ut egna kommunobligationer. Därför är medlemskapet i Kommuninvest en viktig del av kommunens strategi för att hantera finansieringsrisker. Kommunens lån är idag samlade hos Kommuninvest som är en mycket stabil motpart och klassas som en systemviktig aktör av Finansinspektionen. Kommunen har även upparbetade kontakter med affärsbankerna.

Motpartsrisk avser risker som uppstår om en motpart inte fullgör sina förpliktelser. För kommunen är det viktigt att ha starka motparter, som även har möjlighet att erbjuda lån när det är oroligt på finansmarknaden. Kommuninvest finansierar sin inlåning i olika valutor och obligationer världen över. Kommuninvest är även klassat som en systemviktig aktör av Finansinspektionen. Kommuninvests medlemskap i Riksbankens betalningssystem RIX förstärker tillgången till likviditet vid eventuell oro på de finansiella marknaderna. Därför bedöms risken i att enbart ha en motpart för upplåningen som obetydlig.

Kommunens borgensåtagande

Kommunen tecknar i vissa fall borgen för lån till kommunägda bolag, men ibland även för andra externa verksamheter. Kommunens samlade borgensåtagande för lån uppgick vid utgången av 2017 till 1 656 mnkr, vilket var en ökning med 198 mnkr från 2016. Ökningen beror på att borgensåtagandet för Tyresö Bostäder AB ökat. För mer information om detta, se not 21 i årsredovisningen.

Övriga finansiella risker

Valutarisk är ett mått på hur mycket kommunens resultat påverkas vid en given förändring av valutakursen på lån i utländsk valuta. Den risken är inte aktuell för Tyresö, eftersom kommunen har som riskpolicy att enbart vara exponerad i svensk valuta.

Likviditetsrisk är risken att en placering av ett överskott inte kan omsättas till likvida medel utan kostnad. Likviditetsrisk vid upplåning avser risken att kommunen inte har tillgång till pengar för att kunna göra betalningar. Likvidi-

tetsrisken hanterar kommunen genom att göra kontinuerliga likviditetsprognoser och anpassa upplåningen efter prognosen. Utöver det finns en checkräkningskredit som kommunen kan använda vid behov.

Pensionsskuld

Pensionsskuld kan ses som en risk, i och med att det är pengar kommunen ska betala i framtiden. Stora delar av kommunens pensionsskuld kommer från förmånsbestämda pensioner, vilket innebär att de framtida pensionsbetalningarna påverkas av löneutvecklingen hos kommunens medarbetare. Dessutom påverkas pensionsskulden av ränteutvecklingen. De avsättningar kommunen gör för pensioner kan komma att justeras i framtiden, vilket kommer att påverka kommunens resultat. Därför är pensionsskulden en risk för kommunen. Kommunen har återlånat pensionsskulden till verksamheten, vilket innebär att kommunen inte säkrat pensionsavsättningen med försäkringar eller finansiella tillgångar, utan använder avsättningen i stället för att låna till investeringar. Det innebär att låneskulden blir lägre, men att kommunen bär högre risk för ökande pensionsskulder.

PENSIONSFÖRPLIKTELSER	Utfall				Prognos		
mnkr, inklusive särskild löneskatt	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pensionsförpliktelser intjänade efter 1997	193,6	219,3	240,6	281,7	314,3	352,7	398,3
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	845,0	812,3	780,5	766,1	742,6	720,5	701,6
Totala pensionsförpliktelser	**1 038,6**	**1 031,6**	**1 021,1**	**1 047,8**	**1 056,9**	**1 073,2**	**1 099,9**
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel	0,0	0,0	0,0	0,0			
Återlåning i verksamheten	1 038,6	1 031,6	1 021,1	1 047,8			

Den totala pensionsförpliktelsen inklusive löneskatt uppgick 2018 till 1 047,1 mnkr, drygt en miljard kronor. Ansvarsförbindelsen, som motsvarar de pensioner som är intjänade före 1998, har minskat med 14,4 mnkr. Avsättningarna för pensioner intjänade efter 1998 har under året ökat med drygt 41 mnkr. Sammantaget har pensionsförpliktelserna ökat med 26,7 mnkr.

Prognosen visar att ansvarsförbindelsen, pensioner intjänade före 1998, minskar i takt med att dessa pensioner successivt betalas ut. Däremot ökar pensionsskulden intjänad efter 1998 i en snabbare takt än tidigare år. Den höjda ökningstakten är dels en effekt av ökande löneläge för kommunens anställda, dels ett resultat av att inkomstbasbeloppet framöver ökar långsammare än lönekostnaderna, vilket innebär att en större andel av kommunens anställda får rätt till förmånsbestämd ålderspension. Det kommer även att innebära att kommunens pensionskostnader i resultaträkningen ökar. Prognoserna visar att den totala förpliktelsen ökar kommande år.

Kontroll

Budgetavvikelse	Resultat jämfört med ram (mnkr)			Avvikelse 2018
Verksamhetsområde	2016	2017	2018	% av ram
Förskola	0,1	0,1	4,0	1,3
Grundskola	-7,6	-10,7	-24,8	-3,6
Individ- och familjeomsorg	3,6	-44,5	-23,0	-12,5
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-13,5	-2,6	1,0	0,4
Äldreomsorg	-3,5	-4,0	-11,0	-3,4
Gymnasieskola	8,0	2,3	-0,8	-0,3
Vuxenutbildning	0,4	5,3	5,7	20,5
Arbete och integration	0,5	-1,5	-2,2	-19,4
Bibliotek, kultur och fritid, inklusive fritidsgårdar	6,8	6,2	1,7	1,6
Plan och exploatering	0,0	3,8	-8,2	-29,8
Bygglovsverksamhet	0,8	-0,9	-1,1	-20,8
Väghållning och park	8,1	10,6	3,6	4,7
Miljö, trafik och övrigt	1,2	0,0	1,4	20,1
Vatten och avlopp	0,5	0,0	0,0	0,0
Renhållning	6,3	0,0	0,0	0,0
Näringsliv	0,0	0,0	0,0	0,0
Politik	0,0	-0,4	-1,5	-6,7
Kommunförbund med mera	0,8	0,1	0,2	0,4
Gemensam verksamhet	-9,6	2,6	-9,4	-7,1
Totalt alla verksamhetsområden	2,9	-33,6	-64,4	2,6

Budgetavvikelsen för totalen av alla kommunens verksamhetsområden, –64,4 mnkr, motsvarar 2,6 procent av kostnadsramen. Det är en kraftig avvikelse. Av 19 verksamhetsområden håller 10 sin budget, vilket är 2 färre än 2017. Ytterligare ett område är nära ett nollresultat, medan övriga 8 lämnar underskott som är betydande. Resultatet är betydligt sämre än 2017, som även det innebar en klar försämring från 2016. Att verksamhetsområden inte klarar att ställa om så de håller sina ekonomiska ramar är grundorsaken till årets negativa resultat.

Prognossäkerhet

För att utvärdera prognossäkerheten jämförs verksamhetsområdenas prognoser i april och augusti med det faktiska utfallet (se tabell nästa sida). I den sista kolumnen redovisas hur stor procentuell avvikelse som finns mellan augustiprognosen och det faktiska utfallet i procent av verksamhetens ram (budget för finansförvaltningen). Totalt har prognoserna hela året visat ett underskott på mellan 59 och 68 mnkr. Här måste prognossäkerheten sägas vara tillfredsställande.

Av kommunens verksamhetsområden (finansförvaltningen medräknad) hade 10 en augustiprognos som avviker mindre än 1 procent från utfallet, 3 hade prognosavvikelser på 1–2 procent, medan övriga 7 hade prognoser som avvek mer än 2 procent från det faktiska utfallet. Om man tittar på augustiprognosens avvikelse från utfallet i termer av faktiska belopp, har 4 områden avvikelser på över 5 mnkr, 6 har i intervallet 1–5 mnkr och övriga 10 har avvikelser på mindre än 1 mnkr.

Av de 7 verksamhetsområden som har prognosavvikelser som är större än 2 procent har 5 förbättrat resultatet efter augusti, medan 2 har försämrat resultatet. Av dem med avvikelser mellan 1och 2 procent har 2 förbättrat resultatet och 1 försämrat det.

Av detta kan man dra följande konklusioner:

- Det finns fortfarande en tendens i augustiprognoserna att ge en sämre bild av verkligheten än det som blir det faktiska utfallet. Denna effekt är dock mindre tydlig än 2017.
- År 2018 har flera verksamheter som gick mot betydande underskott förbättrat sitt resultat jämfört med prognosen. Det kan bero antingen på att man prognostiserar ”med säkerhetsmarginal”, eller på att åtgärder vidtas efter augustiprognosen som höjer resultatet. År 2017 fanns motsatt tendens, att underskottsverksamheterna gav en mer positiv bild i augusti än det faktiska utfallet blev.
- Vissa områden, där de nominella avvikelserna är mycket stora, är områden där det är särskilt svårt att lägga en korrekt prognos i och med att verksamheten sitter med en alldeles för osäker bild i augusti. Det gäller grundskolan, som vid prognostillfället saknar tillförlitliga data för elevantalet, och finansförvaltningen, som påverkas av skatte- och pensionsprognoser lagda av externa aktörer.

Prognossäkerhet	Prognos jämfört med ram (mnkr)			Utfall 2018	Avvikelse från
Verksamhetsområde	2018-04-30	2018-08-31	2018-10-31		augustiprognos (%)
Förskola	-7,3	-5,2	-2,1	4,0	2,9
Grundskola	0,8	-11,4	-15,7	-24,8	-1,9
Individ- och familjeomsorg	-23,1	-23,0	-22,7	-23,0	0,0
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-1,0	0,3	-0,7	1,0	0,2
Äldreomsorg	-9,1	-16,0	-14,2	-11,0	1,5
Gymnasieskola	0,2	0,9	5,4	-0,8	-0,7
Vuxenutbildning	3,0	3,0	4,0	5,7	9,7
Arbete och integration	0,0	0,0	0,0	-2,2	-19,4
Bibliotek, kultur och fritid inklusive fritidsgårdar	0,0	1,5	1,9	1,7	0,2
Plan och exploatering	-8,7	-8,7	-8,0	-8,2	1,8
Bygglovsverksamhet	-0,9	-1,5	-1,5	-1,1	7,8
Väghållning och park	1,5	1,9	1,9	3,6	2,3
Miljö, trafik och övrigt	0,3	0,5	0,0	1,4	12,9
Vatten och avlopp	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renhållning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Näringsliv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Politik	0,0	0,0	0,0	-1,5	-6,7
Kommunförbund med mera	0,0	0,0	0,0	0,2	0,4
Gemensam verksamhet	-16,7	-10,5	-7,0	-9,4	0,8
Finansförvaltning	33,8	36,6	20,6	15,8	-0,8
Totalt exklusive finansförvaltning	**-60,9**	**-68,2**	**-58,7**	**-64,4**	**0,2**
Totalt	**-27,1**	**-31,6**	**-38,1**	**-48,7**	**-0,7**

Den slutsats man kan dra är att augustiprognoserna fortfarande avviker mer än önskvärt mot det faktiska utfallet. Ekonomiska åtgärder bör vidtas senast efter augustiprognosen om de ska hinna ge någon faktisk effekt på det innevarande året.

Prognoserna är det viktigaste styrmedlet för ekonomin under året. Det är särskilt viktigt i och med att Tyresö inte periodiserar budgeten, vilket innebär att ekonomiska uppföljningar utifrån resultat blir kraftigt missvisande. Därför är prognoserna det viktigaste riktmärket både för tjänstemän och för politiker. Om prognoserna kontinuerligt avviker från resultatet, blir de av föga värde för kommunens styrning. I det sammanhanget är det lika allvarligt att en verksamhet underskattar ett överskott som ett underskott. Båda ger helt fel styrsignaler och riskerar att leda till felaktiga åtgärder och felaktiga beslut.

Därför är det av stor vikt att kommunen fortsätter sitt arbete med att förbättra prognossäkerheten.

Sammanfattande kommentar risk-kontroll

Kommunens risker finns primärt inom upplåning, borgensförbindelser och pension.

- Riskerna inom upplåning hanteras genom kommunens finanspolicy som reglerar hanteringen av kommunens skuld. Det finns en risk för ökade räntekostnader vid stigande räntor. Därför kan kommunen behöva vidta åtgärder för räntesäkring eller på sikt höja räntebindningstiden.
- Av kommunens borgensförbindelser är huvuddelen till kommunens helägda dotterbolag Tyresö Bostäder AB och säkrade i ägda fastigheter. Risken bedöms därför som liten.
- Kommunens återlåning av det avsatta pensionskapitalet bedöms också som ett acceptabelt risktagande. Alternativet, att placera pensionskapitalet på kapitalmarknaden och att utöka kommunens upplåning, innebär även det risker.

Totalt sett bedöms kommunens risktagande som acceptabelt.

På kontrollområdet gäller att kommunen dels har svag budgetföljsamhet som helhet, dels på ett antal verksamhetsområden. Dessutom är kommunens prognossäkerhet otillfredsställande. Kommunen behöver göra insatser för att öka både budgetföljsamhet och prognossäkerhet.

Driftredovisning

Nämndernas nettokostnader uppgick till totalt 2 551 mnkr (nästan 2,6 miljarder), vilket var 66,4 mnkr (2,6 procent) högre än budgeterat. Det största underskottet uppstod i socialnämndens ansvarsområde, där det sammanlagda underskottet blev 33,1 mnkr. Barn- och utbildningsnämnden redovisade ett underskott på 20,8 mnkr, beroende på ett stort underskott för grundskolan. Kommunstyrelsen visade också ett större underskott (13,9 mnkr), främst beroende på underskott för plan och exploatering samt för gemensam verksamhet. Kultur- och fritidsnämnden samt gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden redovisade mindre överskott. För ytterligare förklaringar hänvisas till den finansiella analysen och avsnitten om nämndernas verksamhet.

Kostnader och intäkter i nedanstående tabell kan definieras som samtliga externa intäkter och kostnader, men också kostnader och intäkter gentemot andra verksamhetsområden. Nettokostnader är differensen mellan kostnader och intäkter. Kommunbidraget motsvarar anslaget som kommunfullmäktige tilldelade verksamheten. Avvikelsen är differensen mellan kommunbidrag och utfallet av nettokostnaderna.

(mnkr)	Intäkter	Kostnader	Netto-kostnader	Kommun-bidrag	Avvikelse	Avvikelse år 2017
Kommunstyrelsen						
Plan och exploatering	17,7	53,3	35,7	27,5	-8,2	3,8
Väghållning och park	3,2	76,3	73,1	76,7	3,6	10,6
Miljö, trafik och övrigt	2,9	8,4	5,5	6,9	1,4	0,0
Vatten och avlopp	85,5	85,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Renhållning	40,1	40,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Näringsliv	0,3	1,6	1,3	1,3	0,0	0,0
Gemensam verksamhet	418,2	559,8	141,6	132,2	-9,4	2,6
Kommunalförbund med mera	0,0	42,2	42,2	42,3	0,2	0,1
Politisk verksamhet	0,1	24,2	24,2	22,6	-1,5	-0,4
Totalt	**567,9**	**891,3**	**323,4**	**309,5**	**-13,9**	**16,8**
Byggnadsnämnden						
Bygglovsverksamhet	6,0	12,3	6,3	5,2	-1,1	-0,9
Totalt	**6,0**	**12,3**	**6,3**	**5,2**	**-1,1**	**-0,9**
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden						
Arbete och integration	42,0	55,4	13,4	11,2	-2,2	-1,5
Varav flyktingverksamhet	*35,0*	*36,5*	*1,6*	*0,0*	*-1,6*	*-1,9*
Vuxenutbildning	22,7	44,7	22,0	27,7	5,7	5,3
Gymnasieskola	41,8	268,5	226,7	226,0	-0,8	2,3
Totalt	**106,5**	**368,7**	**262,2**	**264,9**	**2,8**	**6,1**
Kultur- och fritidsnämnden						
Bibliotek, kultur och fritid, fritidsgårdar	16,0	121,0	105,0	106,7	1,7	6,2
Totalt	**16,0**	**121,0**	**105,0**	**106,7**	**1,7**	**6,2**

(mnkr)	Intäkter	Kostnader	Netto-kostnader	Kommun-bidrag	Avvikelse	Avvikelse år 2017
Barn- och utbildningsnämnden						
Förskola	35,4	349,6	314,2	318,3	4,0	0,1
Grundskola	95,7	809,6	713,9	689,1	-24,8	-10,7
Totalt	**131,1**	**1 159,3**	**1 028,2**	**1 007,4**	**-20,8**	**-10,6**
Socialnämnden						
Individ- och familjeomsorg	50,2	256,9	206,7	183,7	-23,0	-44,5
Äldreomsorg	71,1	409,5	338,4	327,4	-11,0	-4,0
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	24,2	304,8	280,6	281,6	1,0	-2,6
Totalt	**145,5**	**971,2**	**825,7**	**792,7**	**-33,1**	**-51,1**
Summa verksamhetsområden	**973,0**	**3 523,9**	**2 550,8**	**2 486,4**	**-64,4**	**-33,6**

Finansförvaltning

Sammantaget gav finansförvaltningen ett underskott mot budget på 0,8 mnkr. Det fanns dock två stora negativa poster. Den ena var förmånsbestämda tjänstepensioner, där fler anställda har rätt till den förmånsbestämda pensionen. Ökande lönenivåer bidrog också till att skulden för pensioner ökade. Det gav upphov till underskottet på 20,4 mnkr. Den andra negativa posten var nedskrivningen av vindkraftverket på 18,0 mnkr. Försäljning av Temyntan och Granängsvägen gav vinster på 37 mnkr.

Utfallet för skatteintäkter, statsbidrag och utjämningssystem var 2,7 mnkr lägre än budgeterat. Finansnettot var positivt i jämförelse med budget, 15,2 mnkr. Orsakerna var en stor återbäring från Kommuninvest på nästan 7 mnkr, lägre upplåning och lägre räntenivåer än förväntat.

Under jämförelsestörande finansiella poster finns försäljningen av vindkraftsbolaget till Tyresö Bostäder AB. Den gav en vinst på 4,0 mnkr. Sammantaget med nedskrivningen av vindkraftverket innebar det en förlust på 14,0 mnkr.

Nedan visas en tabell över finansförvaltningen.

(mnkr)	Intäkter	Kostnader	Netto-kostnader	Budget	Avvikelse
Finansförvaltning					
Pensioner	0,0	54,5	54,5	55,0	0,5
Förändring semesterlöneskuld	0,0	1,4	1,4	1,0	-0,4
Förändring pensionsavsättning	0,0	22,9	22,9	2,5	-20,4
Statsbidrag maxtaxa	13,5	0,0	-13,5	-14,5	-1,0
Intäkt kapitaltjänst (internränta)	28,0	0,0	-28,0	-28,5	-0,5
Övrigt	**47,0**	**8,8**	**-38,2**	**0,0**	**38,2**
Demografibuffert	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Simhall	0,0	15,2	15,2	16,0	0,8
Jämförelsestörande poster	0,0	18,0	18,0	0,0	-18,0
Interna poster	-437,7	-437,7	0,0	0,0	0,0
Summa finansförvaltning	**-349,2**	**-316,9**	**32,3**	**31,5**	**-0,8**
Summa verksamheten	**623,8**	**3 206,9**	**2 583,1**	**2 517,9**	**-65,2**
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningssystem					
Skatteintäkter	2 326,6	0,0	2 326,6	2 325,8	0,8
Generella statsbidrag och utjämning	226,0	4,7	221,3	224,9	-3,6
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningssystem	**2 552,6**	**4,7**	**2 547,9**	**2 550,7**	**-2,7**
Finansiella intäkter	**14,4**	**0,0**	**14,4**	**6,5**	**7,9**
Finansiella kostnader	0,0	7,7	-7,7	-15,0	7,3
Jämförelsestörande finansiella poster	4,0	0,0	4,0	0,0	4,0
Resultat	**3 194,9**	**3 219,3**	**-24,4**	**24,3**	**-48,7**
Generella statsbidrag och utjämning					
Inkomstutjämning	30,9	0,0	30,9	58,3	-27,4
Kostnadsutjämning	92,1	0,0	92,1	97,2	-5,1
Regleringspost	7,4	0,0	7,4	-8,7	16,1
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämning	0,0	4,7	-4,7	-6,1	1,4
Generellt statsbidrag	19,1	0,0	19,1	6,2	13,0
Fastighetsavgift	76,4	0,0	76,4	78,0	-1,6
Sammanlagt	**226,0**	**4,7**	**221,3**	**224,9**	**-3,6**

Investeringsredovisning

Investeringarna uppgick till 178 mnkr netto. Bruttoutgifterna uppgick till 288 mnkr och inkomsterna till 121 mnkr. Två av de största investeringarna gällde exploateringsprojekten på Brevik: etapp 7 Solberga och etapp 9 Ugglevägen. Båda ska göra det möjligt att bo permanent i området samtidigt som vatten och avlopp samt vägar byggs ut. Det största pågående exploateringsprojektet på Östra Tyresö är nu etapp 10, Brobänken. Exploateringarna hänger ihop med utbyggnaden av Tyresövägen som pågår samtidigt. I Norra Tyresö centrum pågår också exploatering och utbyggnad för en ny stadsdel.

De största pågående fastighetsinvesteringarna är den nya ishallen i Tyresö centrum och den nya Fornuddsskolan.

Det beslutade investeringsprogrammet är tämligen omfattande. Det innehåller till exempel en ny ishall (inklusive parkeringsgarage) i Tyresö centrum samt skola och idrottshall i Fornudden.

I en bilaga till årsredovisningen redovisas samtliga investeringar i detalj. Där framgår också hur mycket respektive investering förbrukat totalt sett, alltså inklusive förbrukning tidigare år.

Kommunens största pågående nettoinvesteringar

(mnkr)	Inkomst tidigare år	Utgift tidigare år	Inkomst 2018	Utgift 2018	Netto totalt
Tyresövägen	0,6	-31,4	0,0	-28,5	-59,3
Solberga, etapp 7	21,8	-165,4	26,1	3,4	-114,2
Brevik Ugglevägen, etapp 9	14,8	-88,3	17,2	0,4	-55,8
Norra Tyresö centrum	78,6	-74,1	11,4	-37,8	-21,9
Brobänken, etapp 10	0,2	-11,5	0,0	-19,9	-31,2
Exploatering Kryddvägen	1,5	-4,9	31,5	-22,2	5,9
Ny ishall Tyresö centrum	0,0	-5,7	0,0	-10,5	-16,2
Ny skola Fornudden	0,0	-14,8	0,0	-33,8	-48,6

Kommunens investeringar 2018

Uppgifter om investeringsbudget för 2018 bygger på kommunfullmäktiges beslut om investeringsprogram 2018-06-14 som del av beslutet om kommunplan för 2019.

Vid det tillfället beslöt kommunfullmäktige om omfördelning av investeringsmedel i projekten mellan åren i planperioden, även för 2018.

(mnkr)	Inkomst	Utgift	Netto	Budget 2018	Diff
ÖSTRA TYRESÖ	43,3	-20,9	22,4	17,6	4,8
Etapp 9 Brevik Ugglevägen	17,2	0,4	17,7	16,5	1,2
Brobänken, etapp 10	0,0	-19,9	-19,9	-8,0	-11,9
Solberga etapp 7	26,1	3,4	29,4	25,5	3,9
Raksta etapp 8	0,0	-1,5	-1,5	-4,6	3,1
Exploatering Nyfors	0,0	-1,4	-1,4	-9,1	7,7
Övrigt	0,0	-1,9	-1,9	-2,7	0,7
NORRA TYRESÖ CENTRUM	11,4	-37,8	-26,4	29,0	-55,4
Simvägens förlängning till Forellen 4	5,0	-31,1	-26,1	0,0	-26,1
Granängsvägen infrastruktur	6,4	-0,4	6,0	-2,1	8,1
Älvdansgatan infrastruktur	0,0	-1,8	-1,8	0,0	-1,8
Små justeringar Tyresö centrum vägnät	0,0	-2,5	-2,5	0,0	-2,5
Övrigt	0,0	-2,0	-2,0	31,1	-33,0

(mnkr)	Inkomst	Utgift	Netto	Budget 2018	Diff
WÄTTINGE	**0,0**	**-1,4**	**-1,4**	**-5,8**	**4,4**
Exploatering vid Wättinge	0,0	-1,4	-1,4	-0,6	-0,8
Övrigt	0,0	0,0	0,0	-5,2	5,2
TROLLBÄCKENS CENTRUM	**0,0**	**-0,8**	**-0,8**	**-0,5**	**-0,3**
Trollbäckens centrum utvecklingsplan	0,0	-0,8	-0,8	-0,5	-0,3
ÖVRIGA EXPLOATERINGAR	**49,3**	**-28,0**	**21,3**	**0,9**	**20,4**
Exploatering Kryddvägen	31,5	-22,2	9,3	0,0	9,3
Bostäder vid Södergården	10,7	-1,9	8,9	-0,1	9,0
Näsby 4:314, Kärrvägen 3	4,8	0,0	4,8	0,0	4,8
Gång- och cykelväg Pluto, Njupkärrsvägen	2,2	-0,1	2,2	6,3	-4,1
Granängsvägen	0,0	-1,2	-1,2	-0,5	-0,7
Övrigt	0,0	-2,6	-2,6	-4,8	2,2
TYRESÖVÄGEN	**0,0**	**-28,5**	**-28,5**	**-26,5**	**-2,0**
Tyresövägen tredje körfält	0,0	10,0	10,0	-5,0	15,0
Petterboda tunnel och hållplats	0,0	-35,4	-35,4	-21,0	-14,4
Kraftledning Tyresövägen	0,0	-3,0	-3,0	0,0	-3,0
Övrigt	0,0	0,0	0,0	-0,5	0,5
ÖVRIGT STADSBYGGNAD	**0,0**	**-34,0**	**-34,0**	**-100,1**	**66,1**
Fältvägen 4 inköp villa	0,0	-9,2	-9,2	0,0	-9,2
Strand 1:109	0,0	-1,3	-1,3	0,0	-1,3
Strand 1:110	0,0	-2,1	-2,1	0,0	-2,1
Strand 1:111	0,0	-2,7	-2,7	0,0	-2,7
Strand 1:388	0,0	-1,6	-1,6	0,0	-1,6
Strand 1:389	0,0	-2,4	-2,4	0,0	-2,4
Strand 1:390	0,0	-4,4	-4,4	0,0	-4,4
Åtgärd masshantering Strand	0,0	-3,2	-3,2	0,0	-3,2
Södra Fornuddsparken	0,0	-1,9	-1,9	0,0	-1,9
Centrala Fornuddsparken	0,0	-3,9	-3,9	0,0	-3,9
Övrigt	0,0	-1,4	-1,4	-100,1	98,7
SAMLINGSANSLAG FRITIDSANLÄGGNINGAR	**0,7**	**-2,6**	**-1,9**	**-1,0**	**-0,9**
Parkourpark Wättinge	0,7	-2,4	-1,7	0,0	-1,7
Övrigt	0,0	-0,2	-0,2	-1,0	0,8
ÖVRIGA FRITIDSANLÄGGNINGAR	**0,0**	**-16,6**	**-16,6**	**-22,1**	**5,5**
Konstgräsplan Strandskolan	0,0	-10,0	-10,0	-9,6	-0,4
Alby belysning	0,0	-3,9	-3,9	0,0	-3,9
Motionsspår Alby beläggning	0,0	-2,1	-2,1	0,0	-2,1
Övrigt	0,0	-0,6	-0,6	-12,5	11,8
VERKSAMHETSLOKALER KULTUR OCH FRITID	**0,0**	**-15,6**	**-15,6**	**-27,9**	**12,3**
Ny ishall Tyresö centrum	0,0	-10,5	-10,5	-5,0	-5,5
Nytt ridhus Fårdala	0,0	-5,1	-5,1	-5,0	-0,1
Övrigt	0,0	0,0	0,0	-17,9	17,9

(mnkr)	Inkomst	Utgift	Netto	Budget 2018	Diff
VERKSAMHETSLOKALER SKOLA	0,0	-37,8	-37,8	-34,5	-3,2
Ny skola Fornudden	0,0	-33,8	-33,8	-30,0	-3,8
Provisoriska byggnader Fornudden	0,0	-5,0	-5,0	0,0	-5,0
Övrigt	0,0	1,1	1,1	-4,5	5,6
VERKSAMHETSLOKALER FÖRSKOLA	0,0	-19,6	-19,6	-22,5	2,9
Förskola Akvarievägen	0,0	-4,7	-4,7	-10,0	5,3
Förskola Breviksvägen 5	0,0	-9,0	-9,0	-10,0	1,0
Kumla förskola, omvandling bibliotek	0,0	-5,9	-5,9	-2,5	-3,4
VERKSAMHETSLOKALER FUNKTIONSHINDER/IFO	0,0	-8,5	-8,5	-30,4	21,9
Gruppboende Strandvägen	0,0	-1,0	-1,0	-10,0	9,0
Gruppboende Stjärnvägen	0,0	-5,0	-5,0	-10,0	5,0
Socialt boende Töresjövägen 46 och 48	0,0	-2,1	-2,1	-10,0	7,9
Övrigt	0,0	-0,3	-0,3	-0,4	0,1
VERKSAMHETSLOKALER TEKNISK FÖRVALTNING	0,0	-3,3	-3,3	-10,3	7,0
Sopsug Norra centrum	0,0	-2,9	-2,9	0,0	-2,9
Övrigt	0,0	-0,4	-0,4	-10,3	9,9
SAMLINGSANSLAG FÖR FASTIGHET	2,4	-9,4	-7,0	-30,0	23,0
Tyresö skola ombyggnad/utökning	0,0	-4,6	-4,6	0,0	-4,6
Bergfoten ventilation	2,4	0,0	2,4	0,0	2,4
Övrigt	0,0	-4,8	-4,8	-30,0	25,2
INVENTARIER, IT OCH SMÅINVESTERINGAR	0,0	-1,8	-1,8	-5,0	3,2
Räntesäkringsoptioner	0,0	-1,3	-1,3	0,0	-1,3
Övrigt	0,0	-0,6	-0,6	-5,0	4,4
INVENTARIER FÖRVALTNINGAR	0,0	-3,3	-3,3	-5,0	1,7
Nyboda skola inventarier	0,0	-1,9	-1,9	0,0	-1,9
Övrigt	0,0	-1,4	-1,4	-5,0	3,6
GATA OCH PARK	1,8	-18,3	-16,4	-24,0	7,6
Alby maskinhall och personalutrymmen	0,0	-2,5	-2,5	-7,0	4,5
Busshållplats Bergfotens skola	0,0	-3,1	-3,1	0,0	-3,1
Infartsparkering Tyresö skola	0,0	-2,5	-2,5	0,0	-2,5
Sopmaskin Johnston Beam	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0
Gång- och cykelväg Skogsängsvägen	1,8	-0,4	1,5	0,0	1,5
Gång- och cykelväg Njupkärrsvägen	0,0	-2,1	-2,1	0,0	-2,1
Gång- och cykelbana Björkbacksvägen	0,0	-2,9	-2,9	0,0	-2,9

(mnkr)	Inkomst	Utgift	Netto	Budget 2018	Diff
Övrigt	0,0	-4,0	-4,0	-17,0	13,0
VATTEN OCH AVLOPP	**11,7**	**-10,4**	**1,3**	**-13,0**	**14,3**
VA-ledningar Örtstigen	0,0	-2,8	-2,8	0,0	-2,8
VA-ledningar Runstigen	0,0	-2,3	-2,3	0,0	-2,3
VA-ledningar Amaryllisvägen	0,0	-3,2	-3,2	0,0	-3,2
Pumpstation Fornudden	0,0	-1,7	-1,7	0,0	-1,7
Kamomillen 1	1,7	0,0	1,7	0,0	1,7
Veronikan 1	1,5	0,0	1,5	0,0	1,5
Bollmora 1:77	2,2	0,0	2,2	0,0	2,2
Bollmora 1:110	2,8	0,0	2,8	0,0	2,8
Kardemumman 1	1,2	0,0	1,2	0,0	1,2
Övrigt	2,4	-0,4	2,0	-13,0	15,0
RENHÅLLNING	**0,0**	**-0,1**	**-0,1**	**-11,2**	**11,1**
Övrigt	0,0	-0,1	-0,1	-11,2	11,1
TOTALT	**120,5**	**-298,7**	**-178,1**	**-322,3**	**144,1**

2

Tyresø kommuns verksamhet

Barn- och utbildningsnämnden

Driftredovisning

(mnkr)	Kommun-bidrag	Netto-kostnad	Avvikelse	Avvikelse 2017
VO Förskola	326,0	322,0	4,0	-9,9
varav beställare	326,0	325,6	0,4	-9,8
varav utförare	0,0	-3,6	3,6	-0,1
VO Grundskola	685,8	710,6	-24,8	-10,7
varav beställare	685,8	694,6	-8,8	0,0
varav utförare	0,0	16,0	-16,0	10,7
Totalt nämnd	**1 011,8**	**1 032,6**	**-20,8**	**0,8**

Verksamhetsområde 1
Förskola och pedagogisk omsorg

Mål och resultat

Föräldraenkäten från våren 2018 visar att de allra flesta som har sitt barn i Tyresö kommuns förskolor är nöjda (92 procent) och upplever trygghet på förskolan (95 procent) medan 81 procent av vårdnadshavarna tycker att barnens tankar och intressen tas tillvara.

Den pedagogiska miljön var i fokus och satsningar på kompetensutveckling skedde både lokalt och centralt. I början av året inköptes ljuddämpande bord för att förbättra arbetsmiljön för både barn och vuxna.

Sjukfrånvaron minskade men var fortfarande hög. De två senaste åren har stor kraft lagts på riktade insatser för att minska sjukfrånvaron. Det har redan gett resultat, men de stora effekterna bedöms komma 2019. Förskolecheferna har arbetat mycket systematiskt med den höga sjukfrånvaron och haft både rehabiliteringssamtal och hälsosamtal med berörda medarbetare.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen har genomförts.

När det gäller konkurrensutsättning kan man konstatera att 36 procent av förskolan bedrivs som fristående verksamhet och att 64 procent är kommunal. År 2018 uppgick andelen ekologiska livsmedel i förskolan till 36,2 procent. Allergironder genomfördes i enlighet med uppdraget från tillgänglighetsplanen.

Nämnduppdrag

Tyresö har minskat storleken på barngrupperna. År 2017 var genomsnittet för hela landet 15,3. I oktober hade Tyresö kommuns förskolor 14,7 barn per avdelning. Personaltätheten var i nivå med tidigare år.

Ett systematiskt och långsiktigt arbete sker med värdegrundsdokumentet *En förskola och skola för var och en*. För att skapa bättre förutsättningar för barns utveckling och lärande fortsätter verksamheten att utveckla lärmiljöer och kompetensutveckla pedagogerna, så att

Sammanfattande bedömning

Verksamheterna uppfyllde de flesta av nämndens mål, vilket bidrog till att kommunen nådde det strategiska målet att Tyresö ska vara en av Sveriges bästa skolkommuner. De flesta som har sitt barn i Tyresö kommuns förskolor är mycket nöjda, upplever trygghet i hög grad samt tycker att barnens tankar och intressen tas tillvara. Grundskolorna i Tyresö hamnade på plats 54 av 290 i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) årliga rankning *Öppna jämförelser*. Meritvärdet i årskurs 9 låg bland de 25 procent högsta i landet. Tryggheten bedöms vara hög i Tyresö kommuns skolor.

VO 1: Förskola och pedagogisk omsorg lämnar ett resultat om +4,0 mnkr i förhållande till budget.

VO 2: Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem lämnar ett resultat om –24,8 mnkr i förhållande till budget.

alla barn ska ha tillgång till material och miljöer som skapar nyfikenhet och lust att lära, samt bli bemötta med respekt, tolerans och acceptans för att deras lärande ska vara lustfyllt.

Ekonomi

Förskola och pedagogisk omsorg lämnar ett resultat om +4,0 mnkr i förhållande till budget. Förskola och pedagogisk omsorg har en ekonomi i balans.

Verksamheten

Skolinspektionen har granskat verksamheten, och förskolan uppfyller författningarnas krav inom arbetsområdena förutsättningar för utbildning i förskolan och utveckling av utbildning i förskolan. De positiva inslag som lyftes fram var bland annat att omorganisationens syfte med ökad likvärdighet har uppfyllts. Skolverket såg också positivt på verksamhetens rekryteringsstrategi, som utgår från att skapa bra förutsättningar för pedagogerna i deras arbete.

Förskolan agerar i enlighet med den nationella IT-strategin, som ska vara fullt genomförd 2022. En IT-strateg har anställts och en kartläggning har gjorts för att identifiera en likvärdig grundnivå som alla kommunala förskolor ska erbjuda. Verksamhetsområdet har även infört en ny kommunikativ lärplattform. En fördel är att både förskolan, grundskolan, gymnasiet och vuxenutbildningen nu har samma plattform, vilket ger kontinuitet och tillgänglighet för medborgarna.

Den nya bemanningsenheten har bidragit till ökad kvalitet samt säkrare och effektivare vikariehantering.

Verksamhetsområde 2 **Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem**

Mål och resultat

Tyresö hamnade på plats 54 i SKL:s årliga rankning, vilket var en klar förbättring från förra årets plats 133 och i nivå med tidigare år. Resultatdialogerna som sker kontinuerligt i skolorna bidrog till det ökade kunskapsresultatet. Meritvärdet i Tyresö kommuns skolor var högt, och kommunen hamnade på plats 18 i landet. Av eleverna i årskurs fem angav 87 procent och i årskurs åtta 82 procent att de är trygga.

Innovativa och effektiva processer utvecklas. Bland annat satsas det på e-tjänster, som effektiviserar arbetet och underlättar invånarnas kontakt med kommunen.

Sjukfrånvaron låg fortfarande högt, men satsningar har gjorts för att åtgärda det, och i augusti började korttidsfrånvaron sjunka. Alla skolledare i Tyresö kommun har genomgått HR-avdelningens utbildning om sjukfrånvaro.

Särskilda uppdrag

Grundskolan har genomfört alla särskilda uppdrag. När det gäller tillgänglighetsplan kartläggs vilken kompetensutveckling som behövs för att skolan ska kunna möta personer med olika funktionsnedsättningar. Analysen ska leda till prioriterade satsningar.

Nämnduppdrag

Verksamheten har arbetat med alla nämnduppdrag under året. När det gäller modersmål och studiehandledning på modersmålet är uppdraget klart och har redovisats i nämnden.

Personal på fritidshemmen fick kompetensutveckling. Tre seminarier genomfördes för all tillsvidareanställd personal, och nätverk med 3–4 enheter i varje bildades. Nätverken ska underlätta för goda exempel att delas mellan enheterna och att utvecklingsområden tas fram.

Verksamheten samarbetar med studie- och yrkesvägledarna på gymnasiet för att minska studieavbrotten. Grundskola och gymnasium har ett gemensamt dokument kallat *Övergångsplan*, som beskriver samarbetet dem emellan.

Värdegrunden *En förskola och skola för var och en* vävdes in i centrala fora för kollegialt lärande. Fokus har varit på tydlighet när det gäller att värdegrundsdokumentet ska förankras i den dagliga verksamheten.

Grundskolan agerar enligt den nationella IT-strategin, som ska vara fullt genomförd 2022. En IT-strateg har anställts och en kartläggning har gjorts för att det ska finnas en gemensam grundnivå som alla kommunala grundskolor i Tyresö kommun ska erbjuda.

Ekonomi

Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem lämnar ett resultat om –24,8 mnkr i förhållande till budget. Verksamheten har således inte en ekonomi i balans. Resultatet är en försämring med mer än 10 mnkr jämfört med 2017.

En viktig faktor för det negativa resultatet är den kraftiga löneglidningen som pågått i flera år men som avtagit 2018. Löneglidning driver upp personalkostnaderna. Dessutom fick Tyresö ingen förnyad tilldelning av ett riktat statsbidrag för elevhälsan som kommunen räknat med och lagt in i budgeten. Budgeten för verksamhetsstöd och tilläggsbelopp har varit underfinansierad.

Vissa av skolorna i kommunen har flexibla klassrum som skapar möjligheter att arbeta på nya mer effektiva sätt med både större och mindre grupper. I de skolor som inte har samma klassrumsflexibilitet är det ändå viktigt att hela tiden arbeta med att utveckla undervisningen men även med att se över möjliga lokalanpassningar för att på så sätt skapa bättre förutsättningar för en effektiv undervisning.

Klassrummen är i vissa fall dimensionerade för ett elevantal som inte är tillräckligt högt för att elevpengen ska ge en bärkraftig ekonomi.

Verksamheten

Arbetet med en gemensam likabehandlingsplan fortsatte. En gemensam struktur för alla skolor om plan mot kränkande behandling håller på att tas fram.

Verksamhetsområdet har infört en ny kommunikativ lärplattform. En fördel är att både förskolan, grundskolan, gymnasiet och vuxenutbildningen nu har samma plattform, vilket ger kontinuitet och tillgänglighet för medborgarna.

Skolinspektionen har granskat grundskolor i Tyresö kommun. Efter kritik gällande det systematiska kvalitetsarbetet i grundsärskola och på fritidshem, har rutiner förtydligats och dokumenterats.

Förändringar i regelverk

För läsåret 2018/2019 har förändringar skett i de regelverk som styr skolan, och verksamheten har anpassats efter förändringarna.

- Förskoleklass är obligatoriskt från läsåret 2018/2019.
- De nationella proven har blivit mer styrande vid betygsättning och de digitaliseras från årskurs 9.
- Riktlinjerna för politisk information i skolundervisning har tydliggjorts.
- Stadieindelad timplan för grundskolan infördes. Det innebär bland annat att moderna språk är obligatoriskt och att betyg sätts från årskurs 6.
- Moderna språk och matematik har fått utökad undervisningstid.
- Prao är obligatoriskt och ska omfatta minst tio dagar från och med årskurs 8 i grundskolan respektive årskurs 9 i specialskolan.
- Programmering har blivit obligatoriskt i undervisningen.

Interna rutiner har förstärkts och förbättrats. Exempelvis deltar Tyresö kommun i ett projekt kring problematisk skolfrånvaro, som är initierat och drivs av *Storsthlm*. Som ett led i arbetet har riktlinjer om skolfrånvaro tagits fram.

Kumla lärstudio startades i augusti. Miljön är anpassad för att ge elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar så goda förutsättningar som möjligt. Placering sker i samarbete mellan centrala elevhälsan, skola och vårdnadshavare. Det finns två grupper, en för årskurs 1–6 och en för årskurs 7–9. Fyra pedagoger arbetar i lärstudion.

Resurs- och utvecklingscentrum (RUC) har sett över sina rutiner och är numera en uppsökande verksamhet. En förändring i arbetssätt har gjorts för psykologerna, som numera har en basförsörjning på en skola men jobbar mer verksamhetsövergripande.

Alla Tyresös kommunala grundskolors elevhälsoteam har fått utbildning i SPSM:s (Specialpedagogiska skolmyndigheten) tillgänglighetsmodell.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Kompetensförsörjningen är ett kritiskt område för båda verksamhetsområdena. Förvaltningen har fått i uppdrag att ta fram en kompetensförsörjningsplan för förskola och grundskola.

Om antalet barn och elever ökar enligt prognoserna, behöver utbyggnaden av förskola och grundskola fortgå.

För att öka likvärdigheten och stärka kvaliteten inom digitalisering ska den nationella IT-strategin implementeras fullt ut. Det är en kostnadskrävande insats. Riksdagen har fattat beslut om en förtydligad läroplan för förskolan (Lpfö 18), som ska gälla från den 1 juli 2019. Syftet är att höja kvaliteten i förskolan. Arbete med implementering av den nya läroplanen prioriteras 2019.

Socialnämnden

(mnkr)	Intäkter	Kost-nader	Netto kostnad	Kommun-bidrag	Avvikelse 2018	Avvikelse 2017
Individ- och familjeomsorg	50,2	256,9	206,7	183,7	-23,0	-44,5
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	24,2	304,0	279,8	280,8	1,0	-2,6
Äldreomsorg	71,1	412,0	340,9	329,9	-11,0	-4,0
TOTALT	**145,5**	**972,9**	**827,4**	**794,3**	**-33,1**	**-51,1**

Sammanfattande bedömning

Socialnämnden redovisade ett underskott på 33 mnkr för 2018.

Underskottet för individ- och familjeomsorgen (IFO) berodde på flera faktorer, bland annat en ökning av antalet ärenden. Dock har kommunens tillgång till träningslägenheter minskat kostsamma externa placeringar.

Mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar finansieras genom statlig ersättning, vilket täcker placeringskostnaden till stor del, men inte kostnader för till exempel utredande socialsekreterare.

Verksamheten omsorg för personer med funktionsnedsättning har efter flera år nått en ekonomi i balans, bland annat genom hemtagningar och förändring av avtal för externa placeringar.

Äldreomsorgen visade ett underskott. Funktioner och arbetssätt har setts över och effektiviserats, men åtgärderna har inte fått avsedd effekt under året.

Verksamhetsområde 3
Individ och familjeomsorg

Mål och resultat

Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum

Det viktigaste för att medborgaren ska få rätt insatser är att det finns en väl fungerande samverkan både mellan kommunens verksamheter och med andra aktörer, som Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, hälso- och sjukvården och Polisen. Arbete pågår med att bygga upp samverkan efter några år av extremt hög personalomsättning.

Blomstrande näringsliv

Tyresö kommun har en låg andel invånare som behöver ekonomiskt bistånd, men under 2018 har fler hushåll fått bistånd och tiden med stödet har ökat. I det fortsatta arbetet för ökad självförsörjningsgrad är samverkan med andra myndigheter ett prioriterat område som behöver utvecklas.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Årets resultat för hela individ- och familjeomsorgen, IFO, inklusive mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar, blev ett underskott mot budget med 23 mnkr. Det innebär att målet att driva verksamheten inom ramen för tilldelade resurser inte nåddes. Verksamheten har arbetat med åtgärder för att nå en budget i balans.

Under året har verksamheterna utvecklat effektivare arbetssätt. Flera processkartläggningar har genomförts och möjliga processer som kan digitaliseras har identifierats.

Attraktiv arbetsgivare

Personalsituationen var fortfarande stabil. Sjukfrånvaron har också minskat. Andelen medarbetare som uppger att de rekommenderar arbetsgivaren har ökat från 53 procent 2016 till i stort sett samtliga svarande (99 procent).

Särskilda uppdrag

- *Utveckla tidiga insatser inom individ- och familjeomsorgen i samverkan med olika aktörer*
  Uppdraget har genomförts. ABC-föräldrautbildningar har genomförts i samarbete med skolan. Behovet av en resursskola med behandling håller på att utredas tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen. Förutsättningarna för en familjecentral med mödrahälsovård och barnhälsovård har utretts med hälso- och sjukvården, men hittills har ingen överenskommelse nåtts.
- *Fortsätta öka självförsörjningsgraden*
  Tyresö kommun har en låg andel medborgare som behöver ekonomiskt bistånd, men arbetsbelastningen på försörjningsstödsenheten har ökat. Kommunen är det sista skyddsnätet och har det yttersta ansvaret för medborgarna. IFO är starkt beroende av regelverket hos andra stora aktörer såsom Försäkringskassan med flera. Färre får nu sjukersättning eller aktivitetsersättning och försörjningsstödsenheten har en målgrupp som står allt längre från arbetsmarknaden. Fler får försörjningsstöd till följd av sjukdom.

Ekonomi

Årets resultat för hela individ- och familjeomsorgen är -23 mnkr.

Den centrala förklaringen till underskottet är kommunens insatser för barn och unga. Ungefär 10 mnkr av underskottet har att göra med placeringar och återstoden hänger ihop med kostnaderna för mottagande av ensamkommande.

Antalet anmälningar om barn och unga har fortsatt att öka, vilket leder till fler insatser. Kommunen har minskat mängden köpta tjänster från exempelvis privata vårdgivare och ersatt dem med lösningar på hemmaplan och egna familjehem. Kostnaderna har därmed minskat, men inte tillräckligt för att hålla kostnaden för volymökningen inom den budgeterade ramen.

Migrationsverkets ersättningar täckte inte kommunens kostnader 2018. Genom åren har ersättningarna dock mer än väl täckt kommunens kostnader.

En faktor för att minska kostnaderna har varit tillgången till träningslägenheter i kommunen, vilket motverkat kostsamma externa placeringar.

Kostnaderna har ökat även för placeringar av vuxna till följd av att fler vårdats enligt LVM, lagen om vård av missbrukare. Nya placeringar har tillkommit i skyddat boende för människor som utsatts för våld i nära relation.

Personalsituationen har förbättrats, personalomsättningen minskat och det är lättare att rekrytera socialsekreterare. Dock har socialsekreterarkonsulter behövts vid vakanser och tillfälliga arbetstoppar. Under 2018 har de höga kostnaderna för konsulter minskat.

Verksamheten

Ungdomsbehandlare har anställts för att tillsammans med hälso- och sjukvården arbeta med ungdomar med beroendeproblematik.

En insatsgrupp följer upp alla placeringar av barn och unga och verkar för att insatser ska kunna ges i kommunen istället för genom externa placeringar.

Även en boendegrupp har skapats som ansvarar för träningslägenheter för att minska placeringar i stödboende.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

För en ekonomi i balans ligger fokus framöver på följande prioriterade områden:

- erbjuda insatser inom kommunen
- fler arvoderade familje- och jourhem
- kortare externa placeringar genom bland annat förstärkt egen öppenvård
- snabbare anpassa tillgång till lägenheter efter behoven
- minskat nyttjande av socialsekreterarkonsulter.

Verksamhetsområde 4
Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Mål och resultat

Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum

Verksamheten fungerar i allt väsentligt väl. Det finns dock ett behov av att höja den upplevda tryggheten hos brukarna.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Arbetet för att minska kostnaderna har lett till att verksamhetsområdet nu efter flera år nått en ekonomi i balans.

En satsning har gjorts för att höja den digitala kompetensen bland medarbetarna i utförarverksamheten. Processer som är möjliga att digitalisera och hur omsorgen kan utvecklas genom välfärdsteknik har identifierats.

Attraktiv arbetsgivare

Åtta av tio medarbetare uppger att de rekommenderar arbetsgivaren. Sjukfrånvaron har minskat under året. Verksamheterna har arbetat med att identifiera framgångsfaktorer för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Ekonomi

Verksamhetsområdet redovisar ett resultat om 1,0 mnkr efter flera år med underskott. Det finns dock stora utmaningar framöver i att möta ökande behov och en kostnadsutveckling som inte ryms inom nuvarande ekonomiska ramar.

Verksamheten har förbättrat resultatet genom arbete med identifierade områden för budget i balans, som mer rättssäkra biståndsbedömningar, hemtagningar och förändring av avtal för externa placeringar.

Behovet av boendeplatser i kommunen är idag större än tillgången, vilket medför högre kostnader för boendeplatser utanför kommunen och risk för viten för icke verkställda beslut.

Kostnaden för personlig assistans var lägre än budgeterat på grund av Försäkringskassans förändrade tillämpningar och för att biståndsbeslut sker enligt aktuell praxis. Kostnadsminskningen av den upphandlade personliga assistansen som slutfördes 2017 har nu fått full effekt.

Den förändrade ersättningsmodellen för daglig verksamhet har minskat kostnaderna. Till följd av det har utförarverksamheten i kommunal regi anpassat bemanning och lokaler.

Kostnaderna är stora för så kallade turbundna resor till och från daglig verksamhet. Ett arbete har påbörjats för att effektivisera resandet bland annat genom ökad samåkning.

Nya lagregler har medfört att verksamhetsområdet fått ökade kostnader för bostadsanpassning.

Korttidsvistelse i kommunal regi har fortsatt låg beläggningsgrad. Verksamheten kommer dock framöver att även erbjuda vistelse för barn och ungdomar med högfungerande autism.

Verksamheten

Gruppbostaden Villa Strand har genomfört en kompetenshöjande utbildning som kallas *Silviacertifiering*. Även myndigheten har genomgått certifieringen.

En gemensam utbildning i utförarverksamheten om HBTQ har genomförts.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Verksamheten har identifierat de områden där möjligheten till effektiviseringar är som störst, för att den ska kunna fortsätta att ha en budget i balans:

- se över avtalsvillkor samt ersättningsmodeller och -nivåer
- hemtagningar från externa placeringar till nya tillkommande LSS-boenden
- fortsätta följa upp köpta platsers kvalitet och kostnaden för dem
- fortsätta arbeta med rättssäkra bedömningar efter aktuell praxis
- effektivisera turbundna resor
- ökad beläggningsgrad på korttidsvistelse i kommunal regi
- planera för kommande boenden, så behoven bättre kan tillgodoses.

Verksamhetsområde 5
Äldreomsorg

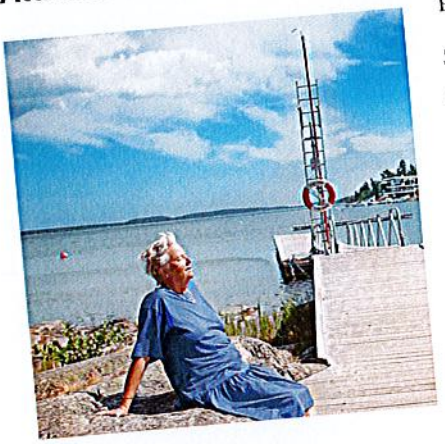

Mål och resultat

Livskvalitet – den attraktiva kommunen

Nöjdheten varierar mellan vård- och omsorgsboendena och mellan hemtjänstutförarna. När det gäller hemtjänsten har den kommunala verksamheten bäst resultat, medan det kommunala vård- och omsorgsboendet har betydligt sämre resultat än de privata.

Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum

I hemtjänsten och de särskilda boendena är omsorgskvaliteten bra. Däremot behöver ett modernt brukarfokus utvecklas, särskilt när det gäller inflytande, delaktighet, aktiviteter och måltider.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Verksamhetsområdet har inte en ekonomi i balans. Årets underskott är 11 mnkr.

Utförarverksamheterna behöver bli effektivare och utveckla nya arbetssätt. Möjliga processer som kan digitaliseras och hur omsorgen kan utvecklas genom välfärdsteknik har identifierats.

Attraktiv arbetsgivare

Tre av fyra uppger att de rekommenderar kommunen som arbetsgivare.

Sjuktalen är fortfarande höga, särskilt korttidsfrånvaron. Insatser har gjorts med bland annat ändrade rutiner, men de har hittills inte haft avsedd effekt. Arbetsmiljö fortsätter att vara ett prioriterat område.

Särskilda uppdrag

- *Säkerställa tillkomsten av ytterligare boendeplatser inom äldreomsorgen genom nya vård- och omsorgsboenden*
  Uppdraget har genomförts. Planering av tre vård- och omsorgsboenden pågår.
- *Genomföra en satsning på mat och måltider inom äldreomsorgen*
  Uppdraget har inte genomförts fullt ut. Mat och måltider är ett utvecklingsområde. Två tredjedelar (65 procent) av de äldre på vård- och omsorgsboende uppgav att de var nöjda med maten och 60 procent att de var nöjda med själva måltiderna.
- *Genomföra Silviacertifiering av äldreomsorgen*
  Uppdraget har genomförts. Samtlig personal i äldreomsorgen har Silviacertifierats.

Ekonomi

Årets resultat är –11 mnkr. Underskottet finns i utförarverksamheten i kommunal regi och beror till största delen på att personalutnyttjandet inte är effektivt och anpassat till förändrade behov.

Ett arbete har påbörjats för att minska kostnaderna vid Björkbackens vård- och omsorgsboende. Funktioner och arbetssätt har setts över och stödfunktioner effektiviserats. Åtgärderna har ännu inte fått avsedd effekt. Resultatet för verksamhetsåret blev ett underskott på 8,8 mnkr.

Den åtgärdsplan som tagits fram för hemtjänsten i kommunal regi gav inte de kostnadsminskningar som förväntats. Verksamheten har minskat administrationen. Resultatet för hemtjänsten i kommunal regi belastas av att verksamheten som resultatenhet har ett negativt resultat om 2,5 mnkr från tidigare år som avskrivs i och med bokslutet för 2018.

Under hösten har effekterna av de påbörjade åtgärderna vid Björkbacken och i hemtjänsten i kommunal regi kunnat ses i det ekonomiska utfallet. Fokus ligger nu på att få en effektivare bemanning och styrning samt minskad sjukfrånvaro.

Behovet av hemtjänst ökade både sett till timmar och antal brukare. Behovet av vård- och omsorgsboende ökar, men kan inte tillgodoses helt, varför kostnaderna för både hemtjänst och korttidsboende ökat.

Nya lagregler har medfört att verksamhetsområdet fått ökade kostnader för bostadsanpassning.

Verksamheten

Stort fokus ligger på det kommunala vård- och omsorgsboendet Björkbackens framtid och på hur brister i arbetsmiljön kan åtgärdas. Tyresö kommun och Tyresö Bostäder AB har beviljats anstånd från Arbetsmiljöverket och har nu till och med den 1 januari 2022 på sig att åtgärda bristerna i lokalerna.

I mars invigdes det nya vård- och omsorgsboendet Villa Basilika. Boende från avvecklade avdelningar på Björkbacken och från det avvecklade boendet Ånggården har flyttat in.

En ny dagverksamhet, Björkträffen, som ligger i anslutning till Björkbackens vård- och omsorgsboende, startades under hösten.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

I äldreomsorgen ligger fokus 2019 på följande för att få en budget i balans:

- effektivisera bemanning och styrning av utförarverksamheten i kommunal regi
- minska sjukfrånvaro inom utförarverksamheten i kommunal regi genom aktiv uppföljning och omtankessamtal
- modernisera äldreomsorgen genom välfärdsteknik
- införa prestationsbaserad ersättningsmodell för alla utförare
- införa tidsregistrering i hemtjänsten
- optimera fördelning mellan permanenta boendeplatser och korttidsplatser
- öka beläggningsgraden i vård- och omsorgsboende
- inventera nuvarande avgifter
- införa hyressättningsmodell
- utveckla samarbetet mellan myndigheten och utförarverksamheten
- förbättra samverkan i samband med utskrivning från slutenvården.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Driftredovisning

(mnkr)	Kommun-bidrag	Netto-kostnad	Avvikelse	Avvikelse 2017
VO Gymnasium	226,0	-226,7	-0,7	2,3
varav beställare	226,0	-217,9	8,1	9,7
varav utförare	0,0	-8,8	-8,8	-7,4
VO Arbete och integration	11,2	-13,4	-2,2	-1,5
VO Vuxenutbildning	27,7	-22	5,7	5,3
Totalt nämnd	**264,9**	**-262,1**	**2,8**	**6,1**

Sammanfattande bedömning

Verksamheterna uppfyllde de flesta av nämndens mål, vilket bidrar till det strategiska målet att Tyresö ska var en av Sveriges bästa skolkommuner och till att arbetslösheten i Tyresö är bland de lägsta i regionen. Det ekonomiska resultatet var ett överskott på 2,8 mnkr.

Verksamhetsområde 6 **Gymnasieskola**

Mål och resultat

Genom samverkansavtalet i Stockholms län har Tyresös gymnasieelever möjlighet att söka bland alla länets gymnasieutbildningar. Andelen elever som är folkbokförda i Tyresö och som tar examen inom fyra år ökade med 6 procentenheter från 2017 till 76 procent. Det gör att Tyresö är bland de 25 procent bästa kommunerna i landet. Tyresö gymnasium har framförallt yrkesprogram. Andelen av Tyresö gymnasiums elever (som är folkbokförda i olika kommuner) som tar gymnasieexamen inom fyra år är 53 procent. Det kan jämföras med kommunala skolor i Stockholms län där andelen är 62 procent.

Verksamheten fick ett särskilt uppdrag – implementering av framtidens gymnasieskola med ny profil och nya arbetssätt. För detta uppdrag gjordes förstudien *Mötesplats Kompassen* som presenterades för nämnden och kommunstyrelsen under våren. Den visade att Tyresö gymnasiums lokaler kan rymma fler verksamheter på mindre yta än idag, vilket skulle ge ett bättre resursutnyttjande.

Tyresö gymnasium redovisade ett underskott på 8,8 mnkr. Det finns ett stort antal faktorer som bidrar till underskottet, bland annat få elever på vissa program, få elever totalt i förhållande till skolans kapacitet och vissa lokalrelaterade kostnader.

Totalt redovisar verksamhetsområdet gymnasie- och gymnasiesärskola ett underskott på 0,7 mnkr.

Verksamheten

83 procent av gymnasieungdomarna i Tyresö går på gymnasier i andra kommuner. Kommunen har aktivitetsansvar för ungdomar 16–19 år som inte går i gymnasiet. I slutet av 2018 omfattades 201 ungdomar av aktivitetsansvaret, varav 30 procent saknade sysselsättning eller hade okänd sysselsättning.

Tyresö gymnasium har i uppdrag att fokusera på nationella yrkesprogram och introduktionsprogram och har cirka 500 elever. Under 2018 fasades de sista klasserna av de högskoleförberedande programmen ut.

För ungdomar som kommer från ett annat land sent under skoltiden erbjuds 5 tvååriga yrkesinriktningar med syftet att eleverna snabbt ska komma i anställning. De första eleverna fick anställning under året.

Gymnasiesärskolan har ett samarbete med andra gymnasiesärskolor och eleverna får stöd och arbetsro.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

- Elevantalet i Stockholms län och i Tyresö kommer att öka kraftigt de närmaste åren. Det är för närvarande inte klart hur de ska få studieplatser. Det kan komma att krävas nya överenskommelser mellan kommunerna om vilka kommuner som ska ta på sig vilka uppgifter i det länsgemensamma samarbetet.
- Närmare samarbete med vuxenutbildningens yrkesutbildningar och ett nära samarbete med branschföreningar behövs.
- Tyresö ska utvecklas som attraktiv arbetsgivare, eftersom konkurrensen om legitimerade lärare ökar. Det ska ske bland annat genom en tydligare profil för hur Tyresö gymnasium arbetar.

Verksamhetsområde 7
Vuxenutbildningen

Mål och resultat

Det strategiska målet att vara en av Sveriges bästa skolkommuner är i hög grad uppfyllt för vuxenutbildningen. De senaste två åren har antalet elever som ansökte till C3L (Centrum för livslångt lärande) ökat mycket trots pågående högkonjunktur. Andelen elever som nådde godkända betyg på grundläggande nivå och gymnasial nivå var 91,7 procent.

Ansökningarna till framförallt utbildningen svenska för invandrare med yrkesinriktning ökade. En ny yrkesinriktning startade, barnskötare. Tyresöbor, men även elever från andra kommuner, har sökt till vuxenutbildningen i Tyresö. Vuxenutbildningen redovisar ett ekonomiskt överskott på 5,7 mnkr. Orsaken är fler elever från andra kommuner än beräknat och ett gynnsamt utfall av statsbidrag.

Verksamheten

Samarbetet med Haninge och Nynäshamn fortsätter för att kommunen ska kunna erbjuda ett bredare utbud av utbildningar och kurser.

En statlig utredning slutfördes i vilken det finns förslag om att komvux ska utgöra en del av arbetsmarknadens kompetensförsörjning och att urvalsreglerna för studier på komvux ska ändras.

Vuxenutbildningen har de senaste åren i allt större utsträckning blivit en viktig del i integrationen av nyanlända. Över hälften av eleverna på C3L läste svenska för invandrare eller svenska som andraspråk.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

- Utöka samarbeten regionalt och med Tyresö gymnasium om yrkesutbildningar.
- Utveckla Tyresö som attraktiv arbetsgivare, eftersom konkurrensen om legitimerade lärare ökar.

Verksamhetsområde 8
Arbete och integration

Mål och resultat

De som blir anvisade till Centrum för arbete och integration har varit borta i allt längre perioder från arbetsmarknaden. De grupper som har svårast att få arbete är personer med funktionsnedsättning, nyanlända och personer som saknar gymnasieexamen. Tyresö kommun har i flera år arbetat framgångsrikt med att skapa sysselsättning för dessa grupper. 213 ungdomar har fått sommarjobb, en ökning sedan föregående år. Arbetslösheten i Tyresö är fortfarande relativt låg i jämförelse med Stockholms län och övriga riket.

Arbete och integration redovisar ett underskott på 2,2 mnkr. Det beror bland annat på att Migrationsverket under första halvåret anvisade personer till kommunen utan att det fanns bostäder till dem. Det gjorde att en del fick temporära bostäder. I slutet av året har alla fått långsiktiga bostäder. Arbetsmarknadsenheten har fått ett minskat antal deltagare till sina verksamheter. Några orsaker är att samarbetet med Arbetsförmedlingen blivit sämre i och med att den flyttat från kommunen. Fler personer behöver också rehabilitering innan de kan arbeta.

Verksamheten

Samordning av insatser mellan olika myndigheter och aktörer behövs med nyanlända i fokus. Tyresö driver därför projektet Etableringscentrum tillsammans med Haninge och Nynäshamn. Målet är att effektivisera etablerings- och integrationsprocessen. Verksamheten delfinansieras av Europeiska socialfonden. Etableringscentrum i Tyresö invigdes i maj.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Den framtida flyktingpolitiken i Europa och Sverige är svår att förutse, vilket gör det svårt för kommunen att planera. En nyckelfråga är att utarbeta en långsiktig strategi för bostäder för nyanlända samt förankra och få effekter av integrationsstrategin.

Samordningsvinster uppnås när arbete och integration från och med 2019 ingår i samma nämnd och sektor som individ- och familjeomsorgen.

Kultur- och fritidsnämnden

Driftredovisning

(mnkr)	Kommun bidrag	Netto kostnad	Avvikelse	Avvikelse 2017
Bibliotek, kultur och fritid och fritidsgårdar	106,7	105,0	1,7	6,2
Totalt nämnd	**106,7**	**105,0**	**1,7**	**6,2**

Sammanfattande bedömning

Verksamheterna inom bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar uppfyllde de flesta av nämndens mål, vilket bidrar till en hög måluppfyllelse för det strategiska målet att Tyresö ska vara en av Sveriges attraktivaste boendekommuner. Verksamhetsområdets ekonomi var i balans och redovisade ett överskott på 1,7 mkr.

Verksamhetsområde 9
Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar

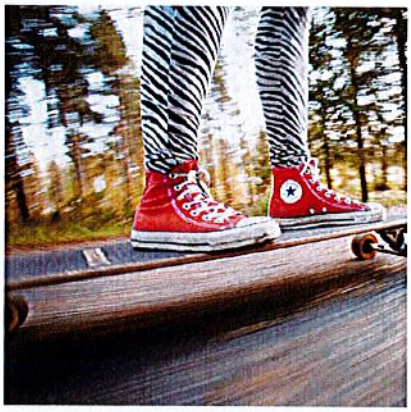

Mål och resultat

I Statistiska centralbyråns medborgarundersökning Nöjd-medborgar-index var Tyresös index för idrotts- och motionsanläggningar samt fritidsmöjligheter högre (67) än genomsnittet (60). I mätningen för kultur var resultatet i princip oförändrat (59) och aningen under rikssnittet för kommuner i samma storlek. Antalet besökare på biblioteken var ungefär detsamma som 2017, om man bortser från att Trollbäckens bibliotek var stängt i ett halvår. Fritidsgårdarna erbjöd i större utsträckning kostnadsfria aktiviteter enligt ungdomarnas önskemål.

Utvecklingen av Alby friluftsområde fortsätter och har delats upp i fyra delprojekt: spår och leder, kulturfastigheter och entréer till Alby respektive Tyresta. Spårbeläggning och ny belysning på fyrakilometersspåret har genomförts.

Verksamheten

Alla avdelningar har arbetat uppsökande för att nå nya målgrupper. Kulturskolan har genomfört riktade aktiviteter i områden där den har få elever. Under sommaren har verksamhet kunnat genomföras med föreningslivet med extra statliga medel. Fullmäktige fattade i mars beslut om att bygga en ny ishall. Konstgräsplanen i Strand och parkourparken blev färdiga.

Flera arrangemang, som Medeltidsdagarna och Tyresöfestivalen, har genomförts.

En analys av verksamhetens lokal- och anläggningsbehov har genomförts och införts i kommunens lokalförsörjningsplan.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Kultur- och fritidsverksamheten behöver kartlägga behoven av moderna lokaler för biblioteken och annan kulturverksamhet när befolkningen ökar.

Mötesplatser behöver skapas där olika ärenden och aktiviteter kan genomföras och som kan ge möjligheter till spontanaktiviteter och möten. Arbetet med att utveckla Alby fortsätter 2019.

Kommunstyrelsen

Driftsredovisning

(mnkr)	Intäkter	Kostnader	Nettokostnad	Kommunbidrag	Avvikelse	Avvikelse 2017
Plan och exploatering	25,4	61,1	35,7	27,5	-8,2	3,8
Väghållning park	10,2	83,3	73,1	76,7	3,6	10,6
Miljö och trafik	2,9	8,4	5,5	6,9	1,4	0,0
Vatten och avlopp	85,5	85,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Renhållning	40,1	40,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Näringsliv	0,2	1,5	1,3	1,3	0,0	0,0
Gemensam verksamhet	476,5	615,5	139,0	129,6	-9,4	2,6
Kommunalförbund	0,0	42,1	42,1	42,3	0,2	0,1
Politisk verksamhet	0,1	24,2	24,1	22,6	-1,5	-0,4
Totalt	**640,9**	**961,7**	**320,8**	**306,9**	**-13,9**	**16,8**

Sammanfattande bedömning

Kommunstyrelsens resultat 2018 var inte i balans. Verksamhetsområdena redovisar ett sammanlagt resultat om –13,9 mnkr. Huvudavvikelserna finns inom plan och exploatering samt inom gemensam verksamhet, som redovisade underskott om 8,2 respektive 9,4 mnkr.

Verksamhetsområde 10
Plan och exploatering

Mål och resultat

År 2018 färdigställdes 473 bostäder i kommunen. Exempelvis har kvarteren i Norra Tyresö centrum etapp 1 tagit form och både Hasselbacken och husen i Järnet 7 växer fram. I flera projekt kunde boende flytta in, till exempel i Kryddvägen etapp 1 och Temyntan.

Det innebär att målen om nya bostäder både i centrumområdena och i kommunen som helhet uppnås.

Måluppfyllelsen är resultatet av tidigare års arbete. Målet med 300 bostäder i antagna detaljplaner i kommunens tre centrumområden bedöms vara delvis uppfyllt, eftersom utfallet blev 220 bostäder.

Under slutet av 2018 påbörjades upphandlingen av den största anläggningsentreprenaden i Tyresös historia. Entreprenaden sker genom så kallad strategisk partnering. Tanken med samverkansentreprenader är att alla aktörer får komma in tidigt i ett projekt och att man genomför projekteringen och planeringen av entreprenaden tillsammans. Syftet är att allas erfarenheter och kompetenser ska komma till nytta på ett annat sätt än vid traditionella entreprenader.

Verksamheten

Översiktsplanen Tyresö 2035, som antogs 2017, har tillämpats under året, bland annat genom arbete med flera strategier. En ny strategi för Östra Tyresö har antagits. Strategin fastställer att hela Östra Tyresö ska byggas ut med kommunalt huvudmannaskap både för allmänna platser och för allmänna vatten- och avloppsledningar.

Mellan Granängsringen och Wättingestråket ska den nya stadsdelen Wättinge växa fram och rymma 800 bostäder. Ett planuppdrag för den första etappen har getts och en markanvisningstävling genomfördes, där Sveafastigheter utsågs till vinnare.

Mät- och kartenheten startade ett projekt som kallas för GIS-café. Syftet är att aktivt söka upp andra enheter och förvaltningar, för att ta reda på hur enheten på bättre sätt kan bidra till deras utveckling genom att erbjuda GIS-tjänster (geografiskt informationssystem).

Verksamhetsmått

	Bedömning	Trend	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål	Bedömning	Trend
Antal bostäder i antagna detaljplaner under året		↘	51	674	392	227	400		↘
Antal bostäder i antagna detaljplaner under året i kommunens tre centrumområden		↘	-	-	300	220	300		↘
Antal färdigställda lägenheter och småhus i kommunens tre centrumområden		↗	-	238	85	350	225		↗
Antal färdigställda lägenheter och småhus per 1 000 invånare, årsgenomsnitt		↗	6,63	8,3	3,4	9,8	6,38		↗

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Antalet projekt och deras komplexitet väntas fortsätta öka, vilket ställer allt högre krav på planering, kostnadskontroll och kompetens i förvaltningen.

Detaljplanen för Granitvägen gör i sig att 2019 års bostadsmål uppnås. Dock finns en risk med förskjutningen av bostadsplanernas tidplaner på längre sikt. Hur förskjutningen påverkar kommunens långsiktiga mål i översiktsplanen om att Tyresö ska ha 60 000–65 000 invånare år 2035 märks först om cirka 3–5 år.

Verksamhetsområde 11
Väghållning och park

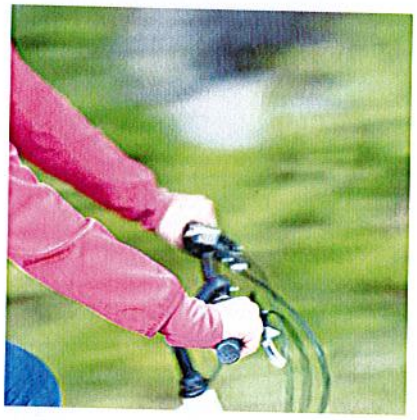

Mål och resultat

Verksamhetsområdet har i stort legat i fas med sina mål och uppdrag. Andelen nöjda medborgare ligger kvar på den tidigare nivån med goda resultat överlag. Samtliga kvalitetsgarantier har uppfyllts, utom garantin för sandupptagningen, som blev två veckor försenad på grund av kylan. Verksamhetsområdet visar ett positivt ekonomiskt resultat. Det beror till stor del på ett år med låga kostnader för vinterväghållning.

Verksamheten

Den exceptionellt varma och torra sommaren påverkade parkverksamheten. Mycket av tiden gick åt till vattning av Fornuddsparken, vars bevattningssystem inte var färdigt när planteringarna var klara, men även andra planteringar krävde mycket bevattningstid. Konsekvensen blev eftersatt annat parkarbete. Arbetet med utbyggnaden av gång- och cykelvägnätet fortsatte, liksom insatserna för att hålla gång- och cykelvägar fria från sly och växtlighet som försämrar belysningen. Gång- och cykelvägar som håller barmarksstandard utökades. En ny hundrastgård i Trollbäcken invigdes.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Utmaningen för verksamheten är att i takt med att kommunen växer se till att standarden i vägnätet är långsiktigt hållbar. En grov genomlysning av beläggningsunderhållet visar att det inte är tillräckligt för att möta förslitning och skador.

Arbetet med och utökningen av kommunens gång- och cykelvägar fortsätter.

Verksamhetsområde 12
Miljö och trafik

Mål och resultat

Verksamhetsområdet har i stort legat i fas med mål och uppdrag. Tyresö klättrade från plats 47 till plats 37 i kommunrankningen Miljöbarometern, vilket visar att kommunen är på rätt väg i hållbarhetsarbetet. Bland annat har kommunen varit mycket framgångsrik med omställningen till fossilfria fordon och påbörjat ett arbete med giftfria förskolor.

Verksamheten

Trafikbelastningen ökar i takt med att Tyresö och övriga länet växer. Belastningen går inte endast att möta med bättre infrastruktur. Arbetet med påverkansåtgärder för att främja hållbara transporter och resesätt för att minska koldioxidutsläppen fortsätter. Bland annat bedrivs kampanjer tillsammans med SL för att öka kollektivt resande. I de egna verksamheterna försöker tekniska kontoret fasa ut fossildrivna fordon och maskiner mot sådana som kan drivas förnybart. De som inte kan fasas ut tankas huvudsakligen med förnybara bränslen. Enheten har även satsat på elcyklar och el-lådcyklar till sommarverksamheter.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Preliminär trafikolycksstatistik visar en ökning av trafikolyckorna i Tyresö. Det är fortfarande relativt få trafikolyckor med skadade jämfört med övriga riket, men ökningen ska tas på allvar. För att effektivisera arbetet med trafiksäkerhet och för att kunna prioritera rätt ska ett trafiksäkerhetsprogram tas fram.

Det behöver tas fram lösningar för fler laddplatser för elfordon i Tyresö.

Verksamhetsområde 13
Vatten och avlopp

Mål och resultat

Verksamhetsområdet har i stort legat i fas med sina mål och uppdrag. Samtliga kvalitetsgarantier har uppfyllts. Taxor och avgifter ligger på en väl anpassad nivå för att klara ett nollresultat även på lite längre sikt.

Verksamheten

Både ledningsförnyelse och arbetet med att inventera och åtgärda felkopplade dagvattenledningar har fortsatt, vilket fortlöpande bidrar till att minska riskerna för översvämningar, skador och miljöpåverkan. Den torra och varma våren och sommaren samt en fortsatt nederbördsfattig höst har medfört lägre dagvattenflöden, vilket i viss mån även minskat tillflödena till spillvattennätet. Den varma sommaren innebar samtidigt ett klart högre leveransbehov av renvatten. Tidvis nådde de vattenproducerande anläggningarna i länet maximal produktionskapacitet. Information lades ut till alla abonnenter med rekommendationer om allmän vattenbesparing och restriktivitet med att använda renvatten. Förhållandena förbättrades gradvis mot slutet av sommaren och återgick i stort till de normala under hösten. Fjärravläsning av vattenmätare fortsatte att införas inom vissa kundsegment, vilket underlättar debiteringen och gör den säkrare. Fler webbaserade e-tjänster i verksamhetssystemet har ökat möjligheterna för abonnenter att se egna uppgifter. Systemlösningen gör det även möjligt att bevaka onormal förbrukning, vilket i vissa fall gjort att läckage kunnat upptäckas snabbare.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Regionens fortsatta expansion och befolkningsökning påverkar även anslutna VA-verksamheter genom krav på bättre avloppsrening och ökat leveransbehov av dricksvatten. För att hantera ett åldrande ledningsnät och behålla en hög vattenkvalitet och leveranssäkerhet behöver reinvesteringarna för förnyelse av ledningsnät och anläggningar utökas.

Verksamhetsområde 14
Renhållning

Mål och resultat

Verksamhetsområdet har i stort legat i fas med mål och uppdrag. Samtliga kvalitetsgarantier är uppfyllda. Taxor och avgifter ligger på en väl anpassad nivå för att klara ett nollresultat även på lite längre sikt.

Verksamheten

Mobil insamling av farligt avfall infördes för att öka invånarnas möjligheter att bli av med sitt farliga avfall utan att behöva besöka kretsloppscentralen. En större andel villahushåll och flerbostadshus än förväntat har anslutit sig till matavfallsinsamlingen under året. Förberedelser har gjorts för att införa en ny och attraktivare tjänst för hämtning av trädgårdsavfall, för att minska risken att trädgårdsavfall dumpas på allmän plats.

Utveckling av verksamhetssystemet har pågått, bland annat har strukturen för en digital kundportal arbetats fram för att göra det möjligt för abonnenterna att själva logga in och uträtta vissa ärenden digitalt. Ett omfattande arbete med koordinatsättning av alla enskilda avloppsanläggningar har inletts. Organisationen Håll Sverige Rent påbörjade ett projekt om skräpmätningar via drönare, där Tyresö är pilotkommun.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Det finns behov av förbättringsåtgärder på kretsloppscentralen för att skapa bättre flöden och samla in fler fraktioner. Nya metoder för att nå ut till medborgare behöver utvecklas för att öka insamlingsgraden av matavfall, förpackningar och tidningar, samtidigt som målet är att fortsätta minska mängden hushållsavfall som går till förbränning.

Verksamhetsområde 16
Näringsliv

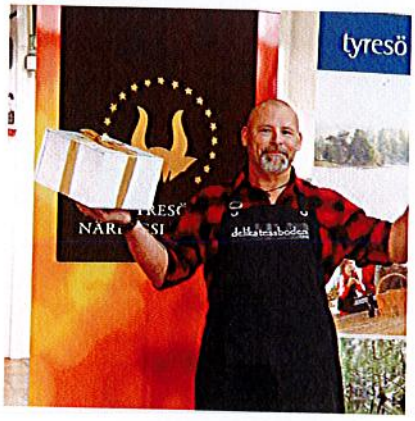

Mål och resultat

Verksamhetsområdet har i stort legat i fas med sina mål och uppdrag. Verksamheten visar ett nollresultat.

Verksamheten

Resurserna används i första hand till aktiviteter som ska ge ett fördjupat samarbete med det lokala näringslivet, som Tyresö Näringslivsdag, frukostmöten, företagsbesök och att närvara vid nätverksmöten. För att även främja nyföretagandet prioriteras samarbetet med Nyföretagarcentrum, tillsammans med Nacka och Värmdö kommuner, och att medverka till att företag kan etablera sig i Tyresö kommun.

Tyresö Näringslivsdag har genomförts för sjätte året i rad och är ett uppskattat arrangemang. Enligt enkätsvaren från deltagarna anses denna dag vara av stor vikt för företagarna och bidrar till ökad samverkan mellan kommunen och näringslivet. Tyresö kommun deltar i två undersökningar på näringslivsområdet varje år. År 2018 var bägge resultaten lägre än tidigare och visar en negativ trend för företagsklimatet i kommunen.

Verksamhetsområde 17
Gemensam verksamhet

Mål och resultat

Verksamhetsområdet har i stort legat i fas med sina mål och uppdrag. Årets resultat är ett underskott om 9,4 mnkr. Underskotten finns främst inom upphandling, fastighet och måltidsservice. För att öka effektiviteten och servicen har en rad åtgärder vidtagits.

Verksamheten

Ett 40-tal e-tjänster har under året utvecklats eller förbättrats. Kvaliteten i kommunens verksamheter granskas regelbundet, så att förbättringsområden kan upptäckas.

HR-avdelningen har påbörjat ett arbete med att tydliggöra grundförutsättningarna för att vara en attraktiv arbetsgivare, dit medarbetare söker sig, vill stanna kvar och utvecklas.

Kommunkansliet har arbetat med valet till riksdag, kommun och landsting som hölls den 9 september.

Upphandlingen av e-arkiv som tjänst slutfördes och avtal tecknades med den vinnande leverantören. En ny webbplats och ett nytt intranät infördes.

Kommunen arbetar löpande med utveckling och förbättring av externa och interna e-tjänster. En robot och processmotor ska öka den interna effektiviteten och framöver även kunna ge förhandsbesked och förslag till beslut.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

HR-avdelningen fortsätter arbetet med att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare. För att nå dit fortsätter arbetet med att utveckla ledarskap och medarbetarskap. Särskilda utmaningar finns i att få ned oönskad personalomsättning och att sänka sjuktalen.

Många av kommunens fastigheter har ett eftersatt underhåll som, om det inte åtgärdas, påverkar både verksamheter och fastighetsvärden.

Valet till Europaparlamentet genomförs i maj 2019 och kommunkansliet ansvarar för planering och genomförande.

Byggnadsnämnden

Driftredovisning

(mnkr)	Intäkter	Kostnader	Nettokostnad	Kommunbidrag	Avvikelse	Avvikelse 2017
VO 15	6,0	-12,3	-6,3	5,2	-1,1	0,9

Verksamhetsområde 15
Bygglovsverksamhet

Mål och resultat

Handläggningstiderna - för bygglovsärenden - fram tills att begäran om komplettering skickas ut, ökar, medan handläggningstiderna för kompletta ärenden sjunker. För att minska tiden från inkommen ansökan till begäran om komplettering ska verksamheten göra vissa omprioriteringar och justera rutinerna.

Intäkterna i form av taxor och avgifter var 6,0 mkr mot budgeterat 6,6 mkr. Orsaken var färre stora bygglov under året.

Kostnaderna för konsulter överstiger budget. Orsaken är att tillsynsärenden och ansökningar om dispens från strandskyddet utfördes med stöd av konsulter den första delen av året. Från juni tog enhetens nyrekryterade jurist över det allra mesta av arbetet med tillsynsärenden.

Verksamheten

Mängden nya ärenden minskade något (cirka 10 procent) jämfört med 2017. Att antalet ärenden sjunker är en trend som även syns i andra Stockholmskommuner och bedöms hänga ihop med konjunkturen. En annan orsak är att många av de detaljplaner som skulle generera större bygglov under året blev försenade i den demokratiska processen.

Andelen elektroniska ansökningar ökade inte jämfört med året innan. Resultatet ligger kvar på 40 procent, vilket betyder att det är långt kvar till målet om 70 procent.

IT-avdelningen har stöttat bygglovsverksamheten med att kartlägga bygglovsprocessen. Ett resultat är att en del av processen nu är papperslös.

Sammanfattande bedömning

Mycket av bygglovsenhetens fokus har legat på det nya ärendehanteringssystemet Vision. Tyvärr visar praktiska tester att systemet inte lever upp till enhetens krav på kontroll och styrning av ärendeflödet.

Årets resultat är –1,1 mkr i förhållande till budget. Orsaken är främst att intäkterna varit lägre än budgeterat på grund av färre stora bygglov än beräknat.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Den 1 januari 2019 började nya bestämmelser om reduktion av bygglovs- och anmälansavgifter att gälla. Under 2019 prioriteras insatser som leder till att uppfylla de nya lagkraven och höja den upplevda kundnöjdheten. Enheten ska även göra om taxan, för att verksamheten inte ska vara så beroende av de stora flerbostadshusprojekten, samt se över delegationsordningen.

Verksamhetsmått

	Sep 2018	Okt 2018	Nov 2018	Dec 2018	Bedömning	Trend
Bygglov – handläggningstider i attefallsärenden mäts varje månad (antal veckor)	0,4	2,0	2,0	0,5		↗
Bygglov – handläggningstider mäts varje månad (antal veckor)	3,3	2,0	3,2	3,2		↗
Bygglov – kompletteringsbrevutskick mäts varje månad (antal dagar)	37	31	35	19		→

KRONOR
SVERIGE
5
KRONOR
RIKSBANK
GRETA GARBO
BIRGIT NILSSON

3

Räkenskaper

Resultaträkning

(mnkr)	Not	Kommunen			Kommunkoncernen		
		Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Verksamhetens intäkter	1	623,8	608,1	678,3	844,3	833,2	899,9
Verksamhetens kostnader	2	-3 076,8	-2 925,5	-2 886,8	-3 203,6	-3 061,8	-3 016,6
Avskrivningar	3	-112,2	-104,6	-101,5	-154,3	-145,3	-142,4
Jämförelsestörande poster	4	-18,0	-	-10,5	-17,7	-	64,2
Verksamhetens nettokostnad		**-2 583,1**	**-2 422,0**	**-2 320,5**	**-2 531,2**	**-2 373,9**	**-2 194,9**
Skatteintäkter	5	2 326,6	2 246,4	2 124,1	2 326,6	2 246,4	2 124,1
Generella statsbidrag och utjämning	6	221,3	259,4	224,1	221,3	259,4	224,1
Finansiella intäkter	7	14,4	8,7	8,2	7,9	3,5	3,0
Finansiella kostnader	8	-7,7	-8,0	-8,8	-20,6	-20,0	-26,8
Jämförelsestörande finansiella poster	4	4,0	-	-	-	-	-
Resultat efter finansiella poster		**-24,4**	**84,5**	**27,0**	**4,0**	**115,4**	**129,6**
Aktuell och uppskjuten skatt bolag		-	-	-	-9,6	-7,4	-7,3
Extraordinära intäkter		-	-	-	-	-	-
Extraordinära kostnader		-	-	-	-	-	-
ÅRETS RESULTAT		**-24,4**	**84,5**	**27,0**	**-5,6**	**108,0**	**122,3**

Balansräkning

(mnkr)	Not	Kommunen			Kommunkoncernen		
		Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
TILLGÅNGAR							
Anläggningstillgångar							
Materiella anläggningstillgångar							
Mark, byggnader och anläggningar	9	2 384,1	2 207,4	2 032,8	4 766,1	4 252,8	3 851,1
Maskiner och inventarier	10	75,3	76,1	73,8	83,9	84,3	76,6
Finansiella anläggningstillgångar	11, 12	136,5	129,6	129,0	75,1	68,1	67,4
Summa anläggningstillgångar		**2 595,8**	**2 413,1**	**2 235,6**	**4 925,1**	**4 405,1**	**3 995,1**
Omsättningstillgångar							
Förråd, exploateringstillgångar med mera	13	66,2	70,0	74,8	66,2	70,0	74,8
Kortfristiga fordringar	14	155,3	168,7	230,0	190,1	170,2	223,9
Kassa, bank	15	129,4	100,1	153,5	170,4	220,4	286,3
Summa omsättningstillgångar		**350,8**	**338,8**	**458,3**	**426,7**	**460,6**	**585,0**
SUMMA TILLGÅNGAR		**2 946,7**	**2 751,9**	**2 693,9**	**5 351,8**	**4 865,7**	**4 580,1**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER							
Eget kapital	16						
Årets resultat		-24,4	84,5	27,0	-5,6	108,0	122,3
Resultatutjämningsreserv		-	-	-	-	-	-
Övrigt eget kapital		1 070,1	985,6	958,6	1 603,4	1 495,4	1 373,1
Summa eget kapital		**1 045,7**	**1 070,1**	**985,6**	**1 597,8**	**1 603,4**	**1 495,4**
Avsättningar							
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	17	281,7	240,6	219,3	281,7	240,6	219,3
Övriga avsättningar, skatter i bolagen		-	-	-	48,4	46,8	43,5
Skulder							
Långfristiga skulder	18	1 135,3	1 011,8	1 083,3	2 889,4	2 476,2	2 353,5
Kortfristiga skulder	19	483,9	429,4	405,7	534,4	498,8	468,4
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		**2 946,7**	**2 751,9**	**2 693,9**	**5 351,8**	**4 865,7**	**4 580,1**

(mnkr)	Not	Kommunen			Kommunkoncernen		
		Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER							
Panter och därmed jämförliga säkerheter		-	-	-	-	-	-
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och/eller avsättningar	20	766,1	780,5	812,3	766,1	780,5	812,3
Övriga ansvarsförbindelser	21, 22	1 945,8	1 656,1	1 458,4	171,3	179,3	179,5
Hyres- och leasingåtaganden	23	506,0	538,0	536,8	467,1	490,6	485,1
SUMMA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		**3 217,9**	**2 974,6**	**2 807,5**	**1 404,5**	**1 450,4**	**1 476,9**
Soliditet (exklusive panter och ansvarsförbindelser)		35,5 %	38,9 %	36,6 %	29,9 %	33,0 %	32,6 %
Soliditet (inklusive pensionsförpliktelser)		9,5 %	10,5 %	6,4 %	15,5 %	16,9 %	14,9 %

Kassaflödesanalys

(mnkr)	Not	Kommunen			Kommunkoncernen		
		Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN							
Årets resultat		-24,4	84,5	27,0	-5,6	108,0	122,3
Justering för av- och nedskrivningar		112,2	104,6	101,5	171,9	145,2	148,2
Justering för upplösta investeringsbidrag		-10,5	-6,6	-6,1	-10,5	-6,6	-6,1
Justering för gjorda avsättningar		47,1	27,0	31,2	47,1	27,0	31,2
Minskning av avsättningar på grund av utbetalningar pensioner		-6,0	-5,7	-5,5	-6,0	-5,7	-5,5
Justering för uppskjuten skatt		-	-	-	1,6	3,3	4,8
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		-0,6	-1,2	-8,6	40,6	-1,5	-89,4
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**117,8**	**202,5**	**139,6**	**239,1**	**269,7**	**205,5**
Ökning (-) / Minskning (+) av förråd, exploatering	13	3,8	4,8	10,3	3,8	4,8	10,3
varav årets förändring av exploateringsfastigheter		3,8	4,6	8,4	3,8	4,6	8,4
Ökning (-) / Minskning (+) av kortfristiga fordringar	14	13,4	61,3	-52,4	-19,9	53,7	-54,3
Ökning (+) / Minskning (-) av kortfristiga skulder	19	54,5	23,7	16,8	35,6	30,4	22,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**189,6**	**292,3**	**114,3**	**258,7**	**358,5**	**184,3**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN							
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		-	-	-	-	-	-
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	9, 10	-293,5	-281,7	-268,2	-718,6	-555,0	-352,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		15,5	1,4	0,0	6,7	1,9	80,1
Investering i finansiella tillgångar	11	-1,3	0,0	-10,1	-1,3	0,0	-10,1
Försäljning av finansiella tillgångar		4,0	-	-	0,0	-	-
Bidrag (investerings-, VA- och gatukostnadsersättning)		120,5	75,1	34,0	112,4	71,4	34,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-154,8**	**-205,1**	**-244,2**	**-600,9**	**-481,7**	**-249,0**

(mnkr)	Not	Kommunen			Kommunkoncernen		
		Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN							
Nyupptagna lån		-	-	120,0	300,0	200,0	120,0
Amortering av långfristiga skulder		-	- 140,0	-	- 2,2	- 142,2	- 102,2
Ökning (-) / Minskning (+) av långfristiga fordringar	12	- 5,6	- 0,6	0,5	- 5,7	- 0,6	0,7
Minskning av avsättningar på grund av utbetalningar		-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**- 5,6**	**- 140,6**	**120,5**	**292,1**	**57,3**	**18,5**
Årets kassaflöde		**29,3**	**- 53,4**	**- 9,4**	**- 50,0**	**- 66,0**	**- 46,2**
Likvida medel vid årets början	15	100,1	153,5	162,9	220,4	286,3	332,6
Likvida medel vid årets slut	15	129,4	100,1	153,5	170,4	220,4	286,3
Förändring av likvida medel		**29,3**	**- 53,4**	**- 9,4**	**- 50,0**	**- 66,0**	**- 46,2**

Noter

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 1 Verksamhetens intäkter						
Försäljningsintäkter	22,4	18,4	18,6	22,4	18,4	18,6
Taxor och avgifter	189,4	197,6	188,1	171,3	180,9	172,1
Hyror och arrenden	82,9	74,1	67,1	326,8	312,5	305,6
Bidrag	216,9	243,1	330,4	216,9	243,1	330,4
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	68,2	57,9	52,8	67,9	57,9	52,8
Exploateringsintäkter	33,9	15,6	21,2	33,9	15,6	21,2
Realisationsvinster	9,9	1,3	0,0	1,1	1,3	0,0
Försäkringsersättningar	0,4	0,1	0,0	0,4	0,1	0,0
Övriga intäkter	-	0,0	0,0	3,8	3,5	-0,8
Summa verksamhetens intäkter	**623,8**	**608,1**	**678,3**	**844,3**	**833,2**	**899,9**
Not 2 Verksamhetens kostnader						
Löner och sociala avgifter	-1 345,7	-1 288,6	-1 277,3	-1 379,7	-1 321,1	-1 303,9
Pensionskostnader	-126,1	-105,1	-94,4	-126,1	-105,1	-96,7
Köp av huvudverksamhet	-996,8	-967,8	-936,2	-996,8	-967,8	-936,2
Lämnade bidrag	-84,4	-70,9	-67,4	-84,4	-70,9	-67,4
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	-109,3	-102,0	-106,5	-241,1	-239,0	-243,2
Bränsle, energi och vatten	-63,1	-54,7	-54,9	-63,1	-54,7	-54,0
Lokal- och markhyror	-66,2	-57,2	-55,4	-31,5	-25,4	-27,0
Hyra/leasing anläggningstillgång	-7,6	-8,4	-11,4	-3,8	-6,1	-8,9
Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	-86,1	-86,3	-78,1	-86,1	-86,3	-78,1
Tele, IT-kommunikation och postbefordran	-5,9	-5,8	-5,8	-5,9	-5,8	-5,8
Kostnader för transportmedel, transporter och resor	-25,2	-23,0	-21,8	-25,2	-23,0	-21,8
Försäkringspremier och riskkostnader	-12,8	-11,6	-11,2	-12,8	-11,6	-11,2
Övriga främmande tjänster	-70,8	-72,5	-84,3	-70,6	-72,5	-84,3
Anskaffningskostnad såld exploateringsfastighet	-5,3	-6,2	-12,2	-5,3	-6,2	-12,2
Realisationsförluster och utrangering	-0,2	-0,1	-0,5	-1,7	-0,1	-0,5
Övriga kostnader	-71,3	-65,2	-69,2	-69,5	-66,1	-65,3
Summa verksamhetens kostnader	**-3 076,8**	**-2 925,5**	**-2 886,8**	**-3 203,6**	**-3 061,8**	**-3 016,6**
Not 3 Avskrivningar						
Byggnader och anläggningar	-98,7	-92,2	-90,8	-138,2	-131,4	-130,6
Maskiner och inventarier	-13,4	-12,3	-10,8	-16,0	-13,8	-11,8
Summa avskrivningar	**-112,2**	**-104,6**	**-101,5**	**-154,3**	**-145,3**	**-142,4**
Not 4 Jämförelsestörande poster						
Jämförelsestörande poster						
Kapitaltillskott till Tyresö Vindkraft AB	-18,0	-	-	-	-	-
Realisationsvinst, försäljning av Tyresö Vindkraft AB	4,0	-	-	-	-	-
Nedskrivning Tyresö Vindkraft AB	-	-	-	-17,7	-	-
Pensionsavsättning förtroendevalda	-	-	-10,5	-	-	-10,5
Premieåterbetalning från AFA Försäkring	-	-	-	-	-	-
Vinst vid avyttring av fastighet Tyresö Bostäder	-	-	-	-	-	74,7
Summa jämförelsestörande poster	**-14,0**	**0,0**	**-10,5**	**-17,7**	**0,0**	**64,2**

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 5 Skatteintäkter						
Preliminär kommunalskatt	2 336,4	2 253,5	2 131,6	2 336,4	2 253,5	2 131,6
Preliminär slutavräkning innevarande år	-2,9	-9,6	-9,5	-2,9	-9,6	-9,5
Slutavräkningsdifferens föregående år	-6,9	2,5	1,9	-6,9	2,5	1,9
Summa skatteintäkter	**2 326,6**	**2 246,4**	**2 124,1**	**2 326,6**	**2 246,4**	**2 124,1**
Not 6 Generella statsbidrag och utjämning						
Inkomstutjämningsbidrag	30,9	68,6	62,4	30,9	68,6	62,4
Strukturbidrag	-	-	-	-	-	-
Införandebidrag	-	-	-	-	-	-
Regleringsavgift	7,4	-0,5	-1,6	7,4	-0,5	-1,6
Kostnadsutjämningsbidrag	92,1	118,8	99,8	92,1	118,8	99,8
Kommunal fastighetsavgift	76,4	75,1	71,5	76,4	75,1	71,5
Generella bidrag från staten	19,1	17,5	13,0	19,1	17,5	13,0
varav stöd med anledning av flyktingsituationen	*9,9*	*9,0*	*5,0*	*9,9*	*9,0*	*5,0*
Avgift till LSS-utjämning	-4,7	-20,2	-21,1	-4,7	-20,2	-21,1
Summa generella statsbidrag och utjämning	**221,3**	**259,4**	**224,1**	**221,3**	**259,4**	**224,1**
Not 7 Finansiella intäkter						
Aktieutdelning kommunägda bolag	0,2	0,2	0,2	-	-	-
Borgensavgift kommunägda bolag	6,4	5,2	5,1	-	-	-
Överskottsutdelning Kommuninvest	6,2	3,1	2,2	6,2	3,1	2,2
Ränteintäkter	1,2	0,0	0,3	1,3	0,2	0,5
Ränteintäkter på utlämnade lån	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Ränteintäkter på kundfordringar	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2
Övriga finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansiella intäkter	**14,4**	**8,7**	**8,2**	**7,9**	**3,5**	**3,0**
Not 8 Finansiella kostnader						
Räntekostnader på upptagna lån	-4,4	-4,1	-5,9	-17,3	-16,1	-23,8
Räntekostnader på pensionsskuld	-2,5	-3,3	-2,4	-2,5	-3,3	-2,4
Räntekostnader på leverantörsskulder	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Finansiella kostnader på optioner	-0,1	-	-	-0,1	-	-
Övriga finansiella kostnader	-0,7	-0,5	-0,4	-0,6	-0,5	-0,5
Summa finansiella kostnader	**-7,7**	**-8,0**	**-8,8**	**-20,6**	**-20,0**	**-26,8**

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 9 Mark, byggnader och anläggningar						
Ingående anskaffningsvärde	2 723,6	2 703,2	2 727,5	5 077,4	5 039,6	5 035,8
Årets investeringar	135,0	109,7	80,7	173,4	127,5	132,7
Årets försäljningar	-5,8	-0,9	-	-41,3	-0,9	-
Årets utrangeringar	-44,2	-86,7	-104,9	-49,0	-87,3	-128,8
Årets nedskrivningar	-	-	-	-	-	-
Omklassificeringar	0,3	-1,6	-	0,3	-1,6	-
Utgående anskaffningsvärde	**2 808,9**	**2 723,6**	**2 703,2**	**5 160,8**	**5 077,3**	**5 039,6**
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 122,3	-1 118,3	-1 132,3	-1 720,5	-1 677,7	-1 670,5
Årets försäljningar	-	0,7	-	11,9	0,4	-
Årets utrangeringar	44,2	86,7	104,8	44,2	87,4	117,5
Årets avskrivningar	-98,7	-92,2	-90,8	-138,2	-131,4	-128,6
Årets nedskrivningar	-	-	-	-17,7	-	3,9
Omklassificeringar	-	0,7	-	-	0,7	-
Utgående avskrivningar	**-1 176,8**	**-1 122,3**	**-1 118,3**	**-1 820,2**	**-1 720,5**	**-1 677,7**
Pågående projekt	752,0	606,1	447,9	1 425,6	896,0	489,2
Utgående bokfört värde	**2 384,1**	**2 207,4**	**2 032,8**	**4 766,1**	**4 252,8**	**3 851,1**
Not 10 Maskiner och inventarier						
Ingående anskaffningsvärde	141,1	282,9	274,4	163,4	301,4	294,5
Årets investeringar	4,9	17,3	15,7	8,0	24,2	16,5
Årets försäljningar	-	-0,1	-	-0,2	-0,1	-
Årets utrangeringar	-7,1	-160,6	-7,2	-10,5	-163,6	-9,7
Omklassificeringar	-	1,6	-	-	1,6	-
Utgående anskaffningsvärde	**138,9**	**141,1**	**282,9**	**160,7**	**163,4**	**301,4**
Ingående ackumulerade avskrivningar	-68,3	-216,0	-211,9	-82,5	-231,7	-229,1
Årets försäljningar	-	0,1	-	0,2	0,1	-
Årets utrangeringar	7,1	160,6	6,7	10,4	163,6	9,2
Årets avskrivningar	-13,4	-12,3	-10,8	-16,0	-13,8	-11,8
Omklassificeringar	-	-0,7	-	-	-0,7	-
Utgående avskrivningar	**-74,7**	**-68,3**	**-216,0**	**-87,9**	**-82,5**	**-231,7**
Pågående projekt	11,1	3,4	6,9	11,1	3,4	6,9
Utgående bokfört värde	**75,3**	**76,1**	**73,8**	**83,9**	**84,3**	**76,6**
Not 11 Finansiella anläggningstillgångar – aktier och andelar						
Aktier i Tyresö Bostäder AB	50,0	50,0	50,0	-	-	-
Aktier i Tyresö Näringslivs AB	12,5	12,5	12,5	-	-	-
Aktier i Tyresö Vindkraft AB	-	0,1	0,1	-	-	-
Aktier i Stockholmsregionens Försäkring AB	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Övriga aktier	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Kommuninvest ekonomisk förening	40,7	40,7	40,7	40,7	40,7	40,7
Andel i bostadsrätter	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4
Tyrestaskogen, grundfond	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Summa aktier och andelar	**121,1**	**121,1**	**121,1**	**58,6**	**58,6**	**58,5**

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 12 Finansiella anläggningstillgångar – långfristiga fordringar						
Utlämnade gatukostnadslån	13,4	7,2	6,4	13,4	7,2	6,4
Avgår kortfristig del av långfristigt lån	-1,0	-0,6	-0,5	-1,0	-0,6	-0,5
Finansiell placering i optioner	1,3	-	-	1,3	-	-
Övriga långfristiga fordringar	1,7	1,8	2,0	2,9	2,8	3,0
Summa långfristiga fordringar	**15,4**	**8,5**	**7,9**	**16,5**	**9,5**	**8,9**
Summa finansiella anläggningstillgångar (not 11 och 12)	**136,5**	**129,6**	**129,0**	**75,1**	**68,1**	**67,4**
Not 13 Förråd, exploateringstillgångar med mera						
Förråd presentartiklar och gåvor	-	-	0,3	-	-	0,3
Exploateringsmark Trollbäcken	6,1	9,9	9,9	6,1	9,9	9,9
Exploateringsmark Bollmora	6,1	6,1	10,6	6,1	6,1	10,6
Exploateringsmark Tyresö Strand	40,8	40,7	40,7	40,8	40,7	40,7
Exploateringsmark Östra delarna av Tyresö	13,2	13,2	13,2	13,2	13,2	13,2
Exploateringsmark Länna och Skrubba	0,1	0,0	-	0,1	0,0	-
Summa förråd, exploateringstillgångar med mera	**66,2**	**70,0**	**74,8**	**66,2**	**70,0**	**74,8**
Not 14 Kortfristiga fordringar						
Kundfordringar	23,3	33,4	24,3	24,7	34,3	20,1
Värdereglering av kundfordringar	-0,4	-0,8	-1,8	-0,4	-0,8	-1,8
Fordran statsbidrag	9,4	21,6	62,3	9,4	21,6	62,3
Skattefordringar	28,7	26,3	30,5	28,7	26,3	30,5
Övriga kortfristiga fordringar	8,8	8,1	33,4	9,7	10,0	34,7
Upplupna ränteintäkter	6,4	5,2	5,1	6,4	5,2	5,1
Upplupna skatteintäkter	-	0,0	3,8	-	0,0	3,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	79,1	75,0	72,4	111,6	73,7	69,3
Summa kortfristiga fordringar	**155,3**	**168,7**	**230,0**	**190,1**	**170,2**	**223,9**
Not 15 Kassa och bank						
Kassa	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-
Bankmedel	129,4	100,1	153,5	170,4	220,4	286,3
Summa kassa och bank	**129,4**	**100,1**	**153,5**	**170,4**	**220,4**	**286,3**
Tyresö kommun har en koncernkontokredit på 150 mnkr som inte var utnyttjad vid bokslutstillfället.						
Not 16 Eget kapital						
Ingående kapital enligt balansräkningen*	1 070,1	985,6	958,6	1 603,4	1 495,4	1 373,1
Periodens resultat	-24,4	84,5	27,0	-5,6	108,0	122,3
Summa eget kapital	**1 045,7**	**1 070,1**	**985,6**	**1 597,8**	**1 603,4**	**1 495,4**

* I kommunens totala egna kapital ingår ingen skuld till renhållningskollektivet eller till VA-kollektivet (se även not 24).

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 17 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser						
Avsatt till pensioner, tjänstemän						
Ingående avsättning pensioner, exklusive ÖK-SAP	185,4	167,5	155,3	185,4	167,5	155,3
Försäkring	-	-	-	-	-	-
Ränteuppräkning	2,0	2,6	2,4	2,0	2,6	2,4
Basbeloppsuppräkning	2,9	1,8	-0,6	2,9	1,8	-0,6
Nya utbetalningar	-5,9	-5,7	-5,5	-5,9	-5,7	-5,5
Sänkning av diskonteringsränta	-	-	-	-	-	-
Intjänad PA-KL	-	-	-	-	-	-
Slutbetalning förmånsbestämd ålderspension	-	0,0	-	-	0,0	-
Intjänad förmånsbestämd ålderspension	32,6	19,3	15,6	32,6	19,3	15,6
Nya efterlevandepensioner	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Övrig post	-0,7	-0,4	-0,1	-0,7	-0,4	-0,1
Utgående avsättning, exklusive särskild löneskatt	*216,7*	*185,4*	*167,5*	*216,7*	*185,4*	*167,5*
Löneskatt	52,6	45,0	40,6	52,6	45,0	40,6
Summa avsatt till pensioner, exklusive ÖK-SAP	**269,2**	**230,4**	**208,1**	**269,2**	**230,4**	**208,1**
Ingående avsättning pensioner ÖK-SAP	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Förändring under året ÖK-SAP	-0,1	0,1	0,0	-0,1	0,1	0,0
Utgående avsättning, exklusive särskild löneskatt	*0,0*	*0,1*	*0,0*	*0,0*	*0,1*	*0,0*
Löneskatt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa avsatt till pensioner ÖK-SAP	**0,0**	**0,1**	**0,0**	**0,0**	**0,1**	**0,0**
Summa avsatt till pensioner, tjänstemän	**269,2**	**230,5**	**208,1**	**269,2**	**230,5**	**208,1**
(se även specifikation, not 17a)						
Avsatt till pensioner, förtroendevalda						
Avsättning för förtroendevaldas pensioner, OPF-KL och PFA	10,1	8,1	9,0	10,1	8,1	9,0
Löneskatt	2,4	2,0	2,2	2,4	2,0	2,2
Summa avsatt till pensioner, förtroendevalda	**12,5**	**10,0**	**11,2**	**12,5**	**10,0**	**11,2**
Summa avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	**281,7**	**240,6**	**219,3**	**281,7**	**240,6**	**219,3**
Not 17a Specifikation per förmån						
Pensionsbehållning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Förmånsbestämd ålderspension	210,1	176,0	157,4	210,1	176,0	157,4
Pension till efterlevande	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
PA-KL pensioner	5,5	8,2	8,9	5,5	8,2	8,9
Särskild avtalspension ÖK-SAP	-	0,1	-	-	0,1	-
Löneskatt	52,6	45,0	40,6	52,6	45,0	40,6
Summa specifikation, not 17a	**269,2**	**230,5**	**208,1**	**269,2**	**230,5**	**208,1**
Antal tjänstemän som enligt avtal har rätt till visstidspension	0	1	0	0	1	0
Aktualiseringsgrad	98,0 %	98,0 %	97,0 %	98,0 %	98,0 %	97,0 %

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 18 Långfristiga skulder						
Lån i banker och kreditinstitut (se specifikation, not 18a)	680,0	680,0	820,0	2 454,9	2 157,1	2 099,2
Långfristig leasingskuld	0,3	-	-	0,3	-	-
Gatukostnadsbidrag	110,1	70,3	62,7	110,1	70,3	62,7
VA-anslutningsbidrag	127,5	114,5	71,6	119,4	114,5	71,6
Investeringsbidrag	200,4	147,0	128,9	187,7	134,3	119,9
Investeringsfond VA	5,0	-	-	5,0	-	-
Investeringsfond renhållning	12,0	-	-	12,0	-	-
Summa långfristiga skulder	**1 135,3**	**1 011,8**	**1 083,3**	**2 889,4**	**2 476,2**	**2 353,5**
Investeringsbidrag, gatukostnadsersättningar och anslutningsavgifter periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.						
Not 18a Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut						
Lån som förfaller inom						
0–1 år	330,0	270,0	300,0	840,0	505,0	620,0
1–3 år	200,0	320,0	380,0	959,9	1 105,0	950,0
3–5 år	100,0	90,0	140,0	470,0	547,1	529,2
Senare än 5 år	50,0	-	-	185,0		-
Summa	**680,0**	**680,0**	**820,0**	**2 454,9**	**2 157,1**	**2 099,2**
Kreditgivare						
Nordea Hypotek	-	-	-	75,0	75,0	-
Handelsbanken	-	-	-			-
Kommuninvest	680,0	680,0	820,0	2 179,9	2 082,1	2 099,2
SEB	-	-	-	200,0		-
Summa kreditgivare	**680,0**	**680,0**	**820,0**	**2 454,9**	**2 157,1**	**2 099,2**

Checkräkningskrediten uppgår till 150 mnkr, varav 0 mnkr var utnyttjad per den 31 december 2018.
Kommunens snittränta per den 31 december 2018 uppgick till 0,63 procent inklusive derivat.
Tyresö Bostäder AB:s snittränta per den 31 december 2018 uppgick till 0,38 procent inklusive derivat, exklusive borgensavgift.
Tyresö Vindkraft AB:s låneskuld uppgick till 35 mnkr per den 31 december 2018 och räntan är bunden till 0 83 procent.
Kommunens räntebindningstid uppgår till 562 dagar.
Tyresö Bostäder AB:s räntebindningstid uppgår till 605 dagar.

Not 19 Kortfristiga skulder						
Leverantörsskulder	136,8	117,0	107,5	163,4	151,7	133,0
Personalens skatter och avgifter	51,2	45,7	46,8	51,2	45,7	46,8
Moms och punktskatter	5,2	4,3	5,3	7,3	4,3	5,3
Övriga kortfristiga skulder	60,5	38,0	46,0	57,7	40,4	58,6
Upplupna pensionskostnader	43,9	46,0	44,2	43,9	46,0	44,2
Upplupen löneskatt	11,2	11,8	11,2	11,2	11,8	11,2
Upplupna semesterlöner	70,7	67,0	67,2	70,7	67,0	67,2
Upplupna räntekostnader	1,3	1,9	1,7	1,3	1,9	1,7
Förutbetald skatteintäkt	19,4	16,6	9,5	19,4	16,6	9,5
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter*	83,8	81,0	66,4	108,4	113,3	91,0
Summa kortfristiga skulder	**483,9**	**429,4**	**405,7**	**534,4**	**498,8**	**468,4**

* Ingår skuld till renhållningskollektivet med 8,4 mnkr och till VA-kollektivet med 6,8 mnkr (se även not 24).

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 20 Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulder och/eller avsättningar						
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998						
Ingående ansvarsförbindelse	624,5	638,1	663,6	624,5	638,1	663,6
Ränteuppräkning	3,8	7,3	7,4	3,8	7,3	7,4
Basbeloppsuppräkning	9,8	10,8	1,4	9,8	10,8	1,4
Gamla utbetalningar	-34,8	-33,7	-32,5	-34,8	-33,7	-32,5
Sänkning av diskonteringsränta	-	-	-	-	-	-
Aktualisering	-	0,1	-0,2	-	0,1	-0,2
Bromsen	-	-	-	-	-	-
Övrig post	9,0	1,9	-1,5	9,0	1,9	-1,5
Utgående ansvarsförbindelse, exklusive särskild löneskatt	*612,2*	*624,5*	*638,1*	*612,2*	*624,5*	*638,1*
Löneskatt	148,5	151,5	154,8	148,5	151,5	154,8
Summa pensionsförpliktelser KPA	**760,7**	**776,0**	**792,9**	**760,7**	**776,0**	**792,9**
Pensionsskuld Södertörns Brandförsvarsförbund, inklusive löneskatt	-	-	19,4	-	-	19,4
Förtroendevaldas pensioner*	4,4	3,6	-	4,4	3,6	-
Löneskatt	1,1	0,9	0,0	1,1	0,9	0,0
Summa pensionsförpliktelser	**766,1**	**780,5**	**812,3**	**766,1**	**780,5**	**812,3**
* Tyresö kommun har två förtroendevalda som enligt avtal har rätt till visstidspension.						
Not 21a Borgensåtaganden						
Tyresö Bostäder AB	1 740,0	1 440,0	1 240,0	-	-	-
Tyresö Vindkraft AB	34,9	37,1	39,2	-	-	-
Tyresö Sportcenter AB	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Tyresö Nya Badanläggning AB	140,0	140,0	140,0	140,0	140,0	140,0
Trollbäckens Tennisklubb	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Brf Hanviken (Aniara)	23,1	34,5	34,6	23,1	34,5	34,6
Tyresö Strands Båtklubb	3,3	-	-	3,3	-	-
Tyresö Bangolfklubb	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Summa borgensåtaganden	**1 945,8**	**1 656,1**	**1 458,4**	**170,9**	**179,0**	**179,2**

Not 21b Solidarisk borgen

Tyresö kommun har i september 2010 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner som per den 31 december 2018 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Tyresö kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per den 31 december 2018 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804 079 439 kronor och totala tillgångar till 406 323 006 299 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 2 481 855 264 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 2 491 606 163 kronor.

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 22 Övriga ansvarsförbindelser						
Garantiåtagande FASTIGO	-	-	-	0,4	0,3	0,3
Summa övriga ansvarsförbindelser	0,0	0,0	0,0	0,4	0,3	0,3
Not 23a Hyres- och leasingåtaganden, operationella						
Inom ett år	10,5	3,5	5,6	3,7	1,9	1,6
Senare än ett år men inom fem år	117,3	59,9	20,8	92,4	21,2	18,5
Senare än fem år	377,9	474,6	510,4	370,7	467,5	465,0
Summa hyres- och leasingåtaganden	505,7	538,0	536,8	466,8	490,6	485,1
Not 23b Hyres- och leasingåtaganden, finansiella						
Inom ett år	-	-	-	-	-	-
Senare än ett år men inom fem år	0,3	-	-	0,3	-	-
Senare än fem år	-	-	-	-	-	-
Summa hyres- och leasingåtaganden	0,3	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0
Summa panter och ansvarsförbindelser (not 20–23)	3 217,9	2 974,6	2 807,5	1 404,5	1 450,4	1 476,9

(mnkr)	Kommunen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 24 Vatten och avlopp			
Resultatrapport Vatten och avlopp			
Verksamhetens intäkter	93,0	79,8	71,9
Verksamhetens kostnader	-73,0	-65,8	-56,5
Avskrivningar	-9,6	-9,0	-8,8
Verksamhetens nettokostnader	10,4	5,0	6,6
Finansiella intäkter	-	-	-
Finansiella kostnader	-2,9	-2,9	-4,0
Årets resultat	7,5	2,1	2,6
Avsättning/återföring förutbetald intäkt VA-kollektivet	-2,5	-2,1	-2,1
Avsättning till investeringsfond VA	-5,0	-	-
Resultat efter bokslutsdisposition	0,0	0,0	0,5
Balansrapport Vatten och avlopp			
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	281,1	264,4	259,3
Maskiner och inventarier	0,7	0,4	0,5
Summa anläggningstillgångar	281,8	264,8	259,8
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	0,0	20,3	2,3
Summa omsättningstillgångar	0,0	20,3	2,3
SUMMA TILLGÅNGAR	281,8	285,1	262,0
Ingående eget kapital	4,2	2,1	-0,5
Årets resultat	7,5	2,1	2,6
Summa eget kapital	11,7	4,2	2,1
Kortfristiga skulder	4,4	5,1	2,5
Långfristiga skulder	265,7	275,8	257,4
Summa avsättningar och skulder	270,1	280,9	259,9
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	281,8	285,1	262,0

Redovisningsprinciper

Kommunen

Kommunens redovisning är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR), vilket bland annat innebär att

- intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt
- fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta
- tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Gränsdragning mellan kostnad och investering. Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen i Tyresö kommun har satts till 50 000 kr. För investeringar i hyrda lokaler har gränsen beslutats till 500 000 kr.

Anläggningstillgångar. Enligt rekommendation RKR 18.1 bokförs investeringsbidrag, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar som en förutbetald intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Avskrivningar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning, det vill säga lika stora nominella belopp varje år. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. För tillgångar i form av mark och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Intervall avskrivningstider:

Byggnader	3–50 år
Maskiner och inventarier	3–25 år
Aktier och andelar	ingen avskrivning
Mark, bostadsrätter	ingen avskrivning

Omprövning av nyttjandeperiod ska ske om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt.

Kommunen tillämpar komponentavskrivning enligt rekommendation RKR 11.4. För anläggningstillgångar med komponenter som har olika nyttjandeperiod och där varje komponents anskaffningsvärde är betydande i förhållande till totalt anskaffningsvärde för investeringen ska uppdelning göras på komponenter. Detta för att avskrivningarna ska ge en rättvisande resultatredovisning.

Egen nedlagd tid som är direkt hänförbar till investeringsprojekt debiteras investeringen med faktisk lönekostnad, enligt RKR 11.4.

Skatteintäkter. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4.2.

Lånekostnader belastar resultatet för den period de hänför sig till, enligt huvudmetoden i rekommendation RKR 15.1, vilket innebär att inga lånekostnader ingår i anskaffningsvärdet för investeringar. Kommunen tillämpar säkringsredovisning för räntetak i form av optioner enligt RKR 21.

Pensionsskuld före 1998 redovisar Tyresö kommun som en ansvarsförbindelse, enligt blandmodellen. Pensionsskuld som uppkommit från och med 1 januari 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen och årets förändring redovisas som verksamhetskostnad i resultaträkningen. Pensionsskuldens räntekostnad redovisas bland finansiella kostnader i resultaträkningen. Pensionsförpliktelser värderas enligt RIPS 17.

Jämförelsestörande poster särredovisas på egen rad i resultaträkningen samt i not. För att en post ska betraktas som jämförelsestörande, ska posten uppgå till ett väsentligt belopp samt vara av sådant slag att den är viktig att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder, enligt RKR 3.1.

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunförbund i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden. Konsolidering sker med proportionell metod.

Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar:

- Tyresö Bostäder AB 100 %
- Tyresö Näringslivsaktiebolag 100 %
- Tyresö Vindkraft AB 100 %
- Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 29,6 %
- Södertörns överförmyndarnämnd 13,16 %
- Södertörns brandförsvarsförbund 9,04 %
- Vårljus AB 5,5 %
- Stockholmsregionens Försäkrings AB 4,07 %
- SKL Inera AB 0,16 %

Samtliga bolag där kommunens ägarandel överstiger 20 procent av rösterna konsolideras. Undantaget är Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, där konsolideringsskyldighet ej föreligger enligt rekommendation RKR 8.2, på grund av dess marginella ekonomiska betydelse för kommunen.

De kommunala bolagen tillämpar årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Vid avvikelse i redovisningsprinciper mellan kommunen och de kommunala bolagen är kommunens redovisningsprinciper vägledande för den sammanställda redovisningen.

Ordlista

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR
Tillgångar i mark, byggnader, maskiner och inventarier.

ANSLAG
En summa pengar som kommunfullmäktige sagt att en viss verksamhet får kosta. Den nämnd som tilldelats ett ramanslag måste hålla sig inom denna ram.

AVSKRIVNINGAR
Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar, ungefär motsvarande förslitningen.

BALANSKRAV
Lagkrav på att kommuner ska bedriva sin verksamhet så att intäkterna överstiger kostnaderna varje budgetår. Om balanskravet inte uppfylls, det vill säga att ett underskott uppstår, måste motsvarande överskott uppnås senast det andra budgetåret efter att underskottet uppstod.

BALANSRÄKNING
Visar kommunens ekonomiska ställning på bokslutsdagen samt hur kapitalet har använts (tillgångar) och hur det anskaffats (skulder och eget kapital).

BLANDMODELLEN
De redovisningsregler som idag gäller för kommuner och landsting. Enligt reglerna ska pensionsåtaganden som ingåtts före 1998 inte redovisas i balansräkningen, medan pensionsåtaganden som ingåtts senare måste redovisas.

DRIFTBUDGET
Den del av kommunens budget som innehåller anslag för den löpande driften av olika verksamheter (alltså inga investeringar).

FINANSNETTO
Ränteintäkter minus räntekostnader.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING
För verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning (KL 8 kap 4–5§).

INTERNRÄNTA
Kalkylmässig ränta för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet.

INTÄKT
Periodiserad inkomst, förekommer endast i driftbudgeten.

INVESTERING
Den händelse då kommunen anskaffar anläggningar, inventarier etc som har en varaktighet under flera år. Investeringar i kommunen har definierats som objekt överstigande 50 000 kronor och med en varaktighet på minst tre år.

INVESTERINGSBUDGET
Den del av kommunens budget som innehåller anslag för investeringar i anläggningar, inventarier etc med en varaktighet under flera år.

KAPITALKOSTNADER
Benämning för internränta och avskrivning.

KASSAFLÖDESANALYS
Visar hur kommunen har finansierat sin verksamhet. Skillnaden mellan tillförda och använda medel beskriver hur kommunens rörelsekapital har förändrats.

KORTFRISTIGA SKULDER
Lån och skulder som ska återbetalas inom ett år.

KOSTNAD
Periodiserad utgift, förekommer endast i driftbudgeten.

LÅNGFRISTIGA SKULDER
Skulder som ska återbetalas senare än ett år framåt.

NETTODRIFTKOSTNADER
Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR
Tillgångar i förråd, fordringar, kassa och bank.

PERIODISERING
Fördelning av kostnader och intäkter på de redovisningsperioder till vilka de hör.

REALISATIONSVINST
Skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde för en tillgång, till exempel mark eller byggnader.

RESULTATRÄKNING
Sammanfattar årets kostnader och intäkter och visar årets resultat samt redovisar hur det egna kapitalet förändrats.

SOLIDITET
Andelen eget kapital av de totala tillgångarna, det vill säga graden av egna finansierade tillgångar.

Saker vi är stolta över...

- Goda resultat i medborgarundersökningar
- Starkt föreningsstöd, aktiva föreningar
- Entreprenörsanda
- Hög sysselsättningsgrad
- Låga koldioxidutsläpp
- Högt valdeltagande
- God medborgarinformation via Servicecenter och webb

tyresö kommun

Postadress 135 81 Tyresö
Besöksadress Marknadsgränd 2
Telefon 08-578 291 00

E-post kommun@tyreso.se
www.tyreso.se
www.facebook.se/tyresokommun

Bilaga 1 Överföring av investeringar (tkr)

Investeringsmedel avseende investeringsprojekt som påbörjats men inte avslutats under 2018 och som överförs till budget 2019.

ÖSTRA TYRESÖ	
Tegelbruksvägen etapp 11	1 310
Förstudie etapp 12	-176
Raksta Etapp 8	3 069
Exploatering Nyfors	7 708
Fasanvägen Etapp 13	-219
NORRA TYRESÖ CENTRUM	
Vårflodsgatan	925
Järnet 7, utredning	428
Busstorg Tyresö Centrum	358
Ombyggnad Dalgränd	1 756
Granängsvägen infrastrukt	8 086
Expl bidrag trygghetsboende Björkbacken	-3 000
Ombyggnad Simvägen-Bollmoravägen	1 000
Forelltorget	2 000
Floras park/Norra torget	500
WÄTTINGE	
Exploatering gymnasiet Wättinge	-848
Gång- och cykeltunnel Tyresövägen	212
Granängsringen	2 000
Parkgatan	1 500
Breddning Wättingestråk	1 000
Allmän platsmark/lokalgator	500
TROLLBÄCKENS CENTRUM	
Trollbäcken C utvecklingsplan	-292
ÖVRIGA EXPLOATERINGAR	
Gång- och cykelväg Pluto, Njupkärrsvägen	-4 108
Bostäder bollplanen Pluto Njupkärrsvägen	470
Bäverbäcken tunnel/gång- och cykelväg, utgift	610
Bäverbäcken tunnel/gång- och cykelväg, inkomst	-500
Granitvägen exploatering	137
Agaten 32	500
Temyntan parkanläggning	-90
Gång- och cykelväg Temyntan	844
Maria Sofias Väg, utgift	352
Maria Sofias Väg, inkomst	-500
Exploatering bostäder Apelvägen	500
Grindstolpen, utgifter	1 057
Grindstolpen, inkomster	-448
Exploatering Porträttet	248
Granängstorget	-166
Granängsvägen	-724
Bostäder vid Södergården	-1 759
Vallmon, utgifter	500
Vallmon, inkomster	-500
Lastbilen	500

UR-tomten, Njupkärrsvägen	-49
TYRESÖVÄGEN	
Tyresövägen tredje körfält	14 986
Petterboda tunnel och hållplats	-14 445
Gång- och cykelväg Tyresövägen/Sidvallsvägen	490
Kraftledning Tyresövägen	-3 036
ÖVRIGT STADSBYGGNAD	
Markköp LÄSK,Erstavik 6:1	68 841
Gång- och cykelväg Fornuddsvägen/Ängsvägen	1 613
Brygga Klövberget	997
Ängsgården	3 000
Klövbergets naturreservat	300
Fornuddsparken	-1 896
ÖVRIGA FRITIDSANLÄGGNINGAR	
Upprustning Trollbäckens IP	1 839
Alby friluft, ny vision	4 029
VERKSAMHETSLOKALER KULTUR OCH FRITID	
Ny ishall Tyresö centrum	-5 477
Ishall Tyresö centrum samordningsutgifter	6 000
Ishall Tyresö centrum angöringsytor	1 900
Nytt ridhus Fårdala	-134
Idrottshall Fornudden	10 000
VERKSAMHETSLOKALER SKOLA	
Ny skola Fornudden	-3 834
VERKSAMHETSLOKALER FÖRSKOLA	
Förskola Akvarievägen	5 316
Förskola Breviksvägen 5	1 019
VERKSAMHETSLOKALER FUNKTIONSHINDER/IFO	
Gruppboende Strandvägen	8 991
Gruppboende Stjärnvägen	4 993
Socialt boende Töresjöv 46 och 48	7 869
VERKSAMHETSLOKALER TEKNISK FÖRVALTNING	
Sopsug Norra centrum	-2 925
Parkeringsgarage ishall Tyresö centrum	10 000
GATA OCH PARK	
Alby maskinhall/personalutrymmen	4 497
Samlingsanslag cykelplan	4 157
RENHÅLLNING	
Sopsug Tyresö centrum	8 200
SAMMANLAGT	**161 984**

§ 50

Dnr 2019/KS 0039 10

Verksamhetsberättelse 2018 för kommunstyrelsens verksamhetsområden 10, 11, 12, 13, 14, 16 och 17

UTDRAG

Kommunstyrelsens beslut

1. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 10 plan och exploatering 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
2. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 11 väghållning och park 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
3. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 12 miljö och trafik 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
4. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 13 vatten och avlopp 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
5. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 14 renhållning 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
6. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 16 näringsliv 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
7. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 17 gemensam verksamhet 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
8. De särskilda uppdrag som löper ut 2018 som framgår av bilaga 1 avslutas.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt verksamhetsberättelse 2018 för kommunstyrelsens verksamhetsområden 10 plan och exploatering, 11 väghållning och park, 12 miljö och trafik, 13 vatten och avlopp, 14 renhållning, 16 näringsliv och 17 gemensam verksamhet. Verksamhetsberättelserna redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Verksamheten och dess kvalitet har följts upp liksom det ekonomiska resultatet. Dessutom redogörs för vidtagna åtgärder för att hantera risker och resultatet från kontrollinsatser enligt riskhanteringsplanen.

Bilagor

Tjänsteskrivelse verksamhetsberättelse 2018 för kommunstyrelsens verksamhetsområden.pdf
Verksamhetsberättelse VO 10 Plan och exploatering.pdf
Verksamhetsberättelse VO 11 Väghållning och park.pdf
Verksamhetsberättelse VO 12 Miljö och trafik.pdf
Verksamhetsberättelse VO 13 Vatten och avlopp.pdf
Verksamhetsberättelse VO 14 Renhållning.pdf
Verksamhetsberättelse VO 16 Näringsliv.pdf
Verksamhetsberättelse VO 17 Gemensam verksamhet.pdf

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Kristin Norrbom
Utredare
08- 578 295 18
kristin.norrbom@tyreso.se

Diarienummer
2019/KS 0039 10

Kommunstyrelsen

Verksamhetsberättelse 2018 för kommunstyrelsens verksamhetsområden 10, 11, 12, 13, 14, 16 och 17

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut till kommunstyrelsen

1. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 10 plan och exploatering 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
2. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 11 väghållning och park 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
3. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 12 miljö och trafik 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
4. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 13 vatten och avlopp 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.

5. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 14 renhållning 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
6. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 16 näringsliv 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
7. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 17 gemensam verksamhet 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
8. De särskilda uppdrag som löper ut 2018 som framgår av bilaga 1 avslutas.

Kommunstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg Björk
Chef Medborgarfokus och Tekniska kontoret

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt verksamhetsberättelse 2018 för kommunstyrelsens verksamhetsområden 10 plan och exploatering, 11 väghållning och park, 12 miljö och trafik, 13 vatten och avlopp, 14 renhållning, 16 näringsliv och 17 gemensam verksamhet. Verksamhetsberättelserna redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Verksamheten och dess kvalitet har följts upp liksom det ekonomiska resultatet. Dessutom redogörs för vidtagna åtgärder för att hantera risker och resultatet från kontrollinsatser enligt riskhanteringsplanen.

Viktiga händelser under 2018

Flera av de större projekt som stadsbyggnadsförvaltningen har arbetat med under lång tid har blivit synliga för Tyresöborna under året. Exempelvis har kvarteren i Norra Tyresö centrum etapp 1 tagit form och både Hasselbacken och husen i Järnet 7 växer fram. Under året har även inflyttning skett i flera projekt, till exempel i Kryddvägen etapp 1 och Temyntan.

En markanvisningstävling för första etappen av Wättingeområdet blev startskottet för utvecklingen av området. Ett utvecklingsprogram för Bollmoravägen/Njupkärrsvägen/Tyresövägen har färdigställts. Programmet tar ett helhetsgrepp på hur framkomligheten längs Bollmoravägen inklusive korsningen med Njupkärrsvägen kan bli bättre. Arbetet med att implementera den nya översiktsplanen pågick under 2018 och kommer att fortskrida genom stöd till övriga förvaltningar under 2019.

För väghållning och park blev sandupptagningen på vägarna på grund av låga temperaturer. Det var klart till den 1 juni mot normalt sett senast den 15 maj.

Den exceptionellt varma och torra sommaren påverkade parkverksamheten. Mycket av tiden gick åt till vattning av Fornuddsparken som inte hade ett färdigställt bevattningssystem när planteringarna var klara, men även andra planteringar krävde mycket bevattningstid. Konsekvensen blev eftersatt annat parkarbete.

En inventering gjordes under 2018 vad gäller trygga gång- och cykelvägar med hjälp av ett webb-kartverktyg som lades ut på kommunens webbplats för att medborgare skulle kunna peka ut platser där det upplevdes som otryggt.

En grov genomlysning av beläggningsunderhållet genomfördes som visar på att det årliga anslaget för ny asfalt är för litet.

Tyresö gick med i ett projekt "Be Change" där tyresöbor kan få utbildning och coachning för att "koldioxidbanta". Projektet påbörjades 2018 men kommer till största delen genomföras under 2019.

Tidskriften Aktuell hållbarhets årliga ranking "Miljöbarometern" över kommuners miljöengagemang visade att Tyresö är bland de 25 procent högst rankade kommunerna (plats 37 av 290) i landet vilket visar att kommunen är på rätt väg i sitt hållbarhetsarbete.

Anläggandet av en ny infartsparkering vid Tyresö skola blev klar under senhösten 2018. Parkeringsplatsen har tjugo parkeringsplatser.

Preliminär trafikolycksstatistik visar på en ökning av trafikolyckor i Tyresö. Det är fortfarande relativt få trafikolyckor med skadade jämfört med övriga riket men en ökning ska naturligtvis tas på allvar. För att kunna arbeta med trafiksäkerhet på ett effektivt sätt och för att kunna prioritera rätt håller ett trafiksäkerhetsprogram på att tas fram.

VA- verksamheten hade under 2018 en relativt normal belastning trots vissa incidenter med ledningsläckage och avloppsstopp som till viss del påverkades av rådande klimatförhållanden. Den torra och varma våren och sommaren samt en fortsatt nederbördsfattig höst medförde lägre dagvattenflöden vilket i viss mån minskade tillflödena till spillvattennätet. Den varma sommarperioden innebar samtidigt ett klart högre leveransbehov av renvatten varvid de vattenproducerande anläggningarna i länet tidvis nådde maximal produktionskapacitet. Detta medförde att information lades ut till alla abonnenter med rekommendationer om allmän vattenbesparing och försiktighet vid nyttjande av renvatten. Förhållandena förbättrades gradvis mot slutet av sommarperioden och återgick i stort till normala förhållanden under hösten.

Under verksamhetsåret införde Renhållningsenheten mobil insamling av farligt avfall för att öka invånarnas möjligheter att bli av med sitt farliga avfall utan att behöva besöka kretsloppscentralen. Dessutom har en större andel villahushåll och flerbostadshus än förväntat anslutit sig till matavfallsinsamlingen under året.

Förberedelser gjordes under 2018 för införandet av en ny och attraktivare tjänst för hämtning av trädgårdsavfall för att minska risken att trädgårdsavfall dumpas på allmän platsmark.

Förberedelser inför en mer miljösäker hantering av slamavfall som säkerställer att samtliga abonnenter tömmer sina anläggningar en gång om året genomfördes. Förändringen syftar till att bidra till en bättre vattenkvalitet och minskad belastning på omgivande sjöar och vattendrag.

I augusti påbörjade organisationen Håll Sverige Rent ett projekt om skräpmätningar via drönare där Tyresö är pilotkommun. Denna typ av skräpmätning har aldrig tidigare genomförts i Sverige. Inte heller kombinationen att identifiera olika typer av skräp i bildmaterial från drönare har testats förut.

Tyresö Näringslivsdag har genomförts för sjätte året i rad med hjälp av lokalt engagemang av företagare i kommunen och organisationen Företagarna.

Tyresö kommun deltar i två undersökningar om företagsklimat. Bägge resultaten var för 2018 lägre än tidigare och visar på en negativ trend.

Servicecenter firade 10-års jubileum i februari. Under året har ett 40-tal e-tjänster utvecklats eller förbättrats.

Kommunikationsenheten införde under 2018 en ny webb och ett nytt intranät.

Kommunkansliet administrerade och genomförde de allmänna valen till riksdag, landsting och kommun i september.

Upphandlingen av e-arkiv som tjänst slutfördes under sommaren och avtal tecknades med vinnande leverantör under hösten.

HR-avdelningen arbetade under 2018 med att tydliggöra grundförutsättningen attraktiv arbetsgivare. Fokus är att skapa förutsättningar att vara en attraktiv arbetsgivare dit medarbetare söker sig, vill stanna kvar och utvecklas.

IT-avdelningens införde ett nytt ärendehanteringssystem för IT som gör att det nu går att mäta handläggningstider och kundnöjdhet.

Uppdrag från förra mandatperioden som avslutas

Enligt beslut i kommunfullmäktige 2019-01-24 § 7 ska det i samband med uppföljningen av särskilda uppdrag i kommunplanen för 2015-2018 tas beslut om uppdrag som inte är genomförda ska fortsätta gälla även under 2019. Beslut ska tas i samband med behandling av verksamhetsberättelse för 2018.

De särskilda uppdrag som ska fortsätta 2019 har införts i nämndplanen som nämnduppdrag. Uppdrag som löper ut 2018 som föreslås avslutas framgår av bilaga 1 i detta ärende.

Sammanfattande slutsatser

Kommunstyrelsens resultat 2018 var inte i balans. Verksamhetsområdena redovisar ett sammanlagt resultat om -13,9 miljoner kronor. Huvudavvikelserna finns inom plan och exploatering samt gemensam verksamhet som redovisade underskott om 8,2 respektive 9,4 miljoner kronor.

Bilaga 1

Uppdrag som löper ut 2018 som föreslås avslutas

VO 10- Plan och exploatering

Arbeta fram en centrumutvecklingsplan för Trollbäcken som omfattar sträckan längs Vendelsövägen från Drevviken till Södergården i syfte att möjliggöra mindre förtätningar med bostäder och förbättrat service- och centrumutbud	Avslutas men kommer att fortsätta i förvaltningens linjearbete.
Vidta fortsatta åtgärder för förbättrad framkomlighet längs Tyresövägen	Avslutas men kommer att fortsätta i förvaltningens linjearbete.
Planera Trädgårdsstadens tredje etapp	Avslutas och kommer att genomföras utifrån förvaltningens projektprioritering.
Genomföra ett arbete i syfte att effektivisera Tyresös företagsområden så att fler arbetsplatser kan rymmas, fler företag etableras eller tillåtas expandera	Avslutas men kommer att fortsätta i förvaltningens linjearbete.
Inleda arbetet med att upprätta naturreservat runt Telegrafberget och runt Barnsjön	Avslutas men kommer att fortsätta i förvaltningens linjearbete.
Utveckla nya och förbättrade lokaler för bibliotek, kulturverksamheter, förskolor, äldreomsorg, utbildning och annan kommunal service i Norra Tyresö centrum	Avslutas men kommer att fortsätta i förvaltningens linjearbete.

VO 12- Miljö och trafik

Fördjupa samarbetet med Trafikverket och andra parter för bättre framkomlighet längs Gudöbroleden.	Avslutas på grund av löpande verksamhet.
Kvalitetssäkra och anpassa verksamheten efter ny informationsteknik	Avslutas på grund av löpande verksamhet.

VO 16- Näringsliv

Fördjupa samarbetet med det lokala näringslivet för att stärka företagsklimatet	Avslutas på grund av löpande verksamhet.
Ta fram strategi för turism och stärkt besöksnäring	Avslutas på grund av att uppdraget är genomfört.

VO 17- Gemensam verksamhet

Konkurrensutsättning	Avslutas.
Taxor och avgifter	Avslutas som särskilt uppdrag då genomgång görs årligen.
Utveckla Tyresö kommun till en 24-timmars serviceorganisation bland annat genom att löpande utveckla nya e-tjänster.	Avslutas på grund av löpande verksamhet.
Fortsätta arbetet med att energieffektivisera kommunens fastigheter.	Avslutas på grund av löpande verksamhet.
Att öka förståelsen för hur kommunen gör sina inköp, öka konkurrensen i kommunens affärer samt att minska de relativa inköpskostnaderna med	Avslutas på grund av att det bedöms orealistiskt att sänka inköpskostnaden med 10 procent.

målsättningen att till 2020 ha sänkt inköpskostnaden med 10 procent.	
Kommunstyrelsen får i uppdrag att planera och projektera för nya och förbättrade lokalet för bibliotek, kulturverksamheter, förskolor, äldreomsorg, utbildning och annan kommunal service i Norra Tyresö Centrum i samverkan med andra aktörer.	Avslutas då det ingår i lokalförsörjningsprocessen.
Säkerställa att IT-infrastrukturen i kommunens verksamheter är god samt att förändringsarbetet sker i takt med utvecklingen och samhällets digitalisering	Avslutas på grund av löpande verksamhet.
Tydliggöra åtgärder, beslut och samverkan med polis, myndigheter, organisationer, företag och andra aktörer i det civila samhället handlingsplanen för trygghet och säkerhet.	Avslutas på grund av att uppdraget är genomfört.
För att underlätta för små företag att delta vid upphandling ska möjligheterna att dela upp en upphandling i flera delkontrakt undersökas.	Avslutas då det framgår av lagstiftning och är ett pågående arbete.
Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda en eventuell försäljning alternativt likvidering av Tyresö Vindkraft AB.	Avslutas på grund av att uppdraget är genomfört.

Verksamhetsberättelse 2018

tyresö kommun

Verksamhetsberättelse 2018

Vo 10- Plan och exploatering

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2018 Vo 10 - Plan och exploatering *1*

Analys och utveckling *2*

Viktiga händelser 2

Uppföljning och analys av mål och resultat *4*

Måluppfyllelse 4

Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner 4

Kommunens tre centrumområden utvecklas med nya bostäder till attraktiva livsmiljöer i enlighet med visionen i ÖP 2035* 4

Tyresö hör till de 25 bästa kommunerna i Sverige när det gäller företagsklimat. 6

Strategiskt mål Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser 6

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser 6

Strategiskt mål Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer 7

Strategiskt målområde Attraktiv arbetsgivare *Strategiskt mål* 8

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare. 8

Nämndmål Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare. 9

Strategiskt mål Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent. 9

Strategiskt mål Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål. 11

Uppdrag från kommun- och nämndplan 11

Särskilda uppdrag 11

Nämnduppdrag 13

Verksamhetsmått 13

Kommunbidrag 15

Resultaträkning per verksamhetsområde 15

Driftsredovisning per verksamhet 16

Investeringsekonomi 17

Investeringsprogram 2017-2021 ..... *22*

Sammanfattande bedömning 25

Bilagor 26

Analys och utveckling

Stadsbyggnadsförvaltningen har haft ett intensivt år inom förvaltningens samtliga områden. En markanvisningstävling för första etappen av Wättingeområdet blev startskottet för utvecklingen av området. Ett utvecklingsprogram för Bollmoravägen/Njupkärrsvägen/Tyresövägen har färdigställts. Programmet tar ett helhetsgrepp på hur framkomligheten längs Bollmoravägen inklusive korsningen med Njupkärrsvägen kan bli bättre. Arbetet med att implementera den nya översiktsplanen pågick under 2018 och kommer att fortskrida genom stöd till övriga förvaltningar under 2019. Stora delar av Norra Tyresö Centrum etapp 1 börjar bli klart. Bostadsprojekten Kryddvägen etapp 1, kv. Grindstolpen 1, Järnet 11 och Temyntan färdigställdes under året.

Under 2018 har den demokratiska processen i vissa fall tagit längre tid är förutspått. Det har bland annat inneburit att vissa projekt inte kunnat startas upp eller att processerna inte löpt på i den hastighet som förvaltningen planerat. Detta har tillsammans med konjunkturnedgången medfört en osäkerhet både för medarbetarna och för våra externa samarbetsparters.

Förhandlingar kring markpriser har blivit tuffare och byggaktörer vill i några fall ändra upplåtelseform från bostadsrätter till hyresrätter. Det har blivit svårare för byggaktörer att sälja sina objekt och tidplaner har skjutits fram. Detta påverkar naturligtvis projekten och de ekonomiska kalkylerna i projekten blir svårare att få ihop.

För verksamhetens del har konjunktursvängningarna inneburit ett skifte i fokus där extra mycket resurser har lagts på att kommunicera, förankra och hitta alternativa lösningar. Verksamheten har fått prioritera om mellan projekt och arbetsuppgifter för att kunna upprätthålla arbetstakten. Dessvärre visar verksamhetsberättelsen att målet om att anta detaljplaner för 300 bostäder/år i centrumområden ändå inte uppfylldes som planerat för 2018.

Att få större bostadsprojekt påbörjats under året riskerar att göra det svårt att om några år uppfylla våra årliga bostadsmål, både för antagna detaljplaner och färdigställda bostäder. Det medför också en risk för att flera projekt kommer att behöva startas upp samtidigt. Det kan leda till stora påfrestningar för förvaltningen att ha merparten av projekten i samma fas (exempelvis strategier, program, initieringsfas, samråd, granskning, antagande, projektering och genomförande) istället för att de är utspridda i olika faser. Risken med många projekt i samma fas är även en större sårbarhet för konjunktursvängningar och finansiering, både för förvaltningens verksamheter men även för kommunen i stort.

Viktiga händelser

Bemanning
Flera av stadsbyggnadsförvaltningens enheter har under året arbetat aktivt och framgångsrikt med rekrytering. I slutet av året var i princip alla beslutade tjänster tillsatta eller på väg att tillsättas, vilket innebär att förvaltningen för första gången sedan omorganisationen blir fullt bemannad. Det finns dock fortfarande resursbrist då tjänster saknas för ansvarsområdena strategisk vattenvård och miljöansvar, samt att projektledartjänster varit vakanta på förvaltningen. I branschen är det generellt brist på personal med rätt kompetens, vilket gjort att löneläget stigit kraftigt och att befintliga medarbetare riskerar att hamna i ett löneglapp om de inte byter arbete. Ett sätt att hantera konkurrensen om arbetskraft är att satsa på individuell utveckling inom förvaltningen. Istället för att

rekrytera externt har vi värnat om att internrekrytera och låta medarbetarna ta större ansvar och prova nya roller.

Verksamhetssystem
Arbetet med att gå över till SGD (Södertörns Geodataplattform) – en gemensam dataplattform tillsammans med de övriga Södertörnskommunerna som kom i drift 2017 – har inte visat på den effektivisering som var tänkt. En enkät som gjordes under hösten 2018 visade att användarna fortfarande var starkt kritiska till systemet. Man kan också härleda uppsägningar och sjukskrivningar på förvaltningen till perioden för införande av det nya systemet. Stort ansvar i detta bär systemleverantören som inte levt upp till kraven i upphandlingen. För att komma till rätta med systemet har ledningsgruppen *Södertörn* beslutat att göra ändringar i organisationen kring hur arbetet ska bedrivas framöver. Ändringen består främst i att rätt frågor ska hanteras på rätt nivå och att man får igång arbetsgrupperna bättre och stärker den funktionssamordnarroll som finns. Systemleverantören har beslutat att ta fram en handlingsplan för att komma tillrätta med missnöjet och de ska även göra studiebesök i kommunerna.

Organisation
Under året har två omorganisationer gjorts på förvaltningen. Det som tidigare var mark- och exploateringsavdelningen heter nu produktionsledningS- och exploateringsavdelningen (PLEX). Omorganisationen innebar att byggledningS- och projekteringsenheten delades i två enheter och att en ny enhetschef anställdes. Den andra organisationsförändringen innebar att stadsbyggnadsförvaltningens stab har blivit en avdelning med två enheter.

Verksamhetsstöd
Sedan staben 2017 anställde en koordinator som arbetar för PLEX-avdelningen har antalet ärenden från avdelningen som nu går via staben ökat med 74 %. Det betyder att fler ärenden registreras, arkiveras och att fler medborgare kan få svar snabbare. Det innebär också att handläggarna på PLEX-avdelningen kan lägga mindre tid på administration. Då PLEX är en stor avdelning som hanterar komplexa projekt finns fortfarande administrativa vinster att göra framöver.

GIS-café
Under året har mät- och kartenheten startat ett projekt som kallas för GIS-café. Syftet är att aktivt söka upp andra enheter och förvaltningar för att ta reda på hur enheten på ett bättre sätt kan bidra till deras utveckling genom att erbjuda GIS-tjänster (Geografiskt informationssystem). GIS-caféet riktar sig först och främst till användare av den interna webbkartan (FB webb) och har som syfte att svara på frågor, informera om nyheter, tipsa om funktioner och samla in önskemål.

Regional och mellankommunal samverkan
I Södertörnssamarbetet ingår åtta kommuner som har en lång tradition av samarbete kring en rad frågor, exempelvis kring infrastruktur, räddningstjänst (SBFF) samt miljö- och hälsoskydd(SMOHF). Samarbetet med Södertörnsmodellen har fortlöpt under 2018. Arbetat är inne i en tredje fas, där de utvecklade modellerna testats i projekt i kommunerna. I Tyresö har "Torg på prov!" på busstorget ingått. Södertörnsmodellens vision är att bli ett flaggskeppsprojekt med internationell lyskraft för hållbar stadsutveckling kännetecknat av samverkan mellan offentlig sektor, näringsliv och akademi med ständigt fokus på medborgarnas behov.

Uppföljning och analys av mål och resultat

Måluppfyllelse

Strategiskt målområde

Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Strategiskt mål

Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner

Bedömning	Trend
Helt uppfyllt	→

Nämndmål

Kommunens tre centrumområden utvecklas med nya bostäder till attraktiva livsmiljöer i enlighet med visionen i ÖP 2035*

Bedömning	Trend
Helt uppfyllt	↗

Kommentar:

Översiktsplanen Tyresö 2035 som antogs mitten av 2017, har implementerats och tillämpats under året, bland annat genom arbete med flera strategier. I samband med verksamhetsberättelsen redovisas även den första uppföljningen av tillämpningen av planen i en separat bilaga.

Under 2018 har arbete pågått för att ta fram kriterier för att bedöma måluppfyllelsen för den kvalitativa delen av nämndmålet. Bedömningskriterierna kommer att utvecklas under 2019 genom det pågående arbetet med *Strategi för gestaltad livsmiljö*. Trots att de inte är klara har bedömningskriterierna testats på de två projekt som färdigställts under året; Järnet 11 och Grindstolpen 1. Båda projekten påbörjades innan den nya översiktsplanen var antagen 2017, men utvärderingen har utöver den generella bedömningen gjorts även mot ÖPs identitet och teman.

Arbetet med kvalitetsprogram i planprojekten, kopplat till avtal med byggaktörerna, säkerställer att det blir hög kvalitet på de bostäder och miljöer som byggs. Arbetet med att kvalitetssäkra den gestaltade livsmiljön pågår kontinuerligt och med genomförandefokus, något som resulterade i att Tyresö under 2018 utmärkte sig på plats 11 som arkitekturkommun i Sverige.

Arbetet med en parkstrategi pågår, den beräknas vara klar vårvintern 2019. Uppdrag för en lekplatsplan finns och projektet är i startfasen. Uppdrag finns även för cykel- samt parkering- och mobilitetsplan.

INDIKATORER

Plan och exploatering - antal bostäder i antagna detaljplaner under året

Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål	Bedömning	Trend
33	51	674	392	227	400	Ej accepterat värde	↘

Plan och exploatering - antal bostäder i antagna detaljplaner under året i kommunens tre centrumområden

Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål	Bedömning	Trend
-	-	-	300	220	300	Delvis uppfylld	↘

Plan och exploatering - antal färdigställda lägenheter och småhus i kommunens tre centrumområden

Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål	Bedömning	Trend
-	-	238	85	350	225	Helt uppfyllt	↗

Plan och exploatering - Antal färdigställda lägenheter och småhus per 1 000 invånare, årsgenomsnitt

Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål	Bedömning	Trend
9,55	6,63	8,3	3,4	9,8	6,38	Helt uppfyllt	↗

Kommentar:

I utfallen av indikatorerna kan vi se att vi uppfyller målen om tillskapade av nya bostäder i kommunen, både inom centrumområdena och för kommunen som helhet. Måluppfyllelsen är resultatet av tidigare års arbete som nu faller ut.

Under 2018 antogs detaljplaner för bostadsändamål med 227 bostäder, som utgörs av ett LSS-boende med 7 bostäder och Apelvägens 220 bostäder. Det innebär att målet om 400 bostäder i antagna detaljplaner under året inte har nåtts. Av de detaljplaner för bostadsändamål som antogs var 220 i kommunens centrumområden, inom ramen för projektet Apelvägen. Det innebär att målet om 300 bostäder i antagna detaljplaner i kommunens centrumområden under året nästan har nåtts.

Strategiskt målområde

Blomstrande näringsliv

Strategiskt mål

Tyresö hör till de 25 bästa kommunerna i Sverige när det gäller företagsklimat.

Bedömning	Trend
Ej uppfyllt	↘

INDIKATOR

Tyresös rankning i Årets företagarkommun

Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Bedömning	Trend
43	62	18	42	82	Ej accepterat värde	↘

Kommentar:
Den senaste rankningen bygger på svar från 30 733 företagare. Undersökningen genomfördes våren 2018 och Tyresö kom på plats 82, vilket innebär att kommunen har tappat fyrtio placeringar i rankingen.

Strategiskt målområde

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning	Trend
Delvis uppfylld	→

Nämndmål

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

INDIKATOR

Ekonomiskt resultat, Tkr

Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2018
504	-62,0	31	3 844	-8 178	0

Kommentar:
Verksamhetsområdet budgeterade för 2018 med ett underskott om 8,7 MSEK, en följd av ändrade redovisningsregler 2017 där en högre andel personalkostnader belastar förvaltningens drift istället för investeringar. Underskottet budgeterades på ett övergripande ansvar inom förvaltningen för att inte störa avdelningarnas budgetar. Sett till det förväntade underskottet var resultatet för året bättre än budgeterat och samtliga avdelningar höll sig inom budget.

Planavdelningens sammanlagda ekonomiska resultat är för 2018 positivt med +1 238 tkr mot budget. Resultaten för enheterna skiljer sig dock åt. På grund av ett underskott i budget för stadsbyggnadsförvaltningen som helhet fördelas inte anslag ut på enhetsnivå. Detta medför att enheterna istället följs upp på sina nettokostnader. De interna kostnaderna för upphandling och staben samt övriga kostnader för avdelningen uppgår i stort sett till det budgeterade.

Översiktsplaneringsenheten har under 2018 aktivt arbetat med att ansöka om statlig medfinansiering och har haft bevakning på relevanta stöd. Enheten har sökt och beviljats statligt bidrag med 126 000 kronor till lokala naturvårdsprojekt (LONA) för projektet "Informationsåtgärder i samband med inrättande av Telegrafbergets naturreservat".

Arbetade timmar mot investeringar för detaljplaneringsenheten uppgår till cirka 44 % av det budgeterade antalet timmar. Detta beror främst på att tjänsten med inriktning mot investeringar har övergått till annan enhet samt på nyanställningar och vakanser. Det totala utfallet för personalkostnader på driften blev ändå enligt budget då vakanserna höll nere kostnaden.

Ändring av taxan för detaljplanearbetet som trädde ikraft 1 januari 2018 har bidragit tillkostnadstäckning för kommunens handläggning av planarbete enligt plan- och bygglagen, i planer med extern byggaktör. Det innebär att planarbetet finansieras av de som får nytta av detaljplanen, oftast i form av byggrätt på fastigheten.

Produktionsledning- och exploateringsavdelningen har haft avvikelser gällande personalkostnader där fler timmar har debiterats på investeringsprojekten än vad som förväntades. I gengäld har dock detaljplaneintäkterna varit lägre då antalet timmar inom detaljplaneprojekten varit färre. Avdelningen har därtill haft lägre OH-kostnader för upphandlingar som är förknippade med investeringsprojekten än förväntat.

Strategiskt mål

Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning	Trend
Delvis uppfyllt ○	↗

Nämndmål

Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Kommentar:

Övergripande processer
Under hösten arbetade förvaltningen med att implementera den nya kommunplanen hos alla medarbetare. Det har gjorts genom att visualisera målen i en "måltavla" där förvaltningens egen vision är att "Tyresö har en välfungerande samhällsstruktur för 60 000 invånare 2035". Visionen ligger i linje med både den politiska inriktningen och vår översiktsplan.

Under året har förvaltningen även arbetat med att kartlägga stadsbyggnadsförvaltningens processer. Syftet har varit att förenkla, förnya och förbättra verksamhetens processer. Det långsiktiga målet med processkartläggningen är att uppnå en effektiv förvaltning med enhetliga och förankrade arbetssätt inom hela organisationen.

Strategisk partnering
Ett nytt arbetssätt som förvaltningen har arbetat med under 2018 har varit att förbereda och handla upp en samverkansentreprenad (strategisk partnering) inom Östra Tyresö och Tyresövägen. Syftet är att resurser ska kunna säkras, att samarbetsklimatet förbättras och att kalkylerna kan bli bättre. Ytterligare kvalitetsarbete har genomförts gällande den ekonomiska uppföljningen i projekten.

IT-stöd
IT-avdelningen har stöttat stadsbyggnadsförvaltningen i införandet av en uppdaterad modell för systemförvaltning och skapat en organisation för att effektivt och affärsmässigt driva systemförvaltning. Tidigare skulle varje system ha en systemförvaltare, men nu har det skapats ett förvaltningsobjekt bestående av flera olika system som förvaltas gemensamt av en systemförvaltningsgrupp.

I samband med införandet av systemförvaltningsmodellen har IT-avdelningen också tagit över IT-aktiviteter som inte är verksamhetsspecifika för stadsbyggnadsförvaltningen, till exempel systemförvaltningen och ägandeskapet av kommuninvånarinformation och fastighetsinformation (KIR och FIR).

Mät- och kartenheten har under hösten arbetat med att ta fram en systemförvaltningsplan. Enheten behandlar mycket data och har många stora och komplicerade datasystem som kräver underhåll och uppdateringar. Därför bygg en mer effektiv hantering av detta upp. Målet är att flytta över delar av systemförvaltningsansvaret till IT-avdelningen så att mät- och kartenheten kan koncentrera sig på GIS-arbete.

Strategiskt målområde

Attraktiv arbetsgivare

Strategiskt mål

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Bedömning	Trend
Helt uppfyllt ○	↗

Kommentar:
Förvaltningen arbetar aktivt för att kunna erbjuda bra villkor, goda arbetsförhållanden, möjlighet till vidareutbildning, attraktiva lokaler, studieresor etc. för att på så vis kunna behålla kompetent personal. Alla enheter har upprättat egna handlingsplaner för den fysiska och den psykosociala arbetsmiljön.

Nämndmål

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

INDIKATOR
Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare

Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2018	Mål	Bedömning	Trend
87 %	94 %	97 %	90 %	Helt uppfyllt	↗

Kommentar:
Det är glädjande att allt fler medarbetare skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare. Stadsbyggnadsförvaltningen arbetar strukturerat för att varje medarbetare ska känna sig som en ambassadör för Tyresö. Under 2019 kommer förvaltningen att arbeta vidare med kommunens nya medarbetarfilosofi.

Strategiskt mål

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Bedömning	Trend
◒	→

Kommentar:

Planavdelningen
Målet uppnås inte för avdelningen. Enskilda långtidssjuksjukskrivningar ger stort utfall i värdet på grund av gruppens storlek. Många anställda på avdelningen är högpresterande och ambitiösa småbarnsföräldrar, vilket förklarar en ökad känslighet. Avdelningen arbetar aktivt för att bryta trenden genom att förbättra arbetsmiljön med hjälp av så kallade frisk- och riskfaktorer samt ge stöd till rehabilitering för stressrelaterad sjukfrånvaro.

Produktionsledning- och exploateringsavdelningen
Insatser har gjorts på avdelningen för att förebygga arbetsrelaterad stress/frånvaro, till exempel ett arbete med möteskultur och en tydligare resursplanering. Arbetet kommer att fortsätta med att skapa rutiner och tydlighet mellan roller. Avdelningen har tagit fram nya spelregler och firat flera projektavslut för att skapa gemenskap och en god arbetsmiljö. Den icke arbetsrelaterade sjukskrivning har ökat något.

Staben
Staben har arbetat kontinuerligt med sjukfrånvaron under de senaste åren, både på APT och i

individuella samtal. Nya rutiner har skapats både för kort- och långtidsfrånvaro. När arbetsbelastningen har ökat har snabba åtgärder gjorts för att hantera arbetsbelastningen och prioriteringar har gjorts mellan uppgifter. Arbetet har lett till att sjukfrånvaron i staben har halverats under de två senaste åren.

Mät- och kart
Sjukfrånvaron har ökat kraftigt på enheten under det senaste året. Enheten arbetar för att ta fram åtgärder.

Nämndmål

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

INDIKATORER

Titel	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål	Bedömning	Trend
Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)	6,81 %	9,63 %	9,76 %	10,24%	4,0 %	Ej accepterat värde	↗
Sjukfrånvaro kort (< 60 dagar)	3.76 %	4,42 %	3,83 %	3,59 %	4.0 %	Helt uppfyllt värde	↗
Sjukfrånvaro lång (= > 60 dagar)	3,05 %	5,2 %	5,93 %	6,65 %	4,0 %	Ej accepterat värde	↗

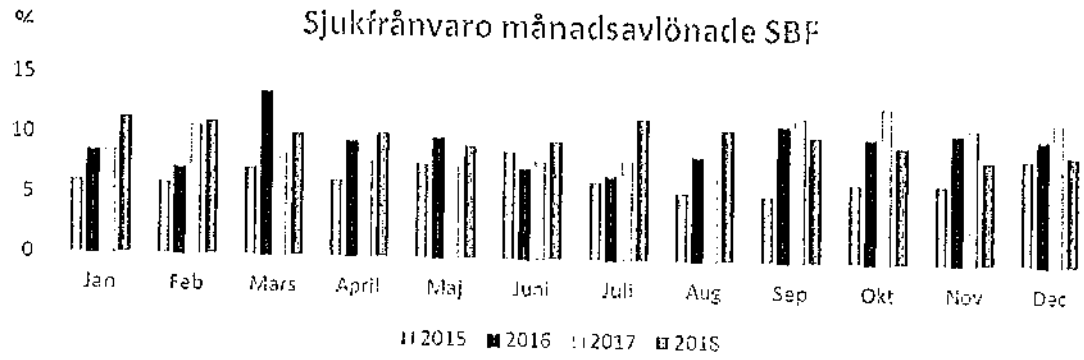

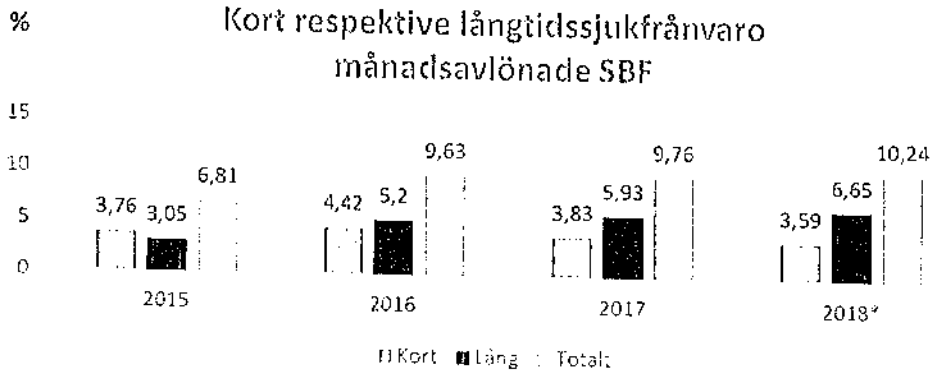

Strategiskt mål

Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål.

Bedömning	Trend
-	-

Kommentar:
Inga önskemål om att anpassa tjänstgöringsgraden har nekats på förvaltningen. Indikatorn har utgått från medarbetarundersökningen centralt eftersom frågan ofta har tolkats som arbetsbelastning. Under nedanstående indikator redovisas istället två frågor kopplat till hur arbetsbelastningen uppfattas.

Nämndmål

Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål.

INDIKATOR

Eftersom den tidigare indikatorn har utgått redovisas två snarlika frågor från förvaltningens resultat i medarbetarundersökningen 2018.

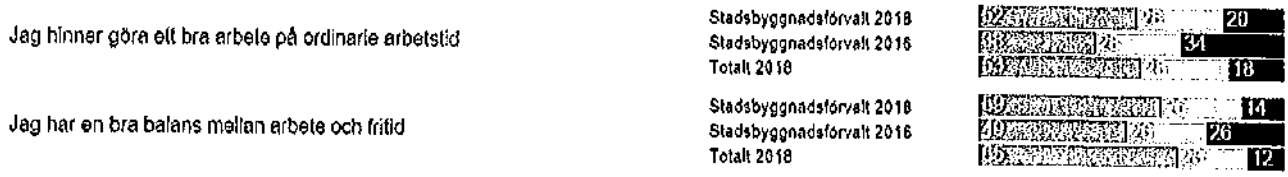

Uppdrag från kommun- och nämndplan

Särskilda uppdrag

Konkurrensutsättning	Status
	✓

Kommentar:
All kommunal verksamhet, med undantag för myndighetsutövning och verksamheter som enligt lag eller beslut av kommunfullmäktige ska undantas, kan prövas för konkurrensutsättning. Det gäller såväl befintliga som nya verksamheter.

I vår nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till tillgänglighetsplan för 2017-2019.	Status
	✓

Kommentar:
Förvaltningen bevakar att reglerna om tillgänglighet enligt plan- och bygglagen efterföljs i planarbetet, vid byggsamråd och i samband med att bygglov ges.

Taxor och avgifter	Status
	✓

Kommentar:
Detaljplaneringsenheten har sett över taxan för planavgifter och ett förslag till revidering

beslutades av kommunfullmäktige i juni 2018. Revideringen gäller justering av avgift för planbesked samt planavgift i bygglovskede.

Arbeta fram en centrumutvecklingsplan för Trollbäcken som omfattar sträckan längs Vendelsövägen från Drevviken till Södergården i syfte att möjliggöra mindre förtätningar med bostäder och förbättrat service- och centrumutbud	Status

Kommentar:
Slutligt planprogram finns framtaget och har varit uppe för politiskt antagande men har återremitterats. Just nu inväntar förvaltningen direktiv på hur den politiska majoriteten vill gå vidare med programmet. Uppdraget markeras som färdigt men kommer att fortsätta i förvaltningens linjearbete.

Vidta fortsatta åtgärder för förbättrad framkomlighet längs Tyresövägen	Status

Kommentar:
Under 2018 har förvaltningen arbetat med delprojektet Petterboda där en gångtunnel, en ny rondellösning samt nedläggning av Vattenfalls kraftledning ingått. Gångtunneln är nästintill färdigställd och ny rondellösning är projekterad och upphandlad och förväntas kunna påbörjas under 2019. Klagomål om buller i samband med utbyggnationen i Petterboda har kommit in till kommunen från fastighetsägare utmed Tyresövägen. Därför krävs nu en kartläggning av kommunens juridiska ansvar i frågan samt vilka fastigheter som berörs. Kartläggningen ska, om nödvändigt, också peka ut lämpliga bullerreducerande åtgärder samt innefatta kostnadsbedömning för dessa.

Uppdraget markeras som färdigt men kommer att fortsätta i förvaltningens linjearbete.

Planera Trädgårdsstadens tredje etapp	Status

Kommentar:
Arbetet har inte påbörjats. Området har för närvarande ett mycket stort värde som masshanteringsplats för utbyggnad av VA och vägar på Östra Tyresö. Massorna skulle annars behöva köras långa sträckor till andra delar av Stockholm för mellanlagring, vilket skulle ge stora konsekvenser för miljön och kommunens ekonomi. Projektet bedöms dessutom inte vara konjunkturkänsligt, vilket gör att förvaltningen hittills prioriterat utveckling av andra områden, som kräver en starkare konjunktur.

Uppdraget markeras som färdigt och kommer att genomföras utifrån förvaltningens projektprioritering.

Genomföra ett arbete i syfte att effektivisera Tyresös företagsområden så att fler arbetsplatser kan rymmas, fler företag etableras eller tillåtas expandera	Status

Kommentar:
Det som kvarstår av uppdraget är en närmare genomlysning och framtagande av ett planprogram för Bollmora industriområde vilket planeras påbörjas under 2019. Investeringsmedel för projektet har äskats under våren.

Uppdraget markeras som färdigt men kommer att fortsätta i förvaltningens linjearbete.

Inleda arbetet med att upprätta naturreservat runt Telegrafberget och runt Barnsjön	Status

Kommentar:
Telegrafberget: Samrådet uppskjutet på grund av att lagstiftning om §113 upphör vid årsskiftet 2018/19 och därmed underlättar processen.

Barnsjön: Inventeringar som underlag till förslag till gränssättning är genomförda och möjlighet till ny bostadsbebyggelse i gränszonen har utretts.

Uppdraget markeras som färdigt men kommer att fortsätta i förvaltningens linjearbete.

Utveckla nya och förbättrade lokaler för bibliotek, kulturverksamheter, förskolor, äldreomsorg, utbildning och annan kommunal service i Norra Tyresö Centrum.	Status

Kommentar:
Lokaler för äldreboende och korttidsboende ingår i detaljplanearbetet för Norra Tyresö centrum etapp 2, som är i antagandeskede. Detaljplanen avvaktar beslut om hyresavtal.
Lokal för förskola ingår i detaljplanearbetet för Norra Tyresö centrum etapp 2 kvarter 6 som planeras antas vid senare tillfälle.

Uppdraget markeras som färdigt men kommer att fortsätta i förvaltningens linjearbete.

Nämnduppdrag

Implementering och förankring av strategin för Östra Tyresö samt gatukostnadspolicyn inför arbetet med kommande utbyggnadsetapper i området.	Status

Kommentar:
Under året har planavdelningen deltagit i arbetet med framtagande av strategin för Östra Tyresö, särskilt i avsnitten som rör byggrätt, tomter och plan- och bygglagen.
För detaljplaneringensenheten görs det genom detaljplanearbete med förnyelseplanerna på Östra Tyresö samt vid de avstyckningsärenden som berör strategin.

På produktionsledning- och exploateringsavdelningen har förberedelser och samordning pågått sedan strategin antogs under 2017. Under början av 2018 hölls informationsmöten för boende på yttre Brevik. Implementeringen av strategin kommer på allvar att påbörjas under kvartal 1 2019 genom att utse en projektledare för arbetet och tillsätta en projektgrupp.

Verksamhetsmått

Titel	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Antal besökare på den externa webbkartan under året	16 807	19 284	17 700	17 996	13 364
Leverans av nybyggnadskartor (antal veckor, snitt)	1,6	1,6	1,2	1,5	1,0

Kommentar:
Mät- och kartenheten har haft korta handläggningstider för leverans av nybyggnadskartor.

Handläggningstiden för helåret är en vecka. Enheten har fått färre mätuppdrag under 2018 än tidigare år vilket kan bero på en konjunkturnedgång, då vi också kan se att antalet nya ärenden på bygglovenheten har minskat. Andra orsaker kan också vara att enheten under 2017 var tvungna att dra ner på antalet mätningsjobb och att det har påverkat även 2018. Dessutom har kommunen gjort om www.tyreso.se där enhetens tjänster har fått en nedprioriterad synlighet som kan göra det svårare för kunder att hitta dem. Detta ska ses över under 2019.

Påbörjade bostäder - kommundelar	2016	2017	2018
Bollmora	106	738	132
Trollbäcken	11	68	16
Strand	72	13	10
Östra Tyresö	5	10	6
Totalt	**194**	**829**	**164**

Påbörjade bostäder - projekt	2016	2017	2018	Byggherre
Kryddvägen etapp 2			47	Besqab
Granängsvägen			83	Hökerum bygg AB
Strandängarna	63	-	-	Besqab
Norra Tyresö centrum etapp 1	105	116		BoTrygg/Riksbyggen/SMÅA
Järnet 7	-	275	-	Wallenstam Järnet AB
Kryddvägen etapp 1	-	49	-	Kryddvägen Bostad AB
Hasselbacken	-	199	-	Tyresö Bostäder
Temyntan	-	140	-	Tyresö Bostäder
Totalt	**168**	**779**	**130**	

Färdigställda bostäder - kommundelar	2014	2015	2016	2017	2018
Bollmora	207	220	252	82	378
Trollbäcken	32	22	37	23	16
Strand	154	56	84	51	71
Östra Tyresö	8	7	20	8	8
Totalt	**401**	**305**	**393**	164	**473**

Färdigställda bostäder - projekt	2016	2017	2018	Byggherre
Bollmora UR-tomten	162	-	-	JM
Strandängarna	55	40	-	Besqab
Malmstigen	6	10	-	Listudden
Tegvägen	25	-	-	PEAB
Pluto	76	-	-	Byggvesta
Järnet 11	-	64	128	Fastighets AB Tyrjärn 11
Grindstolpen 1			57	Tysn AB
Hasselbacken			57	Tyresö Bostäder
Temyntan			140	Tyresö Bostäder
Kryddvägen etapp 1			50	LW plåt AB
Totalt	**324**	**114**	**432**	

Kommunbidrag

(TKR)	2018			2017
	Kommun-bidrag	Netto-kostnad	Avvikelse	Avvikelse
VO 10 Plan och Exploatering	**27 484**	**- 35 662**	**-8 178**	**3 844**

Resultaträkning per verksamhetsområde

Belopp i tkr	2016 utfall	2017 utfall	2018 utfall
Intäkter			
Taxor och avgifter	12 017	18 507	10 788
Kommunbidrag	22 000	27 620	27 484
Övriga intäkter	13 154	6 165	6 888
Summa intäkter	47 171	52 292	45 160
Kostnader			
Personalkostnader	22 935	26 547	31 812
Lokalkostnader	3 163	4 186	5 039

Finansiella kostnader	2 414	1700	1 627
Övriga kostnader	18 628	16 015	14 860
Summa kostnader	47 140	48 448	53 338
Resultat	31	3 844	-8 178

Driftsredovisning per verksamhet

Tkr	Nettokostnader budget 2018	Nettokostnader utfall 2018	Avvikelse
Mark- och exploatering	-15 852	-15 838	14
Plan	-12 014	-10 776	1 238
Mät och Kart	-8 303	-8 277	26
STAB	0	0	0
Ansvar 201 – SBF Övergripande	36 169	26 713	-9 456
Totalt	0	-8 178	- 8 178

Kommentar:
Verksamhetsområdet budgeterade för ett underskott om 8,7 MSEK 2018, som en följd av ändrade redovisningsregler under 2017. Ändringen innebär att en högre andel personalkostnader belastar förvaltningens drift istället för investeringar. Underskottet budgeterades på ett övergripande ansvar inom förvaltningen för att inte störa avdelningarnas budgetar. Sett till det förväntade underskottet var resultatet för året bättre än budgeterat och samtliga avdelningar höll sig inom budget.

Intäkter i form av taxor och avgifter understeg budget med - 1,8 mkr. Det beror främst på att flera planprojekt under året skjutits fram i tiden på grund av politiska beslut, osäker konjunktur samt vakanser inom förvaltningen.

Personalkostnader mot investeringar uppgick under året till 8,1 mkr vilket motsvarar 91 % av budgeterade kostnaden. Utfallet för personalkostnader inom driften blev trots det 250 tkr lägre än budgeterat. Det är främst en effekt av sjukfrånvaro och vakanser.

Kostnader för driftsprojekt blev lägre än budgeterat, en följd av vakanser och arbeten med prioriterade investeringar. Även utfallet för plan- och byggkonsulter och upphandlingskostnader blev lägre än budgeterat.

Investeringsekonomi

Stadsbyggnadsförvaltningen fortsätter arbetet med investeringsprocessen för att effektivisera och säkerställa uppföljning samt kontroll över projektkostnader. Under 2018 har de interna processerna för att utveckla prognos- och budgethanteringen inom investeringsprojektfortsatt. Arbetet görs tillsammans med kommunens centrala ekonomistyrning. Samarbetet har krävt vissa principöverenskommelser i ansvarsfördelning mellan förvaltningen och ekonomienheten centralt.

Fastighetsmarknaden har varit skakig, särskild under andra halvan av 2018. Antal säljstartade bostäder i Stockholms län har sjunkit med ca 52 % sedan juli månad 2018. Flera fastighetsaktörer har bytt upplåtelseform. Under den senaste tiden har tusental bostadsrätter omvandlats till hyresrätter i Uppsala, Stockholm, Malmö och Nynäshamn och trenden antyder att denna siffra kan öka.

Den troliga utvecklingen är att det kommer byggas färre bostäder framöver, snarare än att de bostäder som byggs blir enklare och billigare. I stockholmsregionen finns dock ett fortsatt stort intresse från investerare för hyresbostadssektorn. Detta märks också i Tyresö även om det svalnat något under 2018.

Det finns flera anledningar till att fastighetsmarknaden har stagnerat. Skärpt amorteringskrav är ett. Det har blivit betydligt svårare att sälja bostäder vid byggstarttillfället vilket gör det svårare för byggaktörer att finansiera sina projekt. Riksdagsvalet som ägde rum i september 2018 och det osäkra politiska läget har bidragit till osäkerheten på marknaden vilket påverkat många beslut i bostadsfrågor. Räntan har varit historiskt låg under en lång period. Även om räntan höjdes i början av 2019 så gör flera experter prognosen att räntan kommer att ligga lågt ett bra tag till. Hur det politiska läget på nationell nivå utvecklas det närmaste året kommer att få stor betydelse för bostadsproduktionen även i Tyresö.

Ekonomisk kommentar investeringsprojekt:

Stadsbyggnadsförvaltningens nettobudgetportfölj ligger idag på drygt 948 mnkr och förvaltningens årsprognos för 2018 låg på 132 mnkr. Utfallet under 2018 ligger på 115 mnkr. Förvaltningen har kommit mycket nära till den prognostiserade volymen vilket bör bidra till att den övergripande upplåningsplaneringen på central nivå kan underlättas. Den lilla differensen beror framförallt på avvikande prognoser för markinköp.

Sammanställning av investeringsprojekten

Omvandlingsområdena

Omvandlingsområden innebär att kommunen tar över huvudmannaskap för allmän platsmark, samt vatten och avlopp. I praktiken får det till följd att kommunala VA-ledningar dras ut och att gator och parkmark uppgraderas till kommunal standard. Omvandlingen finansieras delvis av avgifter som gatukostnader och anslutningsavgift men även av skattemedel.

En ny strategi för Östra Tyresö finns framtagen. Denna strategi innebär en tydligare ekonomisk överblick över kostnaderna och intäkterna för Inre Brevik och Raksta. Investeringsplanen kommer till mars 2019 att uppdateras utifrån detta.

Under 2018 har ett omfattande arbete har pågått för att möjliggöra en ny entreprenadform, så kallad strategisk partnering, inom omvandlingsområdena samt Tyresövägen. Miljö- och samhällsbyggnadsutskottet har under året informerats löpande om entreprenadkonceptet. Upphandlingen förväntas vara klar och entreprenör tilldelad under våren 2019.

Upphandlingen av partneringkonceptet är kommunens största entreprenadkontrakt någonsin. Ett av de mål som förvaltningen har med kontraktet är att arbeta mer strategiskt för kommunens framtid, effektivisera genomförandet av kommunens investeringsprojekt och med detta använda investeringsmedlen mer kostnadseffektivt. Projekten kommer även att kunna få mer rättvisande kalkyler då dessa tas fram tillsammans med entreprenören och då entreprenadformen innebär ett samarbete med öppna böcker. Förväntningen på entreprenadformen är också att planeringen och framförhållningen ska förbättras i projekten.

Status för omvandlingsområdena

Brobänken Etapp 10
Under sommaren 2018 inkom entreprenören med begäran om tidsförlängning och diskussioner pågår mellan kommunen och entreprenören för att säkerställa genomförandet av entreprenaden. Som förvaltningen informerat om löpande återstår en risk att entreprenaden kommer att dra ut på tiden och att denna avslutas först under kvartal 3 2019. Det kan även finnas ekonomiska risker kopplade till tidsförlängningen. I dagsläget ser dock budget ut att kunna hållas.

Raksta etapp 8
Arbete pågår med inlösen och överenskommelser med berörda fastighetsägare inom området för att få tillträde till arbetsområdet. Projekteringen av bygghandlingar är i slutskedet och förväntas vara klart i februari 2019. Finkalkyl kan komma att uppdateras i samband med att entreprenad är upphandlad inom partneringsamarbetet. Budget finns äskad i Kommunplanen för 2019-2022 men kan behöva uppdateras. Projektet kommer att ingå i upphandlingen av strategisk partnering.

Tegelbruket Etapp 11
Detaljplanarbetet är försenat på grund av resursbrist och en ny granskning kommer att hållas hösten 2019. Detaljplanen kommer förmodligen att vinna lagakraft tidigast 2020.

Budget finns äskad i Kommunplanen för 2019-2022 men kan behöva uppdateras inom entreprenaden i samarbete med partneringentreprenören. Detaljprojektering och entreprenad planeras ingå i upphandlingen av strategisk partnering.

Fasanvägen Etapp 13
Detaljplaneskede och handlingar inför samråd förbereds. Samråd av detaljplan och gatukostnadsutredning är planerat att genomföras hösten 2019. Budget finns äskad i Kommunplanen för 2019-2022. All projektering och entreprenad planeras ingå i upphandlingen av strategisk partnering.

Nyfors
Entreprenaden är upphandlad och entreprenören heter SOREX. Entreprenaden planeras starta i februari 2019 om vädret tillåter. Fastighetsbildningar pågår för att genomföra detaljplanen. Enligt tidplanen ska entreprenaden stå klar hösten 2019.

Masshantering (hanteringen av bergmassor inom omvandlingsprojekt)
Medel för arbeten inom framförallt Strandallén finns äskat till Kommunplanen 2019 - 2022. Under hösten 2018 har stadsbyggnadsförvaltningen genomfört ett stort antal åtgärder för att klara kraven för krossverksamheten. Förvaltningen har även i slutet av 2018 utfört en test på så kallad "tyst" krossning vilket visade godkända värden för bullernivån. Masshanteringen kommer att ingå i partneringupphandlingen. Det innebär att projektkostnaderna kommer att behöva uppdateras utifrån anbudssumman på hanteringen av masshanteringsverksamheten.

Investeringsprojekt Tyresövägen

Tyresövägen (tredjekörfält och intilliggande områden)
Den översyn som gjorts sen tidigare står fast och visar att den totala budgeten för projektet inte kommer att täcka ett tredje körfält längs med hela Tyresövägen. Stadsbyggnadsförvaltningen kommer att äska ytterligare medel för att möjliggöra projektgenomförandet när en översyn av befintligt projekt har genomförts. Under slutet av 2018 och början av 2019 tog politiken beslut om att stadsbyggnadsförvaltningen ska utreda ett annat alternativ till nedläggningen av kraftledningarna längst Tyresövägen. Flera av Tyresövägens delprojekt ingår i partneringupphandlingen.

Investeringsprojekt i Bollmora

Wättinge
Företaget COWI är upphandlat för projekteringen av systemhandlingar och bygghandlingar för infrastrukturen i området. Detaljplan för Wättingebacken etapp 1 har varit ute på samråd. Förhandlingar har under 2018 förts med JM om möjligheten att som ankarbyggherre bidra till att säkerställa genomförbara byggrätter inom området. Markanvisningsavtal med JM förväntas antas i januari 2019.

Kommunen och Utopia har under 2018 arbetat fram en ny samarbetsform inom Wättinge där samverkan mellan kommun, byggaktör och arkitekt ska ligga i fokus. Trots stort intresse har dock marknadsläget gjort att en byggaktör ännu inte hittas. Projektet och utvärderingar av de byggaktörer som anmält intresse, samt diskussion om fortsatt arbete, pågår.

Norra Tyresö centrum: Etapp 1
Etappen befinner sig i slutfasen och kommunens arbete med finplaneringen återstår. Inflyttningen påbörjas i februari 2019.

Budgeten för projektets olika etapper utvärderas kontinuerligt och arbetet med prognoser fortsätter. Detaljprojektering pågår av etapp 2, 3 och 4, men leveransen av vissa detaljprojekteringar är försenade. Byggnation av infrastruktur i etapp 2 kommer att byggas ut under 2019. Upphandlingen beräknas vara klar under kvartal 1 2019. Andra etapper ligger längre fram i tiden. Planarbetet för etapp 5 har inte påbörjas då tekniska förutsättningarna för området håller på att utredas.

Trollbäckens Centrum
Programarbetet är pausat och inväntar politiskt ställningstagande.

Egenfinansierade projekt

Vallmon
Utkast till exploateringsavtal finns framtaget och förhandlingar mellan byggaktör och fastighetsägare pågår. Kommunens fortsatta arbete med att anta detaljplan kommer att göras när det finns en överenskommelse mellan parterna.

Strandängarna, etapp 3
Projektering av spänger är klar. De anbud som förvaltningen fick vid upphandlingen av entreprenaden ansågs dock för höga. Därför togs beslutet att avbryta upphandlingen. Förvaltningen kommer att se över kravställningen på entreprenaden och materialval för att få ner kostnaderna. Nytt beslut om budget bör tas våren 2019.

Temyntan
Vid årsskiftet 2019/2020 var alla bostäder i Temyntan inflyttade. I projektet ska även en ny gång- och cykelbana med trottoar anläggas samt en liten park. Projektering av gång- och cykelvägen är klar och kommer att genomföras efter att Tyresö Bostäder har iordningställt sin utemiljö, vilket troligen blir under första halvan av 2019.

Kryddvägen
Etapp 1 är inflyttad. VA-nätet är utbyggt, men kommunens entreprenad kommer att pågå till och med kvartal 2 2019. Första spadtag för bostäderna inom etapp 2 tas i januari 2019. Budgeten ser ut att överskridas och eventuellt behöver ytterligare medel äskas i budgetarbetet under 2019.

Södergården
Diskussioner pågår med byggaktören Imola om avvikelser från kvalitetsprogrammet inför en bygglovsprocess. Abacus har tillträtt kommunens fastighet på Kärrvägen och förbereder rivnings- och saneringsarbeten. Kommunens VA-avdelning utförde entreprenad med VA-nedläggningar under kvartal 4 2018.

Bollmoravägen
Projektet går nu in i genomförandefasen. Etapp 1 blir rondellen Njupkärrsvägen/Bollmoravägen. Planering av resurser pågår.

Granängstorget
Detaljplanen delas upp i etapper då förutsättningarna för hela området inte är klargjorda. Svårigheter på marknaden gör att det inte går att bygga bostadsrätter i alla etapper i dagsläget. Kvarter C planeras antas under första halvåret av 2019 där Akelius och Brickhouse förväntas bygga hyresrätter. Möjligheten till genomförande av hela etappen och ändring av upplåtelseform från bostadsrätt till hyresrätt kan påverka exploateringsbudgeten.

Granängsvägen/Hasselbacken
Inflyttning pågår i Tyresö bostäders lägenheter. Löpande arbete pågår med uppföljning av

byggnationen. Inom Hökerums entreprenad har markarbeten färdigställts med bland annat flytt av fjärrvärmeledning. Hökerum har tillträtt fastigheten och produktionen pågår.

Apelvägen
Detaljplan antogs under augusti 2018 men är överklagad.

Bäverbäcken
Projektet har försenats på grund av återremittering från miljö- och samhällsbyggnadsutskottet. Under granskningen gavs nya politiska direktiv om ytterligare en gångtunnel. Konsekvenserna av ytterligare en gångtunnel längs med Tyresövägen är under utredning och försenar ett antagande.

Klövbergsbryggan
Ansökan om vattendom är gjord. Entreprenaden beräknas att genomföras under 2019.

Fornudden
Kommunal infrastruktur och cykelväg ska anläggas i norra delen av Fornuddsparken. Rivning av befintliga byggnader pågår. Infrastrukturprojektet är mycket beroende av planeringen av utbyggnaden av den nya skolan. Kalkyl behöver ses över i samband med att entreprenad upphandlas.

Grindstolpen
Gång- och cykelväg har byggts, inflyttning har skett. Arbeten på kvartersmark pågår, framförallt kvarstår utemiljön. Bygglovsprocess pågår för en del av lokalerna (vårdcentral). Slutredovisning planeras ske våren 2019.

Fornuddsparken
Entreprenaden är slutförd inom delprojektet "Fornlämningsområdet" och arbete med skötselplan gjort. "Centrala parkrummet" invigdes under sommaren 2018. Inom "Södra parkrummet" finns en generalkonsult upphandlad som jobbat med systemhandlingsprojektering under hösten. Arbetet fortlöper enligt tidplan i projektplanen.

Markinköp Skrubba
Köpet är genomfört under 2018 men förrättningen pågår fortfarande.

Avslutade projekt under 2018

De nedan angivna projekten är avslutade och slutredovisade. Alla avslutade projekt presenterade sin slutrapport på MSU under året.

- Pluto
- Ugglevägen
- Solberga
- Järnet 11
- Malmstigen
- UR-tomten
- Tegvägen

Investeringsprogram 2017-2021

Projekt (objekt)	Projektbudget enligt beslut i KF t o m 2017-08 kompl med ny äskning	Utfall t o m 201712
	1 848 163	431 078
Exploatering Östra Tyresö Kapitalkostnad fördelas med 60 % på väg och 40 % på VA		
Etapp 9 Brevik, Ugglevägen, utgifter	60 000	83 805
Etapp 9 Brevik, Ugglevägen, inkomster	-27 000	-16 000
Etapp 11 Tegelbruksvägen, utgifter	44 000	1 405
Etapp 11 Tegelbruksvägen, inkomster	-26 000	
Solberga etapp 7, utgifter	108 000	143 462
Solberga etapp 7, inkomster	-44 000	-24 500
Raksta etapp 8, utgifter	87 000	2 976
Raksta etapp 8, inkomster	-56 000	0
Brevik etapp 10 Brobänken, utgifter	43 000	10 736
Brevik etapp 10 Brobänken, inkomster	-21 500	
Nyfors, utgifter	20 000	2 283
Nyfors, inkomster	-4 000	0
Förstudie ÖT (Etapp 12 Raksta t.ex)	5 000	910
Summa ÖT	**188 500**	**198 332**
Tyresövägen		
Tyresövägen (från Bäverbäcken och österut)	157 835	22 212
Petterboda		1 274

Wättinge stråket		
Gymnasietomten Wättinge	5 000	4 431
Summa Wättinge	**5 000**	**4 431**
Ombyggnad av centrum till den nya visionen Nettot ger upphov till kapitalkostnad		
Rivning ishall Tyresö C	10 000	0
Rivning Forellskolan	20 000	
Rivning förskolan Båten	2 000	
Parkeringshus vid Tyresövallen	30 000	
Vårflodsgatan/Blå gatan	0	75
Floras park/Norra torget	7 000	0
Blå parken	0	0
Forelltorget	0	0
Järnet 7, utredning	500	466
Hasselbacken, Bollmora	12 000	330
Busstorg	12 000	1 090
Damm, gångvägar vid Stadsparken, skatepark	23 000	28 469
Ombyggnad Dalgränd	25 000	672
Rondell, infart, VA, lokalväg kvarteret Järnet 11	25 000	26 502
Exploateringsbidrag kvarteret Järnet 11	-25 200	-2 519
Exploateringsbidrag Gränsvägen	-400	
Exploateringsbidrag UR-tomten	-4 000	
Exploateringsbidrag Trygghetsboende Björkbacken	-9 000	

Exploateringsbidrag Forellen kvarter 8	-38 696	
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 11	-3 484	
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 13	-6 850	
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 14	-4 360	
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 15	-3 090	
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 16	-4 835	
Exploateringsbidrag Hasselbacken	-9 000	
Exploateringsbidrag Järnet 7	-12 000	-15 600
Exploateringsbidrag Ö Centrum Tvillinghusen	-2 500	
Ombyggnad simvägen-Bollmoravägen	11 000	
Simvägens förlängning till Forellen 4+ny tvärväg	34 000	32 930
Mindre justeringar Tyresö centrum, vägnät	9 000	10 498
Nybyggnation lokalgator N Tyresö C	10 000	8
Parkeringsplatser vid ny simhall	7 660	7 262
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 1 (centrumparkering)	-5 000	0
Summa NTC	**77 773**	**113 480**
Samhällsbyggnadsutredningar		
Samlingsanslag för samhällsbyggnadsutredningar	25 000	54

Exploatering övriga Tyresö **Kapitalkostnad fördelas med** **60 % på väg och 40 % på va**		
Klövbergets naturreservat	300	0
Brygga Klövberget	1 300	9
Skrubba (LÄSK)	0	
Töresjövägen GC väg	500	
Fornuddsparken	26 000	735
Fornudden allmänplats	0	220
Ängsgården	0	0
Summa Övriga	**28 100**	**964**

Övrigt		
Nytt kartsystem	2 500	1 675
Markreserv	30 000	5 559
Ärendehanteringssystem	1 526	733
Summa Övrigt	**34 026**	**7 967**

Sammanfattande bedömning

Både antalet projekt och projektens grad av komplexitet har vuxit de senaste åren, vilket ställer allt högre krav på planering, kostnadskontroll och kompetens inom förvaltningen. Det är en utveckling som förvaltningen har klarat väl och som behöver fortsätta att bevakas framöver.

Flera av de större projekt som stadsbyggnadsförvaltningen har arbetat med under lång tid har blivit synliga för Tyresöborna under året. Exempelvis har kvarteren i Norra Tyresö centrum etapp 1 tagit form och både Hasselbacken och husen i Järnet 7 växer fram. Under året har även inflyttning skett i flera projekt, till exempel i Kryddvägen etapp 1 och Temyntan.

Detaljplanen för Granitvägen kommer göra att nästa års bostadsmål kan uppnås. Dock finns en risk med förskjutningen av bostadsplanernas tidplaner i prognosen på längre sikt. Hur det påverkar kommunens långsiktiga mål i översiktsplanen om att vara 60-65 000 invånare år 2035 kommer att märkas först om ca 3 - 5 år.

Under slutet av 2018 påbörjades upphandlingsarbetet för den största anläggningsentreprenaden genom Tyresös historia. Entreprenaden kommer att ske genom så kallad strategisk partnering, som är en typ av samverkansentreprenad. Tanken med samverkansentreprenader är att alla aktörer får komma in tidigt i ett projekt och att man genomför projekteringen och planeringen av entreprenaden tillsammans. Syftet är att allas erfarenheter och kompetenser kommer till användning på ett annat sätt än vid traditionella entreprenader.

Fornuddsparken kommer under 2019 att avsluta två av sina fyra deletapper. Den första av dessa är Fornlämningsområdet där kommunen utfört landskapsvårdande insatser samt satt ut nya skyltar och möbler. Den andra är det centrala parkrummet som invigdes i augusti 2018 och där skötselplan och det avslutande arbetet med bevattningsanläggningen kommer att färdigställas under våren. Det södra parkrummet kommer vara projektets mest aktiva deletapp under 2019. Systemhandlingar för del delen togs fram under hösten 2018 och på dessa beräknas nu kalkyl som planeras vara klar till februari. Då kommer man kunna avgöra om etappen håller budget eller om justeringar behöver göras på de framtagna handlingarna. Därefter kommer en anmälan om vattenverksamhet att skickas in till Länsstyrelsen som har en handläggningstid på upp till 9 månader för sådana ärenden. Vi räknar med att därifrån få en godkänd anmälan och att kunna påbörja projektering för förfrågningsunderlag under kommande höst.

Utvecklingsprogrammet för Bollmoravägen, sträckan Njupkärrsvägen – Tyresövägen godkändes av miljö- och samhällsbyggnadsutskottet i juni 2018. I Bollmora pågår flera projekt som är beroende av varandra, där trafiksamordning är avgörande för genomförbarheten. Under 2019 är ambitionen att starta planering för genomförandet av etapp 1, ombyggnation av korsningen Njupkärrsvägen/ Bollmoravägen för att sedan kunna genomföra utbyggnaden 2020-2021. Korsningens framkomlighetsåtgärder förbättrar för kollektivtrafik att ta sig genom korsningen och stärker det regionala cykelstråket. Busstorgets utformning studeras vidare för att på bästa sätt hantera kommande kollektivtrafikutveckling. Denna utvecklingsstudie genomförs tillsammans med Trafikförvaltningen, Stockholms läns landsting.

Bilagor

- Utvärdering av ÖP
- Statistik för detaljplaner
- Uppdragslista januari 2019

Verksamhetsberättelse 2018

tyresö kommun

Verksamhetsberättelse 2018

Vo 11 - Väghållning och Park

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2018 ..... ***1***

Viktiga händelser ***2***

Uppföljning och analys av mål och resultat ***3***

Måluppfyllelse **3**

Kvalitetsgarantier **6**

Verksamhetsuppdrag **7**

Verksamhetsmått 7

Ekonomi **8**

Resultaträkning per verksamhetsområde 8

Driftsredovisning per verksamhet 8

Kommentar 8

Uppföljning av riskhanteringsplan ***9***

Sammanfattande bedömning ***10***

Viktiga händelser

Sandupptagningen på vägarna blev försenad på grund av låga temperaturer. Det var klart till den 1 juni mot normalt sett senast den 15 maj.

Den exceptionellt varma och torra sommaren påverkade parkverksamheten. Mycket av tiden gick åt till vattning av Fornuddsparken som inte hade ett färdigställt bevattningssystem när planteringarna var klara, men även andra planteringar krävde mycket bevattningstid. Konsekvensen blev eftersatt annat parkarbete.

En bro vid Coop Farmarstigen blev påkörd två gånger på kort tid och fick tas ner för reparation. Då fortsatta byggarbeten med transporter till bland annat Kryddvägen pågår beslutades att låta gång och cykelvägsbron vara nedmonterad då den ej håller fri höjd för transporter. En trappa och ett tillfälligt övergångsställe ska anläggas för att underlätta passage över Farmarstigen under byggtiden.

Naturvårdsenheten har fortsatt röjningsarbetena i Fornuddens gravområde och i Fornuddsviken som en del i arbetet med södra parkrummet i Fornuddsparken. Röjningsarbeten med att ta bort sly och vass har även genomförts på ängarna söder om Trädgårdsvägen i Sofieberg och i Näsbyviken för att höja kvaliteten på området i Sofieberg och runt den nya hundrastgården som blev klar under sommaren.

En inventering har gjorts vad gäller trygga gång- och cykelvägar med hjälp av ett webb-kartverktyg som lades ut på kommunens webbplats för att medborgare skulle kunna peka ut platser där det upplevdes som otryggt.

Parkverksamheten håller på att ta fram och mäta in aktuell markdata för att aktualisera ett skötselprogram som ett första steg i att planera och ta över skötseln av fastighets grönytor (ett 80-tal fastigheter). Verksamheten höjer kompetensen bland parkarbetare med riktade yrkeskurser. Park jobbar aktiv med att öka den biologiska mångfalden genom att utöka attraktiva ytor för pollinerande insekter. Verksamheten tar successivt över skötseln av Fornuddens centrala del med alla busk- och perennplanteringar. En påbörjad utredning ska visa vilka åtgärder som krävs för att bygga om Stadsparken så att projekteringsfel och byggfel åtgärdas.

En grov genomlysning av beläggningsunderhållet har gjorts som visar på att det årliga anslaget för ny asfalt är för litet.

En detaljerad genomlysning av gatu-, park och naturvårdsverksamheterna påbörjades under hösten 2018 och ska färdigställas under 2019. Utifrån resultaten ska verksamheterna trimmas på lämpliga sätt.

Uppföljning och analys av mål och resultat

Måluppfyllelse

Strategiskt målområde

Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Titel	Bedömning
Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner	

Verksamheten inom väghållning och park präglas av effektivitet och service och anpassas till ett växande Tyresö

Bedömning

Kommentar:

De huvudsakliga verksamheterna ses över under och efter varje säsong (vinterväghållning, beläggningsprogram och parkskötsel). Vinterväghållningen följs digitalt med GPS-system som loggar var och hur maskinerna arbetar. Parkverksamheten har börjat kartlägga all grönyteskötsel med digitala verktyg som ska kvalitetssäkra skötseln. För beläggningsprogrammet ses möjligheterna till digital kartläggning och planering över.

Andel synpunkter som har besvarats inom utlovad tid

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
			-

Kommentar:

Det är inte möjligt att få ut denna information i Artvise.

(U07400) Nöjd Medborgar-Index - Gator och vägar

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
			-

Kommentar:

Utfallet för 2018 blev 59 (54 för samtliga kommuner i landet).

Strategiskt målområde

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat, Tkr	3 609.0	1 500.0		→

Kommentar:

Väghållning och park gör ett positivt resultat på 3609 tkr och det beror till stor del på ett år med låga kostnader för vinterväghållning. Utöver det så beror överskottet på att försäljningen av vägunderhåll till föreningar varit högre än budgeterat.

Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning

Kommentar:

Verksamhetens viktigaste processer är kartlagda och kvalitetssäkrade. En översyn av beläggningsprocessen kommer dock att göras under 2018-2019 när beläggningsprogrammet övergår från driftanslag till investeringsanslag.

Verksamheterna inom tekniska kontoret utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning

Kommentar:

Det finns en aktivitet kring GPS- kontrollerad vinterväghållning.

Antal kvalitetssäkrade processer

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
			-

Kommentar:

Antalet kvalitetssäkrade processer är inte avgörande. Verksamhetens viktigaste processer är kartlagda och kvalitetssäkrade. En översyn av beläggningsprocessen kommer dock att göras under 2018-2019 när beläggningsprogrammet övergår från driftanslag till investeringsanslag.

Strategiskt målområde

Attraktiv arbetsgivare

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Bedömning

Kommentar:

Resultatet i medarbetarundersökningen var sammantaget för verksamhetsområdets enheter att 82,50 procent av medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare vilket måste anses godkänt.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare	82.50%			-

Kommentar:

Utfallet avser parkenheten och gatuenheten.

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Bedömning

Kommentar:

Utfallet är 3,20 procent så målet bedöms vara uppfyllt.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)	3.20%	4.00%		-
Sjukfrånvaro kort (< 60 dagar)	3.20%			-

Sjukfrånvaro lång (= > 60 dagar)	0.00%	○	–

Kvalitetsgarantier

Vägar

Vintertid (15 oktober - 15 april)

Vi har beredskap för snöröjning och halkbekämpning dygnet runt.

Vi börjar snöröjningen senast när det snöat fem centimeter.

Vi prioriterar bussgator och cykel- och gångvägar vid centrumområdena.

Framkomligheten ska vara godtagbar på samtliga gator och vägar senast 15 timmar efter att det slutat snöa.

Vi avslutar sandupptagningen efter vintern senast den 15 maj.

Sommartid (16 april - 14 oktober)

Vi åtgärdar skador på vägbanan som kan medföra stor risk för trafikanter senast fem timmar efter att vi fått reda på skadan.

Varje år röjer vi diken på en tiondel av kommunens vägnät.

Belysning

Vi byter ut en fjärdedel av lamporna i vägbelysningen varje år. Trasiga lampor på platser som inte ingår i det planerade underhållet byter vi naturligtvis också ut.

Trasig belysning längs vägar lagar vi inom 14 dagar från den dag vi fått reda på felet.

Trasig belysning på parkvägar eller i en vägkorsning som gör att trafiksäkerheten eller personer hotas åtgärdar vi inom två arbetsdagar från den dag vi fått reda på felet.

Parker

För att öka tryggheten håller vi samtliga gatlyktor vid gång- och cykelvägar fria från växtlighet. På så sätt får gång- och cykelvägarna maximal belysning.

Alla lekplatser som Tyresö kommun ansvarar för, är märkta med en skylt.

Säkerheten på de kommunala lekplatserna besiktas en gång per år. Allvarliga fel åtgärdar vi inom en vecka. Mindre fel tar vi hand om inom en månad. Vi noterar också anmärkningar och bevakar dem vid nästa säkerhetsbesiktning.

När vi gör om en lekplats, eller bygger en ny, ökar vi tillgängligheten till lekplatsen och till lekredskapen.

Du som gör en felanmälan till oss får besked om åtgärder inom fem arbetsdagar.

Vi tömmer papperskorgar och hundlatriner efter behov, men minst en gång per vecka.

För 2018 noteras en avvikelse vad gäller kvalitetsgarantierna då kvalitetsgarantierna för sandupptagningen inte kunde hållas fullt ut på grund av låga temperaturer. Det var klart till den 1 juni mot normalt sett senast den 15 maj. Bortsett från detta har samtliga kvalitetsgarantier uppfyllts.

Verksamhetsuppdrag

En utbyggnad av gång- och cykelvägnätet har gjorts. Dessutom har extra insatser gjorts för att hålla gång- och cykelvägar fria från sly och växtlighet som försämrar belysningen. Det hålls barmarksstandard på ett antal gång- och cykelvägar genom sopsaltning.

I samband med de nya arbetena med framkomligheten på Tyresövägen ser tekniska kontoret och stadsbyggnadsförvaltningen över hur fler infartsparkeringar kan tillskapas.

I takt med att fler områden hamnar under kommunalt huvudmannaskap samt att nya metoder och maskiner kommer att krävas för att sköta driften, till exempel i norra Tyresö centrum, kommer verksamheten behöva se över arbetsstyrkan samt maskinparken för att motsvara de nya förändringarna och kunna uppfylla kvalitetsgarantierna.

Verksamheten arbetar på ett effektivt sätt med upphandlingar samt optimering av arbetssätt för den befintliga driften. Verksamheten fortsätter att hålla god och långsiktig hushållning med resurser. Verksamheten har en kontinuerlig omvärldsbevakning.

Verksamhetsmått

Nyckeltal	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018-12	Mål 2018
Antal inkomna felanmälningar	1 325	1 182	1 033	1 740	
Antal inkomna synpunkter	978	963	963	337	
Väghållning och park - Beläggningsprogram kronor per invånare	111	106	106	120	
(U07400) Nöjd Medborgar-Index - Gator och vägar					

Ekonomi

Resultaträkning per verksamhetsområde

VO 11 Väg och park (tkr)	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Intäkter			
kommunbidrag	70 670	70 323	76 700
Övriga intäkter	7 376	9 729	10 246
Summa intäkter:	78 046	80 052	86 946
Kostnader			
Personalkostnader	4 583	5 515	6 544
Köp av verksamhet	5 881	5 152	8 163
Övriga kostnader	57 717	58 795	68 630
Summa kostnader:	68 181	69 462	83 337
Resultat	9 865	10 590	3 609

Kommunstyrelseförvaltning (tkr)	Perioden			2017
	Kommun-bidrag	Netto-kostnad	Avvikelse	Avvikelse
VO 11 Väghållning och park	76 700	73 091	3 609	10 590

Driftsredovisning per verksamhet

Verksamhet (tkr)	Utfall intäkt 2018	Utafll kostn 2018	Resultat
Väg	65138	60868	4270
Park	14747	14226	521
Alby	3248	3533	-285
Sidoverksamhet	3813	4710	-897
Totalt	86946	83337	3609

Kommentar

Väghållning och park gör ett positivt resultat på 3609 tkr och det beror till stor del på ett år med låga kostnader för vinterväghållning. Utöver det så beror överskottet på att försäljningen av vägunderhåll till föreningar varit högre än budgeterat.

Uppföljning av riskhanteringsplan

Vad gäller den identifierade risken Olycksrisk i lekparker har skyltar med namn, adress samt GPS-koordinater i syfte att underlätta för SOS Alarm satts upp i lekparker. Namngivningen är försenad då tekniska kontoret inte själva kan namnge platserna.

Skador till följd av hastigt uppkomna hål i vägbanan har konsekvenser på trafiksäkerheten och verksamheten. Ronderingen av vägnätet har utökats och dokumentation sker med GPS. Det finns information på hemsidan om jourtelefon och hur man anmäler skador som sker utanför normal arbetstid. Skador på vägbanan som kan medföra stor risk för trafikanter åtgärdas senast 5 timmar efter att information om skadan har framkommit.

Sammanfattande bedömning

Verksamhetsområdet har under 2018 i stort legat i fas med sina mål och uppdrag.

Det är kännbart för verksamheten att driftområdet har ökat. I kombination med detta var det under våren 2018 en ihållande kyla vilket resulterade i försenad sandupptagningen. Kvalitetsgarantierna för sandupptagningen kunde inte hållas fullt ut.

Utmaningen för verksamheten är att i takt med att kommunen växer säkerställa och utveckla en långsiktigt hållbar standard i vägnätet. När flera stora bostadsprojekt är igång intensifieras den tyngre trafiken på kommunens vägar vilket medför ett ökat slitage.

Arbetet med och utökningen av kommunens gång- och cykelvägar fortsätter framöver.

En utmaning framåt är att hantera synpunkter och felanmälningar som blir allt fler. Synpunkterna rör i huvudsak vinterväghållning och skador på körbanor.

Verksamhetsberättelse 2018

tyresö kommun

Verksamhetsberättelse 2018

Vo 12 - Miljö och trafik

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2018 ..... ***1***

Viktiga händelser ***2***

Uppföljning och analys av mål och resultat ***3***

Måluppfyllelse **3**

Uppdrag från kommun- och nämndplan **6**

Verksamhetsuppdrag **7**

Verksamhetsmått 8

Ekonomi **9**

Resultaträkning per verksamhetsområde 9

Driftsredovisning per verksamhet 9

Kommentar 9

Sammanfattande bedömning ***10***

Viktiga händelser

Tyresö har gått med i ett projekt "Be Change" där tyresöbor kan få utbildning och coachning för att "koldioxidbanta". Projektet påbörjades 2018 men kommer till största delen genomföras under 2019.

Tidskriften Aktuell hållbarhets årliga ranking "Miljöbarometern" över kommuners miljöengagemang visar att Tyresö är bland de 25 procent högst rankade kommunerna (plats 37 av 290) i landet vilket visar att kommunen är på rätt väg i sitt hållbarhetsarbete. En analys av vad som behöver fortsätta eller förstärkas bör göras.

Flera av kommunens infartsparkeringar har effektiviserats och därmed har ett 30-40-tal nya p-platser tillkommit. Tidsregleringar är också genomförda på samtliga infartsparkeringar för att se till att det är rätt målgrupp som använder dem. Tidsregleringarna är utformade för att främja infartsparkering, arbetspendling och skötsel men för att motverka boendeparkeringar.

Anläggandet av en ny infartsparkering vid Tyresö skola blev klar under senhösten 2018. Parkeringsplatsen har tjugo parkeringsplatser. En översyn om det finns möjlighet att skapa ytterligare infartsparkeringar både för bilar och för cyklar behöver genomföras.

Tekniska kontoret har under 2018 använt sig av ett förnybart drivmedel av HVO-typ för flertalet av sina fordon och maskiner. Bränslet har fungerat bra i både personbilar, lastbilar, traktorer och gräsklippare. Potentialen för minskade koldioxidutsläpp från våra maskiner och fordon är stor. Tekniska kontoret anser att nästa drivmedelsupphandling måste ställa högre krav på förnybara drivmedel och att de ska finnas tillgängliga i Tyresö både vid pump och för leverans till farmartank på till exempel Radiovägen.

En cykeldialog har återupptagits. Deltagarna i dialogen består av aktiva cyklister i kommunen, cykelfrämjandet samt tjänstemän från kommunen. Ett omtag tillsammans med stadsbyggnad behöver genomföras med tydligt syfte och målsättning för att få driv i dialogen och uppnå resultat.

En arbetsgrupp bestående av miljö- och trafik, upphandling, kostenheten, fastighet och facility, barn och utbildningsförvaltningen har tagit fram ett första utkast på en kemikaliehanteringsplan för förskolor.

Under 2019 har tekniska kontoret för avsikt att skapa ytor som främjar pollinerande insekter och biologisk mångfald. En utökad bekämpning av invasiva arter behövs. Hittills har endast Jättebjörnlokan bekämpats men nu krävs även insatser mot Parkslide och Jättebalsamin.

Anläggandet av en gång- och cykelväg längs Björkbacksvägen är i stort sett klar förutom några detaljer och en gång- och cykelbana längs Njupkärrsvägen mellan Skogsängsvägen och Farmarstigen är försenad men färdigställas under våren 2019. Breddning med separering av gång- och cykeltrafik har genomförts på stora delar av Wättinge gårdsväg.

En översyn har gjorts av hanteringen av inkomna synpunkter och förslag, förbättringar har genomförts men rutinerna behöver ses över på nytt 2019. Inflödet ser preliminärt ut att ha minskat något jämfört med 2017.

Preliminär trafikolycksstatistik visar på en ökning av olyckor i Tyresö. Det är fortfarande relativt få trafikolyckor med skadade jämfört med övriga riket men en ökning ska naturligtvis tas på allvar. För att kunna arbeta med trafiksäkerhet på ett effektivt sätt och för att kunna prioritera rätt håller ett trafiksäkerhetsprogram på att tas fram.

Uppföljning och analys av mål och resultat

Måluppfyllelse

Strategiskt målområde

Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Titel	Bedömning
Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner	

Verksamheten ska möta det ökade informationsbehovet om trafiken från medborgarna

Bedömning

Kommentar:

En översyn har gjorts av hanteringen av inkomna synpunkter och förslag. Effektiviseringar har genomförts men rutinerna behöver ses över på nytt 2019. Ytterligare effektivisering krävs och förstärkning av resurser för handläggning likaså. Fler informationsinsatser för att förebygga synpunkter ska genomföras under 2019.

Tekniska kontoret har under 2017-18 börjat med förebyggande kommunikation och information i form av egenproducerade filmer som läggs ut på sociala medier. Avsikten är att beskriva hur verksamhetens olika aktiviteter går till, främst i syfte att öka medborgarnas insikt i hur arbeten bedrivs. Samtidigt kan en ökad insikt minska inflödet av felanmälningar, frågor och synpunkter. Detta ökar också transparensen och höjer kunskapen hos medborgarna vilket leder till realistiska förväntningar på verksamheten och bidrar till en större förståelse för eventuella avvikelser. Förutom de informativa budskapen innebär aktiviteterna även till att synliggöra våra medarbetare och deras goda insatser vilket skapar stolthet och engagemang hos medarbetarna. Filmen utgör också en viss marknadsföring av kommunal verksamhet samt kan ge en positiv inverkan på möjligheterna att rekrytera framtida medarbetare. Hittills har ett 25-tal filmer producerats för hela tekniska kontorets verksamhetsområden och för några andra verksamheter. Filmerna får bra spridning och når ofta flera tusen personer, som mest hittills 20 000 visningar.

Arbetet med att ta fram en trafiksäkerhetsplan pågår.

Andel synpunkter som har besvarats inom utlovad tid

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
		○	-

Kommentar:

Det är inte möjligt att få ut denna information i Artvise.

(U07400) Nöjd Medborgar-Index - Gator och vägar

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
			-

Kommentar:

Utfallet för 2018 blev 59 (54 för samtliga kommuner i landet).

Strategiskt målområde

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning

Kommentar:

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat, Tkr	1 395.0	500.0		→

Kommentar:

Miljö och trafik visar ett positivt resultat på 1395 tkr. Trafikverksamheten hade största delen av året två vakanser som förklarar delar av överskottet. Utöver det så har intäkterna från felparkeringsavgifter samt avgifter för schaktning från privatpersoner ökat i jämförelse med föregående år.

Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning

Kommentar:

Trafikverksamhetens viktigaste processer är kvalitetssäkrade.

Verksamheterna inom tekniska kontoret utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning

Antal kvalitetssäkrade processer

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
			-

Kommentar:

Trafikverksamhetens viktigaste processer är kvalitetssäkrade. Det gäller tillståndsgivningen av schakttillstånd och godkännande av trafikanordningsplaner, lokala trafikföreskrifter och skrotbilshantering. Verksamheterna klarar dock inte att leverera svar på synpunkter och frågor av god kvalitet på utlovad tid. Nya rutiner behövs och resurserna behöver förstärkas, verksamheten har fortfarande en vakant trafikplanerartjänst. Möjligheten att digitalisera och kvalitetssäkra den teoretiska hanteringen av vägmärken och trafikskyltning ses över. Antalet e-processer i sig är inte avgörande utan att de som har med myndighetsutövning ska vara säkrade i så stor utsträckning som möjligt.

Strategiskt målområde

Attraktiv arbetsgivare

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Bedömning

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare	100.00%			-

Kommentar:

100 procent av de anställda rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Bedömning

Kommentar:

Utfallet ligger på 8,98 procent vilket överstiger målet om 4 procent. Det höga sjuktalet beror på en långtidssjukskrivning av en person som nu återinträtt i tjänst på deltid med avsikten att komma upp till 100 procent under 2019.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)	8.98%			-
Sjukfrånvaro kort (< 60 dagar)	1.80%			-
Sjukfrånvaro lång (= > 60 dagar)	8.80%			-

Uppdrag från kommun- och nämndplan

Särskilda uppdrag

Titel	Status
I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019.	
Kommentar: Tekniska kontoret tillgänglighetsanpassar busshållplatser och övergångsställen löpande.	
Taxor och avgifter	
Kommentar: Taxor och avgifter gås igenom årligen i samband med beslut om kommunplan	
Följa upp och ta fram nya åtaganden enligt Tyresö kommuns klimatstrategi	
Kommentar: En genomgång av den befintliga klimatstrategin samt andra relaterade dokument har gjorts under mandatperioden. Arbetet med att ta fram nya åtaganden är dock försenat.	
Fördjupa samarbetet med Trafikverket och andra parter för bättre framkomlighet längs Gudöbroleden.	
Kommentar: Dialogmöte har hållits med Trafikverket där kommunen visat på de utvecklingsmöjligheter och brister gällande Gudöbroleden. Huvudansvaret för uppdraget ligger hos Stadsbyggnadsförvaltningen.	

Verksamhetsuppdrag

Tyresö kommun klättrade från plats 98 till plats 47 i riket i 2017 års kommunranking Miljöbarometern och till plats 37 2018.

Trafikbelastningen ökar i takt med att Tyresö och övriga länet växer. Belastningen går inte endast att möta med utökad och bättre infrastruktur. Det behövs nya grepp för att påverka val av resesätt och resebeteenden (Mobility management), en fortsatt satsning på gång- och cykelvägar samt insatser för att höja trafiksäkerheten framförallt runt skolor.

Arbetet med påverkansåtgärder för att främja hållbara transporter och för att minska koldioxidutsläppen fortsätter.

Inom de egna verksamheterna försöker tekniska kontoret fasa ut fossildrivna fordon och maskiner mot sådana som kan drivas förnybart. De som inte kan fasas ut försöker vi först och främst tanka med förnybara bränslen innan fossilbränslen används. Avsikten är att öka andelen fossilfria drivmedel och minska den totala mängden fossilbränslen. Det har även satsats på elcyklar och el-lådcyklar till sommarverksamheter.

Förväntningar och behov förändras utifrån den tekniska utvecklingen. Lokala trafikföreskrifter (trafikregler) samlas i nationella databaser. Föreskrifterna måste med stor noggrannhet stämma överens med vägmärkens placering eftersom informationen även används för andra tillämpningar som till exempel för navigering och av försäkringsbolag.

Belastningen på Tekniska kontorets trafikkompetens har mångdubblats de senaste åren. Det gäller framför allt schakttillstånd, trafikanordningsplaner, markupplåtelser, lokala trafikföreskrifter, långtidsuppställda fordon (skrotbilar), synpunkter, felanmälningar, förslag på trafiksäkerhetsåtgärder och åtgärder enligt cykelplanen.

Teknikutvecklingen kommer att skapa många möjligheter inom trafikområdet både vad det gäller fordon, trafiksäkerhet, kommunikation och infrastruktur. Automatiseringen av fordon väntas ta fart på allvar inom de närmsta åren. Automatiseringen kommer sannolikt att göra trafiken säkrare och effektivare. Trafikarbetet kommer att öka.

Kraven och förväntningarna på kommundata som samlas i databaser kommer att öka. Förväntningarna på snabba handläggningstider av trafikärenden och snabbt avhjälpta fel kommer att öka.

Miljö- och trafikavdelningen (Väghållning och park + Miljö och trafik) har i särklass mest synpunkter och felanmälningar i kommunen. Behovet av teknisk utrustning, tekniskt kunnande och personella resurser kommer att öka inom hela miljö- och trafiks verksamhetsområde.

För att möta morgondagens behov behöver verksamheten hålla sig uppdaterad vad gäller teknikutvecklingen genom fortbildning och tekniktillvändhet.

Verksamhetsmått

Nyckeltal	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018-12	Mål 2018
(N07804) Miljö- och trafik - Sjukhusrapporterade olyckor inom vägtransportsområde, antal/100 000 inv. (N07804)					
Antal inkomna felanmälningar		87	154	186	
Antal inkomna synpunkter		240	210	245	
Miljö och trafik - Olycksstatistik i Tyresö kommuns vägtransportsystem - Allvarlig olycka (antal)	2.0	4.0	3.0	6.0	
Miljö och trafik - Olycksstatistik i Tyresö kommuns vägtransportsystem - Dödsolycka (antal)	0.0	1.0	0.0	0.0	
Miljö och trafik - Olycksstatistik i Tyresö kommuns vägtransportsystem - Lindrig olycka (antal)	65.0	63.0	55.0	56.0	
Miljö och trafik - Olycksstatistik i Tyresö kommuns vägtransportsystem - Måttlig olycka (antal)	37.0	26.0	40.0	33.0	
Miljö och trafik - Olycksstatistik i Tyresö kommuns vägtransportsystem - totalt antal olyckor (antal)	104.0	94.0	105.0	95.0	

Ekonomi

Resultaträkning per verksamhetsområde

VO 12 Miljö och trafik (tkr)	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Intäkter			
Kommunbidrag	5 466	5 460	6 900
Övriga intäkter	2 007	2 485	2 918
Summa intäkter:	7 473	7 945	9 818
Kostnader			
Personalkostnader	2 367	2 491	3 176
Köp av verksamhet	94	35	180
Övriga kostnader	3 780	5 400	5 067
Summa kostnader:	6 241	7 926	8 423
Resultat	1 232	19	1 395

Kommunstyrelseförvaltning (tkr)	Perioden			2017
	Kommun-bidrag	Netto-kostnad	Avvikelse	Avvikelse
VO 12 Miljö och trafik	6 900,0	5 505,0	1 395,0	19,0

Driftsredovisning per verksamhet

Verksamhet (tkr)	Utfall intäkt 2018	Utfall kostn 2018	Resultat
Trafikplanering	6174	4393	1781
Hållbar utveckling	1500	1329	171
Natur och miljö	2112	2529	-417
Viltvård	0	139	-139
Övrigt	33	34	-1
Totalt	9819	8424	1395

Kommentar

Trafikverksamheten hade största delen av året två vakanser som förklarar delar av överskottet. Utöver det så har intäkterna från felparkeringsavgifter samt avgifter för schaktning från privatpersoner ökat i jämförelse med föregående år.

Sammanfattande bedömning

Verksamhetsområde miljö och trafik har under 2018 i stort legat i fas med sina mål och uppdrag.

FN:s klimatrapporter visar att klimatarbetet behöver accelerera. Även om Tekniska kontoret jobbar aktivt med klimatåtgärder behöver insatserna öka både internt men även externt.

Inom de egna verksamheterna försöker tekniska kontoret fasa ut fossildrivna fordon och maskiner mot sådana som kan drivas förnybart. De som inte kan fasas ut tankas med förnybara bränslen innan fossilbränslen används. Avsikten är att öka andelen fossilfria drivmedel och minska den totala mängden fossilbränslen. Det har även satsats på elcyklar och el-lådcyklar till sommarverksamheter.

Det behöver tas fram lösningar för att etablera fler laddplatser för elfordon i Tyresö men även för annan klimatpåverkande energianvändning. Ett utökat samarbete med energiaktörer som till exempel Vattenfall eldistribution och fjärrvärme är önskvärt.

En genomgång av den befintliga klimatstrategin samt andra relaterade dokument har gjorts under 2017-2018. Arbetet med att ta fram nya åtaganden är dock försenat på grund av sjukdom och resursbrist. Verksamheten ser fram emot ett omtag med åtgärder under 2019 inspirerade av det miljöprogram som stadsbyggnadsförvaltningen har i uppdrag att ta fram.

En översyn har gjorts av hanteringen av inkomna synpunkter och förslag. Effektiviseringar har genomförts men rutinerna behöver ses över på nytt 2019. Inflödet ser preliminärt ut att ha minskat något jämfört med 2017. Ytterligare effektivisering krävs och förstärkning av resurser för handläggning likaså

Tekniska kontoret har under 2017-18 börjat med förebyggande kommunikation och information i form av egenproducerade filmer som läggs ut på sociala medier. Avsikten är att beskriva hur verksamhetens olika aktiviteter går till, främst i syfte att öka medborgarnas insikt i hur arbeten bedrivs. Samtidigt kan en ökad insikt minska inflödet av felanmälningar, frågor och synpunkter. Detta ökar också transparensen och höjer kunskapen hos medborgarna vilket leder till realistiska förväntningar på verksamheten och bidra till en större förståelse för eventuella avvikelser.

Preliminär trafikolycksstatistik visar på en ökning av olyckor i Tyresö. Det är fortfarande relativt få trafikolyckor med skadade jämför med övriga riket men en ökning ska naturligtvis tas på allvar. För att kunna arbeta med trafiksäkerhet på ett effektivt sätt och för att kunna prioritera rätt håller ett trafiksäkerhetsprogram tas fram. Arbetet med en trafiksäkerhetsplan påbörjades i september 2018 och planeras bli klart under våren 2019. Meningen är att det ska bli en vägledning för trafikverksamheten så att rätt prioriteringar görs i trafiksäkerhetsarbetet.

Verksamhetsberättelse 2018

tyresö kommun

Verksamhetsberättelse 2018

Vo 13 - Vatten och avlopp

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2018 ..... *1*

Viktiga händelser *2*

Uppföljning och analys av mål och resultat *3*

Måluppfyllelse 3

Kvalitetsgarantier 6

Verksamhetsuppdrag 7

Verksamhetsmått 7

Ekonomi 8

Resultaträkning per verksamhetsområde 8

Driftsredovisning per verksamhet 8

Kommentar 8

Uppföljning av riskhanteringsplan *9*

Sammanfattande bedömning *10*

Viktiga händelser

VA- verksamheten har under perioden haft en relativt normal belastning trots vissa incidenter med ledningsläckage och avloppsstopp som till viss del påverkats av rådande klimatförhållanden. Den torra och varma våren och sommaren samt en fortsatt nederbördsfattig höst har medfört lägre dagvattenflöden vilket i viss mån även minskat tillflödena till spillvattennätet. Den varma sommarperioden innebar samtidigt ett klart högre leveransbehov av renvatten varvid de vattenproducerande anläggningarna i länet tidvis nådde maximal produktionskapacitet. Detta medförde att information lades ut till alla abonnenter med rekommendationer om allmän vattenbesparing och försiktighet vid nyttjande av renvatten. Förhållandena förbättrades gradvis mot slutet av sommarperioden och har i stort återgått till normala förhållanden under hösten.

Verksamheten har samtidigt uppnått en hög förnyelsetakt i ledningsnät vilket bidrar till att hålla en fortsatt hög vattenkvalitet samtidigt som leveranssäkerheten bibehållits och kvaliteten på levererat vatten har fullgjorts och uppnåtts under arbetsåret. Införande av dagvattenavgifter från och med 1 januari 2018 har även medfört ett visst ökat behov av inventeringar och tillsynsbesök vid fastigheter som uppger sig helt sakna anslutning till allmänna dagvattensystem.

Uppföljning och analys av mål och resultat

Måluppfyllelse

Strategiskt målområde

Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner

Bedömning

Långsiktigt minska och förebygga risker för översvämningar, skador på fast egendom och minimera miljöpåverkan i berörda ytvatten.

Bedömning

Kommentar:

VA-verksamhetens löpande arbete med att inventera och åtgärda felkopplade ledningar inom enskilda fastigheter och årsvis genomförda förnyelser av äldre VA-ledningar bidrar i hög grad till att nämndmålet uppfylls. Utförande samt löpande drift och underhåll av dagvattenanläggningar bidrar i sin tur till att minska påverkan på mark- och vattenmiljöer samtidigt som detta bidrar till att klara gällande nationella direktiv för ytvattenstatus.

Vatten och avlopp - Antal dagvattenanläggningar

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
7	8	○	-

Kommentar:

Målnivån för året har inte uppnåtts då en planerad ny dagvattenanläggning krävt utökad detaljprojektering varför utförandet förskjuts till 2019.

Vatten och avlopp - Frånkopplade tak- och hårdgjorda ytor, kvm/år

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
800	1 500	○	→

Kommentar:

Periodens utfall är något lägre än förväntat på grund av att flertalet inventerade fastigheter inte uppvisade felkopplingar. Dessutom har de aktuella resurserna nyttjats mer omfattande till att utreda eventuella lokala dagvattenlösningar på andra fastigheter och som följd av införandet av dagvattenavgifter.

Vatten och avlopp - förnyade VA-ledningar, m/år

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
1 788	1 350		↗

Kommentar:

Periodens utfall uppnår redan verksamhetsårets uppsatta mål. Skälet är främst att vissa nödvändiga omläggningar/förnyelser av ledningar krävt tidigareläggning på grund av akuta brister.

Strategiskt målområde

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat, Tkr	0.0	0.0		-

Kommentar:

Taxor och avgifter ligger på en väl anpassad nivå för att klara ett nollresultat även på lite längre sikt.

Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning

Kommentar:

VA-verksamheten arbetar löpande med att utveckla och tillämpa nya tekniker och digitala verktyg i syfte att effektivisera och förenkla tillgängligheten för berörda aktörer och abonnenter.

Verksamheterna inom tekniska kontoret utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning

Kommentar:

VA-verksamheten arbetar löpande med att utveckla och tillämpa nya tekniker och digitala verktyg i syfte att effektivisera och förenkla tillgängligheten för berörda aktörer och abonnenter.

Antal kvalitetssäkrade processer

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
		○	-

Antal identifierade manuella processer som kan digitaliseras

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
		○	-

Strategiskt målområde

Attraktiv arbetsgivare

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Bedömning

Kommentar:

Verksamhetsområde 13 Vatten och avlopp erbjuder attraktiva villkor och en bra arbetsmiljö genom att så långt det är möjligt tillämpa tills vidare anställningar samt heltid som sysselsättningsgrad. Verksamhetsområdet arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare, bland annat genom att underlätta medarbetarnas möjlighet att förena arbete med fritid. Personalen erbjuds löpande möjlighet till nödvändig kompetensutveckling. VA-verksamheten har konkurrenskraftiga löner och anställningsvillkor. Ett väl fungerande medarbetarskap och ett gott ledarskap förutsätter varandra och stärker den gemensamma organisationskulturen. En stark organisationskultur leder i kombination med genomtänkta strukturer och etablerade arbetssätt till ökad kvalitet och goda resultat för våra verksamheter. Det i sin tur skapar motivation och fortsatt engagemang. Verksamheten präglas av ett öppet arbetsklimat där delaktighet i verksamhetens inriktning samt att ta eget ansvar uppmuntras.

Den låga andelen sjukfrånvaro samt att sysselsättningsgraden uppfyller uppsatta mål och önskemål från samtliga medarbetare bidrar till hög, effektiv kontinuitet i utförande av verksamhetens mål, uppdrag och tjänster.

Utfall	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare	100.00%		○	-

Kommentar:

100 procent av medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Bedömning

Kommentar:

Utfallet på 3,85 procent uppfyller väl det satta målet.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)	3.85%	4.00%	◎	-
Sjukfrånvaro kort (< 60 dagar)	2.22%		○	-
Sjukfrånvaro lång (= > 60 dagar)	1.63%		○	-

Kvalitetsgarantier

Vi levererar alltid gott och tjänligt vatten som uppfyller livsmedelsverkets normer.

Verksamheten arbetar löpande med att förnya, förbättra och övervaka befintliga VA- anläggningar samt vattnets kvalitet.

Du ska inte vara utan vatten mer än fem timmar per år.

Beredskap och resurser finns tillgängliga och organiserade för att kontinuerligt året och dygnet runt för att snarast möjligt kunna åtgärda leveransproblem samt för att tillhandahålla vatten med tillfälliga lösningar till alla abonnenter.

Om du blir utan vatten kan du hämta vatten vid en vattenpost eller från en tankvagn senast två timmar efter att avbrottet konstaterats. Du ska då inte behöva gå längre än 500 meter för att hämta vatten.

Garantin upprätthålls av verksamheten.

Om en vattenläcka i kommunens ledningsnät upptäcks under ordinarie arbetstid börjar vi reparationsarbetet inom två timmar. Om en läcka upptäcks på andra tider börjar vi arbetet inom fyra timmar.

Garantin upprätthålls av verksamheten genom tillräckliga resurser och tillämpning av gällande instruktioner.

Samtliga garantier uppfylldes under verksamhetsåret.

Verksamhetsuppdrag

Regionens fortsatta expansion och befolkningsökning påverkar även anslutna VA-verksamheter genom ökade krav på bättre avloppsrening och ökat leveransbehov av dricksvatten. De stora investeringsbehov inom denna sektor som redan påbörjats i regionen påverkar även och har i viss mån redan påverkat Tyresö direkt eftersom allt spill- och avloppsvatten behandlas av Stockholm vatten AB varifrån även allt dricksvatten till Tyresö levereras.

Under periodens senare del har nyrekrytering skett till två vakanta tjänster. Samtidigt fortgår rekrytering av ytterligare en tjänst inom underhållsverksamheten vars process pågått en längre tid beroende på att dessa specialiserade kompetenser är fortsatt svårrekryterade. Övriga personalresurser visar dock en fortsatt god stabilitet i form av god hälsa och låga sjuktal. Antalet årsanställda uppgår till 25 personer för verksamhetsåret.

Verksamhetsmått

Medborgarundersökning - Nöjd Medborgar-Index - Vatten- och avlopp (U07405)	84		83	83
Vatten och avlopp - Inköpt mängd vatten i förhållande till såld mängd	80,00%	81,00%	80,00%	82,00%
Vatten och avlopp - Mängd avloppsvatten som levereras till Henriksdal	4 200 000	4 300 000	3 650 000	4 065 000

Ekonomi

Resultaträkning per verksamhetsområde

VO 13 Vatten och Avlopp (tkr)	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Intäkter			
kommunbidrag	0	0	0
Övriga intäkter	69 808	79 754	85 466
Summa intäkter:	69 808	79 754	85 466
Kostnader			
Personalkostnader	11 221	13 816	13 834
Köp av verksamhet	5 365	10 400	7 720
Övriga kostnader	52 768	55 538	63 912
Summa kostnader:	69 354	79 754	85 466
Resultat	454	0	0

Driftsredovisning per verksamhet

Verksamhet (tkr)	Utfall intäkt 2018	Utafll kostn 2018	Resultat
VA-verket gemensam	66483	30132	36351
Dagvatten	17691	412	17279
Underh. ledningsnät	1120	19963	-18843
Drift vattenverk	172	11690	-11518
Pumpstationer	0	23269	-23269
Totalt	85466	85466	0

Kommentar

Verksamhetsområdet ekonomiska utfall följer tidigare prognos och möter gällande balanseringskrav.

Under året har överskjutande medel överförts till en investeringsfond för att kunna täcka del av framtida planerade investeringar såsom lågreservoar till Östra Tyresö. Denna investeringsfond medför ett mindre upplåningsbehov samtidigt som detta innebär en viss ökad stabilitet och mindre behov av att revidera VA-avgifter för att täcka kommande kostnadsökningar.

Uppföljning av riskhanteringsplan

I det fall takten på förnyelse av VA- ledningar avtar så ökar riskerna för att mål om leveranssäkerhet och god kvalitet på dricksvatten inte kan uppfyllas. Samtidigt innebär detta att riskerna för översvämningar, skador på fastigheter och anläggningar samt att miljöpåverkan ökar på mark och vatten. Dessa typer av skador kan då även innebära stora ekonomiska belastningar för kommunen, VA-kollektivet och berörda fastighetsägare. Verksamhetsårets fortsatt höga förnyelsetakt för gamla VA-ledningar samt goda resultat av inventering och arbeten med att minska felkopplingar i VA- nätet bidrar till att minska ovan nämnda skade- och kostnadsrisker.

De risker och moment som berör verksamhetsområde Vatten och avlopp i riskhanteringsplanen har inte uppstått under verksamhetsåret. Vissa kortare leveransavbrott till enstaka, enskilt berörda fastigheter har dock uppstått, men där har de nödvändiga återställnings- och reparationsåtgärderna i samtliga fall klarats utan större störningar för fastigheterna samt att de uppsatta kvalitetsgarantierna därmed också kunnat uppfyllas. Den långa torrperioden tillsammans med ett ovanligt nederbördsfattigt år innebar även att översvämningsriskerna i stort helt uteblev. Vad avser risken för avbrott i avledning av spillvatten så pågår dessutom förstärkning av de överföringsledningar som leder från Tyresö via Älta, Nacka kommun till behandlingsanläggningen, Henriksdals ARV i Stockholm. Då åtgärderna färdigställs så innebär detta en dubblering av viss del av de ledningsstråk som leder spillvatten vidare.

Sammanfattande bedömning

Verksamhetsområde Vatten och avlopp har under 2018 i stort legat i fas med sina mål och uppdrag.

Både ledningsförnyelse och arbetet med att inventera och åtgärda felkopplade dagvattenledningar har fortsatt i god takt vilket fortlöpande bidrar till att minska riskerna för översvämningar, skador och miljöpåverkan.

För att hantera ett åldrande ledningsnät och bibehålla en hög vattenkvalitet och leveranssäkerhet behöver reinvesteringar för förnyelse av ledningsnätet och anläggningar utökas. Resurserna för drift, underhåll och övervakning av ett ökande antal VA- anläggningar behöver förstärkas.

Verksamhetsberättelse 2018

tyresö kommun

Verksamhetsberättelse 2018

Vo 14 - Renhållning

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2018 ..... ***1***

Viktiga händelser ***2***

Uppföljning och analys av mål och resultat ***4***

Måluppfyllelse **4**

Uppdrag från kommun- och nämndplan **8**

Kvalitetsgarantier **8**

Verksamhetsuppdrag **9**

Verksamhetsmått 10

Ekonomi **10**

Resultaträkning per verksamhetsområde 10

Driftsredovisning per verksamhet 11

Kommentar 11

Uppföljning av riskhanteringsplan ***12***

Sammanfattande bedömning ***13***

Viktiga händelser

Utveckling av verksamhetssystemet har pågått under 2018. Bland annat har strukturen för en digital kundportal arbetats fram för att möjliggöra att abonnenterna själva kan logga in och uträtta vissa ärenden digitalt på egen hand. Ett omfattande arbete med koordinatsättning av alla enskilda avloppsanläggningar har inletts.

I juni 2018 beslutade regeringen om ett förtydligande av producentansvaret för insamling av förpackningar och returpapper. Man fattade också beslut om krav på kommunerna att tillhandahålla insamlingssystem för matavfall från hushåll. Beslutet innebär i korthet ett förtydligande om att producenterna ska ta det fulla ekonomiska ansvaret för insamlingen av förpackningar och returpapper genom tillståndspliktiga insamlingssystem och att insamlingen, som huvudregel, ska ske bostads- eller kvartersnära. För att aktörerna ska få tid att anpassa sig så kommer servicen på insamlingen att höjas stegvis 2021 och 2025.

Beslutet innebär också att kommunerna ska erbjuda separat insamling av matavfall från hushållen senast år 2021.

Under verksamhetsåret införde Renhållningsenheten mobil insamling av farligt avfall för att öka invånarnas möjligheter att bli av med sitt farliga avfall utan att behöva besöka kretsloppscentralen. Dessutom har en större andel villahushåll och flerbostadshus än förväntat anslutit sig till matavfallsinsamlingen under året.

En förstudie för utbyggnad av kretsloppscentralen har genomförts. I Tyresö kommuns översiktsplan anges att kapaciteten för kretsloppscentralen ska utvecklas. Trafikflödet behöver förbättras för att minska risken för köbildning in på anläggningen. Trafikflödet inne på själva anläggningen optimeras för att ge möjlighet till en utökning av antalet fraktioner som kan tas emot på anläggningen. Utvecklingen behövs för att möta både en växande befolkning samt nå ett ökat resursutnyttjande ur materialet som samlas in på anläggningen.

Renhållningsordningen har reviderats med bland annat med anledning av förändringar i miljöbalken. Renhållningstaxan har anpassats genom bland annat införandet av ett digitalt klippkort för företag samt att alla tilläggsavgifter för att lämna avfall har slopats.

Förberedelser har gjorts för införandet av en ny och attraktivare tjänst för hämtning av trädgårdsavfall för att minska risken att trädgårdsavfall dumpas på allmän platsmark.

Arbetet med framtagandet av en ny avfallsplan pågick under verksamhetsåret. Syftet med avfallsplanen är att få ett tydligt gemensamt styrdokument för hållbar avfallshantering i kommunen fram till år 2030. Genom avfallsplanen har kommunen satt riktlinjer för hur avfallshanteringen i kommunen ska utvecklas under de kommande åren. Arbetet med avfallsplanen har mynnat ut i en strategi för utvecklingen av avfallshanteringen i kommunen mellan åren 2020–2030, med fokusområden och effektmål. Avfallsplanens tre fokusområden med tillhörande mål är formulerade utifrån de tre hållbarhetsperspektiven ekologisk, social och ekonomisk hålibarhet.

Förberedelser inför en mer miljösäker hantering av slamavfall som säkerställer att samtliga abonnenter tömmer sina anläggningar en gång om året har genomförts. Förändringen syftar till att bidra till en bättre vattenkvalitet och minskad belastning på omgivande sjöar och vattendrag.

I augusti påbörjade organisationen Håll Sverige Rent ett projekt om skräpmätningar via drönare där Tyresö är pilotkommun. Denna typ av skräpmätning har aldrig tidigare genomförts i Sverige. Inte heller kombinationen att identifiera olika typer av skräp i bildmaterial från drönare har testats förut.

Uppföljning och analys av mål och resultat

Måluppfyllelse

Strategiskt målområde

Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Titel	Bedömning
Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner	

Medborgarnas möjligheter att bidra till en hållbar och miljöanpassad avfallshantering ökar.

Bedömning

Kommentar:

Medborgarnas möjligheter att bidra till en hållbar och miljöanpassad avfallshantering ökar.

Under verksamhetsåret har 984 hushåll i flerbostadshus, och 208 villakunder anslutits till matavfallsinsamlingen.

Mobila miljöstationen kommer under hösten fortsätta samla in uttjänt småelektronik och farligt avfall från olika kommundelar.

Fallfrukt samlas in separat på kretsloppscentalen under hösten för att kunna levereras till Gladö kvarns biogasanläggning. Stora mängder har redan nu samlats in och blivit biogas och biogödsel.

Renhållning - Andel enbostadshus som är anslutna till matavfallsinsamling

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
57.90%	57.00%		-

Kommentar:

208 nya villakunder har under verksamhetsåret anslutit sig till matavfallsinsamlingen, vilket innebär att målet har överskridits.

Renhållning - mängden (kg) hushållsavfall per invånare och år

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
173	175		-

Strategiskt målområde

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat, Tkr	0.0	0.0		→

Kommentar:

Taxor och avgifter ligger på en väl anpassad nivå för att klara ett nollresultat både i nutid och på lite längre sikt.

Renhållningsverksamheten präglas av effektivitet och service

Bedömning

Kommentar:

Positioneringen av enskilda slamanläggningar bidrar till ökad effektivitet och service, i händelse av exempelvis vikarierande chaufförer och liknande.

Installation av en temporär sopsugsanläggning för Norra Tyresö centrums första fastigheter har påbörjats och förväntas tas i drift i februari 2019.

Kommunens renhållningsföreskrifter har reviderats och gått ut på remiss under året. Den har främst anpassats till nya lagkrav samt till nya insamlingslösningar.

Kretsloppscentralen har utrustats med större containrar samt komprimerande maskiner på lämpliga materialslag för att minska antalet transporter från anläggningen.

Ett samarbete har inletts med VA- verksamheten för att kartlägga behovet av fettavskiljare hos olika verksamheter i kommunen.

Den sammantagna bedömningen är att verksamheten bidrar till nämndmålets uppfyllelse.

(U07403) Nöjd Medborgar-Index - Renhållning och sophämtning

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
68	70		-

Renhållning - andel reklamationer av renhållningstjänster

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
0.13%		○	-

Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning
○

Kommentar:

Arbetet med att ta fram en webbaserad kundportal för renhållningstjänster har tagit en ny vändning då portalen ska integreras med Artvise. Detta främst för att öka igenkänning och orienterbarhet för kunden som ska använda sig av portalen

Titel	Bedömning
Verksamheterna inom tekniska kontoret utvecklas genom innovativa och effektiva processer	○

Kommentar:

Verksamhetssystemet EDP Future fortsätter kontinuerligt att förbättras och utvecklas.

Tömningsregistrering har förberetts vid tömning av trädgårdsavfallskärl.

EDP Future har uppdaterats till ett nytt koordinatsystem för att ge mer exakta positioneringar.

Funktionen för en kundbaserad webbportal är så gott som färdigställd, men för att komma vidare med arbetet inväntas ett förslag från Artvise för att kunna integrera kundportalen med kommunens ärendehanteringssystem. Renhållningsverksamheten kan i detta skede inte påverka processen ytterligare.

Antal identifierade manuella processer som kan digitaliseras

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
		○	-

Antal kvalitetssäkrade processer

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
		○	-

Strategiskt målområde

Attraktiv arbetsgivare

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Bedömning

Kommentar:

94 procent av de anställda rekommenderas Tyresö kommun som arbetsgivare.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare	94.00%			-

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Bedömning

Kommentar:

Medarbetarnas sjukfrånvaro under perioden uppgår till 1,59 procent så målet är helt uppfyllt.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)	1.59%			-
Sjukfrånvaro kort (< 60 dagar)	1.59%			-
Sjukfrånvaro lång (= > 60 dagar)	0.00%			-

Uppdrag från kommun- och nämndplan

Särskilda uppdrag

Titel	Status
Taxor och avgifter	✓
Kommentar: Taxor och avgifter gås igenom årligen i samband med beslut om kommunplan.	
Fortsätta utveckla matavfallsinsamling för att få större täckningsgrad bland flerfamiljshus och bland verksamheter och företag	✓
Kommentar: Informationsmöten om matavfallsinsamling hålls kontinuerligt med flerbostadshus och verksamheter som är intresserade av att ansluta sig till insamlingen. Under verksamhetsåret anslöts 984 nya kunder i flerbostadshus och 3 nya verksamheter till matavfallsinsamlingen. Olika informationskampanjer för matavfallsinsamling har genomförts under året, både genom personliga utskick till hushåll som ännu inte är anslutna, men också genom filmer om matavfall som visats i kommunens sociala medier och på hemsidan.	

Kvalitetsgarantier

Du kan ringa servicecenter och få svar på dina frågor om renhållning. Vi finns på plats alla vardagar.

Garantin upprätthålls genom anpassade resurser och hög tillgänglighet.

Vi hämtar alltid ditt avfall på rätt dag.

Insamlingsverksamheten är schemastyrd och utförande följs upp löpande månadsvis löpande i digitala rapporteringssystem.

Om du beställer tömning av slam utför vi tömningen inom sex arbetsdagar.

Kundservice- och utförarorganisationen är anpassad för att uppfylla garantin.

Om du beställer akut tömning av slam börjar vi tömningen senast 12 ordinarie arbetstimmar efter din beställning.

Utförarorganisationen håller resurser till förfogande löpande för att uppfylla garantin.

Om du beställer jourtömning av slam börjar vi tömningen senast 6 timmar efter din beställning.

Utförarorganisationen håller resurser till förfogande och i beredskap för att uppfylla garantin.

Samtliga kvalitetsgarantier har uppfyllts under året.

Verksamhetsuppdrag

Krav på ökat resursutnyttjande ställer i sin tur krav på separat mottagning/insamling av fler fraktioner, såväl kvartersnära som på Kretsloppscentralen samt utökade informationsinsatser.

Nya metoder för att nå ut till medborgare behöver utvecklas för att öka insamlingsgraden av matavfall samt förpackningar och tidningar, samtidigt som vi fortsatt ska minska mängden hushållsavfall som går till förbränning.

Verksamhetsmått

Nyckeltal	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018-12	Mål 2018
(U07403) Nöjd Medborgar-Index - Renhållning och sophämtning					
Renhållning - andel reklamationer av renhållningstjänster	0.15%	0.14%	0.08%	0.13%	
Renhållning - mängden (kg) hushållsavfall per invånare och år	188	184	180	173	175

Ekonomi

Resultaträkning per verksamhetsområde

VO 14 (tkr)	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Intäkter			
kommunbidrag	0	0	0
Övriga intäkter	47 115	42 678	40 056
Summa intäkter:	47 115	42 678	40 056
Kostnader			
Personalkostnader	3 588	3 710	4 149
Köp av verksamhet	28 052	29 553	26 250
Övriga kostnader	9 221	9 415	9 657
Summa kostnader:	40 861	42 678	40 056
Resultat	6 254	0	0

Driftsredovisning per verksamhet

Verksamhet (tkr)	Utfall intäkt 2018	Utafll kostn 2018	Resultat
Renhållning centralt	-1258	12186	-13444
Hushållsavfall	19647	12018	7629
Grovavfall	3272	2590	682
Kretsloppscentralen	11789	9773	2016
Batteriinsamling	305	0	305
El-avfall	177	260	-83
Farligt avfall	600	558	42
Slam	4534	2671	1863
Latrin	51	0	51
Fett	939	0	939
Totalt	40056	40056	0

Kommentar

Taxor och avgifter ligger på en väl anpassad nivå för att klara ett nollresultat både i nutid och på lite längre sikt. Man har under året överfört pengar till en investeringsfond för att kunna täcka del av framtida investeringar såsom utbyggnad av återvinningscentralen utan att behöva höja taxan närmaste åren. På kostnadssidan har nya upphandlingar medfört att kostnader för insamling, transport och drift av återvinningscentralen minskat i jämförelse med föregående år.

Uppföljning av riskhanteringsplan

Renhållningsbranschen är en relativt olycks- och skadedrabbad bransch. Renhållningsbilarna trafikerar dagligen kommunens vägar för att ge invånarna en god service, men detta sker inte riskfritt. Det pågår ett kontinuerligt arbete med att se över Tyresös mest kritiska hämtningsställen ur miljö- och trafiksäkerhetssynpunkt.

Sammanfattande bedömning

Verksamhetsområde Renhållning har under 2018 i stort legat i fas med sina mål och uppdrag.

Behov finns för att investera i förbättringsåtgärder på Kretsloppscentralen för att skapa bättre flöden och möjlighet till insamling av fler fraktioner.

Verksamhetsberättelse 2018

tyresö kommun

Verksamhetsberättelse 2018

Vo 16 - Näringsliv

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2018 ..... *1*

Viktiga händelser *2*

Uppföljning och analys av mål och resultat *3*

Måluppfyllelse 3

Uppdrag från kommun- och nämndplan 5

Verksamhetsuppdrag 6

Ekonomi 7

Resultaträkning per verksamhetsområde 7

Kommentar 7

Sammanfattande bedömning *8*

Viktiga händelser

Tyresö Näringslivsdag har genomförts för sjätte året i rad med hjälp av lokalt engagemang av företagare i kommunen och organisationen Företagarna. Efter genomfört arrangemang skickas en enkät ut till samtliga deltagare. Enligt svaren från deltagarna anses denna dag vara av stor vikt för företagarna och bidra till en ökad samverkan mellan kommunen och näringslivet.

Resurserna används i första hand till de aktiviteter som ska ge ett fördjupat samarbete med det lokala näringslivet bland annat frukostmöte, företagsbesök, upphandlingsseminarium, Tyresö Näringslivsdag, företagsbesök samt närvara vid nätverksmöten. För att även främja nyföretagandet prioriteras samarbetet med Nyföretagarcentrum, som sker tillsammans med Nacka och Värmdö kommun.

Tyresö kommun deltar i två undersökningar om företagsklimat. Bägge resultaten är lägre än tidigare och visar på en negativ trend.

I samarbete med Nyföretagarcentrum genomförs starta eget frukostmöten. Syftet med dessa är att öka antalet företag i kommunen som genererar fler arbetstillfällen och därmed minskar arbetslösheten. Här får deltagarna råd och viktigt information om hur man går till väga för att starta företag. Deltagarantalet är stadigt högt och ökar, det finns ett växande intresse hos utlandsfödda och kvinnor som vill starta eget.

Uppföljning och analys av mål och resultat

Måluppfyllelse

Strategiskt målområde

Blomstrande näringsliv

Tyresö hör till de 25 bästa kommunerna i Sverige när det gäller företagsklimat.

Bedömning

Kommentar:

Enligt de senaste undersökningarna från Svenskt Näringsliv samt Löpande insikt tappar Tyresö placeringar och når inte målet om att höra till de 25 bästa kommunerna när det gäller företagsklimat.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Företagare bedömer kommunens företagsklimat - Svenskt Näringsliv	82			-

Kommentar:

Det som kommunen bör arbeta med för att vända trenden enligt Svenskt näringsliv är följande:

Kommunens information till företagen

Samarbetet mellan skola och näringsliv

Dialog med kommunledningen

Kommunens service

Tyresös företagare är nöjda med den service och det bemötande de får i kommunen.

Bedömning

Kommentar:

NKI för Tyresö kommun uppgår totalt till 61 vilket är ett lågt resultat som ej är ett acceptabelt värde. Året innan uppmättes NKI till 68 som är godkänt resultat. NKI- resultatet för samtliga kommuner är 71. Svarsfrekvensen för Tyresö kommun är 50 procent. Det område som får lågt i undersökningen är Bygglov. Miljö & Hälsoskydd samt livsmedelskontroll uppvisar godkända resultat. Brandskydd, markupplåtelse och serveringstillstånd har för få inrapporterade ärenden.

Förutom NKI i undersökningen finns det även sex kvalitetsfaktorer som mäter hur nöjda företagen är med olika aspekter av de olika verksamhetsområdenas tjänster och service. De betygsindex och effektmått inom serviceområden som visar på lägst betyg är inom kompetens och effektivitet.

De serviceområden som företagarna anser vara viktigast för helhetsbedömningen är effektivitet, bemötande och kompetens. Eftersom företagarna är minst nöjda med bland annat kompetens och effektivitet bör dessa områden ha högst prioritet i ett förbättringsarbete.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
NKI-mätning privatpersoner och företag görs varje kvartal och redovisas i rapport med förbättringsförslag	61		○	-

Strategiskt målområde

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning ◎

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat, Tkr	0.0	0.0	◎	→

Kommentar:

Verksamhetsområdet uppvisar ett nollresultat i enlighet med budget.

Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning ○

Titel	Bedömning
Samarbetet med näringslivet utvecklas genom innovativa och effektiva processer	○

Antal kvalitetssäkrade processer

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
		○	-

Uppdrag från kommun- och nämndplan

Särskilda uppdrag

Titel	Status
Fördjupa samarbetet med det lokala näringslivet för att stärka företagsklimatet	

Kommentar: Uppdraget är ett ständigt pågående arbete med olika aktiviteter såsom frukostmöten, företagsbesök för att lära känna företagen i kommunen och även erbjuda möjligheter för befintliga och nya företagare att mötas och nätverka för att stärka det lokala företagandet. För att stärka Tyresö kommuns attraktivitet så har ett arbete inletts med en översyn av samtliga Tyresös industriområden. Tyresö kommun har bjudit in till ett första möte kring allmänna frågor med start i Petterboda industriområde. Syftet är att höra vad företagen i området efterfrågar samt informera om kommunens arbete samt att utveckla och höja attraktionskraften i kommunens industriområden. Kompetensförsörjningsfrågan är viktig och avgörande för ett företags tillväxt. Södertörns näringsutvecklingsgrupp har startat ett arbete och genomfört en inledande workshop inom YH utbildning. Fler tillfällen är planerade där även företagen är deltagare. Syftet är att få till utbildningar som företagen i södertörnskommuner efterfrågar och vill vara delaktiga i och därmed bidra till att tillväxten kan öka i befintliga företag i Tyresö och på Södertörn.

Ta fram strategi för turism och stärkt besöksnäring ✓

Kommentar: Strategin är framtagen och antagen i kommunstyrelsen.

Verksamhetsuppdrag

Arbetet fortgår inom ram för budget. Det ska vara enkelt att vara företagare och entreprenör i Tyresö. Resurserna används i första hand till de aktiviteter som ska ge ett fördjupat samarbete med det lokala näringslivet, Tyresö Näringslivsdag, frukostmöten, företagsbesök samt närvara vid nätverksmöten. För att även främja nyföretagandet prioriteras samarbetet med Nyföretagarcentrum, som sker tillsammans med Nacka och Värmdö kommun.

Ekonomi

Resultaträkning per verksamhetsområde

Belopp i tkr	2016 utfall	2017 utfall	2018 utfall
Intäkter			
Kommunbidrag	1 164	1 187	1 284
Övriga intäkter	114	161	192
Summa intäkter	**1 278**	**1 348**	**1 476**
Kostnader	**1 278**	**1 348**	**1 476**
Resultat	**0**	**0**	**0**

	2018			2017
Kommunstyrelseförvaltningen	Kommunbidrag	Nettokostnad	Avvikelse	Avvikelse
VO 16 Näringsliv	1 284,0	1 284,0	0,0	0,0

Kommentar

Verksamhetsområdet uppvisar ett nollresultat i enlighet med budget.

Sammanfattande bedömning

Verksamhetsområde Näringsliv har under 2018 i stort legat i fas med sina mål och uppdrag. Åtgärder framöver består i att fortsätta med etableringsfrågor och aktiviteter såsom företagsbesök för att lära känna företagen i kommunen och även erbjuda möjligheter för befintliga och nya företagare att mötas och nätverka för att stärka det lokala företagandet. För att möta framtida behov behöver verksamheten hålla sig uppdaterad om näringslivets utveckling lokalt men även nationellt.

Verksamhetsberättelse 2018

tyresö kommun

Verksamhetsberättelse 2018

Vo 17 - Gemensam verksamhet

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2018 ..... *1*

Viktiga händelser *2*

Uppföljning och analys av mål och resultat *3*

Måluppfyllelse **3**

Uppdrag från kommun- och nämndplan **10**

Verksamhetsuppdrag **11**

Ekonomi **15**

Resultaträkning per verksamhetsområde 15

Driftsredovisning per verksamhet 15

Kommentar 16

Uppföljning av riskhanteringsplan *19*

Sammanfattande bedömning *20*

Viktiga händelser

Servicecenter firade 10-års jubileum i februari. Under året har ett 40-tal e-tjänster utvecklats eller förbättrats.

Kommunikationsenheten har under året infört en ny webb och ett nytt intranät.

Kansliet har under 2018 administrerat och genomfört de allmänna valen.

Upphandlingen av E-arkiv som tjänst slutfördes under sommaren och avtal tecknades med vinnande leverantör under hösten.

Projektet GDPR har slutförts under våren i och med att dataskyddsförordningen trädde i kraft. Arbetet med dataskyddsfrågorna har övergått till förvaltningsfas men mycket arbetet kvarstår fortfarande för att få till fungerande rutiner ute på alla förvaltningar och en bra tillsyn. Kansliet har under hösten arbetat fram en integritetspolicy som beslutats av kommunfullmäktige.

Arbetet med det civila försvaret har påbörjats i kommunen och grunden är den överenskommelse från SKL daterad juni 2018. En viss kompetenshöjning hos tjänstemän och förtroendevalda har genomförts, dels genom egen försorg och dels genom länsstyrelsen. En regional utbildning i säkerhetsskydd har genomförts där säkerhetschefen deltagit.

HR-avdelningen har under 2018 arbetat med att tydliggöra grundförutsättningen attraktiv arbetsgivare. Fokus är att skapa förutsättningar att vara en attraktiv arbetsgivare dit medarbetare söker sig, vill stanna kvar och utvecklas.

IT-avdelningens har infört ett nytt ärendehanteringssystem för IT som gör att det nu går att mäta handläggningstider och kundnöjdhet.

Uppföljning och analys av mål och resultat

Måluppfyllelse

Strategiskt målområde

Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Fler individanpassade digitala lösningar införs för att förbättra den kommunala servicen

Bedömning	Trend
	-

Titel	Kön	Utfall	Mål	Bedömning	Trend

Den kommunala servicen ska präglas av att vi är till för medborgaren

Bedömning	Trend
	-

Titel	Kön	Utfall	Mål	Bedömning	Trend

Gemensam verksamhet - Antal nya införda målgruppsanpassade digitala tjänster

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
8			-

Kommentar:

Servicecenter har under året utvecklat 8 nya tjänster till medborgarna. 11 500 ärenden har skickats in via e- tjänster i kommunens e-tjänstplattform. Kommunen är i en fas med kontinuerligt utveckling och förbättring av externa och interna e-tjänster. Robot och processmotor ska öka den interna effektiviteten och framöver även kunna ge förhandsbesked och förslag till beslut.

Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet

Bedömning	Trend
	-

Titel	Kön	Utfall	Mål	Bedömning	Trend

Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen

Bedömning	Trend
	-

Titel	Kön	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Fler individanpassade digitala lösningar införs för att förbättra den kommunala servicen					
Gemensam verksamhet - Antal nya införda målgruppsanpassade digitala tjänster		8			-
Den kommunala servicen ska präglas av att vi är till för medborgaren					
Andel medborgare som är nöjda med sin kontakt med servicecenter		87.00%			-

Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Under året har totalt 35 förslag lämnats till Tyresöinitiativet. Åtta av dessa har publicerats på kommunens webbplats för att ge möjlighet för privatpersoner att rösta på förslagen och lämna kommentarer. Övriga förslag har inte publicerats eftersom de antingen inte har ingått i kommunens ansvarsområden, liknande förslag har lämnats tidigare eller ingått i redan befintliga planer. Under året har Tyresöinitiativet utvärderats. Förslag till åtgärder har tagits fram för att synliggöra och tydliggöra verktyget. Kommunen fortsätter att utveckla närvaron i sociala medier för främja dialogen med medborgarna.

Strategiskt målområde

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning	Trend
◒	-

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat, Tkr	-9 385.0	0.0	◒	→

Kommentar:

Verksamhetsområde gemensam verksamhet uppvisar ett ekonomiskt resultat på -9 385 tkr. Underskotten finns främst inom upphandling, fastighet och måltidsservice.

De kommunövergripande verksamheternas arbete ska präglas av effektivitet och service

Bedömning	Trend
○	-

Kommentar:

Systemutvecklingen av Bestyr för att förenkla för chefer går framåt. En uppgradering har genomförts och detta har resulterat i flera förbättrade funktioner. Kvalitetsnätverk med representanter för samtliga förvaltningar är etablerat och en ökad samverkan mellan förvaltningarna är en synbar effekt.

Hur nöjd har du varit i din kontakt med gemensam verksamhet när det gäller kvalitet, stöd, bemötande och tillgänglighet?

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
		○	-

Kommentar:

Ingen mätning har gjorts.

Andel av felanmälningarna till IT- avdelningen som är åtgärdade inom 2 arbetsdagar

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
94.00%	80.00%	◍	→

Kommentar:

Sedan maj då det nya ärendehanteringssystemet infördes så har 94 procent av alla ärenden lösts inom 2 dagar.

Kundnöjdheten vid kontakt med servicedesk (IT)

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
96.00%			–

Kommentar:

Av 99 svar är 96 procent nöjda. Skalan är 1-5 och medeltalet 4,8.

Varje verksamhetsområde ska sträva efter digitala lösningar som tar sin utgångspunkt i Digitala Tyresö smart, öppet och framåt

Bedömning	Trend
	–

Kommentar:

Mätning av servicegrad och nöjdhet med IT-avdelningens leverans har startat under året. Införande av automatisering (RPA) av manuella processer har påbörjats. Kompetens kring teknologin byggs parallellt upp på IT-avdelningen.

Gemensam verksamhet - Andel av kommunens verksamhetslokaler som är anslutna med fast förbindelse för dataöverföring på minst 50 Mbit/s

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
84.00%	80.00%		–

Andel av IT- avdelningens manuella behörighetsärenden som är automatiserade under 2018

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
			–

Kommentar:

Detta är ej infört under 2018.

Gemensam verksamhet - Andel av kommunens verksamhetslokaler som är anslutna med fast förbindelse för dataöverföring på minst 50 Mbit/s

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
84.00%	80.00%		–

Kommentar:

Av 98 lokationer så är det 16 st, det vill säga cirka 16 procent, som fortfarande har xDSL eller radiolänk-förbindelse. För att kunna bygga bort dessa så är kommunen i de allra flesta fall beroende av externa aktörer. Då det är möjligt att ansluta till fiber/öppen fiber sker det.

Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning	Trend
○	-

Kommentar:

Arbete pågår.

Verksamheterna inom gemensam verksamhet utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning	Trend
○	-

Kommentar:

Genom omprioriteringar och en effektiviserad genomförandeprocess vid kvalitetsgranskning har processen för granskningsuppdraget utvecklats och förbättrats.

Samarbetet med SIQ har utökats genom kvalitetsledarnätverket och genom deltagandet i deras utbildningar och seminarier vilket syftar till att förbättra det systematiska kvalitetsarbetet i förvaltningarna.

Antal identifierade manuella processer som kan digitaliseras

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
3	○		-

Kommentar:

En befintlig process har omarbetats av kvalitetsskäl och två nya är utvecklade och acceptanstestade. Produktionssättning sker under första kvartalet 2019.

Antal kvalitetssäkrade processer

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	○		-

Antal införda digitala signeringar som ersätter manuell signering i interna administrativa processer

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	○		-

Kommentar:

Testning och utvärdering är ej slutfört än.

Strategiskt målområde

Attraktiv arbetsgivare

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Bedömning	Trend
	-

Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
95.00%			-

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Medarbetarundersökningen som gjordes hösten 2018 visar på att 95 procent av medarbetarna inom verksamhetsområde Gemensam verksamhet kan rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare.

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Bedömning	Trend
	-

Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
6.39%	4.00%		-

Sjukfrånvaro kort (< 60 dagar)

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
3.18%			-

Sjukfrånvaro lång (= > 60 dagar)

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
3.21%			-

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Sjukfrånvaron ligger på 6,39 procent för verksamhetsområdet vilket överstiger målet om 4 procent.

Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål.

Bedömning	Trend
	-

Andel av de anställda som anser att sysselsättningsgraden är anpassad efter deras önskemål

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
92,00%			-

Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

92 procent av medarbetarna inom verksamhetsområde Gemensam verksamhet har önskad sysselsättningsgrad. Den övervägande delen som inte har önskad sysselsättningsgrad önskar arbeta mindre.

Uppdrag från kommun- och nämndplan

Särskilda uppdrag

Titel	Status
Konkurrensutsättning	✓
Kommentar: Inga verksamheter har konkurrensutsatts under året.	
Ekologiska livsmedel	✓
Kommentar: Måltidsservice är den verksamhet som köper in merparten livsmedel och där köps 32 procent ekologiska livsmedel. Det skickas ut månadsstatistik till köken så att de kan följa sin utveckling, månad för månad.	
I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019.	
Kommentar: I nämndplanen för gemensam verksamhet behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till tillgänglighetsplan.	
Taxor och avgifter	✓
Kommentar: Taxor och avgifter för verksamheterna behandlas i samband med beslut om kommunplan.	
Utveckla Tyresö kommun till en 24-timmars serviceorganisation bland annat genom att löpande utveckla nya e-tjänster.	✓
Kommentar: Kommunen är i en fas med kontinuerligt utveckling och förbättring av externa och interna E-tjänster. Robot och processmotor ska öka den interna effektiviteten och framöver även kunna ge förhandsbesked och förslag till beslut.	
Fortsätta arbetet med att energieffektivisera kommunens fastigheter.	
Kommentar: Fastighetsavdelningens arbete för energibesparingar har tidigare varit certifierat. Efter att arbetat under certifieringen ett antal år kommer fastighetsavdelningen fortsätta arbetet dock utan att betala en avgift för certifieringen. Under åren med certifieringen har fastighetsavdelningen byggt upp uppföljningsrapporter så det går tydligt att arbeta med att bli effektivare vad gäller energiförbrukning. Vid hyresgästmöten informeras hyresgästerna kontinuerligt och det sker en dialog hur fastighetsavdelningen gemensamt med verksamheten kan samverka för att kommunen skall nyttja sin energi effektivare.	
Att öka förståelsen för hur kommunen gör sina inköp, öka konkurrensen i kommunens affärer samt att minska de relativa inköpskostnaderna med målsättningen att till 2020 ha sänkt inköpskostnaden med 10 procent.	
Kommentar: Införandet av e-handel har varit ett första steg i arbetet med uppdraget. Successivt läggs nya varugrupper till, vilket bidrar till bättre inköpskontroll. Effekterna av detta är svåra att mäta och målet om att sänka inköpskostnaden med 10 procent uppfattas som orealistiskt och ogrundat. Däremot kommer vinsterna av införandet att vara påtagbara på andra sätt, bland annat på grund av den höga avtalstroheten som införandet medför med en goodwill och kraftigt sänkt risk för böter som följd. På en del områden kommer vi att kunna mäta sänkta inköpskostnader men den stora nyttan av införandet är strategisk.	
Kommunstyrelsen får i uppdrag att planera och projektera för nya och förbättrade lokaler för bibliotek, kulturverksamheter, förskolor, äldreomsorg, utbildning och annan kommunal service i Norra Tyresö Centrum i samverkan med andra aktörer	
Kommentar: Arbetet pågår i samverkan med verksamhetsföreträdare och lokalförsörjningsgruppen. Lokalförsörjningsplanen har reviderats under 2018.	
Säkerställa att IT-infrastrukturen i kommunens verksamheter är god samt att förändringsarbetet sker i takt med utvecklingen och samhällets digitalisering	
Kommentar: Utbyggnad av fiber/bredband till kommunens verksamheter sker löpande. Genomgång av övrig IT-infrastruktur och behov pågår.	

Ta fram ny strategi för kommunens fastighetsinnehav

Kommentar: Arbete pågår.

Ställa om kommunens fordon till 100 procent miljöbilar inklusive elfordon

Kommentar: 56 procent av kommunens personbilar och lätta lastbilar uppfyller miljöbilskrav enligt förordning. Det placerar Tyresö bland dom 25 procent bästa kommunerna i landet.

Ta fram strategier för långsiktig finansiering av investeringar i kommunkoncernen.

Kommentar: Arbetet har utgått från den långsiktiga finansiella analys som togs fram våren 2017, och som visar på både ett stort investeringsbehov och även ett stort finansieringsbehov framgent. Ett arbete med att förbättra investeringsprocessen pågår i syfte att göra denna mer transparent och tydlig, att förbättra uppföljningen av våra investeringsprojekt samt att ge bättre underlag för att bedöma kommunens framtida finansiella ställning. Bedömningen är att en strategi bör tas fram internt i en samverkan mellan ekonomiavdelningen, fastighetsavdelningen och en lokalstrateg. Uppdraget bör avvakta den utredning av investeringsprocessen som pågår.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda en eventuell försäljning alternativt likvidering av Tyresö Vindkraft AB.

Kommentar: Genom beslut i kommunfullmäktige har bolaget sålts till Tyresö bostäder.

Verksamhetsuppdrag

HR

HR-avdelningen kommer 2019 att fortsätta det påbörjade arbetet som har gjorts under 2018 som har handlat om att tydliggöra grundförutsättningen attraktiv arbetsgivare. Fokus är att skapa förutsättningar att vara en attraktiv arbetsgivare dit medarbetare söker sig, vill stanna kvar och utvecklas.

Ekonomi

Ekonomiavdelningen består sedan 2017 av upphandlingsenheten, ekonomiservice och ekonomistyrningsenheten. Alla tre enheter är lokaliserade på olika platser, vilket innebär att det är en utmaning att få avdelningen att fungera som en helhet. Därför har arbetet med att stärka relationerna, samverkan och kontaktytorna mellan enheterna intensifierats under året. En viktig faktor i detta arbete har varit att ta fram en gemensam måltavla och avdelningsplan.

För upphandlingsenheten har året varit det första med en ny prestationsbaserad debiteringsmodell mot verksamheterna, där enheten får betalt per genomfört upphandling. Vid årets början fanns vakanser och avdelningen rekryterade flera nya medarbetare som började arbeta sent på våren. Under våren avslutades få upphandlingar, vilket bidrog till att ett ekonomiskt underskott byggdes upp. Från och med hösten har verksamheten varit mer stabil, upphandlingar har avslutats och ekonomin varit i balans. Det var dock omöjligt att komma kapp underskottet från våren. Vid årets utgång är enhetens verksamhet stabil och väl fungerande.

Ekonomiservice har en mycket stabil verksamhet, som hanterar kommunens grundläggande ekonomprocesser. Denna enhet måste fungera alla årets dagar. Enheten har fått hantera en hel del problem kopplat till att inköps- och leverantörsfakturasystemet Proceedo inte fungerar tillfredställande ihop med kommunens ekonomisystem Visma RoR, trots att båda systemen kommer från samma leverantör. Under året har lösningar tagits fram som ger en acceptabel funktionsgrad. Dock finns problem kvar, och lösningen kan inte sägas vara optimal. Under året har enheten arbetat

vidare med digitala lösningar, så som robotisering av kundfakturering av va- och gatukostnadslån, ränterapportering till skatteverket för kunders betalda räntor, digitalisering av blanketter och tjänster via intranätet och ärendesystemet Artvise. Under året har vi anslutit fler leverantörer att beställa ifrån i Proceedo, samt utökat antalet leverantörer som distribuerar sina varor via samordnad varudistribution.

Enheten har under året plågats en del av arbetsmiljöproblem kopplat till lokalerna på Masten. Lokalerna hyrs genom fastighetsavdelningen av en extern hyresvärd, och det har gjort det särdeles svårt att få kommunikationen omkring problemen att fungera. Vissa problem har låtit sig lösa, medan man för andra problem har fått hitta lösningar på hur man kan leva med dem.

Ekonomistyrningsenheten skapades januari 2018 genom att controllerenheten och redovisningsgruppen blev en enhet. Sammanslagningen har skapat en större samsyn i hur kommunens ekonomistyrning hänger ihop. Det är en problemställning att redovisning i stora delar arbetar i ekonomisystemet Visma RoR, medan controllergruppen använder Bestyr som sitt verktyg. Ekonomimodulerna i Bestyr har inte uppdaterats, utan har i princip samma funktionalitet som vid införandet. Det innebär att funktioner för effektiva prognoser saknas. Därför används Excel till en hel del analyser och kalkyler, dvs controllertid åtgår till att skapa modeller och kalkyler både för budget och prognoser. Utmaningen är att arbeta fram bättre och mer sammanhängande ekonomiprocesser där systemen ger det analysstöd som behövs utan behov av externa verktyg som Excel. Trots detta har enheten påbörjat arbetet med att stödja verksamheternas chefer med analys och stöd i sin verksamhetsekonomi och inte enbart att ta fram ekonomiska rapporter.

Under året har enheten utvecklat återrapporteringen av kommunens exploateringsaffärer. Dessutom har enheten under året påbörjat arbetet med ett processtöd vid bokslutsarbetena. Detta kommer i förlängningen att leda till att bokföringsunderlaget digitaliseras i högre utsträckning. Under året har också ett arbete inletts för att ta fram löpande information om utvecklingen av kommunens semesterskuld. Detta kan förhoppningsvis leda till att framtida skuldförändringar bättre kan prognostiseras.

IT

IT-avdelningens operativa enhet har under året genomfört ett projekt gällande Windows 10 som kommungemensam klientplattform. I slutet av maj infördes ett nytt ärendehanteringssystem för IT som gör att det nu går att mäta handläggningstider och kundnöjdhet. Ändringshanteringsprocess för uppdatering av IT-system har implementerats och fungerar bra. Fokus framåt kommer vara att hålla en god tillgänglighet till kommunens IT-system samt att utveckla nya och förenklade tjänster som underlättar i vardagen för våra medarbetare.

Enheten för Taktisk IT har under kvartal 1 2018 startat ett RPA (robotisering/automation) initiativ där IT ansvarar för att driva och planera projektarbetet i samarbete med en extern leverantör som utförare av utvecklingsuppdrag. Fokus under 2018 har legat på interna administrativa processer där tre processer för Ekonomiservice har automatiserats med hjälp av RPA-teknologi. Drift samt infrastrukturförvaltning sköts av interna IT resurser. Inom Taktisk IT har man även arbetat fram en ny systemförvaltningsmodell som prövats på Stadbyggnadsförvaltningen, tagit över ansvaret för systemförvaltning av interna e-tjänster samt tagit fram en ny förvaltningsmodell för IT-tjänster och implementerat den för 2 tjänster. Samarbetet med BoU har förstärks och sedan en tid tillbaka sitter samordnaren 1 dag/vecka hos BoU och man har arbetat mer aktivt med kommunikation och synliggörande av IT generellt. Som ett led i att utöka stödet för verksamhetsutveckling så har det etablerats en modell för processkartläggning och genomförts utbildningar i sagda modell. Fokus framåt

kommer ligga på fortsatta automatiseringar av interna processer, stöd till verksamheterna gällande processkartläggning och digitalisering samt stöd och implementering av systemförvaltningsmodellen. En mer formell modell för samverkan med verksamheten bör tas fram för att förbättra samordning och styrning.

IT- Arkitektur och IT- Säkerhet har identifierats som områden där det finns stora behov av satsningar framåt.

Projektkontoret har under 2018 arbetat med förbättra det stöd man ger till verksamheten gällande projektarbete och bland annat tagit fram nya mallar. Man har genomfört 6 uppskattade projektmodellsutbildningar och återkopplingen från verksamheten har varit positiv och att det finns ett behov av att samtliga medarbetare borde få ta del av denna. Man har hållit i 4 träffar med Projektledarnätverket som syftar till att främja projektmognad och utveckla projektarbetet inom kommunen. En ny styrgruppsutbildning har tagits fram och kommer börja hållas för chefer och projektledare under 2019. Det har även genomförts en förstudie kring projektstyrningsverktyg som väntas komma med en rekommendation under kvartal 1 2019. Projektkontoret har också coachat ett antal medarbetare i projektledarrollen, ett stöd där efterfrågan från verksamheten ökar. Fokus framåt kommer ligga på fortsatt utveckling av projektmodellen och de anpassningar som behövs för att bättre stödja kommunens olika verksamheter. Man kommer även driva en upphandling och implementation av ett kommungemensamt projektstyrningsverktyg förutsatt att de resurser som krävs kan frigöras. De rekommendationer som kom från revisionen som utfördes av E&Y under 2018 kommer hanteras enligt den tjänsteskrivelse som beslutades i KS 2019-01-08(2018/KS 0293).

Medborgarfokus

Kvalitetsenheten

Kvaliteten i verksamheterna granskas regelbundet. Kvalitetsenhetens tillsyn och granskning av allt från förskola till äldreomsorg är av största vikt, så förbättringsområden kan upptäckas. På så sätt säkerställs kvaliteten i kommunens verksamheter. Handläggningen av Tyresö-initiativet har under 2018 förts till kvalitetsenheten.

Kommunikationsenheten

Kommunikationsenheten har under året infört en ny webb och ett nytt intranät.

Kommunkansliet

Under 2018 har kansliet arbetat mycket med valet till riksdag, kommun och landsting som hölls den 9 september. Kansliet ansvarade, på valnämndens uppdrag, för alla förberedelser inför valet samt valets genomförande och efterarbete. Upphandlingen av E-arkiv som tjänst slutfördes under sommaren och avtal tecknades med vinnande leverantör under hösten. Kansliet har tillsammans med Servicecenter utarbetat och lanserat två nya e-tjänster under året. En för beställning av kopior på betyg från arkivet och en för beställning av registerutdrag med stöd av GDPR. Projektet GDPR har slutförts under våren i och med att dataskyddsförordningen trädde i kraft. Arbetet med dataskyddsfrågorna har övergått till förvaltningsfas men mycket arbetet kvarstår fortfarande för att få till fungerande rutiner ute på alla förvaltningar och en bra tillsyn. Kansliet har under hösten arbetat fram en integritetspolicy som beslutats av kommunfullmäktige.

Måltidsservice

Måltidsservice har satsat på att vidareutbilda måltidsbiträden till kockar. Ett nytt egenkontrollprogram är på plats, utbildning inom specialkost och hygien har genomförts samt inspirationskurser i vegetarisk matlagning och en ergonomiutbildning.

Servicecenter

Servicecenter fyllde 10 år i februari, det firades med att möta medborgare i Tyresö centrum och tårta på Servicecenter. Under året har två servicemätningar gjorts med medborgare som varit i kontakt med Servicecenter. Resultat visar att 87 procent av dem som deltagit i undersökningen är nöjda med servicen. Resultaten visar också en tydlig koppling mellan engagemanget hos den som svarar och nöjdheten hos den som ringer. Servicecenter är i en fas med kontinuerligt utveckling och förbättring av externa och interna e-tjänster. Under året har ett 40- tal e-tjänster utvecklats eller förbättrats.

Fastighet och facility

Fastighetsavdelningen har under 2018 identifierat att det finns behov av att utföra ett kvalitetsarbete i att kartlägga processer i avdelningens projektarbete och övriga viktiga processer. Arbetet har påbörjats och kommer slutföras under 2019. Fastighetsavdelningen har påbörjat ett arbete för att skapa ett säkrare och effektivare skalskydd genom att ta ett samlat grepp över de olika system och lösningar som tidigare har hanterats av enskilda verksamheter.

Säkerhet

Arbetet med det civila försvaret har påbörjats i kommunen och grunden är den överenskommelse från SKL daterad juni 2018. En viss kompetenshöjning hos tjänstemän och förtroendevalda har genomförts - genom dels egen försorg och dels genom länsstyrelsen. Arbetet med ny "Handlingsplan för trygghet och säkerhet" som ska antas för varje mandatperiod har påbörjats och kommer att beskriva kommunens samverkan med polis, myndigheter, organisationer, företag och andra aktörer i det civila samhället. Även arbetet med det civila försvaret i kommunen kommer att tydliggöras i denna plan.

Ekonomi

Resultaträkning per verksamhetsområde

Belopp i tkr	2016 utfall	2017 utfall	2018 utfall
Intäkter			
Kommunbidrag	83 107	119 141	129 580
Övriga intäkter	419 235	460 102	476 506
Summa intäkter	**502 342**	**579 243**	**606 086**
Kostnader	**511 975**	**576 603**	**615 471**
Resultat	**-9 633**	**2 640**	**-9 385**

	2018			2017
Kommunstyrelseförvaltningen	Kommun-bidrag	Netto-kostnad	Avvikelse	Avvikelse
VO 17 Gemensam Verksamhet	129 580,0	138 965,0	-9 385,0	2 640,0

Driftsredovisning per verksamhet

Tkr	Ram 2018	Nettokostnader	Avvikelse
Kommundirektör	29 192	27 556	1 636
HR	19 103	21 544	-2 441
Lön (KSK)	5 638	5 622	16
IT (KSK)	22 858	17 868	4 990
Ekonomistyrningsenheten	11 031	10 180	851
Ekonomiservice (KSK)	9 392	9 876	-484
Upphandling (KSK)	0	3 489	-3 489
Medborgarfokus (MF) centralt	3 486	2 375	1 111
Kvalitet (MF)	7 840	7 416	424
Kommunikation (MF)	5 478	7 311	-1 833
Servicecenter (MF)	6 784	6 045	739
Kansli (MF)	7 871	7 195	676
Säkerhet (MF)	0	-197	197
Kost (KSK)	907	6 447	-5 540
Fastighet (TK)	0	6 238	-6 238
Totalt	**129 580**	**138 965**	-9 385

Kommentar

Kommundirektör

Avsatta medel för effektiviserings-/digitaliseringsåtgärder 4 200 tkr förbrukades inte under året. Av budgeterade 3 600 tkr för omställningskostnader för Fornuddens skola förbrukades endast 500 tkr. Däremot belastades ansvaret med obudgeterade omställningskostnader för Björkbacken om 7 200 tkr, vilket höll nere överskottet.

Ekonomistyrningsenheten

Överskottet under året beror på en vakant tjänst.

HR

Enheten har under 2018 haft högre kostnader än budgeterat för ledarutvecklingsprogrammet då beslut under året medfört att enheten även tagit internatkostnader kopplat till programmet.

Medborgarfokus

Medborgarfokus redovisar ett överskott på 1 111 tkr för 2018. Detta överskott beror främst på att de övriga kostnaderna vart lägre än budgeterat, främst konsulttjänster. Utöver det så fick man även ett bidrag från migrationsverket för flyktingsamordning samt försäljning av externa tjänster.

Kvalitet

Kvalitetsenheten gör under 2018 ett positivt resultat på 424 tkr vilket mestadels beror på lägre personalkostnader än förväntat, bland annat för alkoholhandläggning men även på grund av att tjänsten som kvalitetschef blev vakant i slutet av året.

Kommunikation

Under 2018 har arbetet som inleddes 2017 med kommunens nya extern- och internweb slutförts. I och med att det inte går att aktivera detta som en investering har kostnaden driftsförts. Prognosen från början av året var att detta skulle ge ett resultat på -3 000 tkr. Lägre kostnader för webben än förväntat kombinerat med en allmän kostnadsmedvetenhet resulterade i ett bättre resultat än förväntat, -1 833 tkr på helår.

Servicecenter

Servicecenter redovisar ett överskott på 739 tkr på helåret. Detta beror dels på att systemkostnaderna för året var lägre än förväntat. Utöver det så var även de interna intäkterna högre än budgeterat.

Kansli

Kansliet redovisar ett positivt resultat på 676 tkr vilket till stor del beror på att tjänster varit vakanta under delar av året. Till exempel var tjänsterna som arkivarie och kommunjurist vakanta fram till april respektive maj månad.

Säkerhet

Säkerhetsenheten redovisar ett överskott på 197 tkr på helåret. Detta överskott beror dels på att de interna intäkterna var högre än budgeterat, dessa interna bidrag korrigeras ner till kommande år.

Utöver ovan så beror överskottet även på att man inte fullt ut utnyttjat de budgeterade medel för bevakning/väktare.

Ekonomiservice

Från och med 2018 tog ekonomiservice över personalansvaret för samordnad varudistribution från upphandlingsenheten. Budget för detta överfördes inte inför 2018 vilket har medfört ett underskott som stannade på 484 tkr för året. Detta har korrigerats i budget 2019.

Lön

Kostnader enligt budget.

Upphandling

Upphandlingsenheten arbetade från 2018 enligt en ny debiteringsmodell där kostnader för utförda upphandlingar debiterades först efter tilldelningsbeslut. I tidigare finansieringsmodell periodiserades intäkter för planerade upphandlingar i förskott. Då upphandlingar generellt har lång handläggningstid fanns under årets första halva en fördröjning i antalet debiterade upphandlingar. Detta byggde underskottet om - 3 500 tkr. Under andra halvan av 2018 var mängden debiterade upphandlingar i fas med budget och enhetens ekonomi var i balans.

IT

Överskottet inom enheten är direkt hänförbart till kostnader för verksamhetsdatorer. Tidigare kalkyl har byggt på att datorer byts ut efter 3 år, men ett stort antal datorer har kunnat nyttjas längre vilket ger ett överskott 2018. Exkluderas inköp av datorer/datorhyra är enhetens ekonomi i balans.

Kost

Måltidservice redovisar ett underskott på 5 500 tkr. Huvuddelen av underskottet (3 600 tkr) avser köket på Björkbacken varav 1 500 tkr avser den halva hyreskostnad som tidigare bars av socialförvaltningen. I och med avvecklingen av två avdelningar på Björkbacken har intäkterna från portioner sjunkit samtidigt som kostnaderna till stor del är knutna till att köket måste vara bemannad 7 dagar i veckan dag och kväll oberoende av hur många portioner som serveras.

Resterande underskott på 1 900 tkr är dels kopplat till ett arbete med att höja kompetensen hos befintlig personal vilket medfört högre vikariekostnader, och dels kopplat till en fördubbling av sjukfrånvaron mot 2017. Dessutom har satsningen på att köpa svenskt kött efter torkan sommaren 2018 samt högre matvarupriser påverkat. Slutligen tog måltidsservice över kostnader för samordnad varutransport från Barn- och utbildningsförvaltningen.

Fastighet

Fastighetsavdelningen redovisar ett underskott på totalt 6 200 tkr. Huvuddelen av detta (3 500 tkr) handlar om kostnader för rivning och sanering av mark där byggnationer ska ske. Denna kostnad får inte drabba hyresgästerna, och därför redovisas detta som ett separat underskott.

För att kunna fatta vissa strategiska beslut i lokalfrågor behöver vissa lokal- och förutsättningsutredningar göras. I de fall utredningarna leder till ett investeringsprojekt, kan dessa kostnader att inkluderas i projektet. I övriga fall blir det en driftskostnad som inte heller bör drabba hyran för alla hyresgäster. Utredningarna som bidrar till ett underskott uppgår till ett belopp om 2 100 tkr. De posterna för lokalutredning som utmärker sig är utredningarna om framtida kommunhuset,

utöka byggrätt på Cassiopejan (där utgör de största kostnaderna detaljplanekostnader) samt utredning av gymnasiet och Kompassen.

Lokalvårdsenheten bidrar med ca 600 tkr till underskottet, dels på grund av ett personalärende samt att enheten har fått bära kostnaden för att ge service till kommunhusets kaffemaskiner. Denna sista kostnad är utfördelad på verksamheten i budget 2019.

Uppföljning av riskhanteringsplan

Risk: Medborgarna anser att de inte får kontakt med kommunen och har bristande påverkansmöjligheter

Det finns ett verktyg för medborgardialog; Tyresöinitiativet. Under 2018 har 35 förslag inkommit. Åtta av dessa har publicerats på kommunens webbplats för att ge möjlighet för privatpersoner att rösta på förslagen och lämna kommentarer. Övriga förslag har inte publicerats eftersom de antingen inte har ingått i kommunens ansvarsområden, liknande förslag har lämnats tidigare eller ingått i redan befintliga planer. Under året har Tyresöinitiativet utvärderats. Förslag till åtgärder har tagits fram för att synliggöra och tydliggöra verktyget.

Risk: Risk för muta eller annan otillbörlig påverkan

Riktlinjer finns framtagna. Chefer har informerats om att det finns ett framtaget APT- material för arbetet kring muta eller annan otillbörlig påverkan- en film, en folder och en PPT.

Risk: Rutiner för upphandling och inköp följs inte

Ett digitalt inköpssystem har införts och i samband med införandet genomfördes stora utbildningsinsatser.

Risk: Informationssäkerhetsbrister

Det har utarbetats riktlinjer och rutiner utifrån kommunens policy för informationssäkerhet.

Risk: IT-haveri

En översyn av kontinuitetsplaneringen för centrala IT-system som påbörjades 2017 har slutförts under 2018.

Risk: Kommunens chefer och medarbetare rekommenderar inte Tyresö kommun som arbetsgivare

HR-avdelningen har arbetat med ett ledarutvecklingsprogram och påbörjat ett arbete med att definiera medarbetarskapet som ska leda till att viktiga värderingar lyfts upp och förväntningar tydliggörs.

Sammanfattande bedömning

Verksamhetsområde Gemensam verksamhet har under 2018 i stort legat i fas med sina mål och uppdrag. Nöjda medarbetare bidrar med sitt engagemang till resultatet. Årets resultat är ett underskott om 9,4 miljoner kronor. Underskotten finns främst inom upphandling, fastighet och måltidsservice. För att öka effektiviteten och servicen har en rad åtgärder vidtagits under 2018.

Datum	2019-03-13
Tid	18:30–20:10
Plats	Sammanträdesrum Bollmora, kommunhuset
Beslutande	Se närvarolista
Övriga deltagare	Se närvarolista
Justeringens plats och tid	Kommunkansliet 2019-03-18
Paragrafer	41–59

Sekreterare
Hillevi Elvhage

Ordförande
Anita Mattsson

Justerande
Anki Svensson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum	2019-03-13
Datum då anslaget sätts upp	2019-03-20
Datum då anslaget tas ned	2019-04-11
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift
Hillevi Elvhage

	Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Anita Mattsson (S), ordförande
Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande
Anki Svensson (M), 2:e vice ordförande
Anders Linder (S)
Susann Ronström (S)
Alfonso Morales (S), tjänstgörande ersättare för Martin Nilsson (S)
Mats Larsson (L), tjänstgörande ersättare för Christina Melzén (L)
Marie Åkesdotter (MP)
Inger Gemicioglu (V)
Dick Bengtson (M)
Peter Freij (M)
Annika Henningsson (M)
Ulrica Riis-Pedersen (C)
Anna Lund (KD)
Per Carlberg (SD)

Ersättare

Ajda Asgari (MP)
Jeanette Hellmark (M)
Mats Fält (M)
Fredrik Bergkuist (M)
Anna Eriksson (M)
Per Lindén (KD)
Anders Wickberg (SD)

Övriga

Stefan Hollmark, kommundirektör, kommunstyrelseförvaltningen
Torstein Tysklind, ekonomichef, kommunstyrelseförvaltningen
Britt-Marie Lundberg-Björk, chef tekniska kontoret och medborgarfokus, kommunstyrelseförvaltningen, till och med § 55
Sara Kopparberg, stadsbyggnadschef, stadsbyggnadsförvaltningen, till och med § 51
Maj Ingels Fagerlund, säkerhetschef, kommunstyrelseförvaltningen

Bertil Eriksson, enhetschef VA och renhållning, kommunstyrelseförvaltningen, till och med § 51
Linda Darforth, kommunjurist, kommunstyrelseförvaltningen, till och med § 44
Kristin Norrbom, utredare, kommunstyrelseförvaltningen, till och med § 50
Philip Stewén, politisk sekreterare, S
Mikael Onegård, politisk sekreterare, M
Tony Björklund, politisk sekreterare, SD
Anna Steele, politisk sekreterare, C
Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen
Martin Fahlman, kart- och bygglovschef, stadsbyggnadsförvaltningen, till och med § 51
Tony Ytterstedt, enhetschef gata och park, kommunstyrelseförvaltningen, till och med § 51
Helene Hjerdin, avdelningschef planavdelningen, stadsbyggnadsförvaltningen, till och med § 51
Andréa Ström, stabschef, stadsbyggnadsförvaltningen, till och med § 51
Eugen Teterin, projektcontroller, stadsbyggnadsförvaltningen, till och med § 50

Frånvarande

Martin Nilsson (S)
Christoffer Holmström (S)
Petra Reinholdsson (S)
Christina Melzén (L)
Åsa de Mander (L)
Ingmar Jansson (MP)
Ulla Hoffmann (V)
Johanna Björksten (C)

UTDRAG

§ 20

Dnr 2019/KS 0130 10

Årsredovisning för Tyresö kommun 2018

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen för förslag till kommunfullmäktige

1. Årsredovisning för Tyresö kommun 2018 godkänns.
2. 161 227 000 kr avseende investeringsprojekt som påbörjats men inte avslutats under 2018 överförs till budget 2019 enligt bilaga 1.
3. De upparbetade underskotten för resultatenhet grundskola (- 11 586 000 kr) och hemtjänst (- 6 279 000 kr) avskrivs.
4. 3 756 000 kr avseende övriga resultatenheters utfall för 2018 överförs till budget 2019.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till kommunledningsutskottet för beslut i kommunstyrelsen

5. Den modell för fördelning av medel för asylsökande och nyanlände som kommunstyrelsen fastställt för 2019 tillämpas redan i bokslutet för 2018.
6. Följande kommunövergripande särskilda uppdrag som löpt under mandatperioden till och med 2018 avslutas då det tagits om hand i andra processer:
   - Utveckla bättre verksamhetslokaler för gymnasieutbildning i Tyresö.
   - Utveckla någon form av kulturhus i anslutning till Tyresö centrum i nära samverkan med andra aktörer.
   - Ta fram strategier för långsiktig finansiering av investeringar i kommunkoncernen.
7. Följande kommunövergripande särskilt uppdrag som löpt under mandatperioden till och med 2018 förlängs:
   - Ta fram strategier för långsiktig finansiering av investeringar i kommunkoncernen.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat en årsredovisning för kommunens verksamhet och ekonomi 2018. Revisorernas granskning kommer att tillföras ärendet när granskningen är avslutad.

Syftet med årsredovisningen är att ge politiker, medborgare och andra intressenter en bild av hur kommunens ekonomi och verksamhet utvecklats under året.

Årsredovisningen visar hur verksamheterna har finansierats och hur ekonomin ser ut vid årets slut. Här redovisas också hur resultatet blev i förhållande till den antagna budgeten, om åtagandena för verksamheten har uppfyllts och en bedömning görs om den framtida utvecklingen.

Till kommunstyrelsens behandling av ärendet kommer en uppdaterad version av årsredovisningen.

Bilagor

Tjänsteskrivelse Årsredovisning för Tyresö kommun 2018.pdf
Årsredovisning Tyresö kommun 2018 KLU utskick 190313.pdf
Bilaga 1 Överföringar.pdf
INVESTERINGSUTFALL till bilaga.pdf
Barn- och utbildningsnämndens protokollsutdrag 2019-02-20 § 12.pdf
Byggnadsnämnden protokollsutdrag 2019-02-20 §5.pdf
Äldre- och omsorgsnämndens protokollsutdrag 2019-02-27 § 1019.pdf
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden protokollsutdrag 2019-02-28 § 18.pdf
Arbetsmarknads- och socialnämndens protokollsutdrag 2019-02-26 § 1014
Verksamhetsberättelse Individ- och familjeomsorg.pdf
Arbetsmarknads- och socialnämndens protokollsutdrag 2019-02-26 § 1015
Verksamhetsberättelse arbete och integration.pdf
Kultur- och fritidsnämnden protokollsutdrag 2019-03-04.pdf

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Torstein Tysklind
Ekonomichef
08-578 297 30
torstein.tysklind@tyreso.se

Diarienummer
2019/KS 0130 10

Kommunledningsutskottet

Årsredovisning för Tyresö kommun 2018

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till kommunledningsutskottet för beslut i kommunfullmäktige

1. Årsredovisning för Tyresö kommun 2018 godkänns.
2. 161 227 000 kr avseende investeringsprojekt som påbörjats men inte avslutats under 2018 överförs till budget 2019 enligt bilaga 1.
3. De upparbetade underskotten för resultatenhet grundskola (- 11 586 000 kr) och hemtjänst (- 6 279 000 kr) avskrivs.
4. 3 756 000 kr avseende övriga resultatenheters utfall för 2018 överförs till budget 2019.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till kommunledningsutskottet för beslut i kommunstyrelsen

5. Den modell för fördelning av medel för asylsökande och nyanlände som kommunstyrelsen fastställt för 2019 tillämpas redan i bokslutet för 2018.
6. Följande kommunövergripande särskilda uppdrag som löpt under mandatperioden till och med 2018 avslutas då det tagits om hand i andra processer:
    - Utveckla bättre verksamhetslokaler för gymnasieutbildning i Tyresö

- Utveckla någon form av kulturhus i anslutning till Tyresö centrum i nära samverkan med andra aktörer
- Ta fram strategier för långsiktig finansiering av investeringar i kommunkoncernen.

7. Följande kommunövergripande särskilt uppdrag som löpt under mandatperioden till och med 2018 förlängs:
    - Ta fram strategier för långsiktig finansiering av investeringar i kommunkoncernen.

Kommunstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Kommundirektör

Torstein Tysklind
Ekonomichef

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat en årsredovisning för kommunens verksamhet och ekonomi 2018.
Syftet med årsredovisningen är att ge politiker, medborgare och andra intressenter en bild av hur kommunens ekonomi och verksamhet utvecklats under året.

Årsredovisningen visar hur verksamheterna har finansierats och hur ekonomin ser ut vid årets slut. Här redovisas också hur resultatet blev i förhållande till den antagna budgeten, om åtagandena för verksamheten har uppfyllts och en bedömning görs om den framtida utvecklingen.

Årsredovisning 2018

Årsredovisningen omfattar tre avsnitt:

- Förvaltningsberättelse

- Kommunens verksamheter
- Finansiella sammanställningar

Årsredovisningen är under granskning av kommunens revisorer. Planen är att granskningen kommer att ha genomförts innan kommunledningsutskottet behandlar årsredovisningen.

Överföring av investeringsmedel

En sammanställning av investeringsprojekt som pågår, men inte avslutats under 2018 har upprättats. Sammanställningen är gjord utifrån det investeringsprogram som beslöts i kommunfullmäktige 2018-06-14 som en del av kommunplansbeslutet. Vid det tillfället beslöt kommunfullmäktige om omfördelning av investeringsmedel i projekten mellan åren i planperioden, även för 2018. De justeringar som görs nu är medel som då gjordes tillgängliga för 2018 men som inte förbrukats under året. Sammantaget för projekten enligt bilaga 1 uppgår budget som ska överföras till 2019 till 161.227 tkr.

Överföring av över-/underskott för resultatenheter

I kommunen finns ett antal resultatenheter, som enligt kommunens ekonomiska regler för resultatenheter får en prestationsbaserad intäkt utifrån den verksamhet som bedrivs, och som ska anpassa sina kostnader till denna ersättning. Om en resultatenhet får ett överskott, har verksamheten rätt att bära med sig detta anslag in i nästa verksamhetsår. Om enheten har ett underskott, måste verksamheten återställa underskottet senast under det andra budgetåret efter att det har uppstått, i enlighet med Ekonomiska regler för resultatenheter (KS 2008-05-27 § 77).

För 2018 gäller att två verksamheter bär med sig överskott till 2019, medan två verksamheter bär med sig underskott. Två resultatenheter nollställs. För de upparbetade underskotten för grundskola (- 11 586 tkr) och hemtjänst (- 6 279 tkr) är förslaget att de avskrivs i sin helhet. För Fastighetsavdelningen har kostnader för lokalutredningar samt saneringsoch rivningskostnader på 5 015 mnkr räknats bort, då dessa kan inte ses som resultatenhetens ansvar.

Det sammanlagda värdet uppgår till +3 756 tkr, fördelat på följande verksamheter:

Resultatenheter (tkr)	Ackumulerade Över-/underskott överfört till nästa budgetår		
	2018	2017	2016
Fastighetsavdelningen	-1 117	2 602	1 136
Grundskola	0	-10 746	-5 284
Förskola	+3 559	98	-2 341
LSS, daglig verksamhet	+1 410	1 363	1 039
Avlösning/ledsagning funktionsnedsättning	-96	-548	667
Hemtjänst	0	-2 499	-739
Summa	**+3 756**	**-9 730**	**-5 522**

Modell för fördelning av medel för asylsökande och nyanlända

Kommunstyrelsen fastställde vid sitt sammanträde 2019-01-18 § 4 en ny modell för fördelning av medel för asylsökande och nyanlända. Denna modelln togs fram som ett resultat av erfarenhet av hur medel användes under 2018 på grundskolan och inom kultur- och fritidsnämnden. Vid årets slut hade kultur- och fritidsnämnden ett överskott medan barn- och utbildningsförvaltningen hade haft betydande kostnader för asylsökande och nyanlände.

I och med att modellen tagits fram för att hantera obalanser som uppstod redan 2018 så är det lämpligt att denna modell tillämpas redan för 2018, och modellen har använts när årsbokslutet har upprättats.

Kommunövergripande särskilda uppdrag som löper ut 2018.

Uppdrag	Åtgärd	Kommentar
Utveckla bättre verksamhetslokaler för gymnasieutbildning i Tyresö	Avslutas	Uppdraget ingår i ordinarie lokalförsörjningsprocessen
Utveckla någon form av kulturhus i anslutning till Tyresö centrum i nära	Avslutas	Uppdraget ingår i ordinarie lokalförsörjningsprocessen

samverkan med andra aktörer		
Ta fram strategier för långsiktig finansiering av investeringar i kommunkoncernen.	Avslutat	Uppdraget anses löst genom kommunen utvecklingsstrategi för ett hållbar Tyresö
Ta fram ny strategi för kommunens fastighetsinnehav	Förnyat uppdrag	Det bedöms som viktigt att strategin tas fram

årsredovisning 2018

tyresö kommun

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande 3
Kommundirektören 4
Politik och organisation 5
Kommunstyrelsens ledamöter 2018 6

Förvaltningsberättelse

Viktiga händelser 8
Omvärldsanalys och framtidsbedömning 10
På väg mot vision och mål 13
Tyresös kvalitet i korthet 2017 21
Kommunens personal 23
Vad används 100 kronor av skattepengarna till? 26
Kommunkoncernen 27
Finansiell analys 29
Driftredovisning 38
Investeringsredovisning 41

Tyresö kommuns verksamhet

Barn- och utbildningsnämnden 46
VO 1: Förskola och pedagogisk omsorg 46
VO 2: Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem 47
Socialnämnden 49
VO 3: Individ- och familjeomsorg 50
VO 4: Omsorg om personer med funktionsnedsättning 51
VO 5: Äldreomsorg 52
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden 54
VO 6: Gymnasieskola 54
VO 7: Vuxenutbildning 55
VO 8: Arbete och integration 55
Kultur- och fritidsnämnden 56
VO 9: Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar 56
Kommunstyrelsen 57
VO 10: Plan och exploatering 57
VO 11: Väghållning och park 58
VO 12: Miljö och trafik 59
VO 13: Vatten och avlopp 59
VO 14: Renhållning 60
VO 16: Näringsliv 60
VO 17: Gemensam verksamhet 61
Byggnadsnämnden 62
VO 15: Bygglovsverksamhet 62

Räkenskaper

Resultaträkning 64
Balansräkning 65
Kassaflödesanalys 67
Noter 69
Redovisningsprinciper 78
Ordlista 80

Revisionsberättelse .....

Kommunstyrelsens ordförande

Det ekonomiska resultatet visar tydligt att vi har stora ekonomiska utmaningar. Kommunen har under de senaste åren inte lyckats nå upp till de överskott som behövs för att ha en god ekonomi och kunna göra nödvändiga investeringar i framtiden, och för första gången på 20 år lämnar vi nu ett stort underskott.

Situationen är problematisk och förra årets underskott måste vändas till överskott om vi ska kunna säkra den välfärd som kommer att behövas framöver. Vi kommer därför att jobba hårt med effektiviseringar av kommunens verksamheter för att återgå till en ekonomi i balans.

Den genomförda skattehöjningen var helt nödvändig för att få till stånd en sund ekonomi i balans, där varje generation står för sina egna kostnader. Ambitionen är att i slutet av mandatperioden kunna sänka skatten.

Trots det ekonomiska resultatet är jag stolt över Tyresö kommun. Vi har medarbetare som är engagerade och bryr sig om alla dem som de möter i våra verksamheter, som tar hand om våra barn och våra äldre, som planerar och utvecklar framtidens Tyresö och tillsammans arbetar för att vi ska nå våra strategiska mål.

Under det gångna året har vi anordnat uppskattade evenemang och genomfört insatser för att underlätta vardagen för alla Tyresöbor. I januari anordnade vi för första gången Funkisfestivalen i Tyresö – ett initiativ som värdesätts av både deltagare och publik. I maj fick vi vårt eget Etableringscentrum, som förenklar integrationsprocessen för nyanlända genom att samla alla myndigheter och funktioner under ett och samma tak. Vi bytte till en bättre lärplattform för att förbättra kommunikationen inom skolans område – både internt och med vårdnadshavare. Vi firade 10-årsjubileum av Tyresöfestivalen och invigde den nya parkourparken. Vi uppdaterade Tyresöinitiativet för att Tyresöborna lättare ska kunna vara med och påverka de beslut som fattas i kommunen. Och vi färdigställde 473 nya bostäder.

Vi välkomnade dessutom en ny kommundirektör som framöver kommer att vara en viktig nyckel i arbetet med att lyfta Tyresö kommun till nya framgångar.

Nu ser vi framåt för att säkra framtidens välfärd och alla Tyresöbors välmående och utveckling!

Kommundirektören

Som ny kommundirektör i Tyresö kommun kan jag inte annat än slås av kommunens stora potential.
Det är ingen tvekan om att vi också står inför stora utmaningar. Det står att läsa inte minst i denna årsredovisning.
Men bra medarbetare och engagerade medborgare borgar för att det finns mycket goda möjligheter att klara av dessa utmaningar och bli ännu bättre.

Tyresö växer. Vi är redan den kommun i Stockholmsområdet som bygger flest bostäder (näst efter Solna). Förra året färdigställde vi 473 bostäder. Vi fortsätter i den andan. År 2035 räknar vi med att vi är 60 000 Tyresöbor.

Men det finns förutsättningar att locka inte bara boende till Tyresö, utan även besökare. En fantastisk natur och ett levande friluftsliv attraherar redan många, men kan locka fler. Här finns det hållbara livet – och stor potential.

En besöksnäringsstrategi finns redan på plats och ska nu sättas i verket. Under det kommande året antar vi också en ny strategi för Tyresös näringsliv. Även här finns att göra. Vi vill locka fler företagare till Tyresö.

Under det gångna året antogs kommunens nya vision:
I Tyresö finns det hållbara livet,
nära storstad, skog och skärgård.
I Tyresö finns plats för alla – här trivs nya tankar.
Tillsammans skapar vi trygghet och tillit.
Tyresö är hemma!

Nu siktar vi framåt och låter visionen leda vägen. Tyresö är hemma, men här trivs också nya tankar.

Dessa ska vi ta vara på – både medborgarnas och medarbetarnas. Ett utvecklat och uppdaterat Tyresöinitiativ underlättar för Tyresöborna att komma med egna initiativ och förslag. En vässad organisation med fokus på ständiga förbättringar tar vara på medarbetarnas tankar och idéer om vad som behöver göras för att Tyresö kommun ska leverera ännu bättre välfärd.

Tillsammans skapar vi trygghet, delaktighet och hållbarhet.

Politik och organisation

Tyresö leddes under mandatperioden 2015–2018 av en allians bestående av Moderata samlingspartiet, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna. De hade majoritet i kommunfullmäktige, som är kommunens högsta beslutande instans. Kommunfullmäktige tar beslut i kommunövergripande frågor. Kommunstyrelsen förbereder alla ärenden som ska tas upp i kommunfullmäktige och ansvarar för att beslut genomförs.

Kommunens förvaltningar styrs av nämnder som består av politiker. Nämnderna beslutar om mål och riktlinjer för sina respektive områden.

Huvudansvaret för den kommunala verksamheten ligger hos de förtroendevalda politikerna.

Tjänstemannaorganisation

Kommundirektören är Tyresö kommuns högste tjänsteman. Han leder kommunens förvaltningar, som 2018 var fem till antalet.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för kommunövergripande frågor: ekonomi, HR, kommunkansli, kommunikation, kvalitet, säkerhet samt servicecenter och tekniska kontoret.

Barn- och utbildningsförvaltningen omfattar förskola, grundskola och fritidshem.

Socialförvaltningen omfattar äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Stadsbyggnadsförvaltningen omfattar plan och exploatering, naturvård, kart- och mätningsarbeten samt bygglov.

Utvecklingsförvaltningen omfattar gymnasium, vuxenutbildning, arbetsmarknad samt kultur och fritid.

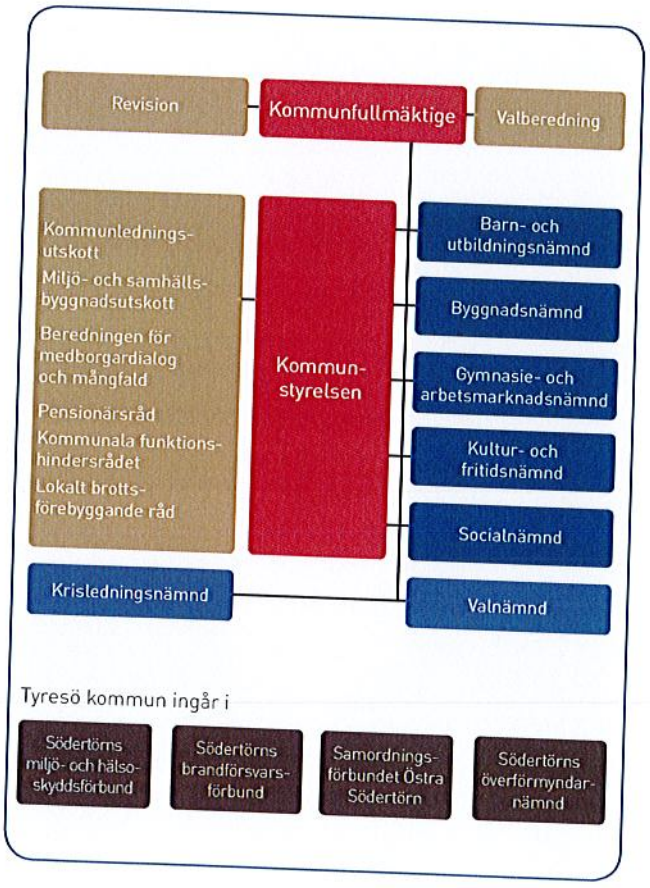

TYRESÖ KOMMUNFULLMÄKTIGE

I september 2014 hölls val till kommunfullmäktige. Väljarna röstade fram fördelningen av platserna i kommunfullmäktige:

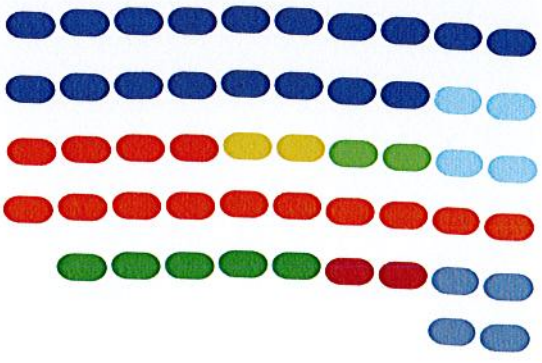

MAJORITET		OPPOSITION	
Moderaterna	18	Socialdemokraterna	14
Liberalerna	4	Miljöpartiet	5
Centern	2	Vänsterpartiet	2
Kristdemokraterna	2	Sverigedemokraterna	4
Summa mandat	26	Summa mandat	25

Kommunstyrelsens ledamöter 2018

Fredrik Saweståhl (M)

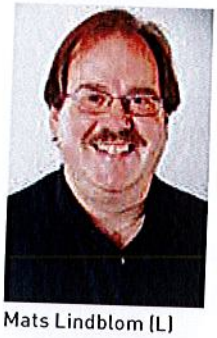
Mats Lindblom (L)

Anita Mattsson (S)

Ann-Christin Svensson (M)

Lotta Stjernfeldt (M)

Dick Bengtson (M)

Kristjan Vaigur (S)

Jannice Rockstroh (S)

Carl-Johan Karlson (S)

Marie Åkesdotter (MP)

Anders Wickberg (SD)

Ulrica Riis-Pedersen (C)

Anna Lund (KD)

1 Förvaltnings-berättelse

Viktiga händelser

En ny vision för Tyresö

Kommunens nya vision antogs över partigränserna och gäller från och med 2019:
I Tyresö finns det hållbara livet,
nära storstad, skog och skärgård.
I Tyresö finns plats för alla – här trivs nya tankar.
Tillsammans skapar vi trygghet och tillit.
Tyresö är hemma!

Valet och nytt politiskt styre

Kommun-, landstings- och riksdagsval hölls med det högsta valdeltagandet i Tyresö på 30 år. Utgången var inte självklar, men i november deklarerade socialdemokraterna, liberalerna och miljöpartiet att de tänkte ta över styret i kommunen.

Ny organisation

Kommunens nya organisation beslutades och trädde i kraft i januari 2019. Förberedelserna pågick hela hösten.

Förändringen gäller både nämnderna och förvaltningarna. Syftet är bland annat att lyfta fram äldrefrågorna och stärka integrationen. Den tidigare socialnämnden och gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden bildar numera tre nämnder:

- äldre- och omsorgsnämnden, som ansvarar för äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning
- social- och arbetsmarknadsnämnden, som ansvarar för individ- och familjeomsorgen samt arbetsmarknad och integration
- gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, som ansvarar för gymnasie- och vuxenutbildningen.

För att bättre kunna serva nämnderna anpassades sedan tjänstemannaorganisationen efter den politiska genom att socialförvaltningen och utvecklingsförvaltningen slogs samman till en förvaltning.

Ny kommundirektör

Kommunen rekryterade en ny kommundirektör. När Bo Renman går i pension i februari 2019 tar Stefan Hollmark över.

Fornudden

I juni vann detaljplanen för Fornudden laga kraft, och arbetet med att utveckla Fornudden kunde äntligen påbörjas. En ny skola och ett nytt vård- och omsorgsboende planeras. Under sommaren rustades den centrala delen av Fornuddsparken med nya gångvägar, sittmöbler, belysning och massor av planteringar.

Start av ishallsbygget

Under våren fattade fullmäktige beslut om att genomföra bygget av en ny ishall. Den ska rymma 1 000 åskådare och plats för cafeteria, kanslier och omklädningsrum för Tyresö konståkningsklubb, Tyresö Royal Crowns, Tyresö FF och Tyresö Hanviken Hockey. Hallen ska stå klar det första kvartalet 2021, då den gamla rivs.

Invigning av Villa Basilika

I april invigdes det nya äldreboendet Villa Basilika, ett privat vård- och omsorgsboende som drivs i Vardagas regi. Villa Basilika ersätter delar av Björkbackens och hela Ängsgårdens vård- och omsorgsboenden. Förändringen innebär en ökning med fem vård- och omsorgsplatser för att möta den ökade efterfrågan i kommunen.

Etableringscentrum

I maj fick Tyresö ett eget Etableringscentrum. Det är ett av tre (de andra ligger i Haninge och Nynäshamn) och ska underlätta integrationsprocessen för nyanlända. Kommunerna fick 46 miljoner kronor från Europeiska socialfonden för projektet, som samlar alla myndigheter och funktioner under ett och samma tak.

Bostadsbyggande

Under 2018 färdigställdes 473 bostäder i kommunen. Planuppdraget för den första etappen av den nya stadsdelen Wättinge, mellan Granängsringen och Wättingestråket, har lagts ut och en markanvisningstävling har genomförts där bostadsbolagets Sveafastigheter utsågs till vinnare. Totalt beräknas den nya stadsdelen rymma cirka 800 bostäder när den är fullt utbyggd.

Ny entreprenad

Under slutet av 2018 påbörjades upphandlingsarbetet för den största anläggningsentreprenaden i Tyresös historia. Det handlar om en så kallad samverkansentreprenad, som innebär att alla aktörer får komma in tidigt i ett projekt och att projektering och planering genomförs tillsammans. På så sätt kan man bättre ta tillvara allas erfarenheter och kompetenser än vid traditionella entreprenader.

Östra Tyresö

En ny strategi för Östra Tyresö antogs under året. Den fastställer bland annat att hela Östra Tyresö ska byggas ut med kommunalt huvudmannaskap både för allmänna platser, såsom vägar och parker, och för allmänna vatten- och avloppsledningar.

Flytt av Trollbäckens bibliotek

Trollbäckens bibliotek flyttade från Vendelsövägen till ett mer centralt läge vid Kumla Allé 7–9. På så sätt kunde fler välbehövliga förskoleplatser inrättas där biblioteket tidigare låg.

Tyresöfestivalens 10-årsjubileum

För tionde året i rad firades Tyresös civilsamhälle och föreningsliv med ännu en Tyresöfestival. Den satte också publikrekord: från första årets 350 till över 3 000 besökare 2018.

Funkisfestival i Tyresö

I januari anordnades Funkisfestivalen i Tyresö för första gången. Det är Sveriges största melodifestival för personer med kognitiv eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Den deltagare som går vidare representerar sedan Tyresö i den landsomfattande tävlingen. Perdaniel Söderlind kammade hem segern i Tyresös deltävling.

Invigning av parkourparken

I samband med Tyresöfestivalen invigdes den nya parkourparken. Bredvid skateparken, mitt emot Tyresö centrum, ligger hinderbanan som är anpassad för både nybörjare och mer erfarna utövare.

Ny webbplats

I februari lanserades kommunens nya webbplats. Efter drygt ett års arbete fick Tyresöborna tillgång till en renare, modernare och tydligare webbplats med mer fokus på service till invånarna. Enligt den webbundersökning som gjordes i slutet av året var Tyresöborna också mer nöjda med den nya webben.

Byte av lärplattform

En ny lärplattform, Vklass, togs i drift. Den underlättar kommunikationen mellan skola och vårdnadshavare. Här kan man följa sitt barns utveckling, hantera frånvaro och få information från lärare. På plattformen finns också kalender, scheman, matsedel och kontaktuppgifter.

Uppdatering Tyresöinitiativet

Tyresöinitiativet utvärderades och uppdaterades. Handläggningstiden har förkortats och initiativet, som gör det möjligt för medborgarna att komma med förslag till kommunen, ska marknadsföras så att fler får kännedom om det.

Omvärldsanalys och framtidsbedömning

Konjunkturen

Sverige har upplevt en lång period av högkonjunktur, men enligt konjunkturbedömarna börjar den nu gå mot sitt slut. Tecken på det är att framtidstron hos hushåll och företag försvagas och att den globala tillverkningsindustrin utvecklas mot det sämre. Den faktor som enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) främst kommer att sänka den svenska tillväxten är en minskning av bostadsbyggandet (Makronytt 1/2019 – februari 2019). SKL räknar dock med en stark konjunktur 2019, särskilt på arbetsmarknaden med låg arbetslöshet som följd. Redan 2020 förväntas en tydligare konjunkturavmattning.

Skatteintäkter

En avmattning av konjunkturen innebär även en avmattning för tillväxten i skatteunderlaget. I ett antal år har kommunernas skatteintäkter ökat betydligt snabbare än kostnaderna med en real ökning av skatteunderlaget. Det har gett kommunerna möjlighet att expandera sin verksamhet och även för många kommuner att leverera goda ekonomiska resultat. År 2018 upplevde Tyresö en betydligt lägre tillväxt i intäkterna från skatter och utjämning än 2017. För 2019 räknar SKL med en liten real tillväxt i skatteunderlaget, men 2020 förväntas ingen tillväxt alls. För Tyresös del innebär den skattehöjning kommunen genomför 2019 att skatteintäkterna ändå ökar.

Bostadsbyggande

Högkonjunkturen har inneburit ett högt tryck på bostadsmarknaden i Stockholmsregionen. Bostadspriserna ökade, vilket har gjort det ekonomiskt attraktivt att bygga bostadsrätter för försäljning. I och med den inbromsning som skedde 2017 har bilden förändrats. Priserna på lägenheter har sjunkit något, men framför allt har utvecklingen påverkat viljan att köpa nyproducerade lägenheter. Det innebär sjunkande priser på nyproduktionen och att det blir betydligt mindre attraktivt att bygga nya bostäder, åtminstone bostadsrätter. För Tyresö betyder det att de bostäder som redan är i produktion byggs färdigt, men att det märks en mer avvaktande attityd hos bostadsföretagen. År 2018 blev 437 bostäder färdiga. För 2019 förväntas ungefär samma nivå. På några års sikt kan utvecklingen påverka antalet nya lägenheter och därmed även kommunens befolkningsutveckling.

Befolkningsutveckling

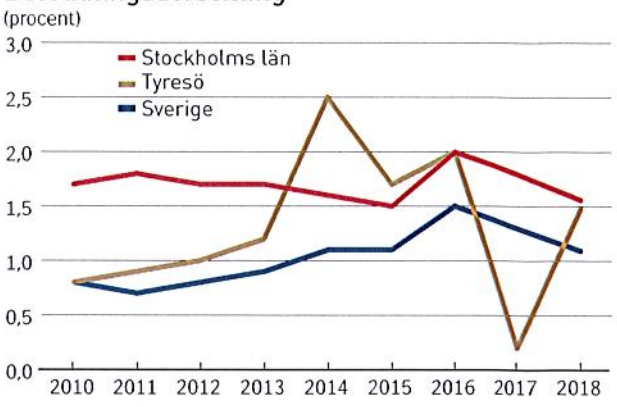

Kommunens befolkning växte med 700 personer till 48 004, en ökning med 1,48 procent, nästan lika mycket som i Stockholms län (1,56 procent). Det finns en tendens att ökningstakten avtar både i länet och i hela landet. Utvecklingen i Tyresö påverkas i hög grad av vilka byggprojekt som blir inflyttningsklara. En fortsatt god ökningstakt förväntas 2019, medan det framöver kan bli en svagare befolkningsutveckling än tidigare förväntat.

Demografiskt tryck

Kommunens kostnader påverkas av befolkningssammansättningen. Kommunen ska ge service till alla sina medborgare, men har ett särskilt ansvar för vissa åldersgrupper. Därför är kostnaderna högre för barn och unga upp till gymnasieåldern och för de äldre. Länge har SKL och andra prognosmakare förutspått att när de stora fyrtiotalistkullarna börjar åldras innebär det ett ökat kostnadstryck för kommunerna. Den utvecklingen ser vi början av nu. En analys av befolkningsprognosen från 2017 visar att kommunens kostnader förväntas öka med 8,8 procent från 2017 till 2022, medan skatteintäkterna endast ökar med 3,8 procent. Ökningstakten förväntas bli hög både för förskola (+9,3 procent) och gymnasieskola (+17,6 procent), men allra högst förväntas

ökningen bli för äldreomsorgen (+24,2 procent). Ökningen för förskolan är den mest osäkra, eftersom den påverkas både av barnafödande och inflyttning. Ökningen för gymnasieskolan påverkas något av inflyttningen, medan ökningen för äldreomsorgen till allra största del består av behov som finns hos den befolkning som redan bor i kommunen. Om befolkningsökningen blir svagare än som förutsattes i 2017 års prognos, blir det färre skattebetalare som ska bära försörjningsbördan för den förväntade ökningen av äldreomsorgskostnaden.

Investeringsbehov

De ökade behoven av kommunala tjänster innebär ett ökat behov av investeringar. Dels ska infrastruktur som vägar, vatten och avlopp byggas för att göra det möjligt att bygga bostäder. Dels innebär utvecklingen att redan befintlig infrastruktur måste uppgraderas för att klara det ökande trycket. Det behöver byggas förskolor, skolor och äldreboenden, men även fler idrotts-, kultur- och fritidsanläggningar. Många kommuner har dessutom anläggningar och fastigheter som börjar åldras och som är i behov av reinvesteringar. Därför finns det i kommunsektorn ett stort investeringsbehov.

Utvecklingen i Tyresö kommun liknar den i landet i övrigt, men är kanske ännu mer accentuerad. Kommunen har ett tydligt tryck på exploateringsinvesteringar och investeringar i infrastruktur för att möjliggöra befolkningsutveckling. En stor del av investeringarna kan täckas av intäkter i form av markförsäljning och exploateringsbidrag. Kommunen hade en kraftig befolkningstillväxt under 60- och 70-talen, vilket inneburit att merparten av kommunens fastigheter och anläggningar byggdes då och nu behöver renovering. Dessutom har kommunen en befolkningsutveckling som innebär ökat behov av anläggningar och fastigheter.

En uppbromsning av befolkningsökningen innebär ett något sänkt investeringstryck. Till exempel kan behovet av nya skolor och förskolor bromsas upp och behovet av exploateringsinvesteringar minska. Dock finns behovet av reinvesteringar i befintliga fastigheter kvar.

Under högkonjunkturen märktes en kraftig tillväxt på byggmarknaden med ökande byggpriser som följd. Investeringarna har blivit dyra. Det är möjligt att en lågkonjunktur kan dämpa utvecklingen.

Räntor

Den höga investeringstakten innebär sannolikt ett ökat lånebehov för Tyresö och andra kommuner. Under senare år har kommunerna kunnat låna till en mycket låg ränta, och förväntan har varit att det inte skulle bli en bestående situation. I och med att konjunkturen nu börjar vika, är det möjligt att den förväntade räntehöjningen uteblir eller åtminstone skjuts på framtiden. Kommuninvest skriver i rapporten *Fördjupning: Kommunsektorns genomsnittsränta 2018–2023:*

”De flesta bedömare är överens om att dagens låga räntenivåer inte är långsiktigt hållbara, men samtidigt har räntehöjningar gång på gång skjutits på framtiden. Även om Riksbanken till slut höjde reporäntan i december 2018 så har räntebanan, d.v.s. prognosen för reporäntan, sänkts och marknadens långsiktiga ränteförväntningar har följt med nedåt.”

Med marknadens ränteförväntningar och de omfattande data man har om kommunernas upplåning har Kommuninvest genomfört en simulering av framtida räntekostnader i kommunsektorn. Simuleringen visar att trots att huvuddelen av upplåningen omsätts fram till 2023, samtidigt som en viss nyupplåning sker, ökar inte kommunernas räntekostnad i snitt särskilt mycket. År 2018 hade kommunerna en genomsnittsränta på 1,28 procent. Den förväntas ligga kvar på ungefär samma nivå +/−0,02 procentenheter fram till 2022, för att börja stiga först 2023 till 1,40 procent. Det kan indikera att höjda räntenivåer inte är ett hot på kort sikt, men väl kan bli ett problem lite längre in i framtiden.

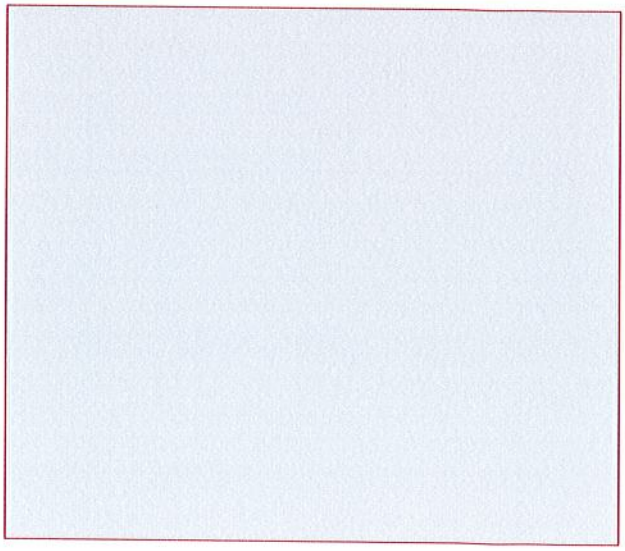

(Källa: Kommuninvest)

Arbetsmarknad, rekrytering och löneglidning

De senaste åren har det rått högkonjunktur på arbetsmarknaden, särskilt i Stockholmsregionen. För Tyresö har det inneburit dels att det har varit svårare att rekrytera vissa yrkesgrupper, dels högre löneglidning. En viktig grupp har varit lärare, som till stor del är kommunalt anställda. Satsningen på lärarlönelyftet för några år sedan blev startskottet för en stor rörlighet på arbetsmarknaden för lärare med

därpå följande rekryteringsproblem och även löneglidning. Samma mönster har funnits för andra yrkesgrupper där kommunerna konkurrerar med andra arbetsgivare.

SKL:s bedömning är att arbetsmarknadskonjunkturen kommer att vara fortsatt hög en tid framöver. Det kan innebära att rörligheten och löneglidningen fortsätter. För lärarna har det dock skett en stabilisering 2018. Rörligheten har minskat och även löneglidningen. Det verkar som om arbetsmarknaden åtminstone för denna grupp är i färd att återfinna en önskvärd balans.

Pensionskostnader

En förändring av hur inkomstbasbeloppet beräknas har inneburit att beloppet i dag stiger något saktare än tidigare. Kombinerat med den ovan beskrivna löneglidningen har det inneburit att långt fler medarbetare i kommunsektorn får rätt till en större andel tjänstepension. Särskilt tydlig blir utvecklingen i Stockholmsregionen, där lönenivåerna ligger något högre än i resten av landet. För Tyresö har det inneburit en kraftig utveckling i kostnaderna för tjänstepensioner. Även om en del av utvecklingen är av engångskaraktär när medarbetare får rätt till förmånsbestämd ålderspension, kan det förväntas att kostnaderna etablerar sig på en nivå som är en klar bit över den som gällde för bara några år sedan.

Integration

De senaste åren har Tyresö mottagit ett ökat antal flyktinginvandrare jämfört med tidigare. I och med att Sverige i några år har hållit en restriktiv flyktingpolitik är det rimligt att förvänta sig att antalet nyinvandrade kommer att falla tillbaka. Fokus ändras från mottagande av flyktingar till att integrera dem i samhället och stödja dem i att etablera sig på arbetsmarknaden.

Strategi för framtiden

Om Tyresö ska klara att hantera effekterna av en vikande konjunktur, ökat demografiskt tryck och andra kostnadshöjande faktorer, är det viktigt att arbeta med kommunens tre grundförutsättningar: hållbar ekonomi, hållbar kvalitetsutveckling och attraktiv arbetsgivare. Verksamheten måste arbeta systematiskt med att göra ständiga förbättringar och skapa effektiva processer. Nya arbetssätt måste införas, ibland med stöd av digitala hjälpmedel.

För att möjliggöra bostadsbyggande är det viktigt att kommunen uppfattas som en attraktiv plats att utveckla bostadsprojekt på.

Behovet av investeringar kvarstår. Kommunen behöver agera klokt när det gäller investeringar och prioritera för att undvika en stor skuldsättning.

På väg mot vision och mål

Kommunens uppdrag är att erbjuda service och tjänster av hög kvalitet till kommunens invånare, för deras behov i olika skeden i livet. Det kräver att kommunen har en helhetssyn, medborgarfokus och arbetar långsiktigt. För att resurserna ska användas effektivt och ge högsta möjliga kvalitet, är det viktigt att medarbetarna på alla nivåer är delaktiga i kvalitetsarbetet.

En gemensam vision och fem strategiska målområden har varit ledstjärnor i Tyresö under mandatperioden 2015–2018. Med utgångspunkt i målen formulerade kommunen strategiska mål och särskilda uppdrag. Intentionen var att målen ska nås före mandatperiodens slut.

I årsredovisning 2018 slutredovisas målen. En sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen följer efter redovisningen av de enskilda målen.

Strategiska målområden

- Livskvalitet – den attraktiva kommunen
- Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum
- Blomstrande näringsliv
- God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter
- Attraktiv arbetsgivare

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen

Tyresö är fortfarande en av regionens mest attraktiva kommuner att bo i. Däremot hade kommunen svårt att behålla resultaten i flera av de andra målen.

Av de 14 strategiska målen uppfylldes 5 i hög grad (drygt 36 procent), medan 3 av målen uppfylldes delvis och 6 mål inte uppfylldes.

Resultaten var en tillbakagång sedan 2017. I medborgarservice sänktes bedömningen av 1 mål från uppnått till delvis uppnått. Blomstrande näringsliv hade 2 mål som tidigare bedömdes som uppnått respektive delvis uppnått och som 2018 bedömdes som inte uppnådda. I de ekonomiska måtten sänktes 2 från uppnådda till inte uppnådda. På området attraktiv arbetsgivare höjdes bedömningen för 1 mått från delvis uppnått till uppnått. För livskvalitet låg bedömningen på samma nivå som 2017.

Resultaten för de finansiella målen var en besvikelse. Inget av de finansiella målen nåddes, varken för året eller för mandatperioden, vilket är allvarligt. Kommunen har en lång väg att gå för att nå målen för ekonomiska resultat och verksamheter i balans.

För att klara det är det viktigt att kommunen lyckas i arbetet med innovativa processer. Det är glädjande att arbetet med att utveckla kommunens processer har tagit fart och mycket positivt att medarbetarna upplever att det innovativa klimatet har förbättrats de två senaste åren.

Medarbetarna gav goda omdömen i medarbetarundersökningen, och en stor andel av dem skulle rekommendera kommunen som arbetsgivare. Sjukfrånvaron sjönk något, även om resultaten var långt från målet.

Livskvalitet – den attraktiva kommunen

TYRESÖ ÄR EN AV SVERIGES MEST ATTRAKTIVA BOENDEKOMMUNER

Målet uppfylldes i hög grad.

Vad gäller kvalitet var Tyresö kommuns resultat bättre eller i nivå med genomsnittet för andra kommuner. Verksamheterna arbetar med att göra kommunen ännu mer attraktiv att bo i. Tyresö hamnade på fjortonde plats i SCB:s medborgarundersökning när det gäller frågan om Tyresöborna rekommenderar kommunen till andra att bo och leva i.

Kommunen nådde målet om 30 procent ekologiska livsmedel. Tyresö klättrade från plats 31 till 22 i tidningen Fokus rankning. Andelen enbostadshushåll som anslöts till matavfallsinsamlingen nådde målet. Tyresö klättrade från plats 47 till 37 i kommunrankningen Miljöbarometern. Kommunen erbjuder många små och stora evenemang inom kulturområdet och har utvecklat utbudet för flera målgrupper. Utvecklingen av Alby friluftsområde fortsätter.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Andel inköpta ekologiska livsmedel i organisationen (%)	30,0	30,3	32,0	30,0
Andel Tyresöbor som kan rekommendera Tyresö som boendekommun – Svenskt Kvalitetsindex (%)			99,0	
Medborgarundersökning – Hur bedömer medborgarna Tyresö kommun som en plats att bo och leva på? (Nöjd-region-index 1–100) (U00402)	70		68	Ökning
Medborgarundersökning – Tyresöborna om kommunen som en plats att rekommendera vänner och bekanta att flytta till (U00404)	79		75	
Tyresös placering i tidningen Fokus rankning	22	31	22	Bättre placering
Renhållning – andel enbostadshus som är anslutna till matavfallsinsamling (%)		34,0	42,0	37,0

TYRESÖ ÄR EN AV SVERIGES BÄSTA SKOLKOMMUNER

Målet uppfylldes delvis. Resultaten var fortfarande jämförelsevis höga.

Förskola

Av vårdnadshavarna var 93 procent nöjda med verksamheten och 99 procent upplevde att deras barn trivdes i förskolan medan 95 procent angav att deras barn var trygga i förskolan.

I Tyresö fick 48 procent av barnen plats i förskola på önskat datum. Det var en förbättring jämfört med 2017.

Genomsnittet för barngruppernas storlek minskade och personaltätheten förbättrades från 5,6 till 5,3 barn per medarbetare.

Grundskola

Tyresö steg i rankningen till plats 54. Alla grundskolor förbättrade sina resultat. Eleverna som slutade årskurs 9 hade bättre resultat än tidigare årskullar. Resultatdialogerna bidrog till förbättringen.

En ny lärplattform togs fram för att förenkla kommunikationen med vårdnadshavare och elever.

Elev- och föräldraenkäter visar att den upplevda trygghet ligger stabilt högt sedan flera år tillbaka.

Gymnasium

Genom samverkansavtalet i Stockholms län (och utökade utomregionala samverkansavtal som kommunen tecknar då det blir aktuellt) kan Tyresö kommuns gymnasieelever välja bland nästan alla gymnasieutbildningar i landet.

Statistiken för 2018 visar att 81,9 procent av eleverna som är folkbokförda i Tyresö tog examen eller fick studiebevis inom fyra år. Det var en ökning med 4 procent från 2017. Motsvarande i riket var 78,6 procent och i Stockholms län 79,2 procent.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 018
Förskola – andel föräldrar som instämmer i påståendet "Jag är nöjd med verksamheten i mitt barns förskola" (föräldraenkät) (%)	90,0	94,0	93,0	100,0
Grundskola – sammanvägt resultat i grundskolan, samtliga skolor, rankning ÖJ (U15428)	48	133	54	50
Gymnasieskola – andel gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun (%) (N17457)	76,9	78,1	81,9	100,0

Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum

TYRESÖBORNA ÄR NÖJDA MED DEN KOMMUNALA SERVICEN

Målet uppfylldes i hög grad. Resultaten var goda på i stort sett varje område.

Kommunens resultat Nöjd-medborgar-index 62 i medborgarundersökningen var något högre än rikssnittet 61.

För verksamheterna var resultaten bättre eller i nivå med läns- och rikssnitt för förskola, grundskola, idrottsanläggningar, väghållning, gång- och cykelvägar, renhållning, vatten och avlopp samt miljöarbete. Under genomsnittet låg gymnasium, äldreomsorg och kultur. I undersökningen tillfrågades omkring 1 200 Tyresöbor om verksamheterna, oavsett om de använt tjänsterna eller inte, och 40 procent svarade på enkäten.

Servicecenter införde ett verktyg för kundundersökning, som innebär att när en medborgare haft kontakt med kommunen kan medborgaren betygsätta hur bemötandet, engagemanget, kunskapen och resultatet var i kontakten. I undersökningen deltog 780 medborgare. Resultatet visade att 87 procent var nöjda, 88 procent ansåg att medarbetarna hade ett högt engagemang och 80 procent tyckte att det var enkelt att kontakta servicecenter. Genom regelbunden kvalitetsgranskning och återkommande uppföljningar säkerställs kvaliteten i kommunens verksamheter.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Medborgarundersökning – Vad tycker medborgarna i Tyresö kommun om kommunens verksamheter? (Nöjd-medborgar-index 1–100) (U00401)	59	0	62	Ökning

TYRESÖBORNA KAN PÅVERKA KOMMUNENS VERKSAMHET

Målet uppfylldes delvis.

I medborgarundersökningen var kommunens Nöjd-inflytande-index 41, klart lägre än rikssnittet på 48.

Tyresöbornas möjlighet till delaktighet har ökat genom Tyresöinitiativet som infördes i februari 2017. År 2018 lämnades 35 förslag in, varav 8 publicerades på kommunens webbplats. Av dem fick 3 mer än 50 röster och remitterades vidare till en politisk nämnd för behandling. Övriga förslag publicerades inte, antingen för att de inte berörde kommunens ansvarsområde eller för att liknande förslag hade lämnats tidigare eller redan ingick i befintliga planer. Möjligheten att lämna förslag behöver marknadsföras mer.

Antalet synpunkter (utom felanmälningar) minskade från 554 år 2017 till 490. Antalet klagomål minskade från 1 024 till 770. Det berodde till stor del på förändrade arbetssätt och bättre samverkan.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Medborgarundersökning – Vad tycker medborgarna i Tyresö kommun om inflytandet i kommunen? (Nöjd-inflytande-index 1–100) (U00408)	47	-	41	Ökning

Blomstrande näringsliv

TYRESÖ HÖR TILL DE 25 BÄSTA KOMMUNERNA I SVERIGE NÄR DET GÄLLER FÖRETAGSKLIMAT

Målet uppfylldes inte.

Tyresö kommun nådde inte målet om plats 25 på rankningen. Kommunrankningen bygger till två tredjedelar på enkätsvar från företagare och till en tredjedel på statistiskt underlag. Urvalet av företagare består inte enbart av dem som haft kontakt med kommunen, utan enkäten är en generell attitydundersökning.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Företagare bedömer kommunens företagsklimat – Svenskt Näringsliv (plats)	18	42	82	25

TYRESÖS FÖRETAGARE ÄR NÖJDA MED DEN SERVICE OCH DET BEMÖTANDE DE FÅR I KOMMUNEN

Målet uppfylldes inte.

I SKL:s mätning av Nöjd-kund-index för företagare som haft kontakt med kommunen var det sammanlagda resultatet 61 på skalan 1–100. Ett resultat på 62–69 anses godkänt. Resultatet var alltså på gränsen till godkänt.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Så uppfattar företagare den service de fått från kommunen – SBA Servicemätning	70	69	61	75

ARBETSLÖSHETEN I TYRESÖ ÄR BLAND DE LÄGSTA I REGIONEN OCH SYSSELSÄTTNINGSGRADEN HÖG

Målet uppfylldes.

Arbetslösheten ökade något, men var fortfarande låg.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Arbetslösa i kommunen i åldern 16–24 år –andel av invånarna, procent (N00928)	3,2	2,6	3,3	Minskning
Arbetslösa i kommunen i åldern 18–64 år –andel av invånarna, procent (N00919)	3,2	3,3	3,5	Minskning

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

KOMMUNENS SAMLADE RESULTAT, I DEN REGULJÄRA VERKSAMHETEN, UPPGÅR TILL MINST TVÅ PROCENT AV SKATTEINTÄKTER OCH STATSBIDRAG UNDER MANDATPERIODEN

Målet uppfylldes inte.

I beräkningen exkluderas en jämförelsestörande kostnad på 14 mnkr, som uppkom vid försäljningen av Tyresö Vindkraft AB, från resultatet. Det underliggande resultatet var därmed –10,4 mnkr. Vid bokslutet 2018 var kommunen långt från målet.

För mandatperioden 2015–2018 motsvarar det samlade resultatet 1,3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. För att nå målet hade kommunen behövt ett resultat på ytterligare 66 mnkr.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Ekonomi – årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (%)	1,2	3,4	-0,4	2,0

INVESTERINGAR I DEN SKATTEFINANSIERADE VERKSAMHETEN FINANSIERAS VIA KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN

Målet uppfylldes inte.

I beräkningen av indikatorn exkluderades förlusten på grund av försäljningen av Tyresö Vindkraft AB från resultatet. Därför avviker egenfinansieringsgraden något från skattefinansieringsgraden som redovisas i den finansiella analysen. Resultatet låg långt från målet och var en försämring sedan 2017. För mandatperioden som helhet var egenfinansieringsgraden 67,4 procent, långt från det uppsatta målet.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Andel nettoinvesteringar i skattefinansierad verksamhet som finansierats med egna medel (%)	52,7	91,7	65,7	100,0

VARJE VERKSAMHETSOMRÅDE SKA BEDRIVAS INOM RAMEN FÖR TILLDELADE EKONOMISKA RESURSER

Målet uppfylldes inte.

Färre än hälften av kommunens verksamhetsområden höll sig innanför de ekonomiska ramarna, och det samlade underskottet var rekordstort. Kommunen var långt från att klara målet.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Antal verksamhetsområden som bedriver sin verksamhet inom ram		12	10	19
Samlat ekonomiskt resultat för kommunens verksamhetsområden (mnkr)	2,9	-33,6	-64,4	0
Ekonomiskt resultat (tkr)	27 047,0	84 538,0	-24 413,0	26 615,0

VERKSAMHETERNA I TYRESÖ KOMMUN UTVECKLAS GENOM INNOVATIVA OCH EFFEKTIVA PROCESSER

Målet uppfylldes delvis.

Detta mål var nytt i kommunplanen 2018. Indikatorerna korresponderar inte direkt till frågorna i medarbetarundersökningen. Därför redovisas de frågor bedömningen gjordes efter. För två indikatorer saknas relevanta mätningar.

Det fanns en klar ökning av hur de anställda upplevde att det innovativa klimatet har förbättrats på två år. Arbetet med att identifiera processer att förtydliga och effektivisera har påbörjats i en stor del av verksamheterna. Till exempel har ett tjugotal processer identifierats i socialförvaltningens verksamhet. Medvetenheten i organisationen har höjts när det gäller att innovativa processer ger potential både till att höja kvaliteten och att effektivisera verksamheten. Lokalförsörjningsprocessen har införts helt och fungerar väl. Det ligger till grund för bedömningen att målet uppfylldes delvis.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Bedömning från chefer och medarbetare – andel som anser att verksamheten har ett innovativt klimat (%) Mätningen utgår från medarbetarundersökningsfrågan Inom Tyresö kommun uppmuntras nya idéer. Andel anställda som svarat 1 eller 2 på en femgradig skala.	40		52	Höjning
Bedömning från chefer och medarbetare – andel som upplever att verksamhetens processer har förbättrats (%) Mätningen utgår från medarbetarundersökningsfrågan Förslag på nya och bättre sätt att arbeta välkomnas. Andel anställda som svarat 1 eller 2 på en femgradig skala.	58		67	Höjning
Bedömning från förtroendevalda – andel som upplever att de får beslutsunderlag av hög kvalitet i god tid			Mätning saknas	
Servicenivåer för kommunens handläggning av ärenden är uppfyllda till 100 procent			Mätning saknas	

Attraktiv arbetsgivare

MEDARBETARNA REKOMMENDERAR TYRESÖ KOMMUN SOM ARBETSGIVARE

Målet uppfylldes.

Hösten 2018 gjordes en ny medarbetarundersökning. I den kunde 86 procent av medarbetarna rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare. En högre nivå har inte uppmätts tidigare.

Mätmetoden för indikatorn har justerats från medarbetarundersökningen 2016. Då ställdes frågan på en femgradig skala, och alla som svarade 1 och 2 räknades in i resultatet. I mätningen 2018 ställdes en enkel ja/nej-fråga, vilket gav ett mycket högre resultat.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Andel av kommunens anställda som skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare (%)	51		86	Ökning

MEDARBETARNAS SJUKFRÅNVARO ÄR LÄGRE ÄN FYRA PROCENT

Målet uppfylldes inte.

Sjukfrånvaron var 7,6 procent, samma nivå som 2017. Ett mätfel gjorde att sjukfrånvaron underskattades i 2017 års mätning. Jämfört med den korrigerade siffran har sjukfrånvaron sjunkit något. Nya arbetssätt och ett bra samarbete mellan chefer, företagshälsovård och HR-avdelningen börjar ge resultat.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018
Den totala sjukfrånvaron i hela kommunen (%)	8,3	8,4	7,6	4,0

SYSSELSÄTTNINGSGRADEN ÄR ANPASSAD TILL DE ANSTÄLLDAS ÖNSKEMÅL

Målet uppfylldes.

Enligt medarbetarundersökningen hade 87 procent önskad sysselsättningsgrad. Det var en liten minskning jämfört med 2016 (89 procent). Av dem som inte har önskad sysselsättningsgrad var det knappt 60 procent som ville arbeta mindre och drygt 40 procent som ville arbeta mer.

Indikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Må 2018
Andel av de anställda i kommunen som anger att sysselsättningsgraden är anpassad till deras önskemål (%)	89		87	100

Tyresös kvalitet i korthet 2018

Kommunens kvalitet i korthet, KKiK, är ett verktyg för att jämföra kommuner med varandra ur ett medborgarperspektiv. År 2018 deltog 260 kommuner i jämförelsenätverket som drivs av Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. Undersökningen har förändrats och från och med 2018 görs undersökningen årligen med tre perspektiv:

- barn och unga
- stöd och omsorg
- samhälle och miljö.

Syftet är att ge de förtroendevalda en samlad bild av den egna kommunens kvalitet i jämförelse med andra kommuners. Den är också användbar i dialogen med medborgarna.

När KKiK-resultaten redovisas använder SKL en färgkodning, där de 25 procent av kommunerna som har bäst resultat får en grön markering, de 25 procent som har sämst resultat får en röd markering och kommuner med medelresultat får en gul markering. Färgen i tabellen visar alltså Tyresös resultat i förhållande till övriga kommuners, och är inte en gradering av om resultatet är bra eller dåligt.

Jämförelse mellan Tyresö och andra kommuner

GRÖN Tyresö tillhör de 25 procent av kommunerna som har bäst resultat.

GUL Tyresö tillhör de 50 procent av kommunerna som placerar sig i mitten.

RÖD Tyresö tillhör de 25 procent av kommunerna med sämst resultat.

Barn och unga	
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	48
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal	5,3
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	128 446
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	80
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	91,8
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	86,8
Elever i åk 9: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar, andel (%)	69,9
Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)	85,5
Kostnad grundskola F–9 hemkommun, kr/elev	96 288
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	53,2
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	112 774

Stöd och omsorg	
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt – förbättrad situation, andel (%)	64
Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	79
Väntetid i antal dagar från ansökan till beslut om försörjningsstöd, medelvärde	11
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/invånare	4 339
Väntetid i antal dagar från beslut till insats avseende boende enligt LSS § 9,9, medelvärde	325
Kvalitetsaspekter LSS grupp- och serviceboende, andel av maxpoäng (%)	78
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS – Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	75
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enligt SFB, kr/invånare	6 374
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	71
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	7
Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel av maxpoäng (%)	82
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn, andel (%)	72
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn, andel (%)	
Kostnad äldreomsorg, kr/invånare 80+	198 496

Samhälle och miljö	
Andel som får svar på e-post inom en dag (%)	98
Andel av dem som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga (%)	59
Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng (%)	86
Valdeltagande i senaste kommunalvalet (%)	86,8
Öppethållande huvudbiblioteket, timmar/vecka	53
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet: andel deltagare som börjat arbeta eller studera (%)	21
Andel som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar) (%)	44
Företagsklimat enligt ÖJ (Insikt) – totalt, NKI	61
Andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inklusive biologisk behandling (%)	36
Andel miljöbilar av personbilar och lätta lastbilar, enligt MFS (%)	55,9
Andel ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet under hela året, enligt Ekomatcentrum (%)	30

Kommunens personal

Tyresö kommun har mycket engagerade medarbetare som upplever att deras totala arbetssituation är bättre jämfört med för två år sedan. Det visar medarbetarundersökningen från hösten 2018. Dessutom minskar både personalomsättning och sjukfrånvaro för första gången på flera år.

Kommunens medarbetare anser att de har bra kolleger och chefer. De får uppskattning för sitt arbete och goda förutsättningar att ta ansvar. Fler än tidigare kan rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare. Det som behöver förbättras är bland annat samarbetet mellan avdelningar och verksamheter. Alltför många av medarbetarna upplever att nya idéer inte uppmuntras. Det är en signal till Tyresö kommun att ta tag i dessa frågor, med tanke på att det är medarbetarna som står för förbättringar och utveckling av verksamheterna.

Attraktiv arbetsgivare

Tyresö kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare, dit medarbetare söker sig, är engagerade och utvecklas. Det är ett viktigt strategiskt målområde för kommunen. Utfallet för de strategiska målen och indikatorerna i målområdet redovisas i årsredovisningens avsnitt *På väg mot vision och mål.*

Kompetensförsörjning

Medarbetarna är Tyresö kommuns främsta resurs för att få god kvalitet i alla verksamheter. Kompetensförsörjningen handlar om att se till att kommunens chefer och medarbetare utvecklas och arbetar på ett sätt som gör att uppdragen löses och målen nås.

Ledarskap och medarbetarskap

Ett av chefernas viktigaste uppdrag är att skapa förutsättningar för medarbetarna att lyckas. För det krävs ett gott ledarskap. Tyresö kommun har de senaste åren arbetat med ledarutveckling genom ett utvecklingsprogram för chefer. Kommunens förväntningar på ledarskapet uttrycks genom ledarfilosofin, där *Fokus på resultat* är den viktigaste ledstjärnan. Under hösten tog HR-avdelningen tillsammans med ett 60-tal medarbetare från verksamheterna fram en medarbetarfilosofi och tillsammans definierade de gemensamma värderingar och förhållningssätt.

Köksbiträden blir kockar

År 2018 påbörjade 15 av kommunens köksbiträden vidareutbildning till kock. Det blev möjligt genom ett samarbete mellan Tyresö och Omställningsfonden. Utbildningen började i augusti och pågår i två år på deltid parallellt med det ordinarie arbetet. Stockholms hotell- och restaurangskola har skräddarsytt kursen efter gruppens förkunskaper. Genom kollektivavtalet Tidig lokal omställning (TLO) ges förutsättningar för ett framgångsrikt omställningsarbete. Avtalet handlar om att stärka de anställdas kompetens för att i god tid möta förändrade behov.

Jämställda löner

Lönekartläggningen 2018 visar att Tyresö kommun har jämställda löner inom alla yrkesgrupper som är att betrakta som lika. Vidare visar den att kommunen fortsätter sin positiva utveckling när det gäller att fortsätta att minska löneskillnaderna mellan kvinnor och män. Skillnaden mellan samtliga kommunens kvinnliga anställdas medellöner och de manligas uppgick till 2,2 procent, vilket var en förbättring mot resultatet 2017 som var 3,1 procent.

Minskad personalomsättning

Under flera år har personalomsättningen ökat i flera av kommunens största yrkesgrupper, som lärare, förskollärare och socialsekreterare. År 2018 minskade omsättningen och är nu på samma nivå som för fyra år sedan. En minskad omsättning ger verksamheterna högre kontinuitet och bättre möjligheter att hålla hög kvalitet.

Hälsa och arbetsmiljö

Tyresö kommun ska erbjuda sina medarbetare god arbetsmiljö som förebygger ohälsa. Sjukskrivningarna har under flera års tid ökat. Sjukskrivningarna har under 2000-talet förändrats från att i huvudsak relateras till fysiska orsaker till psykiska. Psykisk ohälsa är ett växande problem både i samhället och för Tyresö kommun som arbetsgivare.

HR-avdelningen fortsatte med en metod där en HR-specialist tillsammans med chefen och en sjuksköterska från företagshälsovården har hälsosamtal med medarbetare som har upprepad korttidsfrånvaro. Därutöver har Tyresö kommuns förskoleverksamhet deltagit i ett forskningsprojekt, *Stamina*, 2017 och 2018. Utgångspunkten är att medarbetarna görs delaktiga i arbetsmiljöarbetet för att de ska kunna ta ansvar för sin arbetssituation.

Sjukfrånvaron börjar minska, efter att ha ökat under flera år. Förklaringen kan knytas till ändrade arbetssätt, där HR-avdelningen och chefer är mer proaktiva än tidigare.

Antal anställda

Antal månadsavlönade	2018	2017	2016
Totalt	2 661	2 627	2 678
Kvinnor	2 074	2 054	2 095
Män	587	573	583

Talen avser månadsavlönade, alla anställningsformer.

Från 2017 till 2018 ökade antalet månadsavlönade med 34 personer, vilket motsvarar 1,3 procent.

Antal tillsvidareanställda	2018	2017	2016
Totalt	2 413	2 354	2 402
Kvinnor	1 895	1 869	1 914
Män	518	485	488

Talen avser månadsavlönade tillsvidareanställda.

Antalet tillsvidareanställda har ökat med 59 personer, vilket motsvarar 2,5 procent.

Antal årsarbetare	2018	2017	2016
Totalt	2 317	2 254	2 273
Kvinnor	1 816	1 786	1 807
Män	501	472	466

Talen avser månadsavlönade tillsvidareanställda omräknat till heltidstjänster.

Antalet årsarbetare har ökat med 63 personer, vilket motsvarar 2,8 procent.

Antal arbetade timmar i organisationen	2018	2017	2016
Arbetade timmar	3 856 311	3 823 262	3 960 313
Förändring sedan förra året, procent	0,9	-3,5	3,8

Andel tillsvidareanställda som arbetar heltid (%)	2018	2017	2016
Totalt	85	84	79
Kvinnor	84	83	78
Män	90	89	84

Andelen av kommunens tillsvidareanställda medarbetare som arbetar heltid är 85 procent. Män arbetar heltid i större utsträckning än kvinnor.

Könsfördelning (chefer/arbetsledare och alla anställda)

Talen visar 2018 med 2017 och 2016 inom parentes i nämnd ordning.

Grupp	Kvinnor (%)	Män (%)
Alla anställda	78 (78, 78)	22 (22, 22)
Chefer	72 (72, 68)	28 (28, 32)

Talen avser alla avlöningsformer, alla anställningsformer.

Könsfördelningen mellan kvinnor och män i kommunen är densamma som 2017. I arbetsledande ställning är andelen kvinnor något lägre än bland alla anställda. Män är underrepresenterade både bland medarbetare och chefer.

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	2018	2017	2016
Total sjukfrånvaro	7,7	8,4	8,3
≥60 dagar	46,6	48,8	47,0
Kvinnor	8,4	9,4	9,2
Män	5,4	5,0	4,8
<29 år	7,2	8,0	8,2
30–49 år	7,8	7,8	7,9
50–66 år	8,7	9,2	8,9

Siffrorna avser månadsavlönade, alla anställningsformer.

Sjukfrånvaron för 2018 slutade på 7,7 procent. Det är en tydlig minskning efter att kommunen haft ökande sjukfrånvaro under flera års tid. Både den korta och långa sjukfrånvaron minskar.

Statistiken för 2017 och 2016 har korrigerats jämfört med den i förra årsredovisningen på grund av ett beklagligt statistikfel som har rättats.

Sjuklön

(tkr)	2018	2017	2016
Kommunens direkta kostnader för sjuklön	18 732	18 876	18 118

Till direkta kostnader räknas sjuklön som arbetsgivaren bekostar dag 2–14 och utfyllnad över sjukpenning dag 15–90. Kostnaden för sjuklön var något lägre 2018 jämfört med 2017. Det beror framför allt på minskad korttidsfrånvaro.

Personalomsättning

Total personalomsättning mäts genom antalet tillsvidareanställda medarbetare som slutade under året (avgångsorsak: egen uppsägning, pension, uppsägning från arbetsgivaren, hel sjukersättning eller dödsfall) dividerat med genomsnittligt antal tillsvidareanställda i kommunen under året.

(%)	2018	2017	2016
Total personalomsättning	14,4	16,0	15,1
varav extern avgång	10,3	12,5	11,7

Extern avgång är en delmängd av total personalomsättning som enbart mäter antalet medarbetare som sagt upp sig själva under året dividerat med genomsnittligt antal tillsvidareanställa i kommunen.

För första gången på flera år har personalomsättningen minskat i Tyresö kommun. Den omsättning som mäter medarbetare som sagt upp sig själva (extern avgång) är mest intressant, eftersom den är möjlig att påverka. Framför allt minskar den externa avgången inom stora yrkesgrupper som tidigare haft en hög omsättning, som lärare, förskollärare och socialsekreterare.

Vad används 100 kronor av skattepengarna till?

	kronor
Gata/park/stadsbyggnad/infrastruktur	**5,86**
varav räddningstjänst	1,19
varav plan och exploatering	1,38
varav väghållning och park	2,83
varav miljö och trafik	0,21
varav bygglovsverksamhet	0,24
varav VA och renhållning	0,00
Vuxenutbildning	**0,85**
Socialtjänst	**31,97**
varav äldreomsorg	13,10
varav individ- och familjeomsorg	8,00
varav funktionsnedsättning	10,86

	kronor
Ungdomsutbildning	**48,58**
varav förskola	12,17
varav grundskola	27,64
varav gymnasium	8,78
Kultur och fritid	**4,07**
varav kultur och fritid	4,07
Politik	**0,94**
Övrigt	**7,74**
SUMMA	**100,00**

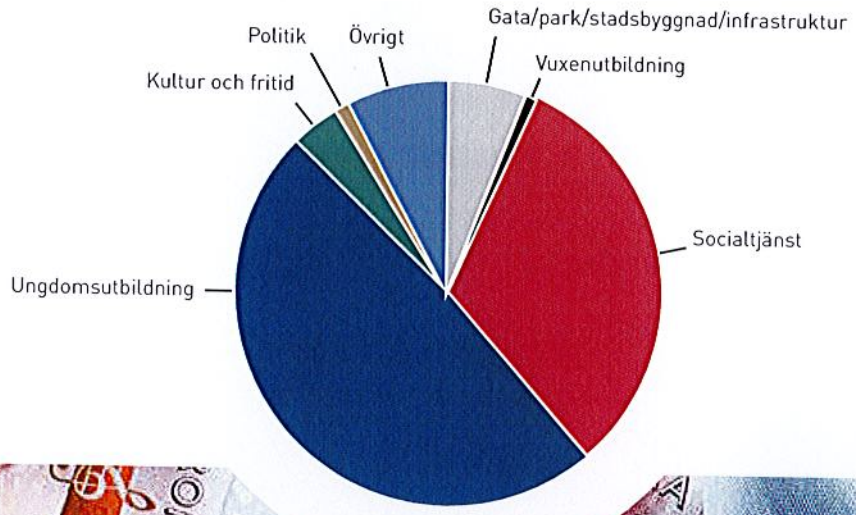

Kommunkoncernen

I kommunkoncernen ingår förutom kommunen Tyresö Bostäder AB, Tyresö Näringslivsaktiebolag och Tyresö Vindkraft AB. Koncernens resultat uppgick till –5,6 mnkr, att jämföra med 108 mnkr 2017. Hur de olika organisationerna bidragit till resultatet framgår av tabellen nedan:

Organisation (mnkr)	2015	2016	2017	2018
Tyresö kommun	14,8	27,0	84,5	-24,4
Tyresö Bostäder AB	23,7	91,6	18,4	19,6*
Tyresö Näringslivsaktiebolag	-0,2	0,0	0,0	-0,7
Tyresö Vindkraft AB	0,0	0,0	0,0	*
Eliminering	-9,5	3,7	5,1	-0,1
Koncernens resultat	28,8	122,3	108,0	-5,6

*I Tyresö Bostäders resultat ingår resultatet för Tyresö Vindkraft AB.

Tyresö Bostäder AB

Tyresö Bostäder är ett allmännyttigt bostadsbolag som ska äga, förvalta och hyra ut bostäder i Tyresö kommun och främja en miljömässigt hållbar energianvändning. Bolaget kan även äga aktier och andra andelar i bolag med liknande verksamhet. Bolaget är helägt av Tyresö kommun och ombildades till aktiebolag 1994. Huvuddelen av fastigheterna är byggda eller ombyggda under 1980-talet.

Resultatet 2018 uppgick till 19,6 mnkr efter skatt, vilket kan jämföras med 18,4 mnkr 2017.

Från den 1 december ägs Tyresö Vindkraft AB av Tyresö Bostäder. Tyresö Vindkraft AB:s verksamhet fortlöper som tidigare. Tyresö Bostäder AB förvärvade 100 procent av aktierna i Tyresö Vindkraft och 2018 är första året som en koncernredovisning upprättas.

Den totala uthyrningsbara ytan vid årsskiftet uppgick till 242 153 kvadratmeter och består av 3 247 lägenheter (224 446 kvadratmeter) och 157 lokaler (17 707 kvadratmeter). Efterfrågan på bostäder fortsätter att vara stor och vid årsskiftet stod cirka 31 000 personer i bolagets intressekö.

Nyproduktion stod i fokus 2018 och nya hyresgäster flyttade in i det färdigbyggda Temyntan och delar av Hasselbacken.

År 2019 tar Tyresö Bostäder emot över 140 nya hyresgäster i pågående nyproduktion i Hasselbacken. Utöver pågående projekt finns planer på cirka 600 hyresrätter på eller i angränsning till befintliga områden.

Tyresö Bostäder står inför ett antal år med större underhållsbehov i äldre fastigheter, där bolaget måste se till att fastigheterna renoveras i lämplig takt. Under 2017 blev en 30-årig underhållsplan klar för samtliga bostadsområden. Den visar att bostadsbolaget står inför stora underhållsbehov de närmaste åren. Det kommer att beröra många av hyresgästerna och även påverka bolagets ekonomi.

Investeringar i fastigheter och markinstallationer har under året gjorts med 444,1 mnkr, att jämföra med 287,0 mnkr år 2017, och investeringar i fastighetsinstallationer och övriga inventarier har skett med 3,1 mnkr, att jämföra med 6,9 mnkr år 2017.

Tyresö Näringslivsaktiebolag

Tyresö Näringslivsaktiebolag har i flera år varit vilande. Kommunfullmäktige beslutade i april att bolaget ska avvecklas. Fastighetsbeståndet i det så kallade Brädgårdsområdet såldes till kommunen. Den fusionsspärr på inrullat underskott som bolaget haft sedan 2012 kan utnyttjas av bolaget efter räkenskapsår 2018. Det ekonomiska resultatet för Tyresö Näringslivsaktiebolag var –0,7 mnkr. Processen att avveckla bolaget påbörjades.

Tyresö Vindkraft AB

I september 2014 bildades Tyresö Vindkraft AB, vars uppgift är att äga och leasa ut vindkraft till kommunen och Tyresö Bostäder till självkostnadspris. Under 2018 genomfördes en större nedskrivning på närmare 18 mnkr som finansierades genom ett kapitaltillskott från kommunen. Bolaget såldes därefter av Tyresö kommun till Tyresö Bostäder.

Övrigt ägande

Tyresö kommun har även andelar i Stiftelsen Tyrestaskogen, Södertörns brandförsvarsförbund, Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, Södertörns överförmyndarnämnd, Vårljus AB och Stockholmsregionens Försäkring AB. Kommunen är även medlem i Kommuninvests ekonomiska förening.

Stiftelsen Tyrestaskogen är ansvarig för driften av områdena i naturreservatet i Tyresta. Stiftelsens uppdrag är att förvalta och utveckla området och Tyresta by enligt fastslagna bestämmelser och skötselplan.

Södertörns brandförsvarsförbund ansvarar för räddningstjänsten i Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarns, Nynäshamns, Salems, Södertälje och Tyresö kommuner. Uppdraget är att bidra till trygghet och säkerhet för kommuninvånarna. Räddningscentralen Stockholms län drivs av Södertörns brandförsvarsförbund. Vid en insats har räddningscentralen den övergripande lägesbilden av händelsen och eventuella samtidiga händelser i området och

kan fördela resurser därefter. Räddningscentralen är bemannad dygnet runt. Förbundet har 21 brandstationer varav 9 på heltid, 3 på deltid och 9 brandvärn. Sammantaget har förbundet omkring 500 medarbetare och täcker ett område med cirka 600 000 kommuninvånare.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (SMOHF) drivs gemensamt av de tre kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Förbundets uppdrag är att bedriva den prövning och tillsyn som kommunerna är skyldiga att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter – med undantag av strandskyddstillsynen. Förbundet ska också erbjuda medlemskommunerna kompetens kring arbetet med frivilliga åtaganden inom miljöområdet. Förbundet ska ge det stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet som varje medlemskommun efterfrågar inom förbundets kompetensområde. Förbundet ska besvara remisser från medlemmarna, informera och hjälpa medlemmarna med expertkunskaper inom verksamhetsområdet och delta i kommunernas krisberedskapsplanering. Från och med den 1 maj 2019 övergår även alkohol- och tobakstillsyn till SMOHF. Förbundets verksamhet finansieras delvis av medlemsavgifter från de tre kommunerna men ungefär hälften av kostnaderna täcks av avgifter för tillsynerna.

Varje kommun måste ha en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. Södertörns överförmyndarnämnd är en gemensam som drivs av Haninge kommun i samverkan med Tyresö, Botkyrka, Huddinge och Nynäshamn. Nämndens huvuduppgifter är att utöva tillsyn och kontroll över förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap. Syftet är att förhindra att barn eller myndiga personer som inte själva kan ta tillvara sin rätt missgynnas ekonomiskt eller rättsligt.

Vårljus AB bildades 1994 av 25 kommuner i Stockholms län (alla utom Stockholm) för att erbjuda vård-, behandlings- och rådgivartjänster för i första hand barn och unga. Styrelsen har föreslagit att avveckla verksamheten. Det formella beslutet att avveckla bolaget tas i samband med ordinarie bolagsstämma den 8 maj 2019.

Tyresö kommun är delägare i Stockholmsregionens Försäkring AB (SRF), som i samarbete med kommunerna ska samordna upphandling och förvaltning av samlade försäkringslösningar. Bolaget ska ge kommunerna ökad kompetens inom försäkringsområdet och vara en resurs inom riskhantering, skadeförebyggande arbete och försäkring.

Finansiell analys

Sammanfattning och konklusioner

Det ekonomiska underskottet för Tyresö kommun 2018 uppgick till 24,4 miljoner kronor (mnkr) mot budgeterat +24,3 mnkr. En nedskrivning av värdet för Tyresö Vindkraft AB och den senare försäljningen av bolaget till Tyresö Bostäder försämrar resultatet med 14 mnkr (jämförelsestörande post). Resultatet utan jämförelsestörande poster motsvarar –10,4 mnkr eller –0,4 procent av kommunens skatteintäkter. I resultatet ingår pensionsavsättningar med hela 38,8 mnkr, mot 22,3 mnkr 2017. Fler och fler medarbetare har en lön över den brytpunkt där det allmännas ansvar slutar och arbetsgivaren tar över hela pensionsansvaret. Det innebär kraftigt höjda pensionskostnader för många kommuner. I resultatet ingår även intäkter från markförsäljningar på 38,2 mnkr.

Kommunens nettokostnader ökade med 6,7 procent, medan skatteintäkterna endast ökade med 1,7 procent. Skillnaden är 5,0 procentenheter. Av det är 3,0 procentenheter en direkt effekt av inflation, lönerörelse, demografi och andra betydande poster. De återstående 2,0 procentenheterna förklaras dels av högre personalkostnader, dels av högre kostnader för köp av verksamhet. Vad gäller personalkostnadsökningen förklaras en del av fler arbetade timmar och av lönerörelsen. Antalet arbetade timmar ökar dock långsammare än vad ändrade demografiska förhållanden skulle innebära. Den rimliga förklaringen är att verksamheten har effektiviserats, men att effekten ätits upp av lönehöjningar och löneglidning.

Kommunens verksamhetsområden kostade 2 551 mnkr 2018, vilket var en ökning med 155 mnkr eller 6,5 procent. Fördelningen mellan utbildning (50 procent: förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning) och vård och omsorg (32 procent: socialnämnden) har inte förändrats.

Verksamhetsområdena redovisar gemensamt ett resultat som är 64,4 mnkr sämre än budget. Kommunen har ett stort antal verksamheter som drivs under vitt skilda förutsättningar. När det gäller orsakerna till underskottet är det en blandning av omständigheter som kommunen kan påverka och som kommunen inte kan påverka och som skiftar från verksamhet till verksamhet. För detaljer hänvisas därför till respektive nämndavsnitt.

Endast gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden (+2,8 mnkr) och kultur- och fritidsnämnden (+1,7 mnkr) lämnar positiva resultat.

Socialnämnden redovisar totalt ett negativt resultat med 33,1 mnkr. Underskottet är fördelat mellan verksamhetsområdena individ- och familjeomsorg och äldreomsorg. Stora delar av underskottet ligger i familjehem och öppna insatser för barn och ungdomar, ensamkommande flyktingar, hemtjänst samt vård- och omsorgsboenden i äldreomsorgen.

Hos barn- och utbildningsnämnden lämnar grundskolan ett negativt resultat (20,8 mnkr). Hos de egna skolorna överstiger främst kostnaderna för personal och läromedel budget. Underskott finns också för externa placeringar och skolskjutsar. Kommunstyrelsen har beslutat att kommunens egna grundskolor inte ska bära med sig det underskott som uppstått under perioden 2016–2018 till år 2019. Därför kompenseras fristående skolor med 2,4 mnkr, för att skolpengen varit för lågt satt. Kompensationen ingår i underskottet 2018.

Även kommunstyrelsens verksamheter visar ett större underskott (13,9 mnkr). Underskotten finns främst i plan och exploatering, upphandling, fastighet och kostenheten.

Kommunen värderar sin finansiella ställning genom en analys av resultat, kapacitet, risk och kontroll.

Kommunens resultat för 2018 är inte tillfredsställande, och även över mandatperioden är resultatet för svagt. Särskilt allvarligt är att kommunen nu har ett krav på att återställa det underskott som uppstått. Kommunen behöver höja sin finansiella kapacitet, särskilt i jämförelse med omkringliggande kommuner. Tyresö bedöms ha en acceptabel riskhantering, men behöver öka sin ekonomiska kontroll.

För 2018 uppnås inga av kommunens finansiella mål. Det är allvarligt. Måluppfyllelsen för de finansiella målen kommenteras i kapitlet *På väg mot vision och mål.*

Slutsatsen är att kommunens resultat 2018 är långt ifrån att överensstämma med god ekonomisk hushållning.

Analysmodell

Analysen av resultat, utveckling och ställning för kommunen görs utifrån en modell med fyra finansiella perspektiv: resultat, kapacitet, risk och kontroll. För att kunna göra en bättre analys jämförs vissa nyckeltal med ett ovägt medelvärde för kommunerna i Stockholms län.

Ekonomiskt resultat	Kapacitet	Risk	Kontroll
Balans mellan intäkter och kostnader under året och över tiden.	Vilken kapacitet har kommunen att möta finansiella åtaganden på lång sikt?	Finns risker som kan påverka resultat och kapacitet?	Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen?
Indikator:	*Indikator:*	*Indikator:*	*Indikator:*
• årets resultat • finansnetto • nettokostnadsandel • balanskrav • investeringar • skattefinansieringsgrad	• eget kapital • soliditet • skuldsättningsgrad • långfristiga skulder	• ränterisker • likviditet • borgensåtaganden • skatteintäkter • pensionsskuld	• budgetföljsamhet • prognossäkerhet

I alla tabeller i avsnittet är skatteintäkter definierade som summan av skatteintäkter och generella statsbidrag.
I detta kapitel rapporteras även om kommunens upplåning, riskhantering, finanspolicy och övriga finansiella åtaganden.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat

Årets resultat	2015	2016	2017	2018
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster (mnkr)	1,0	37,5	84,5	-10,4
Jämförelsestörande poster (mnkr)	14,0	-10,5	0,0	-14,0
Årets resultat exklusive jämförelsestörande/ skatte- och utjämnings-intäkter (%)	0,0 %	1,6 %	3,4 %	-0,4 %
Årets resultat/ bruttokostnader (%)	0,5 %	0,9 %	2,8 %	-0,8 %
Medelvärde Stockholmskommuner (%)	3,0 %	4,2 %	4,0 %	

För första gången på 22 år redovisar Tyresö kommun ett underskott. Nedskrivningen och försäljningen av vindkraftsbolaget försämrar resultatet med 14 mnkr (jämförelsestörande post) Resultatet utan jämförelsestörande poster motsvarar –10,4 mnkr eller –0,4 procent av kommunens skatteintäkter. I resultatet ingår realisations- och exploateringsvinster på 38,2 mnkr. Resultatet innebär också att kommunen får krav på sig att återställa underskottet inom tre år.

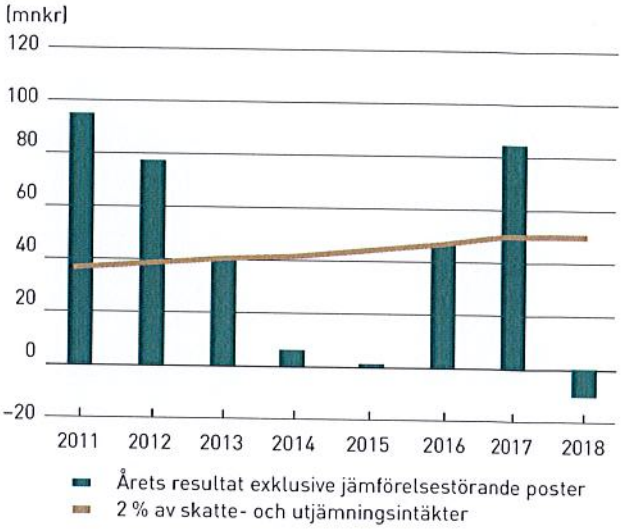

Årets resultat innebär ett tydligt trendbrott jämfört med de två senaste åren. Tyresö är långt ifrån att klara sitt mål om att ha ett överskott på 2 procent av skatte- och utjämningsintäkterna. Mandatperioden 2015–2018 stannade resultatet på 1,2 procent. Resultatet är en effekt av att kostnaderna i kommunens verksamheter fortsätter att växa i ett läge där tillväxten i skatteintäkterna bromsas upp. Det varnades för att en sådan utveckling kunde komma redan i förra årets årsredovisning, och det är tydligt att kommunen haft svårt att få kontroll över kostnadsutvecklingen.

Finansnetto

Finansnetto	2015	2016	2017	2018
Finansnetto (mnkr)	-4,4	-0,6	0,8	10,8

Kommunen redovisar ett klart positivt finansnetto. Det är ett resultat av att räntekostnaderna är mycket låga, att

borgensavgifterna från dotterbolagen ökar och att kommunen har fått en kraftigt höjd överskottsdelning från Kommuninvest. Dessutom påverkar att försäljningen av aktierna i Tyresö Vindkraft AB för 4,0 mnkr redovisats som en finansiell intäkt, medan kapitaltillskottet respektive förlusten på 18 mnkr redovisas inom verksamhetens kostnader. Därmed blir finansnettot 4,0 mnkr högre än det annars skulle ha varit.

Nettokostnadsandel

Nettokostnadsandel	2015	2016	2017	2018
Verksamhetens kostnader/ skatteintäkter (%)	94,6	94,5	92,5	97,0
Avskrivningar/skatteintäkter (%)	4,5	4,3	4,2	4,4
Finansnetto/skatteintäkter (%)	0,2	0,0	0,0	0,4
Verksamhetens nettokostnader/ skatteintäkter (%)	99,3	98,8	96,6	101,8
Medelvärde Stockholmskommuner (%)	96,5	94,9	95,3	
Nettokostnader årlig ökning (%)	4,7	5,9	4,4	6,7
Skatteintäkter årlig ökning (%)	4,9	6,2	6,7	1,7

Av tabellen framgår att det svaga resultatet till stor del beror på att verksamhetens nettokostnad har ökat kraftigt, samtidigt som ökningen av skatteintäkter bromsar upp.

I jämförelse med andra Stockholmskommuners resultat de senaste åren är resultatet mycket svagt. Kommunens resultat har varit sämre än snittet för Stockholmskommunerna hela mandatperioden.

Ett försök till analys har gjorts av vilka faktorer som på ett betydande sätt bidragit till ökningen av nettokostnaderna och hur stor procent av skatteintäkterna dessa faktorer utgör.

Ökningen av kostnaden för pensioner motsvarar 0,65 procent av skatteintäkterna, medan nedskrivningen av värdet i vindkraftverket motsvarar 0,71 procent. Den kompensation nämnderna fick i budget 2018 som resultat av den förväntade befolkningsökningen och den demografiska utvecklingen motsvarar hela 1,88 procent.

Nettokostnaderna har däremot sänkts av de intäkter kommunen fått från markförsäljningar. Markförsäljningsintäkterna var högre 2018 än 2017. Höjningen motsvarar 1,08 procent av skatteintäkterna.

Utöver det påverkar kostnadshöjningar från inflation och lönehöjningar. Inflationen KPIF (där effekterna av ränteförändringar är exkluderade) var 2,2 procent och lönerörelsen gav lönehöjningar på 2,66 procent i Tyresö. Ett viktat värde för de två blir 2,5 procent. Summerar man ovanstående blir det en ökningstakt på 4,7 procent. Det innebär att nettokostnadsökningen i kommunen är 2,0 procent högre än effekten av inflation, demografi och andra betydande poster.

Personalkostnaden har ökat hela 4,4 procent mellan åren. Man kan förvänta sig att kostnaden ska öka som ett resultat av det demografiska trycket, eftersom det påverkar verksamheten och därmed hur mycket arbete som måste utföras. Emellertid har antalet arbetade timmar endast ökat 0,86 procent jämfört med det demografiska trycket som ökat 1,88 procent. Utfallet i lönerörelsen var en lönehöjning på 2,66 procent. Det innebär att personalkostnaderna ökar snabbare än vad som förklaras av timvolymen och lönerörelsen. Löneglidningen är en viktig faktor som påverkar.

En annan stor kostnadspost är köp av verksamhet, där kostnaden har stigit hela 2,88 procent, vilket är betydligt högre än inflationen. Det saknas data om volymen på den köpta verksamheten.

En tolkning är att högre personalkostnader och högre kostnader för köp av verksamhet är viktiga faktorer för att förklara ökningen av nettokostnaden. En teori är att det faktum att tillväxten i arbetade timmar är lägre än demografitrycket innebär att en viss effektivisering har skett i verksamheten, men att effekten har ätits upp av lönehöjningar.

Balanskrav

Balanskravsutredning (mnkr)	2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	-24,4
- Reducering av samtliga realisationsvinster	-9,9
+ Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0
+ Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0
+ Orealiserade förluster i värdepapper	0,0
- Justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0,0
BALANSKRAVSRESULTAT	-34,4

Enligt lagen om kommunal redovisning ska förvaltningsberättelsen innehålla upplysningar om dels årets resultat efter balanskravsjusteringar, dels resultatet med justering för förändring av resultatutjämningsreserven (balanskravsresultat). Kommunfullmäktige har beslutat att tills vidare inte utnyttja möjligheten att reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv. Kommunens balanskravsresultat måste enligt kommunallagen vara positivt, annars måste detta regleras inom tre år. Årets negativa balanskravsresultat innebär att kommunen nu har en skyldighet återställa sitt eget kapital genom att redovisa överskott med 34,4 mnkr de närmaste tre åren.

Investeringar

Investeringar	2015	2016	2017	2018
Nettoinvesteringar (mnkr)	182,1	244,1	206,2	154,8
Avskrivningar (mnkr)	99,7	101,5	104,6	112,2
Självfinansieringsgrad (%)	62,8	52,7	91,7	56,7
Investeringar/ verksamhetens nettokostnader (%)	9,0	12,0	11,7	11,4
Medelvärde Stockholmskommuner (%)	12	14	15	0

Kommunens nettoinvesteringar sjunker 2018. Bruttoinvesteringarna har varit på samma nivå som tidigare år. Orsaken till att nettoinvesteringarna sjunker är ett stort inflöde av investeringsbidrag. I och med kommunens negativa resultat sjunker självfinansieringsgraden.

Kommunens investeringsnivå ligger på en nivå som är något lägre än övriga Stockholmskommuners.

För en mer detaljerad investeringsredovisning se s. 41.

Kapacitet

Eget kapital och soliditet

Eget kapital och soliditet	2015	2016	2017	2018
Eget kapital (mnkr)	958,6	985,6	1 070,1	1 045,7
Soliditet (%)	38,7	36,6	38,9	35,5
Soliditet inklusive pensionsskuld (%)	4,6	6,4	10,5	9,5
Medelvärde Stockholmskommuner (%)	21,0	24,0	25,0	

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar (det kommunen äger) som är finansierad med eget kapital. Om kommunen har låg soliditet kan det påverka kommunens kreditvärdighet.

Soliditeten ökar när resultatet är positivt, vilket ökar det egna kapitalet. Om kommunens eget kapital står stilla (vid nollresultat) och kommunens tillgångar ökar (när kommunen investerar mer än avskrivningarna) sjunker soliditeten. Måttet är trubbigt, eftersom det även påverkas av andra faktorer som finansiella anläggningstillgångar och skulder. Soliditeten på 35,5 procent innebär att 64,5 procent av tillgångarna är finansierade på annat sätt, bland annat genom lån. Soliditeten minskade 2018 som effekt av det negativa ekonomiska resultatet.

Tyresö har som de flesta av Sveriges kommuner en pensionsskuld som tjänades in före 1998 och som enligt lagen inte ska räknas med i balansräkningen. Om man inräknar denna skuld har kommunen endast täckning för 9,5 procent av tillgångarna i eget kapital. Det har varit vanligt att detta soliditetsmått ökat årligen, tack vare att kommunen betalar av dessa pensioner, så att skulden sjunker. I och med årets underskott sjunker även detta soliditetsmått.

I jämförelse med Stockholmskommunerna har Tyresö en relativt låg soliditet. År 2017 var medelsoliditeten inklusive pensionsåtagande för Stockholmskommunerna 25,0 procent och för Sverige som helhet 25,6 procent, att jämföra med Tyresös 10,5 procent. Kommunen har långt kvar till medelvärdet för Stockholm och för riket.

Långfristiga skulder och skuldsättningsgrad

Långfristiga skulder och skuldsättningsgrad	2015	2016	2017	2018
Långfristiga skulder (mnkr)	935,5	1 083,3	1 011,8	1 135,3
Långfristiga skulder/ skatteintäkter (%)	42,3	46,1	40,4	44,6
Lån i bank eller kreditinstitut (mnkr)	700,0	820,0	680,0	680,0
Lån i bank eller kreditinstitut/ skatteintäkter (%)	31,7	34,9	27,1	26,7

Kommunens långfristiga skulder består av lån hos banker och kreditinstitut, men även av olika investeringsbidrag (gatukostnadsbidrag, VA-anslutningsbidrag och andra investeringsbidrag) som kommunen fått för att finansiera investeringar.

Tyresös lån i banker eller kreditinstitut har inte ökat, trots att kommunen långt ifrån har självfinansierat investeringarna. Kommunens kassaflöde har hållits uppe dels av återlåningen från pensionsavsättningarna (se nedan under pensioner), dels av att kommunens kortfristiga skulder ökat.

Sammanfattande kommentar resultat – kapacitet.

Det är inget mål i sig att kommunen ska göra stora ekonomiska överskott. Principen bör vara att varje generation ska betala sina egna kostnader. Då kan man argumentera för att ett nollresultat borde vara tillräckligt.

Kommunen står inför stora investeringsbehov, dels som ett resultat av att många av kommunens fastigheter börjar bli gamla och behöver betydande reinvesteringar, dels som en effekt av kommunens ambition att växa och behovet att bygga bostäder och infrastruktur för en växande befolkning. En växande befolkning medför också ökat behov av idrottsanläggningar och verksamhetsfastigheter.

Kommunen kan finansiera investeringar antingen genom överskott i verksamheten eller genom att låna pengar. När kommuner lånar är det framtida generationer som blir skyldiga att betala räntor och amorteringar. Just nu är räntekostnaderna låga, men om skulden och räntorna stiger blir räntebetalningarna en stor belastning för kommunens invånare. Det är därför det är så viktigt att kommunen varje år gör överskott för att finansiera det ökande investeringsbehovet. På så sätt betalar nuvarande generationer sin del av kostnaderna över tid.

En långtidsanalys har visat att en överskottsnivå på 3 procent av skatteintäkterna är nödvändig i Tyresö kommun för att säkerställa att kostnaderna inte ökar kraftigt med risk för att servicen till kommuninvånarna måste försämras.

Kapacitetsmåtten visar kommunens finansiella styrka – enkelt uttryckt hur rik kommunen är. En stark kommun kan finansiera fler av sina investeringar själv. Tyresös finansiella styrka kunde ha varit bättre i jämförelse med grannkommunernas. Det är ännu ett skäl till att kommunen behöver vända den ekonomiska utvecklingen, få kontroll på kostnadsutvecklingen, vända resultatutvecklingen och nå solida överskottsnivåer. På så sätt kan kommunen öka sin finansiella styrka.

Årets resultat innebär att kommunens finansiella styrka har minskat. Den utvecklingen måste vändas.

Risk

Risker	2015	2016	2017	2018
Ränterisk – 1 % räntehöjning kostar (mnkr)	7	8,2	6,8	6,8
Räntebindningstid medelvärde (år)	2,0	1,7	1,6	1,5
Primärkommunal skattesats (%)	19,48	19,50	19,50	19,50
Medelvärde Stockholmskommuner (%)	19,13	19,12	19,07	19,05

Ränterisken visar vad 1 procentenhets räntehöjning skulle kosta vid den aktuella skuldnivån. År 2018 höjde Riksbanken för första gången på flera år styrräntan, vilket påverkar de rörliga räntorna. De långa räntorna har dock inte ökat i motsvarande grad. Kommunen bör ha beredskap för en högre räntenivå. En kraftig räntehöjning kommer att slå mot kommunens resultat.

Medelvärdet för räntebindningen är 1,5 år. Korta bindningstider har inneburit att räntekostnaden har kunnat hållas nere, men gör att kommunens exponering ökar vid snabba räntehöjningar. I och med att kommunen säkrar delar av upplåningen genom att köpa räntetaksoptioner, kan räntebindningstiden hållas kortare, samtidigt som det ger en rimlig säkerhet mot höjda räntor.

Den primärkommunala skattesatsen i Tyresö är högre än medel i Stockholmskommunerna. I den budget som antogs för 2019 har skattesatsen höjts. Det kan finnas en risk för att det uppstår negativa konsekvenser av en skattehöjning. I och med att kommunens skattesats är så pass hög, kan det vara svårt att i ett trångt ekonomisk läge öka skatten ytterligare.

Riskhantering genom kommunens finanspolicy

I finanspolicyn fastställer kommunfullmäktige regelverket för kommunens skuldförvaltning och övriga finansiella risktaganden. Tyresö kommuns finanspolicy reviderades av kommunfullmäktige 2017. I policyn regleras vilka finansiella instrument kommunen får utnyttja. Finanspolicyn ska också reglera kommunens ränterisk. Ränterisken är ett mått som visar hur mycket kommunens resultat påverkas vid en förändring av marknadsräntan. Ränterisken begränsas genom restriktioner för andelen kort och lång räntebindning i enlighet med finanspolicyn.

Målet för skuldförvaltningen är att genom aktiv upplåning minimera kostnaderna i förhållande till bindningstid och tillräcklig likviditet. Syftet är att trygga finansieringen på både kort och lång sikt genom stabilitet och förutsägbarhet vad gäller framtida räntekostnader. Upplåningen i förhållande till finanspolicyn är fördelad enligt tabellen nedan. Här kan tilläggas att 100 mnkr av den korta upplåningen är skyddade med räntetak.

Räntebindningstid	2018		2017		Enligt policy		
	mnkr	%	mnkr	%	Normal	Min	Max
0–1 år	390	57	270	40	40	30	50
1–2 år	100	15	220	32	20	12,5	27,5
2–3 år	40	6	100	15	20	12,5	27,5
3–4 år	100	15	40	6	10	5	15
4–5 år			50	7	10	5	15
5–6 år	50	7			0		10
7–8 år					0		10
8–9 år					0		10
9–10 år					0		10
10– år					0		10
SUMMA	680		680				

Kommunens upplåning

Tyresö kommuns totala upplåning uppgick vid utgången av 2018 till 680 mnkr, vilket är oförändrat jämfört med förra året.

Under året har lån på 270 mnkr omsatts. Kommunens genomsnittliga räntebindningstid uppgick vid årsslutet till 562 dagar, jämfört med 583 dagar ett år tidigare. Den genomsnittliga räntan på kommunens låneskuld har ökat marginellt och uppgick vid utgången av 2018 till 0,59 procent, att jämföra med 0,56 procent år 2017. Under året har även ett räntetak tecknats och inklusive kostnaden för taket uppgår den vägda genomsnittsräntan till 0,63 procent.

Det har länge rått ett extremt lågt ränteläge i Sverige. Reporäntan har legat på –0,5 procent hela 2018, men höjdes till –0,25 procent i början av 2019. Inflationen mätt som KPIF ligger nu något över Riksbankens mål om 2 procent. Riksbankens prognos är att nästa höjning av reporäntan sker andra halvåret 2019.

De finansiella kostnaderna stiger kommande år på grund av stigande räntor, men också skuldvolymen ökar, eftersom omfattande investeringar planeras. Bygget av nya Fornuddens skola har startat, men även andra omfattande investeringar planeras kommande år.

De 680 mnkr som är finansierade till 0,59 procents ränta kostar 4 mnkr om året i finansiella kostnader. Om låneskulden skulle öka till 1 miljard om något år, samtidigt som den genomsnittliga upplåningskostnaden ökar till 4 procent, skulle de finansiella kostnaderna för skulden öka till 40 mnkr, och det är långt ifrån något extremt scenario. Det kan utgöra en risk, eftersom resultatet i kommunen de senaste åren inte nått upp till överskottsmålet om 2 procent beräknat på skatteintäkter och generella statsbidrag.

Finansieringsrisker, motpartsrisker och Kommuninvest

Finansieringsrisk är risken för att kommunen skulle få svårigheter att ta nya lån och sätta om befintliga lån. Tyresö kommun ger inte ut egna kommunobligationer. Därför är medlemskapet i Kommuninvest en viktig del av kommunens strategi för att hantera finansieringsrisker. Kommunens lån är idag samlade hos Kommuninvest som är en mycket stabil motpart och klassas som en systemviktig aktör av Finansinspektionen. Kommunen har även upparbetade kontakter med affärsbankerna.

Motpartsrisk avser risker som uppstår om en motpart inte fullgör sina förpliktelser. För kommunen är det viktigt att ha starka motparter, som även har möjlighet att erbjuda lån när det är oroligt på finansmarknaden. Kommuninvest finansierar sin inlåning i olika valutor och obligationer världen över. Kommuninvest är även klassat som en systemviktig aktör av Finansinspektionen. Kommuninvests medlemskap i Riksbankens betalningssystem RIX förstärker tillgången till likviditet vid eventuell oro på de finansiella marknaderna. Därför bedöms risken i att enbart ha en motpart för upplåningen som obetydlig.

Kommunens borgensåtagande

Kommunen tecknar i vissa fall borgen för lån till kommunägda bolag, men ibland även för andra externa verksamheter. Kommunens samlade borgensåtagande för lån uppgick vid utgången av 2017 till 1 656 mnkr, vilket var en ökning med 198 mnkr från 2016. Ökningen beror på att borgensåtagandet för Tyresö Bostäder AB ökat. För mer information om detta, se not 21 i årsredovisningen.

Övriga finansiella risker

Valutarisk är ett mått på hur mycket kommunens resultat påverkas vid en given förändring av valutakursen på lån i utländsk valuta. Den risken är inte aktuell för Tyresö, eftersom kommunen har som riskpolicy att enbart vara exponerad i svensk valuta.

Likviditetsrisk är risken att en placering av ett överskott inte kan omsättas till likvida medel utan kostnad. Likviditetsrisk vid upplåning avser risken att kommunen inte har tillgång till pengar för att kunna göra betalningar. Likviditetsrisken hanterar kommunen genom att göra kontinuerliga likviditetsprognoser och anpassa upplåningen efter prognosen. Utöver det finns en checkräkningskredit som kommunen kan använda vid behov.

Pensionsskuld

Pensionsskuld kan ses som en risk, i och med att det är pengar kommunen ska betala i framtiden. Stora delar av kommunens pensionsskuld kommer från förmånsbestämda pensioner, vilket innebär att de framtida pensionsbetalningarna påverkas av löneutvecklingen hos kommunens medarbetare. Dessutom påverkas pensionsskulden av ränteutvecklingen. De avsättningar kommunen gör för pensioner kan komma att justeras i framtiden, vilket kommer att påverka kommunens resultat. Därför är pensionsskulden en risk för kommunen. Kommunen har återlånat pensionsskulden till verksamheten, vilket innebär att kommunen inte säkrat pensionsavsättningen med försäkringar eller finansiella tillgångar, utan använder avsättningen i stället för att låna till investeringar. Det innebär att låneskulden blir lägre, men att kommunen bär högre risk för ökande pensionsskulder.

PENSIONSFÖRPLIKTELSER mnkr, inklusive särskild löneskatt	Utfall				Prognos		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pensionsförpliktelser intjänade efter 1997	193,6	219,3	240,6	281,7	314,3	352,7	398,3
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	845,0	812,3	780,5	766,1	742,6	720,5	701,6
Totala pensionsförpliktelser	**1 038,6**	**1 031,6**	**1 021,1**	**1 047,8**	**1 056,9**	**1 073,2**	**1 099,9**
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel	0,0	0,0	0,0	0,0			
Återlåning i verksamheten	1 038,6	1 031,6	1 021,1	1 047,8			

Den totala pensionsförpliktelsen inklusive löneskatt uppgick 2018 till 1 047,1 mnkr, drygt en miljard kronor. Ansvarsförbindelsen, som motsvarar de pensioner som är intjänade före 1998, har minskat med 14,4 mnkr. Avsättningarna för pensioner intjänade efter 1998 har under året ökat med drygt 41 mnkr. Sammantaget har pensionsförpliktelserna ökat med 26,7 mnkr.

Prognosen visar att ansvarsförbindelsen, pensioner intjänade före 1998, minskar i takt med att dessa pensioner successivt betalas ut. Däremot ökar pensionsskulden intjänad efter 1998 i en snabbare takt än tidigare år. Den höjda ökningstakten är dels en effekt av ökande löneläge för kommunens anställda, dels ett resultat av att inkomstbasbeloppet framöver ökar långsammare än lönekostnaderna, vilket innebär att en större andel av kommunens anställda får rätt till förmånsbestämd ålderspension. Det kommer även att innebära att kommunens pensionskostnader i resultaträkningen ökar. Prognoserna visar att den totala förpliktelsen ökar kommande år.

Kontroll

Budgetavvikelse Verksamhetsområde	Resultat jämfört med ram (mnkr)			Avvikelse 2018
	2016	2017	2018	% av ram
Förskola	0,1	0,1	4,0	1,3
Grundskola	-7,6	-10,7	-24,8	-3,6
Individ- och familjeomsorg	3,6	-44,5	-23,0	-12,5
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-13,5	-2,6	1,0	0,4
Äldreomsorg	-3,5	-4,0	-11,0	-3,4
Gymnasieskola	8,0	2,3	-0,8	-0,3
Vuxenutbildning	0,4	5,3	5,7	20,5
Arbete och integration	0,5	-1,5	-2,2	-19,4
Bibliotek, kultur och fritid, inklusive fritidsgårdar	6,8	6,2	1,7	1,6
Plan och exploatering	0,0	3,8	-8,2	-29,8
Bygglovsverksamhet	0,8	-0,9	-1,1	-20,8
Väghållning och park	8,1	10,6	3,6	4,7
Miljö, trafik och övrigt	1,2	0,0	1,4	20,1
Vatten och avlopp	0,5	0,0	0,0	0,0
Renhållning	6,3	0,0	0,0	0,0
Näringsliv	0,0	0,0	0,0	0,0
Politik	0,0	-0,4	-1,5	-6,7
Kommunförbund med mera	0,8	0,1	0,2	0,4
Gemensam verksamhet	-9,6	2,6	-9,4	-7,1
Totalt alla verksamhetsområden	2,9	-33,6	-64,4	2,6

Budgetavvikelsen för totalen av alla kommunens verksamhetsområden, –64,4 mnkr, motsvarar 2,6 procent av kostnadsramen. Det är en kraftig avvikelse. Av 19 verksamhetsområden håller 10 sin budget, vilket är 2 färre än 2017. Ytterligare ett område är nära ett nollresultat, medan övriga 8 lämnar underskott som är betydande. Resultatet är betydligt sämre än 2017, som även det innebar en klar försämring från 2016. Att verksamhetsområden inte klarar att ställa om så de håller sina ekonomiska ramar är grundorsaken till årets negativa resultat.

Prognossäkerhet

För att utvärdera prognossäkerheten jämförs verksamhetsområdenas prognoser i april och augusti med det faktiska utfallet (se tabell nästa sida). I den sista kolumnen redovisas hur stor procentuell avvikelse som finns mellan augustiprognosen och det faktiska utfallet i procent av verksamhetens ram (budget för finansförvaltningen). Totalt har prognoserna hela året visat ett underskott på mellan 59 och 68 mnkr. Här måste prognossäkerheten sägas vara tillfredsställande.

Av kommunens verksamhetsområden (finansförvaltningen medräknad) hade 10 en augustiprognos som avviker mindre än 1 procent från utfallet, 3 hade prognosavvikelser på 1–2 procent, medan övriga 7 hade prognoser som avvek mer än 2 procent från det faktiska utfallet. Om man tittar på augustiprognosens avvikelse från utfallet i termer av faktiska belopp, har 4 områden avvikelser på över 5 mnkr, 6 har i intervallet 1–5 mnkr och övriga 10 har avvikelser på mindre än 1 mnkr.

Av de 7 verksamhetsområden som har prognosavvikelser som är större än 2 procent har 5 förbättrat resultatet efter augusti, medan 2 har försämrat resultatet. Av dem med avvikelser mellan 1och 2 procent har 2 förbättrat resultatet och 1 försämrat det.

Av detta kan man dra följande konklusioner:

- Det finns fortfarande en tendens i augustiprognoserna att ge en sämre bild av verkligheten än det som blir det faktiska utfallet. Denna effekt är dock mindre tydlig än 2017.
- År 2018 har flera verksamheter som gick mot betydande underskott förbättrat sitt resultat jämfört med prognosen. Det kan bero antingen på att man prognostiserar "med säkerhetsmarginal", eller på att åtgärder vidtas efter augustiprognosen som höjer resultatet. År 2017 fanns motsatt tendens, att underskottsverksamheterna gav en mer positiv bild i augusti än det faktiska utfallet blev.
- Vissa områden, där de nominella avvikelserna är mycket stora, är områden där det är särskilt svårt att lägga en korrekt prognos i och med att verksamheten sitter med en alldeles för osäker bild i augusti. Det gäller grundskolan, som vid prognostillfället saknar tillförlitliga data för elevantalet, och finansförvaltningen, som påverkas av skatte- och pensionsprognoser lagda av externa aktörer.

Prognossäkerhet Verksamhetsområde	Prognos jämfört med ram (mnkr) 2018-04-30	2018-08-31	2018-10-31	Utfall 2018	Avvikelse från augustiprognos (%)
Förskola	-7,3	-5,2	-2,1	4,0	2,9
Grundskola	0,8	-11,4	-15,7	-24,8	-1,9
Individ- och familjeomsorg	-23,1	-23,0	-22,7	-23,0	0,0
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-1,0	0,3	-0,7	1,0	0,2
Äldreomsorg	-9,1	-16,0	-14,2	-11,0	1,5
Gymnasieskola	0,2	0,9	5,4	-0,8	-0,7
Vuxenutbildning	3,0	3,0	4,0	5,7	9,7
Arbete och integration	0,0	0,0	0,0	-2,2	-19,4
Bibliotek, kultur och fritid inklusive fritidsgårdar	0,0	1,5	1,9	1,7	0,2
Plan och exploatering	-8,7	-8,7	-8,0	-8,2	1,8
Bygglovsverksamhet	-0,9	-1,5	-1,5	-1,1	7,8
Väghållning och park	1,5	1,9	1,9	3,6	2,3
Miljö, trafik och övrigt	0,3	0,5	0,0	1,4	12,9
Vatten och avlopp	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renhållning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Näringsliv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Politik	0,0	0,0	0,0	-1,5	-6,7
Kommunförbund med mera	0,0	0,0	0,0	0,2	0,4
Gemensam verksamhet	-16,7	-10,5	-7,0	-9,4	0,8
Finansförvaltning	33,8	36,6	20,6	15,8	-0,8
Totalt exklusive finansförvaltning	**-60,9**	**-68,2**	**-58,7**	**-64,4**	**0,2**
Totalt	**-27,1**	**-31,6**	**-38,1**	**-48,7**	**-0,7**

Den slutsats man kan dra är att augustiprognoserna fortfarande avviker mer än önskvärt mot det faktiska utfallet. Ekonomiska åtgärder bör vidtas senast efter augustiprognosen om de ska hinna ge någon faktisk effekt på det innevarande året.

Prognoserna är det viktigaste styrmedlet för ekonomin under året. Det är särskilt viktigt i och med att Tyresö inte periodiserar budgeten, vilket innebär att ekonomiska uppföljningar utifrån resultat blir kraftigt missvisande. Därför är prognoserna det viktigaste riktmärket både för tjänstemän och för politiker. Om prognoserna kontinuerligt avviker från resultatet, blir de av föga värde för kommunens styrning. I det sammanhanget är det lika allvarligt att en verksamhet underskattar ett överskott som ett underskott. Båda ger helt fel styrsignaler och riskerar att leda till felaktiga åtgärder och felaktiga beslut.

Därför är det av stor vikt att kommunen fortsätter sitt arbete med att förbättra prognossäkerheten.

Sammanfattande kommentar risk-kontroll

Kommunens risker finns primärt inom upplåning, borgensförbindelser och pension.

- Riskerna inom upplåning hanteras genom kommunens finanspolicy som reglerar hanteringen av kommunens skuld. Det finns en risk för ökade räntekostnader vid stigande räntor. Därför kan kommunen behöva vidta åtgärder för räntesäkring eller på sikt höja räntebindningstiden.
- Av kommunens borgensförbindelser är huvuddelen till kommunens helägda dotterbolag Tyresö Bostäder AB och säkrade i ägda fastigheter. Risken bedöms därför som liten.
- Kommunens återlåning av det avsatta pensionskapitalet bedöms också som ett acceptabelt risktagande. Alternativet, att placera pensionskapitalet på kapitalmarknaden och att utöka kommunens upplåning, innebär även det risker.

Totalt sett bedöms kommunens risktagande som acceptabelt.

På kontrollområdet gäller att kommunen dels har svag budgetföljsamhet som helhet, dels på ett antal verksamhetsområden. Dessutom är kommunens prognossäkerhet otillfredsställande. Kommunen behöver göra insatser för att öka både budgetföljsamhet och prognossäkerhet.

Driftredovisning

Nämndernas nettokostnader uppgick till totalt 2 551 mnkr (nästan 2,6 miljarder), vilket var 66,4 mnkr (2,6 procent) högre än budgeterat. Det största underskottet uppstod i socialnämndens ansvarsområde, där det sammanlagda underskottet blev 33,1 mnkr. Barn- och utbildningsnämnden redovisade ett underskott på 20,8 mnkr, beroende på ett stort underskott för grundskolan. Kommunstyrelsen visade också ett större underskott (13,9 mnkr), främst beroende på underskott för plan och exploatering samt för gemensam verksamhet. Kultur- och fritidsnämnden samt gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden redovisade mindre överskott. För ytterligare förklaringar hänvisas till den finansiella analysen och avsnitten om nämndernas verksamhet.

Kostnader och intäkter i nedanstående tabell kan definieras som samtliga externa intäkter och kostnader, men också kostnader och intäkter gentemot andra verksamhetsområden. Nettokostnader är differensen mellan kostnader och intäkter. Kommunbidraget motsvarar anslaget som kommunfullmäktige tilldelade verksamheten. Avvikelsen är differensen mellan kommunbidrag och utfallet av nettokostnaderna.

(mnkr)	Intäkter	Kostnader	Netto-kostnader	Kommun-bidrag	Avvikelse	Avvikelse år 2017
Kommunstyrelsen						
Plan och exploatering	17,7	53,3	35,7	27,5	-8,2	3,8
Väghållning och park	3,2	76,3	73,1	76,7	3,6	10,6
Miljö, trafik och övrigt	2,9	8,4	5,5	6,9	1,4	0,0
Vatten och avlopp	85,5	85,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Renhållning	40,1	40,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Näringsliv	0,3	1,6	1,3	1,3	0,0	0,0
Gemensam verksamhet	418,2	559,8	141,6	132,2	-9,4	2,6
Kommunalförbund med mera	0,0	42,2	42,2	42,3	0,2	0,1
Politisk verksamhet	0,1	24,2	24,2	22,6	-1,5	-0,4
Totalt	**567,9**	**891,3**	**323,4**	**309,5**	**-13,9**	**16,8**
Byggnadsnämnden						
Bygglovsverksamhet	6,0	12,3	6,3	5,2	-1,1	-0,9
Totalt	**6,0**	**12,3**	**6,3**	**5,2**	**-1,1**	**-0,9**
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden						
Arbete och integration	42,0	55,4	13,4	11,2	-2,2	-1,5
Varav flyktingverksamhet	*35,0*	*36,5*	*1,6*	*0,0*	*-1,6*	*-1,9*
Vuxenutbildning	22,7	44,7	22,0	27,7	5,7	5,3
Gymnasieskola	41,8	268,5	226,7	226,0	-0,8	2,3
Totalt	**106,5**	**368,7**	**262,2**	**264,9**	**2,8**	**6,1**
Kultur- och fritidsnämnden						
Bibliotek, kultur och fritid, fritidsgårdar	16,0	121,0	105,0	106,7	1,7	6,2
Totalt	**16,0**	**121,0**	**105,0**	**106,7**	**1,7**	**6,2**

(mnkr)	Intäkter	Kostnader	Netto-kostnader	Kommun-bidrag	Avvikelse	Avvikelse år 2017
Barn- och utbildningsnämnden						
Förskola	35,4	349,6	314,2	318,3	4,0	0,1
Grundskola	95,7	809,6	713,9	689,1	-24,8	-10,7
Totalt	**131,1**	**1 159,3**	**1 028,2**	**1 007,4**	**-20,8**	**-10,6**
Socialnämnden						
Individ- och familjeomsorg	50,2	256,9	206,7	183,7	-23,0	-44,5
Äldreomsorg	71,1	409,5	338,4	327,4	-11,0	-4,0
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	24,2	304,8	280,6	281,6	1,0	-2,6
Totalt	**145,5**	**971,2**	**825,7**	**792,7**	**-33,1**	**-51,1**
Summa verksamhetsområden	**973,0**	**3 523,9**	**2 550,8**	**2 486,4**	**-64,4**	**-33,6**

Finansförvaltning

Sammantaget gav finansförvaltningen ett underskott mot budget på 0,8 mnkr. Det fanns dock två stora negativa poster. Den ena var förmånsbestämda tjänstepensioner, där fler anställda har rätt till den förmånsbestämda pensionen. Ökande lönenivåer bidrog också till att skulden för pensioner ökade. Det gav upphov till underskottet på 20,4 mnkr. Den andra negativa posten var nedskrivningen av vindkraftverket på 18,0 mnkr. Försäljning av Temyntan och Granängsvägen gav vinster på 37 mnkr.

Utfallet för skatteintäkter, statsbidrag och utjämningssystem var 2,7 mnkr lägre än budgeterat. Finansnettot var positivt i jämförelse med budget, 15,2 mnkr. Orsakerna var en stor återbäring från Kommuninvest på nästan 7 mnkr, lägre upplåning och lägre räntenivåer än förväntat.

Under jämförelsestörande finansiella poster finns försäljningen av vindkraftsbolaget till Tyresö Bostäder AB. Den gav en vinst på 4,0 mnkr. Sammantaget med nedskrivningen av vindkraftverket innebar det en förlust på 14,0 mnkr.

Nedan visas en tabell över finansförvaltningen.

(mnkr)	Intäkter	Kostnader	Netto-kostnader	Budget	Avvikelse
Finansförvaltning					
Pensioner	0,0	54,5	54,5	55,0	0,5
Förändring semesterlöneskuld	0,0	1,4	1,4	1,0	-0,4
Förändring pensionsavsättning	0,0	22,9	22,9	2,5	-20,4
Statsbidrag maxtaxa	13,5	0,0	-13,5	-14,5	-1,0
Intäkt kapitaltjänst (internränta)	28,0	0,0	-28,0	-28,5	-0,5
Övrigt					
Demografibuffert	**47,0**	**8,8**	**-38,2**	**0,0**	**38,2**
Simhall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jämförelsestörande poster	0,0	15,2	15,2	16,0	0,8
Interna poster	0,0	18,0	18,0	0,0	-18,0
Summa finansförvaltning	-437,7	-437,7	0,0	0,0	0,0
	-349,2	**-316,9**	**32,3**	**31,5**	**-0,8**
Summa verksamheten	**623,8**	**3 206,9**	**2 583,1**	**2 517,9**	**-65,2**
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningssystem					
Skatteintäkter	2 326,6	0,0	2 326,6	2 325,8	0,8
Generella statsbidrag och utjämning	226,0	4,7	221,3	224,9	-3,6
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningssystem	**2 552,6**	**4,7**	**2 547,9**	**2 550,7**	**-2,7**
Finansiella intäkter	**14,4**	**0,0**	**14,4**	**6,5**	**7,9**
Finansiella kostnader	0,0	7,7	-7,7	- 15,0	7,3
Jämförelsestörande finansiella poster	4,0	0,0	4,0	0,0	4,0
Resultat	**3 194,9**	**3 219,3**	**-24,4**	**24,3**	**-48,7**
Generella statsbidrag och utjämning					
Inkomstutjämning	30,9	0,0	30,9	58,3	-27,4
Kostnadsutjämning	92,1	0,0	92,1	97,2	-5,1
Regleringspost	7,4	0,0	7,4	- 8,7	16,1
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämning	0,0	4,7	-4,7	-6,1	1,4
Generellt statsbidrag	19,1	0,0	19,1	6,2	13,0
Fastighetsavgift	76,4	0,0	76,4	78,0	-1,6
Sammanlagt	**226,0**	**4,7**	**221,3**	**224,9**	**-3,6**

Investeringsredovisning

Investeringarna uppgick till 178 mnkr netto. Bruttoutgifterna uppgick till 288 mnkr och inkomsterna till 121 mnkr. Två av de största investeringarna gällde exploateringsprojekten på Brevik: etapp 7 Solberga och etapp 9 Ugglevägen. Båda ska göra det möjligt att bo permanent i området samtidigt som vatten och avlopp samt vägar byggs ut. Det största pågående exploateringsprojektet på Östra Tyresö är nu etapp 10, Brobänken. Exploateringarna hänger ihop med utbyggnaden av Tyresövägen som pågår samtidigt. I Norra Tyresö centrum pågår också exploatering och utbyggnad för en ny stadsdel.

De största pågående fastighetsinvesteringarna är den nya ishallen i Tyresö centrum och den nya Fornuddsskolan.

Det beslutade investeringsprogrammet är tämligen omfattande. Det innehåller till exempel en ny ishall (inklusive parkeringsgarage) i Tyresö centrum samt skola och idrottshall i Fornudden.

I en bilaga till årsredovisningen redovisas samtliga investeringar i detalj. Där framgår också hur mycket respektive investering förbrukat totalt sett, alltså inklusive förbrukning tidigare år.

Kommunens största pågående nettoinvesteringar

(mnkr)	Inkomst tidigare år	Utgift tidigare år	Inkomst 2018	Utgift 2018	Netto totalt
Tyresövägen	0,6	-31,4	0,0	-28,5	-59,3
Solberga, etapp 7	21,8	-165,4	26,1	3,4	-114,2
Brevik Ugglevägen, etapp 9	14,8	-88,3	17,2	0,4	-55,8
Norra Tyresö centrum	78,6	-74,1	11,4	-37,8	-21,9
Brobänken, etapp 10	0,2	-11,5	0,0	-19,9	-31,2
Exploatering Kryddvägen	1,5	-4,9	31,5	-22,2	5,9
Ny ishall Tyresö centrum	0,0	-5,7	0,0	-10,5	-16,2
Ny skola Fornudden	0,0	-14,8	0,0	-33,8	-48,6

Kommunens investeringar 2018

Uppgifter om investeringsbudget för 2018 bygger på kommunfullmäktiges beslut om investeringsprogram 2018-06-14 som del av beslutet om kommunplan för 2019.

Vid det tillfället beslöt kommunfullmäktige om omfördelning av investeringsmedel i projekten mellan åren i planperioden, även för 2018.

(mnkr)	Inkomst	Utgift	Netto	Budget 2018	Diff
ÖSTRA TYRESÖ					
Etapp 9 Brevik Ugglevägen	43,3	-20,9	22,4	17,6	4,8
Brobänken, etapp 10	17,2	0,4	17,7	16,5	1,2
Solberga etapp 7	0,0	-19,9	-19,9	-8,0	-11,9
Raksta etapp 8	26,1	3,4	29,4	25,5	3,9
Exploatering Nyfors	0,0	-1,5	-1,5	-4,6	3,1
Övrigt	0,0	-1,4	-1,4	-9,1	7,7
	0,0	-1,9	-1,9	-2,7	0,7
NORRA TYRESÖ CENTRUM					
Simvägens förlängning till Forellen 4	11,4	-37,8	-26,4	29,0	-55,4
Granängsvägen infrastruktur	5,0	-31,1	-26,1	0,0	-26,1
Älvdansgatan infrastruktur	6,4	-0,4	6,0	-2,1	8,1
Små justeringar Tyresö centrum vägnät	0,0	-1,8	-1,8	0,0	-1,8
Övrigt	0,0	-2,5	-2,5	0,0	-2,5
	0,0	-2,0	-2,0	31,1	-33,0

(mnkr)	Inkomst	Utgift	Netto	Budget	Diff
WÄTTINGE					
Exploatering vid Wättinge	0,0	-1,4	-1,4	-5,8	4,4
Övrigt	0,0	-1,4	-1,4	-0,6	-0,8
	0,0	0,0	0,0	-5,2	5,2
TROLLBÄCKENS CENTRUM					
Trollbäckens centrum utvecklingsplan	0,0	-0,8	-0,8	-0,5	-0,3
	0,0	-0,8	-0,8	-0,5	-0,3
ÖVRIGA EXPLOATERINGAR					
Exploatering Kryddvägen	49,3	-28,0	21,3	0,9	20,4
Bostäder vid Södergården	31,5	-22,2	9,3	0,0	9,3
Näsby 4:314, Kärrvägen 3	10,7	-1,9	8,9	-0,1	9,0
Gång- och cykelväg Pluto, Njupkärrsvägen	4,8	0,0	4,8	0,0	4,8
Granängsvägen	2,2	-0,1	2,2	6,3	-4,1
Övrigt	0,0	-1,2	-1,2	-0,5	-0,7
	0,0	-2,6	-2,6	-4,8	2,2
TYRESÖVÄGEN					
Tyresövägen tredje körfält	0,0	-28,5	-28,5	-26,5	-2,0
Petterboda tunnel och hållplats	0,0	10,0	10,0	-5,0	15,0
Kraftledning Tyresövägen	0,0	-35,4	-35,4	-21,0	-14,4
Övrigt	0,0	-3,0	-3,0	0,0	-3,0
	0,0	0,0	0,0	-0,5	0,5
ÖVRIGT STADSBYGGNAD					
Fältvägen 4 inköp villa	0,0	-34,0	-34,0	-100,1	66,1
Strand 1:109	0,0	-9,2	-9,2	0,0	-9,2
Strand 1:110	0,0	-1,3	-1,3	0,0	-1,3
Strand 1:111	0,0	-2,1	-2,1	0,0	-2,1
Strand 1:388	0,0	-2,7	-2,7	0,0	-2,7
Strand 1:389	0,0	-1,6	-1,6	0,0	-1,6
Strand 1:390	0,0	-2,4	-2,4	0,0	-2,4
Åtgärd masshantering Strand	0,0	-4,4	-4,4	0,0	-4,4
Södra Fornuddsparken	0,0	-3,2	-3,2	0,0	-3,2
Centrala Fornuddsparken	0,0	-1,9	-1,9	0,0	-1,9
Övrigt	0,0	-3,9	-3,9	0,0	-3,9
	0,0	-1,4	-1,4	-100,1	98,7
SAMLINGSANSLAG FRITIDSANLÄGGNINGAR					
Parkourpark Wättinge	0,7	-2,6	-1,9	-1,0	-0,9
Övrigt	0,7	-2,4	-1,7	0,0	-1,7
	0,0	-0,2	-0,2	-1,0	0,8
ÖVRIGA FRITIDSANLÄGGNINGAR					
Konstgräsplan Strandskolan	0,0	-16,6	-16,6	-22,1	5,5
Alby belysning	0,0	-10,0	-10,0	-9,6	-0,4
Motionsspår Alby beläggning	0,0	-3,9	-3,9	0,0	-3,9
Övrigt	0,0	-2,1	-2,1	0,0	-2,1
	0,0	-0,6	-0,6	-12,5	11,8
VERKSAMHETSLOKALER KULTUR OCH FRITID					
Ny ishall Tyresö centrum	0,0	-15,6	-15,6	-27,9	12,3
Nytt ridhus Fårdala	0,0	-10,5	-10,5	-5,0	-5,5
Övrigt	0,0	-5,1	-5,1	-5,0	-0,1
	0,0	0,0	0,0	-17,9	17,9

(mnkr)	Inkomst	Utgift	Netto	Budget	Diff
VERKSAMHETSLOKALER SKOLA	**0,0**	**-37,8**	**-37,8**	**-34,5**	**-3,2**
Ny skola Fornudden	0,0	-33,8	-33,8	-30,0	-3,8
Provisoriska byggnader Fornudden	0,0	-5,0	-5,0	0,0	-5,0
Övrigt	0,0	1,1	1,1	-4,5	5,6
VERKSAMHETSLOKALER FÖRSKOLA	**0,0**	**-19,6**	**-19,6**	**-22,5**	**2,9**
Förskola Akvarievägen	0,0	-4,7	-4,7	-10,0	5,3
Förskola Breviksvägen 5	0,0	-9,0	-9,0	-10,0	1,0
Kumla förskola, omvandling bibliotek	0,0	-5,9	-5,9	-2,5	-3,4
VERKSAMHETSLOKALER FUNKTIONSHINDER/IFO	**0,0**	**-8,5**	**-8,5**	**-30,4**	**21,9**
Gruppboende Strandvägen	0,0	-1,0	-1,0	-10,0	9,0
Gruppboende Stjärnvägen	0,0	-5,0	-5,0	-10,0	5,0
Socialt boende Töresjövägen 46 och 48	0,0	-2,1	-2,1	-10,0	7,9
Övrigt	0,0	-0,3	-0,3	-0,4	0,1
VERKSAMHETSLOKALER TEKNISK FÖRVALTNING	**0,0**	**-3,3**	**-3,3**	**-10,3**	**7,0**
Sopsug Norra centrum	0,0	-2,9	-2,9	0,0	-2,9
Övrigt	0,0	-0,4	-0,4	-10,3	9,9
SAMLINGSANSLAG FÖR FASTIGHET	**2,4**	**-9,4**	**-7,0**	**-30,0**	**23,0**
Tyresö skola ombyggnad/utökning	0,0	-4,6	-4,6	0,0	-4,6
Bergfoten ventilation	2,4	0,0	2,4	0,0	2,4
Övrigt	0,0	-4,8	-4,8	-30,0	25,2
INVENTARIER, IT OCH SMÅINVESTERINGAR	**0,0**	**-1,8**	**-1,8**	**-5,0**	**3,2**
Räntesäkringsoptioner	0,0	-1,3	-1,3	0,0	-1,3
Övrigt	0,0	-0,6	-0,6	-5,0	4,4
INVENTARIER FÖRVALTNINGAR	**0,0**	**-3,3**	**-3,3**	**-5,0**	**1,7**
Nyboda skola inventarier	0,0	-1,9	-1,9	0,0	-1,9
Övrigt	0,0	-1,4	-1,4	-5,0	3,6
GATA OCH PARK	**1,8**	**-18,3**	**-16,4**	**-24,0**	**7,6**
Alby maskinhall och personalutrymmen	0,0	-2,5	-2,5	-7,0	4,5
Busshållplats Bergfotens skola	0,0	-3,1	-3,1	0,0	-3,1
Infartsparkering Tyresö skola	0,0	-2,5	-2,5	0,0	-2,5
Sopmaskin Johnston Beam	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0
Gång- och cykelväg Skogsängsvägen	1,8	-0,4	1,5	0,0	1,5
Gång- och cykelväg Njupkärrsvägen	0,0	-2,1	-2,1	0,0	-2,1
Gång- och cykelbana Björkbacksvägen	0,0	-2,9	-2,9	0,0	-2,9
Övrigt	0,0	-4,0	-4,0	-17,0	13,0

(mnkr)	Inkomst	Utgift	Netto	Budget	Diff
VATTEN OCH AVLOPP					
VA-ledningar Örtstigen	11,7	-10,4	1,3	-13,0	14,3
VA-ledningar Runstigen	0,0	-2,8	-2,8	0,0	-2,8
VA-ledningar Amaryllisvägen	0,0	-2,3	-2,3	0,0	-2,3
Pumpstation Fornudden	0,0	-3,2	-3,2	0,0	-3,2
Kamomillen 1	0,0	-1,7	-1,7	0,0	-1,7
Veronikan 1	1,7	0,0	1,7	0,0	1,7
Bollmora 1:77	1,5	0,0	1,5	0,0	1,5
Bollmora 1:110	2,2	0,0	2,2	0,0	2,2
Kardemumman 1	2,8	0,0	2,8	0,0	2,8
Övrigt	1,2	0,0	1,2	0,0	1,2
	2,4	-0,4	2,0	-13,0	15,0
RENHÅLLNING					
Övrigt	0,0	-0,1	-0,1	-11,2	11,1
	0,0	-0,1	-0,1	-11,2	11,1
TOTALT					
	120,5	-298,7	-178,1	-322,3	144,1

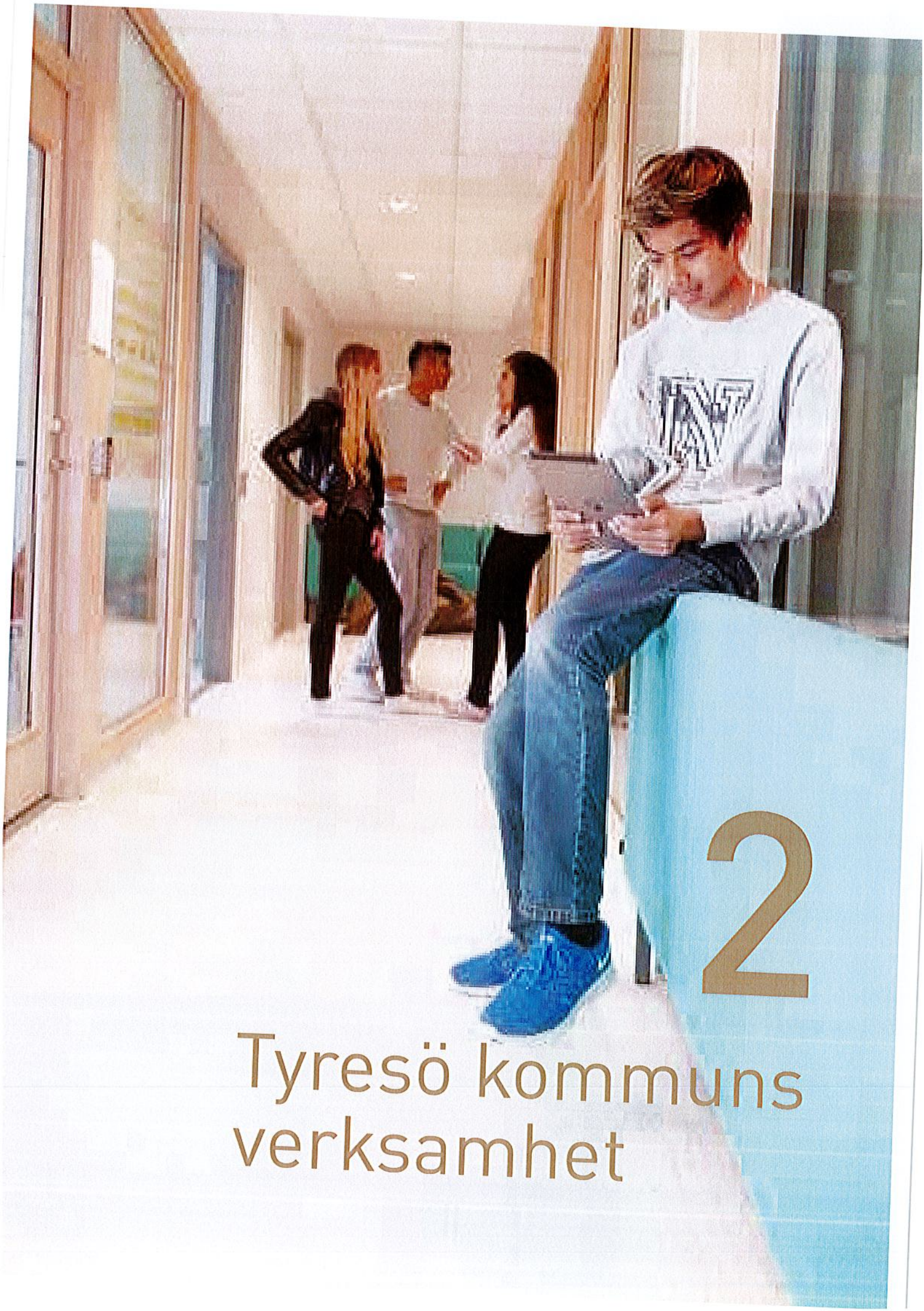

2

Tyresö kommuns verksamhet

Barn- och utbildningsnämnden

Driftredovisning

(mnkr)	Kommun-bidrag	Netto-kostnad	Avvikelse	Avvikelse 2017
VO Förskola	326,0	322,0	4,0	-9,9
varav beställare	326,0	325,6	0,4	-9,8
varav utförare	0,0	-3,6	3,6	-0,1
VO Grundskola	685,8	710,6	-24,8	-10,7
varav beställare	685,8	694,6	-8,8	0,0
varav utförare	0,0	16,0	-16,0	10,7
Totalt nämnd	**1 011,8**	**1 032,6**	**-20,8**	**0,8**

Sammanfattande bedömning

Verksamheterna uppfyllde de flesta av nämndens mål, vilket bidrog till att kommunen nådde det strategiska målet att Tyresö ska vara en av Sveriges bästa skolkommuner. De flesta som har sitt barn i Tyresö kommuns förskolor är mycket nöjda, upplever trygghet i hög grad samt tycker att barnens tankar och intressen tas tillvara. Grundskolorna i Tyresö hamnade på plats 54 av 290 i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) årliga rankning *Öppna jämförelser*. Meritvärdet i årskurs 9 låg bland de 25 procent högsta i landet. Tryggheten bedöms vara hög i Tyresö kommuns skolor.

VO 1: Förskola och pedagogisk omsorg lämnar ett resultat om +4,0 mnkr i förhållande till budget.

VO 2: Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem lämnar ett resultat om –24,8 mnkr i förhållande till budget.

Verksamhetsområde 1
Förskola och pedagogisk omsorg

Mål och resultat

Föräldraenkäten från våren 2018 visar att de allra flesta som har sitt barn i Tyresö kommuns förskolor är nöjda (92 procent) och upplever trygghet på förskolan (95 procent) medan 81 procent av vårdnadshavarna tycker att barnens tankar och intressen tas tillvara.

Den pedagogiska miljön var i fokus och satsningar på kompetensutveckling skedde både lokalt och centralt. I början av året inköptes ljuddämpande bord för att förbättra arbetsmiljön för både barn och vuxna.

Sjukfrånvaron minskade men var fortfarande hög. De två senaste åren har stor kraft lagts på riktade insatser för att minska sjukfrånvaron. Det har redan gett resultat, men de stora effekterna bedöms komma 2019. Förskolecheferna har arbetat mycket systematiskt med den höga sjukfrånvaron och haft både rehabiliteringssamtal och hälsosamtal med berörda medarbetare.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen har genomförts.

När det gäller konkurrensutsättning kan man konstatera att 36 procent av förskolan bedrivs som fristående verksamhet och att 64 procent är kommunal. År 2018 uppgick andelen ekologiska livsmedel i förskolan till 36,2 procent. Allergironder genomfördes i enlighet med uppdraget från tillgänglighetsplanen.

Nämnduppdrag

Tyresö har minskat storleken på barngrupperna. År 2017 var genomsnittet för hela landet 15,3. I oktober hade Tyresö kommuns förskolor 14,7 barn per avdelning. Personaltätheten var i nivå med tidigare år.

Ett systematiskt och långsiktigt arbete sker med värdegrundsdokumentet *En förskola och skola för var och en*. För att skapa bättre förutsättningar för barns utveckling och lärande fortsätter verksamheten att utveckla lärmiljöer och kompetensutveckla pedagogerna, så att

alla barn ska ha tillgång till material och miljöer som skapar nyfikenhet och lust att lära, samt bli bemötta med respekt, tolerans och acceptans för att deras lärande ska vara lustfyllt.

Ekonomi

Förskola och pedagogisk omsorg lämnar ett resultat om +4,0 mnkr i förhållande till budget. Förskola och pedagogisk omsorg har en ekonomi i balans.

Verksamheten

Skolinspektionen har granskat verksamheten, och förskolan uppfyller författningarnas krav inom arbetsområdena förutsättningar för utbildning i förskolan och utveckling av utbildning i förskolan. De positiva inslag som lyftes fram var bland annat att omorganisationens syfte med ökad likvärdighet har uppfyllts. Skolverket såg också positivt på verksamhetens rekryteringsstrategi, som utgår från att skapa bra förutsättningar för pedagogerna i deras arbete.

Förskolan agerar i enlighet med den nationella IT-strategin, som ska vara fullt genomförd 2022. En IT-strateg har anställts och en kartläggning har gjorts för att identifiera en likvärdig grundnivå som alla kommunala förskolor ska erbjuda. Verksamhetsområdet har även infört en ny kommunikativ lärplattform. En fördel är att både förskolan, grundskolan, gymnasiet och vuxenutbildningen nu har samma plattform, vilket ger kontinuitet och tillgänglighet för medborgarna.

Den nya bemanningsenheten har bidragit till ökad kvalitet samt säkrare och effektivare vikariehantering.

Verksamhetsområde 2 **Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem**

Mål och resultat

Tyresö hamnade på plats 54 i SKL:s årliga rankning, vilket var en klar förbättring från förra årets plats 133 och i nivå med tidigare år. Resultatdialogerna som sker kontinuerligt i skolorna bidrog till det ökade kunskapsresultatet. Meritvärdet i Tyresö kommuns skolor var högt, och kommunen hamnade på plats 18 i landet. Av eleverna i årskurs fem angav 87 procent och i årskurs åtta 82 procent att de är trygga.

Innovativa och effektiva processer utvecklas. Bland annat satsas det på e-tjänster, som effektiviserar arbetet och underlättar invånarnas kontakt med kommunen.

Sjukfrånvaron låg fortfarande högt, men satsningar har gjorts för att åtgärda det, och i augusti började korttidsfrånvaron sjunka. Alla skolledare i Tyresö kommun har genomgått HR-avdelningens utbildning om sjukfrånvaro.

Särskilda uppdrag

Grundskolan har genomfört alla särskilda uppdrag. När det gäller tillgänglighetsplan kartläggs vilken kompetensutveckling som behövs för att skolan ska kunna möta personer med olika funktionsnedsättningar. Analysen ska leda till prioriterade satsningar.

Nämnduppdrag

Verksamheten har arbetat med alla nämnduppdrag under året. När det gäller modersmål och studiehandledning på modersmålet är uppdraget klart och har redovisats i nämnden.

Personal på fritidshemmen fick kompetensutveckling. Tre seminarier genomfördes för all tillsvidareanställd personal, och nätverk med 3–4 enheter i varje bildades. Nätverken ska underlätta för goda exempel att delas mellan enheterna och att utvecklingsområden tas fram.

Verksamheten samarbetar med studie- och yrkesvägledarna på gymnasiet för att minska studieavbrotten. Grundskola och gymnasium har ett gemensamt dokument kallat *Övergångsplan*, som beskriver samarbetet dem emellan.

Värdegrunden *En förskola och skola för var och en* vävdes in i centrala fora för kollegialt lärande. Fokus har varit på tydlighet när det gäller att värdegrundsdokumentet ska förankras i den dagliga verksamheten.

Grundskolan agerar enligt den nationella IT-strategin, som ska vara fullt genomförd 2022. En IT-strateg har anställts och en kartläggning har gjorts för att det ska finnas en gemensam grundnivå som alla kommunala grundskolor i Tyresö kommun ska erbjuda.

Ekonomi

Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem lämnar ett resultat om –24,8 mnkr i förhållande till budget. Verksamheten har således inte en ekonomi i balans. Resultatet är en försämring med mer än 10 mnkr jämfört med 2017.

En viktig faktor för det negativa resultatet är den kraftiga löneglidningen som pågått i flera år men som avtagit 2018. Löneglidning driver upp personalkostnaderna. Dessutom fick Tyresö ingen förnyad tilldelning av ett riktat statsbidrag för elevhälsan som kommunen räknat med och lagt in i budgeten. Budgeten för verksamhetsstöd och tilläggsbelopp har varit underfinansierad.

Vissa av skolorna i kommunen har flexibla klassrum som skapar möjligheter att arbeta på nya mer effektiva sätt med både större och mindre grupper. I de skolor som inte har samma klassrumsflexibilitet är det ändå viktigt att hela tiden arbeta med att utveckla undervisningen men även med att se över möjliga lokalanpassningar för att på så sätt skapa bättre förutsättningar för en effektiv undervisning.

Klassrummen är i vissa fall dimensionerade för ett elevantal som inte är tillräckligt högt för att elevpengen ska ge en bärkraftig ekonomi.

Verksamheten

Arbetet med en gemensam likabehandlingsplan fortsatte. En gemensam struktur för alla skolor om plan mot kränkande behandling håller på att tas fram.

Verksamhetsområdet har infört en ny kommunikativ lärplattform. En fördel är att både förskolan, grundskolan, gymnasiet och vuxenutbildningen nu har samma plattform, vilket ger kontinuitet och tillgänglighet för medborgarna.

Skolinspektionen har granskat grundskolor i Tyresö kommun. Efter kritik gällande det systematiska kvalitetsarbetet i grundsärskola och på fritidshem, har rutiner förtydligats och dokumenterats.

Förändringar i regelverk

För läsåret 2018/2019 har förändringar skett i de regelverk som styr skolan, och verksamheten har anpassats efter förändringarna.

- Förskoleklass är obligatoriskt från läsåret 2018/2019.
- De nationella proven har blivit mer styrande vid betygsättning och de digitaliseras från årskurs 9.
- Riktlinjerna för politisk information i skolundervisning har tydliggjorts.
- Stadieindelad timplan för grundskolan infördes. Det innebär bland annat att moderna språk är obligatoriskt och att betyg sätts från årskurs 6.
- Moderna språk och matematik har fått utökad undervisningstid.
- Prao är obligatoriskt och ska omfatta minst tio dagar från och med årskurs 8 i grundskolan respektive årskurs 9 i specialskolan.
- Programmering har blivit obligatoriskt i undervisningen.

Interna rutiner har förstärkts och förbättrats. Exempelvis deltar Tyresö kommun i ett projekt kring problematisk skolfrånvaro, som är initierat och drivs av *Storsthlm*. Som ett led i arbetet har riktlinjer om skolfrånvaro tagits fram.

Kumla lärstudio startades i augusti. Miljön är anpassad för att ge elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar så goda förutsättningar som möjligt. Placering sker i samarbete mellan centrala elevhälsan, skola och vårdnadshavare. Det finns två grupper, en för årskurs 1–6 och en för årskurs 7–9. Fyra pedagoger arbetar i lärstudion.

Resurs- och utvecklingscentrum (RUC) har sett över sina rutiner och är numera en uppsökande verksamhet. En förändring i arbetssätt har gjorts för psykologerna, som numera har en basförsörjning på en skola men jobbar mer verksamhetsövergripande.

Alla Tyresös kommunala grundskolors elevhälsoteam har fått utbildning i SPSM:s (Specialpedagogiska skolmyndigheten) tillgänglighetsmodell.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Kompetensförsörjningen är ett kritiskt område för båda verksamhetsområdena. Förvaltningen har fått i uppdrag att ta fram en kompetensförsörjningsplan för förskola och grundskola.

Om antalet barn och elever ökar enligt prognoserna, behöver utbyggnaden av förskola och grundskola fortgå.

För att öka likvärdigheten och stärka kvaliteten inom digitalisering ska den nationella IT-strategin implementeras fullt ut. Det är en kostnadskrävande insats. Riksdagen har fattat beslut om en förtydligad läroplan för förskolan (Lpfö 18), som ska gälla från den 1 juli 2019. Syftet är att höja kvaliteten i förskolan. Arbete med implementering av den nya läroplanen prioriteras 2019.

Socialnämnden

(mnkr)	Intäkter	Kost-nader	Netto kostnad	Kommun-bidrag	Avvikelse 2018	Avvikelse 2017
Individ- och familjeomsorg	50,2	256,9	206,7	183,7	-23,0	-44,5
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	24,2	304,0	279,8	280,8	1,0	-2,6
Äldreomsorg	71,1	412,0	340,9	329,9	-11,0	-4,0
TOTALT	**145,5**	**972,9**	**827,4**	**794,3**	**-33,1**	**-51,1**

Sammanfattande bedömning

Socialnämnden redovisade ett underskott på 33 mnkr för 2018.

Underskottet för individ- och familjeomsorgen (IFO) berodde på flera faktorer, bland annat en ökning av antalet ärenden. Dock har kommunens tillgång till träningslägenheter minskat kostsamma externa placeringar.

Mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar finansieras genom statlig ersättning, vilket täcker placeringskostnaden till stor del, men inte kostnader för till exempel utredande socialsekreterare.

Verksamheten omsorg för personer med funktionsnedsättning har efter flera år nått en ekonomi i balans, bland annat genom hemtagningar och förändring av avtal för externa placeringar.

Äldreomsorgen visade ett underskott. Funktioner och arbetssätt har setts över och effektiviserats, men åtgärderna har inte fått avsedd effekt under året.

Verksamhetsområde 3
Individ och familjeomsorg

Mål och resultat

Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum

Det viktigaste för att medborgaren ska få rätt insatser är att det finns en väl fungerande samverkan både mellan kommunens verksamheter och med andra aktörer, som Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, hälso- och sjukvården och Polisen. Arbete pågår med att bygga upp samverkan efter några år av extremt hög personalomsättning.

Blomstrande näringsliv

Tyresö kommun har en låg andel invånare som behöver ekonomiskt bistånd, men under 2018 har fler hushåll fått bistånd och tiden med stödet har ökat. I det fortsatta arbetet för ökad självförsörjningsgrad är samverkan med andra myndigheter ett prioriterat område som behöver utvecklas.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Årets resultat för hela individ- och familjeomsorgen, IFO, inklusive mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar, blev ett underskott mot budget med 23 mnkr. Det innebär att målet att driva verksamheten inom ramen för tilldelade resurser inte nåddes. Verksamheten har arbetat med åtgärder för att nå en budget i balans.

Under året har verksamheterna utvecklat effektivare arbetssätt. Flera processkartläggningar har genomförts och möjliga processer som kan digitaliseras har identifierats.

Attraktiv arbetsgivare

Personalsituationen var fortfarande stabil. Sjukfrånvaron har också minskat. Andelen medarbetare som uppger att de rekommenderar arbetsgivaren har ökat från 53 procent 2016 till i stort sett samtliga svarande (99 procent).

Särskilda uppdrag

- *Utveckla tidiga insatser inom individ- och familjeomsorgen i samverkan med olika aktörer*
  Uppdraget har genomförts. ABC-föräldrautbildningar har genomförts i samarbete med skolan. Behovet av en resursskola med behandling håller på att utredas tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen. Förutsättningarna för en familjecentral med mödrahälsovård och barnhälsovård har utretts med hälso- och sjukvården, men hittills har ingen överenskommelse nåtts.
- *Fortsätta öka självförsörjningsgraden*
  Tyresö kommun har en låg andel medborgare som behöver ekonomiskt bistånd, men arbetsbelastningen på försörjningsstödsenheten har ökat. Kommunen är det sista skyddsnätet och har det yttersta ansvaret för medborgarna. IFO är starkt beroende av regelverket hos andra stora aktörer såsom Försäkringskassan med flera. Färre får nu sjukersättning eller aktivitetsersättning och försörjningsstödsenheten har en målgrupp som står allt längre från arbetsmarknaden. Fler får försörjningsstöd till följd av sjukdom.

Ekonomi

Årets resultat för hela individ- och familjeomsorgen är -23 mnkr.

Den centrala förklaringen till underskottet är kommunens insatser för barn och unga. Ungefär 10 mnkr av underskottet har att göra med placeringar och återstoden hänger ihop med kostnaderna för mottagande av ensamkommande.

Antalet anmälningar om barn och unga har fortsatt att öka, vilket leder till fler insatser. Kommunen har minskat mängden köpta tjänster från exempelvis privata vårdgivare och ersatt dem med lösningar på hemmaplan och egna familjehem. Kostnaderna har därmed minskat, men inte tillräckligt för att hålla kostnaden för volymökningen inom den budgeterade ramen.

Migrationsverkets ersättningar täckte inte kommunens kostnader 2018. Genom åren har ersättningarna dock mer än väl täckt kommunens kostnader.

En faktor för att minska kostnaderna har varit tillgången till träningslägenheter i kommunen, vilket motverkat kostsamma externa placeringar.

Kostnaderna har ökat även för placeringar av vuxna till följd av att fler vårdats enligt LVM, lagen om vård av missbrukare. Nya placeringar har tillkommit i skyddat boende för människor som utsatts för våld i nära relation.

Personalsituationen har förbättrats, personalomsättningen minskat och det är lättare att rekrytera socialsekreterare. Dock har socialsekreterarkonsulter behövts vid vakanser och tillfälliga arbetstoppar. Under 2018 har de höga kostnaderna för konsulter minskat.

Verksamheten

Ungdomsbehandlare har anställts för att tillsammans med hälso- och sjukvården arbeta med ungdomar med beroendeproblematik.

En insatsgrupp följer upp alla placeringar av barn och unga och verkar för att insatser ska kunna ges i kommunen istället för genom externa placeringar.

Även en boendegrupp har skapats som ansvarar för träningslägenheter för att minska placeringar i stödboende.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

För en ekonomi i balans ligger fokus framöver på följande prioriterade områden:

- erbjuda insatser inom kommunen
- fler arvoderade familje- och jourhem
- kortare externa placeringar genom bland annat förstärkt egen öppenvård
- snabbare anpassa tillgång till lägenheter efter behoven
- minskat nyttjande av socialsekreterarkonsulter.

Verksamhetsområde 4 **Omsorg om personer med funktionsnedsättning**

Mål och resultat

Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum

Verksamheten fungerar i allt väsentligt väl. Det finns dock ett behov av att höja den upplevda tryggheten hos brukarna.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Arbetet för att minska kostnaderna har lett till att verksamhetsområdet nu efter flera år nått en ekonomi i balans.

En satsning har gjorts för att höja den digitala kompetensen bland medarbetarna i utförarverksamheten. Processer som är möjliga att digitalisera och hur omsorgen kan utvecklas genom välfärdsteknik har identifierats.

Attraktiv arbetsgivare

Åtta av tio medarbetare uppger att de rekommenderar arbetsgivaren. Sjukfrånvaron har minskat under året. Verksamheterna har arbetat med att identifiera framgångsfaktorer för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Ekonomi

Verksamhetsområdet redovisar ett resultat om 1,0 mnkr efter flera år med underskott. Det finns dock stora utmaningar framöver i att möta ökande behov och en kostnadsutveckling som inte ryms inom nuvarande ekonomiska ramar.

Verksamheten har förbättrat resultatet genom arbete med identifierade områden för budget i balans, som mer rättssäkra biståndsbedömningar, hemtagningar och förändring av avtal för externa placeringar.

Behovet av boendeplatser i kommunen är idag större än tillgången, vilket medför högre kostnader för boendeplatser utanför kommunen och risk för viten för icke verkställda beslut.

Kostnaden för personlig assistans var lägre än budgeterat på grund av Försäkringskassans förändrade tillämpningar och för att biståndsbeslut sker enligt aktuell praxis. Kostnadsminskningen av den upphandlade personliga assistansen som slutfördes 2017 har nu fått full effekt.

Den förändrade ersättningsmodellen för daglig verksamhet har minskat kostnaderna. Till följd av det har utförarverksamheten i kommunal regi anpassat bemanning och lokaler.

Kostnaderna är stora för så kallade turbundna resor till och från daglig verksamhet. Ett arbete har påbörjats för att effektivisera resandet bland annat genom ökad samåkning.

Nya lagregler har medfört att verksamhetsområdet fått ökade kostnader för bostadsanpassning.

Korttidsvistelse i kommunal regi har fortsatt låg beläggningsgrad. Verksamheten kommer dock framöver att även erbjuda vistelse för barn och ungdomar med högfungerande autism.

Verksamheten

Gruppbostaden Villa Strand har genomfört en kompetenshöjande utbildning som kallas *Silviacertifiering*. Även myndigheten har genomgått certifieringen.

En gemensam utbildning i utförarverksamheten om HBTQ har genomförts.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Verksamheten har identifierat de områden där möjligheten till effektiviseringar är som störst, för att den ska kunna fortsätta att ha en budget i balans:

- se över avtalsvillkor samt ersättningsmodeller och -nivåer
- hemtagningar från externa placeringar till nya tillkommande LSS-boenden
- fortsätta följa upp köpta platsers kvalitet och kostnaden för dem
- fortsätta arbeta med rättssäkra bedömningar efter aktuell praxis
- effektivisera turbundna resor
- ökad beläggningsgrad på korttidsvistelse i kommunal regi
- planera för kommande boenden, så behoven bättre kan tillgodoses.

Verksamhetsområde 5 **Äldreomsorg**

Mål och resultat

Livskvalitet – den attraktiva kommunen

Nöjdheten varierar mellan vård- och omsorgsboendena och mellan hemtjänstutförarna. När det gäller hemtjänsten har den kommunala verksamheten bäst resultat, medan det kommunala vård- och omsorgsboendet har betydligt sämre resultat än de privata.

Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum

I hemtjänsten och de särskilda boendena är omsorgskvaliteten bra. Däremot behöver ett modernt brukarfokus utvecklas, särskilt när det gäller inflytande, delaktighet, aktiviteter och måltider.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Verksamhetsområdet har inte en ekonomi i balans. Årets underskott är 11 mnkr.

Utförarverksamheterna behöver bli effektivare och utveckla nya arbetssätt. Möjliga processer som kan digitaliseras och hur omsorgen kan utvecklas genom välfärdsteknik har identifierats.

Attraktiv arbetsgivare

Tre av fyra uppger att de rekommenderar kommunen som arbetsgivare.

Sjuktalen är fortfarande höga, särskilt korttidsfrånvaron. Insatser har gjorts med bland annat ändrade rutiner, men de har hittills inte haft avsedd effekt. Arbetsmiljö fortsätter att vara ett prioriterat område.

Särskilda uppdrag

- *Säkerställa tillkomsten av ytterligare boendeplatser inom äldreomsorgen genom nya vård- och omsorgsboenden*
  Uppdraget har genomförts. Planering av tre vård- och omsorgsboenden pågår.
- *Genomföra en satsning på mat och måltider inom äldreomsorgen*
  Uppdraget har inte genomförts fullt ut. Mat och måltider är ett utvecklingsområde. Två tredjedelar (65 procent) av de äldre på vård- och omsorgsboende uppgav att de var nöjda med maten och 60 procent att de var nöjda med själva måltiderna.
- *Genomföra Silviacertifiering av äldreomsorgen*
  Uppdraget har genomförts. Samtlig personal i äldreomsorgen har Silviacertifierats.

Ekonomi

Årets resultat är –11 mnkr. Underskottet finns i utförarverksamheten i kommunal regi och beror till största delen på att personalutnyttjandet inte är effektivt och anpassat till förändrade behov.

Ett arbete har påbörjats för att minska kostnaderna vid Björkbackens vård- och omsorgsboende. Funktioner och arbetssätt har setts över och stödfunktioner effektiviserats. Åtgärderna har ännu inte fått avsedd effekt. Resultatet för verksamhetsåret blev ett underskott på 8,8 mnkr.

Den åtgärdsplan som tagits fram för hemtjänsten i kommunal regi gav inte de kostnadsminskningar som förväntats. Verksamheten har minskat administrationen. Resultatet för hemtjänsten i kommunal regi belastas av att verksamheten som resultatenhet har ett negativt resultat om 2,5 mnkr från tidigare år som avskrivs i och med bokslutet för 2018.

Under hösten har effekterna av de påbörjade åtgärderna vid Björkbacken och i hemtjänsten i kommunal regi kunnat ses i det ekonomiska utfallet. Fokus ligger nu på att få en effektivare bemanning och styrning samt minskad sjukfrånvaro.

Behovet av hemtjänst ökade både sett till timmar och antal brukare. Behovet av vård- och omsorgsboende ökar, men kan inte tillgodoses helt, varför kostnaderna för både hemtjänst och korttidsboende ökat.

Nya lagregler har medfört att verksamhetsområdet fått ökade kostnader för bostadsanpassning.

Verksamheten

Stort fokus ligger på det kommunala vård- och omsorgsboendet Björkbackens framtid och på hur brister i arbetsmiljön kan åtgärdas. Tyresö kommun och Tyresö Bostäder AB har beviljats anstånd från Arbetsmiljöverket och har nu till och med den 1 januari 2022 på sig att åtgärda bristerna i lokalerna.

I mars invigdes det nya vård- och omsorgsboendet Villa Basilika. Boende från avvecklade avdelningar på Björkbacken och från det avvecklade boendet Ånggården har flyttat in.

En ny dagverksamhet, Björkträffen, som ligger i anslutning till Björkbackens vård- och omsorgsboende, startades under hösten.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

I äldreomsorgen ligger fokus 2019 på följande för att få en budget i balans:

- effektivisera bemanning och styrning av utförarverksamheten i kommunal regi
- minska sjukfrånvaro inom utförarverksamheten i kommunal regi genom aktiv uppföljning och omtankessamtal
- modernisera äldreomsorgen genom välfärdsteknik
- införa prestationsbaserad ersättningsmodell för alla utförare
- införa tidsregistrering i hemtjänsten
- optimera fördelning mellan permanenta boendeplatser och korttidsplatser
- öka beläggningsgraden i vård- och omsorgsboende
- inventera nuvarande avgifter
- införa hyressättningsmodell
- utveckla samarbetet mellan myndigheten och utförarverksamheten
- förbättra samverkan i samband med utskrivning från slutenvården.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Driftredovisning

(mnkr)	Kommun-bidrag	Netto-kostnad	Avvikelse	Avvikelse 2017
VO Gymnasium	226,0	-226,7	-0,7	2,3
varav beställare	226,0	-217,9	8,1	9,7
varav utförare	0,0	-8,8	-8,8	-7,4
VO Arbete och integration	11,2	-13,4	-2,2	-1,5
VO Vuxenutbildning	27,7	-22	5,7	5,3
Totalt nämnd	**264,9**	**-262,1**	**2,8**	**6,1**

Sammanfattande bedömning

Verksamheterna uppfyllde de flesta av nämndens mål, vilket bidrar till det strategiska målet att Tyresö ska var en av Sveriges bästa skolkommuner och till att arbetslösheten i Tyresö är bland de lägsta i regionen. Det ekonomiska resultatet var ett överskott på 2,8 mnkr.

Verksamhetsområde 6 **Gymnasieskola**

Mål och resultat

Genom samverkansavtalet i Stockholms län har Tyresös gymnasieelever möjlighet att söka bland alla länets gymnasieutbildningar. Andelen elever som är folkbokförda i Tyresö och som tar examen inom fyra år ökade med 6 procentenheter från 2017 till 76 procent. Det gör att Tyresö är bland de 25 procent bästa kommunerna i landet. Tyresö gymnasium har framförallt yrkesprogram. Andelen av Tyresö gymnasiums elever (som är folkbokförda i olika kommuner) som tar gymnasieexamen inom fyra år är 53 procent. Det kan jämföras med kommunala skolor i Stockholms län där andelen är 62 procent.

Verksamheten fick ett särskilt uppdrag – implementering av framtidens gymnasieskola med ny profil och nya arbetssätt. För detta uppdrag gjordes förstudien *Mötesplats Kompassen* som presenterades för nämnden och kommunstyrelsen under våren. Den visade att Tyresö gymnasiums lokaler kan rymma fler verksamheter på mindre yta än idag, vilket skulle ge ett bättre resursutnyttjande.

Tyresö gymnasium redovisade ett underskott på 8,8 mnkr. Det finns ett stort antal faktorer som bidrar till underskottet, bland annat få elever på vissa program, få elever totalt i förhållande till skolans kapacitet och vissa lokalrelaterade kostnader.

Totalt redovisar verksamhetsområdet gymnasie- och gymnasiesärskola ett underskott på 0,7 mnkr.

Verksamheten

83 procent av gymnasieungdomarna i Tyresö går på gymnasier i andra kommuner. Kommunen har aktivitetsansvar för ungdomar 16–19 år som inte går i gymnasiet. I slutet av 2018 omfattades 201 ungdomar av aktivitetsansvaret, varav 30 procent saknade sysselsättning eller hade okänd sysselsättning.

Tyresö gymnasium har i uppdrag att fokusera på nationella yrkesprogram och introduktionsprogram och har cirka 500 elever. Under 2018 fasades de sista klasserna av de högskoleförberedande programmen ut.

För ungdomar som kommer från ett annat land sent under skoltiden erbjuds 5 tvååriga yrkesinriktningar med syftet att eleverna snabbt ska komma i anställning. De första eleverna fick anställning under året.

Gymnasiesärskolan har ett samarbete med andra gymnasiesärskolor och eleverna får stöd och arbetsro.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

- Elevantalet i Stockholms län och i Tyresö kommer att öka kraftigt de närmaste åren. Det är för närvarande inte klart hur de ska få studieplatser. Det kan komma att krävas nya överenskommelser mellan kommunerna om vilka kommuner som ska ta på sig vilka uppgifter i det länsgemensamma samarbetet.
- Närmare samarbete med vuxenutbildningens yrkesutbildningar och ett nära samarbete med branschföreningar behövs.
- Tyresö ska utvecklas som attraktiv arbetsgivare, eftersom konkurrensen om legitimerade lärare ökar. Det ska ske bland annat genom en tydligare profil för hur Tyresö gymnasium arbetar.

Verksamhetsområde 7
Vuxenutbildningen

Mål och resultat

Det strategiska målet att vara en av Sveriges bästa skolkommuner är i hög grad uppfyllt för vuxenutbildningen. De senaste två åren har antalet elever som ansökte till C3L (Centrum för livslångt lärande) ökat mycket trots pågående högkonjunktur. Andelen elever som nådde godkända betyg på grundläggande nivå och gymnasial nivå var 91,7 procent.

Ansökningarna till framförallt utbildningen svenska för invandrare med yrkesinriktning ökade. En ny yrkesinriktning startade, barnskötare. Tyresöbor, men även elever från andra kommuner, har sökt till vuxenutbildningen i Tyresö. Vuxenutbildningen redovisar ett ekonomiskt överskott på 5,7 mnkr. Orsaken är fler elever från andra kommuner än beräknat och ett gynnsamt utfall av statsbidrag.

Verksamheten

Samarbetet med Haninge och Nynäshamn fortsätter för att kommunen ska kunna erbjuda ett bredare utbud av utbildningar och kurser.

En statlig utredning slutfördes i vilken det finns förslag om att komvux ska utgöra en del av arbetsmarknadens kompetensförsörjning och att urvalsreglerna för studier på komvux ska ändras.

Vuxenutbildningen har de senaste åren i allt större utsträckning blivit en viktig del i integrationen av nyanlända. Över hälften av eleverna på C3L läste svenska för invandrare eller svenska som andraspråk.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

- Utöka samarbeten regionalt och med Tyresö gymnasium om yrkesutbildningar.
- Utveckla Tyresö som attraktiv arbetsgivare, eftersom konkurrensen om legitimerade lärare ökar.

Verksamhetsområde 8
Arbete och integration

Mål och resultat

De som blir anvisade till Centrum för arbete och integration har varit borta i allt längre perioder från arbetsmarknaden. De grupper som har svårast att få arbete är personer med funktionsnedsättning, nyanlända och personer som saknar gymnasieexamen. Tyresö kommun har i flera år arbetat framgångsrikt med att skapa sysselsättning för dessa grupper. 213 ungdomar har fått sommarjobb, en ökning sedan föregående år. Arbetslösheten i Tyresö är fortfarande relativt låg i jämförelse med Stockholms län och övriga riket.

Arbete och integration redovisar ett underskott på 2,2 mnkr. Det beror bland annat på att Migrationsverket under första halvåret anvisade personer till kommunen utan att det fanns bostäder till dem. Det gjorde att en del fick temporära bostäder. I slutet av året har alla fått långsiktiga bostäder. Arbetsmarknadsenheten har fått ett minskat antal deltagare till sina verksamheter. Några orsaker är att samarbetet med Arbetsförmedlingen blivit sämre i och med att den flyttat från kommunen. Fler personer behöver också rehabilitering innan de kan arbeta.

Verksamheten

Samordning av insatser mellan olika myndigheter och aktörer behövs med nyanlända i fokus. Tyresö driver därför projektet Etableringscentrum tillsammans med Haninge och Nynäshamn. Målet är att effektivisera etablerings- och integrationsprocessen. Verksamheten delfinansieras av Europeiska socialfonden. Etableringscentrum i Tyresö invigdes i maj.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Den framtida flyktingpolitiken i Europa och Sverige är svår att förutse, vilket gör det svårt för kommunen att planera. En nyckelfråga är att utarbeta en långsiktig strategi för bostäder för nyanlända samt förankra och få effekter av integrationsstrategin.

Samordningsvinster uppnås när arbete och integration från och med 2019 ingår i samma nämnd och sektor som individ- och familjeomsorgen.

Kultur- och fritidsnämnden

Driftredovisning

(mnkr)	Kommun bidrag	Netto kostnad	Avvikelse	Avvikelse 2017
Bibliotek, kultur och fritid och fritidsgårdar	106,7	105,0	1,7	6,2
Totalt nämnd	**106,7**	**105,0**	**1,7**	**6,2**

Sammanfattande bedömning

Verksamheterna inom bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar uppfyllde de flesta av nämndens mål, vilket bidrar till en hög måluppfyllelse för det strategiska målet att Tyresö ska vara en av Sveriges attraktivaste boendekommuner. Verksamhetsområdets ekonomi var i balans och redovisade ett överskott på 1,7 mkr.

Verksamhetsområde 9
Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar

Mål och resultat

I Statistiska centralbyråns medborgarundersökning Nöjd-medborgar-index var Tyresös index för idrotts- och motionsanläggningar samt fritidsmöjligheter högre (67) än genomsnittet (60). I mätningen för kultur var resultatet i princip oförändrat (59) och aningen under rikssnittet för kommuner i samma storlek. Antalet besökare på biblioteken var ungefär detsamma som 2017, om man bortser från att Trollbäckens bibliotek var stängt i ett halvår. Fritidsgårdarna erbjöd i större utsträckning kostnadsfria aktiviteter enligt ungdomarnas önskemål.

Utvecklingen av Alby friluftsområde fortsätter och har delats upp i fyra delprojekt: spår och leder, kulturfastigheter och entréer till Alby respektive Tyresta. Spårbeläggning och ny belysning på fyrakilometersspåret har genomförts.

Verksamheten

Alla avdelningar har arbetat uppsökande för att nå nya målgrupper. Kulturskolan har genomfört riktade aktiviteter i områden där den har få elever. Under sommaren har verksamhet kunnat genomföras med föreningslivet med extra statliga medel. Fullmäktige fattade i mars beslut om att bygga en ny ishall. Konstgräsplanen i Strand och parkourparken blev färdiga.

Flera arrangemang, som Medeltidsdagarna och Tyresöfestivalen, har genomförts.

En analys av verksamhetens lokal- och anläggningsbehov har genomförts och införts i kommunens lokalförsörjningsplan.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Kultur- och fritidsverksamheten behöver kartlägga behoven av moderna lokaler för biblioteken och annan kulturverksamhet när befolkningen ökar.

Mötesplatser behöver skapas där olika ärenden och aktiviteter kan genomföras och som kan ge möjligheter till spontanaktiviteter och möten. Arbetet med att utveckla Alby fortsätter 2019.

Kommunstyrelsen

Driftsredovisning

(mnkr)	Intäkter	Kostnader	Nettokostnad	Kommunbidrag	Avvikelse	Avvikelse 2017
Plan och exploatering	25,4	61,1	35,7	27,5	-8,2	3,8
Väghållning park	10,2	83,3	73,1	76,7	3,6	10,6
Miljö och trafik	2,9	8,4	5,5	6,9	1,4	0,0
Vatten och avlopp	85,5	85,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Renhållning	40,1	40,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Näringsliv	0,2	1,5	1,3	1,3	0,0	0,0
Gemensam verksamhet	476,5	615,5	139,0	129,6	-9,4	2,6
Kommunalförbund	0,0	42,1	42,1	42,3	0,2	0,1
Politisk verksamhet	0,1	24,2	24,1	22,6	-1,5	-0,4
Totalt	**640,9**	**961,7**	**320,8**	**306,9**	**-13,9**	**16,8**

Sammanfattande bedömning

Kommunstyrelsens resultat 2018 var inte i balans. Verksamhetsområdena redovisar ett sammanlagt resultat om –13,9 mnkr. Huvudavvikelserna finns inom plan och exploatering samt inom gemensam verksamhet, som redovisade underskott om 8,2 respektive 9,4 mnkr.

Verksamhetsområde 10
Plan och exploatering

Mål och resultat

År 2018 färdigställdes 473 bostäder i kommunen. Exempelvis har kvarteren i Norra Tyresö centrum etapp 1 tagit form och både Hasselbacken och husen i Järnet 7 växer fram. I flera projekt kunde boende flytta in, till exempel i Kryddvägen etapp 1 och Temyntan.

Det innebär att målen om nya bostäder både i centrumområdena och i kommunen som helhet uppnås.

Måluppfyllelsen är resultatet av tidigare års arbete. Målet med 300 bostäder i antagna detaljplaner i kommunens tre centrumområden bedöms vara delvis uppfyllt, eftersom utfallet blev 220 bostäder.

Under slutet av 2018 påbörjades upphandlingen av den största anläggningsentreprenaden i Tyresös historia. Entreprenaden sker genom så kallad strategisk partnering. Tanken med samverkansentreprenader är att alla aktörer får komma in tidigt i ett projekt och att man genomför projekteringen och planeringen av entreprenaden tillsammans. Syftet är att allas erfarenheter och kompetenser ska komma till nytta på ett annat sätt än vid traditionella entreprenader.

Verksamheten

Översiktsplanen Tyresö 2035, som antogs 2017, har tillämpats under året, bland annat genom arbete med flera strategier. En ny strategi för Östra Tyresö har antagits. Strategin fastställer att hela Östra Tyresö ska byggas ut med kommunalt huvudmannaskap både för allmänna platser och för allmänna vatten- och avloppsledningar.

Mellan Granängsringen och Wättingestråket ska den nya stadsdelen Wättinge växa fram och rymma 800 bostäder. Ett planuppdrag för den första etappen har getts och en markanvisningstävling genomfördes, där Sveafastigheter utsågs till vinnare.

Mät- och kartenheten startade ett projekt som kallas för GIS-café. Syftet är att aktivt söka upp andra enheter och förvaltningar, för att ta reda på hur enheten på bättre sätt kan bidra till deras utveckling genom att erbjuda GIS-tjänster (geografiskt informationssystem).

Verksamhetsmått

	Bedömning	Trend	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål	Bedömning	Trend
Antal bostäder i antagna detaljplaner under året		↘	51	674	392	227	400		↘
Antal bostäder i antagna detaljplaner under året i kommunens tre centrumområden		↘	-	-	300	220	300		↘
Antal färdigställda lägenheter och småhus i kommunens tre centrumområden		↗	-	238	85	350	225		↗
Antal färdigställda lägenheter och småhus per 1 000 invånare, årsgenomsnitt		↗	6,63	8,3	3,4	9,8	6,38		↗

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Antalet projekt och deras komplexitet väntas fortsätta öka, vilket ställer allt högre krav på planering, kostnadskontroll och kompetens i förvaltningen.

Detaljplanen för Granitvägen gör i sig att 2019 års bostadsmål uppnås. Dock finns en risk med förskjutningen av bostadsplanernas tidplaner på längre sikt. Hur förskjutningen påverkar kommunens långsiktiga mål i översiktsplanen om att Tyresö ska ha 60 000–65 000 invånare år 2035 märks först om cirka 3–5 år.

Verksamhetsområde 11 **Väghållning och park**

Mål och resultat

Verksamhetsområdet har i stort legat i fas med sina mål och uppdrag. Andelen nöjda medborgare ligger kvar på den tidigare nivån med goda resultat överlag. Samtliga kvalitetsgarantier har uppfyllts, utom garantin för sandupptagningen, som blev två veckor försenad på grund av kylan. Verksamhetsområdet visar ett positivt ekonomiskt resultat. Det beror till stor del på ett år med låga kostnader för vinterväghållning.

Verksamheten

Den exceptionellt varma och torra sommaren påverkade parkverksamheten. Mycket av tiden gick åt till vattning av Fornuddsparken, vars bevattningssystem inte var färdigt när planteringarna var klara, men även andra planteringar krävde mycket bevattningstid. Konsekvensen blev eftersatt annat parkarbete. Arbetet med utbyggnaden av gång- och cykelvägnätet fortsatte, liksom insatserna för att hålla gång- och cykelvägar fria från sly och växtlighet som försämrar belysningen. Gång- och cykelvägar som håller barmarksstandard utökades. En ny hundrastgård i Trollbäcken invigdes.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Utmaningen för verksamheten är att i takt med att kommunen växer se till att standarden i vägnätet är långsiktigt hållbar. En grov genomlysning av beläggningsunderhållet visar att det inte är tillräckligt för att möta förslitning och skador.

Arbetet med och utökningen av kommunens gång- och cykelvägar fortsätter.

Verksamhetsområde 12
Miljö och trafik

Mål och resultat

Verksamhetsområdet har i stort legat i fas med mål och uppdrag. Tyresö klättrade från plats 47 till plats 37 i kommunrankningen Miljöbarometern, vilket visar att kommunen är på rätt väg i hållbarhetsarbetet. Bland annat har kommunen varit mycket framgångsrik med omställningen till fossilfria fordon och påbörjat ett arbete med giftfria förskolor.

Verksamheten

Trafikbelastningen ökar i takt med att Tyresö och övriga länet växer. Belastningen går inte endast att möta med bättre infrastruktur. Arbetet med påverkansåtgärder för att främja hållbara transporter och resesätt för att minska koldioxidutsläppen fortsätter. Bland annat bedrivs kampanjer tillsammans med SL för att öka kollektivt resande. I de egna verksamheterna försöker tekniska kontoret fasa ut fossildrivna fordon och maskiner mot sådana som kan drivas förnybart. De som inte kan fasas ut tankas huvudsakligen med förnybara bränslen. Enheten har även satsat på elcyklar och el-lådcyklar till sommarverksamheter.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Preliminär trafikolycksstatistik visar en ökning av trafikolyckorna i Tyresö. Det är fortfarande relativt få trafikolyckor med skadade jämfört med övriga riket, men ökningen ska tas på allvar. För att effektivisera arbetet med trafiksäkerhet och för att kunna prioritera rätt ska ett trafiksäkerhetsprogram tas fram.

Det behöver tas fram lösningar för fler laddplatser för elfordon i Tyresö.

Verksamhetsområde 13
Vatten och avlopp

Mål och resultat

Verksamhetsområdet har i stort legat i fas med sina mål och uppdrag. Samtliga kvalitetsgarantier har uppfyllts. Taxor och avgifter ligger på en väl anpassad nivå för att klara ett nollresultat även på lite längre sikt.

Verksamheten

Både ledningsförnyelse och arbetet med att inventera och åtgärda felkopplade dagvattenledningar har fortsatt, vilket fortlöpande bidrar till att minska riskerna för översvämningar, skador och miljöpåverkan. Den torra och varma våren och sommaren samt en fortsatt nederbördsfattig höst har medfört lägre dagvattenflöden, vilket i viss mån även minskat tillflödena till spillvattennätet. Den varma sommaren innebar samtidigt ett klart högre leveransbehov av renvatten. Tidvis nådde de vattenproducerande anläggningarna i länet maximal produktionskapacitet. Information lades ut till alla abonnenter med rekommendationer om allmän vattenbesparing och restriktivitet med att använda renvatten. Förhållandena förbättrades gradvis mot slutet av sommaren och återgick i stort till de normala under hösten. Fjärravläsning av vattenmätare fortsatte att införas inom vissa kundsegment, vilket underlättar debiteringen och gör den säkrare. Fler webbaserade e-tjänster i verksamhetssystemet har ökat möjligheterna för abonnenter att se egna uppgifter. Systemlösningen gör det även möjligt att bevaka onormal förbrukning, vilket i vissa fall gjort att läckage kunnat upptäckas snabbare.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Regionens fortsatta expansion och befolkningsökning påverkar även anslutna VA-verksamheter genom krav på bättre avloppsrening och ökat leveransbehov av dricksvatten. För att hantera ett åldrande ledningsnät och behålla en hög vattenkvalitet och leveranssäkerhet behöver reinvesteringarna för förnyelse av ledningsnät och anläggningar utökas.

Verksamhetsområde 14
Renhållning

Mål och resultat

Verksamhetsområdet har i stort legat i fas med mål och uppdrag. Samtliga kvalitetsgarantier är uppfyllda. Taxor och avgifter ligger på en väl anpassad nivå för att klara ett nollresultat även på lite längre sikt.

Verksamheten

Mobil insamling av farligt avfall infördes för att öka invånarnas möjligheter att bli av med sitt farliga avfall utan att behöva besöka kretsloppscentralen. En större andel villahushåll och flerbostadshus än förväntat har anslutit sig till matavfallsinsamlingen under året. Förberedelser har gjorts för att införa en ny och attraktivare tjänst för hämtning av trädgårdsavfall, för att minska risken att trädgårdsavfall dumpas på allmän plats.

Utveckling av verksamhetssystemet har pågått, bland annat har strukturen för en digital kundportal arbetats fram för att göra det möjligt för abonnenterna att själva logga in och uträtta vissa ärenden digitalt. Ett omfattande arbete med koordinatsättning av alla enskilda avloppsanläggningar har inletts. Organisationen Håll Sverige Rent påbörjade ett projekt om skräpmätningar via drönare, där Tyresö är pilotkommun.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Det finns behov av förbättringsåtgärder på kretsloppscentralen för att skapa bättre flöden och samla in fler fraktioner. Nya metoder för att nå ut till medborgare behöver utvecklas för att öka insamlingsgraden av matavfall, förpackningar och tidningar, samtidigt som målet är att fortsätta minska mängden hushållsavfall som går till förbränning.

Verksamhetsområde 16
Näringsliv

Mål och resultat

Verksamhetsområdet har i stort legat i fas med sina mål och uppdrag. Verksamheten visar ett nollresultat.

Verksamheten

Resurserna används i första hand till aktiviteter som ska ge ett fördjupat samarbete med det lokala näringslivet, som Tyresö Näringslivsdag, frukostmöten, företagsbesök och att närvara vid nätverksmöten. För att även främja nyföretagandet prioriteras samarbetet med Nyföretagarcentrum, tillsammans med Nacka och Värmdö kommuner, och att medverka till att företag kan etablera sig i Tyresö kommun.

Tyresö Näringslivsdag har genomförts för sjätte året i rad och är ett uppskattat arrangemang. Enligt enkätsvaren från deltagarna anses denna dag vara av stor vikt för företagarna och bidrar till ökad samverkan mellan kommunen och näringslivet. Tyresö kommun deltar i två undersökningar på näringslivsområdet varje år. År 2018 var bägge resultaten lägre än tidigare och visar en negativ trend för företagsklimatet i kommunen.

Verksamhetsområde 17
Gemensam verksamhet

Mål och resultat

Verksamhetsområdet har i stort legat i fas med sina mål och uppdrag. Årets resultat är ett underskott om 9,4 mnkr. Underskotten finns främst inom upphandling, fastighet och måltidsservice. För att öka effektiviteten och servicen har en rad åtgärder vidtagits.

Verksamheten

Ett 40-tal e-tjänster har under året utvecklats eller förbättrats. Kvaliteten i kommunens verksamheter granskas regelbundet, så att förbättringsområden kan upptäckas.

HR-avdelningen har påbörjat ett arbete med att tydliggöra grundförutsättningarna för att vara en attraktiv arbetsgivare, dit medarbetare söker sig, vill stanna kvar och utvecklas.

Kommunkansliet har arbetat med valet till riksdag, kommun och landsting som hölls den 9 september.

Upphandlingen av e-arkiv som tjänst slutfördes och avtal tecknades med den vinnande leverantören. En ny webbplats och ett nytt intranät infördes.

Kommunen arbetar löpande med utveckling och förbättring av externa och interna e-tjänster. En robot och processmotor ska öka den interna effektiviteten och framöver även kunna ge förhandsbesked och förslag till beslut.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

HR-avdelningen fortsätter arbetet med att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare. För att nå dit fortsätter arbetet med att utveckla ledarskap och medarbetarskap. Särskilda utmaningar finns i att få ned oönskad personalomsättning och att sänka sjuktalen.

Många av kommunens fastigheter har ett eftersatt underhåll som, om det inte åtgärdas, påverkar både verksamheter och fastighetsvärden.

Valet till Europaparlamentet genomförs i maj 2019 och kommunkansliet ansvarar för planering och genomförande.

Byggnadsnämnden

Driftredovisning

(mnkr)	Intäkter	Kost-nader	Netto kostnad	Kommun bidrag	Avvikelse	Avvikelse 2017
VO 15	6,0	– 12,3	– 6,3	5,2	– 1,1	0,9

Verksamhetsområde 15
Bygglovsverksamhet

Mål och resultat

Handläggningstiderna - för bygglovsärenden - fram tills att begäran om komplettering skickas ut, ökar, medan handläggningstiderna för kompletta ärenden sjunker. För att minska tiden från inkommen ansökan till begäran om komplettering ska verksamheten göra vissa omprioriteringar och justera rutinerna.

Intäkterna i form av taxor och avgifter var 6,0 mkr mot budgeterat 6,6 mkr. Orsaken var färre stora bygglov under året.

Kostnaderna för konsulter överstiger budget. Orsaken är att tillsynsärenden och ansökningar om dispens från strandskyddet utfördes med stöd av konsulter den första delen av året. Från juni tog enhetens nyrekryterade jurist över det allra mesta av arbetet med tillsynsärenden.

Verksamheten

Mängden nya ärenden minskade något (cirka 10 procent) jämfört med 2017. Att antalet ärenden sjunker är en trend som även syns i andra Stockholmskommuner och bedöms hänga ihop med konjunkturen. En annan orsak är att många av de detaljplaner som skulle generera större bygglov under året blev försenade i den demokratiska processen.

Andelen elektroniska ansökningar ökade inte jämfört med året innan. Resultatet ligger kvar på 40 procent, vilket betyder att det är långt kvar till målet om 70 procent.

IT-avdelningen har stöttat bygglovsverksamheten med att kartlägga bygglovsprocessen. Ett resultat är att en del av processen nu är papperslös.

Sammanfattande bedömning

Mycket av bygglovsenhetens fokus har legat på det nya ärendehanteringssystemet Vision. Tyvärr visar praktiska tester att systemet inte lever upp till enhetens krav på kontroll och styrning av ärendeflödet.

Årets resultat är –1,1 mkr i förhållande till budget. Orsaken är främst att intäkterna varit lägre än budgeterat på grund av färre stora bygglov än beräknat.

Framtiden – nya mål och prioriteringar

Den 1 januari 2019 började nya bestämmelser om reduktion av bygglovs- och anmälansavgifter att gälla. Under 2019 prioriteras insatser som leder till att uppfylla de nya lagkraven och höja den upplevda kundnöjdheten. Enheten ska även göra om taxan, för att verksamheten inte ska vara så beroende av de stora flerbostadshusprojekten, samt se över delegationsordningen.

Verksamhetsmått

	Sep 2018	Okt 2018	Nov 2018	Dec 2018	Bedömning	Trend
Bygglov – handläggningstider i attefallsärenden mäts varje månad (antal veckor)	0,4	2,0	2,0	0,5		↗
Bygglov – handläggningstider mäts varje månad (antal veckor)	3,3	2,0	3,2	3,2		↗
Bygglov – kompletteringsbrevutskick mäts varje månad (antal dagar)	37	31	35	19		→

3

Räkenskaper

Resultaträkning

(mnkr)	Not	Kommunen			Kommunkoncernen		
		Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Verksamhetens intäkter	1	623,8	608,1	678,3	844,3	833,2	899,9
Verksamhetens kostnader	2	-3 076,8	-2 925,5	-2 886,8	-3 203,6	-3 061,8	-3 016,6
Avskrivningar	3	-112,2	-104,6	-101,5	-154,3	-145,3	-142,4
Jämförelsestörande poster	4	-18,0	-	-10,5	-17,7	-	64,2
Verksamhetens nettokostnad		**-2 583,1**	**-2 422,0**	**-2 320,5**	**-2 531,2**	**-2 373,9**	**-2 194,9**
Skatteintäkter	5	2 326,6	2 246,4	2 124,1	2 326,6	2 246,4	2 124,1
Generella statsbidrag och utjämning	6	221,3	259,4	224,1	221,3	259,4	224,1
Finansiella intäkter	7	14,4	8,7	8,2	7,9	3,5	3,0
Finansiella kostnader	8	-7,7	-8,0	-8,8	-20,6	-20,0	-26,8
Jämförelsestörande finansiella poster	4	4,0	-	-	-	-	-
Resultat efter finansiella poster		**-24,4**	**84,5**	**27,0**	**4,0**	**115,4**	**129,6**
Aktuell och uppskjuten skatt bolag		-	-	-	-9,6	-7,4	-7,3
Extraordinära intäkter		-	-	-	-	-	-
Extraordinära kostnader		-	-	-	-	-	-
ÅRETS RESULTAT		**-24,4**	**84,5**	**27,0**	**-5,6**	**108,0**	**122,3**

Balansräkning

(mnkr)	Not	Kommunen			Kommunkoncernen		
		Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
TILLGÅNGAR							
Anläggningstillgångar							
Materiella anläggningstillgångar							
Mark, byggnader och anläggningar	9	2 384,1	2 207,4	2 032,8	4 766,1	4 252,8	3 851,1
Maskiner och inventarier	10	75,3	76,1	73,8	83,9	84,3	76,6
Finansiella anläggningstillgångar	11, 12	136,5	129,6	129,0	75,1	68,1	67,4
Summa anläggningstillgångar		**2 595,8**	**2 413,1**	**2 235,6**	**4 925,1**	**4 405,1**	**3 995,1**
Omsättningstillgångar							
Förråd, exploateringstillgångar med mera	13	66,2	70,0	74,8	66,2	70,0	74,8
Kortfristiga fordringar	14	155,3	168,7	230,0	190,1	170,2	223,9
Kassa, bank	15	129,4	100,1	153,5	170,4	220,4	286,3
Summa omsättningstillgångar		**350,8**	**338,8**	**458,3**	**426,7**	**460,6**	**585,0**
SUMMA TILLGÅNGAR		**2 946,7**	**2 751,9**	**2 693,9**	**5 351,8**	**4 865,7**	**4 580,1**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER							
Eget kapital	16						
Årets resultat		-24,4	84,5	27,0	-5,6	108,0	122,3
Resultatutjämningsreserv		-	-	-	-	-	-
Övrigt eget kapital		1 070,1	985,6	958,6	1 603,4	1 495,4	1 373,1
Summa eget kapital		**1 045,7**	**1 070,1**	**985,6**	**1 597,8**	**1 603,4**	**1 495,4**
Avsättningar							
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	17	281,7	240,6	219,3	281,7	240,6	219,3
Övriga avsättningar, skatter i bolagen		-	-	-	48,4	46,8	43,5
Skulder							
Långfristiga skulder	18	1 135,3	1 011,8	1 083,3	2 889,4	2 476,2	2 353,5
Kortfristiga skulder	19	483,9	429,4	405,7	534,4	498,8	468,4
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		**2 946,7**	**2 751,9**	**2 693,9**	**5 351,8**	**4 865,7**	**4 580,1**

(mnkr)	Not	Kommunen			Kommunkoncernen		
		Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER							
Panter och därmed jämförliga säkerheter		-	-	-	-	-	-
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och/eller avsättningar	20	766,1	780,5	812,3	766,1	780,5	812,3
Övriga ansvarsförbindelser	21, 22	1 945,8	1 656,1	1 458,4	171,3	179,3	179,5
Hyres- och leasingåtaganden	23	506,0	538,0	536,8	467,1	490,6	485,1
SUMMA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		**3 217,9**	**2 974,6**	**2 807,5**	**1 404,5**	**1 450,4**	**1 476,9**
Soliditet (exklusive panter och ansvarsförbindelser)		35,5 %	38,9 %	36,6 %	29,9 %	33,0 %	32,6 %
Soliditet (inklusive pensionsförpliktelser)		9,5 %	10,5 %	6,4 %	15,5 %	16,9 %	14,9 %

Kassaflödesanalys

(mnkr)	Not	Kommunen			Kommunkoncernen		
		Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN							
Årets resultat		-24,4	84,5	27,0	-5,6	108,0	122,3
Justering för av- och nedskrivningar		112,2	104,6	101,5	171,9	145,2	148,2
Justering för upplösta investeringsbidrag		-10,5	-6,6	-6,1	-10,5	-6,6	-6,1
Justering för gjorda avsättningar		47,1	27,0	31,2	47,1	27,0	31,2
Minskning av avsättningar på grund av utbetalningar pensioner		-6,0	-5,7	-5,5	-6,0	-5,7	-5,5
Justering för uppskjuten skatt		-	-	-	1,6	3,3	4,8
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		-0,6	-1,2	-8,6	40,6	-1,5	-89,4
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**117,8**	**202,5**	**139,6**	**239,1**	**269,7**	**205,5**
Ökning (-) / Minskning (+) av förråd, exploatering	13	3,8	4,8	10,3	3,8	4,8	10,3
varav årets förändring av exploateringsfastigheter		3,8	4,6	8,4	3,8	4,6	8,4
Ökning (-) / Minskning (+) av kortfristiga fordringar	14	13,4	61,3	-52,4	-19,9	53,7	-54,3
Ökning (+) / Minskning (-) av kortfristiga skulder	19	54,5	23,7	16,8	35,6	30,4	22,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**189,6**	**292,3**	**114,3**	**258,7**	**358,5**	**184,3**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN							
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		-	-	-	-	-	-
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	9, 10	-293,5	-281,7	-268,2	-718,6	-555,0	-352,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		15,5	1,4	0,0	6,7	1,9	80,1
Investering i finansiella tillgångar	11	-1,3	0,0	-10,1	-1,3	0,0	-10,1
Försäljning av finansiella tillgångar		4,0	-	-	0,0	-	-
Bidrag (investerings-, VA- och gatukostnadsersättning)		120,5	75,1	34,0	112,4	71,4	34,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-154,8**	**-205,1**	**-244,2**	**-600,9**	**-481,7**	**-249,0**

(mnkr)	Not	Kommunen			Kommunkoncernen		
		Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN							
Nyupptagna lån		-	-	120,0	300,0	200,0	120,0
Amortering av långfristiga skulder		-	- 140,0	-	- 2,2	- 142,2	- 102,2
Ökning (-) / Minskning (+) av långfristiga fordringar	12	- 5,6	- 0,6	0,5	- 5,7	- 0,6	0,7
Minskning av avsättningar på grund av utbetalningar		-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**- 5,6**	**- 140,6**	**120,5**	**292,1**	**57,3**	**18,5**
Årets kassaflöde		**29,3**	**- 53,4**	**- 9,4**	**- 50,0**	**- 66,0**	**- 46,2**
Likvida medel vid årets början	15	100,1	153,5	162,9	220,4	286,3	332,6
Likvida medel vid årets slut	15	129,4	100,1	153,5	170,4	220,4	286,3
Förändring av likvida medel		**29,3**	**- 53,4**	**- 9,4**	**- 50,0**	**- 66,0**	**- 46,2**

Noter

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 1 Verksamhetens intäkter						
Försäljningsintäkter	22,4	18,4	18,6	22,4	18,4	18,6
Taxor och avgifter	189,4	197,6	188,1	171,3	180,9	172,1
Hyror och arrenden	82,9	74,1	67,1	326,8	312,5	305,6
Bidrag	216,9	243,1	330,4	216,9	243,1	330,4
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	68,2	57,9	52,8	67,9	57,9	52,8
Exploateringsintäkter	33,9	15,6	21,2	33,9	15,6	21,2
Realisationsvinster	9,9	1,3	0,0	1,1	1,3	0,0
Försäkringsersättningar	0,4	0,1	0,0	0,4	0,1	0,0
Övriga intäkter	-	0,0	0,0	3,8	3,5	-0,8
Summa verksamhetens intäkter	**623,8**	**608,1**	**678,3**	**844,3**	**833,2**	**899,9**
Not 2 Verksamhetens kostnader						
Löner och sociala avgifter	-1 345,7	-1 288,6	-1 277,3	-1 379,7	-1 321,1	-1 303,9
Pensionskostnader	-126,1	-105,1	-94,4	-126,1	-105,1	-96,7
Köp av huvudverksamhet	-996,8	-967,8	-936,2	-996,8	-967,8	-936,2
Lämnade bidrag	-84,4	-70,9	-67,4	-84,4	-70,9	-67,4
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	-109,3	-102,0	-106,5	-241,1	-239,0	-243,2
Bränsle, energi och vatten	-63,1	-54,7	-54,9	-63,1	-54,7	-54,0
Lokal- och markhyror	-66,2	-57,2	-55,4	-31,5	-25,4	-27,0
Hyra/leasing anläggningstillgång	-7,6	-8,4	-11,4	-3,8	-6,1	-8,9
Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	-86,1	-86,3	-78,1	-86,1	-86,3	-78,1
Tele, IT-kommunikation och postbefordran	-5,9	-5,8	-5,8	-5,9	-5,8	-5,8
Kostnader för transportmedel, transporter och resor	-25,2	-23,0	-21,8	-25,2	-23,0	-21,8
Försäkringspremier och riskkostnader	-12,8	-11,6	-11,2	-12,8	-11,6	-11,2
Övriga främmande tjänster	-70,8	-72,5	-84,3	-70,6	-72,5	-84,3
Anskaffningskostnad såld exploateringsfastighet	-5,3	-6,2	-12,2	-5,3	-6,2	-12,2
Realisationsförluster och utrangering	-0,2	-0,1	-0,5	-1,7	-0,1	-0,5
Övriga kostnader	-71,3	-65,2	-69,2	-69,5	-66,1	-65,3
Summa verksamhetens kostnader	**-3 076,8**	**-2 925,5**	**-2 886,8**	**-3 203,6**	**-3 061,8**	**-3 016,6**
Not 3 Avskrivningar						
Byggnader och anläggningar	-98,7	-92,2	-90,8	-138,2	-131,4	-130,6
Maskiner och inventarier	-13,4	-12,3	-10,8	-16,0	-13,8	-11,8
Summa avskrivningar	**-112,2**	**-104,6**	**-101,5**	**-154,3**	**-145,3**	**-142,4**
Not 4 Jämförelsestörande poster						
Jämförelsestörande poster						
Kapitaltillskott till Tyresö Vindkraft AB	-18,0	-	-	-	-	-
Realisationsvinst, försäljning av Tyresö Vindkraft AB	4,0	-	-	-	-	-
Nedskrivning Tyresö Vindkraft AB	-	-	-	-17,7	-	-
Pensionsavsättning förtroendevalda	-	-	-10,5	-	-	-10,5
Premieåterbetalning från AFA Försäkring	-	-	-	-	-	-
Vinst vid avyttring av fastighet Tyresö Bostäder	-	-	-	-	-	74,7
Summa jämförelsestörande poster	**-14,0**	**0,0**	**-10,5**	**-17,7**	**0,0**	**64,2**

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 5 Skatteintäkter						
Preliminär kommunalskatt	2 336,4	2 253,5	2 131,6	2 336,4	2 253,5	2 131,6
Preliminär slutavräkning innevarande år	-2,9	-9,6	-9,5	-2,9	-9,6	-9,5
Slutavräkningsdifferens föregående år	-6,9	2,5	1,9	-6,9	2,5	1,9
Summa skatteintäkter	**2 326,6**	**2 246,4**	**2 124,1**	**2 326,6**	**2 246,4**	**2 124,1**
Not 6 Generella statsbidrag och utjämning						
Inkomstutjämningsbidrag	30,9	68,6	62,4	30,9	68,6	62,4
Strukturbidrag	-	-	-	-	-	-
Införandebidrag	-	-	-	-	-	-
Regleringsavgift	7,4	-0,5	-1,6	7,4	-0,5	-1,6
Kostnadsutjämningsbidrag	92,1	118,8	99,8	92,1	118,8	99,8
Kommunal fastighetsavgift	76,4	75,1	71,5	76,4	75,1	71,5
Generella bidrag från staten	19,1	17,5	13,0	19,1	17,5	13,0
varav stöd med anledning av flyktingsituationen	*9,9*	*9,0*	*5,0*	*9,9*	*9,0*	*5,0*
Avgift till LSS-utjämning	-4,7	-20,2	-21,1	-4,7	-20,2	-21,1
Summa generella statsbidrag och utjämning	**221,3**	**259,4**	**224,1**	**221,3**	**259,4**	**224,1**
Not 7 Finansiella intäkter						
Aktieutdelning kommunägda bolag	0,2	0,2	0,2	-	-	-
Borgensavgift kommunägda bolag	6,4	5,2	5,1	-	-	-
Överskottsutdelning Kommuninvest	6,2	3,1	2,2	6,2	3,1	2,2
Ränteintäkter	1,2	0,0	0,3	1,3	0,2	0,5
Ränteintäkter på utlämnade lån	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Ränteintäkter på kundfordringar	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2
Övriga finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansiella intäkter	**14,4**	**8,7**	**8,2**	**7,9**	**3,5**	**3,0**
Not 8 Finansiella kostnader						
Räntekostnader på upptagna lån	-4,4	-4,1	-5,9	-17,3	-16,1	-23,8
Räntekostnader på pensionsskuld	-2,5	-3,3	-2,4	-2,5	-3,3	-2,4
Räntekostnader på leverantörsskulder	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Finansiella kostnader på optioner	-0,1	-	-	-0,1	-	-
Övriga finansiella kostnader	-0,7	-0,5	-0,4	-0,6	-0,5	-0,5
Summa finansiella kostnader	**-7,7**	**-8,0**	**-8,8**	**-20,6**	**-20,0**	**-26,8**

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 9 Mark, byggnader och anläggningar						
Ingående anskaffningsvärde	2 723,6	2 703,2	2 727,5	5 077,4	5 039,6	5 035,8
Årets investeringar	135,0	109,7	80,7	173,4	127,5	132,7
Årets försäljningar	-5,8	-0,9	-	-41,3	-0,9	-
Årets utrangeringar	-44,2	-86,7	-104,9	-49,0	-87,3	-128,8
Årets nedskrivningar	-	-	-	-	-	-
Omklassificeringar	0,3	-1,6	-	0,3	-1,6	-
Utgående anskaffningsvärde	**2 808,9**	**2 723,6**	**2 703,2**	**5 160,8**	**5 077,3**	**5 039,6**
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 122,3	-1 118,3	-1 132,3	-1 720,5	-1 677,7	-1 670,5
Årets försäljningar	-	0,7	-	11,9	0,4	-
Årets utrangeringar	44,2	86,7	104,8	44,2	87,4	117,5
Årets avskrivningar	-98,7	-92,2	-90,8	-138,2	-131,4	-128,6
Årets nedskrivningar	-	-	-	-17,7	-	3,9
Omklassificeringar	-	0,7	-	-	0,7	-
Utgående avskrivningar	**-1 176,8**	**-1 122,3**	**-1 118,3**	**-1 820,2**	**-1 720,5**	**-1 677,7**
Pågående projekt	752,0	606,1	447,9	1 425,6	896,0	489,2
Utgående bokfört värde	**2 384,1**	**2 207,4**	**2 032,8**	**4 766,1**	**4 252,8**	**3 851,1**
Not 10 Maskiner och inventarier						
Ingående anskaffningsvärde	141,1	282,9	274,4	163,4	301,4	294,5
Årets investeringar	4,9	17,3	15,7	8,0	24,2	16,5
Årets försäljningar	-	-0,1	-	-0,2	-0,1	-
Årets utrangeringar	-7,1	-160,6	-7,2	-10,5	-163,6	-9,7
Omklassificeringar	-	1,6	-	-	1,6	-
Utgående anskaffningsvärde	**138,9**	**141,1**	**282,9**	**160,7**	**163,4**	**301,4**
Ingående ackumulerade avskrivningar	-68,3	-216,0	-211,9	-82,5	-231,7	-229,1
Årets försäljningar	-	0,1	-	0,2	0,1	-
Årets utrangeringar	7,1	160,6	6,7	10,4	163,6	9,2
Årets avskrivningar	-13,4	-12,3	-10,8	-16,0	-13,8	-11,8
Omklassificeringar	-	-0,7	-	-	-0,7	-
Utgående avskrivningar	**-74,7**	**-68,3**	**-216,0**	**-87,9**	**-82,5**	**-231,7**
Pågående projekt	11,1	3,4	6,9	11,1	3,4	6,9
Utgående bokfört värde	**75,3**	**76,1**	**73,8**	**83,9**	**84,3**	**76,6**
Not 11 Finansiella anläggningstillgångar – aktier och andelar						
Aktier i Tyresö Bostäder AB	50,0	50,0	50,0	-	-	-
Aktier i Tyresö Näringslivs AB	12,5	12,5	12,5	-	-	-
Aktier i Tyresö Vindkraft AB	-	0,1	0,1	-	-	-
Aktier i Stockholmsregionens Försäkring AB	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Övriga aktier	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Kommuninvest ekonomisk förening	40,7	40,7	40,7	40,7	40,7	40,7
Andel i bostadsrätter	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4
Tyrestaskogen, grundfond	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Summa aktier och andelar	**121,1**	**121,1**	**121,1**	**58,6**	**58,6**	**58,5**

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 12 Finansiella anläggningstillgångar – långfristiga fordringar						
Utlämnade gatukostnadslån	13,4	7,2	6,4	13,4	7,2	6,4
Avgår kortfristig del av långfristigt lån	-1,0	-0,6	-0,5	-1,0	-0,6	-0,5
Finansiell placering i optioner	1,3	-	-	1,3	-	-
Övriga långfristiga fordringar	1,7	1,8	2,0	2,9	2,8	3,0
Summa långfristiga fordringar	**15,4**	**8,5**	**7,9**	**16,5**	**9,5**	**8,9**
Summa finansiella anläggningstillgångar (not 11 och 12)	**136,5**	**129,6**	**129,0**	**75,1**	**68,1**	**67,4**
Not 13 Förråd, exploateringstillgångar med mera						
Förråd presentartiklar och gåvor	-	-	0,3	-	-	0,3
Exploateringsmark Trollbäcken	6,1	9,9	9,9	6,1	9,9	9,9
Exploateringsmark Bollmora	6,1	6,1	10,6	6,1	6,1	10,6
Exploateringsmark Tyresö Strand	40,8	40,7	40,7	40,8	40,7	40,7
Exploateringsmark Östra delarna av Tyresö	13,2	13,2	13,2	13,2	13,2	13,2
Exploateringsmark Länna och Skrubba	0,1	0,0	-	0,1	0,0	-
Summa förråd, exploateringstillgångar med mera	**66,2**	**70,0**	**74,8**	**66,2**	**70,0**	**74,8**
Not 14 Kortfristiga fordringar						
Kundfordringar	23,3	33,4	24,3	24,7	34,3	20,1
Värdereglering av kundfordringar	-0,4	-0,8	-1,8	-0,4	-0,8	-1,8
Fordran statsbidrag	9,4	21,6	62,3	9,4	21,6	62,3
Skattefordringar	28,7	26,3	30,5	28,7	26,3	30,5
Övriga kortfristiga fordringar	8,8	8,1	33,4	9,7	10,0	34,7
Upplupna ränteintäkter	6,4	5,2	5,1	6,4	5,2	5,1
Upplupna skatteintäkter	-	0,0	3,8	-	0,0	3,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	79,1	75,0	72,4	111,6	73,7	69,3
Summa kortfristiga fordringar	**155,3**	**168,7**	**230,0**	**190,1**	**170,2**	**223,9**
Not 15 Kassa och bank						
Kassa	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-
Bankmedel	129,4	100,1	153,5	170,4	220,4	286,3
Summa kassa och bank	**129,4**	**100,1**	**153,5**	**170,4**	**220,4**	**286,3**
Tyresö kommun har en koncernkontokredit på 150 mnkr som inte var utnyttjad vid bokslutstillfället.						
Not 16 Eget kapital						
Ingående kapital enligt balansräkningen*	1 070,1	985,6	958,6	1 603,4	1 495,4	1 373,1
Periodens resultat	-24,4	84,5	27,0	-5,6	108,0	122,3
Summa eget kapital	**1 045,7**	**1 070,1**	**985,6**	**1 597,8**	**1 603,4**	**1 495,4**

* I kommunens totala egna kapital ingår ingen skuld till renhållningskollektivet eller till VA-kollektivet (se även not 24).

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 17 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser						
Avsatt till pensioner, tjänstemän						
Ingående avsättning pensioner, exklusive ÖK-SAP	185,4	167,5	155,3	185,4	167,5	155,3
Försäkring	-	-	-	-	-	-
Ränteuppräkning	2,0	2,6	2,4	2,0	2,6	2,4
Basbeloppsuppräkning	2,9	1,8	-0,6	2,9	1,8	-0,6
Nya utbetalningar	-5,9	-5,7	-5,5	-5,9	-5,7	-5,5
Sänkning av diskonteringsränta	-	-	-	-	-	-
Intjänad PA-KL	-	-	-	-	-	-
Slutbetalning förmånsbestämd ålderspension	-	0,0	-	-	0,0	-
Intjänad förmånsbestämd ålderspension	32,6	19,3	15,6	32,6	19,3	15,6
Nya efterlevandepensioner	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Övrig post	-0,7	-0,4	-0,1	-0,7	-0,4	-0,1
Utgående avsättning, exklusive särskild löneskatt	*216,7*	*185,4*	*167,5*	*216,7*	*185,4*	*167,5*
Löneskatt	52,6	45,0	40,6	52,6	45,0	40,6
Summa avsatt till pensioner, exklusive ÖK-SAP	**269,2**	**230,4**	**208,1**	**269,2**	**230,4**	**208,1**
Ingående avsättning pensioner ÖK-SAP	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Förändring under året ÖK-SAP	-0,1	0,1	0,0	-0,1	0,1	0,0
Utgående avsättning, exklusive särskild löneskatt	*0,0*	*0,1*	*0,0*	*0,0*	*0,1*	*0,0*
Löneskatt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa avsatt till pensioner ÖK-SAP	**0,0**	**0,1**	**0,0**	0,0	**0,1**	**0,0**
Summa avsatt till pensioner, tjänstemän (se även specifikation, not 17a)	269,2	230,5	208,1	269,2	230,5	208,1
Avsatt till pensioner, förtroendevalda						
Avsättning för förtroendevaldas pensioner, OPF-KL och PFA	10,1	8,1	9,0	10,1	8,1	9,0
Löneskatt	2,4	2,0	2,2	2,4	2,0	2,2
Summa avsatt till pensioner, förtroendevalda	12,5	10,0	11,2	12,5	10,0	11,2
Summa avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	281,7	240,6	219,3	281,7	240,6	219,3
Not 17a Specifikation per förmån						
Pensionsbehållning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Förmånsbestämd ålderspension	210,1	176,0	157,4	210,1	176,0	157,4
Pension till efterlevande	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
PA-KL pensioner	5,5	8,2	8,9	5,5	8,2	8,9
Särskild avtalspension ÖK-SAP	-	0,1	-	-	0,1	-
Löneskatt	52,6	45,0	40,6	52,6	45,0	40,6
Summa specifikation, not 17a	269,2	230,5	208,1	269,2	230,5	208,1
Antal tjänstemän som enligt avtal har rätt till visstidspension	0	1	0	0	1	0
Aktualiseringsgrad	98,0 %	98,0 %	97,0 %	98,0 %	98,0 %	97,0 %

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 18 Långfristiga skulder						
Lån i banker och kreditinstitut (se specifikation, not 18a)	680,0	680,0	820,0	2 454,9	2 157,1	2 099,2
Långfristig leasingskuld	0,3	-	-	0,3	-	-
Gatukostnadsbidrag	110,1	70,3	62,7	110,1	70,3	62,7
VA-anslutningsbidrag	127,5	114,5	71,6	119,4	114,5	71,6
Investeringsbidrag	200,4	147,0	128,9	187,7	134,3	119,9
Investeringsfond VA	5,0	-	-	5,0	-	-
Investeringsfond renhållning	12,0	-	-	12,0	-	-
Summa långfristiga skulder	**1 135,3**	**1 011,8**	**1 083,3**	**2 889,4**	**2 476,2**	**2 353,5**
Investeringsbidrag, gatukostnadsersättningar och anslutningsavgifter periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.						
Not 18a Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut						
Lån som förfaller inom						
0–1 år	390,0	270,0	300,0	900,0	505,0	620,0
1–3 år	140,0	320,0	380,0	899,9	1 105,0	950,0
3–5 år	100,0	90,0	140,0	470,0	547,1	529,2
Senare än 5 år	50,0	-	-	185,0		-
Summa	**680,0**	**680,0**	**820,0**	**2 454,9**	**2 157,1**	**2 099,2**
Kreditgivare						
Nordea Hypotek	-	-	-	75,0	75,0	-
Handelsbanken	-	-	-			-
Kommuninvest	680,0	680,0	820,0	2 179,9	2 082,1	2 099,2
SEB	-	-	-	200,0		-
Summa kreditgivare	**680,0**	**680,0**	**820,0**	**2 454,9**	**2 157,1**	**2 099,2**

Checkräkningskrediten uppgår till 150 mnkr, varav 0 mnkr var utnyttjad per den 31 december 2018.
Kommunens snittränta per den 31 december 2018 uppgick till 0,63 procent inklusive derivat.
Tyresö Bostäder AB:s snittränta per den 31 december 2018 uppgick till 0,38 procent inklusive derivat, exklusive borgensavgift.
Tyresö Vindkraft AB:s låneskuld uppgick till 35 mnkr per den 31 december 2018 och räntan är bunden till 0 83 procent.
Kommunens räntebindningstid uppgår till 562 dagar.
Tyresö Bostäder AB:s räntebindningstid uppgår till 605 dagar.

Not 19 Kortfristiga skulder						
Leverantörsskulder	136,8	117,0	107,5	163,4	151,7	133,0
Personalens skatter och avgifter	51,2	45,7	46,8	51,2	45,7	46,8
Moms och punktskatter	5,2	4,3	5,3	7,3	4,3	5,3
Övriga kortfristiga skulder	60,5	38,0	46,0	57,7	40,4	58,6
Upplupna pensionskostnader	43,9	46,0	44,2	43,9	46,0	44,2
Upplupen löneskatt	11,2	11,8	11,2	11,2	11,8	11,2
Upplupna semesterlöner	70,7	67,0	67,2	70,7	67,0	67,2
Upplupna räntekostnader	1,3	1,9	1,7	1,3	1,9	1,7
Förutbetald skatteintäkt	19,4	16,6	9,5	19,4	16,6	9,5
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter*	83,8	81,0	66,4	108,4	113,3	91,0
Summa kortfristiga skulder	**483,9**	**429,4**	**405,7**	**534,4**	**498,8**	**468,4**

* Ingår skuld till renhållningskollektivet med 8,4 mnkr och till VA-kollektivet med 6,8 mnkr (se även not 24).

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 20 Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulder och/eller avsättningar						
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998						
Ingående ansvarsförbindelse	624,5	638,1	663,6	624,5	638,1	663,6
Ränteuppräkning	3,8	7,3	7,4	3,8	7,3	7,4
Basbeloppsuppräkning	9,8	10,8	1,4	9,8	10,8	1,4
Gamla utbetalningar	-34,8	-33,7	-32,5	-34,8	-33,7	-32,5
Sänkning av diskonteringsränta	-	-	-	-	-	-
Aktualisering	-	0,1	-0,2	-	0,1	-0,2
Bromsen	-	-	-	-	-	-
Övrig post	9,0	1,9	-1,5	9,0	1,9	-1,5
Utgående ansvarsförbindelse, exklusive särskild löneskatt	*612,2*	*624,5*	*638,1*	*612,2*	*624,5*	*638,1*
Löneskatt	148,5	151,5	154,8	148,5	151,5	154,8
Summa pensionsförpliktelser KPA	**760,7**	**776,0**	**792,9**	**760,7**	**776,0**	**792,9**
Pensionsskuld Södertörns Brandförsvarsförbund, inklusive löneskatt	-	-	19,4	-	-	19,4
Förtroendevaldas pensioner*	4,4	3,6	-	4,4	3,6	-
Löneskatt	1,1	0,9	0,0	1,1	0,9	0,0
Summa pensionsförpliktelser	**766,1**	**780,5**	**812,3**	**766,1**	**780,5**	**812,3**
* Tyresö kommun har två förtroendevalda som enligt avtal har rätt till visstidspension.						
Not 21a Borgensåtaganden						
Tyresö Bostäder AB	1 740,0	1 440,0	1 240,0	-	-	-
Tyresö Vindkraft AB	34,9	37,1	39,2	-	-	-
Tyresö Sportcenter AB	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Tyresö Nya Badanläggning AB	140,0	140,0	140,0	140,0	140,0	140,0
Trollbäckens Tennisklubb	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Brf Hanviken (Aniara)	23,1	34,5	34,6	23,1	34,5	34,6
Tyresö Strands Båtklubb	3,3	-	-	3,3	-	-
Tyresö Bangolfklubb	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Summa borgensåtaganden	**1 945,8**	**1 656,1**	**1 458,4**	**170,9**	**179,0**	**179,2**

Not 21b Solidarisk borgen

Tyresö kommun har i september 2010 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner som per den 31 december 2018 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Tyresö kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per den 31 december 2018 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804 079 439 kronor och totala tillgångar till 406 323 006 299 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 2 481 855 264 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 2 491 606 163 kronor.

(mnkr)	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 22 Övriga ansvarsförbindelser						
Garantiåtagande FASTIGO	-	-	-	0,4	0,3	0,3
Summa övriga ansvarsförbindelser	**0,0**	**0,0**	**0,0**	0,4	**0,3**	**0,3**
Not 23a Hyres- och leasingåtaganden, operationella						
Inom ett år	10,5	3,5	5,6	3,7	1,9	1,6
Senare än ett år men inom fem år	117,3	59,9	20,8	92,4	21,2	18,5
Senare än fem år	377,9	474,6	510,4	370,7	467,5	465,0
Summa hyres- och leasingåtaganden	505,7	**538,0**	**536,8**	466,8	**490,6**	**485,1**
Not 23b Hyres- och leasingåtaganden, finansiella						
Inom ett år	-	-	-	-	-	-
Senare än ett år men inom fem år	0,3	-	-	0,3	-	-
Senare än fem år	-	-	-	-	-	-
Summa hyres- och leasingåtaganden	0,3	**0,0**	**0,0**	0,3	**0,0**	**0,0**
Summa panter och ansvarsförbindelser (not 20–23)	3 217,9	**2 974,6**	**2 807,5**	1 404,5	**1 450,4**	**1 476,9**

(mnkr)	Kommunen		
	Årsbokslut 2018	Årsbokslut 2017	Årsbokslut 2016
Not 24 Vatten och avlopp			
Resultatrapport Vatten och avlopp			
Verksamhetens intäkter	93,0	79,8	71,9
Verksamhetens kostnader	-73,0	-65,8	-56,5
Avskrivningar	-9,6	-9,0	-8,8
Verksamhetens nettokostnader	**10,4**	**5,0**	**6,6**
Finansiella intäkter	-	-	-
Finansiella kostnader	-2,9	-2,9	-4,0
Årets resultat	**7,5**	**2,1**	**2,6**
Avsättning/återföring förutbetald intäkt VA-kollektivet	-2,5	-2,1	-2,1
Avsättning till investeringsfond VA	-5,0	-	-
Resultat efter bokslutsdisposition	**0,0**	**0,0**	**0,5**
Balansrapport Vatten och avlopp			
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	281,1	264,4	259,3
Maskiner och inventarier	0,7	0,4	0,5
Summa anläggningstillgångar	**281,8**	**264,8**	**259,8**
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	0,0	20,3	2,3
Summa omsättningstillgångar	**0,0**	**20,3**	**2,3**
SUMMA TILLGÅNGAR	**281,8**	**285,1**	**262,0**
Ingående eget kapital	4,2	2,1	-0,5
Årets resultat	7,5	2,1	2,6
Summa eget kapital	**11,7**	**4,2**	**2,1**
Kortfristiga skulder	4,4	5,1	2,5
Långfristiga skulder	265,7	275,8	257,4
Summa avsättningar och skulder	**270,1**	**280,9**	**259,9**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**281,8**	**285,1**	**262,0**

Redovisningsprinciper

Kommunen

Kommunens redovisning är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR), vilket bland annat innebär att

- intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt
- fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta
- tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Gränsdragning mellan kostnad och investering. Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen i Tyresö kommun har satts till 50 000 kr. För investeringar i hyrda lokaler har gränsen beslutats till 500 000 kr.

Anläggningstillgångar. Enligt rekommendation RKR 18.1 bokförs investeringsbidrag, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar som en förutbetald intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Avskrivningar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning, det vill säga lika stora nominella belopp varje år. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. För tillgångar i form av mark och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Intervall avskrivningstider:

Byggnader	3–50 år
Maskiner och inventarier	3–25 år
Aktier och andelar	ingen avskrivning
Mark, bostadsrätter	ingen avskrivning

Omprövning av nyttjandeperiod ska ske om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt.

Kommunen tillämpar komponentavskrivning enligt rekommendation RKR 11.4. För anläggningstillgångar med komponenter som har olika nyttjandeperiod och där varje komponents anskaffningsvärde är betydande i förhållande till totalt anskaffningsvärde för investeringen ska uppdelning göras på komponenter. Detta för att avskrivningarna ska ge en rättvisande resultatredovisning.

Egen nedlagd tid som är direkt hänförbar till investeringsprojekt debiteras investeringen med faktisk lönekostnad, enligt RKR 11.4.

Skatteintäkter. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4.2.

Lånekostnader belastar resultatet för den period de hänför sig till, enligt huvudmetoden i rekommendation RKR 15.1, vilket innebär att inga lånekostnader ingår i anskaffningsvärdet för investeringar. Kommunen tillämpar säkringsredovisning för räntetak i form av optioner enligt RKR 21.

Pensionsskuld före 1998 redovisar Tyresö kommun som en ansvarsförbindelse, enligt blandmodellen. Pensionsskuld som uppkommit från och med 1 januari 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen och årets förändring redovisas som verksamhetskostnad i resultaträkningen. Pensionsskuldens räntekostnad redovisas bland finansiella kostnader i resultaträkningen. Pensionsförpliktelser värderas enligt RIPS 17.

Jämförelsestörande poster särredovisas på egen rad i resultaträkningen samt i not. För att en post ska betraktas som jämförelsestörande, ska posten uppgå till ett väsentligt belopp samt vara av sådant slag att den är viktig att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder, enligt RKR 3.1.

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunförbund i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden. Konsolidering sker med proportionell metod.

Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar:

- Tyresö Bostäder AB 100 %
- Tyresö Näringslivsaktiebolag 100 %
- Tyresö Vindkraft AB 100 %
- Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 29,6 %
- Södertörns överförmyndarnämnd 13,16 %
- Södertörns brandförsvarsförbund 9,04 %
- Vårljus AB 5,5 %
- Stockholmsregionens Försäkrings AB 4,07 %
- SKL Inera AB 0,16 %

Samtliga bolag där kommunens ägarandel överstiger 20 procent av rösterna konsolideras. Undantaget är Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, där konsolideringsskyldighet ej föreligger enligt rekommendation RKR 8.2, på grund av dess marginella ekonomiska betydelse för kommunen.

De kommunala bolagen tillämpar årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Vid avvikelse i redovisningsprinciper mellan kommunen och de kommunala bolagen är kommunens redovisningsprinciper vägledande för den sammanställda redovisningen.

Ordlista

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR
Tillgångar i mark, byggnader, maskiner och inventarier.

ANSLAG
En summa pengar som kommunfullmäktige sagt att en viss verksamhet får kosta. Den nämnd som tilldelats ett ramanslag måste hålla sig inom denna ram.

AVSKRIVNINGAR
Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar, ungefär motsvarande förslitningen.

BALANSKRAV
Lagkrav på att kommuner ska bedriva sin verksamhet så att intäkterna överstiger kostnaderna varje budgetår. Om balanskravet inte uppfylls, det vill säga att ett underskott uppstår, måste motsvarande överskott uppnås senast det andra budgetåret efter att underskottet uppstod.

BALANSRÄKNING
Visar kommunens ekonomiska ställning på bokslutsdagen samt hur kapitalet har använts (tillgångar) och hur det anskaffats (skulder och eget kapital).

BLANDMODELLEN
De redovisningsregler som idag gäller för kommuner och landsting. Enligt reglerna ska pensionsåtaganden som ingåtts före 1998 inte redovisas i balansräkningen, medan pensionsåtaganden som ingåtts senare måste redovisas.

DRIFTBUDGET
Den del av kommunens budget som innehåller anslag för den löpande driften av olika verksamheter (alltså inga investeringar).

FINANSNETTO
Ränteintäkter minus räntekostnader.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING
För verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning (KL 8 kap 4–5§).

INTERNRÄNTA
Kalkylmässig ränta för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet.

INTÄKT
Periodiserad inkomst, förekommer endast i driftbudgeten.

INVESTERING
Den händelse då kommunen anskaffar anläggningar, inventarier etc som har en varaktighet under flera år. Investeringar i kommunen har definierats som objekt överstigande 50 000 kronor och med en varaktighet på minst tre år.

INVESTERINGSBUDGET
Den del av kommunens budget som innehåller anslag för investeringar i anläggningar, inventarier etc med en varaktighet under flera år.

KAPITALKOSTNADER
Benämning för internränta och avskrivning.

KASSAFLÖDESANALYS
Visar hur kommunen har finansierat sin verksamhet. Skillnaden mellan tillförda och använda medel beskriver hur kommunens rörelsekapital har förändrats.

KORTFRISTIGA SKULDER
Lån och skulder som ska återbetalas inom ett år.

KOSTNAD
Periodiserad utgift, förekommer endast i driftbudgeten.

LÅNGFRISTIGA SKULDER
Skulder som ska återbetalas senare än ett år framåt.

NETTODRIFTKOSTNADER
Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR
Tillgångar i förråd, fordringar, kassa och bank.

PERIODISERING
Fördelning av kostnader och intäkter på de redovisningsperioder till vilka de hör.

REALISATIONSVINST
Skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde för en tillgång, till exempel mark eller byggnader.

RESULTATRÄKNING
Sammanfattar årets kostnader och intäkter och visar årets resultat samt redovisar hur det egna kapitalet förändrats.

SOLIDITET
Andelen eget kapital av de totala tillgångarna, det vill säga graden av egna finansierade tillgångar.

Saker vi är stolta över...

- Goda resultat i medborgarundersökningar
- Starkt föreningsstöd, aktiva föreningar
- Entreprenörsanda
- Hög sysselsättningsgrad
- Låga koldioxidutsläpp
- Högt valdeltagande
- God medborgarinformation via Servicecenter och webb

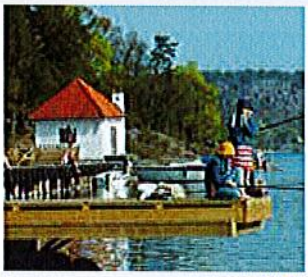

tyresö kommun

Postadress 135 81 Tyresö
Besöksadress Marknadsgränd 2
Telefon 08-578 291 00

E-post kommun@tyreso.se
www.tyreso.se
www.facebook.se/tyresokommun

Bilaga 1 Överföring av investeringar (tkr)

Investeringsmedel avseende investeringsprojekt som budgeterats för 2018 i kommunfullmäktiges beslut 2018-06-14 som en del av kommunplansbeslutet. Vid det tillfället beslöt kommunfullmäktige om omfördelning av investeringsmedel i projekten mellan åren i planperioden, även för 2018. De justeringar som görs nu är medel som då gjordes tillgängliga för 2018 men som inte förbrukats under året. Dessa överförs till budget 2019.

ÖSTRA TYRESÖ	
Tegelbruksvägen etapp 11	1 310
Förstudie etapp 12	-176
Raksta Etapp 8	3 069
Exploatering Nyfors	7 708
Fasanvägen Etapp 13	-219
NORRA TYRESÖ CENTRUM	
Vårfiodsgatan	925
Järnet 7, utredning	428
Busstorg Tyresö Centrum	358
Ombyggnad Dalgränd	1 756
Granängsvägen infrastrukt	8 086
Expl bidrag trygghetsboende Björkbacken	-3 000
Ombyggnad Simvägen-Bollmoravägen	1 000
Forelltorget	2 000
Floras park/Norra torget	500
WÄTTINGE	
Exploatering gymnasiet Wättinge	-848
Gång- och cykeltunnel Tyresövägen	212
Granängsringen	2 000
Parkgatan	1 500
Breddning Wättingestråk	1 000
Allmän platsmark/lokalgator	500
TROLLBÄCKENS CENTRUM	
Trollbäcken C utvecklingsplan	-292
ÖVRIGA EXPLOATERINGAR	
Gång- och cykelväg Pluto, Njupkärrsvägen	-4 108
Bostäder bollplanen Pluto Njupkärrsvägen	470
Bäverbäcken tunnel/gång- och cykelväg, utgift	610
Bäverbäcken tunnel/gång- och cykelväg, inkomst	-500
Granitvägen exploatering	137
Agaten 32	500
Temyntan parkanläggning	-90
Gång- och cykelväg Temyntan	844
Maria Sofias Väg, utgift	352
Maria Sofias Väg, inkomst	-500
Exploatering bostäder Apelvägen	500
Grindstolpen, utgifter	1 057
Grindstolpen, inkomster	-448
Exploatering Porträttet	248
Granängstorget	-166
Granängsvägen	-724
Bostäder vid Södergården	-1 759

Vallmon, utgifter	500
Vallmon, inkomster	-500
Lastbilen	500
UR-tomten, Njupkärrsvägen	-49
TYRESÖVÄGEN	
Tyresövägen tredje körfält	14 986
Petterboda tunnel och hållplats	-14 445
Gång- och cykelväg Tyresövägen/Sidvallsvägen	490
Kraftledning Tyresövägen	-3 036
ÖVRIGT STADSBYGGNAD	
Markköp LÄSK,Erstavik 6:1	68 841
Gång- och cykelväg Fornuddsvägen/Ängsvägen	1 613
Brygga Klövberget	997
Ängsgården	3 000
Klövbergets naturreservat	300
Fornuddsparken	-1 896
ÖVRIGA FRITIDSANLÄGGNINGAR	
Upprustning Trollbäckens IP	1 839
Alby friluft, ny vision	4 029
VERKSAMHETSLOKALER KULTUR OCH FRITID	
Ny ishall Tyresö centrum	-5 477
Ishall Tyresö centrum samordningsutgifter	6 000
Ishall Tyresö centrum angöringsytor	1 900
Nytt ridhus Fårdala	-134
Idrottshall Fornudden	10 000
VERKSAMHETSLOKALER SKOLA	
Ny skola Fornudden	-3 834
VERKSAMHETSLOKALER FÖRSKOLA	
Förskola Akvarievägen	5 316
Förskola Breviksvägen 5	1 019
VERKSAMHETSLOKALER FUNKTIONSHINDER/IFO	
Gruppboende Strandvägen	8 991
Gruppboende Stjärnvägen	4 993
Socialt boende Töresjöv 46 och 48	7 869
VERKSAMHETSLOKALER TEKNISK FÖRVALTNING	
Sopsug Norra centrum	-2 925
Parkeringsgarage ishall Tyresö centrum	10 000
GATA OCH PARK	
Alby maskinhall/personalutrymmen	4 497
Samlingsanslag cykelplan	3 400
RENHÅLLNING	
Sopsug Tyresö centrum	8 200
SAMMANLAGT	**161 227**

Bilaga 1 Investeringar (tkr)	INKOMST TIDIGARE ÅR	UTGIFT TIDIGARE ÅR	INKOMST 2018	UTGIFT 2018	UTFALL NETTO TOTALT	TOTAL NETTO BUDGET	UTFALL NETTO 2018	NETTO BUDGET 2018
ÖSTRA TYRESÖ	**36 728,5**	**-273 662,2**	**43 291,2**	**-20 893,0**	**-214 535,5**	**-388 734,0**	**22 398,2**	**17 637,0**
Etapp 9 Brevik Ugglevägen	14 771,1	-88 259,9	17 222,5	439,0	-55 827,3		17 661,5	
Förs. delar av Brevik 1:1	0,0	0,0	0,0	-22,1	-22,1		-22,1	
Brobänken, etapp 10	188,3	-11 539,8		-19 852,9	-31 204,4		-19 852,9	
Försälj. Tyresö 1:815	0,0	0,0	0,0	-56,4	-56,4		-56,4	
Tegelbruksvägen etapp 11	0,0	-1 426,6		-263,2	-1 689,8		-263,2	
Förstudie etapp 12	0,0	-910,3		-1 265,5	-2 175,8		-1 265,5	
Solberga Etapp 7	21 769,1	-165 374,4	26 068,7	3 367,6	-114 169,0		29 436,3	
Fastighetsregl. Solberga	0,0	0,0		-97,5	-97,5		-97,5	
Raksta Etapp 8	0,0	-3 062,7		-1 531,2	-4 593,9		-1 531,2	
Exploatering Nyfors	0,0	-3 088,5		-1 392,1	-4 480,6		-1 392,1	
Fasanvägen Etapp 13	0,0	0,0		-218,7	-218,7		-218,7	
Östra Tyresö Etapp 14	0,0	0,0			0,0		0,0	
Bergholm Etapp 15	0,0	0,0			0,0		0,0	
Raksta Etapp 16	0,0	0,0			0,0		0,0	
Trinntorp Etapp 17	0,0	0,0			0,0		0,0	
NORRA TYRESÖ CENTRUM	**78 600,4**	**-74 123,7**	**11 357,3**	**-37 779,9**	**-21 945,9**	**-106 493,0**	**-26 422,6**	**29 017,0**
Vårflodsgatan	0,0	-75,2			-75,2		0,0	
Järnet 7, utredning	15 645,0	-466,4		-72,1	15 106,5		-72,1	
Bollmorav/Dalgr t Hasselb	0,0	-444,9		-1,6	-446,5		-1,6	
Busstorg Tyresö Centrum	0,0	-1 089,6		-642,0	-1 731,6		-642,0	
Ombyggnad Dalgränd	0,0	-672,3		-572,5	-1 244,8		-572,5	
Simv förlängn t Forellen4	0,0	-32 928,6	4 957,3	-31 064,6	-59 035,9		-26 107,3	
Små just Tyresö C vägnät	0,0	-10 497,2		-2 527,7	-13 024,9		-2 527,7	
Lokalgata Norra Tyresö C	0,0	-7,6			-7,6		0,0	
UR-tomten, Njupkärrsvägen	4 000,0	0,0			4 000,0		0,0	
Granängsvägen infrastrukt	9 000,0	-330,3	6 400,0	-384,0	14 685,7		6 016,0	
VA Kv Järnet	695,4	-15 765,7			-15 070,3		0,0	
Bostäder vid Dalgränd	0,0	-16,0			-16,0		0,0	
Forellen 26	9 486,0	0,0			9 486,0		0,0	
Forellen 24	6 098,4	0,0			6 098,4		0,0	
Forellen 25	6 120,0	0,0			6 120,0		0,0	

Bilaga 1 Investeringar (tkr)	INKOMST TIDIGARE ÅR	UTGIFT TIDIGARE ÅR	INKOMST 2018	UTGIFT 2018	UTFALL NETTO TOTALT	TOTAL NETTO BUDGET	UTFALL NETTO 2018	NETTO BUDGET 2018
Tidvatteng. NTC infra et2	0,0	0,0		-646,2	-646,2		-646,2	
Älvdansg. NTC infra et.3A	0,0	0,0		-1 846,6	-1 846,6		-1 846,6	
Kv Järnet ink gångtunnel	27 555,6	-11 829,9		-22,6	15 703,1		-22,6	
Expl bidrag Forellen 8	0,0	0,0			0,0		0,0	
Budget Övr projekt NTC	0,0	0,0			0,0		0,0	
WÄTTINGE	**0,0**	**-4 431,1**	**0,0**	**-1 416,8**	**-5 847,9**	**-111 229,0**	**-1 416,8**	**-5 781,0**
Expl. gymnasiet Wättinge	0,0	-4 431,1		-1 416,8	-5 847,9		-1 416,8	
Gång- och cykeltunnel Tyresöv	0,0	0,0			0,0		0,0	
Granängsringen	0,0	0,0			0,0		0,0	
Parkgatan	0,0	0,0			0,0		0,0	
Breddning Wättingestråk	0,0	0,0			0,0		0,0	
Allmän platsmark/Lokalgator	0,0	0,0			0,0		0,0	
Wättinge, kommande etapper	0,0	0,0			0,0		0,0	
Bollmora allé och Dalgränd	0,0	0,0			0,0		0,0	
Gång- och cykeltunnel Bollmor	0,0	0,0			0,0		0,0	
TROLLBÄCKENS CENTRUM	**0,0**	**-1 453,3**	**0,0**	**-838,9**	**-2 292,2**	**-12 000,0**	**-838,9**	**-547,0**
Trollb. C utvecklingsplan	0,0	-1 453,3		-838,9	-2 292,2		-838,9	
BOLLMORAVÄGEN	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**-2 000,0**	**0,0**	**0,0**
Budget Bollmorav	0,0	0,0			0,0		0,0	
ÖVRIGA EXPLOATERINGAR	**62 750,5**	**-67 337,2**	**49 265,8**	**-27 965,4**	**16 713,7**	**-113 502,0**	**21 300,4**	**896,0**
Strandängarna	39 416,4	-223,8		264,1	39 456,7		264,1	
Strandprom. Spänger 1:2	0,0	-11,7		-488,7	-500,4		-488,7	
Strandängarna etapp 2	2 053,5	-39 961,4		-514,4	-38 422,3		-514,4	
VA Strandängarna expl	0,0	-1 593,5			-1 593,5		0,0	
Småbåtshamn Strandängarna	0,0	-7 277,5			-7 277,5		0,0	
Budget Strandängarna	0,0	0,0			0,0		0,0	

Bilaga 1 Investeringar (tkr)	INKOMST TIDIGARE ÅR	UTGIFT TIDIGARE ÅR	INKOMST 2018	UTGIFT 2018	UTFALL NETTO TOTALT	TOTAL NETTO BUDGET	UTFALL NETTO 2018	NETTO BUDGET 2018
Tegvägen, markanläggning	2 274,3	-395,0		-96,6	1 782,7		-96,6	
GC Pluto, Njupkärrsvägen	0,0	-7 358,3	2 240,0	-52,5	-5 170,8		2 187,5	
Bostäder,bollpl,Pluto Njupkärrs	0,0	0,0			0,0		0,0	
BäverbäckenTunnel/GC-bana	0,0	-19,3		-70,5	-89,8		-70,5	
Granitvägen exploatering	0,0	0,0		-270,9	-270,9		-270,9	
Agaten 32	351,0	0,0			351,0		0,0	
Temyntan Parkanläggning	3 713,0	0,0		-89,5	3 623,5		-89,5	
GC Temyntan	0,0	-39,4		-156,5	-195,9		-156,5	
Maria Sofias Väg	0,0	-148,3			-148,3		0,0	
Gata Kryddvägen etapp 2	1 500,0	-4 880,8	31 511,4	-22 246,3	5 884,3		9 265,1	
GC-bana Kryddv. etapp 2	0,0	0,0		-139,5	-139,5		-139,5	
Kryddvägen Näsby 4:1469	0,0	0,0	0,0	-11,1	-11,1		-11,1	
Expl. bostäder Apelvägen	0,0	-58,5		-0,3	-58,8		-0,3	
Grindstolpen	4 002,3	-7,5		-443,2	3 551,6		-443,2	
Expl Porträttet	0,0	0,0			0,0		0,0	
Myggdalsv/Vattentornsomr	0,0	-134,1			-134,1		0,0	
Granängstorget	0,0	-420,1		-246,2	-666,3		-246,2	
Granängsvägen	0,0	-22,5		-1 223,7	-1 246,2		-1 223,7	
Bostäder vid Södergården	0,0	-392,0	10 735,2	-1 866,7	8 476,5		8 868,5	
Näsby 4:314, Kärrv 3	0,0	0,0	4 779,2	-18,2	4 761,0		4 761,0	
Expl Stimmet/Fårdala grsk	0,0	-33,2			-33,2		0,0	
Njupkärrsv./Farmarstigen	0,0	-81,3			-81,3		0,0	
Pilvägen	0,0	-856,8			-856,8		0,0	
Trädgårdsstaden Etapp 3	0,0	-1 354,9			-1 354,9		0,0	
Trädg.staden etapp3 skola	0,0	-653,7			-653,7		0,0	
Trädg.staden etapp3 försk	0,0	-195,3			-195,3		0,0	
Expl Fornudden markförsäl	0,0	-347,6		-220,0	-567,6		-220,0	
Vallmon	0,0	0,0			0,0		0,0	
Lastbilen	0,0	0,0			0,0		0,0	
Nyfors markanvisningstävling	0,0	0,0			0,0		0,0	
Myggdalsv/Bondev	0,0	0,0			0,0		0,0	
Markförsälj Bollmora 1:94	0,0	0,0	0,0	-25,7	-25,7		-25,7	
UR-tomten, Njupkärrsvägen	9 440,0	-870,7		-49,0	8 520,3		-49,0	

Bilaga 1 Investeringar (tkr)	INKOMST TIDIGARE ÅR	UTGIFT TIDIGARE ÅR	INKOMST 2018	UTGIFT 2018	UTFALL NETTO TOTALT	TOTAL NETTO BUDGET	UTFALL NETTO 2018	NETTO BUDGET 2018
TYRESÖVÄGEN	**560,0**	**-31 354,1**	**0,0**	**-28 504,7**	**-59 298,8**	**-157 835,0**	**-28 504,7**	**-26 500,0**
Tyresöv 3 körfält	0,0	-23 502,5		9 986,3	-13 516,2		9 986,3	
Petterboda tunnel, hpl, c	0,0	-1 274,1		-35 444,9	-36 719,0		-35 444,9	
GC Tyresöv. Sidvallsvägen	0,0	-1 842,6		-9,7	-1 852,3		-9,7	
Gångtunnel Grindstolpen	0,0	-20,1			-20,1		0,0	
GC Bollm Bäverb etapp1	258,9	-366,7			-107,8		0,0	
Gång - Vårväg-Krokanstig	0,0	-1 819,4			-1 819,4		0,0	
Kraftledning Tyresövägen	0,0	-1 656,4		-3 036,4	-4 692,8		-3 036,4	
GC Bollm Bäverb etapp 2	301,1	-872,3			-571,2		0,0	
Övriga projekt Tyresövägen	0,0	0,0			0,0		0,0	
ÖVRIGT STADSBYGGNAD	**0,0**	**-13 271,0**	**0,0**	**-34 018,4**	**-47 289,4**	**-219 065,0**	**-34 018,4**	**-100 122,0**
Markköp LÄSK,Erstavik 6:1	0,0	0,0		-58,6	-58,6		-58,6	
Markreserv	0,0	0,0			0,0		0,0	
Fältv.4 Inköp villa	0,0	-1 000,0		-9 244,3	-10 244,3		-9 244,3	
Tyresö Kumla 3:965	0,0	-10 000,0		-164,1	-10 164,1		-164,1	
Strand 1:109	0,0	0,0	0,0	-1 292,0	-1 292,0		-1 292,0	
Strand 1:110	0,0	0,0	0,0	-2 075,0	-2 075,0		-2 075,0	
Strand 1:111	0,0	0,0	0,0	-2 663,0	-2 663,0		-2 663,0	
Strand 1:388	0,0	0,0	0,0	-1 599,0	-1 599,0		-1 599,0	
Strand 1:389	0,0	0,0	0,0	-2 375,0	-2 375,0		-2 375,0	
Strand 1:390	0,0	0,0	0,0	-4 397,0	-4 397,0		-4 397,0	
Strand 1:401	0,0	0,0	0,0	-11,2	-11,2		-11,2	
Hanviken 9:1	0,0	0,0	0,0	-500,0	-500,0		-500,0	
GC Fornuddsv. / Ängsv.	0,0	-435,5		-950,7	-1 386,2		-950,7	
Brygga Klövberget	0,0	-9,1		-3,2	-12,3		-3,2	
Mätinstrument	0,0	0,0		-349,6	-349,6		-349,6	
Saml anslag samhällsbyggnad	0,0	0,0			0,0		0,0	
Digitalis. ärendeproc SBF	0,0	-805,7		805,7	0,0		805,7	
Masshanteringsplatser	0,0	0,0			0,0		0,0	
Masshant.plats Storängen	0,0	-53,9		-57,8	-111,7		-57,8	
Atgärd masshant. Stranda.	0,0	0,0		-3 154,6	-3 154,6		-3 154,6	

Bilaga 1 Investeringar (tkr)	INKOMST TIDIGARE ÅR	UTGIFT TIDIGARE ÅR	INKOMST 2018	UTGIFT 2018	UTFALL NETTO TOTALT	TOTAL NETTO BUDGET	UTFALL NETTO 2018	NETTO BUDGET 2018
Ängsgården	0,0	0,0			0,0		0,0	
Bollmora verksamhetsområde	0,0	0,0			0,0		0,0	
Utredning Öringesjön	0,0	0,0			0,0		0,0	
Töresjövägen GC väg	0,0	0,0			0,0		0,0	
Klövbergets naturreservat	0,0	0,0			0,0		0,0	
Budget Fornuddsparken	0,0	0,0			0,0		0,0	
Fornlämn.omr. Fornuddsp.	0,0	-220,0		-86,3	-306,3		-86,3	
Södra Fornuddsparken	0,0	-633,0		-1 947,9	-2 580,9		-1 947,9	
Centrala Fornuddsparken	0,0	-83,9		-3 873,0	-3 956,9		-3 873,0	
Norra Fornuddsparken	0,0	-29,9		-21,8	-51,7		-21,8	
SAMLINGSANSLAG FRITIDSANL	**650,0**	**-623,3**	**650,0**	**-2 599,3**	**-1 922,6**	**-4 000,0**	**-1 949,3**	**-1 000,0**
Parkourpark Wättinge	650,0	-623,3	650,0	-2 399,7	-1 723,0		-1 749,7	
Bouleplan Amaryllisparken	0,0	0,0	0,0	-199,6	-199,6		-199,6	
Budget Saml anslag fritidsanl	0,0	0,0			0,0		0,0	
ÖVRIGA FRITIDSANLÄGGNINGA	**0,0**	**-10 030,9**	**0,0**	**-16 560,0**	**-26 590,9**	**-52 650,0**	**-16 560,0**	**-22 068,0**
Konstgräsplan Strandsk.	0,0	-290,6		-9 968,6	-10 259,2		-9 968,6	
Uppr friidrottsanläggning, TIP	0,0	0,0			0,0		0,0	
Omläggn naturgräsplan TIP	0,0	0,0		-620,1	-620,1		-620,1	
Trollbäckshallen upprustn	0,0	-9 740,3			-9 740,3		0,0	
Alby friluft, ny vision	0,0	0,0			0,0		0,0	
Alby belysning	0,0	0,0		-3 874,8	-3 874,8		-3 874,8	
Motionsspår Alby beläggn	0,0	0,0	0,0	-2 096,5	-2 096,5		-2 096,5	
Alby friluft, port nationalpark	0,0	0,0			0,0		0,0	
Alby, fastighetsunderhåll	0,0	0,0			0,0		0,0	
Upprustning kulturfastigheter	0,0	0,0			0,0		0,0	
VERKSAMHETSLOKALER KULT	**0,0**	**-6 551,8**	**0,0**	**-15 610,5**	**-22 162,3**	**-322 000,0**	**-15 610,5**	**-27 900,0**
Proj. ny ishall	0,0	-5 710,8		-10 476,9	-16 187,7		-10 476,9	
Ishall NTC samordning adm	0,0	0,0			0,0		0,0	

Bilaga 1 Investeringar (tkr)	INKOMST TIDIGARE ÅR	UTGIFT TIDIGARE ÅR	INKOMST 2018	UTGIFT 2018	UTFALL NETTO TOTALT	TOTAL NETTO BUDGET	UTFALL NETTO 2018	NETTO BUDGET 2018
Ishall NTC angöringsytor	0,0	0,0			0,0		0,0	
Nytt ridhus Färdala	0,0	-841,0		-5 133,6	-5 974,6		-5 133,6	
Idrottshall Fornudden	0,0	0,0			0,0		0,0	
Frit g Kringl-Strand-Bergf-Krusl	0,0	0,0			0,0		0,0	
VERKSAMHETSLOKALER SKOL	**0,0**	**-33 562,4**	**0,0**	**-37 751,9**	**-71 314,3**	**-443 000,0**	**-37 751,9**	**-34 544,0**
Sofieb sk, tilllagn.kök	0,0	-17 455,5		-227,7	-17 683,2		-227,7	
Ny skola Fornudden	0,0	-14 813,1		-33 833,8	-48 646,9		-33 833,8	
Prov byggnad Fornudden	0,0	0,0	0,0	-4 984,2	-4 984,2		-4 984,2	
Fornudden skola	0,0	-1 293,8		1 293,8	0,0		1 293,8	
Njupkärr Skola, re-investering	0,0	0,0			0,0		0,0	
Omb Bergfoten o Krusboda	0,0	0,0			0,0		0,0	
Ny skola+hall Fornu finplan	0,0	0,0			0,0		0,0	
Ny skola+hall Fornu inv	0,0	0,0			0,0		0,0	
Ny skola+hall Fornu gestaltnin	0,0	0,0			0,0		0,0	
Kumla skola reinvestering	0,0	0,0			0,0		0,0	
VERKSAMHETSLOKALER FÖRS	**0,0**	**-2 657,7**	**0,0**	**-19 575,1**	**-22 232,8**	**-124 000,0**	**-19 575,1**	**-22 500,0**
Förskola Akvarievägen	0,0	-2 061,9		-4 684,1	-6 746,0		-4 684,1	
Förskola Breviksvägen 5	0,0	-595,8		-8 981,0	-9 576,8		-8 981,0	
Kumla bibl ==> Kumla försk	0,0	0,0		-5 910,0	-5 910,0		-5 910,0	
Skrindans Förskola reinv	0,0	0,0			0,0		0,0	
VERKSAMHETSLOKALER FUNK	**0,0**	**-13 979,6**	**0,0**	**-8 485,7**	**-22 465,3**	**-100 000,0**	**-8 485,7**	**-30 400,0**
Gbo Strandvägen	0,0	-248,3		-1 008,8	-1 257,1		-1 008,8	
Gbo Stjärnvägen	0,0	-754,7		-5 007,4	-5 762,1		-5 007,4	
Soc. boende anläggn. 3	0,0	-12 088,4		-338,9	-12 427,3		-338,9	
Soc.bo. Töresjöv 46 & 48	0,0	-888,2		-2 130,6	-3 018,8		-2 130,6	
VERKSAMHETSLOKALER TEKN	**0,0**	**-17 704,7**	**0,0**	**-3 276,2**	**-20 980,9**	**-104 800,0**	**-3 276,2**	**-10 255,0**

Bilaga 1 Investeringar (tkr)	INKOMST TIDIGARE ÅR	UTGIFT TIDIGARE ÅR	INKOMST 2018	UTGIFT 2018	UTFALL NETTO TOTALT	TOTAL NETTO BUDGET	UTFALL NETTO 2018	NETTO BUDGET 2018
Sopsug Norra centrum	0,0	-313,8		-2 924,5	-3 238,3		-2 924,5	
Utbyggnad Radiovägen	0,0	-17 390,9		-351,7	-17 742,6		-351,7	
Ishall NTC, parkeringsgarage	0,0	0,0			0,0		0,0	
SAMLINGSANSLAG FÖR FASTIC	**0,0**	**-16 334,8**	**2 412,0**	**-9 372,8**	**-23 295,6**	**-120 000,0**	**-6 960,8**	**-30 000,0**
Budget Saml anslag fastighet	0,0	0,0			0,0		0,0	
Byte konstgr. Tr. IP	0,0	-1 286,2		-20,0	-1 306,2		-20,0	
Dalskolan inrymningslarm	0,0	0,0		-232,6	-232,6		-232,6	
16 hyvelbänkar Njupk. sk.	0,0	-89,1			-89,1		0,0	
Njupkärr sk ansl.pavilj.	0,0	0,0	0,0	-468,1	-468,1		-468,1	
Tyresö skola ventilation	0,0	-851,5			-851,5		0,0	
Tyresö skola ombyggn/utök	0,0	0,0		-4 610,5	-4 610,5		-4 610,5	
Tyresö sk mattagningssta.	0,0	0,0	0,0	-210,0	-210,0		-210,0	
Tyresö skola vent.	0,0	0,0	0,0	-347,6	-347,6		-347,6	
Sofieberg styrenhet vvs	0,0	-1 535,5			-1 535,5		0,0	
Stimmets fsk utemiljö	0,0	-335,6			-335,6		0,0	
Uddby vindskydd o sjukbox	0,0	-164,7			-164,7		0,0	
Radiovägen komplettering	0,0	-5 665,0		-284,4	-5 949,4		-284,4	
Radiovägen säkerhet	0,0	-934,2		-299,4	-1 233,6		-299,4	
Radiovägen inventarier	0,0	-1 440,5		-294,8	-1 735,3		-294,8	
Radiov. mediaförsörjning	0,0	-1 821,4		-542,6	-2 364,0		-542,6	
Radiov. omb. verkstad	0,0	-912,4		-148,9	-1 061,3		-148,9	
Radiov. anpassn.väktare	0,0	0,0	0,0	-81,1	-81,1		-81,1	
Björkbacken lyftsystem	0,0	-1 298,7			-1 298,7		0,0	
Bergfoten ventilation	0,0	0,0	2 412,0		2 412,0		2 412,0	
Bergf.skola serv.lina mm	0,0	0,0	0,0	-150,0	-150,0		-150,0	
Stimmet sk multisportaren	0,0	0,0	0,0	-793,5	-793,5		-793,5	
Stimmet sk omb.särskola	0,0	0,0	0,0	-407,7	-407,7		-407,7	
Stimm.skola serv.lina	0,0	0,0	0,0	-115,5	-115,5		-115,5	
Gunghästen solskydd	0,0	0,0	0,0	-59,6	-59,6		-59,6	
Fornuddens fsk solskydd	0,0	0,0	0,0	-59,6	-59,6		-59,6	
Sagan solskydd	0,0	0,0	0,0	-59,6	-59,6		-59,6	
Ballongen fsk solskydd	0,0	0,0	0,0	-59,6	-59,6		-59,6	

Bilaga 1 Investeringar (tkr)	INKOMST TIDIGARE ÅR	UTGIFT TIDIGARE ÅR	INKOMST 2018	UTGIFT 2018	UTFALL NETTO TOTALT	TOTAL NETTO BUDGET	UTFALL NETTO 2018	NETTO BUDGET 2018
Sofiebergs fsk akustikpl.	0,0	0,0	0,0	-68,1	-68,1		-68,1	
Sofiebergs fsk solskydd	0,0	0,0	0,0	-59,6	-59,6		-59,6	
INVENTARIER, IT OCH SMÅINVE	**0,0**	**-48,2**	**0,0**	**-1 839,1**	**-1 887,3**	**-20 000,0**	**-1 839,1**	**-5 000,0**
Samlingsanslag	0,0	0,0			0,0		0,0	
Utbyte accesspunkter 2018	0,0	0,0		-633,3	-633,3		-633,3	
Cap 2023-10-09	0,0	0,0		-1 254,0	-1 254,0		-1 254,0	
Kanalisation fiber Skogsä	0,0	-48,2		48,2	0,0		48,2	
INVENTARIER FÖRVALTNINGAR	**0,0**	**-747,1**	**0,0**	**-3 335,7**	**-4 082,8**	**-20 000,0**	**-3 335,7**	**-5 000,0**
Samlingsanslag	0,0	0,0			0,0		0,0	
Kumla Skola Träslöjd	0,0	0,0	0,0	-150,0	-150,0		-150,0	
Krusboda Skola Lärstudio	0,0	0,0	0,0	-228,3	-228,3		-228,3	
Strandskolan inv ÅK7	0,0	0,0	0,0	-194,1	-194,1		-194,1	
Bergfoten Skola Matsal	0,0	0,0	0,0	-139,9	-139,9		-139,9	
Nyboda inv 2018	0,0	0,0	0,0	-1 895,9	-1 895,9		-1 895,9	
Tyresö sk inv konferens	0,0	0,0	0,0	-63,9	-63,9		-63,9	
Tyresö sk inv slöjd	0,0	0,0	0,0	-163,3	-163,3		-163,3	
Fornudden Äldreboende	0,0	-747,1			-747,1		0,0	
Inventarier Dagverksamhet	0,0	0,0	0,0	-339,4	-339,4		-339,4	
Kassaskåp hemtjänsten	0,0	0,0		-160,9	-160,9		-160,9	
FÖRFOGANDE KS LOKALINVES	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**-60 000,0**	**0,0**	**0,0**
Samlingsanslag	0,0	0,0			0,0		0,0	
GATA OCH PARK	**0,0**	**-8 509,0**	**1 825,4**	**-18 269,9**	**-24 953,5**	**-111 000,0**	**-16 444,5**	**-24 000,0**
Alby maskinhall/pers utry	0,0	0,0		-2 502,9	-2 502,9		-2 502,9	
Saml anslag vägbeläggning	0,0	0,0			0,0		0,0	
Budget saml anslag gata/park	0,0	0,0			0,0		0,0	
Vedprocessor Evo 36	0,0	0,0		-116,5	-116,5		-116,5	

Bilaga 1 Investeringar (tkr)	INKOMST TIDIGARE ÅR	UTGIFT TIDIGARE ÅR	INKOMST 2018	UTGIFT 2018	UTFALL NETTO TOTALT	TOTAL NETTO BUDGET	UTFALL NETTO 2018	NETTO BUDGET 2018
Övergångsst. Marsv/Skolv	0,0	-6,0			-6,0		0,0	
Busshlp Bergfotens skola	0,0	-117,5		-3 055,7	-3 173,2		-3 055,7	
Infartspark. Tyresö skola	0,0	-7,2		-2 458,4	-2 465,6		-2 458,4	
Bevattn.bil Swingo Cargy	0,0	0,0		-920,0	-920,0		-920,0	
Skyltbelys Glitterrond.	0,0	-372,8			-372,8		0,0	
Sidoslaghack Bonford	0,0	0,0		-340,0	-340,0		-340,0	
Sopsaltare TSS 2400	0,0	0,0		-425,0	-425,0		-425,0	
Gärdesgård Dyvik lövängar	0,0	-151,0		-70,1	-221,1		-70,1	
Bätbottentvätt ombyggnad	0,0	-382,8			-382,8		0,0	
Hundrastgård Trädgårdsv.	0,0	0,0		-610,2	-610,2		-610,2	
Plantering Trinntorp bryg	0,0	0,0		-264,9	-264,9		-264,9	
sopmaskin Johnston Beam	0,0	0,0		-1 030,0	-1 030,0		-1 030,0	
Övergångsställe Strandall	0,0	0,0		-66,8	-66,8		-66,8	
Snap-On Verktyg	0,0	0,0	0,0	-47,3	-47,3		-47,3	
Linder bät 400 sportsman	0,0	-63,2			-63,2		0,0	
Bel. Breviksmar parkering	0,0	-51,0			-51,0		0,0	
Toro Groundmaster 4000-D	0,0	0,0	0,0	-693,9	-693,9		-693,9	
Budget cykelplan	0,0	0,0			0,0		0,0	
GC Skogsängsvägen etapp2	0,0	-4 054,3	1 825,4	-353,1	-2 582,0		1 472,3	
GC-bro Gudö å	0,0	-165,8			-165,8		0,0	
GC Njupkärrsv Söder	0,0	-380,0		-2 057,9	-2 437,9		-2 057,9	
Björkbacksvägen GC-bana	0,0	-247,5		-2 851,8	-3 099,3		-2 851,8	
Industrivägen GC-bana	0,0	-82,2			-82,2		0,0	
Brakmarsv. GC-bana	0,0	-236,4		-14,1	-250,5		-14,1	
GC W. gärdsv. breddn et 2	0,0	-2 082,2		-391,3	-2 473,5		-391,3	
Cykelöverf Bollm.v-Njupkä	0,0	-109,1			-109,1		0,0	
VATTEN OCH AVLOPP	**1 318,6**	**-11 247,7**	**11 743,2**	**-10 425,9**	**-8 611,8**	**-81 000,0**	**1 317,3**	**-13 000,0**
Budget saml anslag VA	0,0	0,0			0,0		0,0	
VA-utbyggnad Hasselbacken	0,0	-4 011,6			-4 011,6		0,0	
VA-ledn reinvest Örtstign	0,0	0,0		-2 834,0	-2 834,0		-2 834,0	
VA Runstigen reinvest	0,0	0,0	0,0	-2 294,0	-2 294,0		-2 294,0	
Va-ledn Centralv etapp 2	0,0	-2 257,9		-426,5	-2 684,4		-426,5	

Bilaga 1 Investeringar (tkr)	INKOMST TIDIGARE ÅR	UTGIFT TIDIGARE ÅR	INKOMST 2018	UTGIFT 2018	UTFALL NETTO TOTALT	TOTAL NETTO BUDGET	UTFALL NETTO 2018	NETTO BUDGET 2018
VA-ledn Amaryllisvägen	0,0	-46,5		-3 213,0	-3 259,5		-3 213,0	
Fördröjn.mag S:a Lindalen	0,0	-177,9			-177,9		0,0	
Pumpstation Fornudden	0,0	-4 753,8		-1 658,4	-6 412,2		-1 658,4	
Kommunistern 4, Björnbärs	0,0	0,0	33,2		33,2		33,2	
Bollmora 2:591	726,6	0,0			726,6		0,0	
Näsby 4:1615	157,7	0,0			157,7		0,0	
Näsby 4:831	124,5	0,0			124,5		0,0	
Tyresö 1:881	210,2	0,0			210,2		0,0	
Tyresö 1:349	99,6	0,0			99,6		0,0	
Kamomillen 1	0,0	0,0	1 667,8		1 667,8		1 667,8	
Veronikan 1	0,0	0,0	1 498,1		1 498,1		1 498,1	
Bollmora 1:77	0,0	0,0	2 180,4		2 180,4		2 180,4	
Bollmora 1:110	0,0	0,0	2 774,9		2 774,9		2 774,9	
Fnösket 7	0,0	0,0	122,7		122,7		122,7	
Hanviken 1:288	0,0	0,0	97,1		97,1		97,1	
Näsby 4:912	0,0	0,0	33,2		33,2		33,2	
Brevik 1:124	0,0	0,0	176,5		176,5		176,5	
Brevik 1:130	0,0	0,0	178,2		178,2		178,2	
Tyresö 1:532	0,0	0,0	19,4		19,4		19,4	
Kumla 3:1721	0,0	0,0	110,7		110,7		110,7	
Tyresö 1:858	0,0	0,0	180,2		180,2		180,2	
Klippan 7	0,0	0,0	170,5		170,5		170,5	
Kumla 3:1727	0,0	0,0	97,1		97,1		97,1	
Smeden 1	0,0	0,0	537,0		537,0		537,0	
Kardemumman 1	0,0	0,0	1 178,5		1 178,5		1 178,5	
Tyresö 1:189	0,0	0,0	178,5		178,5		178,5	
Kumla 3:1724	0,0	0,0	110,7		110,7		110,7	
Snusbullran 10	0,0	0,0	149,2		149,2		149,2	
Ekollonet 6	0,0	0,0	135,2		135,2		135,2	
Lastbilen 7	0,0	0,0	114,1		114,1		114,1	
Sjövattenledning Brevik-Noret	0,0	0,0			0,0		0,0	
RENHÅLLNING	**0,0**	**-21 856,4**	**0,0**	**-146,3**	**-22 002,7**	**-63 500,0**	**-146,3**	**-11 200,0**

Bilaga 1 Investeringar (tkr)	INKOMST TIDIGARE ÅR	UTGIFT TIDIGARE ÅR	INKOMST 2018	UTGIFT 2018	UTFALL NETTO TOTALT	TOTAL NETTO BUDGET	UTFALL NETTO 2018	NETTO BUDGET 2018
Masshanteringspl Mediav	0,0	-21 856,4		-146,3	-22 002,7		-146,3	
Budget saml anslag Renhållnin	0,0	0,0			0,0		0,0	
Sopsug NTC	0,0	0,0			0,0		0,0	
TOTALT	**180 608,0**	**-609 486,2**	**120 544,9**	**-298 665,5**	**-606 998,8**	**-2 736 808,0**	**-178 120,6**	**-322 267,0**

UTDRAG

§ 18

Dnr 2019/GVN 0010

Verksamhetsberättelse 2018

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut

1. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 6 Gymnasium inklusive gymnasiesärskola 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
2. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 7 Vuxenutbildningen 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen för liv och hälsa har sammanställt verksamhetsberättelse 2018 för gymnasie- och vuxenutbildningens verksamhetsområden 6 Gymnasium inklusive gymnasiesärskolan och verksamhetsområde 7 Vuxenutbildningen. Verksamhetsberättelserna redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Verksamheten och dess kvalitet har följts upp liksom det ekonomiska resultatet. Dessutom redogörs för vidtagna åtgärder för att hantera risker och resultatet från kontrollinsatser enligt riskhanteringsplanen.

Bilagor

Tjänsteskrivelse GVN Verksamhetsberättelser.pdf
Verksamhetsberättelse gymnasium inkl. gymnasiesärskolan.pdf
verksamhetsberättelse vuxenutbildningen.pdf

Tyresö kommun
Förvaltningen för liv och hälsa
Karin Sundström
Utredare
08-5782 95 09
karin.sundstrom@tyreso.se

Diarienummer
2019/GV 0010

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Verksamhetsberättelse för gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhetsområden

Förvaltningen för liv och hälsas förslag till beslut till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

1. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 6 Gymnasium inklusive gymnasiesärskola 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
2. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 7 Vuxenutbildningen 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.

Förvaltningen för liv och hälsa

Irene Hededal
Förvaltningschef

Karin Sundström
Utredare

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen för liv och hälsa har sammanställt verksamhetsberättelse 2018 för gymnasie- och vuxenutbildningens verksamhetsområden 6 Gymnasium inklusive gymnasiesärskolan och verksamhetsområde 7 Vuxenutbildningen. Verksamhetsberättelserna redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Verksamheten och dess kvalitet har följts upp liksom det ekonomiska resultatet. Dessutom redogörs för vidtagna åtgärder för att hantera risker och resultatet från kontrollinsatser enligt riskhanteringsplanen.

Viktiga händelser under 2018

Planerna för gymnasiets lokaler, benämnt Mötesplats Kompassen har presenterats för kommunledningsutskottet i april och behandlades på kommunstyrelsen den 2 maj. Kommundirektören fick i uppdrag att återkomma med ett förslag hur kommunen kan gå vidare. Kommunstyrelsen beslutade om en lokalförsörjningsplan den 8 januari 2019. Kommunens strategiska lokalgrupp får i uppdrag att i samverkan med respektive förvaltning och nämnd, i en samlad utredning, föreslå hur gymnasiets lokaler ska användas. Olika alternativ ska övervägas.

För effektivare lokalutnyttjande och minskad lokalhyra har Tyresö gymnasium sagt upp en lokalyta på ca 1000 kvadratmeter.

Antalet elever på Tyresö gymnasium var detsamma som föregående läsår trots att de två högskoleförberedande programmen, samhällsprogrammet och teknikprogrammet, har fasats ut.

Under 2017 ökade antal elever på C3L oväntat mycket. Detta visade sig vara en trend som fortsatte under hela 2018. Historiskt brukar antalet ansökningar minska under pågående högkonjunktur för att sedan öka vid lågkonjunktur men detta har inte varit fallet under 2018. Både Tyresöbor och framförallt elever från annan kommun fortsätter att söka utbildningar och kurser i Tyresö i större utsträckning än tidigare år. En av utbildningarna som kursdeltagarna ökade markant är inom sfi och yrkesutbildningar.

Skolinspektionen genomförde tillsyn vid Tyresö kommun under vårterminen 2018. Skolinspektionen bedömde att det fanns brister i både Tyresö

gymnasiesärskolas och huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Tyresö gymnasium har genomfört åtgärder och lämnat in en redogörelse till Skolinspektionen. Skolinspektionen har efter den redogörelsen beslutat att avsluta tillsynen och menar att bristerna bedöms som avhjälpta. För huvudmannen har Skolinspektionen begärt att 2019: års nämndplan om gymnasiesärskolan ska redovisas innan det slutliga godkännandet. Skolinspektionen hade inga synpunkter på huvudmannens samlade ansvarstagande för utbildningen inom skolformen vuxenutbildning.

Lagen om ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ensamkommande, den nya gymnasielagen, trädde i kraft den 1 juli 2018 och kunde ansökan kunde göras fram till den sista september. Migrationsverket stoppade under hösten alla beslut enligt den nya lagen av rättssäkerhetsskäl i avvaktan på beslut från Migrationsöverdomstolen om hur den nya lagen ska tolkas. Detta medförde att cirka 9 000 beslut försenades och skapade oro hos de som ansökt och inte fick besked. I Tyresö är det ett fåtal elever som kan beröras av förseningen.

Migrationsverket har under året ändrat sina rutiner för utbetalning av ersättning för asylsökande gymnasieelever. Det har påverkat ersättningen till Tyresö kommun och kommunen har överklagat Migrationsverkets beslut.

Ett slutbetänkande om utredningen om komvux har lämnats till regeringen. Utredningen föreslår bl.a. att skollagen förtydligas så att det framgår att komvux även utgör en del i arbetsmarknadens kompetensförsörjning och förberedelser till fortsatta studier samt att urvalsreglerna till komvux på gymnasial nivå ändras så att det inte längre är den med minst utbildning som automatiskt ska ha förtur vid urval, utan individet med störst behov av utbildningen.

Sammanfattande slutsatser

Verksamhetsområde 6 Gymnasium inklusive gymnasiesärskola

Bedömningen är att målet om att Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner är i hög grad uppfyllt. Valfriheten är stor och eleverna kan söka till Tyresös eget gymnasium, som erbjuder yrkesprogram, men också till såväl fristående som kommunala skolor i hela länet. I Stockholms län råder frisök till gymnasiet,

vilket betyder att elever som söker till gymnasieskolor i andra kommuner blir mottagna som förstahandssökande där. Antalet utbildningsplatser på resursskolor i länet är för vissa inriktningar mer begränsat. Andelen elever i Tyresö som får examen eller studiebevis efter fyra år har ökat något mellan 2017 och 2018. För Tyresö gymnasium har andelen minskat.

Folkbokförda 16-åringar i Stockholms län, ökar med 6,3 procent (drygt 1 500 personer) och förstahandssökande till alla nationella program ökar med 9,3 procent. Vid antagningen 2018 fick 72 procent av Tyresöungdomarna sitt förstahandsval. Antalet platser på resursskolor för elever med omfattande behov av särskilt stöd har inte ökat fast elevantalet har ökat. Av Tyresös cirka 1 900 gymnasieelever går 24 på gymnasiesärskolan.
Frånvaron inom gymnasieskolan är en prioriterad fråga på länsnivå där Stockholms Stad önskar gemensamma satsningar på att komma tillrätta med skolfrånvaro inom gymnasieskolan. Grundskolan, gymnasiet och socialförvaltningen i Tyresö medverkar sedan hösten 2017 i projektet: Problematisk skolfrånvaro, initierat och drivet av Storsthlm.

De särskilda uppdragen har genomförts. Planerna för gymnasiets lokaler, benämnt Mötesplats Kompassen har presenterats för kommunledningsutskottet och gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden i april samt kommunstyrelsen i maj. Underlaget har behandlats i lokalförsörjningsplanen och den strategiska lokalgruppen har fått i uppdrag att i samarbete med förvaltningen och nämnden göra en samlad utredning om hur gymnasiets lokaler ska användas.

Tyresö gymnasium

Tyresö gymnasium har i uppdrag att fokusera på yrkesprogram och introduktionsprogram samt gymnasiesärskolan. Tyresö gymnasium erbjuder också Second chance school som är en yrkesintroduktionsutbildning. Antalet elever på yrkesintroduktion mot ett yrke för elever med svenska som andra språk har ökat och redan nu har de första eleverna fått sin första anställning. Tyresö gymnasium väljs av 16 procent av de folkbokförda eleverna.

Vid slutantagningen hade gymnasiet fyllt flertalet erbjudna platser.
Elevenkäten som genomförs i årskurs 2 på de nationella programmen visar på ett sämre resultat än året innan. Introduktionsprogrammen och

gymnasiesärskolan omfattas inte. Enkäten visar på ett sämre resultat än föregående år. Elever har kontinuerlig dialog med mentorer om sina studier och sin utveckling. Elever har delvis möjlighet att vara med i planering av kurser och få utvärdera kurser bland annat utifrån på eget inflytande. Skolledning och elevhälsoteamet följer elevernas kunskapsutveckling genom klasskonferenser och genom att följa upp betyg. Tyresö gymnasiums elever upplever i högre grad än länssnittet att mentorsarbetet känns positivt. Under året har Tyresö gymnasium arbetat särskilt kring rutiner för stödåtgärder i kärnämnen.

Gymnasiesärskolan har ett gott rykte och samverkar med andra gymnasiesärskolor och har ett nära samarbete med arbetsplatser.
Ett särskilt arbete med studiero har genomförts för hela skolan. Insatser sätts in för att marknadsföra skolan och inför läsåret 19/20 kommer en ny profil erbjudas på el- data programmet, e-sport.

Sjukfrånvaron ligger på drygt fyra procent.

Ekonomiskt resultat
Förvaltningen redovisar ett ekonomiskt överskott på 8,1 mkr avseende beställarsidan. Verksamhetsområdet gymnasiet har fått kompensation för fler elever i demografiavstämningen 2018 med 5,9 mkr. Migrationsverket avslog Tyresö kommuns ansökan om ersättning för asylsökande elever som har en annan vistelsekommun med drygt 1,6 mkr. Tyresö kommun har överklagat beslutet.

Tyresö gymnasium redovisar ett underskott på 8,8 mkr för perioden, vilket orsakas av att det är färre elever som sökt sig till Tyresö gymnasium än budgeterat 2018. Programpengen täcker inte totala kostnader. Under 2018 har det också varit engångskostnader för säkerhetshöjande insatser.

Verksamhetsområde 7 Vuxenutbildningen

Under 2017 ökade antal elever på C3L oväntat mycket. Detta visade sig vara en trend som fortsatte under hela 2018. Historiskt brukar antalet ansökningar minska under pågående högkonjunktur för att sedan öka vid lågkonjunktur men

detta har inte varit fallet under 2018. Både Tyresöbor och framförallt elever från annan kommun fortsätter att söka utbildningar och kurser i Tyresö i större utsträckning än tidigare år. En av de utbildningar där kursdeltagarna ökat markant är inom sfi och yrkesutbildningar i kombination med svenska som andraspråk, t.ex. vård, barnskötare och SFX-IT. Efterfrågan har dock även ökat inom gymnasiala kurser som leder till högre studier. Det finns ingen indikation på att Rättighetslagstiftningen från 2017 är anledningen till ökningen då rätten sällan eller aldrig åberopas i ansökan. Analysen av ökningen av elever för 2018 är att fler väljer att vidareutbilda sig, elever från Haninge har från hösten 2018 haft möjlighet att söka teoretiska gymnasiala kurser samt att ökningen av antalet flyktingar i Tyresö kommun är ett resultat av den fortsatta elevökningen under 2018.

En utmaning i dagsläget är hur mycket verksamheten klarar av att expandera och vad som i så fall ska prioriteras. Minskar antalet elever på sfi och komvux samt att Haningeeleverna väljer annan anordnare kan utmaningen vara det omvända. C3L finansierar själv ökade kostnader för expansionen så som möblering av nya lokaler samt till exempel större elevkök anpassat för fler elever.

Betygsstatistiken visar att antalet godkända betyg ligger kvar på samma nivå 92 procent som senaste mätningen. C3L:s distanslärare har bättre måluppfyllelse för distansundervisningen än externa distansanordnare.
I den länsgemensamma elevenkäten framkommer att C3L i jämförelse med andra anordnare i regionen ligger på samma nöjdhetsnivå inom området lärande. Enkäten visar i övrigt på ungefär samma resultat som föregående år. Vad gäller kontakt med studie- och yrkesvägledare kan svaret bli lite missvisande eftersom elever kan ha rätt till vägledning i en annan kommun eller via Arbetsförmedlingen.

Sjukfrånvaron ligger på två procent vilket är klart under kommunens mål. Vuxenutbildningen redovisar ett ekonomiskt överskott på 5,7 miljoner kronor för 2018.

Verksamhetsberättelse 2018

Gymnasium inklusive gymnasiesärskola

tyresö kommun

Verksamhetsberättelse 2018

Status: *Påbörjad* ***Rapportperiod:*** *2018-12-31* ***Organisation:*** *Vo 06 - Gymnasium inkl. gymnasiesärskola*

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2018 ..... ***1***

Viktiga händelser ***2***

Uppföljning och analys av mål och resultat ***3***

Måluppfyllelse **3**

Uppdrag från kommun- och nämndplan **7**

Kvalitetsgarantier **9**

Verksamhetsuppdrag **9**

Verksamhetsmått 15

Ekonomi **16**

Resultaträkning per verksamhetsområde 16

Driftsredovisning per verksamhet 17

Kommentar 18

Uppföljning av riskhanteringsplan ***19***

Sammanfattande bedömning ***20***

Viktiga händelser

Planerna för gymnasiets lokaler, benämnt Mötesplats Kompassen har presenterats för kommunledningsutskottet i april och behandlades på kommunstyrelsen den 2 maj. Kommundirektören fick i uppdrag att återkomma med ett förslag hur kommunen kan gå vidare. Kommunstyrelsen beslutade om en lokalförsörjningsplan den 8 januari 2019. Kommunens strategiska lokalgrupp får i uppdrag att i samverkan med respektive förvaltning och nämnd, i en samlad utredning, föreslå hur gymnasiets lokaler ska användas. Olika alternativ ska övervägas.

För effektivare lokalutnyttjande och minskad lokalhyra har Tyresö gymnasium sagt upp en lokalyta på ca 1000 kvadratmeter. Antalet elever på Tyresö gymnasium var detsamma som föregående läsår trots att de två högskoleförberedande programmen, samhällsprogrammet och teknikprogrammet, har fasats ut.

Skolinspektionen genomförde tillsyn vid Tyresö kommun under vårterminen 2018. Skolinspektionen bedömde att det fanns brister i både Tyresö gymnasiesärskolas och huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Tyresö gymnasium har genomfört åtgärder och lämnat in en redogörelse till Skolinspektionen. Skolinspektionen har efter den redogörelsen beslutat att avsluta tillsynen och menar att bristerna bedöms som avhjälpta. För huvudmannen har Skolinspektionen begärt att 2019: års nämndplan om gymnasiesärskolan ska redovisas innan det slutliga godkännandet.

Lagen om ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ensamkommande, den nya gymnasielagen, trädde i kraft den 1 juli 2018 och ansökan kunde göras fram till den sista september. Migrationsverket stoppade under hösten alla beslut enligt den nya lagen av rättssäkerhetsskäl i avvaktan på beslut från Migrationsöverdomstolen om hur den nya lagen ska tolkas. Detta medförde att cirka 9 000 beslut försenades och skapade oro hos de som ansökt och inte fick besked. I Tyresö är det ett fåtal elever som kan beröras av förseningen.

Migrationsverket har under året ändrat sina rutiner för utbetalning av ersättning för asylsökande gymnasieelever. Det har påverkat ersättningen till Tyresö kommun och kommunen har överklagat Migrationsverkets beslut.

Uppföljning och analys av mål och resultat

Måluppfyllelse

Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner

Bedömning

Valfriheten är stor och eleverna kan söka till Tyresös eget gymnasium, men också till såväl fristående som kommunala skolor i hela länet. I Stockholms län råder frisök till gymnasiet, vilket betyder att elever som söker till gymnasieskolor i andra kommuner blir mottagna som förstahandssökande där. Antalet utbildningsplatser på resursskolor i länet är för vissa inriktningar mer begränsat. Andelen elever i Tyresö som får examen eller studiebevis efter fyra år har ökat något mellan 2017 och 2018. Om vi räknar bort studiebevis ligger Tyresö bland de 25 procent bästa i landet. För Tyresö gymnasium har andelen minskat.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Gymnasieskola - Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%) (N17457)	81.9%			↗

Senaste kommentar (2018-12-31):

För alla folkbokförda tyresöelever ligger Tyresö bland de 25 procent bästa i landet.

Elevers delaktighet, genom inflytande i sin utbildning, på gymnasiet ska öka.

Bedömning

4 av 10 svarar i elevenkäten att de får vara med och påverka på lektionerna. Det är en minskning sedan föregående år men samma resultat som 2016. Resultatet är också över genomsnittet i Stockholms län. Skolråd har genomförts vid tre tillfällen under hösten 2018. Demokratiskt arbetssätt och politik tas bl.a. upp i samband med skolval och politikerlunch.

Elevenkäten genomförs i åk 2 på nationella program. 115 elever går i åk 2 och 66 procent har svarat.

Elevernas kännedom om kursmål och kunskapskrav för betyg och bedömning ska öka.

Bedömning

När det gäller kännedom om kursmål och kunskapskrav har andelen minskat något sedan föregående år men är över genomsnittet i Stockholms län.

Elevernas kunskapsresultat ska öka.

Bedömning

Enligt uppgifter från Kolada är meritvärdet för Tyresö gymnasium 12,7 (2018) jämfört med 12,4 (2017). Betygsmedelvärdet för yrkesprogrammen på Tyresö gymnasium har ökat från 10,5 (2017) till 11,0 (2018) (egna uppgifter). Tyresö gymnasium har även arbetat fram rutiner kring förebyggande stödåtgärder i kärnämnena och uppföljning av elever som trots åtgärder fått F i kurser. Under läsåret 17/18 erbjöds elever att läsa om kärnämnen för att öka möjligheten att nå gymnasieexamen, med goda resultat. Denna möjlighet erbjuds även under läsåret 18/19. Dessa insatser gav resultat i andelen med gymnasieexamen på byggprogrammet, som ökade från 67 procent till 90 procent. Totalt för gymnasiet var det på yrkesprogrammen 71 procent som klarade gymnasieexamen (2016 68 procent och 2017 81 procent).

Meritvärdet 2018 för alla Tyresöelever är 14,7 en ökning från 14,4 år 2017.

Projektet problematisk skolfrånvaro har pågått under året. En arbetsgrupp med deltagare från grundskolan, Tyresö gymnasium, skolornas elevhälsoteam EHT, socialförvaltningen, mobila teamet och Ung i Tyresö har samarbetat kring frågor som ska öka elevernas närvaro i Tyresös skolor. Mätningar av frånvaron har gjorts på enheterna, en implementering av rutiner vid frånvaro pågår och ett arbete kring övergångar/överlämningar av elever mellan skolor pågår.

Vidare har besök genomförts på de tre skolor med flest tyresöelever utanför kommunen för att diskutera skolfrånvaro.

Elevernas utbildnings- och yrkesval under och efter gymnasiet ska vara väl underbyggda där möte med studie- och yrkesvägledare är en viktig del.

Bedömning

Hälften av eleverna anser de fått information och vägledning inför studier och arbete efter gymnasiet. Resultaten är något lägre än föregående år.

Skolan genomförde en framtidsdag för alla elever på skolan. Under framtidsdagen presenterades olika yrken och elever fick möjlighet att prata med representanter från olika branscher och yrken.

Gymnasieskola - andel elever (%) som anger att "Jag har fått information och vägledning inför studier och arbete efter gymnasiet

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
49.00%			↘

Värdet har minskat sedan föregående år.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning

Beställarsidan:

Förvaltningen redovisar ett ekonomiskt överskott på 8,1 mkr. Verksamhetsområdet gymnasiet har fått kompensation för fler elever i demografiavstämningen 2018 med 5,9 mkr. Migrationsverket avslog Tyresö kommuns ansökan om ersättning för asylsökande elever som har en annan vistelsekommun med drygt 1,6 mkr. Tyresö kommun har överklagat beslutet.

Utförarsidan:

Tyresö gymnasium redovisar ett underskott på 8,8 mkr för perioden, vilket orsakas av att det är färre elever som sökt sig till Tyresö gymnasium än budgeterat 2018. Programpengen täcker inte totala kostnader. Under 2018 har det också varit engångskostnader för säkerhetshöjande insatser.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat, Tkr	-692.0	0.0		↘

Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning

Utifrån arbetet med att effektivisera hanteringen av tilläggsbelopp och inackorderingstillägg har fler ansökningsrutiner effektiviserats under 2018 genom att information på hemsidan kopplats till E-tjänstansökningar. Det innebär att tiden förkortats mellan en första kontakt kring ansökan till att svar om beslut skickats till sökande.

Tyresö gymnasium genomgår en digital utveckling för att förenkla samarbete mellan kollegor och för att kunna erbjuda en lättöverskådlig, pedagogisk digital miljö för eleverna. Under läsåret18/19 sker kompetensutveckling framför allt i Vklass, kommunens gemensamma lärplattform.

Tyresö gymnasium har effektiviserat sitt lokalutnyttjande och har sagt upp 1000 kvadratmeter lokalyta.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Medarbetarenkäten - andel medarbetare som anser att närmaste chef gör mig delaktig och lyssnar på mina synpunkter vid framtagande av förslag och förändringar	83.00%		○	↘

Avser gymnasium och vuxenutbildning gemensamt

Medarbetarenkäten - Andel medarbetare som anser att "På min arbetsplats tar vi oss tid att diskutera och dela våra kunskaper och erfarenheter"	61.00%		○	→

Avser gymnasium och vuxenutbildning gemensamt.

Medarbetarenkäten - andel medarbetare som anser att "Vi på min avdelning/enhet ser över och förbättrar våra rutiner kontinuerligt"	72.00%		○	↗

Avser gymnasie- och vuxenutbildning gemensamt.

Attraktiv arbetsgivare

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Bedömning
●

Totalt för gymnasium och vuxenutbildning kan 90 procent rekommendera Tyresö som arbetsgivare. Det ligger över snittet för kommunen som helhet.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare	90.00%	100.00%	○	↗

Avser gymnasium och vuxenutbildning.

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Bedömning

Sjukfrånvaron överstiger något kommunens mål på fyra procent.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)	4.88%			→

Utfall 2018.

Sjukfrånvaro kort (< 60 dagar)	2.56%			→

Utfall 2018.

Sjukfrånvaro lång (= > 60 dagar)	2.32%			↗

Utfall 2018.

Uppdrag från kommun- och nämndplan

Särskilda uppdrag

Titel	Status
Konkurrensutsättning	
Kommentar:	

Tyresö kommun ingår i det gemensamma gymnasiala samverkansavtalet för Stockholms län vilket medför en rättighet för elev att fritt välja nationella program på valfri skola i länet.

Ekologiska livsmedel	
Kommentar:	

Kommunen har säkrat upp att 20 procent av maten alltid är ekologisk genom att ha det som ett ska-krav i upphandling som är gjord gällande kall huvudkomponent. Med huvudkomponent menas del av maträtt som utgör maträttens bas exempelvis kött och sås, fisk och sås eller köttgryta. För att nå målet 30 procent ska övriga 10 procent täckas in genom beställningen som görs av bikomponent.

I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019.

För verksamhetsområdet gymnasieskolan har två aktiviteter valts: Inkludering samt individuell anpassning av utbildningen.

Förståelse för människors skilda bakgrund präglar arbetet på Tyresö gymnasium - alla människors lika värde ska vara framträdande drag i arbetsmiljön. Ett utvecklande arbete utifrån skolans likabehandlingsplan med attityder, studiero och värdegrund, har pågått under året. Personalen har kompetensutvecklats genom föreläsningar och samtal för att kunna möta olika människor i sitt arbete. Fokus har legat mot Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF och läsförståelse genom läslyftet. I dialog med elev utformas kurser efter elevens förutsättningar och behov för att uppnå kursmålen.

Taxor och avgifter

Stärka studie- och yrkesvägledningen i syfte att minska studieavbrott på gymnasiet.

Studievägledningen har under året fortsatt arbetet mot riskgrupper för studieavbrott. Förstärkningen av studie- och yrkesvägledare för introduktionsprogrammen och gymnasiesärskolan har gett fler elever möjlighet att möta SYV och få rådgivning. Studie- och yrkesvägledningen på gymnasiet har indirekt fått ökade resurser genom att hanteringen av KAA (det kommunala aktivitetsansvaret) fått ökad bemanning. Det genomförs gemensamma möten mellan studie- och yrkesvägledarna på grundskolan, gymnasiet och vuxenutbildningen.

Implementera framtidens gymnasium med ny profilering och nytt arbetssätt

Tyresö gymnasium har utvecklats till ett yrkesgymnasium. Tyresö gymnasium utvecklar pedagogiska metoder, arbetar med läslyft, kollegialt lärande, formativa bedömningar och digitala verktyg. Där har förstelärarna en viktig roll. Utveckling sker av arbetsplatsförlagt lärande (APL), kontakter med branschen och certifieringar för yrkesprogrammen samt utveckling av lärling. Detta arbete sker i samarbete med Skolverket. Även satsningen på yrkesintroduktion i grupp har en koppling till Skolverket som liknar yrkespaket som Skolverket rekommenderar.

Utveckla bättre verksamhetslokaler för gymnasieutbildning i Tyresö

Planerna för gymnasiets lokaler, benämnt Mötesplats Kompassen har presenterats för kommunledningsutskottet i april och behandlades på kommunstyrelsen den 2 maj. Kommundirektören fick i uppdrag att återkomma med ett förslag hur kommunen kan gå vidare. Kommunstyrelsen beslutade om en lokalförsörjningsplan den 8 januari 2019. Kommunens strategiska lokalgrupp får i uppdrag att i samverkan med respektive förvaltning och nämnd i en samlad utredning föreslå hur gymnasiets lokaler ska användas. Olika alternativ ska övervägas.

Kvalitetsgarantier

- Eleven får en mentor som följer utvecklingen och eleven får en individuell studieplan som följs upp en gång per år.
- Elevens studieresultat följs upp, utvärderas och bedöms av eleven själv och lärare i samband med utvecklingssamtalet.
- Eleven erbjuds möjlighet att utvärdera varje kurs.
- Eleven planerar tillsammans med mentor prov och större inlämningsarbeten gemensamt.
- Om eleven är under 18 år får föräldrarna information om elevens kunskapsutveckling. Det sker både digitalt via lärplattformen V-klass och i samtal med lärare. Alla elever får under hela studietiden information om sin egen kunskapsutveckling.
- Eleven tillsammans med mentor har framåtsyftande utvecklingssamtal minst en gång per termin. Vårdnadshavare är välkomna att delta om eleven är under 18 år.
- Skolan har nolltolerans mot alkohol, narkotika, droger och tobak.

Samtliga kvalitetsgarantier är uppfyllda. Elever över 18 år har möjlighet att ge medgivande för föräldrar eller annan kontaktperson möjlighet att delta i utvecklingssamtal.

Verksamhetsuppdrag

Antagning till gymnasiet i Stockholms län 2018

Inför höstterminen 2018 visar statistik från gymnasieantagningen att 521 tyresöelever antagits till sitt förstahandsval av skola och utbildning, vilket motsvarar 71,9 procent av antalet antagna Tyresöelever. I jämförelse med samtliga förstahandsantagna i länssamarbetet är värdet cirka 8 procentenheter högre i Tyresö. I fallande ordning har flest Tyresöelever antagits till skolor i Stockholms stad, Nacka, Tyresö och Haninge. 56 procent av tyresöeleverna har antagits på kommunala skolor och 44 procent har antagits på friskolor.

Folkbokförda 16-åringar i Stockholms län, har ökat med 6,3 procent (drygt 1 500 personer) och förstahandssökande till alla nationella program ökade med 9,3 procent. De tre största högskoleförberedande programmen är fortsatt samhällsvetenskapliga programmet, ekonomiprogrammet- och det naturvetenskapliga programmet där den sistnämnda avvek med ett lägre antal sökande jämfört med 2017. Av yrkesprogrammen är antalet sökande till el- och energiprogrammet störst med fordonsprogrammet som nummer två.

Det finns inget samverkansavtal i Stockholms län när det gäller gymnasiesärskolans utbildningar. En sökande till nationellt program blir förstahandsmottagen i annan kommun om det sökta programmet saknas i hemkommunen. Om programmet erbjuds i hemkommunen blir de mottagna i mån av plats. För sökande till det individuella programmet måste hemkommunen dels göra en bedömning att personen inte klarar ett nationellt program, dels godkänna kostnaden för att sökanden ska kunna bli mottagen och erbjudas plats i annan kommun eller till fristående gymnasiesärskola. Läsåret 17/18 blev 96,6 procent av eleverna som sökte till gymnasiesärskolor i Stockholms län antagna till sina förstahandsval.

Antalet platser på resursskolor för elever med omfattande behov av särskilt stöd har inte ökat trots en ökning av det totala antalet elever i länet. Stockholms stad har för sina kommunala resursskolor beslutat att elever från grannkommuner inte prioriteras för egna elever, vilket innebär att besked om plats ges först veckan innan skolstart för Tyresöelever. Sammantaget har det begränsade antalet platser och sena besked om plats upplevts som frustrerande för elever och vårdnadshavare. Gruppen som berörs är inte stor till antalet men för elever med uttalat behov av lång framförhållning har situationen inte varit tillfredsställande.

Slutförd gymnasieutbildning

En slutförd gymnasieutbildning är på många sätt en avgörande faktor för ungdomars etablering på arbetsmarknaden och för övergång till fortsatta studier. Arbetsmarknaden har genomgått förändringar som missgynnar personer med låg utbildningsnivå. Det handlar om ökade kvalifikationskrav, med allt fler arbeten som kräver minst gymnasieutbildning och om ökad konkurrens från gymnasieutbildade om de arbeten som formellt inte kräver gymnasieutbildning. Utbildning och arbetslivserfarenhet är de två viktigaste faktorerna som bidrar till att unga får arbete. Det innebär omvänt att utan dessa faktorer blir det svårt att komma in på arbetsmarknaden.

Fakta från Sveriges kommuner och landsting, SKL, visar även att utbildningsnivån påverkar möjligheten att behålla ett arbete. Det förefaller vara så att lågutbildade i högre utsträckning än tidigare hänvisas till arbeten med otrygga anställningsformer.

Ur ett hälsoperspektiv pekar Folkhälsomyndigheten på att utbildningsnivå, med avklarade gymnasie- eller eftergymnasiala studier, är en av flera faktorer som förbättrar förutsättningarna för god hälsa. Analyser kring avbrott och åtgärder för att stödja elever fram till gymnasieexamen är därför viktiga.

Statistik ur Kolada (kommunal databas) visar att andelen elever från Tyresö som fullföljer sin utbildning med examen eller studiebevis inom tre år uppgår till knappt 74 procent och inom fyra år är det knappt 82 procent år 2018. Detta avser elever som påbörjat ett nationellt program eller ett introduktionsprogram.

Av eleverna på de nationella högskoleförberedande programmen uppnåddes grundläggande högskolebehörighet inom tre år av 75,4 procent och inom fyra år av 84,5 procent där det sistnämnda sticker ut som en uppgång med nästan 8 procentenheter samt ett totalt värde som är högre än värdena för Stockholms län och riket.

Under året har en arbetsgrupp med deltagare från grundskolan, Tyresö gymnasium, skolornas elevhälsoteam EHT, socialförvaltningen, mobila teamet och Ung i Tyresö samarbetat kring frågor som ska öka elevernas närvaro i Tyresös skolor. Projektet kallas problematisk skolfrånvaro. Mätningar av frånvaron har gjorts på enheterna, en implementering av rutiner vid frånvaro pågår och ett arbete kring övergångar/överlämningar av elever mellan skolor pågår.

Statistik från CSN har tagits fram över hur stor andel av Tyresös gymnasielever som under läsåret fått studiebidraget indraget på grund av ogiltig frånvaro. För läsåret 17/18 uppgick andelen till 13,3 procent, som jämförelse var andelen i Stockholms län 11,2 procent och i riket 8,5 procent. Mot bakgrund av att 80 procent av eleverna i Tyresö går på gymnasieskolor utanför kommunen har en uppföljning och dialog kring ogiltig frånvaro inletts med de tre gymnasieskolor utanför kommunen som har störst antal Tyresöelever, Fredrika Bremergymnasiet, Värmdö gymnasium och Nacka gymnasium. Från och med 2019 kommer beställarenheten följa upp andelen tyresölever som fått sitt studiebidrag indraget på grund av ogiltig frånvaro under läsåret på respektive skola.

I uppföljningen av det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) för 2018 var 201 ungdomar registrerade KAA är den skyldighet kommunen har att följa upp de ungdomar under 20 år som har fullgjort sin skolplikt men inte genomgår gymnasiala studier eller fullföljt sin gymnasieutbildning med examensbevis. Syftet med uppföljningen är erbjuda hjälp för de ungdomar som saknar sysselsättning att erbjuda hjälp till fortsatta studier eller arbete. För elever med genomgången gymnasieutbildning med studiebevis är syftet att stötta till kompletterande studier fram till examensbevis. Från och med 1 juli 2018 omfattas inte elever på introduktionsprogrammen av aktivitetsansvaret, vilket påverkar statistik i jämförelser med tidigare år. Av de registrerade vid den senaste mätningen var 69 procent i studier, i arbete, i åtgärder eller annan sysselsättning, 4 procent saknade sysselsättning och 26 procent var registrerade med okänd sysselsättning. Under våren kommer uppsökande verksamhet ske mot gruppen som saknar sysselsättning och där uppgift saknas om ungdomarnas sysselsättning.

Lagen om ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ensamkommande, den nya gymnasielagen, trädde i kraft den 1 juli 2018 och ansökan kunde göras fram till den sista september. Migrationsverket stoppade under hösten alla beslut enligt den nya lagen av rättssäkerhetsskäl för den sökande i avvaktan på beslut från Migrationsöverdomstolen om tolkningar kring den nya lagen. Detta medförde att alla beslut försenades och en oro hos de som ansökt och inte fick besked. Det som skiljer folkbokfördas och asylsökandes rätt till utbildning är att en asylsökande inte har rätt att påbörja utbildning på nationellt program efter att denne har fyllt 18 år och för en folkbokförd är gränsen hösten det år hen fyller 20 år. Det finns dock inget som hindrar att kommunen ändå erbjuder utbildning på ett nationellt program till de ungdomar som fyllt 18 år. I Tyresö är det ett fåtal elever som kan beröras av förseningen och vid ett fall gjordes en positiv bedömning av att låta en elev påbörja gymnasieutbildning som överklagat sitt beslut om åldersuppskrivning till att vara över 18 år.

Verksamhetens inriktning

Trender i nuvarande sökmönster till gymnasieskolan är att ekonomiprogrammet och teknikprogrammet är de högskoleförberedande program som fortsätter öka. Naturbruk, vård- och omsorgs och industritekniska är yrkesprogram som ökar. Störst nedgång är hos bygg- och anläggningsprogrammet som minskat med knappt 50 procent sedan 2011, trots att branschen spår en framtida kraftig arbetsbrist. Andra yrkesprogram med färre sökande är hantverksprogrammet och hotell- och turismprogrammet. De estetiska och humanistiska programmen är de högskoleförberedande program som minskar mest.

Flest tyresöelever har valt i fallande ordning samhällsvetenskapsprogrammet, ekonomiprogrammet, naturvetenskapsprogrammet-, teknikprogrammet och det estetiska programmet. Dessa program har sammanlagt valts av över 60 procent, med samhällsvetenskapsprogrammet som det klart största programvalet med 18,7 procent av tyresöeleverna, i december 2018. Av yrkesprogrammen har el- och energiprogrammet valts av flest Tyresöelever varav de flesta också har valt att studera på Tyresö gymnasium. Nästan 11 procent läser på någon form av introduktionsprogram vilket är en liten ökning jämfört med 2017. De flesta väljer Tyresö gymnasium

Gymnasiesärskolorna har cirka 1 100 elever totalt i länet. Skolformen består av nio nationella program samt ett individuellt program. Samtliga program är fyraåriga och alla är yrkesinriktade. På gymnasiesärskolan i Tyresö erbjuds det individuella programmet och yrkesinriktningarna, Fastighet-,anläggning och byggnation samt Hälsa, vård och omsorg. Tyresö har i december 2018, 25 elever som läser inom gymnasiesärskoleutbildning. Av dessa läser 11 elever på ett individuellt program och 14 elever på ett nationellt program. De 13 elever som läser på en skola utanför Tyresö har valt inriktningar som inte erbjuds i hemkommunen eller har andra särskilda skäl för att läsa utanför hemkommunen.

Framtid

Förändrad kommunal organisation

Utvecklingsförvaltningen som gymnasiet organisatoriskt tillhört upphörde den sista december 2018 och från den 1 januari ingår gymnasiet samt vuxenutbildningen som en av fyra sektorer i förvaltningen för liv och hälsa. Förvaltningens övriga ansvarsområden är arbetsmarknad och integration, omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning, samt stödinsatser för Tyresöborna genom livets olika skeden. Förvaltningen ansvarar också för Tyresös kultur- och fritidsverksamheter, där bland annat bibliotek, kulturskola och fritidsgårdar ingår.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden upphörde den sista december 2018. Den nya nämnden gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kommer från den 1 januari ansvara för sektorn för gymnasium och vuxenutbildning.

Gymnasieskolor, gymnasieplatser och utbildade lärare

Regeringen tillsatte under våren 2018 en utredning om styrningen av gymnasieskolan som ska presenteras i början av 2020. För att skapa en bättre matchning mellan utbildningsutbudet och arbetsmarknadens behov, säkerställa att resurser används effektivt och öka likvärdigheten vill regeringen utreda en regional planering och dimensionering av gymnasieskolan. Utredaren ska föreslå en modell för hur gymnasieskolan kan planeras och dimensioneras regionalt. Utredaren ska också se över hur finansieringen av utbildning i den regionala planeringen och dimensioneringen kan se ut. Utredaren ska även överväga om den regionala planeringen ska innefatta beslut som pekar ut var i en region en viss utbildning ska anordnas.

En prognos av befolkningsutvecklingen baserad på underlag från Statistiska centralbyrån visar att antalet 16-åringar i Stockholms län förväntas öka med 30 procent fram till 2020 och med cirka 40 procent fram till 2030. Storsthlm gav under 2018 ut en rapport där det kommande behovet av gymnasieplatser i hela regionen beskrivs. Antalet gymnasieelever kommer 2025 vara 20 000 fler än idag, vilket ställer stora krav på utbyggnad av antalet platser med ett programutbud som motsvarar efterfrågan både från elever och arbetsmarknaden.

Enligt prognosen för gymnasiesärskolan i Stockholms län kommer det att finnas behov för cirka 340 nya elevplatser till antagningen år 2025 vilket innebär en ökning med knappt 70 platser jämfört med 2018. Vid senaste skolstarten fanns cirka 200 vakanta platser på de nationella programmen och 100 vakanta platser på det individuella programmet. Trots ökat antal elever spås ingen brist på totala antalet platser. Däremot är utbudet ojämnt fördelat i regionen med ett större utbud geografiskt i södra regionen och i Stockholms stad jämfört med norra regionen.

Den kraftigt ökade efterfrågan på utbildade lärare omfattar även förskolan och grundskolan, vilket ger en större efterfrågan än totala antalet lärare som kommer examineras de kommande åren. Lärarutbildningen är redan idag den utbildning med flest antal studenter på högskolenivå och att en utbyggnad kan ske till att helt motsvara det framtida behovet anses inte möjligt. Hur lärare ska attraheras till anställning och hur de så effektivt som möjligt ska arbeta med eleverna kommer, om det redan inte är det, bli framtida skolfrågor.

Tyresö gymnasium

Tyresö gymnasium har i uppdrag att fokusera på yrkesförberedande nationella program och introduktionsprogram. Under 2018 fasades de sista klasserna av de högskoleförberedande programmen ut och skolans fokus är till största delen yrkesutbildningar.

Cirka 50 procent av ungdomarna i Tyresö kommun med målgruppstillhörighet särskolan har valt att studera på Tyresö gymnasiesärskola. Ungdomar från andra kommuner kan söka till Tyresö gymnasiesärskola.

Tyresö gymnasium erbjuder introduktionsprogram för elever som inte är behöriga till nationella program. Cirka 10 procent av ungdomarna i Tyresö i åldersgruppen läser inom introduktionsprogrammen på Tyresö gymnasium.

Tyresö gymnasium erbjuder även Second Chance School, som är en yrkesintroduktionsutbildning för ungdomar mellan 17-24 år med oavslutad gymnasieutbildning.

Vid slutantagningen i augusti 2018 hade gymnasiet fyllt flertalet erbjudna platser.

Gymnasiet har ett tätt samarbete med branscherna och arbetsmarknaden efterfrågar Tyresöelever. Utlandsförlagd praktik är ett aktivt utvecklingsområde i verksamheten. Tyresö gymnasium har ett pågående certifieringsarbete och har infört certifieringar på tre av yrkesprogrammen; El-programmet (teknik) som samarbetar med Elteknikbranschens gymnasium (ETG), El-programmet (eldata) i samarbete med Cisco och Byggprogrammet som samarbetar med Byggnadsindustrins yrkesnämnd (BYN).

Gymnasiesärskolan har ett gott rykte och samverkar med andra gymnasiesärskolor, både kommunala och fristående. I gymnasiesärskolan får varje elev det stöd och den arbetsro som krävs för att nå så långt som möjligt utifrån sina egna förmågor. De nationella programmen som erbjuds är utvalda i förhållande till efterfrågan på arbetsmarknaden och gymnasiesärskolan har ett omfattande samarbete med arbetsplatser, vilket leder till att fler elever får arbete och går ut i egen försörjning.

Förståelse för människors skilda bakgrund präglar arbetet på Tyresö gymnasium - alla människors lika värde ska vara framträdande drag i arbetsmiljön. Arbete med attityder, studiero och värdegrund är centrala och arbetet baseras på likabehandlingsplanen. Under 2018 har ett skolövergripande arbete med studiero genomförts.

Tyresö gymnasium har även arbetat fram rutiner kring förebyggande stödåtgärder i kärnämnena och uppföljning av elever som trots åtgärder fått F i kurser. Under läsåret 17/18 erbjöds elever att läsa om kärnämnen för att öka möjligheten att nå gymnasieexamen, med goda resultat. Denna möjlighet erbjuds även under läsåret 18/19.

Tyresö gymnasium genomgår en digital utveckling för att förenkla samarbete mellan kollegor och att kunna erbjuda en lättöverskådlig, pedagogisk digital miljö för eleverna. Under 18/19 sker kompetensutveckling framför allt i Vklass, kommunens gemensamma lärplattform. Elevhälsovårdstemat har genomgått en utbildning i Specialpedagogiska Skolmyndighetens (SPSM) regi och en elevhälsorepresentant har under hösten 2018 deltagit i det kommunövergripande projektet "Problematisk skolfrånvaro", ett projekt kring frågor som ska öka elevernas närvaro i Tyresös skolor och förenkla övergångar/överlämningar av elever mellan bland annat grundskola och gymnasium.

På Tyresö gymnasium har förstelärare under 2018 fokuserat på digital utveckling, utveckling och kvalitetssäkring av APL, språkutvecklande arbetssätt och utveckling av yrkesintroduktion i grupp. Samtlig personal ingår i skolövergripande grupper med olika uppdrag. Utöver grupper kopplade till förstelärarуppdragen fokuseras marknadsföring, e-sport, traditioner, trygghet och skoldemokrati. Tyresö gymnasieskola är en Amnestyskola sedan några år tillbaka.

Tyresö gymnasium har deltagit under GY-mässan i november 2018 samt haft egna mässor i Tyresö centrum. Intresset är förhållandevis stort, inte minst kring nyheten e-sport för framför allt elever på

El-programmet (eldata), men som även vänder sig till skolans övriga elever. Gymnasiesärskolan deltog i Gymnasiesärskolemässan på Fryshuset under hösten 2018.

Studieresultat våren 2018

Av skolledningens analys av studieresultat på nationella yrkesförberedande program framgår att 71 procent av eleverna nådde gymnasieexamen våren 2018. Motsvarande siffror 2016 var 68 procent och 2017 81 procent. Tittar man på betygsmedelvärdet för yrkesprogrammen har det ökat från 10,5 våren 2017 till 11,0 våren 2018.

Ett program som nådde betydligt högre andel som nådde gymnasieexamen var Bygg - och anläggningsprogrammet, som gick från 67 procent elever med gymnasieexamen 2017 till 90 procent med gymnasieexamen våren 2018. Flera elever på programmet nådde gymnasieexamen genom gymnasiets satsning på att erbjuda möjlighet att gå om kurser som krävs för att nå en gymnasieexamen. Eleverna har delvis haft kvällsundervisning för att nå detta mål. Certifieringen av ETG-elever inom elprogrammet är också värd att nämna, där 73 procent av de som genomförde ETGs slutprov erhöll certifikat. På gymnasiesärskolan nådde 100 procenten gymnasiesärskoleexamen.

Några effekter av årets verksamhetsarbete

I årets satsning på digital utbildning av pedagogisk personal har nästan samtliga nått årets uppsatta utbildningsmål. Den ökade kompetensen påverkar medarbetarnas arbetsmiljö och elevernas studiesituation på ett positivt sätt. Ökad digital kompetens, liksom fokusarbetet i skolövergripande grupper, har ändrat arbetssättet till att få mera inslag av kollegialt samarbete.

E-sportgruppens arbete tillsammans med elever, lärare och övrig personal är ett exempel på samarbete som dels är motivationshöjande, dels på ett naturligt sätt utgör en del av studierna genom att det kan kopplas till gymnasiearbetet som eleverna genomför i årskurs 3. Framöver kommer övriga elever på Tyresö gymnasium att ha möjlighet att delta i e-sportssammanhang. Det återstår att se hur marknadsföringseffekterna när det gäller el-programmets inriktning el-data- och övriga program påverkar söktrycket.

Utvecklingen av APL-verksamheten har delvis skett i samarbete med Skolverket och delvis finansierats av statsbidrag. Arbetet har bland annat inneburit förbättrade bedömningar av APL-platsernas arbetsmiljöer, fler elevbesök på APL-platserna samt möjligheter för handledare att gå handledarutbildning. Även gymnasiesärskolans nationella program är med i detta arbete.

Yrkesintroduktionsutbildningen i grupp har en studieplan på två år med målet anställningsbarhet. Elevantalet har ökat från 19 elever hösten 2017 till 38 elever hösten 2018, då fem olika inriktningar (husbyggnad, måleri, frisör, stylist och fordonsteknik) startade. Även antalet erbjudna inriktningar har ökat jämfört med 2017, då tre inriktningar erbjöds. Yrkesintroduktionsutbildningen i grupp innebär en alternativ utbildningsväg för de elever som av olika skäl inte har möjlighet att läsa mot gymnasieexamen. Redan nu har de första eleverna fått sin första anställning.

Effekterna av gymnasiesärskolans del av arbetet med studiero är särskilt värt att lyfta. Både individuella och nationella programmen har arbetat med den fysiska arbetsmiljön. Man har dels skapat rum i rummet i form av bås där elever kan arbeta mer avskilt och minimera syn- och hörselintryck, dels införskaffat höj- och sänkbara elevbord med tillhörande skärmar, liksom hjälpmedel som stressvästar och stressbollar. Lärarna har skapat hjälpmedel i form av lappar med grön och röd sida där eleverna tyst kan förmedla om de behöver hjälp och lärarna se hur väl gruppen har kommit igång med uppgifter. Vidare har lärarna förtydligat och delat upp kursmål och på individuella programmet förtydligat

progressionstrappor med enklare språk och bilder för att gynna elevernas inflytande över lärande och undervisning.

Verksamhetsmått

	Utfall 2017	Budget 2018	Utfall 2018
Gymnasiet			
Enskild regi	790	819	817
Kommunal i andra kommuner	778	756	813
Landsting	12	11	15
Summa	**1580**	**1586**	**1645**
Tyresö gymnasium	522	531	498
varav från andra kommuner	155	156	140
varav nyanlända ej folkbokförda i Tyresö	60	22	37
varav folkbokförda i Tyresö	307	353	321
Summa gymnasieelever folkbokförda i Tyresö kommun exklusive gymnasiesärskolan	**1887**	**1939**	**1966[1]**
Gymnasiesärelever			
Enskild regi	6	5	7
Kommunal i andra kommuner	3	2	5
Summa	**9**	**7**	**12**
Tyresö gymnasiesärskola	35	39	31
varav från andra kommuner	21	18	19
varav folkbokförda i Tyresö	15	21	12

[1] 1 645 + 321 = 1 966, dvs. folkbokförda Tyresöelever på skolor utan för kommunen och på Tyresö gymnasium.

Totalt elever folkbokförda i Tyresö	1911	1967	1990
varv gymnasiet	1887	1939	1966
varav gymnasiesärskolan	24	28	24

Nyckeltal	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018-12
Gymnasieskola - Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%) (N17457)	79.6%	76.9%	78.1%	81.9%
Gymnasieskola - Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, lägeskommun, andel (%) (N17458)	66.2%	58.0%	64.0%	61.0%

Ekonomi

Resultaträkning per verksamhetsområde

Resultaträkning beställare gymnasiet

Belopp i tkr	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Anslag	205 881	202 691	213 666
Taxor och avgifter			
Övrigt	29 921	34 440	33 087
Intäkter	**235 802**	**237 131**	**246 753**
Personalkostnader	2993	2576	2895
Köp av verksamheter	157857	162443	172072
Interna kostnader	51488	58763	57903
Lokalkostnader	638	449	394
Övrigt	5192	3850	5967
Kostnader	**218 168**	**228 081**	**239 231**
Resultat	**17 634**	**9 050**	**7 522**

Resultaträkning Tyresö gymnasium

	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Anslag	62 960	61 100	59 544
Taxor och avgifter	16	25	12
Övrigt	7 627	4 272	7 058
Intäkter	**70 603**	**65 397**	**66 614**
Personalkostnader	49 874	45 743	47 326
Köp av verksamheter	178	19	41
Interna kostnader	3 537	3 562	3 283
Lokalkostnader	15 659	14 338	12 601
Övrigt	10 974	9 104	12 198
Kostnader	**80 222**	**72 766**	**75 449**
Resultat	**-9 619**	**-7 369**	**-8 835**

Driftsredovisning per verksamhet

Totalt gymnasiet

Verksamhet	Utfall intäkt 2018	Utfall kostn 2018	Avvikelse
Beställare	259 125	250 982	8 143
Utförare	66 614	75 449	-8 835
Resultat totalt			**-692**

Driftredovisning beställare

Verksamhet	Utfall intäkt 2018	Utfall kostn 2018	Avvikelse
Gymnasium	246 753	239 231	7 522
Gymnasiesärskola	9 554	9 331	223
Förvaltningsgemensamt	2818	2420	398
Totalt Gymnasiet	**259 125**	**250 982**	**8 143**

Driftredovisning Tyresö gymnasium

Verksamhet	Utfall intäkt 2018	Utfall kostn 2018	Avvikelse
Gymnasium	66 614	75 449	-8 835
Totalt Gymnasiet	66 614	75 449	-8 835

Kommentar

Beställarsidan:

Förvaltningen redovisar ett ekonomiskt överskott på 8,1 mkr. Verksamhetsområdet gymnasiet har fått kompensation för fler elever i demografiavstämningen 2018 med 5,9 mkr. Migrationsverket avslog Tyresö kommuns ansökan om ersättning för asylsökande elever som har en annan vistelsekommun med drygt 1,6 mkr. Tyresö kommun har överklagat beslutet.

Utförarsidan:

Tyresö gymnasium redovisar ett underskott på 8,8 mkr för perioden, vilket orsakas av att det är färre elever som sökt sig till Tyresö gymnasium än budgeterat 2018. Programpengen täcker inte totala kostnader. Under 2018 har det också varit engångskostnader för säkerhetshöjande insatser.

Uppföljning av riskhanteringsplan

Risk	Åtgärder	Kontrollinsatser	Ansvar
Att elevantalet inte ökar	Övergångsplan, marknadsföringsinsatser,	Uppföljning antal elever, följa upp besök, samt elevprognos	Rektor
Svårighet att uppnå ökade kunskapsresultat	Analys av resultat och betyg, plan för stödåtgärder, elevhälsa, speciallärare, resurstimmar, utökat mentorskap	Uppföljning av resultat och betyg i det systematiska kvalitetsarbetet flera gånger per år. Statistik från Skolverket	Rektor
Att unga inom det kommunala aktivitetsansvaret inte får den hjälp de har rätt till	Framtagen handlingsplan följs	Rapportering till SCB och uppföljning	Gymnasie- och vuxenutbildningschef

Kommentar: Tyresö gymnasium har deltagit under gymnasiemässan i november 2018 samt haft egna mässor i Tyresö centrum. Intresset är förhållandevis stort, inte minst kring nyheten e-sport för framför allt elever på El-programmet, inriktning eldata, men som även vänder sig till skolans övriga elever. Gymnasiesärskolan deltog i Gymnasiesärskolemässan på Fryshuset under hösten 2018. Tyresö gymnasium har i uppdrag att fokusera på yrkesförberedande nationella program och introduktionsprogram. Under 2018 fasades de sista klasserna av de högskoleförberedande programmen ut och skolans fokus är till största delen yrkesutbildningar. Vid slutantagningen i augusti 2018 hade gymnasiet fyllt flertalet erbjudna platser. Tyresö gymnasium arbetar aktivt med utveckling av APL, lärling, certifiering av tre av yrkesprogrammen samt ett nära samarbete med branschen.

Av skolledningens analys av studieresultat på nationella yrkesförberedande program framgår att 71 procent av eleverna nådde gymnasieexamen våren 2018. Motsvarande siffror 2016 var 68 procent och 2017 81 procent. Tittar man på betygsmedelvärdet för yrkesprogrammen har det ökat från 10,5 våren 2017 till 11,0 våren 2018. Tyresö gymnasium har även arbetat fram rutiner kring förebyggande stödåtgärder i kärnämnena och uppföljning av elever som trots åtgärder fått F i kurser. Under läsåret 17/18 erbjöds elever att läsa om kärnämnen för att öka möjligheten att nå gymnasieexamen, med goda resultat. Denna möjlighet erbjuds även under läsåret 18/19.

Det har blivit en utökad bemanning inom det kommunala aktivitetsansvaret. Det finns rutiner och handlingsplan som följs.

Sammanfattande bedömning

Bedömningen är att målet om att Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner är i hög grad uppfyllt. Valfriheten är stor och eleverna kan söka till Tyresös eget gymnasium, som erbjuder yrkesprogram, men också till såväl fristående som kommunala skolor i hela länet. I Stockholms län råder frisök till gymnasiet, vilket betyder att elever som söker till gymnasieskolor i andra kommuner blir mottagna som förstahandssökande där. Antalet utbildningsplatser på resursskolor i länet är för vissa inriktningar mer begränsat. Andelen elever i Tyresö som får examen eller studiebevis efter fyra år har ökat något mellan 2017 och 2018. För Tyresö gymnasium har andelen minskat.

Folkbokförda 16-åringar i Stockholms län, ökar med 6,3 procent (drygt 1 500 personer) och förstahandssökande till alla nationella program ökar med 9,3 procent. Vid antagningen 2018 fick 72 procent av Tyresöungdomarna sitt förstahandsval. Antalet platser på resursskolor för elever med omfattande behov av särskilt stöd har inte ökat fast elevantalet har ökat. Av Tyresös cirka 1 900 gymnasieelever går 24 på gymnasiesärskolan.

Frånvaron inom gymnasieskolan är en prioriterad fråga på länsnivå där Stockholms Stad önskar gemensamma satsningar på att komma tillrätta med skolfrånvaro inom gymnasieskolan. Grundskolan, gymnasiet och socialförvaltningen i Tyresö medverkar sedan hösten 2017 i projektet: Problematisk skolfrånvaro, initierat och drivet av Storsthlm.

De särskilda uppdragen har genomförts. Planerna för gymnasiets lokaler, benämnt Mötesplats Kompassen har presenterats för kommunledningsutskottet och gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden i april samt kommunstyrelsen i maj. Underlaget har behandlats i lokalförsörjningsplanen och den strategiska lokalgruppen har fått i uppdrag att i samarbete med förvaltningen och nämnden göra en samlad utredning om hur gymnasiets lokaler ska användas.

Tyresö gymnasium

Tyresö gymnasium har i uppdrag att fokusera på yrkesprogram och introduktionsprogram samt gymnasiesärskolan. Tyresö gymnasium erbjuder också Second chance school som är en yrkesintroduktionsutbildning. Antalet elever på yrkesintroduktion mot ett yrke för elever med svenska som andra språk har ökat och redan nu har de första eleverna fått sin första anställning. Tyresö gymnasium väljs av 16 procent av de folkbokförda eleverna. Vid slutantagningen hade gymnasiet fyllt flertalet erbjudna platser.

Elevenkäten som genomförs i årskurs 2 på de nationella programmen visar på ett sämre resultat än året innan. Introduktionsprogrammen och gymnasiesärskolan omfattas inte. Enkäten visar på ett sämre resultat än föregående år. Elever har kontinuerlig dialog med mentorer om sina studier och sin utveckling. Elever har delvis möjlighet att vara med i planering av kurser och få utvärdera kurser bland annat utifrån på eget inflytande. Skolledning och elevhälsoteamet följer elevernas kunskapsutveckling genom klasskonferenser och genom att följa upp betyg. Tyresö gymnasiums elever upplever i högre grad än länssnittet att mentorsarbetet känns positivt. Under året har Tyresö gymnasium arbetat särskilt kring rutiner för stödåtgärder i kärnämnen.

Gymnasiesärskolan har ett gott rykte och samverkar med andra gymnasiesärskolor och har ett nära samarbete med arbetsplatser.

Ett särskilt arbete med studiero har genomförts för hela skolan. Insatser sätts in för att marknadsföra skolan och inför läsåret 19/20 kommer en ny profil erbjudas på el- data programmet, e-sport.

Sjukfrånvaron ligger på drygt fyra procent.

Ekonomiskt resultat

Förvaltningen redovisar ett ekonomiskt överskott på 8,1 mkr avseende beställarsidan. Verksamhetsområdet gymnasiet har fått kompensation för fler elever i demografiavstämningen 2018 med 5,9 mkr. Migrationsverket avslog Tyresö kommuns ansökan om ersättning för asylsökande elever som har en annan vistelsekommun med drygt 1,6 mkr. Tyresö kommun har överklagat beslutet.

Tyresö gymnasium redovisar ett underskott på 8,8 mkr för perioden, vilket orsakas av att det är färre elever som sökt sig till Tyresö gymnasium än budgeterat 2018. Programpengen täcker inte totala kostnader. Under 2018 har det också varit engångskostnader för säkerhetshöjande insatser.

Verksamhetsberättelse 2018
Vuxenutbildningen

tyresö kommun

Verksamhetsberättelse 2018

***Status:** Påbörjad* ***Rapportperiod:** 2018-12-31* ***Organisation:** Vo 07 - Vuxenutbildning*

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2018 ..... ***1***

Viktiga händelser ***2***

Uppföljning och analys av mål och resultat ***3***

Måluppfyllelse **3**

Uppdrag från kommun- och nämndplan **8**

Kvalitetsgarantier **8**

Verksamhetsuppdrag **9**

Verksamhetsmått 10

Ekonomi **10**

Resultaträkning per verksamhetsområde 10

Driftsredovisning per verksamhet 11

Kommentar 11

Uppföljning av riskhanteringsplan ***12***

Sammanfattande bedömning ***13***

Viktiga händelser

Under 2017 ökade antal elever på C3L oväntat mycket. Detta visade sig vara en trend som fortsatte under hela 2018. Historiskt brukar antalet ansökningar minska under pågående högkonjunktur för att sedan öka vid lågkonjunktur men detta har inte varit fallet under 2018. Både Tyresöbor och framförallt elever från annan kommun fortsätter att söka utbildningar och kurser i Tyresö i större utsträckning än tidigare år. En av utbildningarna som kursdeltagarna ökade markant är inom sfi och yrkesutbildningar.

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Tyresö kommun under vårterminen 2018. Skolinspektionen hade inga synpunkter på huvudmannens samlade ansvarstagande för utbildningen inom skolformen vuxenutbildning.

Ett slutbetänkande om utredningen om komvux har lämnats till regeringen. Utredningen föreslår bl.a. att skollagen förtydligas så att det framgår att komvux även utgör en del i arbetsmarknadens kompetensförsörjning och förberedelser till fortsatta studier samt att urvalsreglerna till komvux på gymnasial nivå ändras så att det inte längre är den med minst utbildning som automatiskt ska ha förtur vid urval, utan individer med störst behov av utbildningen.

Förstudien "Mötesplats kompassen" presenterades i kommunledningsutskottet och gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden i april samt på kommunstyrelsen i maj 2018. Den visade att Tyresö gymnasiums lokaler kan inrymma fler verksamheter däribland vuxenutbildningen på en mindre yta än idag, vilket också medför ett bättre resursutnyttjande. Kommunstyrelsen beslutade om en lokalförsörjningsplan den 8 januari 2019. Kommunens strategiska lokalgrupp får i uppdrag att i samverkan med respektive förvaltning och nämnd, i en samlad utredning, föreslå hur gymnasiets lokaler ska användas. Olika alternativ ska övervägas.

Uppföljning och analys av mål och resultat

Måluppfyllelse

Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner

Bedömning

Tyresö kommuns vuxenutbildning erbjuder eleven ett stort utbud av kurser och utbildningar. Utbildningen anpassas utifrån individens behov och förutsättningar och den kan variera både till längd och till innehåll. Målet är att eleven ska kunna kombinera dels studier i flera skolformer inom vuxenutbildningen, dels studier med arbete. Eleven ska ges reella möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och ta ansvar för sina studier. Vägledningsinsatser för elever och medborgare i Tyresö fyller en viktig funktion. Tyresöbor har tillgång till personal med sådan kompetens att medborgarnas behov av vägledning kan tillgodoses. Andel elever som når godkända betyg är fortfarande hög, 92 procent.

Titel	Bedömning
Kunskaper	

Trenden de senaste tre åren i den regionala elevenkäten är ett uppåtgående värde inom området lärande för de studerande på C3L. Det finns fortfarande utmaningar inom området delaktighet och då framförallt elevens möjligheter till att välja redovisningssätt. Nationella prov begränsar rätten att välja redovisningsmetod. Distanseleverna svarar i större utsträckning att de inte kan välja redovisningssätt.

Elevernas kunskapsresultat ska öka.

Bedömning

Indikatorerna kommer från Swecos årliga studerandeenkät för vuxenutbildningen i Stockholms län. "I denna undersökning är en skillnad mellan t.ex. ett medelvärde på 4,4 och 4,7 att betraktas som en väldigt liten skillnad, men en skillnad." (ur rapporten för 2018). Över tid (2016-2018) har C3L ökat nöjdheten inom de flesta frågeområdena men har fortfarande utmaningar.

Andelen elever med godkända betyg är på en hög nivå. På grundläggande och gymnasiala kurser når 92 procent godkända betyg.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Vuxenutbildning - andel elever (%) som uppnått godkända betyg på grundläggande nivå och gymnasial nivå	91.7%			→

Andelen som får betyget godkänd eller högre ligger stabilt på en hög nivå. Sfi-eleverna går kvar i kursen tills de är godkända därav utfallet 100 procent. C3L:s distanslärare har bättre måluppfyllelse för distansundervisningen än externa distansanordnare. En anledning kan vara möjligheten att träffa undervisande lärare på plats i Tyresö. Det kollegiala arbetet som blev klart under andra halvan av 2018 som leddes av två lärare har framförallt förbättrat samarbetet mellan lärarna om elever i behov av extra stöd. Om temat "Mångfald, inklusion och värdegrund i vuxenutbildningen" har ökat måluppfyllelsen går inte att dra några slutsatser om men fler har blivit medvetna om de utmaningar elever från andra skolkulturer har i vuxenutbildningen.

Elevers delaktighet inom vuxenutbildningen ska öka.

Bedömning

Under året har både skolledningen och lärarna varit ute i klasserna och informerat. Hösten 2018 startade C3L elevråd för SFY och SFX-utbildningarna. Denna aktivitet tillkom under året då studerandeenkäten visade att eleverna behövde fler kanaler till skolledningen. Aktiviteten bör ha ökat måluppfyllelsen för dessa utbildningar. En utmaning i enkäten är "Jag får välja hur man jag redovisar mina kunskaper" där värdet är lägre än snittet i länet för både sfi och vux. Resultatet har diskuterats och problematiserats tillsammans med lärarna på C3L som menar att för t.ex. nationella prov finns inte detta utrymme och då ska frågan besvaras med ett nej. Det är svårt att dra några slutsatser om valda aktiviteter, dvs. gruppdiskussioner om frågan, varit tillräckliga för att öka måluppfyllelsen.

Vuxenutbildning - andel elever som anger att: "Jag vet vem jag kan kontakta om jag har synpunkter eller klagomål"

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
83.00%	100.00%		→

Elevundersökningen visar på ungefär samma resultat som tidigare. SFI/SFX 84 procent svarade ja och komvux 82 procent svarade ja.

Vuxenutbildning - studerande som anger att de är nöjda med inflytandet de har över undervisningen

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
0.8	1.0		→

Elevundersökningen visar på ungefär samma resultat som tidigare. SFI/SFX 78 procent svarade ja och komvux 82 procent svarade ja.

Elevernas utbildnings- och yrkesval inom vuxenutbildningen ska vara väl underbyggda.

Bedömning

En stor ökning av antal elever som uppger att de träffat en studie-och yrkesvägledare har skett inom grundläggande- och gymnasiala kurser. Frågan finns inte med för sfi i Sweco-enkäten men studie- och yrkesvägledarna går ut i sfi-klasserna och informerar. Det är svårt att få en rättvis indikator på frågan i enkäten då elever som går på C3L men bor i annan kommun ska erbjudas vägledning i hemkommunen men svarar på enkäten som Tyresöelev. 82 % har dock svarat att det stämmer helt alternativt stämmer att de är nöjda med den studie- och yrkesvägledning de fått oavsett var den erbjudits. 10 procent av svaren indikerar att eleverna varken nöjda eller missnöjda. Aktiviteterna har sannolikt bidragit till det förbättrade resultatet.

Vuxenutbildning - andel elever som anger att: "Jag har träffat en studie- och yrkesvägledare på min skola"

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
73.0%	100.0%		-

Indikatorn visar att fler elever som studerar grundläggande - och gymnasiala kurser än tidigare uppger att de har träffat en studie- och yrkesvägledare medan färre elever på sfi/sfx uppger att det haft ett möte.

SFI/SFX 58 procent svarade ja och övriga komvux 88 procent svarade ja. Kommentar till SFI: Om undersökningen gjordes mer specificerat skulle svaren vara olika mellan t ex en nybörjarelev och en elev som är på slutet av C eller D-kurs. De får också en viss vägledning i registreringssamtalet när de startar sfi. De som hör till etableringen har handläggare på Arbetsförmedlingen.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning

Enheten redovisar ett överskott på 5,7 mkr. C3L:s verksamhet har av tradition varit en mycket konjunkturberoende verksamhet. Vid en högkonjunktur brukar elevantalet minska inom all vuxenutbildning. Den trenden har dock inte stämt de senaste åren och i synnerhet inte under 2018. C3L har under året 2018 framgångsrikt bedrivit utbildningar för Tyresöbor men även med sökande från andra kommuner. Intäkterna från externa anordnare har i hög utsträckning bidragit till en budget i balans. Framförallt har ett ökat antal elever från Haninge valt att studera på C3L under hösten 2018 då Centrum Vux i Haninge valde att lägga ner de teoretiska gymnasiala kurserna i egen regi. Under hösten 2018 startade C3L en ny barnskötarutbildning med inriktning på svenska som andraspråk där flera av deltagarna kommer från kranskommunerna. Båda händelserna har bidragit till att intäkterna ökade

mer än budgeterat. Ökningen har dock resulterat i högre lokalkostnader samt att antalet anställda ökat men sammantaget har satsningarna bidragit till ökade intäkter.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat, Tkr	5 684.0	0.0		

Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning

C3L:s ledning uppmanar till dialog och kollegialt lärande. I det systematiska kvalitetsarbetet ses rutiner över två gånger per år. Förändringar har blivit nödvändiga mot bakgrund av ökningen av antalet elever. Medarbetarna anser att ledningen finns på plats och lyssnar och att det hela tiden finns en dialog kring utveckling.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Medarbetarenkäten - Andel medarbetare som anser att "På min arbetsplats tar vi oss tid att diskutera och dela våra kunskaper och erfarenheter"	78.00%			

C3L:s ledning uppmanar till dialog och kollegialt lärande. För att kunna utnyttja lokalerna maximalt är schemat fullbokat under en arbetsdag vilket medför att alla inte kan träffas förutom på tider som är blockade, så som APT och gemensamma fortbildningsdagar.

Medarbetarenkäten - andel medarbetare som anser att "Vi på min avdelning/enhet ser över och förbättrar våra rutiner kontinuerligt"	89.00%			

I det systematiska kvalitetsarbetet ses rutiner över av ledningen två gånger per år. Under året har antalet elever ökat så pass mycket att förändringar kontinuerligt har varit nödvändiga.

Medarbetarenkäten - andel medarbetare som anser att närmaste chef gör mig delaktig och lyssnar på mina synpunkter vid framtagande av förslag och förändringar	97.00%			

Framgångsfaktorn på denna fråga är sannolikt att ledningen finns på plats och lyssnar.

Attraktiv arbetsgivare

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Bedömning

90 procent kan rekommendera Tyresö som arbetsgivare, vilket är ett högre värde än genomsnittet för övriga kommunen.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare	90.00%	100.00%		↗

Totalt för gymnasium och vuxenutbildning.

Medarbetarundersökning - Medarbetarindex (MI)	80			-

HME är 80, vilket är lägre än utvecklingsförvaltningen som helhet och kommunen. Uppgiften avser gymnasium och vuxenutbildningsavdelningen som helhet.

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Bedömning

Vuxenutbildningens sjukfrånvaro är 2 procent 2018.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)	2.03%			↘
Utfall 2018.				
Sjukfrånvaro kort (< 60 dagar)	1.55%			→
Utfall 2018.				
Sjukfrånvaro lång (= > 60 dagar)	4.80%			↗
Utfall 2018.				

Uppdrag från kommun- och nämndplan

Särskilda uppdrag

Titel	Status
Konkurrensutsättning	
Kommentar:	

Diskussioner om en gemensam vuxenutbildningsregion förs inom Storsthlm. Kommunerna är splittrade i frågan. Samarbete sker för dyrare yrkesutbildningar som yrkesförarutbildningen.

I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019.	
Kommentar:	

C3L:s mål och inriktning är att främja studerandes utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen anpassas efter den studerandes behov och förutsättningar och kan därför variera till både längd och innehåll. Studerandeteam, lärverkstad och extra stödfunktioner finns. Fortbildning av personal genomförs med finansiering från Specialpedagogiska skolmyndigheten och ämnesfortbildning. Lokalerna är anpassade för personer med funktionsvariationer och individuella anpassningar görs utifrån elevers enskilda behov.

Taxor och avgifter	
Kommentar:	

Varje elev på C3L betalar en av nämnden beslutad kopieringsavgift, max 200 kronor för en heltidsstuderande.

Kvalitetsgarantier

- Alla Tyresöbor kan få studie- och yrkesvägledning på C3L.
- Studerande på C3L får en individuell studieplan.
- Tyresöbor som har gymnasieexamen eller studiebevis eller fyller 20 år under hösten innevarande år kan läsa grundläggande kurser och gymnasiala kurser som ger behörighet till högre utbildningar på C3L. SFI kan läsas från 16 års ålder. Om kurserna inte kan erbjudas på C3L, få man läsa dem i samverkande grannkommun eller på distans. Förutsättningen är att eleven uppfyller kraven för utbildningen/kursen eller är prioriterad enligt styrdokumenten.
- För att säkerställa undervisningens kvalitet genomförs årligen en regiongemensam studerandeundersökning och kursutvärderingar.

Kommentar: Kvalitetsgarantierna har uppfyllts. På C3L kan vuxna Tyresöbor läsa sfi, grundläggande vuxenutbildning och gymnasiala ämnen som ger behörighet till högre utbildningar eller yrkesutbildningar. Om kursen/utbildningen inte kan erbjudas på C3L kan utbildningen ges hos samverkande utbildningsanordnare eller på distans. Prioritering och urval görs enligt styrdokumenten för vuxenutbildningen.

Verksamhetsuppdrag

Centrum för livslångt lärande (C3L) är Tyresö kommuns lärcenter för vuxenutbildningen. På C3L står individens behov och undervisningens kvalitet i centrum. Skolans undervisning bygger på alla människors lika värde och undervisningen bedrivs i demokratiska former. C3L är en modern skola med hög teknisk standard där undervisningen utgår från ett vuxenpedagogiskt perspektiv. Lokalerna är anpassade för personer med funktionsvariationer och individuella anpassningar görs utifrån elevers enskilda behov.

Under 2017 ökade antal elever på C3L oväntat mycket. Detta visade sig vara en trend som fortsatte under hela 2018. Historiskt brukar antalet ansökningar minska under pågående högkonjunktur för att sedan öka vid lågkonjunktur men detta har inte varit fallet under 2018. Både Tyresöbor och framförallt elever från annan kommun fortsätter att söka utbildningar och kurser i Tyresö i större utsträckning än tidigare år. En av de utbildningar där kursdeltagarna ökat markant är inom sfi och yrkesutbildningar i kombination med svenska som andraspråk, t.ex. vård, barnskötare och SFX-IT. Efterfrågan har dock även ökat inom gymnasiala kurser som leder till högre studier. Det finns ingen indikation på att Rättighetslagstiftningen från 2017 är anledningen till ökningen då rätten sällan eller aldrig åberopas i ansökan. Analysen av ökningen av elever för 2018 är att fler väljer att vidareutbilda sig, att elever från Haninge har från hösten 2018 haft möjlighet att söka teoretiska gymnasiala kurser. Dessutom är ökningen av antalet nyanlända i Tyresö kommun ett resultat av den fortsatta elevökningen under 2018.

C3L har lämnat in två ansökningar till yrkeshögskolemyndigheten om utbildningar inom java och webbutveckling. Myndigheten för yrkesutbildning prioriterade inte dessa ansökningar.

Den årliga Sweco-undersökningen riktar sig till samtliga studerande i Stockholms län. Nämndmålens uppfyllandegrad mäts med indikatorerna som framkommer i enkäten.

C3L har under 2018 haft fortsatt svårt att rekrytera legitimerade lärare, en utmaning som skolan delar med de flesta skolor i länet. C3L har till viss del löst detta genom att legitimerade lärare har gått lärarlyftet. Detta kräver dock att vikarier sätts in. Lärarlönerna på komvux ligger inte i samma lönenivå som lärare i övriga skolformer i kommunen vilket försvårar rekryteringarna av lärare till komvux i Tyresö. Till viss del beror detta på att komvux inte kan ta del av vissa statliga bidrag till lärares löner (lärarlönelyftet).

Trepartssamarbetet med Haninge och Nynäshamn, men även samarbetet med andra anordnare som NTI, är ett led i att kunna erbjuda Tyresöbor ett allt bredare utbud av utbildningar och kurser. Samarbetet har fungerat bra och kommer att fortsätta under 2019.

Under året har bristen på lokaler varit stor men genom att hyra delar av gymnasiet har den akuta bristen kunnat tillgodoses under året. Bristen på grupprum är fortfarande mycket stor.

Under året har det fortsatt varit svårt att rekrytera elever som kan få ta del av Studiestartstöd-satsningen. Anledningen var att villkoren för bidraget är så snäva att få kvalificerade sig till bidraget. Detta har visat sig vara ett nationellt dilemma och från 2019 ändras villkoren så fler kan ges möjlighet att söka bidraget.

Från och med 1 juli 2018 infördes förändringar i styrdokumenten för att stärka elevernas digitala kompetens. C3L kvalitetssäkrade detta genom att vid fyra utbildningstillfällen förstärka den kollegiala digitala kompetensen under hösten 2018.

Verksamhetsmått

Nyckeltal	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018-12
Vuxenutbildning - Antal elever hösttermin * exkl. SFI och SFX	850	876	868	1 134
Vuxenutbildning - Antal elever vårtermin * exkl. SFI och SFX	820	832	903	938
Vuxenutbildning - totalt antal elever på SFI	432	468	524	612
Vuxenutbildning - totalt antal elever på SFX	117	129	238	393
Vuxenutbildning - Antal elever i gymnasial yrkesutbildning	541	563	538	564
Vuxenutbildning - Antal elever som genomfört yrkesutbildning under året.	229	213	237	225
Vuxenutbildning - Antal elever i YH-utbildning	75	73	48	26
Vuxenutbildning - Antal elever som genomfört YH-utbildning	23	28	25	26

Ekonomi

Resultaträkning per verksamhetsområde

Belopp i tkr	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Anslag	26 885	25 301	27 700
Taxor och avgifter	182	176	92
Övrigt	18 384	24 601	21 712
Intäkter	**45 451**	**50 078**	**49 504**
Personalkostnader	23 176	24 948	27 580
Köp av verksamheter	9 505	8 172	5 219
Interna kostnader	2 078	2 293	1 032
Lokalkostnader	4 099	3 995	3 772
Övrigt	6 175	5 609	6 351
Kostnader	**45 033**	**45 017**	**43 954**
Resultat	**418**	**5 061**	**5 550**

Driftsredovisning per verksamhet

	Utfall intäkter 2018	Utfall kostnader 2018	Avvikelse
Förvaltningsgemensamt	909	775	
Gemensamt	909	775	134
Grundläggande kurser	5 982	5 631	
Gymnasiala kurser	5 472	4 495	
Gymnasiala yrkesutbildningar	12 135	13 491	
Yrkeshögskoleutbildningar	1 218	1 253	
Särvux	269	151	
Lärling	2 723	2 188	
SFI	21 360	16 154	
Uppdragsutbildning	345	591	
Totalt vuxenutbildning	**49 504**	**43 954**	**5 550**
Resultat	**50 413**	**44 729**	**5 684**

Kommentar

Enheten redovisar ett överskott på 5,7 mkr. C3L:s verksamhet har av tradition varit en mycket konjunkturberoende verksamhet. Vid en högkonjunktur brukar elevantalet minska inom all vuxenutbildning. Den trenden har dock inte stämt de senaste åren och i synnerhet inte under 2018. C3L har under året 2018 framgångsrikt bedrivit utbildningar för Tyresöbor men även med sökande från andra kommuner. Intäkterna från externa anordnare har i hög utsträckning bidragit till en budget i balans. Framförallt har ett ökat antal elever från Haninge valt att studera på C3L under hösten 2018 då Centrum Vux i Haninge valde att lägga ner de teoretiska gymnasiala kurserna i egen regi. Under hösten 2018 startade C3L en ny barnskötarutbildning med inriktning på svenska som andraspråk där flera av deltagarna kommer från kranskommunerna. Båda händelserna har bidragit till att intäkterna ökade mer än budgeterat. Ökningen har dock resulterat i högre lokalkostnader samt att antalet anställda ökat men sammantaget har satsningarna bidragit till ökade intäkter.

Uppföljning av riskhanteringsplan

Risk	Åtgärder	Kontrollinsatser	Ansvar
Negativa elevavhopp	Studievägledning, Förlängning av kurstid, Rutiner vid distanskurser, Uppföljning av orsaker vid avbrott	Analys av avhopp	Rektor C3L

Kommentar:

En av förstelärarna, har i förstelärarуppdraget att följa upp och analysera avbrottsorsaker samt presentera resultatet för personalen. En förstudie för 2017 presenterades och diskuterades på APT under våren 2018. Förstelärarен kommer att följa upp avhoppen under 2018 och jämföra resultaten resultatet kommer att presenteras under våren 2019. Analys/slutsats av förstelärare: "Med denna förstudie har jag visat att den största anledningen av kursavbrott var inaktivitet. Några inledande förklaringar till inaktivitet kan vara problem med motivationen och prokrastinering. Dessa förklaringar i sin tur bottnar i ett antal psykologiska faktorer. Denna förstudie måste efterföljas av en mer omfattande studier.

Vilka åtgärder har förstudien resulterat i? Under 2018 arbetade personalen tillsammans fram en handlingsplan för elever som behöver extra stöd med studierna. Handlingsplanen är ett underlag för det arbete som fortsätter in på 2019 med utökade timmar för specialpedagogik samt en mentor (del av tjänst) som hjälper eleverna med planeringen av studierna. Studerandeteamet träffas varje vecka i stället för varannan som tidigare.

Sammanfattande bedömning

Under 2017 ökade antal elever på C3L oväntat mycket. Detta visade sig vara en trend som fortsatte under hela 2018. Historiskt brukar antalet ansökningar minska under pågående högkonjunktur för att sedan öka vid lågkonjunktur men detta har inte varit fallet under 2018. Både Tyresöbor och framförallt elever från annan kommun fortsätter att söka utbildningar och kurser i Tyresö i större utsträckning än tidigare år. En av de utbildningar där kursdeltagarna ökat markant är inom sfi och yrkesutbildningar i kombination med svenska som andraspråk, t.ex. vård, barnskötare och SFX-IT. Efterfrågan har dock även ökat inom gymnasiala kurser som leder till högre studier. Det finns ingen indikation på att Rättighetslagstiftningen från 2017 är anledningen till ökningen då rätten sällan eller aldrig åberopas i ansökan. Analysen av ökningen av elever för 2018 är att fler väljer att vidareutbilda sig, elever från Haninge har från hösten 2018 haft möjlighet att söka teoretiska gymnasiala kurser samt att ökningen av antalet flyktingar i Tyresö kommun är ett resultat av den fortsatta elevökningen under 2018.

En utmaning i dagsläget är hur mycket verksamheten klarar av att expandera och vad som i så fall ska prioriteras. Minskar antalet elever på sfi och komvux samt att Haningeeleverna väljer annan anordnare kan utmaningen vara det omvända. C3L finansierar själv ökade kostnader för expansionen så som möblering av nya lokaler samt till exempel större elevkök anpassat för fler elever.

Betygsstatistiken visar att antalet godkända betyg ligger kvar på samma nivå 92 procent som senaste mätningen. C3L:s distanslärare har bättre måluppfyllelse för distansundervisningen än externa distansanordnare.

I den länsgemensamma elevenkäten framkommer att C3L i jämförelse med andra anordnare i regionen ligger på samma nöjdhetsnivå inom området lärande. Enkäten visar i övrigt på ungefär samma resultat som föregående år. Vad gäller kontakt med studie- och yrkesvägledare kan svaret bli lite missvisande eftersom elever kan ha rätt till vägledning i en annan kommun eller via Arbetsförmedlingen.

Sjukfrånvaron ligger på två procent vilket är klart under kommunens mål. Vuxenutbildningen redovisar ett ekonomiskt överskott på 5,7 miljoner kronor för 2018.

Datum	2019-02-28
Tid	18:30–19:55
Plats	Bollmora, plan 1 kommunhuset
Beslutande	Se närvarolista
Övriga deltagare	Se närvarolista
Justeringens plats och tid	2019-03-05 klockan 13:00 i biblioteket i Tyresö centrum
Paragrafer	17–26

Sekreterare

Yunus Tuncer

Ordförande

Christoffer Holmström

Justerande

Christoffer Holmström Jan-Åke Svensson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Sammanträdesdatum	2019-02-28
Datum då anslaget sätts upp	2019-03-07
Datum då anslaget tas ned	2019-03-30
Förvaringsplats för protokollet	Förvaltningen för liv och hälsas arkiv

Underskrift

Yunus Tuncer

	Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Christoffer Holmström (S)
Agneta Hansson (L)
Anna Eriksson (M)
Kristjan Vaigur (S)
Katarina Helling (S)
Lilian Nylinder (MP)
Jan-Åke Svensson (M)
Hampus Degramo (M)
Oliver Frimodig (SD)

Ersättare

Haralampos Karatzas (L)
Ulla Hoffmann (V)
Anna Steele (C)

Övriga

Irene Hededal, Förvaltningschef, Förvaltningen för liv och hälsa
Ann-Sofie Bjärkeblad, Biträdande rektor, Förvaltningen för liv och hälsa
Yunus Tuncer, Sekreterare/utredare, Förvaltningen för liv och hälsa
Helene Martinsson, Projektledare, till och med § 17
Lena Beskow, Rektor, Förvaltningen för liv och hälsa

Frånvarande

Erisa Gul Khar (S)
Thomas Morley (L)
Peter Söderlund (MP)
Wilmer Roslund (M)
Amjad Mccool (KD)
Jonathan Fritzdorf (SD)

§ 12

UTDRAG

Dnr 2019/BUN 0033 003

Verksamhetsberättelse 2018

Barn- och utbildningsnämndens beslut

1. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 1: Förskola och pedagogisk omsorg 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
2. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 2: Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.

Beskrivning av ärendet

Barn- och utbildningsförvaltningen har sammanställt verksamhetsberättelse 2018 för barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområden VO 1: Förskola och pedagogisk omsorg och VO 2: Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem. Verksamhetsberättelserna redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Verksamheten och dess kvalitet har följts upp liksom det ekonomiska resultatet. Dessutom redogörs för vidtagna åtgärder för att hantera risker och resultatet från kontrollinsatser enligt riskhanteringsplanen.

Ordförandeutlåtande

När vi socialdemokrater tidigare var i opposition, påpekade vi vid ett flertal tillfällen vår oro kring att förskolor och grundskolor i Tyresö inte fick tillräckligt med resurser för att klara sina uppdrag.

När vi nu tar del av verksamhetsberättelsen från 2018, samt det ekonomiska utfallet (ärende fyra) är det tydligt att vi haft rätt i vår analys och våra farhågor om en underfinansierad verksamhet i Tyresö.

Därför är det glädjande att vi i det nya styret, Tillsammans för Tyresö, trots kommunens ansträngda ekonomiska läge, tar ansvar och investerar i Tyresös barn och elever och tillskjuter resurser till våra verksamheter.

Mer om våra satsningar och visioner går att läsa om i ärende 3, nämndplan.

Bilagor

Tjänsteskrivelse verksamhetsberättelse 2018.pdf
Verksamhetsberättelse 2018 VO 1 Förskola och pedagogisk omsorg 20190220.pdf
Verksamhetsberättelse 2018 VO 2 Grundskola inkl. grundsärskola och fritidshem 20190220.pdf

Tyresö kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
Frida Ryholt
Utredare
08-578 29 519
frida.ryholt@tyreso.se

Diarienummer
2019/BUN 0033 003

Barn- och utbildningsnämnden

Verksamhetsberättelse 2018 för barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområden

Barn- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut till barn- och utbildningsnämnden

1. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 1: Förskola och pedagogisk omsorg 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
2. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 2: Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Monika Larsson
Förvaltningschef

Beskrivning av ärendet

Barn- och utbildningsförvaltningen har sammanställt verksamhetsberättelse 2018 för barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområden VO 1: Förskola och pedagogisk omsorg och VO 2: Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem. Verksamhetsberättelserna redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Verksamheten och dess kvalitet har följts upp liksom det ekonomiska resultatet. Dessutom redogörs för vidtagna åtgärder för att hantera risker och resultatet från kontrollinsatser enligt riskhanteringsplanen.

Viktiga händelser under 2018

Lärplattform och digitalisering
Båda verksamhetsområdena har infört en ny kommunikativ lärplattform, Vklass som infördes hösten 2018. En fördel är att både förskolan, grundskola, gymnasiet och vuxenutbildningen nu har samma lärplattform vilket ger en kontinuitet och tillgänglighet för medborgarna. Förskolan och skolan förhåller sig och agerar utifrån den nationella digitaliseringsstrategin. En IT-strateg har anställts och kartläggning har gjorts för att kunna skapa en gemensam grundnivå som alla kommunala för- och grundskolor ska erbjuda i Tyresö Kommun

Skolinspektionen har granskat förskolor och skolor i Tyresö kommun.
Bedömningen är att förskolan uppfyller författningarnas krav inom arbetsområdena förutsättningar för utbildning i förskolan samt utveckling av utbildning i förskolan. De positiva delar som lyftes fram var bland annat att omorganisationens syfte med en ökad likvärdighet har uppfyllts.

Skolinspektionens helhetsbedömning för förskoleklass och grundskola är att huvudmannen uppfyller författningens krav gällande förutsättningar för utbildning vid skolenheterna samt utveckling av utbildning vid skolenheterna.

Vid helhetsbedömning av fritidshem och grundsärskolan bedömde Skolinspektionen att det fanns vissa brister i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Förvaltningen följer upp kritiken från Skolinspektionen och åtgärder har vidtagits.

Centrala barn- och elevhälsan

Resurs och utvecklingscentrum (RUC) har sett över sina rutiner och är numera en uppsökande verksamhet. Förändring i arbetssätt har också gjorts för psykologerna som numera har en basförsörjning på en skola men jobbar mer verksamhetsövergripande. Alla Tyresös kommunala grundskolors elevhälsoteam har under hösten fått utbildning i SPSMs (Specialpedagogiska skolmyndigheten) tillgänglighetsmodell.

Sammanfattande slutsatser

Förskolan har hög måluppfyllelse för verksamhetsområdet

Utifrån föräldraenkäten som gjordes våren 2018 visar resultaten att de allra flesta som har sina barn i Tyresö kommuns förskolor är nöjda och delaktigheten upplevs som hög. Många vårdnadshavare tycker att personalen är intresserade av deras synpunkter och önskemål på verksamheten samt att barnens tankar och intressen tas tillvara. Förskolan har lyckats med nämnduppdraget att minska barngruppens storlek till nivå med rikssnittet.

Grundskolan har ett bra resultat

Tyresö hamnar på plats 54 av 290 kommuner i Sveriges kommuner och landstings (SKL) årliga ranking Öppna jämförelser grundskola. Det är en klar förbättring från förra årets plats 133, och i nivå med tidigare år.
Resultatdialogerna som sker kontinuerligt i skolorna har varit ett led i det ökade kunskapsresultatet. Andelen elever som svarar att de är trygga i skolan uppgår till 87 procent i årskurs 5 och 82 procent i årskurs 8. Resultat är några procentenheter lägre jämfört med tidigare år men ligger trots allt på en hög positiv nivå. Arbetet med likabehandlingsplanen och andra insatser som till exempel kartläggning av otrygga platser, trygghetsvandringar på skola samt fritidshem och samsyn på trivselregler ger förutsättningar att skapa en tryggare skolmiljö.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron ligger fortfarande högt inom båda verksamhetsområdena men satsningar har gjorts för att åtgärda detta. I augusti 2018 började

korttidsfrånvaron att sjunka. Alla skolledare i Tyresö kommun har genomgått HR-avdelningens utbildning gällande sjukfrånvaro.

Ekonomi

Verksamhetsområde 1: Förskola och pedagogisk omsorg har en ekonomi i balans och kontroll på sin verksamhet.
Verksamhetsområde 2: Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem har inte en ekonomi i balans. Anpassningar av organisationen har gjorts under 2018, både på förvaltnings- och enhetsnivå.

Riskhanteringsplan

Åtgärder har gjorts enligt planering i riskhanteringsplanen inom båda verksamhetsområdena.

Utmaningar

Kompetensförsörjningen är ett kritiskt område för verksamhetsområdena. Förvaltningen har fått i uppdrag att ta fram en kompetensförsörjningsplan för förskola och grundskola. Positiva delar som kan lyftas fram är att Skolinspektionens bedömde vid granskning av förskolan, att rekryteringsupplägget utgår från förutsättningarna. Värdefullt gällande rekrytering i grundskolan är att omsättningen på personal har minskat.

Verksamhetsberättelse 2018

Vo 01 – Förskola och pedagogisk omsorg

tyresö kommun

Innehållsförteckning

1. Verksamhetsuppdrag 3
2. Viktiga händelser 3
3. Uppföljning och analys 5
3.1 Måluppfyllelse 5
3.1.1 Målområde Livskvalitet. Den attraktiva kommunen 5
3.1.2 Målområde: God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter 9
3.1.3 Målområde: Attraktiv arbetsgivare 10
4. Uppdrag från kommun och nämndplan 13
4.1 Verksamhetsmått 14
5. Ekonomi 15
5.1 Resultaträkning per verksamhetsområde 15
5.2 Driftsredovisning per verksamhet 16
6. Uppföljning av riskhanteringsplan 18
7. Sammanfattande bedömning 19

1. Verksamhetsuppdrag

Verksamhetsområdets uppdrag är att ansvara för förskola och pedagogisk omsorg för alla barn i förskoleålder i Tyresö kommun. Förskolan ska bedriva en god pedagogisk verksamhet. Förskolan ska vara trygg, lärorik och utvecklande för alla barn som går där. Utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och demokratiska värden. Förskolan ska uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation, och alla människors lika värde. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Verksamheten styrs av skollagen och förskolans läroplan. Den pedagogiska omsorgens uppdrag är att erbjuda barn lärande, omsorg och omvårdnad. Läroplanen för förskolan ska vara vägledande för verksamheten.

Inom verksamhetsområdet ligger ansvaret för barnhälsan, en stödfunktion som arbetar med konsultation till och handledning av förskolans personal med barnet i fokus.

2. Viktiga händelser

Skolinspektionens granskning

Skolinspektionens har granskat förskoleområdet på huvudmannanivå. Bedömningen är att förskolan uppfyller författningarnas krav inom arbetsområdena förutsättningar för utbildning i förskolan samt utveckling av utbildning i förskolan. De positiva delar som lyftes fram var bland annat att omorganisationens syfte med en ökad likvärdighet har uppfyllts. Dessutom har barngruppernas storlek minskat, det systematiska kvalitetsarbete fungerar genom hela organisationen och rekryteringsupplägget utgår från förutsättningarna.

Den pedagogiska miljön

Den pedagogiska miljön har varit i fokus under året och olika satsningar på kompetensutveckling inom området har skett både lokalt och centralt. I början på året gjordes en satsning på inköp av ljuddämpande bord, där syftet var att öka likvärdigheten och förbättra arbetsmiljön för både barn och vuxna. Arbetet har gett gott resultat och en tydlig förändring kan skönjas i verksamheten.

Beslut som påverkar verksamheten

I augusti fattades beslut om en förtydligad läroplan. Syftet är att kvaliteten i förskolan ska höjas. Områden som förtydligas eller lyfts in i läroplanen är läsning, barnskötarnas viktiga uppdrag i arbetslaget och barns rätt till integritet. Den reviderade läroplanen gäller från och med den 1 juli 2019. Förskolechefen ska benämnas rektor från och med den 1 juli 2019. Förskolan är början av ett sammanhållet skolsystem och förskolans rektor har det pedagogiska ledarskapet för en läroplansstyrd verksamhet. För att öka likvärdigheten och stärka kvaliteten inom förskolan ska rektorer för förskola gå en obligatorisk befattningsutbildning, likt rektorer i grund- och gymnasieskola.

Centrala barn- och elevhälsan

Resursutvecklingscentrum (RUC) har förändrat sin organisation och är numera en mer uppsökande verksamhet än tidigare. En liten utökning av specialpedagogisk kompetens inom RUC har skett. RUC arbetar aktivt med att möta de behov som finns genom verksamhetsbesök i förskolan. Förskolan har ett IT-nätverk som drivs av RUC.

Nya instruktörer i ABC har utbildats. ABC står för Alla barn i centrum och är ett program med fyra föräldraträffar som syftar till att stärka relationen mellan barn och föräldrar. Föräldrautbildningen är kostnadsfri och mycket populär.

Övriga förändringar och utveckling som berör verksamheten

Platsbehovet antas öka under 2019 och förvaltningen arbetar för att säkerställa platser.

Utökning av förskoleplatser har skett i form av en utbyggnad av Kumla förskola. Bygget startade i oktober genom att bibliotekets lokaler görs om till förskola. Lokalerna kommer kunna erbjuda nya platser från och med mars 2019.

Framtagning av konceptförskola har fortsatt på en mer detaljerad nivå och under 2019 kommer arbete påbörjas för att uppföra de första två förskolorna. Detaljplanerna är klara och bygglovsarbetet har påbörjats. Förskolorna beräknas vara klara till 2020/2021.

Bemanningsenheten är igång i full skala och har väldigt framgångsrikt levererat vikarier till alla kommunala förskolor. En kvalitetshöjning har skett, vilket gynnar barnen på alla förskolor.

Stamina – projekt för minskad sjukfrånvaro – har slutförts. En utvärdering kommer ske i början på 2019. En effekt som kan ses redan nu är en positiv trend i lägre sjukfrånvaro.

En gemensam lärplattform, Vklass, lanserades i oktober och införandet sker i tre steg. Det första steget har varit att få alla kommunala förskolor att använda närvarorapportering och information till vårdnadshavare i systemet. Nästa steg blir att arbeta mer systematiskt med dokumentation kring barns lärande. Införandet har gått mycket bra.

3. Uppföljning och analys

3.1 Måluppfyllelse

Vision för Tyresö kommun 2030
Den politiska ledningen har en vision för år 2030; Tyresö ska vara den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen.

Sammanfattning av visionen
År 2030 bor 60 000 invånare i Tyresö. I kommunen finns en blandning av olika boendeformer. Tyresö är sedan flera år en av Sveriges bästa skolkommuner. Kommunen är välmående med små sociala problem. Äldreomsorgen har prioriterats särskilt och det finns en variation av boendeformer väl anpassade till äldres behov och efterfrågan. Tyresö är känt i hela landet för sitt framgångsrika näringsliv som är rikt och differentierat med stark entreprenörsanda. Kommunen arbetar utifrån ett medborgarperspektiv. Gång- och cykelnät är väl utbyggt. Kollektivtrafiken fungerar bra med korta restider till såväl Stockholm som Nacka och Södertörn. Det medvetna miljöarbetet har gett resultat. Kommunens ekonomi är stabil och i balans.

3.1.1 Målområde Livskvalitet. Den attraktiva kommunen

Strategiskt mål	Bedömning	Kommentar
Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner	I hög grad uppfyllt	I skolinspektionens granskning under våren fick Tyresös förskolor godkänt. De positiva delar som lyftes fram var bland annat att omorganisationens syfte med en ökad likvärdighet har uppfyllts. Dessutom har barngruppernas storlek minskat, det systematiska kvalitetsarbetet fungerar genom hela organisationen och tanken kring rekrytering utgår från förutsättningarna. En målmedveten förskolechefsgrupp leder god utveckling inom förskoleområdet. Vårdnadshavare är nöjda och trygga med verksamheten, vilket bidrar till ett gott rykte för Tyresö kommuns förskolor.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2018
Förskola - andel föräldrar som instämmer på påståendet "Jag är nöjd med verksamheten i mitt barns förskola" (föräldraenkät)	89 %	94 %	92 %	100 %

Nationellt mål: Normer och värden

Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem.

Nämndmål: Upplevelsen av trygghet ska öka i grundskolan

Verksamheten har under året haft ett systematiskt trygghetsarbete samt förbättrat kommunikationen med vårdnadshavarna. Pedagoger har aktivt arbetat med att bli mer professionella i sitt bemötande. Pedagogiska nätverk har arbetat med reflektion kring bemötande, pedagogisk miljö, den röda tråden i den pedagogiska verksamheten samt vilken roll och ansvar var och en har. Fokus har också legat på arbete med barnen i mindre grupp vilket forskningen visar är speciellt positivt för de yngre barnen. Verksamheten gick över till den nya lärplattform Vklass under hösten, vilket i början innebar vissa problem i närvarohanteringen. Det kommer säkerställas att hanteringen av närvarohanteringen är felfri under 2019.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2018
Förskola - andel föräldrar som instämmer på påståendet "Mitt barn är tryggt i förskolan" (föräldraenkät)	94,0 %	95,0 %	95,0 %	100 %

Nationellt mål: Utveckling och lärande

Förskolans verksamhet ska präglas av en pedagogik där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Verksamheten ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta till vara och stärka barnets intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Verksamheten ska bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra grunden för förskolans verksamhet, som ska utgå från barnens erfarenheter, intressen, behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och idéer ska tas till vara för att skapa mångfald i lärandet.

Kommentar: Förskolan har haft fokus på att öka medvetenheten kring utveckling och lärande. Utvecklingen går åt rätt håll. Behov finns av att synliggöra barnens lärande mer i den pedagogiska dokumentationen utifrån framtagna styrdokument. Här blir Vklass en hjälp och likvärdigheten kan öka. Förskolan behöver följa med i aktuell forskning och samhällsutveckling för att ge barnen de bästa förutsättningarna att utvecklas och bli demokratiska medborgare. Inom det digitala lärandet behövs mer kunskap och utbildning för att möta samhällets behov och barnens framtid.

Nämndmål: Lärandet ska öka i verksamheten

Lärandet står i centrum för förskolan och alla barn ska ges långsiktiga förutsättningar att lära och utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Kommentar: Det är viktigt att utveckla en röd tråd i förskolans lärandemiljö och i den pedagogiska verksamheten. För att ge barnen rätt förutsättningar för lärande har pedagoger genom kollegialt

lärande reflekterat kring begrepp och lärande tillsammans. Lokala och centrala nätverk har skapats och är aktiva.

Under hösten har sex förskolor arbetat utifrån läslyftet. Temat har varit naturvetenskapliga verb. Enligt rapport från förskolcheferna har läslyftet gagnat kvaliteten i verksamheten. Pedagogerna har arbetat systematiskt och observerat att barnen ökat sin språkmedvetenhet och sitt språkförråd genom att använda nya ord, leka och experimentera utifrån dessa, de har fått utforska och undersöka. Barnen har varit delaktiga i dokumentationen av projektet och lärprocessen och dess strategier har varit tydliga.

Det finns fortfarande utvecklingsområden kvar att arbeta med, till exempel digitalisering och synliggörande av barns lärande. Genom Vklass kommer verksamheten i framtiden att kunna nå vårdnadshavarna på ett nytt och mer likvärdigt sätt.

Viktigt är också att ta del av befintlig och kommande forskning inom området.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2018
Förskola - andel föräldrar som instämmer på påståendet "Förskolan arbetar med att få barnen att förstå matematik i barnens vardag" (föräldraenkät)	78,0 %	80,0 %	80,0 %	100 %
Förskola - andel föräldrar som instämmer på påståendet "Förskolan arbetar med att utveckla barnens intresse för språk" (föräldraenkät)	83,0 %	82,0 %	81,0 %	100 %

↗ Nationellt mål: Barns inflytande och Förskola och hem

I förskolan läggs grunden för att barnen ska förstå vad demokrati är. Barnens sociala utveckling förutsätter att de alltefter förmåga får ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan. De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för bör ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av verksamheten.

→ Nämndmål: Barns och vårdnadshavares delaktighet i förskolan ska öka

Kommentar: Det blir en ny skrivning i den nya läroplanen (Lpfö-18) kring det nationella målet Förskola och hem. För att skapa bästa möjliga förutsättningar för att barnen ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samarbeta på ett nära och förtroendefullt sätt mot hemmen. Vårdnadshavarnas delaktighet kan ökas genom att tillgängliggöra mer dokumentation och information från verksamheten. Vklass förväntas ge effekt och bidra till en positiv utveckling. Utveckling av Vklass pågår under hela 2019 och utvärdering kommer att ske.

Lpfö- 18 -Barn har rätt till delaktighet och inflytande. De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för ska ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av utbildningen. Barns delaktighet i förskolan behöver öka, men det finns redan idag goda exempel; bland annat projekt/temaarbeten, läslyftet, värdegrundsarbetet och arbetet med barnkonventionen. Här följer ett exempel från en förskolechef:
"Arbetet med barnkonventionen har ökat barnens delaktighet både för att barnen själva blir medvetna om sina rättigheter och lär sig att uttrycka dem, men också för att pedagogerna blir mera medvetna om sitt arbetssätt och bemötande, vågar ifrågasätta detta och vara normkritiska".

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2018
Förskola - andel föräldrar som instämmer på påståendet "Mitt barns tankar och intressen tas tillvara" (föräldraenkät)	79,0 %	78,0 %	81,0 %	100 %
Förskola - andel föräldrar som instämmer på påståendet "Personalen är intresserad av mina synpunkter och önskemål" (föräldraenkät)	81,0 %	82,0 %	84,0 %	100 %

Nationellt mål: Övergång och samverkan

Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling och lärande. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda barnen och deras vårdnadshavare inför övergångar från förskolan till förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Kommentar: En viss ökning av likvärdigheten i övergångarna har skett men skola och förskola behöver samarbeta ännu mer. De fristående verksamheterna behöver komma med i utvecklingsarbetet för att en säker övergång ska ske för alla barn i Tyresö kommun.

Nationellt mål: Uppföljning, utvärdering och utveckling

Förskolans kvalitet ska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följas upp, utvärderas och utvecklas. För att utvärdera förskolans kvalitet och skapa goda villkor för lärande behöver barns utveckling och lärande följas, dokumenteras och analyseras. För att stödja och utmana barn i deras lärande behövs kunskap om varje barns erfarenheter, kunnande och delaktighet samt inflytande över och intresse för de olika målområdena. Det behövs också kunskap om hur barns utforskande, frågor, erfarenheter och engagemang tas till vara i verksamheten, hur deras kunnande förändras samt när de upplever verksamheten som intressant, rolig och meningsfull.

Syftet med utvärdering är att få kunskap om hur förskolans kvalitet, det vill säga verksamhetens organisation, innehåll och genomförande kan utvecklas så att varje barn ges bästa möjliga

förutsättningar för utveckling och lärande. Det handlar ytterst om att utveckla bättre arbetsprocesser, kunna bedöma om arbetet sker i enlighet med målen och undersöka vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra förutsättningarna för barn att lära, utvecklas, känna sig trygga och ha roligt i förskolan. Det är analyserna av utvärderingens resultat som pekar ut väsentliga utvecklingsområden. All form av utvärdering ska utgå från ett tydligt barnperspektiv. Barn och vårdnadshavare ska vara delaktiga i utvärdering och deras röster ska lyftas fram.

Kommentar: Det systematiska kvalitetsarbetet varierar mellan förskolorna. Under året har arbete pågått för att utveckla kompetensen i uppföljningssystemet Bestyr hos förskolecheferna och arbetet har gett resultat. Aktiviteterna som skapas blir tydligare så att effekterna av åtgärderna/insatserna blir mätbara. Analysarbetet kan dock förbättras. Kvalitetsenhetens granskningar av förskolans enheter bidrar till att förvaltningen får kännedom om styrkor och svagheter. Vårdnadshavarna deltar i både granskningar och föräldraenkät.

Nationellt mål: Förskolechefens ansvar

Som pedagogisk ledare och chef för förskollärare, barnskötare och övrig personal i förskolan har förskolechefen det övergripande ansvaret för att verksamheten bedrivs i enlighet med målen i läroplanen och uppdraget i dess helhet. Förskolechefen har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten.

Kommentar: 2018 har alla förskolechefer varit på plats och ingen omsättning har skett, detta har bidragit till att utvecklingsarbetet har haft fullt fokus. Förskolecheferna tar stort ansvar för sin pedagogiska verksamhet; granskningar som gjorts har visat på både goda exempel och en del utvecklingsområden. Genom att få syn på våra utvecklingsområden kan förskolechefernas processer mot målen stödjas. Att vara förskolechef och ta ansvar för sin verksamhet kräver en pedagogisk ledare som är nära sin verksamhet och schemalägger tid i barngrupp. Förskolechefen behöver skapa en organisation med reflektionstid för arbetslag och för enskilda pedagoger, samt med pedagogiska nätverk. Genom reflektion, pedagogisk dokumentation och systematiskt kvalitetsarbete får förskolechef inblick i verksamheten. Ett systematiskt och målmedvetet arbete har skett under året. Förskolecheferna tar sitt uppdrag på allvar och det leder till god utveckling

3.1.2 Målområde: God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål (tillika nämndmål)	Bedömning	Kommentar
Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser	I hög grad uppfyllt	VO 1 har bra balans och kontroll. Förskolecheferna gör ett mycket bra arbete med att se långsiktigt och följa svängningar i verksamheten. En strävan finns att öka antalet förskollärare och då stiger kostnaderna rejält. Löneglidning och konkurrens med närliggande kommuner om kompetent personal skapar en viss oro. Verksamhetsstöd och tilläggsbelopp har ökat kraftigt under året en justering sker inför 2019.

Indikator	Kön	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2018
Ekonomiskt resultat, Tkr	Alla	3 592	143	106	4 008	0

Strategiskt mål	Bedömning	Kommentar
Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer	Delvis uppfyllt	Genom att den nya medarbetarfilosofin implementeras väntas innovationen öka. Detta arbete påbörjas under 2019.

Nämndmål: Metoden Leda för resultat används vid utvecklingsarbete

Kommentar: Ett flertal andra olika projekt har pågått under 2018 vilket bidragit till att metoden inte har använts.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Andel av de anställda som instämmer på påståendet "Förslag på nya och bättre sätt att arbeta välkomnas". *Enkäten görs vartannat år.*	58,00%	-	65 %

3.1.3 Målområde: Attraktiv arbetsgivare

Strategiskt mål/nämndmål	Bedömning	Kommentar
Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare	I hög grad uppfyllt	Hög personaltäthet och mindre barngrupper är faktorer som är viktiga ur ett pedagogperspektiv. Det är faktorer som gör att det blir lättare att rekrytera kompetent personal. Forum för kollegialt lärande är efterfrågat och ger positiva verkningar ute i verksamheterna. Det finns behov av karriärvägar för dem som vill vidare i utveckling. I det arbete som skett de senaste tre åren har förskolans rykte stärkts och förbättrats.

Indikator	Kön	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018-08	Mål 2018
Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare	Alla	75 %	48 %	*	86 %	

Kommentar: En positiv ökning har skett. Omsättning på pedagoger har skett under de senaste tre åren till grannkommuner, men nu finns det även en trend att pedagoger återvänder till Tyresö kommun. Förändringar som skett kring både miljö, pedagogik och ledning ger positiva effekter.

Strategiskt mål/nämndmål	Bedömning	Kommentar
Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.	Delvis uppfyllt	Sjukfrånvaron är betydligt högre än de önskade fyra procenten. Aktiva åtgärder har dock vidtagits. Förskolecheferna har tillsammans med HR arbetat med flera rehabiliteringsärenden, som ibland går tillbaka många år i tiden. Att arbeta med rehabiliteringsärenden är ett tidskrävande och långsiktigt arbete. Projektet Stamina visar på en positiv trend och en liten nedgång i sjukfrånvaron över tid. Den nystartade bemmaningsenheten har bidragit med en stabil och säker vikarietillsättning.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2018
Den totala sjukfrånvaro inom verksamhetsområdet (%)	10,1%	9,5%	9,4	<4%
Sjukfrånvaro kort (< 60 dagar)	4,4%	4,7%	5,8	<4%
Sjukfrånvaro lång (= > 60 dagar)	5,7%	4,8%	3,5	<4%

Kommentar: En sakta nedgång sker men sjukfrånvaron är fortsatt hög. Arbete måste fortgå under 2019 för att nå hållbara resultat. Stamina projektet har pågått i två år och vissa positiva effekter har det gett. Utvärdering av projektet kommer ske i början på 2019. Förskolecheferna har arbetat mycket systematiskt med hög frånvaro och haft både rehabiliteringssamtal och hälsosamtal med berörda medarbetare. Stödet från HR har varit mycket bra. Den största effekten har varit kring de med långa sjukskrivningarna. Start av bemanningsenheten har bidragit till ökad kvalitet och säkrare och effektivare vikariehantering.

→ Nämndmål: Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Andel av de anställda som anser att sysselsättningsgraden är anpassad efter deras önskemål. ** Ingen mätning gjord för 2017*	91%	*	89%

Kommentar: Sysselsättningsgraden kan till stor del tillgodoses. Finns inga signaler om någon övertalighet eller neddragning av sysselsättningsgrader.

4. Uppdrag från kommun och nämndplan

Titel	Status	Kommentar
Konkurrensutsättning		Uppdraget är uppfyllt. För förskolan är 36 % fristående verksamhet och 64 % kommunal. Fördelningen för pedagogisk omsorg är 82 % för fristående verksamhet och 8 % i kommunal regi.
Ekologiska livsmedel		Under 2018 uppgick andelen ekologiska livsmedel till 36,2 procent.
I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019.		En kartläggning av vilka kompetensutvecklingsinsatser som behövs för att möta olika funktionsnedsättningar är påbörjad och analysen kommer leda till prioriterade insatser för personalen.
Taxor och avgifter		Taxan är justerad.
Arbeta för ökad personaltäthet och minskade barngrupper		Under 2018 har barngruppernas storlek minskade. Det totala antalet avdelningar har ökat. Personaltätheten ligger i nivå med tidigare år. Fortsatt utbyggnad är nödvändig för att kunna fortsätta arbetet.
Stärkt fokus på utveckling och lärande		Verksamheten har en högre kompetens hos cheferna och ett större fokus kring utveckling och lärande. Forum för kollegialt lärande som några förskolechefer leder bidrar till en större likvärdighet mellan förskolorna.För att skapa bättre förutsättningar för barns utveckling och lärande fortsätter verksamheten att utveckla lärmiljöer och kompetensutveckla pedagogerna så att alla barn ska ha tillgång till material och miljöer som skapar nyfikenhet och lust att lära samt bli bemöta med respekt, tolerans och acceptans för att deras lärande ska vara lustfyllt. Ett viktigt begrepp i Lpfö-18 är undervisning. 2019 kommer det skapas tillfällen för pedagoger och chefer att diskutera och reflektera kring begreppet; Vad betyder det för mig, och vilket ansvar har jag? I implementeringen av den reviderade läroplanen skapas möjligheter för ett ännu bättre lärande för barnen men även ordet omsorg lyfts upp. Vikten av en trygg omsorg som är grundläggande för barnets välbefinnande och trygghet betonas.
En förskola och skola för var och en		97 % av förskolans pedagoger känner till värdegrunden och nästan 80 % anser att den är levande i verksamheten. Förskolecheferna bidrar till stor del genom sitt systematiska och långsiktiga arbete med värdegrundsdokumentet. Ledarfilosofi och medarbetarfilosofi är bra komplement till en förskola och skola för var och en.

4.1 Verksamhetsmått

Titel	Kön	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Förskola - andel barn som fått plats på förskola inom tre månader.	Alla	98 %	98 %	98 %	100 %
Förskola - antal barn i förskolan	Alla	1 628	1 661	1 703	1716
Förskola - antal barn per årsarbetare i förskolan (kommunal regi)	Alla	5,9	5,8	5,6	5,65
Förskola - marknadsandel egen regi, (%)	Alla	61 %	62 %	62 %	64 %
Förskola - pedagogisk personal, antal årsarbetare i förskola	Alla	306	313	300,7	298,81
Förskola - årsarbetare i förskolan med pedagogisk högskoleexamen, andel (%)	Alla	30,1 %	24,4 %	26 %	29 %

5. Ekonomi

5.1 Resultaträkning per verksamhetsområde

Belopp i tkr	2018 budget	2018 utfall	2018 avvikelse	2017 avvikelse
Beställare				
Ram	326 008	318 157	-7 851	-9 802
Intäkter, externa	31 632	30 922	-711	2 880
Kostnader	-357 640	-348 630	9 010	6 929
Resultat	0	449	449	7

Utförare				
Intäkter, interna	217 567	215 595	-1 972	-377
Intäkter, externa	3 515	4 436	921	807
Kostnader	-221 083	-216 472	4 611	-331
Resultat	0	3 559	3 559	98

Netto VO Förskola				
Resultat	0	4 008	4 008	106

Verksamhetsområde förskola och pedagogisk omsorg har nettoresultat per december överskott med 4,0 mnkr. Den slutliga avstämningen mot demografi gav att det varit i snitt 71 barn färre än budgetprognosen, vilket innebär att 7,85 mnkr återförts till demografibuffert.

Den främsta orsaken till överskottet på beställarsidan är lägre kostnader i förvaltningsgemensam personal.

Den främsta orsaken till överskottet hos utföraren är att det är svårt att rekrytera förskollärare, då det råder brist i hela regionen. Därmed blir löneckostnaderna lägre, då arbetet istället utförs av barnskötare eller motsvarande med lägre lön.

5.2 Driftsredovisning per verksamhet

Beställare VO1 Förskola

Belopp i tkr	2018 budget	2018 utfall	2018 avvikelse	2017 avvikelse
Intäkter				
Ram från kommunfullmäktige	326 008	318 157	-7 851	-9 802
Taxor och avgifter	21 958	19 614	-2 344	3 030
Försäljning av verksamhet (IKE)	800	1 132	332	426
Moms	6 664	7 227	563	56
Statsbidrag, kvalitet maxtaxa	2 210	2 949	739	-632
Summa Intäkter	357 640	349 079	-8 562	-6 922
Kostnader				
Förv.gemensamma kostnader	-14 328	-11 382	2 946	3 398
Förskolepeng	-321 632	-311 109	10 523	2 457
Pedagogisk omsorgspeng	-6 469	-6 559	-90	366
Vårdnadsbidrag	0	0	0	359
Barnomsorg på obekväm tid	-1 500	-2 537	-1 037	-621
Öppna förskolan	-1 632	-1 530	102	54
Tilläggsbelopp, verksamhetsstöd	-7 447	-11 030	-3 583	915
Verksamhetsstöd sociobaserat 1-2	-1 632	-1 580	52	
Sociodemografiskt tillägg	-3 000	-2 903	97	0
Summa kostnader	-357 640	-348 630	9 010	6 929
Resultat	0	449	449	8

Kommentar intäkter

Differensen mellan budget och utfall för ram från kommunfullmäktige är justeringen mot demografibuffert. Intäkter från föräldraavgifter följer antalet barn i förskoleålder, och är därför lägre än budget. Försäljning av plats till barn från andra kommuner är något högre och statsbidrag från migrationsverket är högre, med fler nyanlända barn i förskoleålder.

Kommentar kostnader

Utfallet för förskolepeng är lägre än budgeterat för året, vilket följer av att det är färre barn i kommunen än budgetens demografiprognos.

Under våren togs fler beslut om tilläggsbelopp och verksamhetsstöd, vilket medför ökade kostnader. Antalet barn med behov av barnomsorg på obekväm tid har ökat mot tidigare år.

Kommentar resultat

Beställaren förskola resultat är överskott med 0,45 mnkr. Främsta orsaken till överskottet efter demografijustering är lägre kostnader för personal i förvaltningsgemensam organisation.

Utförare i egen regi, VO1 Förskola

Belopp i tkr	2018 budget	2018 utfall	2018 avvikelse	2017 avvikelse
Intäkter				
Tidigare års resultat		98	98	0
Förskolepeng	202 927	199 599	-3 328	450
Verksamhetsstöd, socio och beslut	5 303	8 134	2 831	-748
Socio	2288	2 261	-27	0
Pedagogisk omsorg	508	504	-4	-79
Statsbidrag	3 515	4 436	921	710
Övriga intäkter, uthyrd personal internt	6 542	4 999	-1 543	97
Summa intäkter	**221 083**	**220 031**	**-1 052**	**430**
Kostnader				
Kostnad, inhyrd personal internt	-676	-3 515	-2 839	
Personalkostnader	-169 228	-159 750	9 478	1 170
Lokalkostnader	-23 740	-23 740	0	7
Skolmåltid	-17 700	-18 475	-775	1 716
Lekmaterial	-2 402	-3 094	-692	-833
Övriga kostnader	-7 337	-7 898	-562	-2 392
Summa kostnader	**-221 083**	**-216 472**	**4 611**	**-331**
Resultat	**0**	**3 559**	**3 559**	**98**

Kommentar intäkter

Utfallet för förskolepeng är något lägre än budget. Detta är en effekt av att det är färre barn i den kull som började i förskolan under hösten. Verksamhetsstöd är högre än budget, till följd av fler ansökningar och de tydligare riktlinjerna för dessa. Statsbidraget för minskade barngrupper är högre än budget. Övriga intäkter omfattar uthyrd personal via bemanningsenheten samt ersättning för handledare till förskollärar-studenter. Nyttjandet av bemanningsenheten har ökat succesivt under året.

Kommentar kostnader

Personalkostnader är lägre än budget, främst på grund av svårigheterna att rekrytera förskollärare. Vikarier från bemanningsenheten finns som kostnad inhyrd personal, internt.
Övriga kostnader är högre än budget. I övriga kostnader ingår lokal administration, ombyggnad för minskade barngrupper, mindre reparationer av lokaler och inventarier, inköp av inventarier, avgifter till miljö- och hälsobesiktningar samt fortbildning och friskvård. Under hösten genomfördes mindre satsningar inom lekmaterial och lokalmiljön för några av förskolorna.

Kommentar resultat

Utförare i egen regi visar i december ett överskott på 3,56 mnkr. Den främsta orsaken till överskottet är svårigheten att rekrytera förskollärare, detta är gemensamt för många kommuner i regionen.. Förskolorna arbetar fortfarande aktivt för att öka andelen förskollärare.

6. Uppföljning av riskhanteringsplan

Kommentar: Systematiskt arbete utifrån plan mot diskriminering och kränkande behandling ska underlättas genom en e-tjänst som lanseras under 2019. Verksamhetsområde 1 visar en positiv nedgång i sjukfrånvaron och har systematiskt haft hälsosamtal och rehab. Nyttjandet av bemanningsenheten är hög.

Risk	Åtgärd	Kontrollinsatser	Ansvarig
Svårigheter att uppnå målen "Lärandet ska öka i verksamheten" respektive "Kunskapsresultaten ska öka och hålla en hög kvalitet".	Verksamhetschef och förskolechef/rektor följer och analyserar resultaten och sätter in åtgärder. Resultatdialoger med rektorerna.	Uppföljning av resultat och betyg i det systematiska kvalitetsarbetet.	Rektor respektive förskolechef i samarbete med respektive verksamhetschef.
Svårigheter att uppnå målen "Upplevelsen av trygghet ska öka i förskolan" respektive "Upplevelsen av trygghet ska öka i grundskolan".	Systematiskt arbete utifrån plan mot diskriminering och kränkande behandling.	Alla enheter har en reviderad och förankrad plan mot diskriminering och kränkande behandling.	Verksamhetschef
	Sammanställning av anmälningar om kränkande behandling, skolinspektionsärenden och anmälningar till Barn- och elevombudet.	Månatlig information till nämnden	Förvaltningschef
Svårighet att uppnå målet "Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än 4 procent"	▪ Uppföljning av korttidsfrånvaron. ▪ Uppföljning av Stamina och Bemanningsenheten.	▪ Systematisk och regelbunden resultatuppföljning ▪ Uppföljning nyttjande av Bemanningsenheten	Förvaltningschef tillsammans med verksamhetschefer.
Svårigheter att uppnå målen "Barns och vårdnadshavares delaktighet i förskolan ska öka" respektive "Elevers och vårdnadshavares delaktighet i skolan ska öka".	Öka mångfalden av alternativ till vårdnadshavarna, samt modernisera kanaler för ökad delaktighet.	Aktivitet i verksamhetsplan	Verksamhetschef
Svårighet att erbjuda förskoleplats inom tre månader (kommunens riktlinjer).	Planering på kort och lång sikt i samarbete med berörda verksamheter och förvaltning.	Regelbundet arbete med befolkningsprognos och särskild bevakning kring inflyttning.	Förvaltningschef tillsammans med verksamhetschef.

7. Sammanfattande bedömning

Måluppfyllelse för verksamhetsområdet

Utifrån föräldraenkäten som gjordes våren 2018 visar resultaten att de allra flesta som har sitt barn i Tyresö kommuns förskolor är nöjda och delaktigheten upplevs som hög. Många vårdnadshavare tycker att personalen är intresserade av deras synpunkter och önskemål på verksamheten samt att barnens tankar och intressen tas tillvara.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen uppfyller författningarnas krav för förutsättningar för utbildning i förskolan och utveckling av utbildning i förskolan.

Sjukfrånvaron är fortsatt hög, flera insatser görs och börjar ge effekt. Bemanningsenheten fyller en stor funktion och har kommit igång bra, då alla förskolor nu är en del av Bemanningsenheten.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen genomförs. Gällande konkurrensutsättning är 36 procent av förskolan fristående verksamhet respektive 64 procent kommunal verksamhet. Under 2018 uppgick andelen ekologiska livsmedel till förskolan till 36,2 procent.

Utifrån uppdrag från tillgänglighetsplanen har allergirond genomförts.

Nämnduppdrag

Tyresö har minskat sin storlek på barngrupp, 2017 var genomsnittet för hela landet: 15,3. I oktober 2018 hade Tyresö kommuns förskolor 14, 68 barn per avdelning. Personaltätheten ligger i nivå med tidigare år. En minskning av statsbidragen för minskade barngrupper skedde under läsåret 18/19. Det är osäkert om det kommer ge effekter på storleken på barngrupperna men arbete sker för att kunna behålla de organisationer som byggts upp.

Övriga slutsatser utifrån omvärldsbevakning

Förskoleverksamheten måste fortsätta utökas i takt med utbyggnad av kommunen. Tidsmässigt börjar planerna komma i fas med utbyggnad. När förskoleverksamheten utökas behöver kommunen mer behörig och erfaren personal.

Kompetensförsörjningen är ett kritiskt område för verksamhetsområdet. Förskollärare är ett bristyrke och på grund av den stora konkurrensen i Stockholmsregionen är rekrytering av förskollärare och erfarna barnskötare en fortsatt stor utmaning för Tyresö kommun. Lyckas inte kommunen rekrytera behörig personal finns det risk att kompetensbrist uppstår.

Verksamhetsberättelse 2018

Vo 02 - Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem

tyresö kommun

Innehållsförteckning

1. Verksamhetsuppdrag 3
2. Viktiga händelser 4
3. Uppföljning och analys 5
3.1 Måluppfyllelse 5
3.1.1 Målområde Livskvalitet. Den attraktiva kommunen 5
3.1.2 Målområde: God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter 11
3.1.3 Målområde: Attraktiv arbetsgivare 12
4. Uppdrag från kommun- och nämndplan 15
4.1 Särskilda uppdrag 15
4.2 Verksamhetsmått 17
5. Ekonomi 19
5.1 Resultaträkning per verksamhetsområde 19
5.2 Driftsredovisning per verksamhet 20
6. Uppföljning av riskhanteringsplan 24
7. Sammanfattande bedömning 25

1. Verksamhetsuppdrag

Verksamhetsområdets uppdrag är att ansvara för grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem för alla barn i grundskoleålder i Tyresö kommun. Utbildningen i grundskolan syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och demokratiska värden. Den ska bidra till alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Grundsärskolan ska ge elever med en intellektuell funktionsnedsättning utbildning anpassad till elevens förutsättningar och så långt det är möjligt motsvara den som ges i grundskolan. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Verksamheten styrs av skollag och läroplan.

Inom verksamhetsområdet ligger ansvaret för elevhälsan, en verksamhet vars syfte är att arbeta förebyggande för att främja lärande och hälsa.

2. Viktiga händelser

Förändringar i regelverk
För läsåret 2018/2019 har förändringar skett i de regelverk som styr skolan. Verksamheten har under året anpassats för att möta dessa förändringar.

- Förskoleklass är obligatoriskt från läsåret 2018/2019.
- Nationella proven har blivit mer styrande vid betygsättning och digitaliseras från årskurs 9.
- Riktlinjerna för politisk information i skolundervisning har tydliggjorts.
- Stadieindelad timplan för grundskolan, vilket bland annat innebär att moderna språk är obligatoriskt och betyg sätts från årskurs 6.
- Utökad undervisningstid i moderna språk och matematik.
- Prao är obligatoriskt och ska omfatta minst tio dagar från och med årskurs 8 i grundskolan respektive årskurs 9 i specialskolan.
- Programmering har blivit obligatorisk i undervisningen.

Kumla lärstudio startades upp i augusti 2018. Miljön i lärstudion är anpassad för att ge elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar så goda förutsättningar som möjligt. Placering sker i samarbete mellan centrala elevhälsan, skola och vårdnadshavare. Det finns två grupper en för årskurs 1-6 och en för årskurs 7-9. Fyra pedagoger arbetar i lärstudion.

Nationella IT-strategin 2017-2022 och digitalisering är en del av den infrastruktur som barn- och utbildningsnämnden har att förhålla sig till. Vikten av digital kompetens har skrivits in tydligare i läroplaner, kursplaner och ämnesplaner. Barn- och utbildningsförvaltningen har svarat upp mot utvecklingen genom ett ökat fokus på digitalisering via IKT (informations- och kommunikationsteknik). En IT-strateg har anställts och alla skolor har genomfört kartläggningar av befintlig infrastruktur inom digitalisering. Nya e-tjänster har tagits fram och en ny kommunikativ lärplattform, Vklass, infördes hösten 2018. En fördel är att både förskolan, grundskolan, gymnasiet och vuxenutbildningen nu har samma lärplattform, vilket ger en kontinuitet och tillgänglighet för medborgarna.

Interna rutiner har under året förstärkts och förbättras. Exempelvis deltar Tyresö kommun i ett projekt kring problematisk skolfrånvaro som är initierat och drivs av Storsthlm. Som ett led i detta har också riktlinjer om skolfrånvaro tagits fram.

Inför GDPR har det skett en stor inventering av vilka dokument som finns och vad som ska gallras. Nya gemensamma mallar och rutiner har tagits fram och implementerats.

Skolinspektionen har granskat förskolor och skolor i Tyresö kommun. Utifrån kritik gällande det systematiska kvalitetsarbetet i grundsärskola och på fritidshem, har rutiner förtydligats och dokumenterats gällande kvalitetsarbetet.

3. Uppföljning och analys

3.1 Måluppfyllelse

Vision för Tyresö kommun 2030
Den politiska ledningen har en vision för år 2030; Tyresö ska vara den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen.

Sammanfattning av visionen:
År 2030 bor 60 000 invånare i Tyresö. I kommunen finns en blandning av olika boendeformer. Tyresö är sedan flera år en av Sveriges bästa skolkommuner. Kommunen är välmående med små sociala problem. Äldreomsorgen har prioriterats särskilt och det finns en variation av boendeformer väl anpassade till äldres behov och efterfrågan. Tyresö är känt i hela landet för sitt framgångsrika näringsliv som är rikt och differentierat med stark entreprenörsanda. Kommunen arbetar utifrån ett medborgarperspektiv. Gång- och cykelnät är väl utbyggt. Kollektivtrafiken fungerar bra med korta restider till såväl Stockholm som Nacka och Södertörn. Det medvetna miljöarbetet har gett resultat. Kommunens ekonomi är stabil och i balans.

3.1.1 Målområde Livskvalitet. Den attraktiva kommunen

Strategiskt mål	Bedömning	Kommentar
Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner	I hög grad uppfyllt	Tyresö hamnar på plats 54 av 290 kommuner i Sveriges kommuner och landstings (SKL) årliga ranking Öppna jämförelser grundskola. Det är en klar förbättring från förra årets plats 133, och i nivå med tidigare år. Resultatdialogerna som sker kontinuerligt i skolorna har varit ett led i det ökade kunskapsresultatet. Meritvärdet i Tyresös kommuns samtliga skolor hamnar bland de 25 % bästa i landet.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2018
Grundskola - sammanvägt resultat i grundskolan, samtliga skolor, ranking	48	133	54	<50

Kommentar: Rankingresultatet i Öppna jämförelser grundskola baseras på meritvärde, behörighet till gymnasiet och andel elever som klarar kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 9. Dessa mått är sedan viktade mot ett modellberäknat värde som fokuserar på kommunens socioekonomiska förutsättningar. Resultatet av måtten samt viktningen ger kommunens placering i rankingen.

Nationellt mål: Normer och värden

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Kommentar: Arbete med den gemensamma värdegrunden; "En förskola och skola för var och en" genomsyrar förvaltningen De fyra grundläggande förhållningssätten som genomsyrar verksamheten är: Alla ska med, Alla gör skillnad; alltid framåt; Allt går. Under läsåret 2018 har grundskolorna haft ett prioriterat utvecklingsarbete med revidering av plan mot kränkande behandling. Strukturen i planen är nu samma för alla skolor i Tyresö, för att underlätta för utvärdering och prioritering av insatser.

Nämndmål: Upplevelsen av trygghet ska öka i grundskolan

Miljön i grundskolan och grundsärskolan inklusive fritidshemmen ska vara trygg, inkluderande och inspirerande. Det gäller såväl fysisk trygghet som den psykosociala miljön. Mobbning får inte förekomma, alla elever ska bli sedda och känna sig trygga. Miljön ska präglas av arbetsro och bidra till lust att lära och utvecklas. Samtliga elever ska vara trygga i skolan.

Indikator	Kön	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2018
Grundskola - andel elever i årskurs 5 som instämmer på påståendet "jag känner mig trygg i skolan" (elevenkät)	Alla	91,00%	93,00%	90,00%	87,00%	100 %
Grundskola - andel elever i årskurs 8 som instämmer på påståendet "jag känner mig trygg i skolan" (elevenkät)	Alla	89,00%	89,00%	88,00%	82,00%	100 %

Kommentar: Andelen elever som svarar att de är trygga i skolan uppgår till 87 procent i årskurs 5 och 82 procent i årskurs 8. Elevernas resultat har gått tillbaka med några procentenheter jämfört med tidigare år men ligger trots allt på en hög positiv nivå. Tryggheten bedöms vara god. Arbetet med likabehandlingsplanen och andra insatser som till exempel kartläggning av otrygga platser, trygghetsvandringar på skola samt fritidshem och samsyn på trivselregler ger förutsättningar att skapa en tryggare skolmiljö.

Nationellt mål: Kunskaper/Bedömning och betyg

Kunskaper

Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också en grund för fortsatt utbildning. Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares

ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.

Bedömning och betyg
Betyget uttrycker i vad mån den enskilda eleven har uppnått de nationella kunskapskrav som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika kunskapskrav för olika betygssteg.

Kommentar: Resultatet för eleverna i årskurs 9 läsåret 17/18 steg inom alla tre områden; meritvärde, andel behöriga till gymnasiet samt elever med fullständigt betyg.

Nämndmål: Kunskapsresultaten ska öka och hålla en hög kvalitet

Kunskapsresultaten står i centrum för skolan och alla elever ska ges långsiktiga förutsättningar att lära och utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Kommentar: Analys av elevernas kunskapsresultat visar på en stabil ökning de närmaste åren. Detta syns genom den analys av högstadieelevernas resultat som görs regelbundet. Meritvärdet för kommunala skolor är bland de 25 % bästa i landet.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2018
Grundskola - Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	81,30%	73,80%	78,0%	100%
Grundskola - Elever i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	92,00%	82,90%	86,8%	100%
Grundskola - genomsnittligt meritvärde årskurs 9 kommunala skolor (17 ämnen) (Källa kolada N15505)	237,00 *	226,00	233,5	<50

* 2016 exkluderades elever med okänd bakgrund

Nämndmål: Eleverna i Tyresö har kunskap och förmåga att göra väl underbyggda val för fortsatta studier och framtida yrkesval.

Kommentar: Samtliga elever på högstadieskolorna har tillgång till studie- och yrkesvägledare och har därmed möjlighet till enskilda möten för att göra väl underbyggda val inför kommande studier.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall läsår 2018	Mål 2018
Grundskola - Andel gymnasieelever som fullföljt gymnasieutbildning inom fyra år.	76,9%	78,1%	81,9%	100%

Nationellt mål: Elevernas ansvar och inflytande/Skola och hem

Elevernas ansvar och inflytande
De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Skola och hem
Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Kommentar: Resultaten i elev- och föräldraenkäten påvisar små skillnader jämfört med förra årets resultat. De prioriterade aktiviteter som elevledda utvecklingssamtal, föräldraforum samt elevråd har inte gett tydliga förväntade resultat i enkäterna ännu.

Nämndmål: Elevers och vårdnadshavares delaktighet i skolan ska öka

Kommentar: Det är viktigt att känna sig delaktig i verksamheten. Genom tydlig information om vad man faktiskt kan vara med och påverka och genom tillgängliga samverkanskanaler ökar delaktigheten. Enligt de senaste elev- och föräldraenkäterna går att utläsa att delaktighet är ett förbättringsområde.

För att tydliggöra kommunikation och information har förvaltningen upphandlat en ny lärplattform som ger förutsättningar för bättre kommunikation och delaktighet. Den nya lärplattformen togs i bruk för grundskolan i början av augusti 2018.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2018
Grundskola - andel elever i årskurs 5 som instämmer på påståendet "lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter" (elevenkät)	85,00%	83,00%	83,00%	100%
Grundskola - andel elever i årskurs 8 som instämmer på påståendet "lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter" (elevenkät)	71,00%	66,00%	64,00%	100%
Grundskola, åk 5 - andel föräldrar som instämmer på påståendet "Personalen är intresserad av mina synpunkter och önskemål" (föräldraenkät)	71,00%	71,00%	69,00%	100%
Grundskola, åk 8 - andel föräldrar som instämmer på påståendet "Personalen är intresserad av mina synpunkter och önskemål" (föräldraenkät)	68,00%	71,00%	69,00%	100%

Nationellt mål: Övergång och samverkan

Samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. För att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv ska skolan också sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskolan samt med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Samarbetet ska utgå från de nationella mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet.

Kommentar: Målet är i hög grad uppfyllt. Utvärdering av övergångsdokumentet mellan förskola och grundskola är genomförd. Grundskolan har även fokuserat på ett övergångsdokument mellan årskurs 6 och 7, eftersom det finns flera skolor där eleverna slutar i årskurs 6 och börjar på någon av kommunens högstadieskolor till årskurs 7. Övergångsplanen för gymnasiet revideras årligen i samarbete med gymnasiet i Tyresö.

Nationellt mål: Skolan och omvärlden

Eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet i skolan. De ska också få underlag för att välja fortsatt utbildning. Detta förutsätter att den obligatoriska skolan nära samverkar med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med arbetslivet och närsamhället i övrigt.

Kommentar: Målet bedöms delvis vara uppfyllt. Arbetet med att utveckla studie- och yrkesvägledningen fortsätter. PRAO blev obligatoriskt från och med hösten 2018.

Samverkan med det lokala näringslivet är ett utvecklingsområde. Samverkan med samtliga gymnasieskolor som Tyresös elever går till är en stor utmaning. Idag går färre än 20 procent av eleverna i årskurs 9 på Tyresö gymnasiums utbildningsplatser. Nya riktlinjer genom Allmänna råd och övergångar gäller från och med 2018-07-01 och arbete med rutiner utifrån dessa råd pågår.

Nationellt mål: Rektors ansvar

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Kommentar: Målet är i hög grad uppfyllt. Förvaltningen har sedan ett år tillbaka genomfört resultatsammanställningar fyra gånger per läsår. Dessa har utvecklats med resultatdialoger för att delge förvaltningens analys av verksamheten men också för att möta skolledningens reflektioner av resultaten samt prioriterade insatser framöver.

3.1.2 Målområde: God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål (tillika nämndmål)	Bedömning	Kommentar
Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser	Ej uppfyllt	VO 2 har inte en ekonomi i balans. Anpassningar av organisationen har gjorts under 2018, både på förvaltnings- och enhetsnivå. Kraftig löneglidning samt små gruppstorlekar på enheterna gör det svårt att anpassa kostnader utifrån ekonomiska förutsättningar. En nyckeltalsrapport visar att utifrån rådande förutsättningar är grundskolan underfinansierad med cirka 10 miljoner kronor. Under höstterminen 2018 har verksamhetsstöd/tilläggsbelopp varit underfinansierat och en neddragning med 30 % skedde i september mot skolorna. Denna minskade intäkt har varit svår att hämta tillbaka till december 2018.

Indikator	Kön	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2018
Ekonomiskt resultat, Tkr	Alla	-5 853	-7 596	-10 748	-24 830	0

Strategiskt mål	Bedömning	Kommentar
Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer	I hög grad uppfyllt	Interna rutiner har under året förstärkts och förbättras, vilket också inneburit att processer har effektiviserats. Exempelvis har riktlinjer om skolfrånvaro tagits fram. En ny plan för kränkande behandling har tagits fram med anledning av en ny diskrimineringslag. Inför GDPR har det skett en stor inventering av vilket material som finns och vilket som ska gallras. Olika e-tjänster har tagits fram och utvecklats exempelvis modersmålsansökan, nyanländ i kommunen, placering på grundskola samt skolskjutsansökan.

→ Nämndmål: Metoden Leda för resultat används vid utvecklingsarbete

Kommentar: Inget pågående arbete med metoden leda för resultat under perioden.

Indikator	Kön	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Andel av de anställda som instämmer på påståendet "Förslag på nya och bättre sätt att arbeta välkomnas".	Alla		58 %	-	65 %

* Enkäten görs vartannat år

3.1.3 Målområde: Attraktiv arbetsgivare

Strategiskt mål/nämndmål	Bedömning	Kommentar
Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare	I hög grad uppfyllt	Grundskolan prioriterar arbete med en gemensam kompetensutveckling för pedagogisk personal. En stor satsning är "Bedömning för lärande" som är ett tvåårigt kompetensutvecklingsprogram för pedagoger, där alla enheter deltar. Inom fritidshemmen har det satsats på kompetensutveckling genom en föreläsningsserie i tre delar, samt skapande av ett gemensamt nätverk. Nätverket syftar till att utveckla varandras enheter och utbyta erfarenhet och kompetens. En utvärdering av denna fortbildning för fritidshemmet är klar och utifrån den genomförs nya insatser i fritidshemmet under läsåret 18/19. Satsningar görs kontinuerligt för att skapa aktiviteter för personalen som syftar till att öka attraktivitet. Detta läsår startade möjligheten att, för prioriterad personal, påbörja en ettårig förberedande skolledarutbildning som genomförs på Uppsala universitet.

Indikator	Kön	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2018
Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare	Alla	75 %	48 %	*	84 %	

* Enkäten görs vartannat år

Kommentar: För att få fler att rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare satsar verksamhetsområdet på kompetensutveckling för personal. Exempelvis pågår nu prioriterade aktiviteter inom undervisning, fritidshemmet, karriärsutveckling samt under läsåret 18/19 kommer det genomföras en fortbildning inom neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) för personalen på alla kommunala grundskolor.

Strategiskt mål/nämndmål	Bedömning	Kommentar
Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.	Delvis uppfyllt	Under hösten startade ett samarbete med HR-avdelningen i Tyresö kommun med syfte att minska sjukfrånvaron. Alla skolledare i Tyresö kommun har genomgått HR-avdelningens utbildning gällande sjukfrånvaro. I augusti detta år har trenden brutits och långtidsfrånvaron har börjat sjunka.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2018
Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)	7,1%	7,5%	7,4%	<4%
Sjukfrånvaro kort (60 dagar)	3,6%	3,6%	4,4	<4%
Sjukfrånvaro lång (60 dagar)	3,5%	3,8%	2,9	<4%

Strategiskt mål/nämndmål	Bedömning	Kommentar
Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål	I hög grad uppfyllt	Utifrån personalens behov och verksamhetens förutsättningar arbetas det för att ges möjlighet att anpassa sysselsättningsgraden.

Indikator	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Andel av de anställda som anser att sysselsättningsgraden är anpassad efter deras önskemål *(förvaltningsnivå)*	*	91%	*	89 %

* Ingen mätning gjord för 2017

4. Uppdrag från kommun- och nämndplan

4.1 Särskilda uppdrag

Titel	Status	Kommentar
Konkurrensutsättning		Uppdraget är uppfyllt. Inom grundskolan sker det fria skolvalet. Cirka 18 procent är fristående verksamhet.
Ekologiska livsmedel		Under 2018 uppgick andelen ekologiska livsmedel till 31,4 procent.
I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019.		En kartläggning av vilka kompetensutvecklingsinsatser som behövs för att möta olika funktionsnedsättningar är påbörjad och analysen kommer leda till prioriterade insatser för personalen. Verksamhetsområde Grundskola kommer under läsåret 18/19 kartlägga varje skolenhets kompetens inom elevhälsan, med hjälp av ett skattningsverktyg från Specialpedagogiska skolmyndigheten. Denna kartläggning visar på kompetensutvecklingsbehov som planeras för under detta läsår.
Taxor och avgifter		Uppdraget är genomfört. Avgiften för fritidshem styrs enligt nationell maxtaxa och följer index. Avgiften för fritidsklubb är oförändrad.
Stärka studie- och yrkesvägledningen i syfte att minska studieavbrott på gymnasiet.		Uppdraget är påbörjat. Varje högstadieskola har en studie- och yrkesvägledare som arbetar med information och vägledning till eleverna inför gymnasievalet. Samarbete sker tillsammans med studie- och yrkesvägledarna på gymnasiet för att minska studieavbrotten. Grundskola och gymnasium har ett gemensamt dokument kallat "Övergångsplan" som beskriver samarbetet mellan grundskola och gymnasiet i Tyresö. Det finns svårigheter att följa upp resultatet. Många av kommunens folkbokförda elever söker gymnasieskola utanför Tyresö kommun. Mindre är 20 % av eleverna går på ett gymnasieprogram på Tyresö gymnasium.
En förskola och skola för var och en.		Värdegrundsdokumentet är levande i olika typer av forum som till exempel APT (arbetsplatsträffar). Det är ett ständigt pågående arbete som hålls levande. Under året har värdegrunden vävts in i centrala forum för kollegialt lärande och förståelsen för att värdegrundsdokumentet kan kopplas till den dagliga verksamheten har varit tydlig.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att utveckla fritidshemmens kvalitet.		Uppdraget har påbörjats. Under hösten har tre seminarier genomförts för all tillsvidareanställd personal inom fritidshemmen i Tyresö. Nu har nätverk bildats med 3-4 enheter I varje, som syftar till verksamhetsbesök där goda exempel delas mellan enheterna och man tar fram utvecklingsområden. Utvärdering av den första delen av kompetensutvecklingen har skett. Ur den framkom ett behov av gemensam planeringsmall för fritidshemmet i syfte att planera, genomföra samt utvärdera aktiviteter. En arbetsgrupp med rektor, biträdande rektor samt fritidspedagog planerar och leder arbetet med representanter för varje kommunalt fritidshem. Regelbunden kontakt sker med skolverkets undervisningsråd för fritidshemmet.
Förvaltningen påbörjar implementeringen av fastställd IT-strategiplan i ett 1-16-års perspektiv.		Uppdraget är påbörjat. IKT-strategi är framtagen och en plan för implementering har påbörjats. Rekrytering av en IKT-strateg är klar och tjänsten tillsattes 2018-05-16. En kartläggning är påbörjad med verksamhetsbesök. Alla förskolor och skolor gör LIKA-kartläggningen för att därefter skapa en gemensam grundnivå som alla kommunala för- och grundskolor ska erbjuda i Tyresö kommun.
Genomlysning av organisationen kring modersmål och studiehandledning på modersmål.		Uppdraget är färdigt. Ärendet redovisades i barn- och utbildningsnämnden i augusti 2017. Förvaltningen påbörjar ett förbättringsarbete.

4.2 Verksamhetsmått

Titel	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Grundskola - Lärare/ped personal med pedagogisk högskoleexamen i kommunal förskoleklass och grundskola, andel (%) (N15101)	83,30%	80,60%	76,8	-
Grundskola - elever/lärare (årsarbetare) i kommunal grundskola (antal) (N15034)	13,3	13,9	13,1	-
Grundskola - Årsarbetare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen, andel (%) (N13015)	25,8	21,9	17,1	-
Inskrivna barn/årsarbetare i fritidshem, antal (N13014)	22,6	21,7	20,6	-
Grundskola - Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor, andel (%) (N15454)	82,1%	73,0%	69,0%	80,0%
Grundskola - Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska (ej svenska som andraspråk), kommunala skolor, andel (%) (N15450)	69,2%	80,0%	79,0%	81,0 %
Grundskola - Elever i åk 6 med lägst betyget E i engelska, kommunala skolor, andel (%) (N15482)	91,5%	92,2%	91,6%	93,2%
Grundskola - Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%) (N15485)	92,8%	95,0%	90,8%	92,8%

Grundskola - Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska, kommunala skolor, andel (%) (N15488)	95,4%	97,1%	93,9%	93,2%
Grundskola - ogiltig frånvaro i högstadiet (årskurs 7-9)	3,21%	3,10%	3,10%	-
Grundskolan - marknadsandel egen regi, F-9 (%)	79,0%	77,0%	78,0%	78,0%-
Grundskola, åk 2 - andel föräldrar som instämmer på påståendet "Jag är nöjd med verksamheten på mitt barns fritidshem"	85,0%	89,0%	82,0%	82,0%
Grundskola - andel elever i årskurs 5 som instämmer på påståendet "Jag är nöjd med min skola"	87,0%	87,0%	86,0%	84 %
Grundskola - andel elever i årskurs 8 som instämmer på påståendet "Jag är nöjd med min skola"	82,0%	82,0%	77,0%	74,0%

5. Ekonomi

5.1 Resultaträkning per verksamhetsområde

Belopp i tkr	2018 budget	2018 utfall	2018 avvikelse	2017 avvikelse
Beställare				
Ram	685 796	693 060	7 264	6 820
Intäkter, externa	52 804	58 291	5 487	6 259
Kostnader	-738 600	-760 147	-21 547	-13 081
varav särskola				
Ram + ext. intäkter	*30 790*	*30 740*	*-50*	*0*
Kostnader	*-30 790*	*-30 891*	*-101*	*-34 000*
Resultat särskola	*0*	*-151*	*-151*	*-34 000*
Resultat	0	-8 796	-8 796	-2

Utförare				
Intäkter, interna	566 560	569 260	2 700	4 874
Intäkter, externa	36 406	36 734	328	-90
Kostnader	-602 966	-622 028	-19 062	-15 530
varav särskola				
Intäkter (int+ext)	*26 643*	*28 171*	*1 528*	*1 154*
Kostnader	*-26 643*	*-30 283*	*-3 640*	*-4 023*
Resultat särskola	*0*	*-2 112*	*-2 112*	*-2 869*
Resultat	0	-16 034	-16 034	-10 746

Netto VO Grundskola				
Resultat	0	-24 830	-24 830	-10 748

Verksamhetsområde VO2 Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem visar i nettoresultat till och med december ett underskott om 24,8 mnkr, varav 3,9 mnkr avser tidigare års resultat.
Den slutliga avstämningen mot demografi gav att det varit i snitt 63 fler elever i åldern 6-15 år än budgetprognosen, vilket innebär att 7,26 mnkr erhållits från demografibuffert.
I resultatet ingår den kostnad för nedskrivning av egen regis underskott som skall utbetalas till fristående skolor. 2,4 mnkr ska utbetalas till de skolor som haft elever från Tyresö kommun under 2016 och 2018, då dessa underskott uppstod. Beslut om nedskrivning fattades i december. Utbetalning sker under våren 2019, men belastar 2018. Beslut om bokning på verksamhetsområdets beställarsida fattades av ekonomichef, och styrs inte av barn- och utbildningsförvaltningen.

Den främsta orsaken till underskottet på beställarsidan är

- högre kostnader för externa placeringar, 1,5 mnkr jämfört med 2017

- högre kostnader för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd, inklusive nyanländbidrag, 6,4 mnkr jämfört med 2017
- högre kostnader för skolskjuts, 0,6 mnkr jämfört med 2017 trots att taxi till modersmål upphörde till höstterminen 2018.

De främsta orsakerna till underskottet på utförarsidan är högre personalkostnader som en följd av

- fortsatt omsättning på behöriga lärare med nivåökning vid rekrytering
- minskat statsbidrag för förstärkt elevhälsa, som delvis kompenserades av det nya bidraget för likvärdig skola
- stadieindelad timplan, med bland annat moderna språk i årskurs 6, och full effekt av utökningen i timplan i bland annat matematik som infördes under föregående läsår.
- ökad semesterlöneskuld

5.2 Driftsredovisning per verksamhet

Beställare VO2 Grundskola

Belopp i tkr	2018 budget	2018 utfall	2018 avvikelse	2017 avvikelse
Intäkter				
Ram från kommunfullmäktige	685 796	693 060	7 264	6 820
Taxor och avgifter	23 168	23 096	-72	2 040
Försäljning av verksamhet IKE, mm	20 000	21 311	1 311	-424
Statsbidrag, maxtaxa, migrationsv.	1 900	5 836	3 936	2 809
Moms	7 737	8 048	311	1 834
Summa Intäkter	**738 600**	**751 351**	**12 751**	**13 080**
Kostnader				
Förv. gemensamma kostnader	-24 146	-19 725	4 421	48
Förskoleklasspeng	-38 575	-37 530	1 045	262
Grundskolepeng	-464 405	-467 307	-2 902	-2 131
Fritidspeng inkl. fritidsklubb	-111 297	-121 339	-10 042	-1 303
Sociodemografiskt tillägg	-15 245	-15 271	-26	4
Tilläggsbelopp, verksamhetsstöd	-10 645	-22 056	-11 411	-3 108
Verksamhetsstöd sociobaserat 1-3	-8 171	-8 171	0	0
Återvändarskolan	-1 800	-1 337	463	252
Skolskjutsar	-7 700	-9 854	-2 154	-2 015
Modersmål och studiehandledning	-13 636	-14 713	-1 077	180
Resursskola	-3 000	0	3 000	0
Externa placeringar	-9 090	-10 572	-1 482	-4 244
Grundsärskola och fritidshem	-30 889	-32 272	-1 383	-1 026
Summa kostnader	**-738 600**	**-760 147**	**-21 548**	**-13 081**
Resultat	0	-8 796	-8 796	-2

Kommentar intäkter

Differensen mellan budget och utfall för ram från kommunfullmäktige är justeringen mot demografibuffert.

Taxor och avgifter är i balans mot budget för helåret. Försäljning av verksamhet är högre än budget.

Statsbidrag från migrationsverket, schablonersättning för nyanlända med uppehållstillstånd, har ökat till följd av fler nyanlända elever i kommunen.

Kommentar kostnader

Förvaltningsgemensamma kostnader är lägre än budget.

Demografiskt utfall visade fler elever än budgetens befolkningsprognos, vilket leder till högre kostnader för förskolepeng och fritidspeng. Utfallet för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd har ökat på grund av fler ansökningar, bland annat som följd av tydligare riktlinjer kring ansökan.

Kostnad för skolskjuts är högre än budget. Nya rutiner för beslut och uppföljning av skolskjuts har införts till hösten 2018, vilket gör att ökningstakten har brutits.

Beställaren har fortsatt ökande kostnader för externa placeringar, samt resor till dessa.

Kostnaden för modersmål är högre än budget. Främst beror detta på fler nyanlända elever.

Kommentar resultat

Under våren togs fler beslut om tilläggsbelopp och verksamhetsstöd, vilket medför ökade kostnader som inte var budgeterat för. Utöver detta tillkom externa placeringar i slutet på året. Under året har en lärstudio etablerats vid Kumla skola, med bidrag i form av verksamhetsstöd. Ett syfte med lärstudion är att minska behovet av framtida externa placeringar.

I resultatet ingår den kostnad för nedskrivning av egen regis underskott som skall utbetalas till fristående skolor. 2,4 mnkr ska utbetalas till de skolor som haft elever från Tyresö kommun under 2016 och 2018, då dessa underskott uppstod. Beslut om nedskrivning fattades i december. Utbetalning sker under våren 2019, men belastar 2018. Beslut om bokning på verksamhetsområdets beställarsida fattades av ekonomichef, och styrs inte av barn- och utbildningsförvaltningen.

Utförare i egen regi, VO2 Grundskola

Belopp i tkr	2018 budget	2018 utfall	2018 avvikelse	2017 avvikelse
Intäkter				
Tidigare års resultat		-3 945	-3 945	-5 284
Elevbidrag	526 833	525 077	-1 756	4 778
Verksamhetsstöd	25 243	33 088	7 845	3 234
Socio	13 996	13 996	0	13
Försäljning	983	1 899	916	-585
Intern intäkt	488	1 044	556	2 133
Statsbidrag	35 423	34 835	-588	495
Summa intäkter	602 966	605 994	3 028	4 785
Kostnader				
Personalkostnader	-426 564	-437 218	-10 654	-5 130
Anslag och prestationskostnad	-6 798	-7 101	-303	-476
Lokaler	-101 284	-100 359	925	-3
Skolmåltid	-37 800	-38 096	-296	684
Läromedel	-17 022	-22 724	-5 702	-2 501
Övriga kostnader	-13 498	-16 531	-3 033	-8 103
Varav inhyrd personal	*-1 314*	*-4 038*	*-2 724*	*-3420*
Summa kostnader	-602 966	-622 028	-19 062	-15 530
Resultat	0	-16 034	-16 034	-10 746

Kommentar intäkter

Elevbidrag är något lägre än enheternas budget. Elevantalet i skolorna fortsätter att öka i svag takt. Effekterna av det minskade statsbidrag för att bibehålla förstärkt elevhälsa, motsvarande cirka 4,5 mnkr är att den kostnad som uppstår för denna personalsatsning inte längre har finansiering genom statsbidraget. Varje enhet har svårt att ta bort den förstärkning som redan genomförts under föregående år. Under december fördelades statsbidraget för likvärdig skola till utföraren enligt intentionerna i bidraget.

Kommentar kostnader

Alla skolor i egen regi har fokus på att hålla personalvolymen i balans med elevantalet. Kostnaderna fortsätter att öka som konsekvens av löneglidning, utökad timplan, fler nyanlända och lokaler som begränsar gruppstorlekar. Kostnaden för inhyrd personal har ökat och är drygt 4,0 mnkr för helåret. Ny lön för lärarkollektivet samt retroaktiv utbetalning från april skedde i december, med cirka 1,5 mnkr mer än prognos. Semesterlöneskulden ökade i grundskolan med cirka 0,8 mnkr 2018.
Kostnader för läromedel är högre än budget för året. I läromedel ingår böcker och förbrukningsmaterial, datorer och programvaror, kopiering, bibliotek, studiebesök. Kostnaden för datorer ökar till följd av den nationella IT-strategin för skolan.

Övriga kostnader är högre än budget för perioden. I övriga kostnader ingår inhyrd personal, lokal administration, lokalt underhåll och mindre reparationer av lokaler och inventarier, inköp av inventarier, material till elevhälsan samt fortbildning, friskvård och personalaktiviteter.

Kommentar resultat

Föregående års resultat är underskott med 3,9 mnkr.
Särskolans resultat för 2018 är underskott på 2,1 mnkr.

Totalt resultat för utföraren exklusive särskolan och tidigare års resultat blev underskott med 9,98 mnkr för helåret.

De främsta orsakerna till underskottet på utförarsidan är högre personalkostnader som en följd av

- fortsatt omsättning på behöriga lärare med nivåökning vid rekrytering
- minskat statsbidrag för förstärkt elevhälsa, som delvis kompenserades av det nya bidraget för likvärdig skola
- stadieindelad timplan, med bland annat moderna språk i årskurs 6, och full effekt av utökningen i timplan i bland annat matematik som infördes under föregående läsår.
- ökad semesterlöneskuld

6. Uppföljning av riskhanteringsplan

Åtgärder har gjorts enligt riskhanteringsplanen. Flera insatser har gjorts för att lärandet ska öka som tillexempel bedömning för lärande och kompetensutveckling utifrån betyg och betygsättning. En tjänst för arbete kring likabehandling har tillsatts för att arbetar vidare med ett strukturerat likabehandlingsarbete som ska öka kontinuiteten och tryggheten för elever, samt skapa likvärdighet på alla skolor.

Risk	Åtgärd	Kontrollinsatser	Ansvarig
Svårigheter att uppnå målen "Lärandet ska öka i respektive verksamheten" respektive "Kunskapsresultaten ska öka och hålla en hög kvalitet".	Verksamhetschef och förskolechef/rektor följer och analyserar resultaten och sätter in åtgärder. Resultatdialoger med rektorerna.	Uppföljning av resultat och betyg i det systematiska kvalitetsarbetet.	Rektor respektive förskolechef i samarbete med respektive verksamhetschef.
Svårigheter att uppnå målen "Upplevelsen av trygghet ska öka i förskolan" respektive "Upplevelsen av trygghet ska öka i grundskolan".	Systematiskt arbete utifrån plan mot diskriminering och kränkande behandling.	Alla enheter har en reviderad och förankrad plan mot diskriminering och kränkande behandling.	Verksamhetschef
	Sammanställning av anmälningar om kränkande behandling, skolinspektionsärenden och anmälningar till Barn- och elevombudet.	Månatlig information till nämnden	Förvaltningschef
Svårigheter för grundskolan att uppnå målet "Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser"	Ta fram nyckeltal för resurs-och ekonomiska fördelningar.	Systematisk och regelbunden uppföljningen av ekonomiskt utfall.	Förvaltningschef tillsammans med verksamhetschef.
	Översyn av elevpengens fördelning mellan stadier.		
	Elevantalen i klasserna ökar.		
Svårighet att uppnå målet "Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än 4 procent"	Uppföljning av korttidsfrånvaron.	Systematisk och regelbunden resultatuppföljning	Förvaltningschef tillsammans med verksamhetschefer.
	Uppföljning av Stamina och bemanningsenheten.	Uppföljning nyttjande av bemanningsenheten	
Svårigheter att uppnå målen"Elevers och vårdnadshavares delaktighet i skolan ska öka".	Öka mångfalden av alternativ till vårdnadshavarna, samt modernisera kanaler för ökad delaktighet.	Aktivitet i verksamhetsplan	Verksamhetschef

7. Sammanfattande bedömning

Tyresö hamnar på plats 54 av 290 kommuner i Sveriges kommuner och landstings (SKL) årliga ranking Öppna jämförelser grundskola. Det är en klar förbättring från förra årets plats 133, och i nivå med tidigare år. Resultatdialogerna som sker kontinuerligt i skolorna har varit ett led i det ökade kunskapsresultatet.

Andelen elever som svarar att de är trygga i skolan uppgår till 87 procent i årskurs 5 och 82 procent i årskurs 8. Resultat är några procentenheter lägre jämfört med tidigare år men ligger trots allt på en hög positiv nivå. Arbetet med likabehandlingsplanen och andra insatser som till exempel kartläggning av otrygga platser, trygghetsvandringar på skola samt fritidshem och samsyn på trivselregler ger förutsättningar att skapa en tryggare skolmiljö. Arbetet med en gemensam likabehandlingsplan har fortsatt under året. Arbete sker med en gemensam struktur för alla skolor gällande plan mot kränkande behandling.

Strukturen i planen är nu samma för alla skolor i Tyresö för att lättare kunna utvärdera och prioritera insatser.

För att förbättra kommunikation och information har förvaltningen upphandlat en ny lärplattform som ger förutsättningar för bättre kommunikation och delaktighet. Den nya lärplattformen togs i bruk för grundskolan i början av augusti 2018. Innovativa och effektiva processer utvecklas. Bland annat satsas det på olika e-tjänster som effektiviserar arbetet och underlättar invånarnas kontakt med kommunen.

Sjukfrånvaron ligger fortfarande högt, men satsningar har gjorts för att åtgärda detta. I augusti detta år har korttidsfrånvaron börjat sjunka. Alla skolledare i Tyresö kommun har genomgått HR-avdelningens utbildning gällande sjukfrånvaro.

VO 2 har inte en ekonomi i balans. Anpassningar av organisationen har gjorts under 2018, både på förvaltnings- och enhetsnivå.

Särskilda uppdrag

Grundskolan uppnår alla särskilda uppdrag. Gällande tillgänglighetsplan sker en kartläggning av vilka kompetensutvecklingsinsatser som behövs för att kunna möte personer med olika funktionsnedsättningar där analysen kommer leda till prioriterade kompetensutvecklingar för personalen. Verksamhet Grundskola kommer under detta läsår kartlägga varje skolenhets kompetens inom elevhälsan, med hjälp av ett skattningsverktyg från specialpedagogiska myndigheten. Denna kartläggning kommer visa på kompetensutvecklingsbehov som planeras för under läsåret.

Nämnduppdrag

Verksamheten har arbetat med alla nämnduppdrag under året. Uppdraget om modersmål och studiehandledning är klart och har redovisats i nämnden och förvaltningen arbetar med ett förbättringsarbete.

Datum	2019-02-20
Tid	18:00–19:30
Plats	Myggdalen, plan 1 i kommunhuset
Beslutande	Se närvarolista
Övriga deltagare	Se närvarolista
Justeringens plats och tid	Barn- och utbildningsförvaltningen 2019-02-21 kl. 13:00
Paragrafer	11–23

Sekreterare

Carl Lidén Högselius

Ordförande

Jannice Rockstroh

Justerande

Sonja Gustafsson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ	Barn- och utbildningsnämnden
Sammanträdesdatum	2019-02-20
Datum då anslaget sätts upp	2019-02-22
Datum då anslaget tas ned	2019-03-18
Förvaringsplats för protokollet	Barn- och utbildningsförvaltningens arkiv plan 7

Underskrift

Carl Lidén Högselius

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Jannice Rockstroh (S)
Åsa de Mander (L)
Jeanette Hellmark (M)
Jerry Svensson (S)
Sara Granestrand (S)
Martin Skjöldebrand (L)
Lilian Nylinder (MP), ersätter Ingmar Jansson (MP) i barn- och utbildningsnämnden
Sonja Gustafsson (M)
Margareta Bylund (M)
Eva von Vogelsang (M), tjänstgörande ersättare från och med § 7, ersätter vakant plats för C i barn- och utbildningsnämnden
Ulrica Riis-Pedersen (C), tjänstgörande ersättare till och med § 6, ersätter vakant plats för C i barn- och utbildningsnämnden
Bjarne Vifell (SD), ersätter Jonathan Fritzdorf (SD) i barn- och utbildningsnämnden

Ersättare

Maria Alves Persson (S)
Anna-Karin Tjälldén (L)
Anders Erixson (V)

Övriga

Monika Larsson, förvaltningschef, barn- och utbildningsförvaltningen
Johan Ahlkvist, skolchef grundskola, barn- och utbildningsförvaltningen
Carl Lidén Högselius, nämndsekreterare, barn- och utbildningsförvaltningen
Frida Ryholt, utredare, barn- och utbildningsförvaltningen
Caroline Johansson, utredare, barn-och utbildningsförvaltningen
Ingrid Bardh, controllerchef, kommunstyrelseförvaltningen, § 1, 2, 3, 4
Anna Johansson, controller, kommunstyrelseförvaltningen, § 1, 2, 3, 4
Caroline Eriksson, chef barn- och elevhälsan, barn- och utbildningsförvaltningen, § 1, 2, 3, 4
Elisabet Schultz, skolchef förskola, barn- och utbildningsförvaltningen

Frånvarande

Peter Hjelm (S)
Ingmar Jansson (MP)
Anders Nystedt (MP)
Torbjörn Skarin (M)
Emil Kennerberg (KD)
Jonathan Fritzdorf (SD)

§ 1014

Dnr 2019/ASN 0036 10

Verksamhetsberättelse för år 2018 för verksamhetsområde 3 - individ- och familjeomsorgen

UTDRAG

Arbetsmarknads- och socialnämndens beslut

1. Verksamhetsberättelse för år 2018 för verksamhetsområde 3 - individ- och familjeomsorgen godkänns.
2. Återrapportering om plan för hur individ- och familjeomsorgen hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans godkänns.
3. Verksamhetsberättelse inklusive plan för hur individ- och familjeomsorgen hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans överlämnas till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen för liv och hälsa har sammanställt verksamhetsberättelse för år 2018 för socialnämndens verksamhetsområde individ- och familjeomsorg. Verksamhetsberättelsen redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan.
Verksamhetsberättelsen inkluderar även under en särskild rubrik återrapportering om planen för hur individ- och familjeomsorgen hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans.

Bilagor

Tjänsteskrivelse 2019-02-19 verksamhetsberättelse 2018 för verksamhetsområde 3.pdf
Verksamhetsberättelse IFO 2018.docx.pdf

Tyresö kommun
Förvaltningen för liv och hälsas
Håkan Wramner
Verksamhetscontroller

TJÄNSTESKRIVELSE
2019-02-19

Diarienummer
2019/ASN 0036

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Verksamhetsberättelse för år 2018 för verksamhetsområde3 - individ- och familjeomsorgen

Förvaltningen för liv och hälsas förslag till beslut till arbetsmarknads- och socialnämnden

1 Verksamhetsberättelse för år 2018 för verksamhetsområde 3 – individ- och familjeomsorg godkänns.
2 Återrapportering om plan för hur individ- och familjeomsorgen hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans godkänns.
3 Verksamhetsberättelsen inklusive plan för hur individ- och familjeomsorgen hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans överlämnas till kommunstyrelsen.

Förvaltningen för liv och hälsas

Anna-Lena Engstedt
Sektorchef

Catrin Ullbrand
Stabschef

tyresö kommun

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen för liv och hälsa har sammanställt verksamhetsberättelse för år 2018 för socialnämndens verksamhetsområde individ- och familjeomsorg.

Verksamhetsberättelsen redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Samtliga uppdrag från kommunplanen har genomförts. Verksamheten och dess kvalitet har följts upp liksom det ekonomiska resultatet. Dessutom redogörs för vidtagna åtgärder för att hantera risker och resultatet från kontrollinsatser enligt riskhanteringsplanen.

Verksamhetsberättelsen inkluderar även under en särskild rubrik återrapportering om planen för hur individ- och familjeomsorgen hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans.

Verksamhetsberättelse år 2018
VO 3 – Individ och familjeomsorg

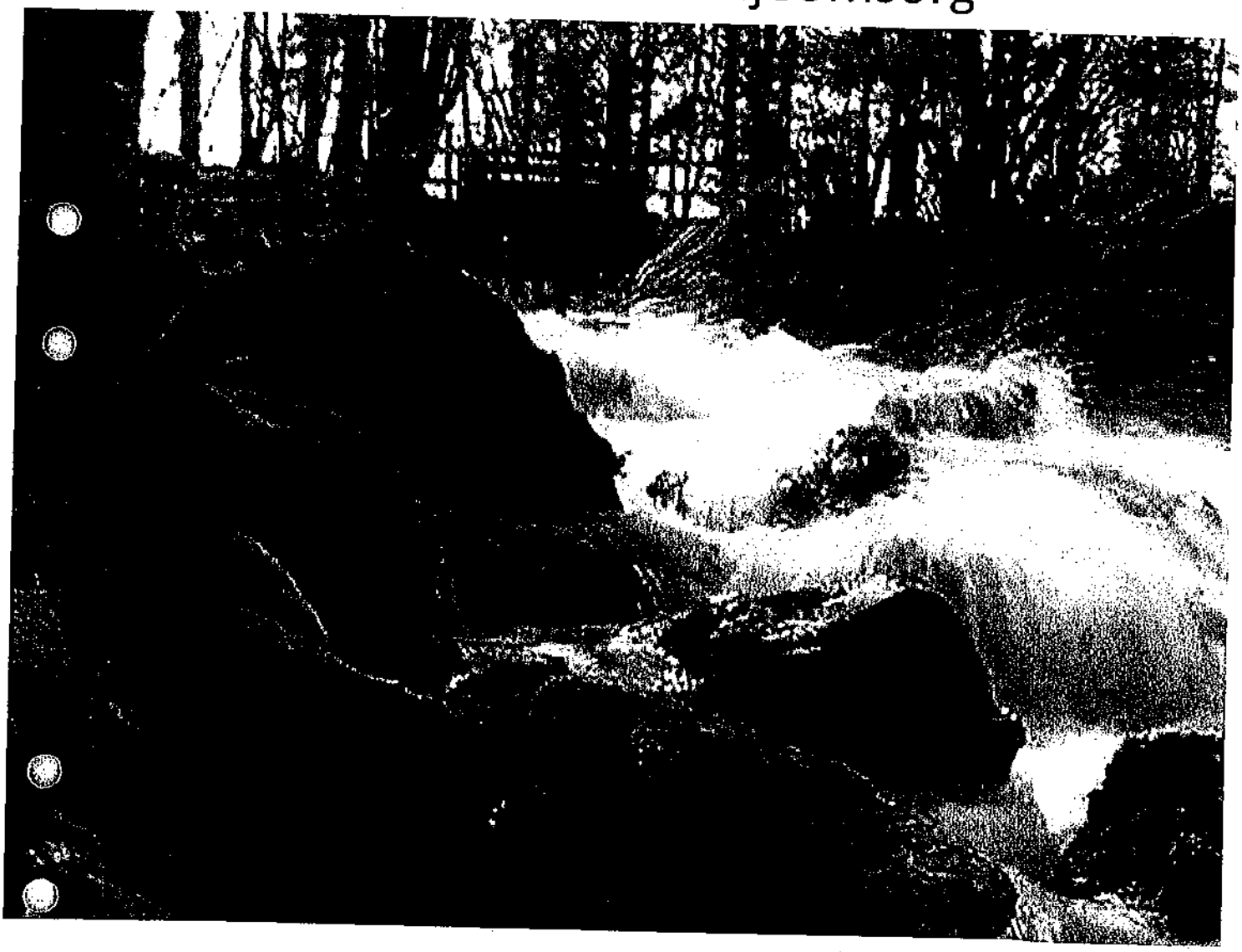

tyresö kommun

Innehållsförteckning

Viktiga händelser 2
Uppföljning och analys av mål och resultat 4
Uppföljning av riskhanteringsplan 19
Sammanfattande bedömning 20

Viktiga händelser

Personalsituationen inom individ- och familjeomsorgen är fortsatt stabil. Sjukfrånvaron har också minskat. Verksamheten är dock fortfarande påverkad av den omfattande personalomsättningen under år 2016. Socionomkonsulter anlitas främst i avvaktan på att rekryterad personal ska börja anställningen. Introduktionsprogrammet för nyanställda som startade i början av 2017 ger ett bättre omhändertagande av ny personal.

Den 1 november infördes ett tillfälligt anställningsstopp inom hela socialförvaltningens verksamheter med central återanställningsprövning där nödvändiga tjänster prövas i samråd med förvaltningschefen. Vikariebehov vid kortare frånvaro omfattas inte.

Till följd av ny nämndorganisation från år 2019 beslutade kommundirektören att förvaltningsorganisationen behövde anpassas till de nya nämnderna. Under hösten har ett mycket intensivt arbete pågått för att förbereda för den nya förvaltningen för liv och hälsa som innebär en organisatorisk sammanslagning av socialförvaltningen och utvecklingsförvaltningen. Den nya förvaltningsorganisationen gäller från 1 januari år 2019. Förvaltningschef är Iréne Hededal som under hösten år 2018 varit tillförordnad socialchef.

Inom den nya förvaltningen finns arbetsmarknads- och socialsektorn som arbetar gentemot den nya arbetsmarknads- och socialnämnden. Anna-Lena Engstedt är chef för sektorn. Sektorn omfattar arbetsmarknadsfrågor, integration och Individ- och familjeomsorg.

Under hösten genomfördes en medarbetarundersökning i hela kommunen. Resultatet var generellt en förbättring mot resultatet i 2016 års mätning. Verksamheterna har påbörjat ett arbete med förbättringsåtgärder utifrån sina resultat. I stort sett samtliga svarande medarbetare inom individ- och familjeomsorgen uppgav att de rekommenderar arbetsgivaren.

Förvaltningen har genom både chefer och medarbetare deltagit i kommunens arbete med ledarskapsfilosofi och medarbetarskap. Förvaltningens ledningsgrupp har deltagit i ledningsgrupputveckling.

Inom individ- och familjeomsorgen pågår samarbetsprojekt med barn- och utbildningsförvaltningen avseende föräldrautbildningen ABC, problematisk skolfrånvaro samt ett utvecklingsarbete gällande samordnade individuella planer.

Behov av en resursskola med behandling håller på att utredas tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen.

Två ungdomsbehandlare har anställts för att tillsammans med Mini-Maria som är hälso- och sjukvårdens öppenvård för ungdomar med beroendeproblematik, arbeta med ungdomar och deras familjer.

Individ- och familjeomsorgen har fått tillgång till flera lägenheter som gjort det möjligt att ta hem såväl barn, unga och vuxna och därigenom kunnat minska placeringar i stödboende, HVB och skyddade boenden. För att kunna hantera dessa lägenheter har en boendegrupp tillskapats, denna kommer organisatoriskt höra till försörjningsstödsenheten men arbetar mot samtliga enheter.

Inom barn- och ungdomsenheten finns sedan april i år en insatsgrupp. Denna följer upp samtliga placeringar för att säkerställa att insatsen har önskad effekt samt ser till att externa insatser blir så korta som möjligt och kan ersättas med kvalificerade insatser i kommunen.

Mottagandet av ensamkommande asylsökande barn och unga har minskat och verksamheten behöver därmed anpassas. Till följd av minskad beläggning håller ett av kommunens HVB-boenden på Fältvägen på att avvecklas. Behovet av stödboendeplatser minskar och ungdomar 18-21 år med uppehållstillstånd som studerar erbjuds framöver i första hand träningsboende.

Reviderade riktlinjer har tagits fram avseende missbruks-, riskbruks- och beroendevård samt handläggning av ärenden gällande barn- och ungdomsvård till följd av Socialstyrelsens förändringar i föreskrifter och allmänna råd.

Ett förslag till policy för samarbete mellan förvaltningen och idéburna organisationer inom det sociala området har arbetats fram för beslut i nämnd i januari år 2019. Syftet med policyn är att tydliggöra förhållningssätt och grundprinciper när det gäller sådana samarbeten.

Den nationella brukarundersökningen för individ- och familjeomsorgen genomfördes under hösten och gav sämre resultat mot föregående år men kommunen har ett gott resultat avseende tillgänglighet och bemötande.

En utredning har gjorts av de specifika förutsättningarna för att starta en ny familjecentral bestående av öppen förskola i samverkan med barnhälsovården och mödrahälsovården vid Granängsringen. Syftet är att komplettera den befintliga öppna förskolan i centrum.

Arbetet har påbörjats med att digitalisera förvaltningens kvalitetsledningssystem.

Från årsskiftet likställs spelmissbruk med andra missbruk. Inom öppenvårdsenheten Måsen finns personal som har kompetens inom området och kan erbjuda behandling i öppenvård. Måsen erbjuder också, förutom den traditionella 12-stegsbehandlingen, kognitiv behandling.

Den 14 november infördes nya arbetssätt utifrån en ny lag avseende samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård, som trädde i kraft 1 januari 2018. Syftet med lagen är att främja en god vård och en socialtjänst av god kvalitet för enskilda i alla åldrar som efter utskrivning från sluten vård behöver insatser från socialtjänsten, den kommunala hälso- och sjukvården och/eller hälso- och sjukvårdens öppenvård. Målsättningen är att den enskilde ska ha en trygg och säker utskrivningsprocess och bidra till att den enskilde inte behöver tillbringa tid i den slutna vården i onödan.

Uppföljning och analys av mål och resultat

Måluppfyllelse

Strategiskt målområde: Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Strategiskt mål: Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner

Bedömning

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Nämndmålet är uppfyllt.

Nämndmål: Placeringar av barn- och unga bidrar till en förbättrad situation för den enskilde

Bedömning

Kommentar:
Samtliga placerade barn och ungdomar följs upp för att säkerställa att insatsen uppfyller barnets eller ungdomens behov och att dennes situation förbättras. Uppföljningen omfattar hälsa, utbildning, känslor och beteende och sociala relationer.

Inom barn- och ungdomsenheten finns nu en insatsgrupp som följer upp samtliga placeringar för att säkerställa att insatsen har önskad effekt samt ser till att externa insatser blir så korta som möjligt och kan ersättas med kvalificerade insatser i kommunen.

Resultatet i den nationellt gemensamma brukarundersökningen där de svarande i barn- och ungdomsvården upplever att de fått en förbättrad situation hade år 2018 för få svarande för att måluppfyllelsen ska kunna bedömas.

Indikator: Minst 80 procent av de svarande i barn- och ungdomsvården i den nationellt gemensamma brukarundersökningen upplever att de fått en förbättrad situation.

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
28 %	80 %		-

Kommentar:
Av vårdnadshavare (29 svarande) ansåg 28 procent att situationen förbättrats. Barn och ungas svar redovisas inte att på grund av för få svaranden.

Strategiskt målområde: Blomstrande näringsliv

Strategiskt mål: Arbetslösheten i Tyresö är bland de lägsta i regionen och sysselsättningsgraden är hög

Bedömning

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Nämndmålet är uppfyllt.

Nämndmål: Försörjningsstöd ska vara ett kortsiktigt stöd

Bedömning

Kommentar:
Tyresö kommun har en låg andel som är i behov av ekonomiskt bistånd men arbetsbelastningen på försörjningsstödsenheten har ökat.

Det har varit fler ansökningar under år 2018 jämfört med föregående år. Och färre personer har övergått till egen försörjning. År 2018 var det 441 hushåll med försörjningsstöd (419 år 2017) varav 257 hade det längre än tre månader (233 år 2017).

Kommunen är det sista skyddsnätet och har det yttersta ansvaret för medborgarna i kommunen. Vi är därmed starkt beroende av regelverket hos andra stora aktörer såsom Region Stockholm, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. När reglerna eller organisationerna ändras hos dessa behöver kommunen vara flexibel och fylla de luckor i nätet som eventuellt uppstår.

Kommunens försörjningsstöd påverkas av regelverk inom myndigheter och samverkan med myndigheter och hälso- och sjukvården. Färre får idag sjukersättning och aktivitetsersättning och försörjningsstödsenheten har en målgrupp som står allt längre ifrån arbetsmarknaden. Våren 2018 hade drygt var tredje med försörjningsstöd i kommunen detta till följd av sjukdom. Fler med försörjningsstöd behöver längre rehabiliterande åtgärder vilket gör att insatser från individ- och familjeomsorgen behöver anpassas.

Samverkan kring personer med försörjningsstöd är prioriterat men samverkan med Arbetsförmedlingen har försämrats sedan kontoret i Tyresö lades ned. Därigenom har möjligheterna till insatser från Arbetsförmedlingen minskat. Även samverkan med psykiatrin har försämrats till följd av verksamhetsförändringar.

Indikator: Antalet hushåll som har haft försörjningsstöd i mer än 3 månader har minskat med sju procent.

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
10 %	-7 %		Ökat

Kommentar:
Antalet har ökat med tio procent till 257 hushåll.

Strategiskt målområde: Medborgarfokus - varje Tyresöbo i centrum
Strategiskt mål: Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen

Bedömning

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Kvalitetsmålen är helt eller delvis uppfyllda. Det finns inom delar av individ- och familjeomsorgen ett utvecklingsbehov avseende kompetensutveckling, utredningstider, systematisk uppföljning, metodutveckling och rutiner samt samverkan.

Kvalitetsmål

	Bedömning
Socialförvaltningens arbete är kunskapsbaserat och utförs av kvalificerad personal	◐

Kommentar:
Samtliga socialsekreterare är socionomer, och kompetensutveckling genomförs kontinuerligt utifrån behov. Nyckeltalen för kunskapsbaserad verksamhet i Öppna jämförelser för verksamhetsområdet visar dock på att det finns utvecklingsbehov inom ett flertal områden, bl.a. samlad plan för kompetensutveckling, systematisk uppföljning och metodutveckling. Detta bortsett från barn- och ungdomsenheten och vuxenenheten där standardiserade utredningsmetoder och manualbaserade insatser används i hög grad.

Socialförvaltningen har en rättssäker myndighetsutövning och verksamheterna är trygga och säkra	◐

Kommentar:
Samtliga pågående ärenden följs upp löpande av gruppledare för att bland annat garantera rättssäkerhet. Genom ett samarbete med ett flertal andra Södertörns kommuner erbjuds löpande utbildningar i handläggning och dokumentation. Verksamheterna saknar flertalet rutiner som Socialstyrelsen bedömer är viktiga för trygghet och säkerhet inom verksamhetsområdet.

Kvalitetsenheten har 2017 genomfört en granskning av barn- och ungdomsenheten. Den lagstadgade utredningstiden hade då överskridit den lagstadgade tidsgränsen om fyra månader. För ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar överskreds en femtedel av ärendena fyra månaders utredningstid. Under år 2018 låg utredningstiden i nivå med andra kommuner.

Socialförvaltningens tjänster är tillgängliga, jämlika och ges inom rimlig tid	◐

Kommentar:
Individ- och familjeomsorgen uppfyller i hög grad Öppna jämförelsers indikatorer för tillgänglighet. Verksamheten har goda resultat i brukarundersökningen gällande information och att komma i kontakt med myndigheten. Utredningstider ligger i nivå med genomsnittet jämfört med andra kommuner i landet, förutom inom missbruksvården där kommunen tillhör de 25 procent kommuner med längst väntetid. Det är dock ingen väntetid för att påbörja utredning.

Inom myndigheten finns kompetens att bemöta alla personer utifrån ett normmedvetet förhållningssätt. Försörjningsstödsenheten och vuxenenheterna har genomgått HBTQ-certifiering och även fler i personalen inom myndigheten utbildats i dessa frågor.

Samverkan är vägledande i socialförvaltningens arbete, speciellt vad gäller människor med sammansatta behov	◐

Kommentar:
Till följd av den höga personalomsättningen inom myndigheten fram till och med år 2017 har delar av tidigare samverkan inom myndigheten och med externa aktörer gått förlorad och håller nu på att

byggas upp igen. Detta visar sig i Öppna jämförelser där kommunen endast uppfyller två av sammanlagt 40 indikatorer avseende helhetssyn och samordning inom individ- och familjeomsorgen.

Ett förbättringsarbete pågår, dels genom olika samverkansforum men också genom ett mer långsiktigt arbete som handlar om att brukaren ska vara i centrum och samverkan för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda utan att behöva fundera över vem som ansvarar för vad.

Under hösten har samtliga socialsekreterare genomgått en utbildning i samtalsmetodik. Utbildningen genomfördes i blandade grupper i syfte att främja samverkan bland personalen.

Under året startade Mini-Maria som är ett samarbete mellan landsting och kommun gällande ungdomar med drogproblematik.

Resursenheten och barn- och ungdomsenheten har under året deltagit i projekt om problematisk skolfrånvaro, ett samarbete mellan skola och socialtjänst som drivs av Uppdrag psykisk hälsa inom Regin Stockholm. En del i projektet är syftar till att öka kompetensen utifrån gemensamma kompetenssatsningar.

ABC föräldrautbildningar har genomförts tillsammans med skolan.

Behov av en resursskola med behandling håller på att utredas tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen.

Förutsättningarna för en familjecentral tillsammans med mödrahälsovård och barnhälsovård har utretts och dialog med hälso- och sjukvården pågår men hittills har ingen överenskommelse nåtts.

Strategiskt mål: Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet

Bedömning
●

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Kvalitetsmålet är helt uppfyllt.

Kvalitetsmål	Bedömning
Personer som har stöd av socialförvaltningen ges möjlighet till inflytande, delaktighet och självbestämmande	●

Kommentar:
Den enskildes åsikter dokumenteras alltid i utredningen och insatsen utformas i samverkan med den enskilde så långt det är möjligt. Vid val mellan olika insatser till samma kostnad är det brukaren som avgör val av insats.

I den nationellt gemensamma brukarundersökningen för år 2018 uppgav 70 procent att de hade kunnat påverka stödet som hade getts av socialtjänsten. Det är en liten minskning mot föregående år undersökning, men ligger i linje med andra kommuners resultat. 89 procent av de svarande

uppgav att socialsekreteraren hade frågat om deras synpunkter på hur situationen skulle kunna förändras.

Strategiskt målområde: God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål: Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning
◒

Kommentar:

Verksamhetsområdet bidrar i dagsläget inte till att uppnå kommunens strategiska mål. Individ- och familjeomsorgen har ännu inte en ekonomi i balans.

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat, Tkr	-23 mkr	0.0	◒	Förbätrrats

Kommentar:

Årets resultat för hela individ- och familjeomsorgen blev ett underskott mot budget med 23 miljoner kronor inklusive mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar.

Strategiskt mål: Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning
●

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Nämndmålet är uppfyllt.

Nämndmål: Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning
●

Kommentar:
Förvaltningen har identifierat möjliga processer som kan digitaliseras och förstudier pågår avseende digitaliserad ansökningsprocess för ekonomiskt bistånd respektive utskottshandlingar.

Flera processkartläggningar har genomförts bland annat det vräkningsförebyggande arbetet har processkartlagts och utifrån det som framkommit skapat en struktur som effektiviserar arbetet och innebär en förbättring för den enskilde.

Indikator: Antal identifierade manuella processer som kan digitaliseras

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
6	5	●	-

Strategiskt målområde: Attraktiv arbetsgivare

Strategiskt mål: Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Bedömning

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Nämndmålet är uppfyllt.

Nämndmål: Arbetsgivaren rekommenderas av medarbetaren

Bedömning

Kommentar:
Andelen medarbetare som uppger att de rekommenderar arbetsgivaren har ökat från 53 procent i senaste mätningen år 2016 till i stort sett samtliga svarande (99 %).

Indikator: Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
99 %	90 %		Ökat

Strategiskt mål: Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Bedömning

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Sjukfrånvaron är högre än fyra procent men nämndmålet är uppnått.

Nämndmål: Arbetsgivaren är en hälsofrämjande arbetsplats

Bedömning

Kommentar:
Sjukfrånvaron har minskat under hösten från sju procent i augusti till fem procent i december. Ett arbete pågår för att bli en mer hälsobefrämjande arbetsplats. Dessutom har personalsituationen stabiliserats betydligt.

Indikator: Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
5 %	5 %		Minskat

Kommentar:
Se ovan.

Strategiskt mål: Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål.

Bedömning

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Nämndmålet är uppfyllt.

Nämndmål: Arbetsgivaren anpassar sysselsättningsgraden efter de anställdas önskemål

Bedömning

Kommentar:

Verksamheten strävar efter att alltid kunna anpassa sysselsättningsgraden utifrån den enskilde medarbetarens önskemål.

Indikator: Andel av de anställda som anser att sysselsättningsgraden är anpassad efter deras önskemål

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
94 %	100 %		Ökat

Kommentar:

Se ovan.

Uppdrag från kommun- och nämndplan

Särskilda uppdrag

	Status
Konkurrensutsättning	✓

Kommentar:
Avtal avseende konsulentstödd familjehemsvård har tecknats efter upphandling tillsammans med Nacka och Värmdö kommuner.

Avtal av heldygnsvård för barn och ungdom har tecknats efter upphandling med Nacka och Värmdö kommuner.

Avtal har tecknats avseende stödboende och träningsboende för ensamkommande över 18 år med permanent uppehållstillstånd tillsammans med Nacka och Värmdö kommuner.

Avtal avseende dygnet runt boende och behandlingsplatser för vuxna med missbruks- och beroendeproblematik har tecknats efter upphandling tillsammans med Nacka och Värmdö kommuner.

Upphandling av skyddat boende för våldsutsatta har påbörjats.

Upphandling av bemanning av socialsekreterare har påbörjats.

I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019.	✓

Kommentar:
Aktiviteter kopplade till tillgänglighetsplanen ingår i nämndplanen för år 2019.

Taxor och avgifter	✓

Kommentar:
Taxorna och avgifterna inom socialnämndens verksamheter justeras utifrån prisbasbelopp och gällande indexering.

Utveckla tidiga insatser inom individ- och familjeomsorgen i samverkan med olika aktörer	✓

Kommentar:
ABC-föräldrautbildningar har genomförts i samarbete med skolan.

Behov av en resursskola med behandling håller på att utredas tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen.

Förutsättningarna för en familjecentral tillsammans med mödrahälsovård och barnhälsovård har utretts och dialog med hälso- och sjukvården pågår men hittills har ingen överenskommelse nåtts.

Fortsätta öka självförsörjningsgraden	

Kommentar:
Se nämndmål avseende försörjningsstöd.

Nämnduppdrag

Nämnduppdrag	Status
Skolnärvaron ska noga följas upp för de barn och unga som Tyresö kommun har placerat	

Kommentar:
Skolnärvaron följs upp i samband med uppföljning av placeringen.

Minst en administrativ process har automatiserats med hjälp av IT	

Kommentar:
Förvaltningen har identifierat olika processer som kan digitaliseras.

En förstudie har genomförs avseende förutsättningarna att digitalisera delar av ansökningsprocessen för ekonomiskt bistånd. En förstudie har också genomförts gällande effektiviseringsvinster av att digitalisera delar av utskottsprocessen.

Kvalitetsarbete

Kvalitetsledning

Socialnämndernas verksamheter arbetar enligt ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete. Det innebär bl.a. att inkomna synpunkter och lex Sarah-rapporter, genomgång och analys av kommunens resultat i exempelvis Öppna jämförelser, aktuella utvecklingsfrågor och övrigt som rör verksamhetens kvalitet följs upp på verksamheternas och de förvaltningsövergripande kvalitetsråden.

Socialförvaltningen har under 2018 kompletterat kommunens verksamhetssystem för planering, uppföljning och analys med ett systemstöd för det systematiska kvalitetsledningssystemet för socialtjänstens verksamhetsområden. Systemstödet kommer att implementeras under 2019.

Kommunen har tecknat medlemskap i SIQ - Institutet för Kvalitetsutveckling. Medlemskapet innebär att kommunen kommer att få vägledning, utbildning och metodstöd i kvalitetsutveckling. För att samordna och utveckla den kommunövergripande kvalitetsledningsmodellen har kommunens kvalitetschef startat ett kvalitetsnätverk där förvaltningens kvalitetscontroller deltar. Förvaltningen deltar även i SIQ:s kommunnätverk.

Granskningar

Kvalitetsenheten har under våren genomfört en granskning av barn- och ungdomsenheten som bland annat omfattade en granskning av handläggningstiden under 2017. Den visar att utredningsgruppen i 49 procent av utredningarna överskred den lagstadgade tidsgränsen om fyra månaders utredningstid. Skyddsbedömningar och förhandsbedömningar genomfördes dock inom den lagstadgade tiden. För ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar överskred 19 procent av ärenden fyra månaders utredningstid. Granskningen visade att utredningstiden numera låg på i genomsnitt 100 dagar. En åtgärdsplan har tagits fram.

Kvalitetsenheten har även genomfört uppföljande granskning av Hästskons stödboende och det kommunala boendestödet. Hästskon bedömdes ha åtgärdat de brister som hade konstaterats i tidigare granskning, men bedömdes ha ett fortsatt utvecklingsbehov att säkerställa kontinuiteten i ledarskapet. Boendestödsenheten bedömdes ha åtgärdat två av de tidigare bedömda bristerna. Men även boendestödet bedömdes ha ett fortsatt utvecklingsbehov att säkerställa kontinuiteten i ledarskapet, samt utveckla genomförandeplanerna som upprättas i verksamheten. De båda uppföljande granskningarna har meddelats socialnämnden.

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, genomförde under året en granskning av stödboendena 34:an, 54:an och 57:an för barn och unga. IVO hade inget att anmärka på förutom att verksamheterna behövde förbättra dokumentationen om när uppföljning ska ske i genomförandeplanerna. Granskningen har meddelats socialnämnden.

Avtalsuppföljningar

För att kvalitetssäkra nämndens verksamheter sker en systematisk uppföljning och granskning av utförare och verksamheter. Återkoppling från uppföljningen och granskningar är ett led i arbetet för förbättringar och effektiviseringar i verksamheterna.

Uppföljning av avtal med privata utförare säkerställer att kraven i avtalen efterlevs och att verksamheten håller god kvalitet. Uppföljningar görs på olika nivåer. Vid särskilda händelser eller avvikelser genomförs uppföljning eller granskning omgående. Särskilt kostnadsdrivande placeringar som identifieras följs upp för att om möjligt omförhandla avtalet eller på annat sätt minska kostnaderna.

Under år 2018 har det inte genomförts några avtalsuppföljningar inom individ- och familjeomsorgen.

Individuppföljningar görs av socialsekreterare i syfte att säkerställa att brukaren får de insatser som beviljats. Avtalsuppföljning av upphandlade entreprenader sker i dagsläget i samband med eventuell förlängning eller förändringar av avtalen.

Synpunkter/klagomål samt lex Sarah och lex Maria

Under året inkom det sex synpunkter och klagomål inom verksamhetsområdet. Ett gällde missnöje med de nya direktiven inom öppna förskolan som innebär begränsningar att delta i verksamheten för dem som är föräldralediga på deltid. Ett annat avsåg missnöje med att det inte finns några familjerådgivare belägna inom Tyresö kommun. Resterande avsåg missnöje med bemötande och stöd hos myndigheten. Inga lex Sarah-rapporter har upprättats.

Icke verkställda beslut

Förvaltningen rapporterar kvartalsvis de beslut som inte verkställts inom tre månader till Inspektionen för Vård och Omsorg, IVO. Sammanställningar redovisas för socialnämnd, kommunfullmäktige och revisorer.

De icke verkställda besluten gäller främst ensamkommande asylsökande barn och unga som varit placerade i jourhem där det har tagit tid att godkänna själva familjehemmen.

Nedan redovisas icke verkställda beslut per kvartal under år 2018.

jan-mar	5 avseende familjehem
apr-jun	Inga icke verkställda beslut
jul-sep	2 avseende kontaktfamilj
okt-dec	1 avseende kontaktfamilj

Ekonomi

Resultaträkning Individ- och familjeomsorgen per december 2017

IFO Myndighet *Tkr*	Jan-Dec 18 kommun-bidrag	Jan-Dec 18 netto-kostnad	Jan-Dec 18 netto-resultat	Helår 17 netto-resultat	Förändring mot fg. år
Gemensamt/Administration	72 204	-70 423	1 781	-6 694	8 475
Placeringar vuxna	10 108	-12 712	-2 603	-2 216	-387
Öppna insatser vuxna	13 629	-15 335	-1 706	-3 258	1 552
Placeringar barn & ungdom	42 928	-47 581	-4 653	-8 636	3 982
Öppna insatser barn & ungdom	22 148	-26 095	-3 947	-5 456	1 509
Ekonomiskt bistånd	21 355	-23 587	-2 232	-1 375	-856
Familjerätt & familjerådgivning	846	-723	122	-455	577
Totalt IFO myndighet	**183 218**	**-196 456**	**-13 239**	**-28 091**	**14 852**

IFO Kommunal regi *Tkr*	Jan-Dec 18 kommun-bidrag	Jan-Dec 18 netto-kostnad	Jan-Dec 18 netto-resultat	Helår 17 netto-resultat	Förändring mot fg. år
Öppna insatser barn & ungdom	0	772	772	1 303	-532
Öppna insatser vuxna	0	499	499	421	78
Totalt IFO kommunal regi	**0**	**1 271**	**1 271**	**1 725**	**-454**

Resultaträkning flyktingmottagande per december 2017

Ensamkommande myndighet *Tkr*	Jan-Dec 18 kommun-bidrag	Jan-Dec 18 netto-kostnad	Jan-Dec 18 netto-resultat	Helår 17 netto-resultat	Förändring mot fg. år
Ensamkommande	467	-10 284	-9 817	-17 480	7 663
Totalt ensamkommande	**467**	**-10 284**	**-9 817**	**-17 480**	**7 663**

Ensamkommande kommunal regi *Tkr*	Jan-Dec 18 kommun-bidrag	Jan-Dec 18 netto-kostnad	Jan-Dec 18 netto-resultat	Helår 17 netto-resultat	Förändring mot fg. år
Gemensamt/Administration	0	-1 257	-1 257	-689	-569
Totalt ensamkommande	**0**	**-1 257**	**-1 257**	**-689**	**-569**

Kommentar

Årets resultat för hela individ- och familjeomsorgen blev ett underskott mot budget med 23 miljoner kronor inklusive mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar. Resultatet är i nivå med prognosen i årets andra delårsrapport.

Förvaltningen har identifierat vilka områden där möjligheten till effektiviseringar är som störst för att framöver nå budget i balans. Dessa åtgärder har verksamheten även arbetat med under år 2018.

Verksamheten har minskat kostnader under året genom tillgång till träningslägenheter i kommunen vilket minskat kostsamma externa placeringar.

Anmälningar avseende barn och unga har varit fortsatt högt under hela år 2018. Verksamheten har dock lyckats minska de externa insatserna för barn och unga genom öppna insatser i kommunen.

Kostnaderna har dock inte minskat i den utsträckning som var nödvändig för en budget i balans.

Därutöver har kostnaderna dock ökat för placeringar vuxna till följd av att fler vårdats enligt LVM, lagen om vård av missbrukare.

Fler hushåll har också fått ekonomiskt bistånd och tiden med stödet har ökat.

Nya placeringar har tillkommit i skyddat boende avseende våld i nära relation.

Personalsituationen har idag förbättrats, personalomsättningen minskats och det är lättare att rekrytera socialsekreterare. Dock har socialsekreterarkonsulter behövts vid vakanser och tillfälliga arbetstoppar. Under år 2018 har kostnaderna varit höga för socialsekreterarkonsulter.

Mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar finansieras genom statlig ersättning. Ersättningen täcker till stor del placeringskostnaden men inte myndighetens kostnader för till exempel utredande socialsekreterare. Därutöver har antalet anvisningar av barn och ungdomar minskat kraftigt. Därför finns kostnader för tomma platser inom den egna boendekedjan vilken kommer att avvecklas under år 2019.

Hösten 2015 ökade mottagandet av ensamkommande barn och unga. Fram till och med år 2016 medförde ersättningen för mottagandet av ensamkommande ett överskott. År 2017 sänktes den statliga ersättningen betydligt vilket sedan medfört underskott för år 2017 och 2018.

Nedan redovisas individ- och familjeomsorgens resultat avseende mottagande av ensamkommande barn och unga under åren 2013-2018 i mkr.

2013	2014	2015	2016	2017	2018
3,3	4,2	7	20,4	-7,6	-11,5

Uppföljning av plan för hur individ- och familjeomsorgen hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans

Kommunstyrelsen har uppdragit åt den tidigare socialnämnden att redovisa en plan för hur nämnden hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans för nämndens verksamhetsområden. Till dess att planen är genomförd ska återrapportering av planen ske till kommunstyrelsen i samband med verksamhetsberättelse och delårsrapporter.

Vid socialnämndens möte 2018-09-26 redovisade socialförvaltningen en uppföljning av åtgärderna fram till och med augusti månad. Prognosen som redovisades i årets andra delårsrapport förutsätter att åtgärderna genomförts.

Årets resultat för hela individ- och familjeomsorgen blev ett underskott mot budget med 23 miljoner kronor. Resultatet är i nivå med prognosen i årets andra delårsrapport.

Nedan redovisas aktuell status för respektive åtgärd i handlingsplanen samt ytterligare identifierade åtgärder.

Optimal blandning av egna insatser inom kommunen och externa placeringar

Individ- och familjeomsorgen har strävat efter att nå bästa möjliga nivå mellan egna insatser i kommunen och externa placeringar. Genom bättre samverkan mellan individ- och familjeomsorgens verksamheter och genom att utveckla det förebyggande arbetet och erbjuda mer egna öppna insatser har vissa dyrare externa placeringar kunnat undvikas.

Inom barn- och ungdomsenheten har en insatsgrupp bildats som följt och kvalitetssäkrat samtliga placeringar samt sett till att placeringar ersatts med kvalificerade insatser i kommunen.

Förvaltningen har anlitat fler egna arvoderade familje- och jourhem istället för dyrare konsultentstödda familje- och jourhem.

Individ- och familjeomsorgen har fått tillgång till flera lägenheter som gjort det möjligt att ta hem såväl barn, unga och vuxna och därigenom kunnat minska placeringar i stödboende, HVB och skyddade boenden.

En särskild boendegrupp har skapats för att effektivisera arbetet med lägenheterna. Fokus framöver ligger på att snabbare anpassa tillgång till lägenheter efter behoven.

Behandlingsskolor

Genom ett nära samarbete med elevhälsovården har individ- och familjeomsorgen tillsammans med skolan identifierat de elever som har behov av den insatsen. Detta har inneburit en mer rättssäker bedömning av vilka elever som får insatsen och därmed minskade kostnader.

Ytterligare identifierade åtgärder

Sedan återrapporteringen i september år 2018 har socialförvaltningen och därefter förvaltningen för liv och hälsa identifierat ytterligare områden där möjligheten till effektiviseringar är som störst för att framöver nå budget i balans.

Minskat nyttjande av socialsekreterarkonsulter

Under år 2018 har kostnaderna varit höga för socialsekreterarkonsulter. Personalsituationen inom individ- och familjeomsorgen är fortsatt stabil. Sjukfrånvaron har också minskat. Dock har socialsekreterarkonsulter behövts vid vakanser och tillfälliga arbetstoppar. Nyttjandet av konsulter har minskat och individ- och familjeomsorgen strävar efter att minska behovet ytterligare.

Avveckling av den egna boendekedjan

Kommunens mottagande av ensamkommande asylsökande barn och ungdomar har kraftigt minskat. Eftersom den egna boendekedjan nu har stort antal tomma platser kommer verksamheten att avvecklas under år 2019.

Anställningsstopp

Den 1 november infördes ett tillfälligt anställningsstopp fram till och med 31 mars år 2019 inom hela socialförvaltningens verksamheter med återanställningsprövning där nödvändiga tjänster prövas i samråd med förvaltningschefen. Vikariebehov vid kortare frånvaro omfattas inte.

Uppföljning av riskhanteringsplan

Risk	Kommentar
Sänkt statlig ersättning för ensamkommande barn och ungdomar medför risk för att ersättningen inte täcker både placerings- och personalkostnader	Ersättningen täcker idag inte fullt ut kostnaderna för verksamheten.
Enligt förslag från Migrationsverket ska placeringar av nya ensamkommande barn och ungdomar ske i hemkommunen	Anvisningarna av ensamkommande barn och unga har kraftigt minskat under året. Vilket medför att verksamheten istället behöver anpassas.
Ökning av ensamkommande asylsökande barn	Se ovan
Svårigheter med bemanning av socialsekreterare	Personalsituationen har förbättrats och det är lättare att rekrytera socialsekreterare. Personalomsättningen och sjuktalen har minskat. Verksamheten har dock varit beroende av socialsekreterarkonsulter men verkar för att minska dessa.
Fel i inrapportering av statistik - fel kan uppstå vid insamling av statistikkällor eller vid intern eller extern inrapportering	Förvaltningen behöver fortsatt arbeta med kvalitetssäkring kring inrapportering.
Svårigheter att förutse kostsamma placeringar för personer stora behov	I den ekonomiska uppföljningen följs detta upp genom att placeringskostnader särskiljs.
Brist på bostäder innebär att hemmaplanslösningar inte kan genomföras samt att kostnaderna för tillfälligt boende ökar	Verksamheten har fått tillgång till fler lägenheter.

Sammanfattande bedömning

Individ- och familjeomsorgen mål och uppdrag uppnås till stora delar. Det finns inom delar av verksamheten ett utvecklingsbehov avseende kompetensutveckling, utredningstider, systematisk uppföljning, metodutveckling och rutiner samt samverkan.

Personalsituationen är fortsatt stabil. Sjukfrånvaron har också minskat. Andelen medarbetare som uppger att de rekommenderar arbetsgivaren har ökat från 53 procent i senaste mätningen år 2016 till i stort sett samtliga svarande (99 %).

Årets resultat blev ett underskott mot budget med 23 miljoner kronor inklusive mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar. Resultatet är i nivå med prognosen i årets andra delårsrapport. Verksamheten har arbetat aktivt med åtgärder för att nå en budget i balans.

Verksamheterna arbetar aktivt med att effektivisera arbetet. Flera processkartläggningar har genomförts och möjliga processer som kan digitaliseras har identifierats.

Verksamheten har minskat kostnader under året genom tillgång till träningslägenheter i kommunen vilket minskat kostsamma externa placeringar.

Anmälningar avseende barn och unga har varit fortsatt högt under hela året. Verksamheten har dock lyckats minska de externa insatserna för barn och unga genom öppna insatser i kommunen.

Kostnaderna har dock inte minskat i den utsträckning som var nödvändig för en budget i balans.

Därutöver har kostnaderna dock ökat för placeringar vuxna till följd av att fler vårdats enligt LVM, lagen om vård av missbrukare.

Fler hushåll har också fått ekonomiskt bistånd och tiden med stödet har ökat.

Nya placeringar har tillkommit i skyddat boende avseende våld i nära relation.

Kostnaderna har varit höga för socialsekreterarkonsulter till följd av vakanser och tillfälliga arbetstoppar. Framöver bedöms behovet av konsulter kunna minskas.

Mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar finansieras genom statlig ersättning. Ersättningen täcker till stor del placeringskostnaden men inte myndighetens kostnader för till exempel utredande socialsekreterare. Därutöver har antalet anvisningar av barn och ungdomar minskat kraftigt. Därför finns kostnader för tomma platser inom den egna boendekedjan vilken kommer att avvecklas under år 2019.

För en ekonomi i balans ligger fokus framöver på att nå en optimal blandning av egna insatser och externa placeringar, erbjuda insatser inom kommunen, korta de externa placeringarna genom förstärkt egen öppenvård samt fler arvoderade familje- och jourhem.

Datum	2019-02-26
Tid	18:30–19:45
Plats	Myggdalen, plan 1
Beslutande	Se närvarolista
Övriga deltagare	Se närvarolista
Justeringens plats och tid	2019-03-06, kl. 14:30
Paragrafer	1012–1020

Sekreterare
Linda Grafström

Vice ordförande
Christoffer Holmström

Justerande
Dick Bengtson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ	Arbetsmarknads- och socialnämnden
Sammanträdesdatum	2019-02-26
Datum då anslaget sätts upp	2019-03-07
Datum då anslaget tas ned	2019-03-29
Förvaringsplats för protokollet	Förvaltningen för liv och hälsas arkiv

Underskrift
Linda Grafström

	Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Christoffer Holmström (S)
Dick Bengtson (M)
Tomas Forsberg (S)
Petra Reinholdsson (S)
Tony Thorén (L)
Alexander Enkvist (L)
Åsne Liedén (MP)
Petra Nygren (M)
Gerd Dufberg (M)
Annica Örtenstrand (C)
Bjarne Vifell (SD)

Ersättare

Margitha Applegate (S)
Bo Richter (V)
Henrik Oskarsson (M)
Nicole Nyström (M)
Johan Carlsson (SD)

Övriga

Anna-Lena Engstedt, sektorchef, förvaltning för liv och hälsa
Catrin Ullbrand, stabschef, förvaltning för liv och hälsa
Magnus Dahlquist, controller, kommunstyrelseförvaltningen
Linda Grafström, nämndsekreterare, förvaltning för liv och hälsa
Håkan Wramner, controller, förvaltning för liv och hälsa

Frånvarande

Ajda Asgari (MP), Ordförande
José Blanco Garcia (S)
Margareta Ternstedt (L)
Peter Söderlund (MP)
Christer Flodfält (M)
Rode Kennerberg (KD)

§ 1015

Dnr 2019/ASN 0040 10

Verksamhetsberättelse för år 2018 för verksamhetsområde 8 - arbete och integration

UTDRAG

Arbetsmarknads- och socialnämndens beslut

- Verksamhetsberättelse för år 2018 för verksamhetsområde 8 - arbetsmarknad och integration godkänns.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen för liv och hälsa har sammanställt verksamhetsberättelse för år 2018 för utvecklingsförvaltningens verksamhetsområde arbetsmarknad och integration.
Verksamhetsberättelsen redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Samtliga uppdrag från kommunplanen har genomförts.

Bilagor

Tjänsteskrivelse 2019-02-18 verksamhetsberättelse 2018 för verksamhetsområde 8.pdf
Nämndplan Arbete & integration 2019.docx.pdf
Verksamhetsberättelse Arbete och integration 2018.docx.pdf

Tyresö kommun
Förvaltningen för liv och hälsa
Håkan Wramner
Verksamhetscontroller

TJÄNSTESKRIVELSE
2019-02-18

Diarienummer
2019/ASN0040

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Verksamhetsberättelse för år 2018 för verksamhetsområde 8 – arbetsmarknad och integration

Förvaltningen för liv och hälsas förslag till beslut till arbetsmarknads- och socialnämnden

- Verksamhetsberättelse för år 2018 för verksamhetsområde 8 – arbetsmarknad och integration godkänns

Förvaltningen för liv och hälsa

Anna-Lena Engsted
Sektorchef

Catrin Ullbrand
Stabschef

tyresö kommun

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen för liv och hälsa har sammanställt verksamhetsberättelse för år 2018 för utvecklingsförvaltningens verksamhetsområde arbetsmarknad och integration.

Verksamhetsberättelsen redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Samtliga uppdrag från kommunplanen har genomförts. Verksamheten och dess kvalitet har följts upp liksom det ekonomiska resultatet. Dessutom redogörs för vidtagna åtgärder för att hantera risker och resultatet från kontrollinsatser enligt riskhanteringsplanen.

Verksamhetsberättelse år 2018
VO 8 -Arbete och integration

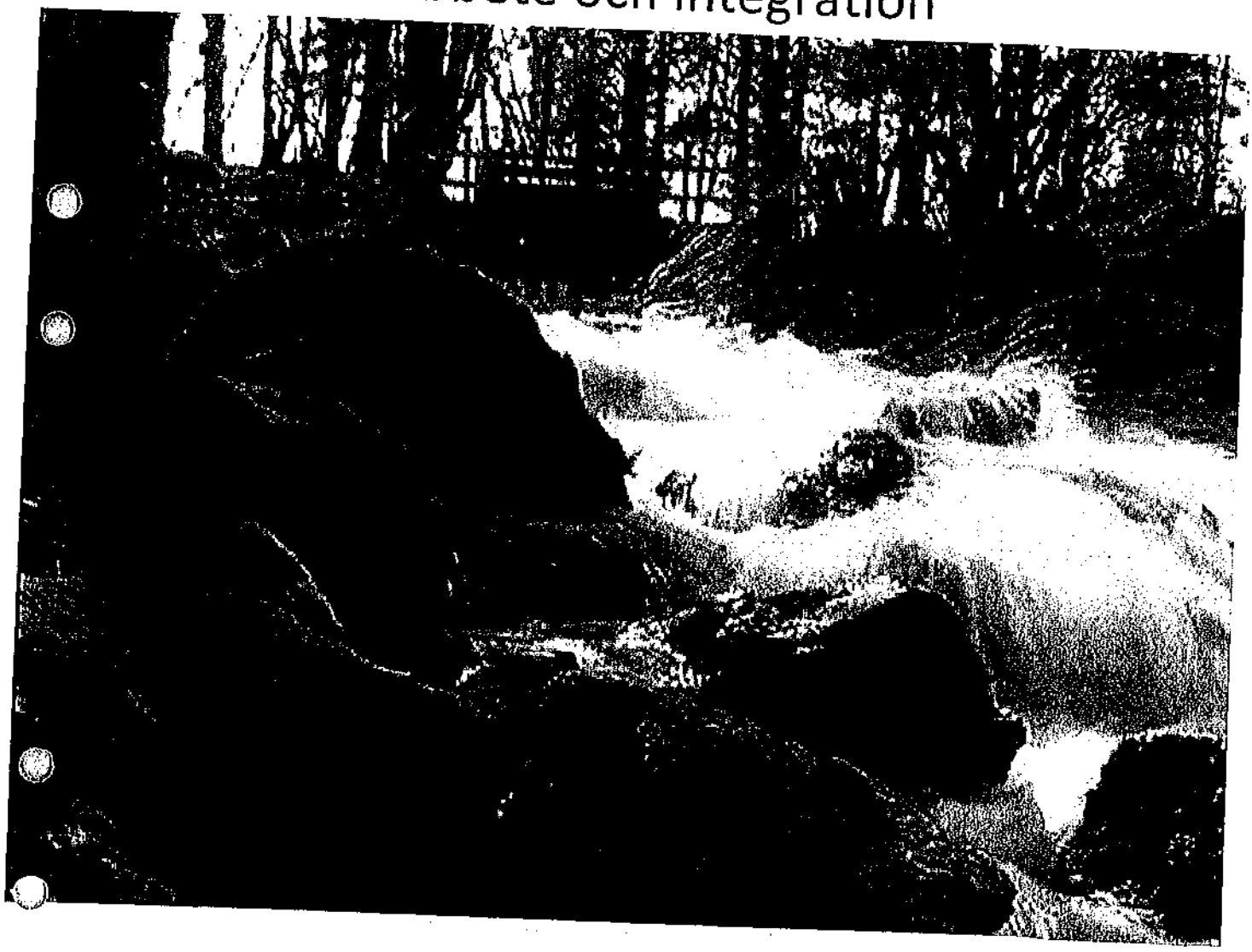

tyresö kommun

Innehållsförteckning

Viktiga händelser 2
Uppföljning och analys av mål och resultat 3
Uppföljning av riskhanteringsplan 11
Sammanfattande bedömning 12

Viktiga händelser

Under 2018 har samtliga nyanlända som anvisats från Migrationsverket fått bostad. I början av året blev en del bosatta i temporära boenden. Genom systematik och utvecklat samarbete förväntas nyanlända som anvisas till kommunen framöver kunna erbjudas bostad.

Europeiska socialfonden har godkänt ansökan om projektet Etableringscentrum. Syftet är att snabba på vägarna ut till arbete och självförsörjning för nyanlända. Projektet startade den 2 maj och pågår under tre år. Invigning skedde i juni år 2018.

Uppföljning och analys av mål och resultat

Måluppfyllelse

Strategiskt målområde: Blomstrande näringsliv

Strategiskt mål: Arbetslösheten i Tyresö är bland de lägsta i regionen och sysselsättningsgraden hög.

Bedömning

Kommentar:
Andelen arbetslösa i Tyresö är 3,9 procent jämfört med 4,7 procent i Stockholms län och 5,6 procent i riket. Andelen arbetslösa utrikesfödda är lägre i Tyresö än i riket, men på samma nivå som länet i övrigt.

Indikator: Arbetscentrum - andel av kommunens ungdomar som varken studerar eller arbetar (16-20 år)

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	9 % år 2016	0 %	○	-

Kommentar:
Den nationella statistiken har inte uppdaterats sedan 2016.

Nämndmål: Säkerställer inflytande och delaktighet för personer som har kontakt med Arbete och integration

Bedömning

Kommentar:
Genom deltagande i APT och personalmöten får deltagarna möjlighet att påverka arbetet. Löpande görs skriftliga och muntliga enkäter.

Indikator: Antal deltagare som upplever att de har inflytande och är delaktiga

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
100	100		→

Nämndmål: Antal sommarjobb för ungdomar ska öka

Bedömning

Kommentar:
För ungdomar i åldern 16-17 år folkbokförda i Tyresö kommun har 213 erbjudits sommarjobb. 140 platser där arbetsgivaren får 50 procent av lönekostnaden ersatt av arbetsmarknadsenheten, 59 platser inom kommunala enheter där arbetsmarknadsenheten stått för 100 procent av lönekostnaden samt 15 platser sommarlovsentreprenörer där arbetsmarknadsenheten stått för hela kostnaden.

Indikator: Antal som fått sommarjobb

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
213	200		↗

Strategiskt målområde: God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål: Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning

Kommentar:
Då det inte fanns bostäder i kommunen för samtliga personer som Migrationsverket anvisade under första och andra kvartalet 2018 fick vissa bosättas på hotell. Fler socialsekreterare behövdes också för att klara mottagandet. Detta medförde ett ekonomiskt underskott för integrationsenheten.

Arbetsmarknadsenheten redovisar ett underskott för år 2018. Detta beror på flera orsaker kopplade till ett minskat antal deltagare vid samtliga verksamheter. Några orsaker är ett glesare samarbete med Arbetsförmedlingen efter dess flytt till Haninge, fler i behov av vård, personer med sämre psykisk och fysisk hälsa samt att några arbetsmarknadsinsatser avslutats.

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat, Tkr	-2 180.0	0.0		-

Strategiskt mål: Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning

Kommentar:
Etableringscentrum som har invigts är ett innovativt sätt att genom myndighetssamverkan och att erbjuda en mötesplats uppnå en effektivare integration. I samverkan med Samordningsförbundet Östra Södertörn sker ett utvecklingsarbete kring projekt för unga med funktionsnedsättning. Den interna samverkan mellan arbete och integration och socialförvaltningens tidigare enheter bedöms ge en effektivisering av processer när en gemensam förvaltning bildas 2019. Medarbetarundersökningen visar att medarbetarna på centrum för arbete och integration är nöjda med utvecklingen av rutiner, diskussioner om kunskaper och erfarenheter samt delaktighet.

Indikator: Andel medarbetare som anser att "På min arbetsplats tar vi oss tid att diskutera och dela våra kunskaper och erfarenheter"

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	86 %	-		↗

Indikator: Andel medarbetare som anser att "Vi på min avdelning/enhet ser över och förbättrar våra rutiner kontinuerligt"

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	91 %	-		↗

Indikator: Andel medarbetare som anser att närmaste chef gör mig delaktig och lyssnar på mina synpunkter vid framtagande av förslag och förändringar

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	100 %	-		↗

Strategiskt målområde: Attraktiv arbetsgivare
Strategiskt mål: Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Bedömning

Kommentar:
Andel medarbetare som kan rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare ligger på 95 procent. Det är över kommunens och förvaltningens medelvärde.

Indikator: Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	95 %	100 %		↗

Kommentar:
Värdet för centrum för arbete och integration ligger över medelvärdet för utvecklingsförvaltningen.

Indikator: Hållbart medarbetarengagemang

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	HME 95	HME 100		↘

Kommentar:
HME ligger på 95 för arbete och integration, vilket är en mycket hög nivå. Värdet har minskat något från föregående mätning.

Strategiskt mål: Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent

Bedömning

Kommentar:
Sjukfrånvaron är lägre än fyra procent och uppgår till 1,9 procent.

Indikator: Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	1.9 %			-
Sjukfrånvaro kort (< 60 dagar)	1.9 %			-
Sjukfrånvaro lång (= > 60 dagar)	0 %			-

Uppdrag från kommun- och nämndplan

Särskilda uppdrag

Konkurrensutsättning	Status
Ekologiska livsmedel	
I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019.	
Kommentar: I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019. För verksamhetsområdet arbete och integration har en aktivitet valts: Sommarjobb för funktionsnedsatta. Arbete och integration erbjuder sommarjobb för personer med funktionsnedsättning.	
Taxor och avgifter	
Genom aktiva insatser i nära samverkan med andra aktörer verka för ännu högre sysselsättningsgrad och självförsörjningsgrad i Tyresö	
Kommentar: Avdelningen har aktivt deltagit i samverkan med Samordningsförbundet Östra Södertörn och Etablering Södertörn. I samverkan ingår avdelningen i projektet Etableringscentrum samt projektet Mobilisering i arbete (MIA).	
Öka kapaciteten för flyktingmottagandet	
Kommentar: Integrationsenheten har i samverkan med bostadsbolag, kommunens fastighetsavdelning sam privata hyresvärdar bosatt dem som anvisats till Tyresö kommun 2018. I början av året bosattes även samtliga av de som anvisats år 2017.	
Inrätta offentligt skyddade anställningar i syfte att öka självförsörjandegraden.	
Kommentar: Under perioden har 21 personer haft olika former av skyddade anställningar inom kommunen.	
Ta fram en integrationsstrategi	
Kommentar: Integrationsstrategin beslutades av kommunstyrelsen den 2 maj 2018 och finns med som ett särskilt uppdrag i kommunplanen för 2019-2022. Det särskilda uppdraget finns med i alla nämndplaner.	

Kvalitetsgarantier

Kvalitetsgarantierna har till stor del uppfyllts.

Den som anvisats till centrum för arbete och integration får tid hos en handläggare inom två veckor.

Kommentar:
För Ung i Tyresö är väntetiden för nybesök tre veckor. Riktlinjer för synpunkts- och klagomålshantering ska ses över.

Studerande och arbetssökande får en handlingsplan som tas fram tillsammans med handläggare. Handlingsplanen följs upp vid varje besök.

Verksamhetsuppdrag

Nyanlända
Det aktuella världsläget med många människor på flykt i Europa påverkar Tyresö kommun. Flyktingpolitiken diskuteras och omprövas på olika sätt, vilket gör det svårt för kommunen att förutse och planera för flyktingmottagande och invandring. Det är viktigt att hitta strategier som ger förutsättningar för nyanlända att etablera sig och bli självförsörjande. Bland annat är tillgång till bostad en utmanande men avgörande faktor, liksom språkkunskap, samhällsorientering och att bygga upp ett socialt sammanhang med arbete och fritid. Genom systematik och utvecklat samarbete har alla som anvisats till Tyresö kunnat erbjudas bostad och bedömningen är att det även gäller de nyanlända som förväntas anvisas till kommunen framöver.

Samordning av insatser mellan myndigheter, hälso- och sjukvården och andra aktörer måste ske med de nyanlända i fokus. Därför driver Tyresö tillsammans med Haninge, Nynäshamn, Samordningsförbundet Östra Södertörn och arbetsförmedlingen ett treårigt projekt, som huvudsakligen finansieras via medel från Europeiska socialfonden. Projektet innebär att det i varje kommun öppnades ett Etableringscentrum innan sommaren 2018. Syftet är att hitta effektiva vägar ut till arbete och självförsörjning för nyanlända genom metodutveckling.

Arbetsmarknad
Andelen arbetslösa i Tyresö är 3,9 procent jämfört med 4,7 procent i länet och 5,6 procent i riket. Andelen arbetslösa utrikes födda är lägre i Tyresö än riket, men på samma nivå som i länet. Utrikes födda står för en stor del av befolkningstillväxten liksom sysselsättningsökningen i länet.

Utmaningarna på länets arbetsmarknad kvarstår och att rusta personer som står långt från arbetsmarknaden är fortsatt viktigt för framtida kompetensförsörjning. Arbetsgivarna efterfrågar arbetskraft med hög teoretisk kunskap vilket saknas för en stor del av den tillgängliga arbetskraften. Detta medför fortsatt brist på arbetskraft med den typen av kompetens.

Arbetsförmedlingen omorganiseras och högkonjunkturen har avtagit. Det kommer att få konsekvenser på arbetsmarknadsprognosen.

Ung i Tyresö och arbetsmarknadsenheten har fortsatt hög andel som går ut till studier och arbete. För deltagarna i ung i Tyresö går 68 procent ut i arbete. Arbetstillfällen och praktikplatser tillskapas för

arbetsmarknadsenhetens målgrupper genom brett samarbete, dock kan kommunens interna samarbete utvecklas vidare.

Insatserna för unga arbetssökande kan behöva utvecklas. Dagens utbud hos arbetsmarknadsenheten passar inte för alla yngre. Arbetsmarknaden förändras och nya arbeten kan skapas mot bakgrund av teknikutvecklingen.

För många unga är sommarjobb en första kontakt med arbetsmarknaden. Strax över 200 ungdomar i åldern 16-17 år erbjöds sommarjobb år 2018, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Formerna och villkoren för sommarjobb behöver ses över.

Ekonomi och personal

Sjukfrånvaron understiger kommunens mål på fyra procent.

Avdelningen redovisar ett underskott på 2,2 mkr. För perioden redovisar enheten högre kostnader för flyktingmottagning än budgeterat främst avseende hotell-, hyreskostnader och ekonomiskt bistånd.

Utifrån ett minskat antal deltagare vid samtliga verksamheter vid arbetsmarknadsenheten har ett ekonomiskt negativt resultat uppstått. Anledningarna till detta beror på flera orsaker. Arbetsförmedlingens omorganisation och lokalisering i Haninge bidrar till ett glesare samarbete mellan arbetsförmedlarna och vägledarna vid arbetsmarknadsenheten. De personer som har anvisats via Samordningsförbundets projekt "En väg in" har i flertal ärenden varit i behov av vårdkontakt helt eller delvis. Detta har medfört att färre deltagare kommit ut till de kommunala verksamheterna eller övriga sociala företag som är upphandlade av Samordningsförbundet för arbetsträning och arbetsförberedande insatser.

I slutet av år 2018 fattade regeringen beslut om att Arbetsförmedlingen kommer att digitaliseras i högre utsträckning och detta kommer att innebära reducering av personal. Arbetsmarknadsåtgärden "Extra tjänster" avslutades hastigt i slutet av år 2018, vilket innebar att arbetsmarknadsenheten fick färre beslut från Arbetsförmedlingen av antal deltagare till verksamheterna. Intäkterna för arbetsmarknadsenheten minskades. Ett högre antal ärenden vid försörjningsstödsenheten har resulterat i ett ökat flöde av personer som har anvisats till arbetsmarknadsenheten. Personerna som har anvisats har däremot haft sämre psykisk och fysisk ohälsa och stått längre från arbetsmarknaden vilket medför att färre har kunnat matchas till arbetsmarknadsenhetens verksamheter för arbetsträning. Insatser i form av arbetsterapeut och Case manager har varit goda insatser för dessa personer. Utvecklingsarbete inleds under år 2019 med Samordningsförbundet och försörjningsstödsenheten hur deltagarna kan stödjas och erbjudas insatser som matchar deltagarnas behov i ett led för att närma sig arbete och bli självförsörjande.

Verksamhetsmått

Nyckeltal	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018-12	Mål 2018
Arbetscentrum - andel av kommunens ungdomar som varken studerar eller arbetar (16-20 år)	10 %	9 %	-	9 %	0 %
Arbetslösa 16-64 år, både öppet och i arbetsmarknadsåtgärder - andel	3.4 %	3.1 %	3.7 %	3.9 %	-
Arbete och integration - Antal bosatta enligt bosättningslagen	-	102	199	298	-

Ekonomi

Resultaträkning per verksamhetsområde

Belopp i tkr	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Anslag	10 545	9 211	11 200
Övrigt	17 091	22 146	41 268
Intäkter	**27 636**	**31 357**	**52 468**
Personalkostnader	16 393	16 396	19 438
Köp av verksamheter	93	118	411
Interna kostnader	1 265	434	530
Lokalkostnader	3 171	7 328	15 276
Övrigt	6 190	8 765	19 132
Kostnader	**27 112**	**33 041**	**54 787**
Resultat	**524**	**-1 684**	**-2 319**

Driftsredovisning per verksamhet

Verksamhet	Utfall intäkt 2018	Utfall kostn 2018	Avvikelse
Förvaltningsgemensamt	486	524	
Nämnd	276	99	
Gemensamt	762	623	139
Flyktingmottagande	34 982	36 541	
Arbetsmarknadsåtgärder	13 380	14 134	
Verksamheter	4 106	4 112	
Totalt Arbete och integration	**52 468**	**54 787**	**-2 319**
Resultat inkl nämnd och förv gemensamt	**53 230**	**55 410**	**-2 180**

Kommentar

Avdelningen redovisar ett underskott på 2,2 mkr.

Migrationsverket anvisade under första och andra kvartalet år 2018 personer till kommunen utan att det fanns lägenheter till dem. Detta gjorde att personerna fick bosättas på hotell och två socialsekreterare från bemanningsföretag fick anlitas för att klara mottagandet. Detta sammantaget ledde till ett ekonomiskt underskott för integrationsenheten.

Arbetsmarknadsenheten redovisar ett negativt resultat 2018. Detta beror på flera orsaker kopplade till ett minskat antal deltagare vid samtliga verksamheter. Några orsaker är ett glesare samarbete med Arbetsförmedlingen efter dess flytt till Haninge, fler i behov av vård, personer med sämre psykisk och fysisk hälsa samt att några arbetsmarknadsinsatser avslutats.

Uppföljning av riskhanteringsplan

Risk	Åtgärder	Kontrollinsatser	Ansvar
Svårigheter att finna bostäder till det ökade antalet flyktingar och till ensamkommande flyktingbarn som kommer till Tyresö	Kontakter med hyresvärdar där behovet påtalas. Hjälp från kommunledningen att förhandla fram större antal lägenheter. Samarbete med fastighetsavdelningen.	Möten med kommunledningen, fastighetsägare och fastighetsavdelningen. Avstämning om tillgången på bostäder överensstämmer med behovet.	Avdelningschef Arbete och integration

Kommentar:
Genom inhyrning av bostäder av privatpersoner och bostadsbolag finns fler boende alternativ till målgruppen. Alla anvisade har fått en bostad under året.

Sammanfattande bedömning

Arbetslösheten är lägre i Tyresö i jämförelse med länet och riket som helhet.

Under år 2018 har samtliga nyanlända som anvisats från Migrationsverket fått bostad. I början av året blev en del bosatta i temporära boenden. Detta innebar ett ekonomiskt underskott för integrationsenheten. Genom systematik och utvecklat samarbete förväntas nyanlända som anvisas till kommunen framöver kunna erbjudas bostad.

Projektet Etableringscentrum har fått extern finansiering. Syftet är att snabba på vägarna ut till arbete och självförsörjning för nyanlända. Projektet startades i maj och pågår under 3 år.

Ung i Tyresö och arbetsmarknadsenheten har fortsatt hög andel som går ut till studier och arbete. Tyresö kommun erbjöd 213 ungdomar sommarjobb 2018, vilket är en ökning sedan föregående år.

De särskilda uppdragen och nämnduppdragen har genomförts.

Sjukfrånvaron är låg (1,9 %) och medarbetarundersökningen visar på goda resultat.

Arbetsmarknadsenheten redovisar ett negativt resultat år 2018. Detta beror på flera orsaker kopplade till ett minskat antal deltagare vid samtliga verksamheter. Några orsaker är ett glesare samarbete med Arbetsförmedlingen efter dess flytt till Haninge, fler i behov av vård, personer med sämre psykisk och fysisk hälsa samt att några arbetsmarknadsinsatser avslutats.

Totalt hade verksamhetsområdet ett underskott på 2,2 miljoner kronor.

Datum	2019-02-26
Tid	18:30–19:45
Plats	Myggdalen, plan 1
Beslutande	Se närvarolista
Övriga deltagare	Se närvarolista
Justeringens plats och tid	2019-03-06, kl. 14:30
Paragrafer	1012–1020

Sekreterare
Linda Grafström

Vice ordförande
Christoffer Holmström

Justerande
Dick Bengtson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ	Arbetsmarknads- och socialnämnden
Sammanträdesdatum	2019-02-26
Datum då anslaget sätts upp	2019-03-07
Datum då anslaget tas ned	2019-03-29
Förvaringsplats för protokollet	Förvaltningen för liv och hälsas arkiv

Underskrift
Linda Grafström

	Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Christoffer Holmström (S)
Dick Bengtson (M)
Tomas Forsberg (S)
Petra Reinholdsson (S)
Tony Thorén (L)
Alexander Enkvist (L)
Åsne Liedén (MP)
Petra Nygren (M)
Gerd Dufberg (M)
Annica Örtenstrand (C)
Bjarne Vifell (SD)

Ersättare

Margitha Applegate (S)
Bo Richter (V)
Henrik Oskarsson (M)
Nicole Nyström (M)
Johan Carlsson (SD)

Övriga

Anna-Lena Engstedt, sektorchef, förvaltning för liv och hälsa
Catrin Ullbrand, stabschef, förvaltning för liv och hälsa
Magnus Dahlquist, controller, kommunstyrelseförvaltningen
Linda Grafström, nämndsekreterare, förvaltning för liv och hälsa
Håkan Wramner, controller, förvaltning för liv och hälsa

Frånvarande

Ajda Asgari (MP), Ordförande
José Blanco Garcia (S)
Margareta Ternstedt (L)
Peter Söderlund (MP)
Christer Flodfält (M)
Rode Kennerberg (KD)

UTDRAG

§ 1019

Dnr 2019/ÄON 0033 10

Verksamhetsberättelser 2018

Äldre- och omsorgsnämndens beslut

1. Verksamhetsberättelse för år 2018 för verksamhetsområde 4 - omsorg om personer med funktionsnedsättning samt verksamhetsområde 5 - äldreomsorg godkänns.
2. Återrapportering om plan för hur omsorgen om personer med funktionsnedsättning hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans godkänns.
3. Återrapportering om plan för hur äldreomsorgen hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans godkänns.
4. Verksamhetsberättelserna inklusive planer för hur omsorgen om personer med funktionsnedsättning och äldreomsorgen hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans överlämnas till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen för liv och hälsa har sammanställt verksamhetsberättelser 2018 för socialnämndens verksamhetsområden omsorg om personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg.

Verksamhetsberättelserna redogör för uppfyllelser av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Verksamhetsberättelserna inkluderar återrapportering kring planen för hur omsorgen om personer med funktionsnedsättning och äldreomsorgen hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans.

Bilagor

Tjänsteskrivelse verksamhetsberättelser 2018 för verksamhetsområde 4 - personer med funktionsnedsättning samt verksamhetsområde 5 - äldreomsorg.pdf
Verksamhetsberättelse FO 2018.pdf
Verksamhetsberättelse ÄO 2018.docx.pdf

Tyresö kommun
Förvaltningen för liv och hälsa
Håkan Wramner
Verksamhetscontroller

TJÄNSTESKRIVELSE
2019-02-19

Diarienummer
2019/ÄON 0033

Äldre- och omsorgsnämnden

Verksamhetsberättelser för år 2018 för verksamhetsområde 4 – omsorg om personer med funktionsnedsättning samt verksamhetsområde 5 - äldreomsorg

Förvaltningen för liv och hälsas förslag till beslut till äldre- och omsorgsnämnden

1 Verksamhetsberättelse för år 2018 för verksamhetsområde 4 – omsorg om personer med funktionsnedsättning samt verksamhetsområde 5 - äldreomsorg godkänns.

2 Återrapportering om plan för hur omsorgen för personer med funktionsnedsättning hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans godkänns.

3 Återrapportering om plan för hur äldreomsorgen hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans godkänns.

4 Verksamhetsberättelserna inklusive planer för hur omsorgen om personer med funktionsnedsättning och äldreomsorgen hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans överlämnas till kommunstyrelsen.

Förvaltningen för liv och hälsa

John Henriksson
Sektorchef

Catrin Ullbrand
Stabschef

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen för liv och hälsa har sammanställt verksamhetsberättelse för år 2018 för socialnämndens verksamhetsområden omsorg om personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg.

Verksamhetsberättelsen redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Samtliga uppdrag från kommunplanen har genomförts. Verksamheten och dess kvalitet har följts upp liksom det ekonomiska resultatet. Dessutom redogörs för vidtagna åtgärder för att hantera risker och resultatet från kontrollinsatser enligt riskhanteringsplanen.

Verksamhetsberättelsen inkluderar även under en särskild rubrik återrapportering om planen för hur omsorgen om personer med funktionsnedsättning och äldreomsorgen hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans.

Verksamhetsberättelse år 2018
VO 4 – Omsorg om personer med funktionsnedsättning

tyresö kommun

Innehållsförteckning

Viktiga händelser 2
Uppföljning och analys av mål och resultat 4
Uppföljning av riskhanteringsplan 20
Sammanfattande bedömning 22

Viktiga händelser

Myndigheten inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning har påbörjat en organisationsöversyn i syfte att säkerställa antalet funktioner och den kompetens som krävs för att utföra uppdraget på ett rättssäkert och likabehandlande sätt.

Inom myndigheten är kompetensutveckling ett prioriterat område. För att höja kompetensen inom myndighetsutövningen genomförs olika kompetenshöjande insatser bland annat avseende juridik och digitalisering.

Förvaltningen har genom både chefer och medarbetare deltagit i kommunens arbete med ledarskapsfilosofi och medarbetarskap. Förvaltningens ledningsgrupp har deltagit i ledningsgrupputveckling.

Under hösten genomfördes en medarbetarundersökning i hela kommunen. Resultatet var generellt en förbättring mot resultatet i 2016 års mätning. Verksamheterna har påbörjat ett arbete med förbättringsåtgärder utifrån sina resultat.

Till följd av ny nämndorganisation 2019 beslutade kommundirektören att förvaltningsorganisationen behövde anpassas till de nya nämnderna. Under hösten har ett mycket intensivt arbete pågått för att förbereda för den nya förvaltningen liv och hälsa som innebär en organisatoriska sammanslagning av socialförvaltningen och utvecklingsförvaltningen. Den nya förvaltningsorganisationen gäller från 1 januari år 2019. Förvaltningschef är Iréne Hededal som under hösten år 2018 varit tillförordnad socialchef

Inom den nya förvaltningen finns äldre- och omsorgssektorn som arbetar gentemot den nya äldre- och omsorgsnämnden. John Henriksson är chef för sektorn. Sektorn omfattar äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Den 1 november infördes ett tillfälligt anställningsstopp inom hela socialförvaltningens verksamheter med central återanställningsprövning där nödvändiga tjänster prövas i samråd med förvaltningschefen. Vikariebehov vid kortare frånvaro omfattas inte.

Gruppbostaden Villa Strand har genomfört Silviacertifiering. Även myndigheten har genomgått certifieringen. En gemensam utbildning inom utförarverksamheten kring HBTQ har genomförts.

Utbildning i motiverande samtal inom socialpsykiatrin har genomförts.

En förstudie har genomförts under hösten kring förutsättningarna för att införa ersättningsmodell inom särskilda boendeformer. Arbetet har fortlöper med att arbeta fram villkor för en intern boendepeng för beredning inom äldre- och omsorgsnämnden under år 2019.

En översyn av kostnadsutvecklingen för turbundna resor har påbörjats.

En brukarundersökning har genomförts under hösten som visar att merparten av brukarna trivs med sitt boende och sin dagliga verksamhet.

Planering pågår inflyttning till servicebostäderna på Hasselbacken. Planering pågår också kring två tillkommande kommunala LSS-boenden.

En privat utförare inom daglig verksamhet har sagt upp avtalet med kommunen medan Tyda, den kommunala utföraren har utökat sin verksamhet för att erbjuda brukare fler inriktningar.

Ett kvalitetsråd infördes hösten år 2017 och arbetet har fortsatt med att skapa gemensamma rutiner och arbetssätt.

Arbetet har påbörjats med att digitalisera förvaltningens kvalitetsledningssystem.

Riktlinjer för social dokumentation i utförarverksamhet har arbetas fram och en översyn av riktlinjer för biståndsbedömning, tillämpningshänvisningar och bedömningskriterier inom myndigheten har påbörjats.

Ett förslag till policy för samarbete mellan förvaltningen och idéburna organisationer inom det sociala området har arbetats fram för beslut i nämnd i januari år 2019. Syftet med policyn är att tydliggöra förhållningssätt och grundprinciper när det gäller sådana samarbeten.

Den 14 november infördes nya arbetssätt utifrån ny lag, som trädde i kraft 1 januari år 2018, avseende samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. Målsättningen är att den enskilde ska ha en trygg och säker utskrivningsprocess och bidra till att den enskilde inte behöver tillbringa tid i den slutna vården i onödan.

Uppföljning och analys av mål och resultat

Måluppfyllelse

Här beskrivs måluppfyllelse för verksamhetsområdets mål. I vilken grad och på vilket sätt har målen uppfyllts? I vilken grad och på vilket sätt har verksamheterna bidragit till att uppfylla de strategiska målen och visionen?

Strategiskt målområde: Medborgarfokus - varje Tyresöbo i centrum

Strategiskt mål: Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen

Bedömning
○

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Kvalitetsmålen uppnås till stora delar. Det finns inom delar av verksamhetsområdet ett utvecklingsbehov avseende kompetensutveckling, utredningstider, systematisk uppföljning, metodutveckling och rutiner samt samverkan. Fokus måste fortsatt ligga på att arbetet för att skapa trygghet hos de boende.

Kvalitetsmål

	Bedömning
Socialförvaltningens arbete är kunskapsbaserat och utförs av kvalificerad personal	○

Kommentar:

Verksamheten uppfyller två av 12 nyckeltal för kunskapsbaserad verksamhet i öppna jämförelser för verksamhetsområdet omsorg om personer med funktionsnedsättning (LSS) och tre av 15 motsvarande nyckeltal inom för verksamhetsområde socialpsykiatri. Utvecklingsbehoven omfattar ett flertal områden, bland annat samlad plan för kompetensutveckling och systematisk uppföljning.

Myndigheten arbetar utifrån gällande lagstiftning, uppdaterade riktlinjer, samt tillämpningsanvisningar. Samtliga anställda på myndigheten har adekvat utbildning för de uppgifter som hanteras av myndigheten.

Under året har det inom den kommunala utförarverksamheten genomförts utbildning inom autism, lågaffektivt bemötande, ångestproblematik, motiverande samtal, reflektionsmöten för att bibehålla Silviacertifieringen, BPSD och samarbete med demenssjuksköterskan. Handledning har genomförts på enhet med problemskapande beteenden för att minska avvikelser kring hot och våld.

Gemensam utbildning kring HBTQ för all personal har genomförts under hösten.

	Bedömning
Socialförvaltningen har en rättssäker myndighetsutövning och verksamheterna är trygga och säkra	○

Kommentar:
Kommunen uppfyller hälften av nyckeltalen för trygghet och säkerhet samt säker vård och omsorg i öppna jämförelser för verksamhetsområdet. Myndigheten arbetar utifrån gällande rättspraxis och tillförs kontinuerlig handledning gällande juridik och tolkning av olika rättsfall.

Andelen som alltid känner sig trygga i sin gruppbostad har ökat under de senaste åren. I 2018 års brukarundersökning uppgav 73 procent av de boende att de aldrig var rädda för något hemma. Andelen boende som känner sig trygga i sitt serviceboende har dock minskat. I 2018 års brukarundersökning uppgav endast 55 procent av de boende att de aldrig känner sig rädda för något hemma. Även inom SoL-boende för målgruppen var andelen trygga låg, 56 procent. Motsvarande siffra för daglig verksamhet var 64 procent, och för sysselsättningsverksamheten 73 procent.

	Bedömning
Socialförvaltningens tjänster är tillgängliga, jämlika och ges inom rimlig tid	○

Kommentar:
Den genomsnittliga utredningstiden för en LSS-insats var 80 dagar år 2018. I riket var snittet 45 dagar. Handläggningstiden är lång delvis till följd av en ökad mängd ärenden från Försäkringskassan avseende personlig assistans samt att mer omfattande utredningar inneburit längre utredningstid.

Det har under året varit flera beslut som inte verkställts i tid. Antalet icke verkställda beslut redovisas i under kapitlet kvalitetsarbete.

I den senaste brukarundersökningen från år 2017 fick myndigheten ett relativt högt betyg avseende tillgänglighet som också var högre än föregående mätning.

	Bedömning
Samverkan är vägledande i socialförvaltningens arbete, speciellt vad gäller människor med sammansatta behov	○

Kommentar:
Kommunen uppfyller två av 14 nyckeltal för helhetssyn och samordning i öppna jämförelser för verksamhetsområdet. Kommunen saknar flera av de samverkansrutiner och samverkansöverenskommelser som socialstyrelsen bedömer som viktiga. Verksamheten arbetar ständigt med att utveckla och förbättra samverkan mellan verksamheterna och andra verksamhetsområden inom socialtjänsten.

Nämndmål: LSS-boenden i kommunen bidrar till att skapa trygghet hos de boende

Bedömning

Kommentar:
Målvärdet uppnås för boende inom gruppbostad men inte för boende inom servicebostad. Fokus måste fortsatt ligga på att skapa trygghet hos de boende.

Indikator: Andel boende inom gruppbostad i kommunen som i brukarundersökning uppger att de känner sig trygga med all personal

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
91 %	75 %		-

Indikator: Andel boende inom servicebostad i kommunen som i brukarundersökning uppger att de känner sig trygga med all personal

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
64 %	75 %		-

Strategiskt mål: Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet

Bedömning

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Kvalitetsmålet är helt uppfyllt.

Kvalitetsmål

	Bedömning
Personer som har stöd av socialförvaltningen ges möjlighet till inflytande, delaktighet och självbestämmande	

Kommentar:
I brukarundersökningen var det 73 procent i gruppboende som ansåg de får bestämma över sådant som de tycker de var viktigt hemma. I servicebostad var det 80 procent. Inom daglig verksamhet var det 75 procent. Detta är i nivå med riket.

Inom verksamheten i egen regi har det genomförts utbildning för all personal inom social dokumentation med syftet att ge personalen verktyg för att öka brukarens inflytande och delaktighet vid upprättande och uppföljning av genomförandeplan.

På korttidsvistelse för barn har brukarnas önskemål inventerats. Ett exempel har varit önskemål om förändrade måltidssituationer. Detta håller på att genomföras.

Arbetsplatsträffar för brukarna på dagliga verksamhet i kommunal regi har införts och kommer att vidareutvecklas under år 2019.

Brukarundersökningen presenteras för brukarna och synpunkter från dem inhämtas och arbete pågår med att införa aktiviteter för att öka nöjdheten.

Strategiskt målområde: God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål: Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning
◔

Kommentar:
Verksamhetsområdet har nu efter flera år nått en ekonomi i balans.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat	+ 1 mkr	0	◔	–

Strategiskt mål: Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning
◔

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Nämndmålet är uppfyllt.

Nämndmål: Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning	Trend
◔	–

Kommentar:

Förvaltningen har inventerat möjliga processer som kan digitaliseras och därmed effektivisera verksamheten. Möjligheten till digitalisering av internfakturering och utbetalning av habiliteringsersättningen undersöks. En förstudie har genomförts gällande effektiviseringsvinster av att digitalisera delar av utskottsprocessen.

Myndigheten har påbörjat en organisationsöversyn i syfte att säkerställa den kompetens som krävs för att utföra uppdraget på ett rättssäkert och likabehandlande sätt.

För att höja kompetensen inom myndighetsutövningen har olika kompetenshöjande insatser genomförts bland annat avseende juridik och digitalisering.

En översyn av riktlinjer för biståndsbedömning, tillämpningshänvisningar och bedömningskriterier inom myndigheten har påbörjats.

Utförarverksamheten i kommunal regi har infört digital signering av mediciner.

Ett digitalt verktyg har införts för att påminna brukare och kontaktpersoner och avlösare om inplanerade möten.

Ett projekt har genomförts för att höja den digitala kompetensen för all personal inom utförarverksamheten i kommunal regi.

Indikator: Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Antal identifierade manuella processer som kan digitaliseras	9	5	☺	-

Kommentar:
Följande processer har identifierats:

- Ansökningar genom e-tjänst samt utveckling/utökning av befintliga e-tjänster
- Digitala beslutsmeddelanden
- Videokonferenser mellan brukare, verksamheter och vårdgivare
- Digitalisering av utskotthandlingar
- Digitalt kvalitetsledningssystem
- Digitalisera utbetalningar av sjuklönekostnader inom personlig assistans
- Smarta lås
- Tidsrapportering av utförd tid i hemtjänsten
- Digitala inköp till brukare med hemtjänst

Strategiskt målområde: Attraktiv arbetsgivare

Strategiskt mål: Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare

Bedömning
☺

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Nämndmålet är uppfyllt.

Nämndmål: Arbetsgivaren rekommenderas av medarbetarna

Bedömning
☺

Kommentar:
Målvärdet uppfylls men fokus måste fortsatt ligga på att vara en attraktiv arbetsgivare. Verksamheterna har arbetat med att identifiera framgångsfaktorer för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Indikator: Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	81%	75 %	☺	-

Kommentar:
Se ovan.

Strategiskt mål: Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent

Bedömning
○

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Sjukfrånvaron är högre än fyra procent men nämndmålet är uppnått.

Nämndmål: Arbetsgivaren är en hälsofrämjande arbetsplats

Bedömning
◔

Kommentar:
Sjukfrånvaron har minskat under året Det är stor variation i sjuktalen mellan verksamheterna. Samtliga enheter arbetar aktivt med rehabiliteringsprocessen.

Indikator: Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	6 %	7 %	◔	-

Kommentar:
Nämndmålets målvärde är uppnått.

Nämndmål: Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål.

Bedömning
○

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Nämndmålet är delvis uppfyllt.

Arbetsgivaren anpassar sysselsättningsgraden efter de anställdas önskemål

Bedömning
○

Kommentar:
I medarbetarenkäten uppgav 81 procent att sysselsättningsgraden är anpassad efter deras önskemål.

Inom utförarverksamheten i kommunal regi har en kartläggning gjorts utöver medarbetarenkäten av personalens önskemål kring sysselsättningsgrad. I denna var det 87 procent som var nöjda med sin sysselsättningsgrad. Lika många ville gå ned i arbetstid som vill gå upp.

Personal inom myndigheten erbjuds den sysselsättningsgrad de önskar.

Indikator: Andel av de anställda som anser att sysselsättningsgraden är anpassad efter deras önskemål

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	81 %	95 %		-

Kommentar:
Se ovan.

Uppdrag från kommun- och nämndplan

Särskilda uppdrag	Status
Konkurrensutsättning	

Kommentar:
Nytt avtal har tecknats med Gränsvägens gruppboende efter upphandling.

Upphandling av bemanning av biståndshandläggare har påbörjats.

I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019.	

Kommentar:
Aktiviteter kopplade till tillgänglighetsplanen ingår nämndplanen för år 2019.

Taxor och avgifter	

Kommentar:
Avgift för hemtjänst räknas upp årligen enligt indexering.

Nämnduppdrag	Status
Minst en administrativ process har automatiserats med hjälp av IT	

Kommentar:
Förvaltningen har identifierat olika processer som kan digitaliseras.

En förstudie har genomförts gällande effektiviseringsvinster av att digitalisera delar av utskottsprocessen.

Ett ordförandeuppdrag gavs under 2018 om att redovisa en plan för digital utveckling inom socialnämndens verksamhetsområden inklusive en tidsplan för digitaliseringen. Planen redovisades på socialnämndens oktobermöte.

Möjliggöra innovation i äldreomsorgen med hjälp av IT	

Kommentar:
Med statliga stimulansmedel för välfärdsteknik bekostades ett nytt digitalt trygghetslarm till Trollängens vård- och omsorgsboende.

Det nya modernare systemet skapar större trygghet och går att anpassa med ny teknik. Det möjliggör sensorer och kommunikation via tal med den larmande. Systemet möjliggörinförande av digital tillsyn genom kamera i korridor och andra utrymmen.

Kvalitetsarbete

Kvalitetsledning

Socialnämndernas verksamheter arbetar enligt ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete. Det innebär bl.a. att inkomna synpunkter och lex Sarah-rapporter, genomgång och analys av kommunens resultat i exempelvis öppna jämförelser, aktuella utvecklingsfrågor och övrigt som rör verksamhetens kvalitet följs upp på verksamheternas och de förvaltningsövergripande kvalitetsråden.

Socialförvaltningen har under 2018 kompletterat kommunens verksamhetssystem för planering, uppföljning och analys med ett systemstöd för det systematiska kvalitetsledningssystemet för socialtjänstens verksamhetsområden. Systemstödet kommer att implementeras under 2019.

Kommunen har tecknat medlemskap i SIQ - Institutet för Kvalitetsutveckling. Medlemskapet innebär att kommunen kommer att få vägledning, utbildning och metodstöd i kvalitetsutveckling. För att samordna och utveckla den kommunövergripande kvalitetsledningsmodellen har kommunens kvalitetschef startat ett kvalitetsnätverk där förvaltningens kvalitetscontroller deltar. Förvaltningen deltar även i SIQ:s kommunnätverk.

Granskningar

Kommunens kvalitetsenhet har genomfört en granskning av gruppboendena för LSS i kommunal regi som visade att det är väl fungerande verksamheter. Granskningen av den personliga assistans som tidigare bedrivits av kommunen och som upphandlades under 2017 uppvisar vissa utvecklingsområden hos utföraren. Genomförandeplaner och social dokumentationen behöver utvecklas och personalens kompetens säkerställas. Utföraren har tagit fram en åtgärdsplan för att säkerställa att bristerna åtgärdas. Planen följs upp av förvaltningen.

Kvalitetsenheten har även genomfört uppföljande granskningar av boendestöd i kommunal regi samt Hästskons boendeenhet. Uppföljningen av boendestödet visade att två av de tidigare bristerna/utvecklingsområdena har åtgärdats, men att det fortfarande var behov av förbättringsarbete inom ledning och arbetet med genomförandeplaner. Även Hästskon hade åtgärdat de brister/utvecklingsområden som tidigare konstaterats, förutom att säkerställa chefskontinuiteten.

Kommunens MAS har gjort en kvalitetsgranskning av hälso- och sjukvården inom LSS-verksamheter och kommunal socialpsykiatri i Tyresö. Granskningen visar att insatserna är väl anpassade till brukarnas behov men att vissa rutiner behöver utvecklas avseende läkemedel, avvikelser och egenkontroller.

Avtalsuppföljningar

För att kvalitetssäkra nämndens verksamheter sker en systematisk uppföljning och granskning av utförare och verksamheter. Återkoppling från uppföljningen och granskningar är ett led i arbetet för förbättringar och effektiviseringar i verksamheterna.

Uppföljning av avtal med privata utförare säkerställer att kraven i avtalen efterlevs och att verksamheten håller god kvalitet. Uppföljningar görs på olika nivåer. Vid särskilda händelser eller avvikelser genomförs uppföljning eller granskning omgående. Särskilt kostnadsdrivande placeringar som identifieras följs upp för att om möjligt omförhandla avtalet eller på annat sätt minska kostnaderna.

Individuppföljningar görs av biståndshandläggare i syfte att säkerställa att brukaren får de insatser som beviljats. Avtalsuppföljning av upphandlade entreprenader sker i dagsläget i samband med eventuell förlängning eller förändringar av avtalen.

Sammanställning av inkomna synpunkter och klagomål, lex Sarah/lex Maria

Under året upprättades 10 lex Sarah-rapporter, varav sex bedömdes som missförhållanden eller risk för missförhållande. Fyra av missförhållandena avsåg brukare som på grund av bristande rutiner hade glömts bort i verksamheten. Ett missförhållande avsåg en personal som agerade bryskt gentemot en boende. Ett av missförhållandena avsåg bristande stöd och omsorg av den personliga hygienen p.g.a. bristande rutiner och försummelse hos personalen. Åtgärder har vidtagits för att komma tillrätta med samtliga missförhållanden. Tre av de rapporterade händelserna bedömdes inte vara missförhållanden enligt lex Sarah.

Ingen anmälan enligt lex Maria har ännu upprättats under 2018.

Tre synpunkter och klagomål inkom under året.

Icke verkställda beslut

Förvaltningen rapporterar kvartalsvis de beslut som inte verkställts inom tre månader till Inspektionen för Vård och Omsorg, IVO. Sammanställningar redovisas för socialnämnd, kommunfullmäktige och revisorer.

Nuvarande brist på boendeplatser inom gruppbostad och servicebostad medför att antalet beslut som inte kan verkställas ökar. Två nya gruppbostäder är på gång och beräknas klara för inflyttning vid årsskiftet 2019/2020. Det ena är ett ersättningsboende för Granbacken. De båda gruppbostäderna har kapacitet för vardera sex platser. Kapaciteten i kommunen avseende platser på gruppbostad utökas därmed med åtta platser. Hasselbacken omfattar nio servicebostäder samt två anpassade boendeplatser. Därmed ökar möjligheterna betydligt att tillgodose behoven och i och med det minskar risken för att det i framtiden inte ska gå att verkställa beslut.

För andra insatser beror en fördröjd verkställighet oftast på svårighet att matcha brukarens behov med efterfrågad kompetens eller svårighet att rekrytera exempelvis kontaktpersoner.

Icke verkställda beslut år 2018 avseende omsorg om personer med funktionsnedsättning

jan-mar	7 avseende LSS-boende 5 avseende ledsagn., avlösn., korttidsv.
apr-jun	9 avseende LSS-boende 5 avseende ledsagn., avlösn., korttidsv.
jul-sep	9 avseende LSS-boende 7 avseende ledsagn., avlösn., korttidsv. 1 kontaktperson
okt-dec	10 avseende LSS-boende 8 avseende ledsagn., avlösn. , korttidsv. 5 kontaktperson

Ekonomi

Resultaträkning omsorgen om personer med funktionsnedsättning per december 2017

FO Myndighet *Tkr*	Jan-Dec 18 kommun-bidrag	Jan-Dec 18 netto-kostnad	Jan-Dec 18 netto-resultat	Helår 17 netto-resultat	Förändring mot fg. år
Gemensamt/Administration	20 802	-18 912	1 889	-590	2 480
Hemtjänst ordinärt boende	12 033	-11 712	322	-442	764
Boendestöd ordinärt boende	5 499	-7 056	-1 557	1 049	-2 606
Korttidsboende	3 373	-5 274	-1 901	-1 275	-626
Särskilt boende/annat boende	26 674	-26 588	87	-2 257	2 343
Övriga insatser ordinärt boende	7 558	-6 714	843	-1 283	2 127
Boende vuxna LSS	83 422	-84 734	-1 312	-5 944	4 632
Boende barn & unga LSS	10 914	-9 499	1 415	4 419	-3 005
Personlig assistans LSS/SFB	47 586	-44 105	3 481	-1 890	5 371
Daglig verksamhet LSS	36 857	-40 907	-4 050	2 612	-6 662
Korttidsvistelse LSS	13 014	-12 245	768	100	668
HsL LSS	3 006	-3 046	-41	342	-383
Övriga insatser LSS	10 053	-9 555	498	480	17
Totalt FO myndighet	**280 791**	**-280 349**	**442**	**-4 678**	**5 120**

FO Kommunal regi *Tkr*	Jan-Dec 18 kommun-bidrag	Jan-Dec 18 netto-kostnad	Jan-Dec 18 netto-resultat	Helår 17 netto-resultat	Förändring mot fg. år
Gemensamt/Administration	0	85	85	396	-311
Hemtjänst ordinärt boende	0	-93	-93	373	-467
Boendestöd ordinärt boende	0	-816	-816	-612	-204
Korttidsboende	0	0	0	-76	76
Särskilt boende/annat boende	0	189	189	-401	589
Boende vuxna LSS	0	-485	-485	294	-779
Personlig assistans LSS/SFB	0	63	63	860	-797
Daglig verksamhet LSS	0	1 413	1 413	1 362	52
Korttidsvistelse LSS	0	178	178	-149	327
Övriga insatser LSS	0	23	23	26	-3
Totalt FO kommunal regi	**0**	**557**	**557**	**2 073**	**-1 516**

Kommentar

Verksamhetsområdet har efter flera år nu nått en ekonomi i balans. Resultatet var en miljon bättre än budget. Och 700 tkr bättre än prognosen i årets andra delårsrapport.

Det finns dock stora utmaningar framöver att möta ökande behov och kostnadsutveckling som inte ryms inom nuvarande resurser.

Förvaltningen har identifierat vilka områden där möjligheten till effektiviseringar är som störst för att fortsatt ha en budget i balans.

Myndigheten har förbättrat resultatet genom arbete med identifierade områden för budget i balans som mer rättssäkra biståndsbedömningar, hemtagningar, förändring av avtal för externa placeringar.

Den förändrade ersättningsmodellen för daglig verksamhet har minskat kostnaderna för myndigheten. Till följd av detta har utförarverksamheten i kommunal regi anpassat bemanning och lokaler.

Kostnaden för personlig assistans var lägre än budgeterat på grund av förändrade tillämpningar inom Försäkringskassan samt att biståndsbeslut sker utifrån aktuell praxis.

Kostnadsminskningen av den upphandlade personliga assistansen som slutfördes 2017 har nu nåtts fullt ut.

Behovet av boendeplatser i kommunen är idag större än tillgången vilket medför högre kostnader för boendeplatser utanför kommunen och risk för viten för icke verkställda beslut. En stor kostnad är också boendeplatser för brukare med specifika behov som inte kan tillgodoses inom kommunen.

Kostnaderna är stora för så kallade turbundna resor till och från daglig verksamhet. Ett arbete har påbörjats för att effektivisera resandet.

Ny lagstiftning har medfört att verksamhetsområdet fått ökade kostnader för bostadsanpassning.

Korttidsvistelse i kommunal regi har haft fortsatt låg beläggningsgrad. Verksamheten kommer dock framöver även erbjuda vistelse för barn och ungdomar med högfungerande autism.

Uppföljning av plan för hur omsorgen om personer med funktionsnedsättning hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans

Kommunstyrelsen har uppdragit åt den tidigare socialnämnden att redovisa en plan för hur nämnden hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans för nämndens verksamhetsområden. Till dess att planen är genomförd ska återrapportering av planen ske till kommunstyrelsen i samband med verksamhetsberättelse och delårsrapporter.

Vid socialnämndens möte 2018-09-26 redovisade socialförvaltningen en uppföljning av åtgärderna fram till och med augusti månad. Prognosen som redovisades i årets andra delårsrapport förutsätter att åtgärderna genomförts.

Omsorgen om personer med funktionsnedsättning har efter flera år nått en ekonomi i balans för år 2018. Resultatet var bättre än prognosen i årets andra delårsrapport. Det positiva resultatet beror till stor del på de åtgärder som vidtagits.

Nedan redovisas aktuell status för respektive åtgärd i handlingsplanen samt ytterligare identifierade åtgärder.

Avtalsförändringar

Myndigheten har sett över och omförhandlat avtal och ersättningsvillkor.

Inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning har ersättningen för sju individavtal kunnat omförhandlas.

Den förändrade ersättningsmodellen för daglig verksamhet har minskat kostnaderna för myndigheten. Till följd av förändringarna har den dagliga verksamheten i kommunal regi också anpassat bemanning och lokaler.

Effektivisering av turbundna resor

Kostnaderna är stora för turbundna resor till och från daglig verksamhet som ökat under tid. Arbete har bedrivits för att effektivisera resandet genom ökad samåkning.

Hemtagningar

Flera externt placerade brukare har kunnat erbjudas placering i kommunen. Framförallt inom socialpsykiatrin där tillgången till lägenheter har ökat.

Rättssäkrare bedömningar och uppföljning av beslut

Myndigheten har arbetat med att säkerställa en mer rättssäker myndighetsutövning genom juridisk handledning för biståndshandläggare samt höjd kompetens inom myndighetsutövningen.

Biståndsbeslut har följts upp och omprövats årligen och myndigheten har arbetat med strukturerade nyprövningar.

Kostnaden för personlig assistans har minskat i och med att biståndsbeslut skett utifrån aktuell rättspraxis.

Ytterligare identifierade åtgärder

Sedan återrapporteringen i september år 2018 har socialförvaltningen och därefter förvaltningen för Liv och hälsa identifierat ytterligare områden där möjligheten till effektiviseringar är som störst för att framöver nå budget i balans.

Minskade hyressubventioner

Ett förslag till ny hyresmodell för vård- och omsorgsboenden har tagits fram. Syftet med modellen är dels enhetliga principer för hyressättningen enligt likabehandlingsprincipen, och dels att öka hyresintäkterna i och med att de boende har möjlighet att ansöka om bostadstillägg från Försäkringskassan.

Boendepeng för särskilda boendeformer

Under hösten år 2018 genomfördes en förstudie om utformningen en ersättningsmodell i form av en boendepeng inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Den tidigare socialnämnden beslutade därefter att förslag på villkor för boendepeng ska tas fram som ska kunna gälla från och med år 2020.

Ökad beläggningsgrad

Korttidsvistelse i kommunal regi har låg beläggningsgrad. Verksamheten kommer framöver även erbjuda vistelse för barn och ungdomar med högfungerande autism.

Bättre planering inför placering på LSS-boenden

Myndighet och verksamhet behöver bättre planera för att sammansättningen av de boende på LSS-boenden blir så ändamålsenlig som möjligt. Detta för att undvika kostnader för till exempel extra bemanning.

Anställningsstopp

Den 1 november infördes ett tillfälligt anställningsstopp med centralt återanställningsprövning som gäller till och med 31 mars år 2019. Det omfattar hela socialförvaltningens verksamheter. Behov av tjänster prövas i samråd med förvaltningschefen. Vikariebehov vid kortare frånvaro omfattas inte.

Uppföljning av riskhanteringsplan

Risk	Kommentar
Akut brist på gruppbostadsplatser LSS - kan resultera i viten för icke verkställda beslut.	Det råder fortsatt brist vilket medfört icke verkställda beslut. Under våren år 2019 startas ett nytt serviceboende och våren år 2020 startas ett nytt gruppboende.
Bostadsbrist - resulterar i ökat behov av nya träningslägenheter.	Kommunen har fått tillgång till fler träningslägenheter.
Brister i inrapportering av statistik - att verkställda beslut inte rapporteras fullt ut vilket innebär att kommunen går miste om utjämningsbidrag.	Förvaltningen behöver fortsatt arbeta med kvalitetssäkring kring inrapportering.
Brist på externa LSS-platser	Det har inte varit brist på externa LSS-platser.
Ökade volymer inom personlig assistans LSS - på grund av försäkringskassans strängare bedömningar av grundläggande behov.	Volymerna har ökat till följd av Försäkringskassans bedömningar.
Kompetensförsörjning - svårigheter att få tag på utbildad personal med relevant inriktning. Kostsamt med kompetensutveckling av nyrekryterad och befintlig personal.	Det har varit svårigheter att rekrytera stödassistenter i utförarverksamheten i kommunal regi. Framförallt kompetens kring autism och problemskapande beteenden.
Försening av ny gruppbostad på Stjärnvägen - verksamheten saknar lokaler för befintlig verksamhet.	Planerad start är nu årsskiftet 2020. Verksamheten bedrivs fram till dess i andra lokaler.
Nedläggning boendestöd i kommunal regi - övertalig personal i verksamheten, kostnadsökningar för placeringar och ökad arbetsbelastning för myndigheten.	Boendestödet har inte lagts ned.
Införandet av boendepeng för boende LSS - förändringar i nivåbedömningar och ersättningsnivåer.	Ny boendepeng har ännu inte införts.

Felplaceringar på gruppbostad - resulterar i extra personalresurser och hög personalomsättning.	Det har inte gått att erbjuda annat lämpligt boende vilket har krävt extra personalresurser och svårigheter för verksamheten.
Avtalet med den upphandlade utföraren av personlig assistans avslutas i förtid vilket resulterar i att kommunen måste ta över verksamheten.	Avtalet löper ut först under år 2020.

Sammanfattande bedömning

Socialförvaltningens kvalitetsmål uppnås till stora delar. Det finns inom delar av verksamhetsområdet ett utvecklingsbehov avseende kompetensutveckling, utredningstider, systematisk uppföljning, metodutveckling och rutiner samt samverkan.

Myndigheten har arbetat med att säkerställa en rättssäker myndighetsutövning och höja kompetensen inom myndighetsutövningen. En kompetenssatsning har gjorts för höja den digitala kompetensen bland medarbetarna i utförarverksamheten. Möjliga processer som kan digitaliseras och hur omsorgen kan utvecklas genom välfärdsteknik har identifierats.

Gruppbostaden Villa Strand har genomfört Silviacertifiering. Även myndigheten har genomgått certifieringen.

En gemensam utbildning inom utförarverksamheten kring HBTQ har genomförts.

Åtta av tio medarbetare uppger att de rekommenderar arbetsgivaren. Sjukfrånvaron har minskat under året. Verksamheterna har arbetat med att identifiera framgångsfaktorer för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Verksamhetsområdet har efter flera år nu nått en ekonomi i balans. Resultatet var en miljon bättre än budget. Och 700 tkr bättre än prognosen i årets andra delårsrapport.

Det finns dock stora utmaningar framöver att möta ökande behov och kostnadsutveckling som inte ryms inom nuvarande ekonomiska ramar.

Förvaltningen har identifierat vilka områden där möjligheten till effektiviseringar är som störst för att fortsatt ha en budget i balans.

Myndigheten har förbättrat resultatet genom arbete med identifierade områden för budget i balans som mer rättssäkra biståndsbedömningar, hemtagningar, förändring av avtal för externa placeringar.

Den förändrade ersättningsmodellen för daglig verksamhet har minskat kostnaderna för myndigheten. Till följd av detta har utförarverksamheten i kommunal regi anpassat bemanning och lokaler.

Kostnaden för personlig assistans var lägre än budgeterat på grund av förändrade tillämpningar inom Försäkringskassan samt att biståndsbeslut sker utifrån aktuell praxis.

Kostnadsminskningen av den upphandlade personliga assistansen som slutfördes 2017 har nu nåtts fullt ut.

Behovet av boendeplatser i kommunen är idag större än tillgången vilket medför högre kostnader för boendeplatser utanför kommunen och risk för viten för icke verkställda beslut. En stor kostnad är också boendeplatser för brukare med specifika behov som inte kan tillgodoses inom kommunen.

Kostnaderna är stora för så kallade turbundna resor till och från daglig verksamhet. Ett arbete har påbörjats för att effektivisera resandet.

Ny lagstiftning har medfört att verksamhetsområdet fått ökade kostnader för bostadsanpassning.

Korttidsvistelse i kommunal regi har haft fortsatt låg beläggningsgrad. Verksamheten kommer framöver även erbjuda vistelse för barn och ungdomar med högfungerande autism.

Fokus ligger under år 2019 på att se över avtalsvillkor och ersättningsmodeller/nivåer, hemtagningar, bättre uppföljning av biståndsbeslut och avtal samt fortsatt arbete med rättssäkra bedömningar efter aktuell praxis.

Verksamhetsberättelse år 2018
VO 5 - Äldreomsorg

tyresö kommun

Innehållsförteckning

Viktiga händelser 2
Uppföljning och analys av mål och resultat 5
Uppföljning av riskhanteringsplan 22
Sammanfattande bedömning 23

Viktiga händelser

Stort fokus ligger på det kommunala vård- och omsorgsboendet Björkbackens framtid och hur verksamheten kan effektiviseras avseende bemanning och scheman och arbetssätt. Verksamheten har omorganiserats för att bättre kunna möta de boendes behov och det pågår ett arbete med att se över och effektivisera processer. Arbetet fortlöper med att skapa avdelningsgemensamma rutiner och arbetssätt.

Kommunens kvalitetsenhet har uppdragits att genomföra en granskning av Björkbacken i syfte att få en helhetsbild av verksamheten, identifiera utvecklingsområden för att minska kostnader, personalomsättning och höja kvaliteten. Rapporten presenteras för nämnden våren år 2019.

Kommunen har tillsammans med Tyresö bostäder tillskrivit Arbetsmiljöverket och bevilljats anstånd med det förbud mot att bedriva vård- och omsorg i delar av Björkbackens lokaler från och med 15 juni år 2019. Kommunen och Tyresö bostäder har nu tid till 2 januari 2022 att åtgärda lokalerna.

De lokaler som kunnat frigöras på Björkbacken nyttjas av andra verksamheter. I och med detta har antal korttidsplatser utökats och i oktober startade en ny dagverksamhet, kallad Björkträffen, som ligger i anslutning till Björkbackens vård- och omsorgsboende. Dagverksamheten har plats för 15 personer med demenssjukdom. I samband med detta minskades antalet platser på dagverksamhetens Solgläntan med fem platser.

I mars invigdes det nya vård- och omsorgsboendet Villa Basilika. Till det nya boendet har boende från de avvecklade avdelningarna på Björkbacken samt det avvecklade boendet Änggården flyttat.

Hemtjänsten i kommunal regi har under våren och sommaren arbetat aktivt med den åtgärdsplan som tagits fram i syfte att nå en budget i balans. Förväntad effekt på de ekonomiska resultatet har dock uteblivit och en reviderad åtgärdsplan har upprättas.

En granskning har genomförts av kommunens kvalitetsenhet vid hemtjänsten i kommunal regi i syfte att belysa förbättrings- och effektiviseringsområden. Granskningen visade att personalen generellt sett har en hög kompetens och ett stort fokus på brukarna. Däremot behöver de administrativa resurserna ses över och effektiviseras. Digitala lösningar som underlättar och effektiviserar det dagliga arbetet behöver införas. Granskningen poängterar att hemtjänsten behöver förvaltningens stöd vad gäller digitalisering och utveckling av de digitala systemen. Verksamheten behöver dessutom kontinuerligt kunna revidera arbetsscheman för att anpassa verksamheten efter behoven.

Under våren genfördes den nationella brukarundersökningen för vård- och omsorgsboende och hemtjänst. Resultatet för hemtjänsten var återigen mycket bra medan det finns fler förbättringsområden inom vård- och omsorgsboenden.

Sjuktalen i delar av hemtjänsten har succesivt sjunkit, framförallt den kortare sjukfrånvaron, till följd av strukturerad uppföljning med omtankessamtal, hälsosamtal och ett engagerat ledarskap. Arbetet med ohälsan pågår även inom Björkbackens vård- och omsorgsboende där det främst är den längre sjukfrånvaron som minskat.

Till följd av ny nämndorganisation 2019 beslutade kommundirektören att förvaltningsorganisationen behövde anpassas till de nya nämnderna. Under hösten har ett mycket intensivt arbete pågått för att förbereda för den nya förvaltningen liv och hälsa som innebär en organisatoriska sammanslagning av socialförvaltningen och utvecklingsförvaltningen. Den nya förvaltningsorganisationen gäller från 1

januari år 2019. Förvaltningschef är Iréne Hededal som under hösten år 2018 varit tillförordnad socialchef

Inom den nya förvaltningen finns äldre- och omsorgssektorn som arbetar gentemot den nya äldre- och omsorgsnämnden. John Henriksson är chef för sektorn. Sektorn omfattar äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Under våren tillträde Katarina Elyas som ordinarie verksamhetschef för Björkbacken.

En funktion som verksamhetschef inom hemtjänsten har införts. Peter Berg tillträdde i slutet av året på den nyinrättade tjänsten som verksamhetschef för hemtjänsten i kommunal regi.

Förvaltningen har genom både chefer och medarbetare deltagit i kommunens arbete med ledarskapsfilosofi och medarbetarskap. Förvaltningens ledningsgrupp har deltagit i ledningsgrupputveckling.

Den 1 november infördes ett tillfälligt anställningsstopp inom hela socialförvaltningens verksamheter med central återanställningsprövning där nödvändiga tjänster prövas i samråd med förvaltningschefen. Vikariebehov vid kortare frånvaro omfattas inte.

Myndigheten har påbörjat en organisationsöversyn i syfte att säkerställa den kompetens som krävs för att utföra uppdraget på ett rättssäkert och likabehandlande sätt. I januari 2018 utökades myndigheten med en handläggare då antal ärenden ökade markant föregående år. I samband med översynen av organisationen fattades beslut om att samla myndighetsutövning enligt socialtjänstlagen, SoL, över 18 år inom samma enhet.

Inom myndigheten är kompetensutveckling ett prioriterat område. För att höja kompetensen inom myndighetsutövningen genomförs olika kompetenshöjande insatser bland annat avseende juridik.

Under hösten genomfördes en medarbetarundersökning i hela kommunen. Resultatet var generellt en förbättring mot resultatet i 2016 års mätning. Verksamheterna har påbörjat ett arbete med förbättringsåtgärder utifrån sina resultat.

En förstudie har genomförts under hösten kring förutsättningarna för att införa ersättningsmodell inom särskilda boendeformer. Arbetet fortlöper med att arbeta fram villkor för boendepeng vilket presenteras för nämnden under år 2019.

Ett kvalitetsråd infördes hösten 2017 och arbetet har fortsatt med att skapa gemensamma rutiner och arbetssätt.

Arbetet har påbörjats med att digitalisera förvaltningens kvalitetsledningssystem.

Riktlinjer för social dokumentation i utförarverksamhet har arbetas fram och implementerats.

En översyn av riktlinjer för biståndsbedömning har genomförts och översyn av tillämpningshänvisningar, rutiner och bedömningskriterier inom myndigheten pågår. Fokus har varit att arbeta strukturerat med nyprövningar och uppföljningar av beviljade insatser.

Ett förslag till policy för samarbete mellan förvaltningen och idéburna organisationer inom det sociala området har arbetats fram för beslut i nämnd i januari år 2019. Syftet med policyn är att tydliggöra förhållningssätt och grundprinciper när det gäller sådana samarbeten.

Den 14 november infördes nya arbetssätt utifrån ny lag, som trädde i kraft 1 januari år 2018, avseende samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. Målsättningen är att den enskilde ska ha en

trygg och säker utskrivningsprocess och bidra till att den enskilde inte behöver tillbringa tid i den slutna vården i onödan.

Det är i dagsläget inte aktuellt att kommunerna i länet ska överta hemsjukvården från hälso- och sjukvården. Enligt kommunförbundet StorSthlm finns ännu inte tillräcklig enighet mellan samtliga 26 berörda kommuner för ett gemensamt avtal ska kunna tecknas med regionen.

Uppföljning och analys av mål och resultat

Måluppfyllelse

Här beskrivs måluppfyllelse för verksamhetsområdets mål. I vilken grad och på vilket sätt har målen uppfyllts? I vilken grad och på vilket sätt har verksamheterna bidragit till att uppfylla de strategiska målen och visionen? Bitte hjälper till med detta avsnitt.

Strategiskt målområde: Livskvalitet - den attraktiva kommunen
Strategiskt mål: Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner

Bedömning
○

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar delvis till att uppnå kommunens strategiska mål. Nämndmålet är delvis uppfyllt.

Nämndmål: Vård- och omsorgsboendena i kommunen arbetar hälsofrämjande för ökad trygghet

Bedömning
○

Kommentar:
Målvärdet för brukare som har besvär av ängslan, oro eller ångest uppnås inte och fokus måste fortsatt ligga på att arbeta för öka trygghet hos de boende.

Indikator: Äldreomsorg vård- och omsorgsboende - Brukare som har besvär av ängslan, oro eller ångest.

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
12 %	10 %	○	-

Kommentar:
Se ovan.

Strategiskt målområde: Medborgarfokus - varje Tyresöbo i centrum
Strategiskt mål: Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen

Bedömning
○

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar delvis till att uppnå kommunens strategiska mål. Nämndmålen är inte helt uppfyllda. Kvalitetsmålen uppfylls delvis.

Kvalitetsmål

	Bedömning
Socialförvaltningens arbete är kunskapsbaserat och utförs av kvalificerad personal	○

Kommentar:
Strukturen för kunskapsbaserad verksamhet behöver förbättras. Kommunen uppfyller ett av 19 av nyckeltalen för kunskapsbaserad verksamhet i öppna jämförelser för verksamhetsområdet (Socialstyrelsens kommunenkät öppna jämförelser socialtjänst). Det finns utvecklingsbehov inom ett flertal områden, bl.a. samlad plan för kompetensutveckling, systematisk uppföljning, rutiner och användning av standardiserade bedömningsmetoder.

Personalen är i hög grad kvalificerad. Alla handläggare på myndigheten har relevant universitetsexamen, största delen är socionomer och en del är beteendevetare. Flera av handläggarna har mångårig erfarenhet av att arbeta med myndighetsutövning och med målgruppen. Kommunens äldreomsorg är Silviahemscertifierad, vilket innebär att all personal inom verksamhetsområdet har genomgått Silviahemmets utbildning i demensvård i syfte att kunna bidra till högsta möjliga livskvalitet för de demenssjuka.

Björkbacken har under året genomfört aktiviteter för att höja kompetensen och det kunskapsbaserade arbetssättet, bland annat en utbildning i social dokumentation. Verksamheten har även påbörjat ett arbete med att utveckla ett bättre forum för strukturerad reflektion och handledning kring bemötande och förhållningssätt samt återkoppling av avvikelser.

Socialförvaltningen har en rättssäker myndighetsutövning och verksamheterna är trygga och säkra

Kommentar:
Myndigheten arbetar utifrån gällande rättspraxis och tillförs kontinuerlig handledning gällande juridik och tolkning av olika rättsfall. Kommunen saknar dock vissa rutiner och åtgärder som Socialstyrelsen bedömer som viktiga för trygghet och säkerhet.

I 2018 års brukarundersökning har 76 procent uppgett att de känner sig trygga på sitt vård- och omsorgsboende och 82 procent känner förtroende för boendepersonalen. Det är försämrade resultat från föregående år och Tyresö tillhör de 25 procent kommuner som har lägst resultat i landet. Av de äldre som har hemtjänst uppger 88 procent att de känner sig trygga att bo kvar hemma med hemtjänstinsatser. 89 procent uppger att de känner förtroende för hemtjänstpersonalen. Trots den höga siffran ligger kommunen även här bland de 25 procent kommuner som har lägst resultat i landet.

Socialförvaltningens tjänster är tillgängliga, jämlika och ges inom rimlig tid

Kommentar:
I den senaste brukarundersökningen fick myndigheten ett betyg avseende tillgänglighet som var högre än föregående mätning.

I analysen av kostnad per brukare (KPB) framkom inga oegentliga skillnader mellan män och kvinnor avseende beviljad tid i biståndsbeslutet.

Det har varit flera beslut som inte verkställts i tid. Antalet icke verkställda beslut redovisas i kapitlet om kvalitetsarbete.

Samverkan är vägledande i socialförvaltningens arbete, speciellt vad gäller människor med sammansatta behov

Kommentar:

Kommunen uppfyller ett av två nyckeltal för helhetssyn och samverkan i öppna jämförelser inom verksamhetsområdet. Verksamheten arbetar ständigt med att utveckla och förbättra samverkan mellan äldreomsorgens verksamheter och andra verksamhetsområden inom socialtjänsten. Både en granskning av kvalitetsenheten och en lex Sarah-utredning har visat att samverkan mellan myndighet och kommunens vård- och omsorgsboende behöver utvecklas.

Nämndmål: Hemtjänst respektive vård- och omsorgsboende har nöjda brukare

Bedömning

Kommentar:

Nio av tio brukare var nöjda med sin hemtjänst. Nöjdheten hos brukare inom hemtjänsten i kommunal regi vad dock något högre (94 %). Resultatet visar att delaktighet och information är förbättringsområden.

Resultatet för brukarundersökningen var delvis sämre i jämförelse med övriga riket men skiljer sig åt mellan de olika boendena från 52 procent upp till 93 procent. Resultatet visar på många förbättringsområden till exempel information, delaktighet och aktiviteter.

Indikator: Andel i brukarundersökning som uppger att de är nöjda med sin hemtjänst

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
89 %	92 %		-

Kommentar:

Se ovan.

Indikator: Andel på Vård- och omsorgsboende som uppger att de är nöjda med sitt boende

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
72 %	85 %		-

Kommentar:

Se ovan.

Strategiskt mål: Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet

Bedömning
○

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Kvalitetsmålet är uppfyllt.

Kvalitetsmål:

	Bedömning
Personer som har stöd av socialförvaltningen ges möjlighet till inflytande, delaktighet och självbestämmande	○

Kommentar:
Genomförandeplaner upprättas av verksamheterna tillsammans med brukarna som därigenom ges möjliggör inflytande, delaktighet och självbestämmande.

Tyresöbor med hemtjänst kan i dagsläget välja mellan flera hemtjänstutförare inom valfrihetssystemet.

Tyresöborna upplever i hög grad jämfört med andra kommuner att de har inflytande över hur hemtjänsten utförs. När det gäller vård- och omsorgsboende ligger Tyresö i linje med snittet i riket.

Strategiskt målområde: God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål: Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning
◒

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar inte till att uppnå kommunens strategiska mål. Myndighetsdelen inom äldreomsorgen har en budget i balans men både utförarverksamheten för vård- och omsorgsboende och hemtjänst resulterade i underskott.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat	-11 mkr	0	◒	-

Strategiskt mål: Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning
○

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar till att uppnå kommunens strategiska mål. Nämndmålet är uppfyllt.

Nämndmål: Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning
○

Kommentar:
Det pågår ett arbete att se över och identifiera processer och rutiner inom utförarverksamheterna i kommunal regi som kan effektiviseras. Utifrån granskning av kommunens kvalitetsenhet har åtgärdsplaner för vård- och omsorgsboendet i kommunal regi och hemtjänst i kommunal regi har tagits fram.

Silviacertifiering har höjt kompetensen hos all personal inom äldreomsorgen.

Myndigheten har påbörjat en organisationsöversyn i syfte att säkerställa antalet funktioner och den kompetens som krävs för att utföra uppdraget på ett rättssäkert och likabehandlande sätt.

För att höja kompetensen inom myndighetsutövningen genomförs olika kompetenshöjande insatser bland annat avseende juridik och digitalisering.

En översyn av riktlinjer för biståndsbedömning, tillämpningshänvisningar och bedömningskriterier inom myndigheten har påbörjats.

Förvaltningen har inventerat möjliga processer som kan digitaliseras och därmed effektivisera verksamheten.

Indikator: Antal identifierade manuella processer som kan digitaliseras

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	8	5		-

Kommentar:
Förvaltningen har identifierat följande:

- Ansökningar genom e-tjänst samt
- utveckling/utökning av befintliga e-tjänster
- Digitala beslutsmeddelanden
- Videokonferenser mellan brukare, verksamheter och vårdgivare
- Digitalisering av utskotthandlingar
- Digitalt kvalitetsledningssystem
- Smarta lås
- Tidsrapportering av utförd tid i hemtjänsten
- Digitala inköp till brukare inom hemtjänsten

Strategiskt målområde: Attraktiv arbetsgivare
Strategiskt mål: Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Bedömning

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar delvis till att uppnå kommunens strategiska mål. Nämndmålet är uppnås nästan.

Nämndmål: Arbetsgivaren rekommenderas av medarbetarna

Bedömning

Kommentar:
Målvärdet uppnås nästan men andelen är betydligt lägre än inom socialnämndens övriga verksamheter. Arbetet med att en attraktiv arbetsgivare behöver intensifieras.

Indikator: Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	74 %	75.00%		-

Kommentar:
Se ovan.

Strategiskt mål: Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Bedömning

Kommentar:

Verksamhetsområdet bidrar inte till att uppnå kommunens strategiska mål. Nämndmålet uppnås inte.

Arbetsgivaren är en hälsofrämjande arbetsplats

Bedömning

Kommentar:

Sjukfrånvaron i kommunal regi är fortsatt hög. Samarbete sker med HR och företagshälsovård för att minska ohälsan.

Ny rutin har införts där sjukfrånvaro följs upp av närmaste chef i syfte att fånga upp tidiga signaler på ohälsa och eventuella arbetsmiljörisker. Personal erbjuds omtankessamtal efter tre frånvarotillfällen.

Indikator: Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	12 %	4 %	◒	-

Kommentar:
Se ovan.

Strategiskt mål: Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål.

Bedömning
◒

Kommentar:
Verksamhetsområdet bidrar inte till att uppnå kommunens strategiska mål. Nämndmålet uppnås inte.

Nämndmål: Arbetsgivaren anpassar sysselsättningsgraden efter de anställdas önskemål

Bedömning
◒

Kommentar:
Drygt en femtedel av medarbetarna är inte nöjda med sin sysselsättningsgrad. En kartläggning har påbörjats av personalens önskemål kring sysselsättningsgrad.

Indikator: Andel av de anställda som anser att sysselsättningsgraden är anpassad efter deras önskemål

	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
	78 %	85 %	◒	-

Kommentar:
Se ovan.

Uppdrag från kommun- och nämndplan

Här beskrivs resultat utifrån särskilda uppdrag för mandatperioden och utifrån nämnduppdragen. Har uppdraget påbörjats eller genomförts? Har uppdraget stoppats eller försenats? Vad är i så fall orsaken?

Särskilda uppdrag	Status
Konkurrensutsättning	✓
Ekologiska livsmedel	✓
I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019.	✓
Taxor och avgifter	✓
Säkerställa tillkomsten av ytterligare boendeplatser inom äldreomsorgen genom nya vård- och omsorgsboenden	✓
Genomföra en satsning på mat och måltider inom äldreomsorgen	✓
Genomföra Silviacertifiering av äldreomsorgen	✓

Nämnduppdrag	Status
Minst en administrativ process har automatiserats med hjälp av IT	

Kommentar:

Förvaltningen har identifierat olika processer som kan digitaliseras.

En förstudie har genomförts gällande effektiviseringsvinster av att digitalisera delar av utskottsprocessen.

Ett ordförandeuppdrag gavs under 2018 om att redovisa en plan för digital utveckling inom socialnämndens verksamhetsområden inklusive en tidsplan för digitaliseringen. Planen redovisades på socialnämndens oktobermöte.

Möjliggöra innovation i äldreomsorgen med hjälp av IT	

Kommentar:

Med statliga stimulansmedel för välfärdsteknik bekostades ett nytt digitalt trygghetslarm till Trollängens vård- och omsorgsboende.

Det nya modernare systemet skapar större trygghet och går att anpassa med ny teknik. Det möjliggör sensorer och kommunikation via tal med den larmande. Systemet möjliggörinförande av digital tillsyn genom kamera i korridor och andra utrymmen.

Värdighetsgarantier

Önskemål om särskilt boende - När du har beviljats äldreboende får du välja vilket äldreboende du helst vill bo på.

Kommentar: Garantin bedöms vara uppfylld.

Möjlighet att bo tillsammans - Genom olika boendeformer kan du få ökad möjlighet att leva tillsammans med din make/maka/partner, även om inte båda har behov av särskilt boende.

Kommentar: Garantin bedöms vara uppfylld.

Utevistelse och gemenskap - Du erbjuds att gå ut varje dag om du bor på äldreboende. Vi planerar tillsammans med dig var, när och hur du vill vistas ute. Du erbjuds möjlighet till gemenskap och aktiviteter.

Kommentar: Garantin bedöms inte vara uppfylld då brukarundersökningen visade låg nöjdhet inom detta område. Aktiviteter anordnas utifrån den enskildes önskemål och behov. Det finns utrymme för att planera fler aktiviteter i vardagen.

Kost - Du ska uppleva att maten är av god kvalitet, smakar gott och att du har inflytande över hur din måltidssituation ser ut. Du kan välja mellan minst två rätter till lunch.

Kommentar: Garantin bedöms inte vara uppfylld. Boende, brukare och deras anhöriga förde under året fram synpunkter gällande matens kvalitet. Även resultatet av Socialstyrelsens brukarundersökning visade att de boende inte var nöjda med maten. Maten lagas på restaurang Utsikten och verksamheterna hanterar maten efter befintliga instruktioner. Utöver detta har verksamheterna begränsade möjligheter att påverka matens kvalitet. Måltidsituationen å andra sidan är minst lika viktig för upplevelsen av matens kvalitet och välbefinnande. Detta är ett utvecklingsarbete som måste prioriteras.

Samtal då insats eller boende beviljas - Senast på inflyttningsdagen erbjuds du samtal med enhetschef, verksamhetschef eller omvårdnadsansvarig sjuksköterska.

Kommentar: Garantin bedöms delvis vara uppfylld. Vissa inflyttningar sker under helgerna, då inte alltid ansvarig person är i tjänst.

Planeringssamtal - Senast inom två veckor från inflyttning på särskilt boende erbjuds du - och dina anhöriga om du vill - samtal för att göra en planering. Planeringen för din vård och omsorg (genomförandeplan) görs tillsammans med din kontaktman.

Kommentar: Garantin bedöms vara uppfylld.

Uppföljningssamtal - Minst var tredje månad samtalar du och din kontaktman om hur dina förväntningar på vården och omsorgen har infriats.

Kommentar: Garantin bedöms vara uppfylld.

Brytpunktssamtal vid förändrat hälsotillstånd eller vid vård i livets slut - Ditt behov av vård och omsorg kan förändras på grund av förändrat hälsotillstånd eller behov av vård i livets slut.

Kommentar: Garantin bedöms vara uppfylld.

Efterlevandesamtal - Anhöriga erbjuds samtal en tid efter dödsfall.

Kommentar: Garantin bedöms delvis vara uppfylld. Verksamheten arbetar aktivt med att förbättra dokumentationen av samtalen.

Trygghet - Sjuksköterska finns tillgänglig dygnet runt. Vi besvarar larm inom tre minuter och är på plats omedelbart vid akuta situationer. Vi som arbetar på vård- och omsorgsboende bär alltid synlig namnskylt.

Kommentar: Garantin bedöms vara uppfylld.

Kvalitetsarbete

Kvalitetsledning

Socialnämndernas verksamheter arbetar enligt ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete. Det innebär bl.a. att inkomna synpunkter och lex Sarah-rapporter, genomgång och analys av kommunens resultat i exempelvis öppna jämförelser, aktuella utvecklingsfrågor och övrigt som rör verksamhetens kvalitet följs upp på verksamheternas och de förvaltningsövergripande kvalitetsråden.

Socialförvaltningen har under 2018 kompletterat kommunens verksamhetssystem för planering, uppföljning och analys med ett systemstöd för det systematiska kvalitetsledningssystemet för socialtjänstens verksamhetsområden. Systemstödet kommer att implementeras under 2019.

Kommunen har tecknat medlemskap i SIQ - Institutet för Kvalitetsutveckling. Medlemskapet innebär att kommunen kommer att få vägledning, utbildning och metodstöd i kvalitetsutveckling. För att samordna och utveckla den kommunövergripande kvalitetsledningsmodellen har kommunens kvalitetschef startat ett kvalitetsnätverk där förvaltningens kvalitetscontroller deltar. Förvaltningen deltar även i SIQ:s kommunnätverk.

Granskningar

Kvalitetsenheten genomförde under hösten en granskning av hemtjänsten i kommunal regi. Granskningen visade på flera goda exempel, som hög kompetens, stor brukarfokus och personalkontinuitet. Granskningen visade även på en del utvecklingsområden, bl.a. att verksamheten behövde utveckla sitt arbetssätt gällande avvikelser. De brister som konstaterades och som ska åtgärdas var dels avsaknad av digitala lösningar som kan underlätta och effektivisera det dagliga arbetet, och dels revidering av arbetsscheman efter behov. Granskningen redovisades för socialnämnden i november. Förvaltningen ska återrapportera åtgärdsarbetet till äldre- och omsorgsnämnden senast i april 2019.

Kvalitetsenheten har under året även genomfört uppföljande granskning av Krusmyntans vård- och omsorgsboende. Granskningen visade att verksamheten hade åtgärdat alla tidigare utvecklingsområden och brister.

Avtalsuppföljningar

För att kvalitetssäkra nämndens verksamheter sker en systematisk uppföljning och granskning av utförare och verksamheter. Återkoppling från uppföljningen och granskningar är ett led i arbetet för förbättringar och effektiviseringar i verksamheterna.

Uppföljning av avtal med privata utförare säkerställer att kraven i avtalen efterlevs och att verksamheten håller god kvalitet. Uppföljningar görs på olika nivåer. Vid särskilda händelser eller avvikelser genomförs uppföljning eller granskning omgående. Särskilt kostnadsdrivande placeringar som identifieras, följs upp för att om möjligt omförhandla avtalet eller på annat sätt minska kostnaderna.

Individuppföljningar görs av biståndshandläggare i syfte att säkerställa att brukaren får de insatser som beviljats. Avtalsuppföljning av upphandlade entreprenader sker i dagsläget i samband med eventuell förlängning eller förändringar av avtalen.

Sammanställning av inkomna synpunkter och klagomål, lex Sarah/lex Maria

Under året upprättades totalt tio lex Sarah-rapporter. Fyra av rapporterna avsåg hemtjänsten. En av rapporterna bedömdes som ett allvarligt missförhållande och har anmälts till Inspektionen för Vård och Omsorg, IVO. Det gällde bristande kommunikation och uppföljning som ledde till att en brukare var utan stöd under en tid och ramlade i sitt hem. En av rapporterna gällde en extern utförares möjligheter att ge ett adekvat stöd till en av sina brukare. Händelsen bedömdes som ett missförhållande. Resterande två rapporter bedömdes inte vara missförhållanden enligt lex Sarah.

Sex lex Sarah-rapporter avsåg händelser inom vård- och omsorgsboende. Två av rapporterna bedömdes som missförhållanden. De avsåg omfattande brister i verksamheten och ett stort åtgärdsarbete pågår. Tre av rapporterna bedömdes inte vara missförhållanden enligt lex Sarah. En av de rapporterade händelserna är under utredning.

Ingen anmälan enligt lex Maria har under år 2018.

Inom året inkom totalt 55 synpunkter och klagomål inom verksamhetsområdet. Det är betydligt fler än föregående år då 16 synpunkter och klagomål inkom under året. Myndigheten har förbättrat sitt arbete med synpunkter och avvikelser, vilket bl.a. innebär att inkomna synpunkter och klagomål registreras i kommunens system i högre omfattning. Det kan dock inte uteslutas att det ökade antalet synpunkter och klagomål är en del i ett ökat missnöje med äldreomsorgen än tidigare. Samtliga synpunkter och klagomål avser på olika sätt missnöje med det stöd som ges, bland annat på aktiviteter, utevistelse, maten samt personalbemanning inom vård- och omsorgsboendena.

Icke verkställda beslut

Förvaltningen rapporterar kvartalsvis de beslut som inte verkställts inom tre månader till Inspektionen för Vård och Omsorg, IVO. Sammanställningar redovisas för socialnämnd, kommunfullmäktige och revisorer.

Flertalet icke verkställda beslut avser dagverksamhet där efterfrågan ökat kraftigt. I oktober utökades det därför med en ny dagverksamhet.

Det finns en stor efterfrågan på vård- och omsorgsboende. Väntan på plats kan delvis förklaras med att de boende bor allt längre tid.

Icke verkställda beslut år 2018 avseende äldreomsorg

jan-mar	8 vård- och omsorgsboende 18 dagverksamhet
apr-jun	6 vård- och omsorgsboende 5 dagverksamhet
jul-sep	9 vård- och omsorgsboende 16 dagverksamhet
okt-dec	7 vård- och omsorgsboende 10 dagverksamhet

Anhörigstöd

Inom myndigheten finns en sjuksköterska som erbjuder individuellt stöd till anhöriga samt har samtalsgrupper för anhöriga. Därutöver kommer dagverksamhet för personer med demenssjukdom att utökas på grund av ett ökat behov. Insatsen är ett indirekt anhörigstöd då många av de som är på dagverksamheten har en anhörigvårdare hemma som avlastas under tiden.

Ekonomi

Resultaträkning äldreomsorgen per december 2017

ÄO Myndighet *Tkr*	Jan-Dec 18 kommun-bidrag	Jan-Dec 18 netto-kostnad	Jan-Dec 18 netto-resultat	Helår 17 netto-resultat	Förändring mot fg. år
Gemensamt/Administration	24 471	-24 657	-185	-556	371
Hemtjänst ordinärt boende	88 649	-93 360	-4 711	7 168	-11 879
Korttidsboende	35 686	-30 532	5 153	4 814	339
Dagverksamhet	4 614	-5 464	-850	-1	-849
Vård- & omsorgsboende	172 540	-167 423	5 117	-6 646	11 763
Öppen verksamhet	118	-94	23	20	3
Övriga insatser ordinärt boende	3 790	-4 049	-259	-479	220
Totalt ÄO myndighet	**329 868**	**-325 580**	**4 288**	**4 320**	**-32**

ÄO Kommunal regi *Tkr*	Jan-Dec 18 kommun-bidrag	Jan-Dec 18 netto-kostnad	Jan-Dec 18 netto-resultat	Helår 17 netto-resultat	Förändring mot fg. år
Gemensamt/Administration	0	-856	-856	2 714	-3 570
Hemtjänst ordinärt boende	0	-6 510	-6 510	-2 928	-3 582
Korttidsboende	0	-800	-800	213	-1 012
Dagverksamhet	0	-63	-63	358	-422
Vård- & omsorgsboende	0	-6 393	-6 393	-8 598	2 205
Övriga insatser ordinärt boende	0	-678	-678	-88	-590
Totalt ÄO kommunal regi	**0**	**-15 299**	**-15 299**	**-8 328**	**-6 971**

Kommentar

Ekonomin för verksamhetsområdet är fortsatt ansträngd. Det totala utfallet var ett underskott med elva miljoner kronor vilket var fem mkr bättre mot prognosen i årets andra delårsrapport. Underskottet finns inom utförarverksamheten i kommunal regi medan myndighetsdelen resulterade i ett överskott på fyra miljoner.

Myndigheten har minskat underskottet genom arbete med identifierade områden för budget i balans som mer rättssäkra biståndsbedömningar, hemtagningar, uppföljningar av biståndsbeslut och nyprövningar, avtal för externa placeringar samt översyn av tidsschabloner för hemtjänst.

Ett arbete har på börjats för att minska kostnaderna inom Björkbackens vård- och omsorgsboende. Funktioner och arbetssätt har setts över och stödfunktioner effektiviserats. Men åtgärderna har under år 2018 inte fått avsedd effekt och verksamhetens resultat var -8,8 mkr.

Den åtgärdsplan som tagits fram för hemtjänsten i kommunal regi gav inte de kostnadsminskningar som förväntats. Verksamheten har minskat administrationen. Resultatet för hemtjänsten i kommunal regi belastas av att verksamheten som resultatenhet har ett negativt resultat om 2,5 mkr från tidigare år.

Under hösten har effekterna av de påbörjade åtgärderna inom Björkbacken och hemtjänsten i kommunal regi kunnat ses i det ekonomiska utfallet. Fokus framåt ligger på att nå en effektivare styrning av bemanning och genom rutiner, minskad sjukfrånvaro och kostnadsmedvetenhet vid inköp av förbrukningsmaterial.

Behovet av hemtjänst ökade under året, både sett till timmar och brukare. Behovet av vård- och omsorgsboende ökar men kan inte fullt ut tillgodoses. På grund av detta har både hemtjänst och korttidsboende ökat.

Ny lagstiftning har medfört att verksamhetsområdet fått ökade kostnader för bostadsanpassning.

Uppföljning av plan för hur äldreomsorgen hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans

Kommunstyrelsen har uppdragit åt den tidigare socialnämnden att redovisa en plan för hur nämnden hållbart och långsiktigt kan sänka kostnadsnivåerna för att uppnå en budget i balans för nämndens verksamhetsområden. Till dess att planen är genomförd ska återrapportering av planen ske till kommunstyrelsen i samband med verksamhetsberättelse och delårsrapporter.

Vid socialnämndens möte 2018-09-26 redovisade socialförvaltningen en uppföljning av åtgärderna fram till och med augusti månad. Prognosen som redovisades i årets andra delårsrapport förutsätter att åtgärderna genomförts.

Omsorgen om personer med funktionsnedsättning har efter flera år nått en ekonomi i balans för år 2018. Resultatet var bättre än prognosen i årets andra delårsrapport. Det positiva resultatet beror till stor del på de åtgärder som vidtagits.

Ekonomin för äldreomsorgen är fortsatt ansträngd. Det totala utfallet för år 2018 var –11 miljoner kronor vilket var bättre än prognosen i årets andra delårsrapport. Underskottet finns inom utförarverksamheten i kommunal regi.

Nedan redovisas aktuell status för respektive åtgärd i handlingsplanen samt ytterligare identifierade åtgärder.

Tidsschabloner hemtjänst

En anpassning har gjorts av tidsschabloner för brukare med hemtjänst utifrån brukarnas faktiska behov samt i förhållande till andra närliggande kommuner.

Rättssäkrare bedömningar och uppföljning av beslut

Myndigheten har arbetat med att säkerställa en mer rättssäker myndighetsutövning genom juridisk handledning för biståndshandläggare samt höjd kompetens inom myndighetsutövningen.

Biståndsbeslut har följts upp och omprövats årligen och myndigheten har arbetat med strukturerade nyprövningar.

Åtgärder inom utförarverksamheten i kommunal regi

Ett arbete har pågått för att minska kostnaderna inom Björkbackens vård- och omsorgsboende och hemtjänsten i kommunal regi. Stödfunktioner inom Björkbackens vård- och omsorgsboende har effektiviserats och hemtjänsten i kommunal regi har minskat de administrativa tjänsterna. Åtgärderna har under år 2018 inte fått fullt ut avsedd effekt.

Fokus framåt ligger på att nå en effektivare styrning av bemanning och genom rutiner. Arbete sker även för minskad sjukfrånvaro genom aktiv uppföljning i samarbete med HR-avdelningen och företagshälsovården samt kostnadsmedvetenhet vid inköp av förbrukningsmaterial.

Ytterligare identifierade åtgärder

Sedan återrapporteringen i september år 2018 har socialförvaltningen och därefter förvaltningen för Liv och hälsa identifierat ytterligare områden framöver där möjligheten till effektiviseringar är som störst för att framöver nå budget i balans.

Ökad beläggningsgrad

Beläggningsgraden inom vård- och omsorgsboende bedöms kunna ökas genom förändrade rutiner och hyresavtal som medför kortare utflyttningstider från en månad ned till en vecka.

Tidsregistrering och digitala lås inom hemtjänsten

Förutsättningarna för tidsregistrering och digitala lås inom hemtjänsten har börjat undersökas.

Optimal fördelning mellan permanenta platser på vård- och omsorgsboende och korttidsplatser

Det finns idag god tillgång till korttidsplatser i kommunen men brist på vård- och omsorgsboende. En översyn fördelningen av boendeplatser har påbörjats.

Boendepeng för särskilda boendeformer

Under hösten år 2018 genomfördes en förstudie om utformningen en ersättningsmodell i form av en boendepeng inom äldreomsorgen. Den tidigare socialnämnden beslutade därefter ett förslag på boendepeng ska tas fram som ska kunna gälla från och med år 2020.

Förbättrad samverkan i samband med utskrivning från slutenvården

Arbetssätt och samverkan utvecklas behöver utvecklas för att leva upp till den nya lagen om utskrivningsklara, som syftar till att patienter inte ska tillbringa tid i den slutna vården i onödan, behöver. Äldreomsorgen behöver annars ersätta hälso- och sjukvården för utskrivningsklara som inte kan tas emot av kommunen.

Minskade hyressubventioner

Ett förslag till ny hyresmodell för vård- och omsorgsboenden har tagits fram. Syftet med modellen är dels enhetliga principer för hyressättningen enligt likabehandlingsprincipen, och dels att öka hyresintäkterna i och med att de boende har möjlighet att ansöka om bostadstillägg från Försäkringskassan.

Höjning av egenavgift för resor

Egenavgifter inom äldreomsorgen justeras enligt förändringen av prisbasbeloppet. Principen omfattar dock inte egenavgiften vid resor vilken inte höjts på flera år. Förvaltningen utreder därför förutsättningarna att samma princip ska gälla som för övriga avgifter.

Anställningsstopp

Den 1 november infördes ett tillfälligt anställningsstopp med centralt återanställningsprövning som gäller till och med 31 mars år 2019. Det omfattar hela socialförvaltningens verksamheter. Behov av tjänster prövas i samråd med förvaltningschefen. Vikariebehov vid kortare frånvaro omfattas inte.

Uppföljning av riskhanteringsplan

Risk	Kommentar
Fel i inrapportering av statistik - Fel kan uppstå vid insamling av statistikkällor eller intern eller extern vid inrapportering.	Förvaltningen behöver fortsatt arbeta med kvalitetssäkring kring inrapportering.
Risk för stora prisuppräkningar vid upphandling av förnyade avtal och enstaka köpta platser för särskilt boende.	Det har inte skett några prisuppräkningar bortsett från avtal som har uppräkning genom indexering.
Ökade kostnader för larm – täcks inte av resurserna som tillförts socialnämnden i och med kostnadsfria larm införts.	Fler äldre har larm och larmutryckningarna har ökat.
LOV-ersättning för hemtjänst är för låg - kan leda till färre hemtjänstutförare	En utförare har under året sagt upp sitt avtal. Men två ytterligare utförare har blivit godkända som utförare.
Kompetensbrist på Björkbacken i samband med avvecklingens första etapp - personal slutar innan flytten genomförs och det blir svårt att bemanna verksamheten.	Det har inte blivit någon personalomsättning som påverkat verksamheten. Det har varit omsättning på enhetschefer men tjänsterna har kunnat tillsättas.
Ny organisation på Björkbacken efter flytt - verksamheten behöver komma igång direkt för att arbeta effektivt.	Ett arbete för att effektivisera verksamheten har påbörjats.
Ökade kostnader i samband med avvecklingen av Björkbacken.	Två avdelningar har stängts men bemanningen har inte hunnit anpassas.
Ökat antal brukare som väljer den kommunala hemtjänstutföraren - omorganisation krävs för att tillgodose det förändrade behovet av arbetsledning.	Hemtjänsten i kommunal regi klarar av att ta emot nya utförare.
Oproportionella hyressubventioner på vård- och omsorgsboenden inom kommunen.	För nya boenden betalar de boende full hyra.

Sammanfattande bedömning

Stort fokus ligger på det kommunala vård- och omsorgsboendet Björkbackens framtid och hur bristen i arbetsmiljön kan åtgärdas. Kommunen har beviljats anstånd från Arbetsmiljöverket och Kommunen och Tyresö bostäder har nu till och med 2 januari 2022 att åtgärda bristerna i lokalerna.

I mars invigdes det nya vård- och omsorgsboendet Villa Basilika. Till det nya boendet har boende från avvecklade avdelningar på Björkbacken samt det avvecklade boendet Änggården flyttat.
En ny dagverksamhet, kallad Björkträffen, som ligger i anslutning till Björkbackens vård- och omsorgsboende startades under hösten.

Nöjdheten varierar mellan vård- och omsorgsboendena och mellan hemtjänstutförare. Fokus i verksamheterna ligger framöver på ökad nöjdhet och trygghet hos de boende och brukarna samt på mat och måltider.

Socialförvaltningens kvalitetsmål uppnås till stora delar. Det finns inom delar av äldreomsorgen ett utvecklingsbehov avseende systematisk uppföljning, metodutveckling och rutiner samt samverkan.

Silviacertifiering har höjt kompetensen hos all personal inom äldreomsorgen.

Myndigheten har arbetat med att säkerställa en rättssäker myndighetsutövning och höja kompetensen inom myndighetsutövningen.

Möjliga processer som kan digitaliseras och hur omsorgen kan utvecklas genom välfärdsteknik har identifierats.

Tre av fyra uppger att de rekommenderar kommunen som arbetsgivare. Sjuktalen är fortsatt höga. Verksamheterna har arbetat aktivt med sjuktalen med HR och företagshälsovården. Arbetsmiljö kommer att vara ett fortsatt prioriterat område.

Ekonomin är fortsatt ansträngd. Det totala utfallet var ett underskott på elva miljoner vilket var fem mkr bättre mot prognosen i årets andra delårsrapport. Underskottet finns inom utförarverksamheten i kommunal regi medan myndighetsdelen resulterade i ett överskott på fyra miljoner.

Myndigheten har minskat underskottet genom arbete med identifierade områden för budget i balans som mer rättssäkra biståndsbedömningar, hemtagningar, uppföljningar av biståndsbeslut och nyprövningar, avtal för externa placeringar samt översyn av tidsschabloner för hemtjänst.

Ett arbete har påbörjats för att minska kostnaderna inom Björkbackens vård- och omsorgsboende. Funktioner och arbetssätt har setts över och stödfunktioner effektiviserats. Men åtgärderna har under år 2018 inte fått avsedd effekt och verksamhetens resultat var ett underskott med 8,8 miljoner kronor.

Den åtgärdsplan som tagits fram för hemtjänsten i kommunal regi gav inte de kostnadsminskningar som förväntats. Verksamheten har minskat administrationen. Resultatet för hemtjänsten i kommunal regi belastas av att verksamheten som resultatenhet har ett negativt resultat om 2,5 miljoner kronor från tidigare år.

Under hösten har effekterna av de påbörjade åtgärderna inom Björkbacken och hemtjänsten i kommunal regi kunnat ses i det ekonomiska utfallet. Fokus framåt ligger på att nå en effektivare styrning av bemanning och genom rutiner, minskad sjukfrånvaro och kostnadsmedvetenhet vid inköp av förbrukningsmaterial.

Behovet av hemtjänst ökade under året, både sett till timmar och brukare. Behovet av vård- och omsorgsboende ökar men kan inte fullt ut tillgodoses. Därigenom har både hemtjänst och korttidsboende ökat.

Ny lagstiftning har medfört att verksamhetsområdet fått ökade kostnader för bostadsanpassning.

Inom utförarverksamhet i kommunal regi ligger fokus under år 2019 på följande på åtgärder inom utförarverksamheten i kommunal regi för att nå en ekonomi i balans samt minskad sjukfrånvaro.

Inom myndigheten ligger fokus på strukturerade nyprövningar, en optimal fördelning mellan permanenta boendeplatser och korttidsplatser, införa en prestationsbaserad ersättningsmodell, tidsregistrering i hemtjänsten samt införa en hyresmodell. Prioriterat är också att utveckla samverkan i samband med utskrivning från slutenvården.

Datum	2019-02-27
Tid	18:30–20:35
Plats	Myggdalen, plan 1
Beslutande	Se närvarolista
Övriga deltagare	Se närvarolista
Justeringens plats och tid	2019-03-06 kl. 13:00
Paragrafer	1017–1025

Sekreterare

Helena Wiberg

Ordförande

Tony Thorén

Justerande

Peter Freij

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ	Äldre- och omsorgsnämnden
Sammanträdesdatum	2019-02-27
Datum då anslaget sätts upp	2019-03-08
Datum då anslaget tas ned	2019-04-01
Förvaringsplats för protokollet	Förvaltningens för liv och hälsa arkiv

Underskrift

Helena Wiberg

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Tony Thorén (L)
Susann Ronström (S)
Peter Freij (M)
Carl-Johan Karlson (S)
Frida Linder (S)
Marie-Louise Larsson (L)
Lilian Nylinder (MP)
Roger Gusthage (M)
Anna Steele (C)
Anna Lund (KD)
Ronnie Norén (SD)

Ersättare

Bo Furugård (S)
Kurt-Erik Thorild (S)
Gunnar Berndtson (L)
Tina Rosén (V)
Yvonne Sternberg Taubert (V)
Jan-Åke Svensson (M)
Anton Gimle Hjelte (M)
Ewelyn Schlossman Jangrot (M)
Lilian Edberg (M)

Övriga

Helena Wiberg, nämndsekreterare, förvaltning för liv och hälsa
Irene Hededal, förvaltningschef, förvaltning för liv och hälsa
Catrin Ullbrand, stabschef, förvaltning för liv och hälsa
John Henriksson, sektorchef, förvaltning för liv och hälsa
Håkan Wramner, verksamhetscontroller, förvaltning för liv och hälsa
Magnus Dahlquist, controller, ekonomistyrning
Sofia Rockström, controller, ekonomistyrning
Marija Aleksic, controller, ekonomistyrning
Anna Larsson, verksamhetschef kommunal regi, förvaltning för liv och hälsa, 18.30-19.15

Cassandra Hallingstam, VFU-student, myndigheten för äldre och funktionsn, förvaltning för liv och hälsa, 19:00-20:35

Frånvarande

Peter Söderlund (MP)
Sandra Ekengren (SD)

§ 5

Dnr BNS-2019-79/200

Verksamhetsberättelse 2018 för Byggnadsnämndens verksamhetsområde 15

Byggnadsnämndens beslut

- Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 15 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.

Beskrivning av ärendet

Stadsbyggnadsförvaltningen har sammanställt verksamhetsberättelse 2018 för Byggnadsnämndens verksamhetsområde 15. Verksamhetsberättelsen redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Verksamheten och dess kvalitet har följts upp liksom det ekonomiska resultatet. Dessutom redogörs för vidtagna åtgärder för att hantera risker och resultatet från kontrollinsatser enligt riskhanteringsplanen.

Tyresö kommun
Stadsbyggnadsförvaltningen
Andréa Ström
Stabschef
andrea.strom@tyreso.se

Diarienummer
BNS-2019-78

Byggnadsnämnden

Verksamhetsberättelse 2018 för Byggnadsnämndens verksamhetsområde 15

Förvaltningens förslag till beslut till Byggnadsnämnden

- Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 15 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Sara Kopparberg
Förvaltningschef

Andréa Ström
Stabschef

Beskrivning av ärendet

Stadsbyggnadsförvaltningen har sammanställt verksamhetsberättelse 2018 för Byggnadsnämndens verksamhetsområde 15. Verksamhetsberättelsen redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Verksamheten och dess kvalitet har följts upp liksom det ekonomiska resultatet. Dessutom redogörs för vidtagna åtgärder för att hantera risker och resultatet från kontrollinsatser enligt riskhanteringsplanen.

Viktiga händelser under 2018

Under året har bygglovsenheten tillsammans med delar av staben gjort en kartläggning av bygglovsprocessen för att se vilka delar som eventuellt skulle kunna automatiseras samt om det finns moment som kan tas bort eller effektiviseras. Kartläggningen kommer att ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Mycket av bygglovenhetens fokus har legat på implementeringen av det nya ärendehanteringssystemet Vision. Nya mallar och rutiner har tagits fram. Enheten hade som mål att införa en helt digital bygglovsprocess under året och har lagt mycket tid på det arbetet. Vissa tester gjordes under våren men dessa föll inte väl ut och vi kan konstatera att systemet inte lever upp till de krav som enheten har vad gäller kontroll och styrning av ärendeflödet. Problemet är att systemet i första hand är avsett för diarieföring och idag saknas förutsättningar för att systemet ska kunna fungera som ett effektivt stöd för handläggarna i ärendehanteringsprocessen. Under 2019 kommer verksamheten med stöd av IT-avdelningen genomföra en mer övergripande analys av förvaltningens utvecklingsbehov som även kommer ligga till grund för enhetens fortsatta arbete med förstudie och behovsanalys. Planen är att senast årsskiftet 2019/2020 kunna beslut om vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma tillrätta med de problem som verksamheten upplever.

Under många år har arbetet med tillsynsärenden varit eftersatt och haft en väldigt låg prioritet. Av den anledningen har verksamheten sett ett behov av att prioriterar upp den delen av verksamheten. Två heltidstjänster har avsatts för det arbetet. Under hösten har verksamheten även tagit in extra resurser i form av praktikanter som studerar till bygglovshandläggare som har stöttat i arbetet med tillsynsärenden. I och med den ökade satsningen börjar ärendebalansen nu att utvecklas positivt och under 2019 kommer fokus läggas på att få igång ett systematiskt arbete för tillsynsärenden och att hantera de mest känsliga ärendena för att minska risken för anmälningar. I förlängningen ser verksamheten stor vinning i rekryteringen av en jurist som kan ge juridiskt stöd till hela förvaltningen och arbeta med internutbildningar.

Mängden nya ärenden har minskat något (ca 10 %) jämfört med förra året, trots detta når inte enheten den effektivitet som eftersträvas. Antalet dagar från inkommen ansökan tills begäran om komplettering sker, är den del av processen som succesivt har ökat och behöver effektiviseras, det visar sig troligtvis i det sjunkande NKI-resultatet. Efter att haft ett tydligt fokus på att korta handläggningstiderna både för lov- och anmälningsärenden har verksamheten justerat sina rutiner från årsskiftet så att tiden från inkommen ansökan till begäran om komplettering ges ett större fokus. Vi följer noggrant utvecklingen från vecka till vecka och mer resurser läggs på registrerings- och granskningsfasen för att återkopplingen till kunden ska ske så snabbt som möjligt.

Sjukfrånvaron är fortsatt hög för verksamheten. Framför allt vad gäller långtidssjukskrivningar. Dessa är till viss del stressrelaterade och kan möjligen förklaras av att yrkesrollen upplevs påfrestande med höga krav och förväntningar från kunder tillsammans med bedömning av ärenden som kan upplevas komplexa. Aktiviteter kopplade till arbetsmiljö har getts en högre prioritet under de senaste två åren. Bland annat har rutinen för fördelning av ärenden justerats under året för att få bättre kontroll på arbetsbelastningen för varje handläggare. Enheten arbetar också aktivt med en handlingsplan för arbetsmiljön. Den indikerar att problemen till stor del beror på att många upplever att krav och förväntningar i yrkesrollen är otydliga och att det upplevs svårt att göra ett bra arbete inom ordinarie arbetstid.

Staben har under året satt in extra resurser för att arbeta med arkivering och obligatorisk ventilationskontroll (OVK) som varit två delar av verksamheten som prioriterats ner under ett antal år med relativt hög personalomsättning och stor förändringar inom verksamheten.

Sammanfattande slutsatser

För helåret hade enheten behövt intäkter i form av taxor och avgifter på 6,6 miljoner kr för ett resultat i balans. Det kommer inte att uppnås då enheten haft för få stora bygglov under året. Det återspeglar sig i resultatet där intäkter av taxor och avgifter avviker negativt från budget med ca 600 000 kr för helåret. Att personalkostnaderna är något lägre än budgeterat beror på vakanser och sjukskrivningar. I övrigt är det kostnader för staben och

konsulter som varit högre än vad som budgeterades. Under hösten har delar av underskottet hämtats igen vid fakturering av några större bygglov.

I januari 2019 började nya bestämmelser om reduktion av bygglov- och anmälansavgifter att gälla. Bestämmelserna innebär att byggnadsnämnden ska meddela beslut inom tio veckor för en bygglovsansökan och fyra veckor för en anmälan om startbesked.

Tidsfristerna innebär att avgiften ska reduceras med en femtedel per påbörjad vecka som nämnden överskrider den tidsfrist som gäller för att meddela beslut i ett ärende. Efter ett överskridande med fem veckor har nämnden inte någon rätt att ta ut någon avgift.

Under 2019 kommer vi att prioritera insatser som leder till att uppfylla de nya lagkraven och höja den upplevda kundnöjdheten hos den som söker bygglov. Det viktigaste i det arbetet är att effektivisera verksamheten genom ett väl anpassat IT-stöd som skapar utrymme för handläggarna att arbeta mer med service och verksamhetsutveckling. Vi kommer även göra om taxan för att verksamheten inte ska vara så beroende av de stora flerbostadshusprojekten och se över delegationsordningen.

Fler antal timmar kommer troligtvis att behövas för att säkerställa att registreringen hinns med inom de nya tidsramarna och det kan innebära att andra arbetsmoment behöver prioriteras om. Ett ökat samarbete mellan bygglovschefen och chefen för *enheten förvaltningsstöd och samordning* kommer krävas och en kontinuerlig utvärdering av nedlagd tid för registrering är ett måste.

Verksamhetsberättelse 2018

tyresö kommun

Verksamhetsberättelse 2018

Rapportperiod: *2018-12-31* ***Organisation:*** *Vo 15 - Bygglovsverksamhet*

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2018 ..... ***1***

Verksamhetsuppdrag ***2***

Viktiga händelser ***3***

Uppföljning och analys ***5***

Måluppfyllelse **7**

Strategiskt målområde **7**

Medborgarfokus - varje Tyresöbo i centrum *Strategiskt mål* 7

Strategiskt mål 9

Strategiskt målområde 10

Strategiskt målområde **Attraktiv arbetsgivare** 12

Uppdrag från kommun- och nämndplan ***15***

Särskilda uppdrag **15**

Konkurrensutsättning **15**

I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019. ..... **15**

Taxor och avgifter **15**

Verksamhetsmått 16

Ekonomi **18**

Resultaträkning per verksamhetsområde 18

Kommentar 18

Sammanfattande bedömning ***19***

Verksamhetsuppdrag

Stadsbyggnadsförvaltningen arbetar för verksamhetsområde 10 - Plan och exploatering och verksamhetsområde 15 - Bygglovsverksamhet. Plan och exploaterings verksamhetsberättelse redovisas i ett eget dokument till Kommunstyrelsen.

Verksamhet och syfte
Till bygglovsenhetens verksamhet hör att handlägga olika typer av bygglovsärenden och strandskyddsärenden, hålla byggsamråd och tekniska samråd samt genomföra arbetsplatsbesök. En viktig del av verksamheten är även att ge råd till allmänheten och att utföra tillsyn. Syftet med verksamheten är att se till att plan- och bygglagen efterlevs.

Viktiga händelser

Bygglovsenheten
Under året har bygglovsenheten tillsammans med delar av staben gjort en kartläggning av bygglovsprocessen för att se vilka delar som eventuellt skulle kunna automatiseras samt om det finns moment som kan tas bort eller effektiviseras. Kartläggningen kommer att ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Mycket av bygglovsenhetens fokus har legat på implementeringen av det nya ärendehanteringssystemet Vision. Nya mallar och rutiner har tagits fram. Enheten hade som mål att införa en helt digital bygglovsprocess under året och har lagt mycket tid på det arbetet. Vissa tester gjordes under våren men dessa föll inte väl ut och vi kan konstatera att systemet inte lever upp till de krav som enheten har vad gäller kontroll och styrning av ärendeflödet. Problemet är att systemet i första hand är avsett för diarieföring och idag saknas förutsättningar för att systemet ska kunna fungera som ett effektivt stöd för handläggarna i ärendehanteringsprocessen. Under 2019 kommer verksamheten med stöd av IT-avdelningen genomföra en mer övergripande analys av förvaltningens utvecklingsbehov som även kommer ligga till grund för enhetens fortsatta arbete med förstudie och behovsanalys. Planen är att senast årsskiftet 2019/2020 kunna beslut om vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma tillrätta med de problem som verksamheten upplever.

Under många år har arbetet med tillsynsärenden varit eftersatt och haft en väldigt låg prioritet. Av den anledningen har verksamheten sett ett behov av att prioriterar upp den delen av verksamheten. Två heltidstjänster har avsatts för det arbetet. Under hösten har verksamheten även tagit in extra resurser i form av praktikanter som studerar till bygglovshandläggare som har stöttat i arbetet med tillsynsärenden. I och med den ökade satsningen börjar ärendebalansen nu att utvecklas positivt och under 2019 kommer fokus läggas på att få igång ett systematiskt arbete för tillsynsärenden och att hantera de mest känsliga ärendena för att minska risken för anmälningar. I förlängningen ser verksamheten stor vinning i rekryteringen av en jurist som kan ge juridiskt stöd till hela förvaltningen och arbeta med internutbildningar.

Mängden nya ärenden har minskat något (ca 10 %) jämfört med förra året, trots detta når inte enheten den effektivitet som eftersträvas. Antalet dagar från inkommen ansökan tills begäran om komplettering sker, är den del av processen som succesivt har ökat och behöver effektiviseras, det visar sig troligtvis i det sjunkande NKI-resultatet. Efter att haft ett tydligt fokus på att korta handläggningstiderna både för lov- och anmälningsärenden har verksamheten justerat sina rutiner från årsskiftet så att tiden från inkommen ansökan till begäran om komplettering ges ett större fokus. Vi följer noggrant utvecklingen från vecka till vecka och mer resurser läggs på registrerings- och granskningsfasen för att återkopplingen till kunden ska ske så snabbt som möjligt.

Verksamhetsstöd
I början av året utsågs två verksamhetsansvariga inom staben, en verksamhetsansvarig för plan- och mexkoordinatorerna och en verksamhetsansvarig för kart- och bygglovkartkoordinatorerna. Bakgrunden till det var att staben har vuxit under det senaste året i takt med att hela förvaltningen har vuxit och att arbetet som utförs i staben är mer varierat och flera olika kompetenser har rekryterats. För att renodla förvaltningens handläggartjänster och olika typer av specialisttjänster, genom att minska den löpande administrationen, har uppgifter som tidigare legat på enhetsnivå flyttats till staben. Syftet har varit att effektiviteten på enhetsnivå ska kunna öka och att förvaltningen får en sammanhållen administration som är mer lik kommunens övriga förvaltningar.

Under hösten har de båda grupperna utvecklats till stabila team som kan arbeta effektivt tillsammans. Sedan årsskiftet har staben därför omorganiseras till en avdelning med två enheter. Genom denna organisationsförändring utvecklas staben i likhet med övriga verksamheter på förvaltningen, d.v.s. till en avdelning med enheter. Enheternas nya namn är: Enheten för projektstöd och kommunikation och Enheten för förvaltningsstöd och samordning.

I början av 2018 hade staben möjlighet att ta sig an större arbetsuppgifter som hantering av obligatoriska ventilationskontroller och stöd till bygglovsenheten i framtagande av rutiner och verksamhetsutveckling. Inom gruppen skapades också möjlighet att avlasta mät- och kartenheten med ärendehantering och kundfakturering samt att kontinuerligt kunna stötta upp vårt servicecenter med kunskap inom PBL-frågor.

Under året har personalstyrkan förändrats och både systemförvaltare och nämndsekreterare har nyrekryterats till gruppen. I och med detta har en stor del av arbetet under året gått till upplärning. Även 2019 kommer innebära fortsatt prioritering av upplärning och en översyn av arbetsmoment som inte kan prioriteras ned kan komma att göras för att säkerställa att vi arbetar med rätt saker vid rätt tidpunkt.

Vi har tidigare kunnat konstatera att förvaltningen har legat efter med arkiveringen av avslutade ärenden. Det leder till att handlingar kan vara svåra att hitta, både för medborgare och anställda. Därför tillsattes en särskild arkivgrupp under 2017 som har haft till uppgift att gallra och diarieföra avslutade ärenden. Arkivgruppen har gallrat över 2000 ärenden fram till december 2018 och så snart en ny digital arkivmodul finns på plats kan alla handlingar digitaliseras. Den nya GDPR-lagstiftningen som trädde ikraft våren 2018 har inneburit en översyn gällande arkiveringsarbetet där vi kan konstatera att vi arbetar på ett korrekt sätt.

Inför 2019 är staben i fas med det löpande arbetet gällande registrering, expediering och medborgarkontakter.

Uppföljning och analys

För helåret hade enheten behövt intäkter i form av taxor och avgifter på 6,6 miljoner kr för ett resultat i balans. Det kommer inte att uppnås då enheten haft för få stora bygglov under året. Det återspeglar sig i resultatet där intäkter av taxor och avgifter avviker negativt från budget med ca 600 000 kr för helåret. Att personalkostnaderna är något lägre än budgeterat beror på vakanser och sjukskrivningar. I övrigt är det kostnader för Staben och konsulter som varit högre än vad som budgeterades. Under hösten har delar av underskottet hämtats igen vid fakturering av några större bygglov.

Handläggningstiderna fram tills att begäran om komplettering skickas ut ökar, medan handläggningstiderna för kompletta ärenden sjunker. Antalet dagar från inkommen ansökan till begäran om komplettering är den del av processen som tar för lång tid och har ökat sett över flera år. Det visar sig bland annat i det sjunkande NKI-resultatet för 2017. Här finns vissa farhågor med de nya lagkraven som ställer krav på en betydligt snabbare hantering av ärenden från det att ärendet kommer in till dess att det har blivit registrerat och granskat. Här kommer verksamheten göra vissa omprioriteringar och justeringar av rutiner för att komma till rätta med den delen av processen. Mycket av det som idag upplevs som problemområden i verksamheten skulle till stor del kunna lösas med hjälpa av IT-stöd som är bättre anpassade för verksamheten. Under första delen av 2019 kommer IT-avdelningen att genomföra ett antal workshops med enhetscheferna på SBF för att få en mer övergripande bild av hur utvecklingsbehoven ser ut i form av IT-stöd och digitalisering på förvaltningen. Med utgångspunkt i det arbetet och den processkartläggning som tidigare gjorts för verksamheten på bygglov kommer enheten att arbeta vidare med en förstudie och behovsanalys som ska ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet. Enheten räknar med att analysen blir klar under hösten för att senast vid årsskiftet kunna fatta beslut om

Mängden nya ärenden har minskat något (ca 10 %) jämfört med förra året. Att antalet ärenden sjunker är en trend som även syns i andra stockholmskommuner, vilket bedöms vara kopplat till konjunkturen. En annan orsak är att många av de detaljplaner som skulle generera större bygglov under året blev försenade i den demokratiska processen.

Sjukfrånvaron är fortsatt hög för verksamheten. Framför allt vad gäller långtidssjukskrivningar. Dessa är till viss del stressrelaterade och kan möjligen förklaras av att yrkesrollen upplevs påfrestande med höga krav och förväntningar från kunder tillsammans med bedömning av ärenden som kan upplevas komplexa. Aktiviteter kopplade till arbetsmiljö har getts en högre prioritet under de senaste två åren. Bland annat har rutinen för fördelning av ärenden justerats under året för att få bättre kontroll på arbetsbelastningen för varje handläggare. Enheten arbetar också aktivt med en handlingsplan för arbetsmiljön. Den indikerar att problemen till stor del beror på att många upplever att krav och förväntningar i yrkesrollen är otydliga och att det upplevs svårt att göra ett bra arbete inom ordinarie arbetstid.

Staben har under året satt in extra resurser för att arbeta med arkivering och obligatorisk ventilationskontroll (OVK) som varit två delar av verksamheten som prioriterats ner under ett antal år med relativt hög personalomsättning och stor förändringar inom verksamheten.

De höga kostnaderna för konsulter beror uteslutande på att handläggningen av tillsynsärenden och ansökningar om dispens från strandskyddet utförts med stöd av konsulter under den första delen av året. Från juni tog vår nyrekryterade jurist över arbetet med tillsynsärenden förutom ett ärende (Skulptören 1-28) som påbörjades 2003 och avslutades med slutbevis under hösten. I det ärendet kan vissa kostnader för konsultstöd uppstå även framöver då ärendet har överklagats och ligger för överprövning i högre instans. Kostnaderna för konsulter kommer dock att minimeras under 2019.

För att ytterligare lyfta arbetet med tillsynsärenden har två heltidstjänster avsatts för det arbetet framöver. Under hösten har verksamheten även tagit in extra resurser i form av praktikanter som studerar till bygglovshandläggare för att ytterligare stötta inom den delen av verksamheten. Verksamheten kring tillsynsärenden har dock varit väldigt eftersatt under många år vilket gör att det kommer ta lång tid att komma i fas. Under 2019 kommer fokus läggas på att få igång ett systematiskt arbete med tillsynsärenden och hantera de mest känsliga ärendena för att undvika fler besök av JO. Vi räknar med att hela året kommer ägnas åt att styra upp verksamheten kring tillsyn. I förlängningen ser verksamheten även stor vinning i rekryteringen av en jurist som kan ge juridiskt stöd till hela SBF och arbeta med internutbildningar.

1 januari 2019 började nya bestämmelser om reduktion av bygglov- och anmälansavgifter att gälla. Bestämmelserna innebär att byggnadsnämnden ska meddela beslut inom tio veckor för en bygglovsansökan och fyra veckor för en anmälan om startbesked. Tidsfristerna innebär att avgiften ska reduceras med en femtedel per påbörjad vecka som nämnden överskrider den tidsfrist som gäller för att meddela beslut i ett ärende. Efter ett överskridande med fem veckor har nämnden inte någon rätt att ta ut någon avgift.

När en ansökan kommer in till byggnadsnämnden påbörjas beräkningen från det att ärendet är komplett som grund för att beräkna tidsfristen för ärendet. För de fall en ansökan inte är komplett måste byggnadsnämnden förelägga sökanden att komplettera ärendet och avhjälpa den brist som ansökan har. Föreläggandet måste ske inom tre veckor från det att ansökan inkom till nämnden. Om byggnadsnämnden inte hinner förelägga sökanden att komplettera ansökan inom tre veckor så gäller ansökningsdagen som grund för beräkningen av tidsfristen.

Det kommer att vara viktigt att byggnadsnämnden omedelbart, eller senast i vecka två från när en ansökan inkommer, undersöker och beslutar om den är komplett. För att i så hög utsträckning som möjligt kunna uppfylla de nya kraven bör byggnadsnämnden ha en effektiv och digitaliserad handläggning. En omfattande rådgivning, både digital och personlig, till bygglovsökanden är till hjälp för att få så många kompletta ansökningar som möjligt. Rutiner behöver utvecklas så att handläggningen löper smidigt och det kan finnas behov av

omedelbar justering av beslut som fattats i byggnadsnämnd. För att snabba på handläggningen för vissa typer av ärenden skulle ett alternativ kunna vara att öka delegationen till handläggarna. Ett annat alternativ är att byggnadsnämnderna sammanträder oftare. Taxan kan komma att behöva omarbetas för att kompensera eventuell minskad intäkt av bygglov.

Måluppfyllelse

Strategiskt målområde

Medborgarfokus - varje Tyresöbo i centrum

Strategiskt mål

Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen

Bedömning	Trend

Kommentar:
Under de senaste åren har nöjdheten bland medborgare och företagare sjunkit. Under slutet av 2018 ser den negativa trenden ut att plana ut och stabiliseras på en låg nivå. Orsakerna till det sjunkande resultatet är troligtvis flera. Dels har ärendena tilldelats en fast handläggare senare i processen än vad som gjordes tidigare och telefontiderna har periodvis begränsats på grund av bemanningsproblematik. Arbetet med att förbättra kundnöjdheten kommer att prioriteras under 2019.

Nämndmål

Titel	Bedömning
Servicen ska förbättras genom arbete med effektivisering	

Kommentar:
Bakgrund: En enkät skickas kontinuerligt ut till de sökande efter att ett beslut i deras ärende tagits. Denna enkät skickades till en början ut tillsammans med Stockholm Business Alliance (SBA) för att mäta företagens nöjdhet med kommunernas service inom olika områden däribland bygglovverksamheten. 2015 ändrades enkäten till att också gälla privatpersoner och samarbete med Sveriges kommuner och landsting (SKL) startades. Tyresö och en rad andra kommuner i Stockholmsområdet har handlat upp detta och nu väntar vi på att Sveriges övriga kommuner också gör detta så att vi kan jämföra resultat, analysera och lära av varandra när det gäller hantering av bygglovsärenden. Bygglovsenheten kommer följa upp resultaten vid delårsboksluten och årsberättelsen för att så tätt inpå handläggningen som möjligt göra analyser av resultatet och föreslå lämpliga åtgärder för förbättring. Enkäten behandlar sex kategorier som är viktiga i

myndighetsutövning och service. Dessa är: - Bemötande - Tillgänglighet - Effektivitet - Information - Rättssäkerhet - Kompetens.

Vi väljer att satsa på effektivitet då det är det området som skattas högst av de bygglovsökande. Desto mer effektiva vi är och uppfattas, desto mer påverkas helhetsbedömningen av vårt arbete positivt jämfört med om vi skulle lägga mer tid på någon annan av de sex kategorierna. Att NKI och andelen elektroniska ansökningar uttrycks som en ökning istället för ett värde är för att vi vid ett senare tillfälle ska kunna bedöma hur arbetet gått framåt genom åren.

INDIKATORER

Bygglov - Nöjd Kund-Index - totalt

Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål	Bedömning	Trend
63	56	50	57	55		↗

Kommentar:
Nämnden följer upp NKI-mätning för privatpersoner och företag vid tertialboksluten. NKI totalt för 2017 var 50 och totalt svarade 90 stycken på enkäten. För perioden jan-dec 2018 ligger NKI för företag på 57 och antalet rapporterade svar hittills är bara 25 stycken (61 %). Ett fullständigt resultat med svar från både företag och allmänheten kommer i maj 2019 då SBA släpper sin årliga rapport. Det är självklart vanskligt att dra några långtgående slutsatser av så få svar för 2018 men möjligen kan vi se vissa resultat av det arbetet som gjorts under 2017 och 2018 för att utveckla verksamheten.

Dessvärre är ärendehanteringssystemet i dagsläget inte anpassat för en verksamhet som vill effektivisera med stöd av digitalisering och fungerar inte som ett anpassat stöd för handläggarna i deras arbete. Det betyder att handläggarna fortsatt behöver lägga mycket tid på administrativt arbete och effektivitetsvinsterna som går att göra i verksamheten kommer ta betydligt längre tid än vad vi tidigare har planerat för. Möjligheterna att förbättra servicen och tillgängligenheten till medborgarna och övriga kunder blir därav begränsad.

Bygglov - Handläggningstider i Attefallärenden mäts varje månad (antal veckor)

Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål	Bedömning	Trend
2,8	3,3	4	0.5	4.0		↗

Kommentar:
Handläggningstiderna är väldigt bra för "Attefallärenden". Vi klarar målet på 4 veckor med råge. En av anledningarna till det är att vi numera följer upp den här ärendetypen separat. Tidigare år har den likställts med lovärenden, vilket man tydligt ser i statistiken från tidigare år. Det finns dock en risk att handläggningstiderna kommer öka på grund av lagändringarna som trätt i kraft vid årsskiftet. Det innebär att verksamheten kommer lägga mer resurser på granskning och begäran om komplettering för att minska tiden mellan registrering och begäran om komplettering.

Bygglov - andel elektroniska ansökningar ökar med minst 20 procentenheter

Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål	Bedömning	Trend
15 %	21 %	41 %	40 %	70 %		

Kommentar:
Under 2018 har andelen elektroniska ansökningar inte ökat jämfört med året innan. Resultatet ligger kvar på 40 % vilket betyder att det är långt kvar till målet om 70 %. Det kan bero på flera faktorer men bland annat finns det anledning att se över marknadsföringen och användarvänligheten av Mittbygge som är den e-tjänst som används vid elektroniska ansökningar. Från första juli subventionerades elektroniska ansökningar vilket förmodligen bidrog till att vi kom upp på samma nivå som 2017.

Strategiskt mål

Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet

Bedömning	Trend

Kommentar:
Under 2018 invigdes kommunens nya webbplats och i samband med det gjordes en översyn och omarbetning av allt innehåll gällande sidorna "boende och miljö". Till den nya hemsidan skapades också en stadsbyggnadsportal - tyreso.se/stadsutveckling - en portal med information om pågående och planerade stadsbyggnadsprojekt i Tyresö. Portalen vänder sig både till medborgare, byggaktörer, exploatörer och blivande medarbetare. Där finns översiktsplanen, detaljplaner, byggprojekt och annat som rör stadsutveckling i Tyresö kommun.

Som komplement till lanseringen av den nya stadsbyggnadsportalen har förvaltningen även startat två nya konton i sociala medier. Sedan i somras går det alltså att hitta @stadsutvecklingtyreso på såväl Facebook som Instagram. I och med dessa båda konton finns nu en bättre möjlighet att kommunicera riktat mot byggaktörer, arkitektkontor och annat branschfolk i sociala medier. Dessa konton är också viktiga i marknadsföringen av stadsbyggnadsförvaltningen gentemot blivande medarbetare.

Kommunikatörerna och bygglovsenheten har sett över ett 15-tal av de mest använda mallarna för utskick i bygglovsärenden. Dessa har fått ett mer tillgängligt och lättförståeligt språk, överblickbart innehåll och ett mer direkt och mottagarfokuserat tilltal. Mallarna infördes i Vision under hösten 2018. Arbetet med ytterligare mallar fortsätter 2019. Under 2018 började vi också använda det nya grafiska koncept vi tagit fram för detaljplaneinformation och strategiska dokument.

Strategiskt målområde

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning	Trend
	→

Kommentar:
För helåret hade enheten behövt intäkter i form av taxor och avgifter på 6,6 miljoner kr för ett resultat i balans. Det kommer inte att uppnås då enheten haft för få stora bygglov under året. Det återspeglar sig i resultatet där intäkter av taxor och avgifter avviker negativt från budget med ca 600 000 tkr för helåret. Att personalkostnaderna är något lägre än budgeterat beror på vakanser och sjukskrivningar. I övrigt är det kostnader för staben och konsulter som varit högre än vad som budgeterats. Under hösten har delar av underskottet som prognostiserades för delårsrapport inhämtats.

De höga kostnaderna för konsulter beror uteslutande på att handläggningen av tillsynsärenden och ansökningar om dispens från strandskyddet utförts med externt stöd under den första delen av året. Från juni tog vår nyrekryterade jurist över arbetet med tillsynsärenden, förutom ett ärende som avslutades med slutbevis under hösten. I det ärendet kan vissa kostnader för konsultstöd uppstå även framöver då ärendet har överklagats och ligger för överprövning i högre instans. Kostnaderna för konsulter bedöms minska under 2019.

INDIKATOR

Titel	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat, Tkr	– 988	+ 836	– 918	– 1090	0		→

Strategiskt mål

Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:
Under året har förvaltningen arbetat med att kartlägga stadsbyggnadsförvaltningens processer. Syftet med kvalitetsarbetet har varit att förenkla, förnya och förbättra

verksamhetens processer. Det långsiktiga målen med processkartläggningen är att stödja en effektiv förvaltning med enhetliga och förankrade arbetssätt inom hela organisationen.

Arbetet har involverat hela förvaltningen med flertalet workshops med medarbetare, chefer och ledningsgrupp. Arbetet med att förbättra förvaltningens processer pågår fortfarande på de olika enheterna. Genom att ifrågasätta och fråga oss varför vi gör på ett visst sätt, kan verksamheten utvecklas och bli mer effektiv och kvaliteten kan öka inom hela organisationen.

Under hösten arbetade stadsbyggnadsförvaltningen även intensivt för att implementera den nya kommunplanen hos förvaltningens medarbetare. Det har gjorts genom att visualisera målen i en "måltavla" där förvaltningens egen vision är att "Tyresö har en välfungerande samhällsstruktur för 60 000 invånare 2035". Visionen ligger i linje med både den politiska inriktningen och med vår översiktsplan.

IT-avdelningen har stöttat bygglovsverksamheten med att kartlägga bygglovsprocessen. Kartläggningen gjordes för att hitta sätt att effektivisera ärendehanteringen i nuvarande ärendehanteringssystem. Det omedelbara resultatet av kartläggningen och justeringar i ärendehanteringssystemet är att en del av processen nu är papperslös. En inte ringa bieffekt av kartläggningen är att den detaljerade bygglovsprocessen är känd för samtliga, oavsett i vilken delprocess man oftast arbetar i. Dessutom har hela stadsbyggnadsförvaltningen fått större inblick i den övergripande processen för bygglovsenhetens arbete.

IT-avdelningen har hjälpt stadsbyggnadsförvaltningen att införa en uppdaterad modell för systemförvaltning och skapat en organisation för att effektivt och affärsmässigt driva systemförvaltning. Förut skulle varje system ha en systemförvaltare, men nu har ett förvaltningsobjekt bestående av flera olika system som gemensamt förvaltas av en systemförvaltningsgrupp skapats. Gruppen består av en förvaltningsledare och systemspecialister från verksamheten och en förvaltningsledare från IT-avdelningen.

Införandet av systemförvaltningsmodellen har för bygglovsenhetens del inneburit att samtliga system förvaltas enhetligt och vidareutvecklingsinitiativ prioriteras över systemgränserna. Den absolut största effekten är att det nu är ett mycket tätare och strukturerat samarbete med IT-avdelningen rörande dels systemförvaltning, men även digitalisering i stort.

I samband med införandet av systemförvaltningsmodellen har IT-aktiviteter som utförts av stadsbyggnadsförvaltningen ansetts vara sådana som inte är verksamhetsspecifika. Av den anledningen har IT-avdelningen nu tagit över systemförvaltningen och ägandeskapet av kommuninvånarinformation och fastighetsinformation (KIR och FIR).

Strategiskt målområde

Attraktiv arbetsgivare

Strategiskt mål

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Bedömning	Trend

Kommentar:
I medarbetarundersökningen som gjordes under hösten 2018 skulle 75 % av enhetens medarbetare rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare. Det är en relativt låg siffra om man jämför med hela stadsbyggnadsförvaltningen eller kommunen i stort. En djupare analys av resultatet återstår att göra men man kan bland annat se att enheten även ligger lågt när det gäller följande påståenden: "Totalt sett är jag nöjd med min arbetssituation" och "Jag hinner göra ett bra arbete på ordinarie arbetstid". Enheten behöver se över sina insatser för att förbättra arbetsmiljön och förmodligen behöver det utvecklas ytterligare.

INDIKATOR

Titel	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål	Bedömning	Trend
Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare	87 %	94 %	85 %	75 %	100 %		

Strategiskt mål

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Bedömning	Trend

Kommentar:
Sjukfrånvaron är fortsatt hög för verksamheten, framför allt vad gäller långtidssjukskrivningar. Dessa är till viss del stressrelaterade och kan möjligen förklaras av att yrkesrollen upplevs påfrestande med höga krav och förväntningar från kunder tillsammans med bedömning av ärenden som kan upplevas komplexa. Aktiviteter kopplade till arbetsmiljö har getts en högre prioritet under de senaste två åren. Bland annat har rutinen för fördelning av ärenden justerats under året för att få bättre kontroll på arbetsbelastningen för varje handläggare. Vi arbetar också aktivt med en handlingsplan för arbetsmiljön. Den indikerar att problemen till stor del beror på dåliga IT-stöd som bland annat gör det svårt att ha kontroll på sina ärenden och omfattande administrativa rutiner som är väldigt tidskrävande. Under 2019 behöver verksamheten prioritera utveckling som ger tydliga effektiviseringsvinster i ärendehanteringen hos handläggarna.

INDIKATORER

Titel	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål	Bedömning	Trend
Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)	4,19 %	8,74 %	13,81 %	18,3 %	4 %		↗
Sjukfrånvaro kort (< 60 dagar)	4,19 %	7,02 %	1,69 %	6,76 %	4 %		↗
Sjukfrånvaro lång (= > 60 dagar)	0 %	1,73 %	12,13 %	11,54 %	4 %		↘

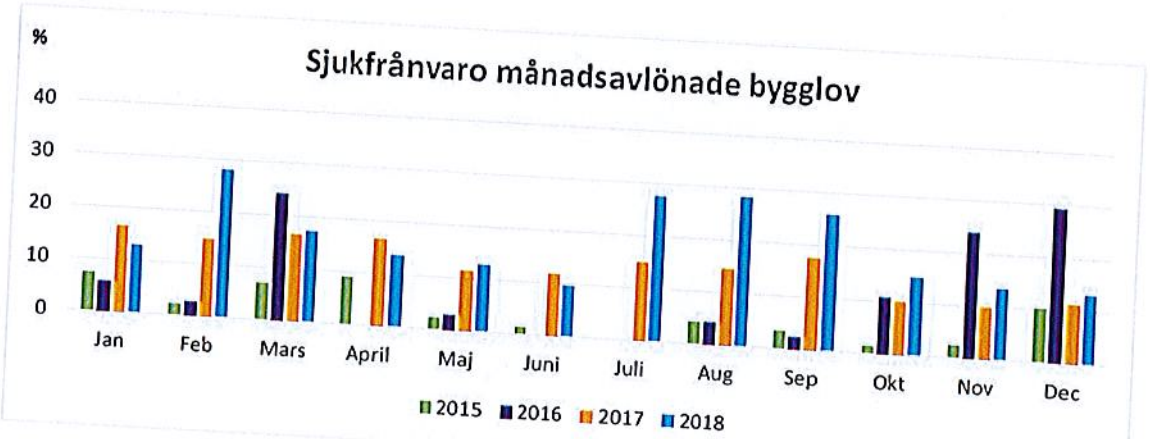

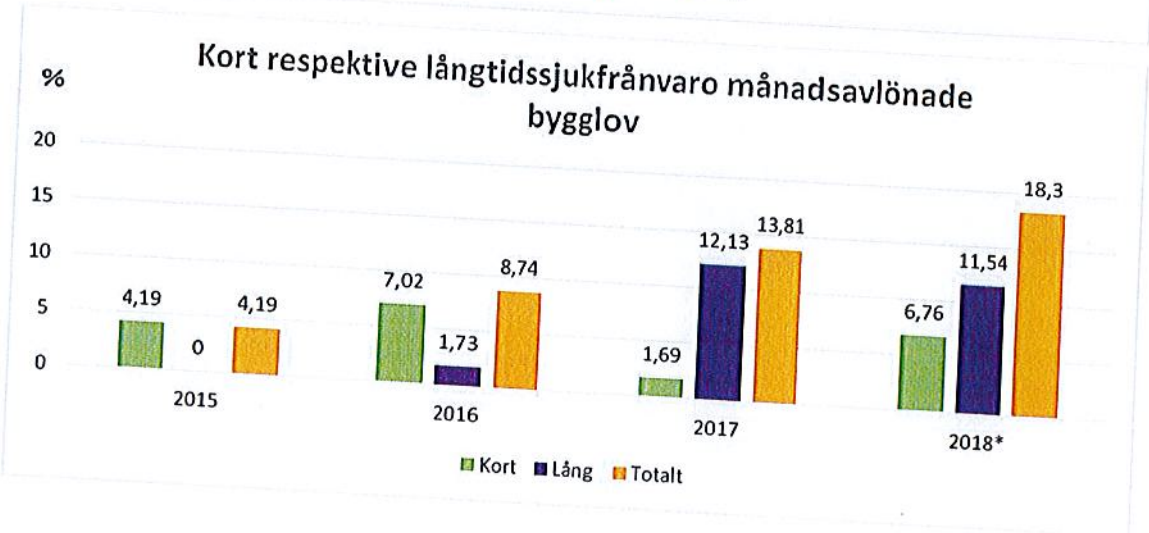

Strategiskt mål

Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål.

Kommentar:
Frågan har utgått ur medarbetarenkäten och resultat finns därför inte att tillgå.

Uppdrag från kommun- och nämndplan

Särskilda uppdrag

Konkurrensutsättning	Status
Kommentar: All kommunal verksamhet, med undantag för myndighetsutövning och verksamheter som enligt lag eller beslut av kommunfullmäktige ska undantas, kan prövas för konkurrensutsättning. Det gäller såväl befintliga som nya verksamheter. Nämnderna ska eftersträva att erbjuda olika alternativ för att ge medborgarna ökad mångfald och valfrihet. Mångfald innebär bland annat olika huvudmannaskap och driftsformer. Nämnderna ska därför i sina planer (nämndplaner) årligen redovisa dels vilka verksamheter som kommer att prövas för konkurrensutsättning eller införande av valfrihetssystem, dels resultatet av tidigare beslut om nya driftsformer eller införande av valfrihetssystem. När verksamheter konkurrensutsätts ska egenregianbud inte lämnas.	

I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019.	Status
Kommentar: Förvaltningen bevakar att reglerna om tillgänglighet enligt plan- och bygglagen efterföljs. Det görs vid byggsamråd och i samband med att bygglov ges.	

Taxor och avgifter	Status
Kommentar: Ett förslag till revidering av plan- och bygglovstaxan inklusive mät- och karttaxan för år 2019 antogs på byggnadsnämnden i april. Nämndens förslag gällande de delar som rör byggnadsnämnden ska vidare till kommunfullmäktige och träder i kraft den 1 januari 2019 om fullmäktigt beslutar enligt förslaget. Årets översyn av taxan är gjord och den kommer att höjas med 10 % vid årsskiftet.	

Verksamhetsmått

Nyckeltal

Bygglov - Handläggningstider i Attefallärenden mäts varje månad (antal veckor)

Kön	Sep 2018	Okt 2018	Nov 2018	Dec 2018	Bedömning	Trend
Alla	0,4	2,0	2,0	0.5		

Kommentar:
Verksamheten har haft låga handläggningstider för Attefallsärenden under hela hösten.

Bygglov - Handläggningstider mäts varje månad (antal veckor)

Kön	Sep 2018	Okt 2018	Nov 2018	Dec 2018	Bedömning	Trend
Alla	3,3	2,0	3,2	3,2		

Kommentar:
Handläggningstiderna för bygglov har varit låga under hela hösten.

Bygglov – Kompletteringsbrevutskick mäts varje månad (antal dagar)

Kön	Sep 2018	Okt 2018	Nov 2018	Dec 2018	Bedömning	Trend
Alla	37	31	35	19		

Kommentar:
Under året har tiden från inkommen ansökan till begäran om komplettering fortsatt att öka. Det är en trend som har varit ihållande över tid från att ha legat på 6 dag 2015 till 29 dagar för helåret 2018. Vi ser dock en positiv trend mot slutet av året där vi i december är nere på 19 dagar. Målet är att minska den siffran ytterligare under 2019 för att sen ligga någonstans runt 10 dagar. Kan vi hålla det så räknar vi med att det finns goda förutsättningar för verksamheten att uppfylla de nya lagkraven.

Bakgrundsdata	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Årsarbetare	10,39	10,65	11,36	13,75
Antal ansökningar/anmälningar	733	668	681	625
Antal delegationsbeslut	944	1325	1361	1218
Antal nämndbeslut	22	41	59	20
Anta överklagade beslut	16	8	25	21

Handläggningstider–bygglov (antal veckor)	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Tid från komplett ärende till beslut - medel	3	3,8	4	3,3
Tid från komplett ärende till beslut - median	1,6	2,4	2,9	1,9
Tid från ansökan till expediering - medel	8,5	12,5	15,8	16,4
Tid från ansökan till expediering - median	6	9,6	12,1	12,3

Handläggningstider–Attefall (antal veckor)	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Tid från komplett ärende till beslut - medel	3	3,8	4	1,5
Tid från komplett ärende till beslut - median	1,6	2,4	2,9	0,9
Tid från anmälan till expediering - medel	8,5	12,5	15,8	15,0
Tid från anmälan till expediering - median	6	9,6	12,1	8,5

Kompletteringsbrev (antal dagar)	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Tid från ansökan till begäran om komplettering	6	16	26	28

Mittbygge (%)	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Andel lov- och Attefallärenden som inkommit via Mittbygge	15.0 %	19,0 %	41,0 %	41,0 %

Ekonomi

Kommunbidrag

(TKR)	2018			2017
	Kommun-bidrag	Netto-kostnad	Avvikelse	Avvikelse
VO 15 Bygglov	5 237	- 6 327	-1 090	-918

Resultaträkning per verksamhetsområde

Belopp i tkr	2016 utfall	2017 utfall	2018 utfall
Intäkter			
Taxor och avgifter	5 710	4 943	6 017
Kommunbidrag	5 433	5 254	5 237
Summa intäkter	11 143	10 197	11 254
Kostnader			
Personalkostnader	4 342	5 238	5 489
Lokalkostnader	560	671	723
Övriga kostnader	5 405	5 206	6 132
Summa kostnader	10 307	11 115	12 344
Resultat	836	- 918	- 1 090

Kommentar

För att nå ett resultat i balans 2018 krävdes intäkter i form av taxor och avgifter på 6,6 mkr. Vid årets start bedömdes det svårt att uppnå då få stora bygglov låg för beslut under året. Det återspeglar sig i resultatet där taxor och avgifter avviker negativt från budget med 600 tkr.

Personalkostnaderna inom enheten blev 450 tkr lägre än budgeterat, en följd av vakanser och sjukfrånvaro under våren. Detta fick till följd att kostnaden för konsulter blev 800 tkr högre än budgeterat. Enhetens resultat belastades även med högre interna kostnader än budgeterat då kostnader för staben blev 300 tkr högre än budgeterat.

Sammanfattande bedömning

1 januari 2019 började nya bestämmelser om reduktion av bygglov- och anmälansavgifter att gälla. Bestämmelserna innebär att byggnadsnämnden ska meddela beslut inom tio veckor för en bygglovsansökan och fyra veckor för en anmälan om startbesked.

Tidsfristerna innebär att avgiften ska reduceras med en femtedel per påbörjad vecka som nämnden överskrider den tidsfrist som gäller för att meddela beslut i ett ärende. Efter ett överskridande med fem veckor har nämnden inte någon rätt att ta ut någon avgift.

Under 2019 kommer vi att prioritera insatser som leder till att uppfylla de nya lagkraven och höja den upplevda kundnöjdheten hos den som söker bygglov. Det viktigaste i det arbetet är att effektivisera verksamheten genom ett väl anpassat IT-stöd som skapar utrymme för handläggarna att arbeta mer med service och verksamhetsutveckling. Vi kommer även göra om taxan för att verksamheten inte ska vara så beroende av de stora flerbostadshusprojekten och se över delegationsordningen.

Fler antal timmar kommer troligtvis att behövas för att säkerställa att registreringen hinns med inom de nya tidsramarna och det kan innebära att andra arbetsmoment behöver prioriteras om. Ett ökat samarbete mellan bygglovschefen och chefen för *enheten förvaltningsstöd och samordning* kommer krävas och en kontinuerlig utvärdering av nedlagd tid för registrering är ett måste.

Datum	2019-02-20
Tid	18:00–19:25
Plats	Bollmora
Beslutande	Se närvarolista
Övriga deltagare	Se närvarolista
Justeringens plats och tid	Stadsbyggnadsförvaltningen 2019-03-04
Paragrafer	4–13

Sekreterare

Nathalie Zotterman

Ordförande

Lennart Jönsson

Justerande

Mikael Onegård

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ	Byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum	2019-02-20
Datum då anslaget sätts upp	2019-03-06
Datum då anslaget tas ned	2019-03-28
Förvaringsplats för protokollet	Stadsbyggnadsförvaltningen

Underskrift

Nathalie Zotterman

LJ MO dz

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Lennart Jönsson (S)
Peter Söderlund (MP)
Annika Henningsson (M)
Barbro Nordlöf (S)
Mikael Fallmo (S)
Olof Wallentin (L)
Mikael Onegård (M)
Christer Crissmon (C)
Ronnie Norén (SD), tjänstgörande ersättare för Henrik Mellström (SD)

Ersättare

Mari Schaub (S)
Alexander Enkvist (L)
Vasilis Mavroudis (MP)
Sara Saxton Chirinos (V)
Klas Torstensson (M)
Janis Salts (KD)

Övriga

Nathalie Zotterman
Johan Forsberg
Mikael Johansson
Johannes Wikdahl

Frånvarande

Anders Henjer (L)
Eva von Vogelsang (M)
Henrik Mellström (SD)

§ 15

Dnr 2019/KFN 0014 003

Verksamhetsberättelse kultur- och fritidsnämnden 2018

Kultur- och fritidsnämndens beslut

1. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 9 Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.

2. De två särskilda uppdragen från kommunplanen 2015-2018 avseende fortsatt genomförande av den planerade Albyutvecklingen och Etablera en ny huvudentré från Alby friluftsområde till Tyresta naturreservat och nationalpark fortsätter 2019.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen för liv och hälsa har sammanställt verksamhetsberättelse 2018 för kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden 9 Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar. Verksamhetsberättelsen redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Verksamheten och dess kvalitet har följts upp liksom det ekonomiska resultatet. Dessutom redogörs för vidtagna åtgärder för att hantera risker och resultatet från kontrollinsatser enligt riskhanteringsplanen.

Bilagor

Verksamhetsberättelse 2018 KFN utskick.pdf
Tjänsteskrivelse. Verksamhetsberättelse KFN.pdf

Verksamhetsberättelse 2018

Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar

tyresö kommun

Verksamhetsberättelse 2018

Status: Påbörjad *Rapportperiod: 2018-12-31* *Organisation: Vo 09 - Bibliotek, kultur och fritid inkl. fritidsgårdar*

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2018 ..... ***1***

Viktiga händelser ***2***

Uppföljning och analys av mål och resultat ***3***

Måluppfyllelse **3**

Uppdrag från kommun- och nämndplan **9**

Kvalitetsgarantier **14**

Verksamhetsuppdrag **14**

Verksamhetsmått 18

Ekonomi **19**

Resultaträkning per verksamhetsområde 19

Driftsredovisning per verksamhet 19

Kommentar 19

Uppföljning av riskhanteringsplan ***21***

Sammanfattande bedömning ***23***

Viktiga händelser

- Biblioteket i Trollbäcken flyttas till tillfälliga lokaler på Kumla allé 7-9 och nyöppnades den 17 november. Biblioteket var stängt under ett halvår.

- Kvarnhjulets hus C var stängt för sanering under första halvåret 2018, vilket inneburit att Café Bonzas verksamhet varit decimerad. Uthyrning av lokaler till föreningslivets verksamhet har också påverkats och de har fått hitta andra lokaler för sin verksamhet

- Första spadtaget till ny ishall har tagits.

- Konstgräsplan vid Strand och parkourparken har färdigställts.

- I Alby friluftsområde har beläggningen på 4-kilometersspåret förbättrats och belysningen bytts ut.

Uppföljning och analys av mål och resultat

Måluppfyllelse

Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Titel	Bedömning
Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner	

Statistiska centralbyråns medborgarundersökning från 2018 visar att nöjd-medborgarindex för idrotts- och motionsanläggningar och nöjd-regionindex för fritidsmöjligheter är högre än medelvärdet och högre än värdet för kommuner i samma storlek. Nöjd-medborgarindex för kultur är något under föregående mätning och under genomsnittet för deltagande kommuner. Tyresö kommun erbjuder många små och stora evenemang inom kulturområdet och har utvecklat utbudet för flera målgrupper. Kommunen investerar och bygger några nya idrottsanläggningar. Antalet besökare på biblioteken är på ungefär samma nivå som föregående år om man bortser från att biblioteket i Trollbäcken var tvungen att ha stängt och byta lokaler. Biblioteken arbetar för att utveckla programverksamhet för att bli en attraktiv mötesplats. Fritidsgårdarna har erbjudit flera aktiviteter med delaktighet av ungdomarna. Utvecklingen av Alby friluftsområde fortsätter.

Tyresöbornas uppfattning om våra idrotts- och motionsanläggningar ska vara mycket positiv.

Bedömning

Tyresöborna tycker att kommunens idrotts- och motionsanläggningar är bra. SCB-mätningen som gjordes 2018 visar att Tyresö ligger över genomsnittet för deltagande kommuner. Tyresö fick samma resultat som 2016. De frågor som ställs handlar om öppettider och skötsel av idrotts- och motionsanläggningar samt belysning av motionsspåren. Kommunen investerar och bygger några nya idrottsanläggningar som bedöms innebära att medborgarna upplever att kommunen tydligt visar en ambition att satsa på idrotten men även att de aktiva inom idrotten får tillgång till nya och/eller mer ändamålsenliga lokaler att vistas i. Parkourparken och konstgräsplanen i Strand har färdigställts.

Bibliotek, kultur och fritid - medborgares sammanställda betygsindex avseende faktorn idrotts- och motionsanläggningar (Nöjd medborgarindex)

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
67	69		→

Tyresö ska ha ett kulturutbud som tillfredställer medborgarnas lokala behov.

Bedömning

I SCB:s medborgarundersökning får Tyresö värdet 59, vilket är en minskning från föregående mätning från 2016. Värdet ligger också under medelvärdet för deltagande kommuner. De frågor som ställs handlar om biblioteksverksamhet, utställning och teaterverksamhet.

En förklaring kan vara att befintligt utbud inte är upplevs som tillräckligt intresseväckande för att uppnå målet. Kulturenheten erbjuder små och större evenemang för olika åldrar, ibland i samarbete med föreningar och andra verksamheter i kommunen. Till de större arrangemangen hör Funkisfestivalen, Medeltidsdagarna, Nationaldagsfirande, besök av Parkteatern, Tyresöfestivalen och Kultur i höstmörkret. Utöver de större arrangemangen erbjuds också barnteater, föreläsningar och författarbesök samt lovaktiviteter. Programpunkten Kulturtimmen som återkommer en gång per månad i programrummet har erbjudit föreläsningar, föredrag och musikföreställningar. De mest välbesökta arrangemangen är de som erbjuder någon form av musikupplevelse, och höstens Kulturtimmar har därför haft inriktning musik. Konsthallen har erbjudit utställningar och aktiviteter med möjlighet till eget skapande. Vidare har Trollbäckens bibliotek varit stängt under ett halvår 2018, vilket påverkat biblioteksverksamheten.

En annan förklaring kan vara att medborgarna inte känner till det som görs och därför ger lägre poäng. Kulturenheten arbetar för samordning kring kommunikation tillsammans med förvaltningens kommunikatör och de andra enheterna kring arrangemang riktad till olika målgrupper. Evenemangen och aktiviteterna marknadsförs både digitalt och i pappersform. Enheten för dialog med besökare till olika program och aktiviteter för att få önskemål och synpunkter på program.

En annan förklaring till medborgarnas bedömning av kulturutbudet kan vara att Tyresö inte har en tydlig mötesplats för kulturen, vilket många andra kommuner har.

Bibliotek, kultur och fritid - medborgares sammanställda betygsindex avseende faktorn kultur (Nöjd medborgarindex)

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
59	62		

I SCB:s redovisning 2018 blir NMI (nöjd-medborgarindex) 59 en minskning från 60 i 2016:års redovisning.

Kommunens tre bibliotek ska vara platser som besöks av många medborgare, inte bara i syfte att låna böcker utan även för andra aktiviteter och syften.

Bedömning

Antalet besökare på biblioteken har minskat med 5 000 personer jämfört med 2017. Antalet besökare är däremot högre än åren innan. Minskningen var framförallt på Trollbäckens bibliotek, som varit stängt och bytt lokaler under året. På biblioteket i centrum och i Strand har besökarna ökat jämfört med 2017. Ett brett utbud av aktiviteter och arrangemang erbjuds, bland annat bibblakollo och sommarlån. Ett arbete med att utveckla lokalerna för att erbjuda attraktiva mötesplatser pågår. Biblioteken i Tyresö centrum och Strand har haft sommaröppet. Förtidsröstning till riksdag, landsting och kommun har genomförts under året i bibliotekens lokaler.

Bibliotek - antal fysiska besökare på biblioteken

	Mål	Bedömning	Trend
235 537	240 699		

Antalet besökare 2018 på de tre biblioteken var 235 537 jämfört med 240 699 år 2017.

Antalet besökare på biblioteket i Tyresö centrum under 2018 var 181 444, antalet besökare 2017 var 168 330. Besökssiffrorna omfattar också besökssiffror för lördagen den 19 maj då konsthallen var öppen för vernissage utan att biblioteket var öppet samt för Annandag jul då biblioteket var julöppet från klockan 11 - 15. Förtidsröstningen inför årets val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige pågick på biblioteket i Tyresö centrum under perioden 180822 till 180908.

Antalet besökare på biblioteket i Strand under 2018 var 31 509, antalet besökare 2017 var 28 933. Biblioteket i Strand var sommaröppet under perioden 180618 - 180819, vilket innebär att biblioteket var öppet och bemannat under en dag per vecka. Förtidsröstningen inför årets val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige pågick på filialen i Strand under perioden 180822 till 180908.

Antalet besökare på biblioteket i Trollbäcken från 180101 - 180616 var 22 584, antalet besökare under 2017 var 43 420. Biblioteket i Trollbäcken hade öppet för besökare på Vendelsövägen fram till 16 juni och öppnade på Kumla allé 7 lördagen 17 november. Den nyöppnade lokalen saknar besöksräknare eftersom entrén ska byggas om i samband med att en ny dörr som håller den brandklassning som krävs ska monteras in under januari 2019.

En stor del av kommunens medborgare ska utnyttja bibliotekens huvudtjänst, utlåning av böcker.

Bedömning

Indikatorn beräknas genom att man delar antalet aktiva låntagare med antalet kommuninvånare. Antalet aktiva låntagare under 2018 var 23 procent av befolkningen (10.656/47 103 = 23procent). Kungliga bibliotekets definition på en aktiv låntagare lyder: "Aktiva låntagare är de som under året utfört minst en transaktion. Här avses såväl privatpersoner som institutioner. Med transaktion avses utlån, återlämning, omlån eller reservation". Andelen har ökat sedan 2017.

Det har genomförts marknadsföring av läsfrämjande aktiviteter riktade till sommarlovslediga barn bland annat via webbplatsen, sociala medier men också vid direkta möten som besök i skolor och popupbiblioteket. Bibliotekets besökare har haft möjlighet att lämna synpunkter i en brukarenkät som genomfördes i december.

Bibliotek - andel aktiva låntagare på biblioteken

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
23.00%	14.00%		

10.656/47 103. Andelen aktiva låntagare har ökat.

Den digitala informationen till föreningar och medborgare om nämndens verksamhet och evenemang ska nå fler mottagare.

Bedömning

Allt fler prenumererar på nyhetsbrevet till föreningar som distribueras via e-post. Tjänsten marknadsförs både digitalt via webbplatsen, vid biljettbokning och via sociala medier. Kulturnytt marknadsförs via anslag i biblioteken och på anslagstavlorna vid Kvarnhjulet samt vid Kulturenhetens och bibliotekets publika arrangemang. Antalet prenumeranter på kulturnytt har ökat med 42 personer under året och föreningsnytt med 14 personer. Målsättningen var att öka antalet prenumeranter ytterligare.

Fritid - antal prenumeranter av nyhetsbrevet Föreningsnytt

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
467	500		

Antalet prenumeranter har ökat med 14 under året.

Kultur - antal prenumeranter av nyhetsbrevet Kulturnytt

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
661	800		

Antalet prenumeranter i december 2018 är 661, en ökning med sammanlagt 42 prenumeranter under året.

Fritidsgårdarna ska skapa förutsättningar för en positiv livsstil och ett gott livsmönster bland kommunens ungdomar med fokus på gruppen 13-16 år och funktionshindrademedborgare 2017: - Fritidsgårdarna ska ha en kompenserande funktion för socioekonomiskt resurssvaga familjer och nå målgruppen som inte deltar i andra aktiviteter.

Bedömning

Fritidsgårdsverksamheten har under året verkat för att så många som möjligt ha kunnat delta i aktiviteterna. Statliga pengar har gjort det möjligt att skapa mer verksamhet för hela målgruppen utan att detta har varit ekonomiskt kännbart för någon. Mycket av verksamheten har varit där man rör på sig i olika former, besökt Bounce och hoppat, spelat paintball, åkt skidor och har haft egna arrangemang i idrottshallar där målsättningen har varit ha kul.

Fritidsgårdar - andel besökare som deltar i föreningslivet och/eller kulturskolan.

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
42.00%	50.00%		

107 besökare har svarat på denna enkät denna gång, vilket är lite mindre antal än föregående år. På Bergfotens fritidsgård som riktar sig till funktionsnedsatta har 72 procent av de som svarat angett att de är aktiva i någon förening. Det gäller i första hand Bergfotens egen innebandyförening. Inga deltar i kulturskolans verksamhet

Fritidsgårdarna ska skapa förutsättningar för en positiv livsstil och ett gott livsmönster bland kommunens ungdomar med fokus på gruppen 13-16 år och funktionshindrademedborgare 2017: - Fritidsgårdarna ska främja för ungdomar och funktionshindrade medborgares möjligheter till delaktighet och inflytande.

Bedömning

Över 90 procent av ungdomarna anser att de är delaktiga i fritidsgårdarnas verksamhet. Flera arrangemang och aktiviteter genomförs tillsammans med ungdomarna som påsk- och sportlovsaktiviteter, tjejvecka, skatecafé och mångkulturella veckan.

Fritidsgårdar - andel besökare som instämmer på påståendet "jag kan om jag vill vara med och ta ansvar och bestämma om vad som ska hända på fritidsgården/träffpunkten"

Utfall	Mål	Bedömning	Trend
92.00%	90.00%		↗

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Bedömning

Verksamhetsområdet har ett överskott på 1,7 miljoner kronor. Det beror främst på svårigheter vid rekrytering av personal samt längre sjukskrivningar vid biblioteket och flytt av Trollbäckens bibliotek. Även renoveringen av hus C på Kvarnhjulet påverkade behovet av timanställd personal vid café Bonza. Elkostnaderna har blivit lägre än budgeterat.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat, Tkr	1 683.0	0.0		↘

Verksamheterna i Tyresö kommun utvecklas genom innovativa och effektiva processer

Bedömning

Fritid och Friluft har arbetat för att förbättra några processer. En av dem är lokalbokningar där servicecenter numera hanterar bokningar av gymnastiksalar samt tar hand om nyckelutlämning.

Kartläggning har vidare skett av handläggningen av föreningsregistret. Under 2019 ska enheten fortsätta att kartlägga processer för bidragsansökningar.

Kulturskolan har effektiviserat och moderniserat den administrativa delen av verksamheten genom systemet StudyAlong. Ett administrativt verktyg och en lärplattform som gör kulturskolan transparent och uppmuntrar till delaktighet genom i-rum för alla elever och föräldrar.

Nya pedagogiska erfarenheter och innovativa idéer skapas i kulturskolans personalgrupp, främst genom riktade nya undervisningssituationer i samband med de projekt som statsbidragen möjliggjort.

Fritidsgårdsverksamheten deltar i olika projekt där de framförallt jobbar med att utöka bredden på sin verksamhet, där man främst tittar på och söker efter nya samarbetspartners (föreningar, kommunala verksamheter och till viss del det privata näringslivet) för att på så sätt kunna möta brukarnas behov och önskemål.

Kulturskolan och fritidsgårdarna deltar i olika nätverk för att se vad som kan utvecklas och effektiviseras. Nacka nätverket tittar på kvalitetsfrågor där nyckeltal jämförs. Kulturskolan deltar i våga visa där man utgår i från den pedagogiska verksamheten och har observationen för att se vad man gör bra och vad man kan utveckla.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Medarbetarenkäten - Andel medarbetare som anser att "På min arbetsplats tar vi oss tid att diskutera och dela våra kunskaper och erfarenheter"	75.00%			
Siffran 2018 avser kultur och fritid. För 2016 är det hela utvecklingsförvaltningen (68 procent 2018).				
Medarbetarenkäten - andel medarbetare som anser att "Vi på min avdelning/enhet ser över och förbättrar våra rutiner kontinuerligt"	77.00%			
Värdet 2018 avser kultur och fritid, medan siffran 2016 avser utvecklingsförvaltningen (75 procent 2018).				
Medarbetarenkäten - andel medarbetare som anser att närmaste chef gör mig delaktig och lyssnar på mina synpunkter vid framtagande av förslag och förändringar	83.00%			
Uppgifterna 2018 avser kultur och fritid. För hela utvecklingsförvaltningen är siffran 86 procent.				

Attraktiv arbetsgivare

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Bedömning

90 procent av anställda inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområden kan rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare. Det ligger något över kommunen som helhet och på samma nivå som utvecklingsförvaltningen som helhet.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare	90.00%			↗
Värdet avser verksamhetsområdet.				

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Bedömning

Sjukfrånvaron överstiger kommunens mål om max 4 procent och uppgår till 5 procent. Det beror främst på sjukfrånvaron vid biblioteket.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)	5.51%	4.00%		↘
Utfall 2018.				
Sjukfrånvaro kort (< 60 dagar)	2.74%			↗
utfall 2018				
Sjukfrånvaro lång (= > 60 dagar)	2.77%			→
Utfall 2018.				

Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål.

Bedömning

72 procent anger att de har den sysselsättningsgrad de önskar. Några vill arbeta mindre och andra mer. Inom hela utvecklingsförvaltningen är 88 procent nöjda med sin sysselsättningsgrad. Att man inte är nöjd med sin sysselsättningsgrad inom kulturskolan kan bero på att många tjänster innehas av specialister och i nuläget har verksamhet på kulturskolan inte möjlighet att utöka till heltidstjänster i alla olika ämnen.

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Andel av de anställda som anser att sysselsättningsgraden är anpassad efter deras önskemål	72.00%			↘
2018 avser verksamhetsområdet.				

Uppdrag från kommun- och nämndplan

Särskilda uppdrag

Titel	Status
I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019.	

Kommentar:

Teckentolk anlitades till Tyresöfestivalen som genomfördes vid Skateparken/Parkourparken lördagen 1 september. Kultur och bibliotek beviljades medel från Kommunala funktionshinderrådet till 6 teaterföreställningar och 3 workshops som genomfördes under hösten för målgruppen barn och unga med behov av särskilt stöd. Föreställningarna besöktes av elever från samtliga skolor i kommunen som har klasser för elever med funktionsnedsättning. Biblioteket beviljades medel från Kommunala funktionshinderrådet till 10 talboksspelare. Fritid och friluft har genomfört de planerade aktiviteterna. Katalogen Kultur- och fritidstips, aktiviteter för dig som behöver extra stöd är klar. Beachparty och funkisfestival har genomförts. En kartläggning av tillgänglig natur är klar. Naturguidningar för personer med funktionsnedsättning (lättvandringar) har genomförts. Fritidsaktiviteter för barn med funktionsnedsättning erbjuds.

Kulturskolan har projektverksamhet med medel från kulturrådet under 2018 i samverkan med Bergfotens fritidsgård och Stimmets skola. Kulturskolan har fått medel från kommunala funktionshindersrådet för utbildningsinsatser för musikundervisning för barn med funktionsnedsättning.

All verksamhet som erbjuds under loven är också möjliga för alla ungdomar att delta i. Bergfotens verksamhet riktar sig helt till barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Taxor och avgifter	

Kommentar:

En översyn av taxorna inom kultur- och fritids område har gjorts och beslut om nya taxor togs juni 2018. Fritidsgårdarna ligger numera med i taxan för uthyrning. Uthyrningen sker genom verksamheten. Kulturskolan är på samma sätt möjlig att hyra ut beroende på den egna verksamheten, och taxa är beslutad.

Genomföra den planerade Alby-utvecklingen

Kommentar:

Projektet drivs i tre delprojekt.

Kulturfastigheter

Delprojektet kommer att samordnas med den helhetsöversyn av samtliga kommunägda kulturfastigheter som den strategiska lokalförsörjningsgruppen ansvarar för. Under 2018 har det gjorts en behovsanalys genom dialog med verksamma intressenter i området. Denna ska sammanställas och lämnas över till den konsult som får i uppdrag att föreslå framtida användande för kommunens samtliga kulturfastigheter.

Spår och leder

Arbetet med att byta ut belysning och förbättra beläggningen på 4 kilometerspåret påbörjades i september, arbetet planeras vara klart under våren och arbetet med att byta ut belysning och förbättra beläggningen på 2 kilometerspåret kommer därefter inledas.

I september beslutade kultur- och fritidsnämnden om en ekonomisk omprioritering av investeringsmedlen (2018-09-24 § 68) för att säkerställa finansieringen för förbättringen av spåren. Det innebar att tidigare genomförandebeslut om att förbättra och förtydliga ridleder, samt anlägga en fågelplattform drogs tillbaka.

Entréer till Alby och Nordlig entré till Tyresta

Ett tävlingsprogram för en arkitekttävling i samarbete med Sveriges Arkitekter har tagits fram under hösten 2018 inför publicering av tävlingen under våren 2019. Sedan beslutet i KFN 2018-09-24 § 68 saknas det dock medel för att genomföra eventuella förslag på åtgärder som inkommer i och med tävlingen som gäller Entréer till Alby.

Utveckla någon form av kulturhus i anslutning till Tyresö centrum i nära samverkan med andra aktörer

Kommentar:

Diskussioner pågår med Skandiafastigheter om utformningen av Tyresö centrum. En förstudie har gjorts angående användandet av gymnasiets lokaler. I förstudien föreslås en utveckling av byggnaden som innehåller en scen, biblioteksfilial, miniaulor för 70 respektive 120 personer samt gradängtrappa för föreläsningar och mindre program, kafé, restaurang, bokningsbara lokaler för föreningsliv och andra. Om projektet realiseras tillskapas någon form av kulturhus integrerat med kunskaps- och arbetsmarknadsverksamheter. Läget är cirka 800 meter från Tyresö shoppingcentrum, i utvecklingsområdet i Wättingebacken.

Etablera en ny huvudentré från Alby friluftsområde till Tyresta naturreservat och nationalpark under år 2017.

Kommentar:

Ett tävlingsprogram för en arkitekttävling i samarbete med Sveriges Arkitekter har tagits fram under hösten 2018 inför publicering av tävlingen under våren 2019. Sedan beslutet i KFN 2018-09-24 § 68 saknas det dock

medel för att genomföra eventuella förslag på åtgärder som vi får in i och med tävlingen som gäller Entréer till Alby.

Nämnduppdrag

Titel	Status
Utreda och föreslå aktiviteter för att stimulera fler unga till att röra sig även efter det man lämnat det organiserade föreningslivet	

Under året har en analys av uppdraget genomförts. Det finns en svårighet i att ingen erfarenhet eller forskning finns kring aktiviteter efter att unga lämnat det organiserade föreningslivet. Ett annat sätt att angripa frågeställningen är att analysera hur unga stimuleras till fysisk aktivitet. Under 2018 har möjligheter getts till föreningar att använda kommunens lokaler till spontanidrott. I nämndplanen för 2019 får förvaltningen i uppdrag att bl.a. utreda hur lokal- och aktivitetsbidraget kan utvecklas för att få fler att röra sig längre upp i åldrarna samt genomföra ett projekt för att få icke föreningsaktiva ungdomar att röra sig. En diskussion kommer också tas med barn- och utbildningsförvaltningen att komplettera elevenkäten med frågor om fysisk aktivitet.

Torp och kulturfastigheter

Uppdraget delredovisades på kultur- och fritidsnämnden den 29 maj 2017, § 26 Nyttjandet av kommunägda kulturfastigheter - Delrapport. Uppdraget hanteras av strategiska lokalgruppen och fastighetsavdelningen har fått uppdraget. I lokalförsörjningsplanen som beslutades av kommunstyrelsen den 8 januari 2019 har den strategiska lokalgruppen fått i uppdrag att i samverkan med förvaltningen och nämnden utreda och redovisa förslag kring framtida nyttjande av de torp och kulturfastigheter som ägs av kommunen.

Utreda möjligheterna att erbjuda skidspår på golfbanan.

Uppdraget har rapporterats till nämnden.

Utreda möjligheten att inleda ett samarbete med Kodcentrum

Kodcentrum är en ideell förening som introducerar barn till programmering och digitalt skapande. Föreningen samordnar ideella krafter, myndigheter, kommuner och näringsliv för att arbeta mot visionen att alla barn ska ha samma förutsättningar att lära sig programmering och digitalt skapande. Biblioteket är mycket intresserade av att arrangera Kodstuga på biblioteket eftersom digital delaktighet generellt är en angelägen fråga för folkbiblioteken i Sverige. Att arrangera kodstuga på biblioteket i samarbete med Kodcentrum skulle också sannolikt innebära bra förutsättning för kontinuitet och positiv upplevelse av aktiviteten. Kontakt etablerades med Kodcentrum under våren 2018 med avsikt att utreda frågan.

Ett önskemål från verksamheten var att aktiviteten skulle pågå i bibliotekets lokaler med syftet att locka nya besökare och biblioteket köpte därför in 10 stycken enklare datorer som används för programmeringsaktiviteter. Aktiviteten Torsdagsklubben, som är en eftermiddagsaktivitet för skolbarn på biblioteket i Tyresö centrum, har vid några tillfällen haft tema programmering med scratch och digitalt skapande som varit välbesökta och uppskattade.

Kodcentrums kodstugor drivs lokalt av volontärer med stöd från Kodcentrums kansli i centrala Stockholm. Den stora utmaningen med att starta upp en kodstuga har visat sig vara att lokalt hitta ett antal dedikerade volontärer som har möjlighet att ställa upp vid träffarna. Antalet träffar under en termin varierar vanligtvis mellan 4, 7 eller 9 gånger. Biblioteket har kontakt med två programmerare som jobbar med att lära ut kodning till barn och som gärna kommer till Tyresö för att erbjuda lovaktiviteter, men bara en volontär som har erbjudit sig att starta en kodstuga.

Analysera och lämna förslag till verksamhetsmått för aktiviteter för barn och unga inom föreningslivet.	

I anslutning till nämndplanen för kultur- och fritidsnämnden 2019 har verksamhetsmått angetts. Under 2019 kommer detta analyseras ytterligare.

Varje avdelning ska genomföra ett benchmarkingprojekt med en annan kommun med fokus på effektiva verksamheter.	

Kulturskola och fritidsgårdar

Fritidsgårdsverksamheten jämför med andra kommuner nyckeltal och utvärderar dem för att se hur man kan effektivisera verksamheten. Under våren 2019 kommer man genomföra en nyckeltalsmätning tillsammans med övriga i Nacka nätverket. Kulturskolan har i samverkan med Stockholm bland annat börjat titta på hur man kan genomföra digitaliserings av lektioner.

Kultur och bibliotek

Avdelningen har under året studerat och samarbetat med följande kommuner för erfarenhets- och idéutbyte inom följande områden:

Kommunikation - Nacka + Upplands bro

Ankomstregistrering fysisk litteratur - Huddinge

Pop-up bibliotek - Mjölby

Utformning av tillfälliga bibliotek - Täby, Göteborg, Stockholm

Flexibel användning av bibliotekslokaler - Malmö

Upphandling av litteratur - Norrtälje

Social biblioteksverksamhet mot äldre och personer med funktionsvariation - Haninge

Fritid och friluft

Avdelningen fritid och friluft har genomfört studiebesök i Huddinge kommuns naturvårdsenhet. Avdelningen har deltagit i nätverksmöten inom anläggningar, fritid och alla och idrottsfrågor.

Utreda möjligheter till ett samnyttjande av lokaler för att kunna erbjuda föreningar och grupper fler bokningsbara lokaler.

Under året har åtgärder genomförts för att öka tillgängligheten för uthyrning av Kvarnhjulets lokaler genom bl.a. kan fler tider bokas. Fritidsgårdarna och kulturskolans lokaler kan hyras. Samverkan sker med alla verksamheter i kommunen för att möjliggöra fler bokningsbara lokaler. Förvaltningen har samverkat kring projektet Fornuddens nya skola att dessa lokaler ska bli bokningsbara.

Utveckla verksamhetsmått inom kulturskolan och se över om måtten kan jämföras med föreningarnas verksamhetsmått i ApN.

Efter samtal med flera av länets övriga kulturskolechefer så ser vi att man använder liknande verksamhetsmått som Tyresö kommun, d.v.s. antal elever i ordinarie kursverksamhet och hur stor procent i åldersgruppen vi når.

Apn (Aktivitetskort på nätet) och de mått som kan tas ut där, är inte ett verksamhetsmått som är överförbart på kulturskolan. Kulturskolan har redan möjlighet att ta ut statistik genom sitt egna administrativa system.

Läsåret 17-18 fyllde kulturskolan 1 264 elevplatser och varje elev fick möta en välutbildad pedagog i anpassade lokaler minst 14 ggr under 1 termin. Det innebär 5 056 kvalitetsfyllda möten under en månad, 17 696 under en termin och minst 35 392 lärarledda möten under ett helt läsår.

I detta exempel har vi inte räknat in våra riktade satsningar med medel från kulturrådet. Lägger vi till det har ytterligare 2 464 möten mellan en elev och en välutbildad pedagog genomförts.

Genomföra en uppföljning av arrendeavtalet för Uddby gård.

Utvecklingsförvaltningen haft ett avstämningsmöte tillsammans med juridiska ombud och gått igenom avtalet samt de frågor där jordägaren och arrendatorn gjort olika tolkningar.

Utreda möjligheten att erbjuda verksamhet inom kulturskolan på distans genom att bl.a. utnyttja digital teknik.

Tyresö kulturskola har påbörjat en dialog med kulturskolan Stockholm, som har erfarenhet av undervisning på distans sedan tidigare. Vad vi kan se nu i inledningen av utredningen är att det är möjligt att genomföra förutsatt att medel för utbildning, utrustning och personalkostnader tillförs.

I administrationssystemet StudyAlong, som kulturskolan använder, har alla elever tillgång till en mängd digitala lektioner helt utan kostnad. Tillgång till det utbudet ingår i kursavgiften till kulturskolan.

Utveckla och förtydliga fritidsgårdarnas uppdrag i samklang med samhällets utveckling.

Ny uppdragsbeskrivning för fritidsgårdarna beslutades på nämndsammanträdet i juni 2018.

Genomföra en elevenkät till kulturskolans elever om de är aktiva i någon förening.

En elevenkät är genomförd till kulturskolans elever med frågan om de är aktiva i någon förening. Svarsfrekvensen var 49 procent, vilket var en förbättring från förra undersökningen (33 procent). Vi har fått följande svar:

57 procent har svarat att de är med i någon förening

43 procent har svarat att de inte är med i någon förening

Kvalitetsgarantier

Samtliga kvalitetsgarantier har uppfyllts.

Verksamhetsuppdrag

Kultur och bibliotek

Biblioteket i Trollbäcken nyöppnades i den tillfälliga lokalen på Kumla allé 7 lördagen 17 november 2018. Bakgrunden till flytten är det beslut som togs i kommunstyrelsen den 2 maj om att flytta biblioteket i Trollbäcken eftersom behovet av förskoleplatser är stort och biblioteket sedan länge har letat lokaler vid Alléplan då det centrala läget är bättre för en publik verksamhet. För att lösa detta flyttades bibliotekets verksamhet till tillfälliga nyrenoverade lokaler på Kumla allé och lokalen på Vendelsövägen 59 A byggs om till förskola.

Öppettiderna justerades en aning i samband med nyöppningen, biblioteket öppnar nu klockan 10 och stänger klockan 17 varje dag under måndag och fredag, utom på måndagar då det är öppet till klockan 19. Tidigare var biblioteket öppet till klockan 19 två kvällar men öppnade klockan 12 på fredagar. Öppettiden har justerats mot öppet under förmiddagen med avsikten att locka fler dagliga besökare.

Kommunikationen kring flytten har haft tydligt medborgarfokus. Information kring nyöppningen på Kumla allé kommunicerades till kommuninvånarna digitalt via tyreso.se och bibliotekets webbplats, information skickades också ut i pappersform via Kommunrutan i lokaltidningen. Kommuninvånarna har bjudits in till dialog kring den nya lokalen och utformningen av verksamheten bland annat genom möjligheten att lämna synpunkter på plats i biblioteket och den brukarenkät som skickades ut till alla låntagare under december månad. Planen är att fortsätta utvecklingen av biblioteken som angelägna mötesplatser för kommuninvånarna, med lockande aktiviteter och attraktiva biblioteksrum.

Personalens olika kompetenser inom både kultur- och biblioteksområdet tas tillvara för att utveckla avdelningens olika verksamheter. Arrangemang som genomförts under hösten var bland annat Tyresöfestivalen, Biblioteksveckan och lovaktiviteter. Kulturenheten genomförde också kulturveckan Kultur i höstmörkret i samarbete med 18 föreningar samt Svenska kyrkan i Tyresö och Nordiska museet. Programmen riktade sig till barn, ungdomar, vuxna och äldre. Under veckan pågick evenemang runtom i kommunen. Antalet besökare har uppskattats till cirka 1000 personer. Veckan gav möjlighet till medborgardialog, dels i det fysiska mötet med publiken vid de olika evenemangen och det "önsketräd" som stod i entrén till biblioteket i Tyresö centrum där besökare kunde lämna synpunkter och önskemål om kommande evenemang.

Avdelningen har fortsatt arbetet mot målet att locka nya målgrupper. Under hösten har språkcaféer träffats tre gånger i veckan på biblioteket i Tyresö c. Antalet deltagare på språkcaféerna har ökat och grupperna har behövt flytta till programrummet för att rymma alla besökare. Besökarna till språkkaféerna kan räknas till gruppen nya målgrupper, i det här fallet framför allt unga män i tjugoårs åldern.

Biblioteket behöver anpassa medieutbudet för att möta upp efterfrågan av litteratur på lätt svenska och språkkurser från besökarna till språkkaféerna. Medier för att öka språkkunskaperna i svenska, parallelltextade böcker, språkkurser och böcker på lättläst svenska efterfrågas. En översyn över fördelningen av medieanslaget utifrån behovet behöver göras inför 2019.

En annan aktivitet är Kulturklubben som bjuder in elever från gymnasiesärskolan till träffar på biblioteket. I Kulturklubben får ungdomar med funktionsvariation testa eget skapande inom olika kulturyttringar som måleri, skrivande och film. Klubben har träffats en gång i veckan under hösten på biblioteket i Tyresö centrum.

Biblioteket har också arbetet med uppsökande verksamhet mot målgruppen äldre, bland annat på äldreboendena Trollängen, Villa Basilika och Krusmyntan. Bibliotekspersonalen har vid dessa tillfällen bjudit in till träffar i samlingslokalen och boende har erbjudits möjlighet att få boktips samt låna och lämna böcker. Aktiviteten fick stor spridning i samband med en artikel i PRO:s medlemstidning under hösten.

Biblioteket bjuder in till aktiviteten Digitala torget på biblioteket i centrum för kommuninvånare som behöver snabb hjälp med digitala problem. På digitala torget kan kommuninvånare bli mer digitalt delaktiga genom att lära sig att skicka ett mejl, uppdatera sina inloggningsuppgifter, lära sig använda facebook, ta en bild med mobilen eller att ladda ner e-böcker. Antalet besökare till aktiviteten har ökat under året och de besökare som kommer har ofta mycket begränsad kunskap. Aktiviteten behöver utvecklas för att möta ett ökat antal besökare och besökarnas skiftande förförståelse.

Avdelningen har också arbetat vidare med att utveckla marknadsföringen av arrangemang och aktiviteter. Många aktiviteter som riktar sig till äldre barn och unga är svåra att marknadsföra via de kanaler som vanligtvis används. Medarbetare har deltagit i workshops under hösten med fokus

marknadsföring mot målgruppen. En erfarenhet är att aktiviteter med målgruppen unga marknadsförs bättre med mun mot munmetoden - vid direkta möten i samband med uppsökande insatser. Ett exempel på lyckad marknadsföring är den för Torsdagsklubben. Torsdagsklubben är en återkommande biblioteksfrämjande aktivitet riktad mot skolelever. Aktiviteterna på torsdagsklubben har haft en stor bredd, somliga har lockat många besökare och andra något färre, i åldrarna 3 – 15 år. Besökarna till torsdagsklubben har fått vara med och föreslå de aktiviteter som genomförts

Kulturskola och fritidsgårdar

Under 2018 har avdelningen fortsatt jobba utifrån den vision som tagits fram:

- Avdelningen som lyssnar, upplever och utvecklar genom frivillighet och glädje.
- Avdelningen som skapar möjligheter för individer att utforska och utveckla sina intressen.
- Avdelningen som har kompetent personal som genom engagemang, nyfikenhet och intresse skapar förutsättningar för att möta målgruppens olika behov

Organisationen med en avdelning med fritidsgårdar och kulturskola tillsammans; den bästa lösning verksamheten upplevt på många år! Enheterna har fått en naturlig samverkan med varandra, sett till uppdrag, vilket medför nya aktiviteter och helhetssyn på avdelningens resurser.

Avdelningens olika enheter har tillsammans med sina besökare/elever skapat en meningsfull fritid under hela 2018, statliga medel har gett möjlighet att erbjuda många fler aktiviteter detta år. För att fortsätta kunna erbjuda bra och roliga verksamheter har det investerats i en del utrustningar som kan återanvändas. Ett stort antal ungdomar har beretts möjlighet till sommarjobb, och under sommarverksamheten har samverkan skett med Tyresö FF och Tyresö Basket. Kulturskolan har haft olika projekt på Njupkärr, Stimmet och Bergfotens skola samt på Bergfotens fritidsgård med medel från Kulturrådet. Gemensamt har det genomförts flera olika aktiviteter varav Tyresöfestivalen, Tysammansdagen, Mångkulturella veckan är de stora.

Fritidsgårdsverksamheten har samverkat med centrumbolaget under lov och haft aktiviteter i Tyresö centrum i lokaler som centrumbolaget bjudit på. Det har gjorts en satsning och öppnat upp Kringlans fritidsgård på söndagar enbart för tjejer under hösten 2018 En hel vecka under våren var all verksamhet på Nyboda fritidsgård var riktad till tjejer. Resultatet av denna satsning blir kommer vi förmodligen se under våren 2019.

Bergfotens fritidsgård har varit extremt välbesökt framförallt på fredagar och man har varit tvungen säga nej till besökare utifrån ett säkerhetsperspektiv. Verksamheten har genomfört en enkätundersökning muntligt under 2018 med syfte att se hur många som var aktiva i föreningar och hur man upplevde sin möjlighet att vara med och påverka verksamheten.

Senaste årens omsättning på handläggare inom avdelningen för funktionsnedsatta och äldre har medfört att kunskap och kompetens runt placeringar av ungdomar i korttidstillsynen(LSS) inte fungerat tillfredsställande. Rutiner och samverkan är en förutsättning till god trygg miljö, både för rätt placerade ungdomar och för ledare som ska utföra uppdraget mot tilldelad resurs. Att erbjuda en fritid som är främjande och utvecklande, det vill säga goda levnadsvillkor, har varit sekundärt på grund av det vårdbehov, tillsyn som några ungdomar behöver. Kontrakt och dokumentation behöver upprättas för samverkan under 2019.

Kulturskolans verksamhet har genom statliga medel fått möjlighet att genomföra projekt mot nya målgrupper. Målet har varit att ta bort eventuella hinder för medverkande i kulturskolan och etablera

kontakt med barn och unga som är underrepresenterade i verksamheten. Verksamheten har vänt sig till socioekonomiskt svagare områden, nyanlända och barn med olika funktionsnedsättningar och nått drygt 200 nya elever. I statsbudgeten som beslutades i december minskade möjligheterna för kulturskolorna att söka medel för att nå nya målgrupper. Konsekvenserna av det kan bli att hinder för deltagande ökar.

Kärnverksamheten är stabil och verksamheten når 15 procent av kommunens barn och unga i åldersgruppen 7-19 år. Räknar man in kulturrådssatsningarna och lovkurserna så når kulturskolan 17 procent av åldersgruppen. Förutom de fyra olika konstnärliga områden som är musik, teater, dans och bild, har vi även erbjudit cirkusämnet som lovverksamhet vid flera tillfällen. Verksamheten ser att det finns ett elevunderlag och önskar en utveckling där cirkus kan få etablera sig som ytterligare ett ordinarie ämne. Behovet av att röra sig är viktigt för barn och unga och cirkus erbjuder fysisk aktivitet som inte är tävlingsinriktad, vilket kan vara ett alternativ till idrottens verksamhet.

Fritid och friluft

Anläggningar

Idag har kommunen en relativt god tillgång till motions- och idrottsanläggningar. Detta innebär att många har möjlighet att motionera och idrotta. Kommunen växer i antalet invånare vilket även innebär att behovet av aktivitetsytor kommer att öka. Dessutom har kommunens fritidsanläggningar behov av upprustning och utveckling och nya aktiviteter behöver nya typer av anläggningar. I ett led av detta anlades det vid Strand skola hösten 2018 en konstgräsplan. Parkourparken vid stadsparken invigdes i samband med Tyresöfestivalen den 1 september, nya boulplanen i Amaryllisparken invigdes den 13 maj och en ny grillplats installerats vid Barnsjöns badplats. Dessutom har motionsspåret som är 4 km i Alby fått ny beläggning och belysning.

Föreningsservice

Sedan augusti bokar kommunens servicecenter tider i kommunens gymnastiksalar. I förlängningen ska servicecenter även boka skolans matsalar och aulor. Detta innebär att de som önskar boka en lokal får garanterad service och snabb handläggning alla vardagar i veckan. Det kommer även innebära att fritidsenheten skapar utrymmer för utveckla och förbättra andra delar i verksamheten.

Föreningsutveckling

För att uppmärksamma Tyresö alla kultur- och idrottsföreningarna samt idrottare genomför kultur- och fritidsnämnden varje vår en kultur- och idrottsgala. I år gick den av stapeln den 16 mars med 250 gäster. Förutom utmärkelser som årets kulturförening och årets idrottsförening delades ytterligare nio priser och stipendier ut.

I ett led att tillsammans med kommunen idrottsföreningar och Stockholmsidrotten utveckla idrotten att bidra till samhällsutvecklingen, bjöd kommunen och Stockholmsidrotten in alla idrottsföreningar till två dagars idrottskonferens. Cirka 30 funktionärer från 15 föreningar deltog. Det blev en uppskattad konferens med många diskussioner och bland annat Riksidrottsförbundets resa mot visionen 2025. Under april genomför vi två ytterligare träffar.

En förening har sagt upp sitt avtal att driva profilfritids.

Friluftsliv, kultur- och naturlandskapet

Alby friluftsområde fortsätter att utvecklas med ny beläggning och belysning på 4 km motionsspår.

Den 12 augusti var det dags för årets slåtterdag. Det bjöds på slåtterkurs, aktiviteter för barn med Natursnokarna, sägner- och sagor, levande musik, fika samt turer med häst- och vagn.

Fritid för alla

Alla medborgare i Tyresö kommun, och då även personer med en funktionsnedsättning har rätt till en meningsfull fritid. Under 2018 har fritid och friluft genomförs flera aktiviteter för att simulera eller underlätta för personer med funktionsnedsättning att delta i föreningslivet.

Ett projekt i samarbete med studiefrämjandet har genomförts i syfte att göra en inventering av tillgängligheten i kommunens naturområden för personer med funktionsnedsättning. Detta för att öka andelen personer med funktionsnedsättning som är ute i naturen och utövar friluftsliv för bättre hälsa och ökat välbefinnande. Resultatet av inventeringen kommer att presenteras under våren 2019.

Under Tyresöfestivalen framträdde årets vinnare från Tyresös funkisfestivalen samt anpassade aktiviteter fanns för målgruppen att delta i.

Integration

Avdelningen inrättade en samordnare för arbete med integration för nyanlända i syfte att stödja verksamheter att erbjuda fritidsaktiviteter, både kommunal verksamhet som föreningars verksamheter.

Naturskolan införde under våren 2018 ett nytt naturtema som ett integrationsprojekt riktad till skolelever i kommunen.

Verksamhetsmått

Nyckeltal	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018-12
Bibliotek, kultur och fritid - antal föreningsaktiva ungdomar (7-20år)	6 328	7 347[1]	6 598	6 205
(U09408) Medborgarundersökning - Nöjd Region-Index - Fritidsmöjligheter		67		66
(U09406) Medborgarundersökning - Nöjd Medborgar-Index - Idrott- och motionsanläggningar		67		67
Bibliotek - Antal öppettimmar	5 704	5 928	6 050	5 437
Bibliotek - antal webbesökare	96 779	93 972	106 051	111 583
Bibliotek - antal utlån	199 061	191 233	186 641	178 861
Bibliotek - antal fysiska besökare på biblioteken	216 691	225 763	240 699	235 537
Kulturskolan - antal elever	1 340	1 251	1 264	1 412
Kulturskolan - andel elever i kulturskolan/invånare 7-19 år	16.0%	14.5%	15.0%	17.0%
(U09401) Medborgarundersökning - Nöjd Medborgar-Index - Kultur				59
Fritidsgårdar - ungdomars upplevelse av inflytande i verksamheten	82.00%	90.50%	82.40%	92.00%
Fritidsgårdar - Årsöppettimmar	3 822	3 753	4 810	4 344

[1] Antal föreningsaktiva 2016 kan ha blivit fel vid framtagandet av statistiken. Hälften av de föreningsaktiva är flickor.

Ekonomi

Resultaträkning för verksamhetsområdet

Belopp i tkr	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Intäkter			
Anslag från kommunfullmäktige	124 824	109 997	106 687
Övriga interna intäkter	4 429	4 128	4 873
Taxor och avgifter	2 751	2 336	2 504
Uthyrning av lokaler	3 824	4 261	4 093
Externa intäkter	2 335	3 686	4 537
Summa intäkter:	**138 163**	**124 408**	**122 694**
Kostnader			
Personalkostnader	33 622	35 039	36 415
Köp av verksamheter	14 812	92	29
Interna kostnader	14 059	12 274	12 641
Lokalkostnader	44 429	45 688	46 445
Bidrag	8 092	8 882	8 472
Media	1 597	1 393	1 509
Elkostnader	2 821	2 244	2 062
Avskrivningar	1 749	1 728	1 476
Övrigt	10 193	10 834	11 962
Summa kostnader:	**131 374**	**118 174**	**121 011**
Resultat	**6 789**	**6 234**	**1 683**

Driftsredovisning per verksamhet

Verksamhet (tkr)	Utfall intäkt 2018	Utfall kostnad 2018	Resultat
Kultur och bibliotek	22291	21559	732
Fritidsgårdar och kulturskolan	30613	30229	384
Fritid och friluft	67620	67365	255
Stab och nämnd	2169	1858	312
Totalt	**122 693**	**121 011**	**1 683**

Kommentar

Verksamhetsområdet har ett överskott på 1,7 miljoner kronor. Det beror främst på svårigheter vid rekrytering av personal samt längre sjukskrivningar vid biblioteket och flytt av Trollbäckens bibliotek. Även renoveringen av hus C påverkar behovet av timanställd personal. Elkostnaderna har blivit lägre än budgeterat, vilket beror på hur vädret blir under året.

Uppföljning av riskhanteringsplan

Risk	Åtgärder	Kontrollinsatser	Ansvar
Bibliotek			
Besöksstatistik och aktiva låntagare skall bibehållas på nuvarande nivå".	Tillgängliggöra biblioteket på ett så attraktivt sätt som möjligt bl.a. genom att erbjuda aktiviteter på biblioteken.	Följa besöksstatistik och aktiva låntagare i våra olika mätredskap under året och speciellt noga i samband med delårsbokslut i augusti.	Avdelningschef

Kommentar: Antalet fysiska besökare har minskat jämfört med 2017, främst beroende på att Trollbäckens bibliotek varit stängd. Besökarna på övriga två bibliotek har ökat. Andelen aktiva låntagare har ökat.

Risk	Åtgärder	Kontrollinsatser	Ansvar
Kultur			
Att NMI påverkas negativt av orsaker som ligger utanför kulturavdelningens ansvarsområde	Samarbeta med och stötta föreningslivet och lokala kulturaktörer för att få synergieffekter. Samarbeta med biblioteken.	SCB:s medborgarundersökning	Avdelningschef

Kommentar: SCB:s medborgarundersökning har redovisats och måttet ligger under medel för deltagande kommuner och har sjunkit något jämfört med 2016. Kulturavdelningen arbetar aktivt med informationsinsatser, nå nya målgrupper och utveckla utbudet inom kultur och bibliotek.

Risk	Åtgärder	Kontrollinsatser	Ansvar
Fritid och friluft			
Behoven i anläggningsförsörjningsplanen inte beaktas i stadsplaneringen	Verka aktivt för att behoven tillgodoses	Samarbete vid översikts- och detaljplanearbete samt investeringsprogrammet	Fritidschef
Antalet barn och unga ökar vilket leder till krav på ökat lokalnyttjande och föreningsstöd.	Föreningsstödet behöver utökas.	Följa upp och analysera det lokala aktivitetsstödet	Fritidschefen

Kommentarer: Underlag har lämnats till kommunens lokalförsörjningsplan. Under 2019 har förvaltningen fått i uppdrag att se över lokal- och aktivitetsbidraget.

Risk	Åtgärder	Kontrollinsatser	Ansvar
Kulturskola och fritidsgårdar			
Det finns inte lokaler i de olika delarna i kommunen för att skapa nya verksamheter	Samverkan med övriga förvaltningar i kommunen.	Följa arbetet och planeringsprocessen.	Avdelningschef Kulturskola och fritidsgårdar
Att fritidsgårdarna inte når alla grupper och vad de önskar för verksamhet.	Skapa mötesplatser och aktiviteter som når alla grupper.	Följa upp bl.a. fritidsgårdsenkäten.	Avdelningschef Kulturskola och fritidsgårdar
Synpunkter från brukare om det nya digitala anmälningssystemet till kulturskolan	Ha dialog	Följa upp synpunkter	Avdelningschef Kulturskola och fritidsgårdar

Kommentar: Kulturskolan har kunnat använda fritidsgårdens lokaler i Trollbäcken för verksamhet, men saknar lokal i östra Tyresö. Fritidsgårdarna har arbetat för att nå tjejer genom att öppna för verksamhet på söndagar. Den äldre tonårsgruppen saknade lokaler under våren. Vid lovaktiviteter kom andra grupper till fritidsgårdarna. Dessa var gratis och hade statlig finansiering. Det är väldigt få som haft synpunkter på kulturskolans digitala anmälningssystem.

Sammanfattande bedömning

Verksamheterna inom bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar har nästan uppfyllt alla mål.

Statistiska centralbyråns medborgarmätning från 2018 visar att nöjd-medborgarindex för idrotts- och motionsanläggningar och fritidsmöjligheter är högre än medelvärdet och högre än värdet för kommuner i samma storlek. Nöjd-medborgarindex för kultur är något under föregående mätning och under genomsnittet för deltagande kommuner. Prenumeranterna av föreningsnytt och kulturnytt har ökat.

Antalet besökare på biblioteken är på ungefär samma nivå som föregående år om man bortser från att biblioteket i Trollbäcken var tvungen att ha stängt och byta lokaler. Biblioteken arbetar för att utveckla programverksamhet för att bli en attraktiv mötesplats. Flera större arrangemang har genomförts som, Tyresöfestivalen, Kultur i Höstmörkret, Kultur- och idrottsgalan och Nationaldagsfirande.

Alla verksamheter har aktivt arbetat med att nå nya målgrupper. Kulturskolan har genomfört riktade aktiviteter under året och nått nya målgrupper.

Fritidsgårdarna har erbjudit flera aktiviteter och verkat för att så många som möjligt ska kunna delta. Aktiviteterna genomförs med delaktighet av ungdomarna. Under sommaren har omfattande aktiviteter tillsammans med föreningslivet kunnat genomföras genom extra statliga medel.

Utvecklingen av Alby friluftsområde fortsätter med tre delprojekt: kulturfastigheter, spår och leder samt entréer till Alby och nordlig entré till Tyresta nationalpark.

Uppdragen har genomförts. Verksamhetsområdets ekonomi är i balans och redovisar ett överskott. Sjukfrånvaron för verksamhetsområdet som helhet uppgår till 5 procent.

Tyresö kommun
Förvaltningen för liv och hälsa
Karin Sundström
Utredare
08-5782 95 09
karin.sundstrom@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE
2019-02-07

Diarienummer
2019/KFN 0014

Kultur- och fritidsnämnden

Verksamhetsberättelse för kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde

Förvaltningen för liv och hälsas förslag till beslut till kultur- och fritidsnämnden

1. Verksamhetsberättelse för verksamhetsområde 9 Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar 2018 med mål- och uppdragsuppfyllelse samt uppföljning av verksamhet, kvalitet, ekonomiskt resultat och riskhanteringsplan godkänns.
2. De två särskilda uppdragen från kommunplanen 2015-2018 avseende fortsatt genomförande av den planerade Albyutvecklingen och Etablera en ny huvudentré från Alby friluftsområde till Tyresta naturreservat och nationalpark fortsätter 2019.

Förvaltningen för liv och hälsa

Irene Hededal
Förvaltningschef

Karin Sundström
Utredare

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen för liv och hälsa har sammanställt verksamhetsberättelse 2018 för kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden 9 Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar. Verksamhetsberättelsen redogör för uppfyllelsen av mål och uppdrag för 2018 i kommunplan och nämndplan. Verksamheten och dess kvalitet har följts upp liksom det ekonomiska resultatet. Dessutom redogörs för vidtagna åtgärder för att hantera risker och resultatet från kontrollinsatser enligt riskhanteringsplanen.

Viktiga händelser under 2018

Biblioteket i Trollbäcken flyttas till tillfälliga lokaler på Kumla allé 7-9 och nyöppnades den 17 november. Biblioteket var stängt under ett halvår.

Kvarnhjulets hus C var stängt för sanering under första halvåret 2018, vilket inneburit att Café Bonzas verksamhet varit decimerad. Uthyrning av lokaler till föreningslivets verksamhet har också påverkats och de har fått hitta andra lokaler för sin verksamhet.

Första spadtaget till ny ishall har tagits.

Konstgräsplan vid Strand och parkourparken har färdigställts.

I Alby friluftsområde har beläggningen på 4-kilometersspåret förbättrats och belysningen bytts ut.

Sammanfattande slutsatser

Verksamheterna inom bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar har nästan uppfyllt alla mål.

Statistiska centralbyråns medborgarmätning från 2018 visar att nöjd-medborgarindex för idrotts- och motionsanläggningar och fritidsmöjligheter är högre än medelvärdet och högre än värdet för kommuner i samma storlek. Nöjd-medorgarindex för kultur är något under föregående mätning och under genomsnittet för deltagande kommuner. Prenumeranterna av föreningsnytt och kulturnytt har ökat.

Antalet besökare på biblioteken är på ungefär samma nivå som föregående år om man bortser från att biblioteket i Trollbäcken var tvungen att ha stängt och byta lokaler. Biblioteken arbetar för att utveckla programverksamhet för att bli en attraktiv mötesplats. Flera större arrangemang har genomförts som, Tyresöfestivalen, Kultur i Höstmörkret, Kultur- och idrottsgalan och Nationaldagsfirande.

Alla verksamheter har aktivt arbetat med att nå nya målgrupper. Kulturskolan har genomfört riktade aktiviteter under året och nått nya målgrupper. Fritidsgårdarna har erbjudit flera aktiviteter och verkat för att så många som möjligt ska kunna delta. Aktiviteterna genomförs med delaktighet av ungdomarna. Under sommaren har omfattande aktiviteter tillsammans med föreningslivet kunnat genomföras genom extra statliga medel.
Utvecklingen av Alby friluftsområde fortsätter med tre delprojekt: kulturfastigheter, spår och leder samt entréer till Alby och nordlig entré till Tyresta nationalpark.

Uppdragen har genomförts. Verksamhetsområdets ekonomi är i balans och redovisar ett överskott. Sjukfrånvaron för verksamhetsområdet som helhet uppgår till 5 procent.

Datum	2019-03-04
Tid	18:30–20:30
Plats	Bollmora
Beslutande	Se närvarolista
Övriga deltagare	Se närvarolista
Justeringens plats och tid	2019-03-11 klockan 12:00 Biblioteket i Tyresö centrum
Paragrafer	14–22

Sekreterare

Nina Gustafsson

Ordförande

Thomas Sundblad

Justerande

Thomas Sundblad Erkki Vesa

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ	Kultur- och fritidsnämnden
Sammanträdesdatum	2019-03-04
Datum då anslaget sätts upp	2019-03-12
Datum då anslaget tas ned	2019-04-04
Förvaringsplats för protokollet	Förvaltningen för liv och hälsas arkivarkiv, Östangränd 7

Underskrift

Nina Gustafsson

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Thomas Sundblad (L)
Mikael Ordenius (MP) §§ 15 - 22
Johanna Schaub (S)
Niklas Wennergren (S)
Anita Jonsson (S)
Anja Eklund (MP) § 14
Erkki Vesa (M)
Hampus Degramo (M)
Anton Gimle Hjelte (M)
Johan Carlsson (SD)

Ersättare

David Westius (S)
Agneta Hansson (L)
Håkan Andersson (L)
Chris Helin (M)
Per Lindén (KD)
Oliver Frimodig (SD)

Övriga

Stefan Fridén, Chef för idrotts- och fritidsanläggningar, Förvaltningen för liv och hälsa
Susanne Gunnarson, Bibliotekschef, Förvaltningen för liv och hälsa
Nina Gustafsson, Sekreterare, Förvaltningen för liv och hälsa
Lena Hellström, Fritidschef, Förvaltningen för liv och hälsa
Karin Sundström, Utredare, Förvaltningen för liv och hälsa
Inger Lundin, Chef för kultur- och fritidssektorn, Förvaltningen för liv och hälsa
Christina Holm, Chef för kulturskolan, Förvaltningen för liv och hälsa

Frånvarande

Johanna Björksten (C), 2:a vice ordförande
Annie Lysholm (V)

Datum	2019-03-20
Tid	13:00–13:55
Plats	Sammanträdesrum Bollmora, kommunhuset
Beslutande	Se närvarolista
Övriga deltagare	Se närvarolista
Justeringens plats och tid	Kommunkansliet 2019-03-25
Paragrafer	18–31

Sekreterare
Hillevi Elvhage

Ordförande
Anita Mattsson

Justerande
Anki Svensson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ	Kommunledningsutskottet
Sammanträdesdatum	2019-03-20
Datum då anslaget sätts upp	2019-03-27
Datum då anslaget tas ned	2019-04-18
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift
Hillevi Elvhage

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Anita Mattsson (S), ordförande
Anki Svensson (M), 2:e vice ordförande
Martin Nilsson (S)
Susann Ronström (S)
Mats Larsson (L), tjänstgörande ersättare för Mats Lindblom (L)
Marie Åkesdotter (MP), § 18-20 samt 22-31
Ajda Asgari (MP), tjänstgörande ersättare för Marie Åkesdotter (MP) § 21
Dick Bengtson (M)
Ulrica Riis-Pedersen (C)
Anders Wickberg (SD), § 18-20 samt 22-31
Per Carlberg (SD), tjänstgörande ersättare för Anders Wickberg (SD) § 21

Ersättare

Christoffer Holmström (S), § 18-22 och 24-31
Åsa de Mander (L)
Inger Gemicioglu (V)
Fredrik Bergkuist (M)

Övriga

Stefan Hollmark, kommundirektör, kommunstyrelseförvaltningen
Torstein Tysklind, ekonomichef, kommunstyrelseförvaltningen
Britt-Marie Lundberg-Björk, chef tekniska kontoret och medborgarfokus, kommunstyrelseförvaltningen
Antonios Arvanitidis, it-chef, kommunstyrelseförvaltningen
Robert Hammarstedt, fastighetschef, kommunstyrelseförvaltningen
Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen

Frånvarande

Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande
Peter Freij (M)
Anna Lund (KD)

Datum	2019-04-02
Tid	18:30–19:20
Plats	Sammanträdesrum Bollmora, kommunhuset
Beslutande	Se närvarolista
Övriga deltagare	Se närvarolista
Justeringens plats och tid	Kommunkansliet 2019-04-08
Paragrafer	60–76

Sekreterare Hillevi Elvhage

Ordförande Anita Mattsson

Justerande Anki Svensson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum	2019-04-02
Datum då anslaget sätts upp	2019-04-10
Datum då anslaget tas ned	2019-05-02
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift Hillevi Elvhage

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Anita Mattsson (S), ordförande
Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande
Anki Svensson (M), 2:e vice ordförande
Susann Ronström (S)
Christoffer Holmström (S), tjänstgörande ersättare för Anders Linder (S), § 60-67 och 69-76
Alfonso Morales (S), tjänstgörande ersättare för Martin Nilsson (S)
Christina Melzén (L)
Marie Åkesdotter (MP), § 60-65 och 67-76
Ajda Asgari (MP), tjänstgörande ersättare för Marie Åkesdotter (MP) § 66, tjänstgörande ersättare för Christoffer Holmström (S) § 68
Inger Gemicioglu (V)
Dick Bengtson (M)
Peter Freij (M)
Annika Henningsson (M)
Ulrica Riis-Pedersen (C)
Per Lindén (KD), tjänstgörande ersättare för Anna Lund (KD)
Per Carlberg (SD)

Ersättare

Åsa de Mander (L)
Jeanette Hellmark (M)
Mats Fält (M)
Fredrik Bergkuist (M)
Anna Eriksson (M)
Anders Wickberg (SD), § 60-65 och 67-76

Övriga

Stefan Hollmark, kommundirektör, kommunstyrelseförvaltningen
Britt-Marie Lundberg-Björk, chef tekniska kontoret och medborgarfokus, kommunstyrelseförvaltningen, § 60-66 och 68-76
Ingrid Bardh, chef controllerenheten, kommunstyrelseförvaltningen
Anders Elfving, chef redovisningsenheten, kommunstyrelseförvaltningen, till och med § 71
Maj Ingels Fagerlund, säkerhetschef, kommunstyrelseförvaltningen, till och med § 63

Philip Stewén, politisk sekreterare, S
Mikael Onegård, politisk sekreterare, M
Tina Rosén, politisk sekreterare, V
Anna Steele, politisk sekreterare, C
Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen
Robert Hammarstedt, chef fastighetsenheten, kommunstyrelseförvaltningen, till och med § 63

Frånvarande

Anders Linder (S)
Martin Nilsson (S)
Petra Reinholdsson (S)
Mats Larsson (L)
Ingmar Jansson (MP)
Ulla Hoffmann (V)
Johanna Björksten (C)
Anna Lund (KD)